Ion Rațiu

Note zilnice

ianuarie 1995 – decembrie 1996

Ăștia aspiră să conducă o țară?

Trustul de presă
RH PRINTING & PUBLISHING

ION RAȚIU, NOTE ZILNICE. Volume apărute:

În fine, acasă. Note zilnice: Decembrie 1989 - Decembrie 1990. București, Univers, 1999

Din zilele unei „democrații originale". Note zilnice: Ianuarie - Decembrie 1991. București, RH Printing&Publishing, 2001

Istoria unei candidaturi deturnate. Note zilnice: Ianuarie - Decembrie 1992. București, RH Printing&Publishing, 2001

Tirania majorității. Note zilnice: Ianuarie - Decembrie 1993. București, RH Printing&Publishing, 2002

Marele lobby: România în NATO. Note zilnice: Ianuarie - Decembrie 1994. București, RH Printing&Publishing, 2002

ION RAȚIU

Ăștia aspiră să conducă o țară?

Note zilnice: Ianuarie 1995 – Decembrie 1996

Trustul
de presă
RH
PRINTING

Coperta: Nicoleta NASTA
Indice de nume: Ioana PATRICHE
Corectură: Ioana STANCU
Tehnoredactare: Marilena RĂDUCU
Transcriere text: Nicoleta MUSSULIS

Ediție îngrijită de PETRE RĂILEANU

© ION RAȚIU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale

RAȚIU, ION
***Ăștia aspiră să conducă o țară?* Note zilnice: Ianuarie 1995 - Decembrie 1996**/Ion Rațiu - București: Regent House Printing&Publishing, 2005

II+550 p; 15,5x25,5 cm;

ISBN 973-86178-0-4

Trustul de presă REGENT HOUSE
PRINTING&PUBLISHING (RHP&P), 2005

Cuvânt înainte

În peisajul politic românesc al deceniului 1990, dominat de pasiuni, interese, ambiții ariviste, manipulări grosolane și aranjamente subterane, Ion Rațiu este un model de detașare. Implicat în viața politică, chiar dacă nu la nivelul și la gradul de intensitate pentru care se consideră disponibil, el are totodată capacitatea de a rămâne distant, contemplând ca pe o bizarerie spectacolul în care se descoperă și pe sine ca actor. Ca în această notă din 13 ianuarie 1996, referitoare la marile manevre declanșate în preajma Congresului PNȚCD ce urma să desemneze un succesor al lui Corneliu Coposu la președinția partidului: „Fascinantă desfășurare a evenimentelor. Parc-am fi într-un film despre culisele politicii. Nu credeam." Dincolo de particularitățile ambianței politice românești postdecembriste, o permanentă neînțelegere se instalează între proaspătul întors dintr-un exil de cincizeci de ani și seniorii țărăniști ieșiți și ei dintr-un „exil interior" la fel de lung. Primul sosea însoțit de o notorietate dată nu numai de apartenența la o familie de rezonanță istorică, dar și de o lungă activitate desfășurată pe scena internațională de demascare a adevăratei naturi a regimurilor comuniste prin cărți, conferințe sau participarea, uneori ca fondator, la o serie de asociații pentru eliberarea deținuților politici, precum Amnesty International, sau menite să creeze un lobby românesc, ACARDA sau UMRL, în timp ce începutul de notorietate al mai vechilor și mai noilor săi colegi se constituia în jurul resuscitării memoriei anilor petrecuți în închisorile și lagărele comuniste.

O altă sursă de neînțelegeri și în cele din urmă, de grave disfuncționalități cu consecințe pe termen lung, este caracterul de realitate imuabilă imprimat partidului țărănist. În momentul revenirii pe scena politică, liderii țărăniști au procedat la situarea partidului în continuitatea momentului de ruptură brutală impusă de regimul comunist cu patru decenii în urmă. Istoria, respectiv trecutul, tradiția și propriul panteon de nume, era chemată să dea legitimitate formațiunii politice în noile condiții de după decembrie 1989, dar și liderilor cu state vechi. Mai mult, chiar, PNȚCD este învestit cu un statut aproape mitic, supraindividual și transistoric, programul acestuia este o dogmă al cărei unic deținător este șeful partidului. Această dublă natură a PNȚCD din anii Coposu nu poate fi decât parțial explicată ca reacție la ostilitatea irațională întâlnită în rândul populației, ostilitate provocată și întreținută cu abilitate de Putere, așa cum au demonstrat „contramitingul" din 29 ianuarie 1990, valul de dezinformări din timpul manifestațiilor din Piața Universității și primele mineriade. Ea reprezintă un

mod de a concepe politica cel puțin la vârful partidului. Până la un punct, Ion Rațiu este și el adeptul acestei viziuni. Considerându-se continuatorul firesc al familiei naturale și politice din care au făcut parte, printre alții, un memorandist și personalități precum Iuliu Maniu și Viorel Tilea, el are despre politică o concepție înaltă, ale cărei reguli de bază sunt fidelitatea, continuitatea și prioritatea acordată intereselor generale în dauna celor personale. Este și el tentat să creadă că i se cuvine „din oficiu" un loc de frunte în ierarhia partidului, intrând pe acest teren în conflict cu nucleul din jurul lui Cornel Coposu în care este perceput ca o amenințare permanentă. Venit dintr-un alt tip de experiență - colegii săi vor avea lipsa de tact și de eleganță de a-i reproșa că „nu a mâncat salam cu soia" - , cunoscător din interior al regulilor de funcționare a democrațiilor occidentale, Ion Rațiu este un om modern, mobil, disponibil, activ, care nu poate accepta ca unică justificare a unor decizii importante fraza invariabilă: „Așa a vrut Coposu" și nici proclamarea prin aclamații ca modalitate de desemnare a liderilor partidului. În consecință, el va fi menținut într-un fel de carantină în sânul PNȚCD, încredințându-i-se funcții mai mult onorifice și misiuni de reprezentare.

În mod paradoxal, Ion Rațiu apare ca un electron liber în câmpul politicii românești. El este perceput, în cercuri tot mai largi ale electoratului din țară, ca și în unele dintre cancelariile occidentale, drept candidatul sau unul dintre candidații cu cel mai mare potențial de reușită din partea Opoziției la alegerile prezidențiale din 1996. Numeroaselor propuneri de a candida, venite din partea unor formațiuni politice mai mult sau mai puțin efemere care ar vrea să profite de capitalul de imagine și de popularitatea lui, le opune invariabil același răspuns: nu se va prezenta decât cu acordul partidului său. O intrare în forță, sinonimă cu „spargerea partidului", sau înrolarea sub un alt steag, sinonimă cu trădarea, sunt excluse cu fermitate. Iar partidul său a continuat să susțină, din convingere, din inerție sau din fidelitate față de „testamentul" lui Cornel Coposu, candidatura lui Emil Constantinescu, pe care PNȚCD îl adoptase, pentru a-i oferi o platformă. În ciuda faptului că la ora aceea candidatul CDR era creditat cu puține șanse de a-l învinge pe Ion Iliescu. Electoratul însă, optând pentru schimbare, va răsturna toate calculele politice. Așa cum o va face, într-un mod încă și mai radical, în 2004.

Punerea în lumină a împrejurărilor în care s-a decis candidatura lui Emil Constantinescu și celelalte evenimente reflectate în notele zilnice din anii 1995-1996, reunite în acest volum, dau o imagine vie și instructivă a vieții politice din România aflată în plină tranziție de la formele aberante ale „democrației originale" către cea autentică. Drumul de parcurs e încă lung, dar ceva s-a schimbat. Importanța momentului este prompt sesizată de autorul acestor note: „Oricare ar fi rezultatul acestor alegeri prezidențiale, ele reprezintă un pas mare pe drumul anevoios al democratizării țării. Pentru că nu mai domină teama în primul rând".

Petre RĂILEANU

Duminică, 1 Ianuarie 1995

Mă scol de dimineață. Somn nu-mi mai era, așa că am continuat să citesc cartea lui Keith Hitchins. Foarte bună.

M-am simțit mai bine astăzi. Am început să mă concentrez asupra situației noastre politice. Să consider ce trebuie să fac.

Am făcut și o plimbare de vreo oră. M-am dus atât la Capela din Winkelmatten, unde am aprins două lumânări, cât și la marea Biserică din Piața Primăverii. Preotul tocmai predica, în limba germană. N-am stat mult. Dar am reținut că biserica era plină.

Am vorbit cu Ileana. Cu Radu. Ne-a telefonat Nicolae. I-am telefonat și Mărgăritei.

Ce o să ne aducă Anul Nou 1995!? Mai rău ca anul trecut e greu de imaginat. Dar niciodată nu se știe.

Luni, 2 Ianuarie 1995

În avion, de la Zürich la Atlanta.

Am început ziua dezastruos.

Taxiul nu ne aștepta la Haus Solvay, așa cum convenisem cu doamna Imboden. A venit cu 10 minute întârziere. Nici nu mi-am imaginat că mai putem prinde trenul de 6.00 a.m.

L-am bruftuluit, bineînțeles. Chiar am strigat la el. Nu i-a plăcut. Eu eram deja pe drum, spre gară, în încercarea de a ajunge la timp pe jos. M-am suit în taxi. Ne-am întors, am recuperat-o pe Elisabeth și am ajuns la gară cu vreo trei minute înainte de plecarea trenului. Am rămas să cumpăr biletele. Elisabeth s-a dus la tren, din fericire. Pentru că am fost greșit îndrumat, am ajuns cu câteva secunde înainte de pornirea trenului.

La Berna viscolea. Am sosit cu vreo cinci minute întârziere. Eram deja siguri că nu mai putem prinde trenul care să ne ducă, la timp, la gara Aeroportului Klotten. O iau eu înainte. Aproape fugind. Am ajuns la timp deoarece conductorul amâna să dea semnalul de plecare. Am stat la ușa vagonului până ce a venit și Elisabeth. S-a prăbușit într-un scaun. Nici nu mai putea respira. Aproape panică. Încet, încet, și-a revenit.

Restul odiseei, fără incidente. Am sosit la timp. Avionul spre Atlanta a

decolat cu o oră întârziere. Am fost tratat cu o deosebită deferență, mulțumită domnului Schlögel, căci el mi-a dat bilet de clasa I. Morala: multe încercări. Dacă reziști, lucrurile ies bine.

Inevitabil, gândurile mi-au alunecat la situația din țară. Dacă rezist, poate se luminează orizontul. Coposu nu va ceda niciodată. Cu siguranță, nu mă va accepta pe mine ca factor decisiv în ceea ce privește politica partidului. Accept să nu mai fiu numit candidatul Grupului nostru parlamentar (PNȚCD+PER+PNLCD). Mă voi ocupa de problemele mele. Mai ales de tipografie, ziar etc. și de circumscripția mea electorală. Dar e important să se realizeze în Partid că eu ofer o alternativă clară. Politica lui Coposu unde ne-a dus?

Interesant că Dinu Daponte mi-a telefonat ieri. Să-mi ureze „La mulți ani!". El e o bună indicație a opiniei publice.

Ne apropiem de Atlanta. Sunt foarte deprimat. Nu văd viitorul.

Duminică, 8 Ianuarie 1995

N-am scris nici un cuvânt de când am sosit.

Hotelul e splendid. Fontainebleau Hilton în Miami Beach. Am un apartament în „penthouse". Costă foarte mult, dar merită. Stăm la soare, facem baie în Ocean și în foarte frumoasa piscină a hotelului. Am fost și în cartierul „Art Deco", centrul turistic al locului.

La telefon am aflat:

a) scandalul cu audierile lui Ion Iliescu la Comisia de Anchetă condusă de Gabrielescu. Iliescu, șmecher, a dat la televiziune discuțiile lui cu Gabrielescu, care, iresponsabil, i-a spus că noi (PNȚCD) am fi încântați să votăm pentru el. Declarații peste declarații. Ale lui Gabrielescu, Coposu, Radu Vasile. Rezultatul: Gabrielescu și-a dat demisia din Biroul Permanent al PNȚCD și și-a cerut, abject, iertare pentru greșelile lui;

b) Elisabeth pregătește concertul care urmează să aibă loc la Londra, chiar acum când scriu aceste rânduri (ora 14.00 de aici), concert organizat de Fundația noastră pentru combaterea leucemiei. Șerban Lupu stă în „penthouse"-ul pe care l-am construit eu la Londra. Va fi acompaniat la pian de Presler. Azi la prânz, Elisabeth a dat o masă în cinstea Principesei Mărgărita, care patronează concertul;

c) Jimmy Crăciun vrea să mă duc la Cleveland pentru Conferința economică SUA – țările foste comuniste din Europa Răsăriteană și Centrală. Clinton e programat să vorbească. De la noi participă o delegație guvernamentală în frunte cu Coșea, Isărescu, Florin Georgescu. I-am spus lui Jimmy că merg dacă mi se asigură un interviu cu Clinton.

Joi, 12 Ianuarie 1995

Am plecat din Miami, potrivit programului, Marți la 3.50 p.m. ora locală.

Am ajuns la Zürich, via Atlanta, ieri-dimineață pe la ora 10.00 și ceva, ceea ce mi-a permis să prind trenul direct la Brig, cel de 11.05. Așa am sosit acasă în chalet-ul nostru din Zermatt câteva minute după ora 4 după-amiază. Și nici nu eram prea obosit. Ningea tare. Nicolae era în casă. A căzut așa de multă zăpadă în ultimele 48 ore, că pistele sunt închise.

Duminică, 15 Ianuarie 1995

Sunt în trenul care mă va duce de la Brig la Klotten, aeroportul din Zürich. Am plecat la 6.00 a.m. din Zermatt. Acum e 7.45. Trenul ăsta se va pune în mișcare la 8.01.

Trei zile petrecute în munți, adevărată oază de liniște. Am făcut și schi, Vineri dimineață. Cu Nicolae, Dan Ellerington și Serghei, prietenul lui Nicolae. Cu excepția primei zile, vreme admirabilă.

Dar n-am reușit să mă dezbăr de griji. Alaltăieri, Mărgărita m-a informat că Emil Constantinescu a dat o conferință de presă. A anunțat că va candida la Președinție în 1996, pentru că are această obligație față de cei 5 milioane de alegători care l-au votat în 1992. Cu o zi înainte, Emil Constantinescu, Ana Blandiana, Diaconescu și mai nu știu cine au fost la Coposu acasă. Faptul că Emil a dat conferința de presă fără ca și Coposu să fie prezent nu sună bine, îmi spune Mărgărita. Probabil că nu e de acord cu candidatura lui Constantinescu. În orice caz, noi nu dăm știrea în *Capra Vecinului*. Vom publica ceva, Luni, în *Cotidianul*.

Mă pregătesc sufletește pentru respingerea mea de către colegii mei din Camera Deputaților. Nu mă vor numi candidatul Ggrupului nostru la Vicepreședința Camerei. Nu e ușor!

În avion, de la Zürich la București, sunt plasat lângă Ioana Lăncrănjan, din Basel, după cum am aflat pe urmă.

„Vroiam să vă vorbesc de îndată ce v-am văzut. Eu cred în Dumnezeu. Soarta v-a făcut să luați locul de lângă mine".

Ea îl cunoaște bine pe Rege și susține restaurarea Monarhiei. E medic, la fel ca soțul ei. Îl cunoaște pe Coposu și crede că are influență asupra lui. Să lucrăm împreună ca să-i învingem pe „noii comuniști". Îl cunoaște și pe Emil Constantinescu, care după ea n-are carismă. A fost la adunările lor, la Geneva, dar n-a făcut impresie bună.

Acasă vine Mărgărita cu Cristi Răuțu.

Luni, 16 Ianuarie 1995

Șerban Madgearu îmi arată cheltuielile scoaterii primului număr din *Românul Liber* la București. Cu expediere cu tot înseamnă 7 milioane de lei. Deci, maximum $4.000. I-am mărit salariul la 250.000 de lei. Asta pe lângă ce câștigă la *Cotidianul*.

La Conferința de Presă. Gabrielescu dă bir cu fugiții. „De ce să stau să mă întrebe tot felul de prostii?". Era foarte plictisit că în *Dreptatea* s-a publicat o pagină întreagă de scrisori în care era atacat pentru atitudinea lui curtenitoare față de Iliescu.

M-a șocat felul în care Diaconescu l-a apărat pe Constantinescu, care s-a autoanunțat candidat la Președinția CDR și la Președinția țării. Dacă formațiunile din Biroul Executiv al CDR îl confirmă, pierdem sigur alegerile viitoare. Constantinescu n-are nici o șansă împotriva lui Iliescu.

Coposu n-a apărut. Iar se zvonește că e bolnav.

Seara la Redacție. Toată lumea vine să mă felicite de Sfântul Ion. Mi-au făcut niște cadouri: o icoană, un ulcior din lut negru și un mic covoraș. Am băut puțină șampanie cu ei toți.

Marți, 17 Ianuarie 1995

Josefina Hoggett îmi scrie extrem de laudativ despre *În așteptarea redeșteptării*. Un oarecare Alecu îmi telefonează din Australia. E prieten cu Pantiș „care s-a retras" din problemele românești. Alecu a fost în România, îmi spune. Marele liberal a cheltuit mulți bani pentru ei. E dezamăgit. Mai are încredere în mine etc. M-a ținut vreo 10 minute la telefon. L-a costat bani mulți. I-am spus să vină să mă vadă când sosește în țară, prin luna Martie.

Am confirmare de la SBS că i s-au expediat $2.700.00 Doinei la Syracuse.

Declarația UDMR că vor autonomie pentru secuime e respinsă, violent, de PUNR și de PAC. Noi reacționăm slab.

Miercuri, 18 Ianuarie 1995

Aseară l-am avut pe Dudu Ionescu la cină. El e Secretarul General Adjunct al PNȚCD de când și-a dat demisia Gabrielescu. Elisabeth revenise de la Londra după-amiază, așa că ea a făcut onorurile casei. Dudu vorbește bine englezește, cu accent bun.

Nimic special. Își dă seama că mergem spre dezastru sigur. Imaginea Partidului nostru se deteriorează pe zi ce trece. Coposu, bolnav, Diaconescu, fără nici o carismă, Gabrielescu, eliminat. Poziția noastră, identificată cu restaurarea Monarhiei, susținerea lui Constantinescu la Președinție, neclaritatea atitudinii față de pretențiile UDMR, toate ne sapă baza politicii în țară.

„Dacă vom continua așa, vom pierde alegerile în 1996. Iar dacă se va adopta o nouă lege electorală, pentru a institui circumscripții uninominale, Iliescu va fi reales și PSDR va avea o majoritate zdrobitoare în Parlament. Vor rămâne la putere până în anul 2000 și noi vom dispărea, așa cum a dispărut Partidul Conservator după primul război mondial", am zis eu.

Dudu, foarte solemn: „De ce nu spuneți lucrurile astea la ședințele noastre, ale Biroului Permanent?".

„Știi foarte bine de ce. Orice critică a politicii noastre e decretată drept încercare de a-l înlocui pe Coposu. Decât așa, mai bine tac".

Am vorbit apoi mult, în românește și englezește. Elisabeth a intervenit și ea, din când în când. Pe scurt, Dudu pleda să joc un rol mai activ de acum încolo.

Azi, Mărgărita a venit să-mi demonstreze că Șerban Madgearu mi-a dat cifre incomplete. Scoaterea *Românului Liber* a costat peste 11 milioane de lei, nu 6 și jumătate. Iar modul cum a remunerat colaboratorii e absurd. Sunt furios. Îmi creează enorme dificultăți. Atât cu Nicolae, pe care-l avizasem deja despre cost (7 milioane și jumătate), și mai ales cu ceilalți colaboratori la *Cotidianul*, care primesc mult mai puțin.

Seara, la Tele 7abc. Mă primește Paul Opriș, vechi admirator al meu, m-a votat la Președinție etc. Îmi arată toată instalația lor, care e adecvată. Nu cum e cea de la Antena 1, dar e bună. Vizavi de sediul Guvernului, în Piața Victoriei. Îi salut pe toți anjagații, răspândiți în birouri și studiouri mici, pe două etaje. Toți foarte tineri. Ceea ce e bine.

Scopul invitației: să devin colaborator regulat la două programe: 1) „Mafalda" al lui Radu Coșarcă, unde se va căuta să se privească în viitor și 2) „La Est de Vest" al lui Radu Budeanu; comparație între ce se întâmplă în Occident și la noi. Primul program, în fiecare luni. Al doilea, vineri seara. Tele 7abc acoperă 56 de localități. Se fac copii după program ca să apară și în provincie, cu 24 de ore întârziere.

Joi, 19 Ianuarie 1995

Ștefan Pop a fost aici la procesul cu Mircea Toma, care iarăși s-a amânat. Practic, e aproape imposibil să obții o redresare și o despăgubire în urma unui furt pe cale judecătorească. Nici până acum n-am luat un ban în urma devastării casei mele de către mineri, în 1990. Iar despre enormele pagube cauzate de incendiul din 1 Ianuarie 1994 să nu mai vorbim. Vinovatul n-a fost încă identificat, deși e acum aproape sigur că a fost Doru Hanganu.

L-am invitat la masă pe Puiu Pop. A venit devreme. Am avut peste o oră până au sosit Pușa și Elisabeth.

L-am însărcinat să se ocupe de problemele familiei la Turda. Casa cea mare de lângă pod din centrul orașului. Cea mică, cu grădină și curte. Apoi cele două case din Strada Salinelor. Prima era casa noastră de vară. A doua, modestă, era locuința vinețelerului. Ambele erau atunci în vii. Astăzi sunt mai multe case construite în fostele noastre vii. Apoi proprietatea noastră extravilană. Ni s-au dat 10 hectare în Poiana. Vreau să le luăm în posesie. În virtutea Legii 18/1991. Ștefan Pop e de acord. Trebuie s-o facem. Chiar dacă vine o lege pentru intravilane, edificii etc., chiriașii vor fi protejați pentru un număr de ani. Pentru simplul motiv că ei sunt mai mulți. Au mai multe voturi

decât proprietarii (adică **foștii** proprietari).

În orice caz, trebuie să pornim acțiunea pentru a ne stabili dreptul. Să transformăm casa părintească în Casa Memorială a Familiei Rațiu. Chiar dacă nu voi realiza eu acest lucru, n-are importanță. Probabil Indrei sau Nicolae o vor face atât timp cât acțiunea e deja pornită.

Am vorbit de mormintele familiei. Tata și unchiul Vasile Meșter au construit cele 4 terase și le-au îngrădit în beton și fier forjat (Nu e exact un gard. Estetic e plăcut, însă), la sfârșitul anilor '20, cred. Pe vremea aceea dealul era acoperit de vii. Parcela aceasta să fi avut vreo 200 de metri pătrați. Dar trebuie să verificăm. Ea aparținuse, ca proprietari tabulari, văduvei lui Vasile Rațiu, Maria, născută Deac, o jumătate, și lui Gligor Rațiu, fiul ei, cealaltă jumătate. Vasile Rațiu a fost frate cu Partenie Rațiu, al cărui mormânt e în spatele bisericii. El, Partenie, a fost cel mai înstărit dintre Rățeștii din vremea aceea. Ar fi bine ca titlul de proprietate să fie bine stabilit asupra acestor morminte, căci nu le pot spune criptă.

I-am spus lui Ștefan (Puiu) Pop că aș vrea să revendicăm eforia. Este fundația familiei Rațiu unde acum se găsește piața. Unde, pe vremuri, își aveau atelierele croitorul Moldovan și fierarul Feurdean și unde, apoi, pe cealaltă parte a terenului, mult timp rămas viran, cu iarbă mare, s-au construit, mai întâi, casele spre strada Gheorghe Lazăr și, după aceea, terenul de tenis, care era patinoar în timpul iernii.

„Sever Mureșan se ocupă de toate acestea", mi-a indicat Puiu Pop. Trebuie să iau legătura cu el. Puiu, însă, mă informează că Protopopul Godea, în special, a fost impresionat de ceea ce am realizat noi, când am făcut parastasul pentru Lani în biserica familiei. Urmează, deci, să iau legătura cu Sever Mureșan în această chestiune.

I-am dat 200.000 de lei ca să aibă de cheltuială. Să pună niște avocați tineri să obțină toate datele de care avem nevoie ca să trecem la acțiune.

Ieri, mi-a telefonat Richard Selby, din California. L-au invitat pe Regele Mihai să meargă la San Francisco la sfârșitul lui Aprilie, începutul lui Mai. Să vin și eu. În principiu, am acceptat. Și El a acceptat. Rămâne să se găsească fondurile necesare. M-a sfătuit să-i vorbesc Siminei Mezincescu. Ceea ce am făcut imediat. Efortul merită să fie făcut, întrunirea va fi sponsorizată inclusiv de Hoover Foundation, World Affairs Council etc. I-am spus că eu îmi voi acoperi singur cheltuielile. Problema e să nu fie prea aproape de aniversarea a 50 de ani de la sfârșitul războiului (la care Mihai ar trebui să participe).

Vineri, 20 Ianuarie 1995

Otto Weber îmi telefonează să-și justifice declarația oficială a PER că aprobă modul în care Emil Constantinescu s-a anunțat candidatul CDR la

Președinție. Îmi spune că a dat un interviu în care mă indică pe mine cel mai calificat. Dar nu știe nici în ce ziar și nici în ce zi ar fi fost publicat!!? Asta-i treabă românească. O scaldă.

Un teolog, Ioan Marinel Boer, elev de-al lui Matei Boilă, îmi spune el, îmi cere sprijin pentru o societate care să producă programe la televiziune. Are sprijinul tuturor capetelor Bisericii Unite. Mi-a cerut **împrumut** 250.000 de lei.

„Dragul meu, eu împrumut nu mai dau nimănui. Până acum n-am experimentat nici o excepție. Tot ce-am împrumutat altora s-a dus pe apa Sâmbetei. Am să fac o donație. Îți dau 50.000 de lei; strânge bani și de la alții".

Prea încântat n-a fost. Dar mi-a dat o chitanță pentru bani.

Puțin după ora 6.00 seara vine Florin Bichir, de la *Tinerama*, să-mi ia un interviu. Vine împreună cu un fotograf. Fiind relaxat, acasă, n-aveam papionul la gât. Le-a convenit foarte mult. M-am fotografiat așa și au insistat să fotografieze colecția mea de papioane. Subiectul: personalitatea mea, viața mea, ce avere am („nu știu", am răspuns, ceea ce e absolut adevărat!), de ce se afirmă că sunt zgârcit etc. Au luat câteva fotografii din tinerețea mea, promițându-mi solemn să mi le restituie. Să vedem ce va ieși.

Citesc cartea lui Brucan *The Wasted Generation*. Modul cum descrie lovitura de stat de la 23 August 1944 e de-a dreptul absurd. Totul s-a făcut de către Partidul Comunist (Bodnăraș, alias inginer Ceaușu și Ștefan Mladin).

Sâmbătă, 21 Ianuarie 1995

Bărbuș e la mine. Vrea să-l ajut să lămurească disputa dintre Ciumara, Remus Opriș, Dudu Ionescu, pe de o parte, și „adevăratul" tineret, pe de altă parte: Peiu, Scarlat, Oprișan, Anca Bărbuș Cernea, susținuți de întreg TUNȚ (Președinte Bostan) și de Organizația Elevilor (Costin etc.) E nemulțumit de Coposu, care-i consideră „răzvrătiți" pe cei din urmă. Nu înțelege de ce Coposu e așa de plin de ură împotriva mea (n.b.: E prima dată când îmi vorbește așa. De ce n-a făcut-o până acum? Probabil pentru că abia acum a început Coposu să fie și împotriva lui!!).

Va trebui să am grijă.

Îmi telefonează Andrei Averescu. Zice că e nepotul Generalului Averescu. E în vârstă. E convins că Dumnezeu l-a însărcinat să mă aducă pe mine la conducerea PNȚCD. Și el știe cum s-o facă! Bineînțeles că nu pot să iau în serios astfel de afirmații. Dar e interesantă coincidența. Mi-a telefonat imediat după plecarea lui Bărbuș.

După-amiază, vine Șerban Madgearu. „Eram hotărât să-mi mențin demisia. I-am dat-o, în scris, Mărgăritei", mi-a spus după ce eu îl convinsesem că e bine să ne pregătim pentru publicarea numărului 2/1995, adică cel din Februarie. „Eu îl vreau gata acum, săptămâna viitoare", am insistat. „Iar pentru numărul din Martie, insist ca el să ajungă în mâna cititorilor cel mai târ-

ziu la începutul lunii. După aceea, toți cititorii, din lumea întreagă, ar trebui să primească *Românul Liber* înainte de începutul lunii respective". M-a înțeles. Faptul că nu vreau astfel de rezultate dintr-o dată dovedește că sunt rezonabil. Dar intransigent, totuși.

Am obținut ca el să rectifice remunerarea tuturor contribuitorilor și a celor care pregătesc și scot revista din punct de vedere tehnic. Am insistat să-mi dea un nou deviz, care să includă toate consumabilele.

A fost greu. A durat aproape trei ore. Dar, dacă reușesc, merită. E important ca *Românul Liber*, publicat în România, să fie un mare succes.

Primesc un fax kilometric de la Radu Roșeanu. O înlănțuire de invective la adresa mea, împreună cu o soluție cum să readuc publicarea *Românului Liber* la Londra. M-a acuzat că aș fi primit bani de la guverne occidentale (??!), că am acționat dictatorial, adică fără a consulta Comitetul Coordonator (aici are puțină dreptate, în Statut se specifică că sediul e la Londra), că mutarea ziarului la București „a produs un haos de nedescris", câteva filiale din țară au protestat împotriva deciziei. Care? Nici una!! În fine, omul e pornit. Trebuie să mă gândesc bine cum să-l liniștesc.

Duminică, 22 Ianuarie 1995

Vine la mine Ghiga cu Al. Lemona, avocatul lui Gugui, să mă înduplece să mă împac cu Gugui. Ar avea multe documente defavorabile mie. De exemplu, faptul că mi-am schimbat numele din Ioan Augustin Nicolae în Ion. Că are scrisori incriminante. Cu Pantazi de la München și cu alții. Că are și altele, pe care nu vrea încă să le divulge.

Ghiga ar fi fost în stare să accepte, dacă Gugui retractează totul și își cere scuze. Lemona a pledat pentru împăcare, care va face o foarte bună impresie în țară: generos, împăciuitor etc. „Nicidecum, i-am zis. Imaginea mea este deja bine stabilită, de naiv mai degrabă decât de generos. De prost, în generozitatea lui, dacă vreți. Iar în Occident, probabil și în țară, faptul că n-am dus procesul la capăt va lăsa anumite semne de întrebare. Ar putea să se creadă că este ceva adevărat în acuzația că am fost agent al serviciilor secrete occidentale, al KGB sau al Mosad. E un aspect de mare importanță pentru mine".

„Dar dacă Gugui va fi achitat?", m-a întrebat Limona.

„Atunci voi face apel și voi merge până la Curtea Supremă. Iar dacă și acolo voi pierde, atunci voi face scandal în presa mondială, ca toată lumea să știe cum funcționează statul de drept în România".

Au început, apoi, telefoanele. Generalul Ilie Moreanu (care mi-a vorbit și de Gen. Dr. Râpeanu Cristache) m-a asigurat de sprijinul lui. Eu trebuie să iau conducerea PNȚCD etc.

După aceea, avocatul Tudor. M-a ținut mult la telefon. Plin de complimente etc. Neapărat trebuie să mă vadă, pentru că el deține cheia succesului.

Ceea ce îmi aduce aminte de felicitarea de Crăciun de la Silviu Crăciunaș. Așa cum e el, cu gust de conspirator. Îmi spune că el știe cum putem să câștigăm alegerile viitoare. Dar nu-mi poate trimite o astfel de scrisoare în România!?

Luni, 23 Ianuarie 1995

Două lucruri se comentează: semnarea Protocolului cvadripartit al Puterii (PSDR, PUNR, PRM și PSM) și Proclamația UDMR, care ar trebui să ducă la autonomie teritorială două județe și jumătate: Covasna, Harghita și jumătate din Mureș.

Conferință de Presă. Coposu prezent. Abia de-mi dă mâna. Declarațiile lui lungi. În ceea ce privește poziția PAC în problema proprietății private se contrazice cu ce spunea Radu Vasile. Altfel, cam lung la vorbă. O scaldă și în analiza UDMR. A relatat discuțiile lui cu Markó Bela și Takács Csaba. Ar trebui să fie mult mai clar. A spus, însă, un lucru înțelept: „Nu trebuie să-i izolăm pe unguri. Ar fi rău și pentru ei, și pentru noi".

La procesul cu Gugui, vine și avocatul lui Limona, dar nu vine Ghiga. Se amână procesul. Limona își ia obligația să-și aducă martorii.

Iau parte la programul TVR 1 „De Luni până Luni". Cu Adrian Năstase și Babiuc. Ar fi trebuit să vină și Manolescu. Nu se știe unde e. „La Sinaia, la schi", s-a afirmat. Cineva s-a dus acolo să-l aducă la timp. Probabil că nu l-au găsit. Așa e el, evaziv. „Are o viață foarte complicată", spune doamna Vasilescu, prezentatoarea. „Și-a părăsit soția, trăiește cu alta, dar nu-și lasă telefonul. Imposibil de găsit". Scaunul lui a rămas gol tot timpul.

Discuție despre Protocol, despre UDMR, cum era și normal. La un moment dat, prezentatoarea m-a întrebat, direct, pe mine: „Ce ar fi dacă s-ar face un nou guvern: PDSR, PUNR, PRM, PSM plus AC?".

„Ar fi un dezastru", a fost replica mea laconică și spontană. Am revenit, apoi, după o intervenție a lui Năstase, și am explicat de ce ar fi o revenire a nomenclaturii și a descendenților ei o refacere a FSN-ului original.

Marți, 24 Ianuarie 1995

Cinci ani de când m-am întors în țară. După o absență de 50 de ani fără 48 de zile. Exilul a fost greu, cu multe, foarte multe probleme. Cu momente, chiar perioade de lumină și cu grele momente de cumpănă. Dar viața pe care am avut-o în țară a fost și continuă să fie o neîncetată încercare. Numai greutăți. Numai probleme.

M-am dus la plimbare, cu SPP-ul meu, Sorin Belu. Încălțat cu bocancii mei de piele de ureche de elefant, pe care i-am cumpărat din Kenya și cărora le-am adăugat în Elveția o armătură metalică pentru a nu aluneca pe gheață. Bine am făcut. E zăpadă bătătorită peste tot în Parcul Herăstrău. Dar e frumos. Arborii sunt acoperiți de chiciură, spun ei aici. Noi îi spunem pro-

moroacă în Ardeal, cred. Doar doi-trei alți temerari. Și un paznic în uniformă, care mă salută: „Să trăiți, domnule Rațiu!".

Sunt plin de gânduri. Am trecut pe lângă bustul lui Victor Hugo. Bărbos cum e, de la distanță am întrebat dacă e Karl Marx. Pentru că au mai rămas busturi ale mai multor somități comuniste în această parte a lumii.

„Când eram la școală, îmi povestește Sorin, l-am întrebat pe profesorul meu de filosofie dacă pot să aprofundez filosofia lui Marx. Cum mă simpatiza și avea încredere în mine, mi-a zis: «Mai las-o, măi băiete, e prea complicată și...» și a zâmbit". Semnificativă poveste. Nici pe vremea aceea – asta prin 1984 – conformismul comunist nu era complet!

Seara îmi dă un telefon Sanda Budiș. Ea face o treabă foarte bună în Elveția. Atât cu tinerii pe care-i trimite în Elveția, mai ales din Cluj, prin Mircea Mihăilescu, ca să se specializeze în agricultură, cât și prin înfrățirea satelor. L-a contactat pe Coposu de multe ori. Nu reacționează. Vrea să-i vorbească din nou. Mă informează că atât ea, cât și prietenii ei cu care a vorbit au găsit foarte bune intervențiile mele la televiziune de ieri seară. Sandra, fiica ei, va veni în țară.

Din discuțiile noastre și mai ales din ceea ce spunea Elisabeth a reieșit că, poate, a sosit timpul să plec din țară. Fiindcă „prietenii" nu mă susțin pentru a mai putea da ceva țării. Poate sunt mai util acolo, în exil. Reacția Sandrei Budiș a fost minunată. „Să nu cumva să faceți acest lucru. E mare nevoie de dumneavoastră în țară".

„Exact acum cinci ani v-am văzut pentru prima dată la Aeroportul Otopeni", mi-a zis Doina, la telefon.

Miercuri, 25 Ianuarie 1995

Victor Marian sosește pe la 7.10 a.m. direct de la Gara de Nord. Luăm micul dejun împreună. Și el îmi vorbește foarte elogios despre modul cum m-am prezentat luni seară la televizor. Reacția în Cluj a fost unanim favorabilă. Sunt criticat la Partid, de Volcinschi, pentru că mi-am făcut biroul parlamentar în sediul UMRL, nu în cel al PNȚCD.

Îmi dă Victor o declarație, bună, cred, despre cele două vizite ale mele la BRC Cluj.

Ședință a Biroului Permanent pentru prima dată în Palatul Parlamentului. Sală foarte elegantă. Lambriuri de jur-împrejur, toate sculptate. Sala înaltă de vreo 10 metri, îmi închipui, dacă nu și mai mult. Din tavan atârnă candelabre enorme de cristal, care reflectă lumina în tot felul de culori. Lumini și pe pereți și lumină ascunsă, neon, din partea de sus a lambriului, așa că plafonul, candelabrele etc. sunt puse în valoare. E o operă de artă, indiscutabil.

„Cum găsiți camera?", mă întreabă Dan Marțian, așezat lângă mine. „Foarte frumoasă, îi răspund. Păcat că n-o să fiu aici în continuare. E un complot împotriva mea, așa că nu voi mai fi propus la Vicepreședințe".

„Nu cred că vor reuși. Nu mai ziceți așa", a fost reacția lui Dan.

„De fapt, nu mă supără prea tare. Sunt pregătit", i-am spus, râzând.

Am tratat expeditiv problemele la ordinea zilei. Printre altele, achiziționarea mobilierului pentru camerele deputaților. Fiecare deputat va avea 20 de metri pătrați.

Joi, 26 Ianuarie 1995

La 8.30 a.m. îi telefonez Doinei. L-a cunoscut ieri pe Ed Turner, fratele lui Ted, de la CNN. A fost la ei la Universitate să le vorbească. A stabilit un contact bun cu el. Are o șansă de a merge să-și facă un stagiu la Atlanta. I-ar folosi foarte mult.

Vorbesc cu Năstase. Îi spun că instrucțiunile au fost deja date să nu fiu susținut de Partid. Probabil vor avea un alt candidat la Vicepreședința Camerei.

„Mi-ar părea sincer rău. Cine ar putea fi? Dejeu?".

„E greu să mă pronunț. Nici eu nu-mi dau seama".

„Nu văd cine ar putea face față obligațiilor. Mai ales în ceea ce privește reprezentarea Parlamentului".

Am vorbit, apoi, de modul cum a mers când i-am primit pe unguri. „A mers foarte bine, mi s-a raportat", m-a informat. Am vorbit, apoi, de misiunea Ministerului german al Apărării pe care trebuie s-o primesc Luni, 30 Ianuarie. Ea e condusă de Volker Rühe.

Înainte de a mă duce la Parlament am expediat scrisoarea mea răspuns celei primite de la Roșeanu. I-am spus clar că nu pot publica acuzația lui că aș fi primit ajutoare sau subvenții bănești de la guvernele occidentale și că aș fi păstrat secret acest lucru. Dacă aș publica așa ceva, va trebui să-l dau în judecată, ceea ce nu vreau să fac.

I-am trimis și lui Viorel Pană, la Bursa Maritimă și de Mărfuri Constanța, tot materialul referitor la cererea MBC de a deveni membru al Baltic Exchange.

Curând după ora 2.00 p.m., la sediul Organizației „21 Decembrie", pentru ședința Consiliului Convenției Democratice. Cea mai mare parte a delegaților, deja prezenți. Coposu mi-a strâns mâna, cu expresia lui de om dezgustat. Când a sosit Diaconescu, l-am întrebat ce fac Faraonii, căci tocmai s-a întors dintr-o scurtă vacanță pe Nil.

Au venit și ungurii, Markó Béla și Takács Csaba. S-a încercat discutarea Proclamației lor cu autonomia teritorială. Au pledat că e o diversiune. Guvernul a căutat să distragă atenția de la înțelegerea semnată pe față, formal, de cele patru partide aflate acum la guvernare: PSDR, PUNR, PRM și PSM. S-a căzut de acord ca această problemă să fie pe larg discutată la o ședință special convocată în acest sens. S-a convenit pentru Luni, 30 Ianuarie, la ora 14.00.

Ședința propriu-zisă a început prin citirea Raportului Președintelui Convenției. Teribil de lung, anost. Mai mulți aproape că dormeau, citeau ziarul sau conversau între ei. Cerveni a pus lucrurile la punct spunând că nu ne putem pronunța, că nu-l putem adopta fără a-l studia temeinic. Dar nici nu e nevoie. Așa a rămas.

Cristian Popescu ne-a pus în față propunerile lui Constantinescu asupra programului, pe etape, pentru alegerea Președintelui Convenției, care, automat, devine candidatul CD la Președinția țării, în 1996. Discuțiile au început printr-un atac virulent din partea lui Ticu Dumitrescu împotriva lui Dinu Patriciu. Iar Constantinescu s-a referit la „ticăloșia" lui Patriciu.

Otto Weber l-a atacat și el brutal pe Patriciu. Nu știu de ce. A cerut, chiar, excluderea lui din Convenție. „Că e o jigodie", mi-a explicat după aceea. „În el nu puteți să aveți încredere".

Coposu e complet „plecat". Îl susține sută la sută pe Emil Constantinescu. Mulți alții, la fel. M-a surprins Dumitrescu de la „21". Și el, „foarte" pentru; violent contra lui Cerveni.

Discuții și discursuri interminabile. Doar Grabowski a făcut o propunere interesantă; ar fi putut să fie salvatoare. Să separăm funcțiile. Să realegem Președintele Convenției Democratice. Dar să nu ne grăbim cu alegerea candidatului CD la Președinția țării. Să-i separăm. Cerveni a salutat propunerea. Ionescu-Quintus a fost și el circumspect, dar nu imediat pentru soluția Coposu-Blandiana-Ticu Dumitrescu etc. Adică, nu Emil Constantinescu în mod necesar la Președinția țării. Quintus a venit cu o formulă salutară, care a fost adoptată. Să se facă alegerea treptat. Întâi să stabilim criteriile ce să ghideze alegerea candidatului.

Până la 15 Februarie. Ele să fie votate până la 20 Februarie. Cei care vor să candideze individual să-și anunțe candidatura până la 28 Februarie. Formațiunile din CD – partidele în special – să-și anunțe candidații, dacă vor avea.

Am plecat înainte de încheierea lucrărilor. Ca să ajung la timp pentru a-i primi pe Nat și Katie Page.

Numai noi patru la cină. Foarte plăcut. Katie își va păstra postul de Consilier al „Fundației Rațiu pentru combaterea leucemiei".

Nat voia să știe dedesubturile știrii că voi fi numit ambasador la Londra. L-am asigurat că, acum, nu mă interesează. Să vedem după alegerile din 1996!!

Alfred Moses, ambasadorul SUA, a avut un accident. Șoferul a rămas cu volanul în mână. Erau pe Șoseaua Kiseleff. Ambasadorul a fost zdruncinat, dar nu rănit. Sabotaj? Atentat?

Jonathan Rickert pleacă și el în curând, urmând a fi înlocuit. Mă întreb de ce.

Păcat că pleacă soții Page din România. Sunt prieteni autentici. Încă nu se știe ce post vor avea în viitor.

Vineri, 27 Ianuarie 1995

Doina vrea să candidez. Îi spun că n-are nici un rost. Totul e manevrat în așa fel încât Emil Constantinescu să fie alesul Convenției.

Andrew Littaner vine împreună cu secretara lui particulară, Marilena Petec, și cu Doina Epure, cu care lucrează la BRCE. Ea e Director la „Strategy & Financial Management Division". El vrea să pornească o fabrică de hârtie în România. Preferabil una care funcționează deja. Să fie modernizată cu investiție și management finlandeze.

Sâmbătă, 28 Ianuarie 1995

Mă sună Doina la 5.30 a.m., de la Syracuse. Eu o căutasem cu vreo jumătate de oră înainte, dar nu sosise încă acasă. Continuă pe aceeași temă. Trebuie să-mi găsesc aliați. Mai întâi să fiu reales candidat PNȚCD+PER +PNLCD la Vicepreședința Camerei. Eu nu cred că am mare șansă. Iar la CD, n-am nici una. De altfel, nici nu vreau Președinția CD așa cum e constituită acum organizația.

Doina insistă. Îi va vorbi lui Vartan Arachelian și-mi va telefona.

Pe la 9.15 a.m., mă sună din nou. A vorbit cu Arachelian. S-a întors de la Paris. Acolo l-a văzut pe tânărul Ionuț Munteanu, care a studiat „science-po" la Sorbona. A fost Președintele TUNȚ pe vremuri. Ionuț i-a vorbit. Vrea să lucreze cu mine. Tineretul vrea să lucreze cu mine, spune el. Va sosi în cursul lunii Februarie.

„Trebuie să aveți o ieșire. În problema UDMR. Dacă vorbiți la Convenție Luni, facem un program Marți la Televizor". Este de acord că merge greșit Convenția. Va căuta să-i ia un interviu lui Coposu, care e bolnav. Are temperatură tot timpul. Ia antibiotice, dar nu reacționează. Continuă să aibă febră.

Sculptorița Victoria Ilica îmi vorbește de statuia lui Nicolae Bălcescu. A câștigat un concurs în 1964. În anii '70, a fost acceptată la Slobozia. Macheta din ghips, de 2½ m, a fost transportată la Slobozia. Pe urmă, s-a tot tergiversat. Acum nu se mai găsește. Ea cere sau să se ridice, cum a fost proiectat din capul locului, sau să-i dea ei despăgubiri: dreptul de autor. Îmi vorbește de dascălii ei: Irimescu, care a făcut statuia lui Brâncuși în Parcul Herăstrău. De Medrea, autorul statuii Dr. Ioan Rațiu de la Turda, printre atâtea altele. De Jalea.

Îi telefonez lui Geo Cristea la Slobozia. Îi explic cazul. Va intra în legătură cu Antonescu de la Municipiul Slobozia, care este cel care a semnat pentru primirea machetei. Îl cunoaște personal.

Ilica îmi cere niște fotografii, și de pe vremea când eram tânăr. Îi dau și *În așteptarea redeșteptării*.

Dinu Patriciu își cere scuze, deși a sosit la 12.35. Eu îi spusesem să vină pe la 12.30. Intrăm în subiect aproape imediat. El ia un gin. Eu, un pahar de vin. Pe la 1.30 p.m. ne așezăm la masă.

Orice s-ar spune, interesant om. E înalt, peste 1,90 m, voluminos. Cap mare, pătrat. Păr negru care se subțiază, fără a fi încă o chelie. Tenul – tuciuriu. Ai putea să suspectezi o descendență țigănească pe undeva. Voce bună, de bariton. Vorbește clar. Înșiruie bine ideile și cuvintele prin care le exprimă.

Nu reproduc discuția în amănunt. Respinge forma actuală a Convenției, care e susținută doar de PNȚCD. M-a informat că *Ziua* e ziarul lui. Circulația e de 38.000 de exemplare acum. Va importa și o tipografie rotativă.

Dinu Daponte la cină. Nimic deosebit.

Duminică, 29 Ianuarie 1995

Nicolae Cerveni e punctual. Sosește exact la ora 11.00 dimineața. Stă până la 12.45.

Vedem lucrurile la fel în ceea ce privește candidatura lui Constantinescu. Cu el pierdem sigur.

Cerveni a intrat, entuziast, în PCR, dar în mai puțin de patru ani s-a lecuit. A început să militeze împotriva lor deja în 1948. În 1949, a fost arestat, condamnat și băgat în închisoare. A fost sub urmărire și după ce a ieșit din închisoare, timp de 25 de ani.

Om bine făcut, cam de statura mea. Fruntea lată, păr încărunțit, pieptănat lins pe cap. Ochi mici, ploape grele. Poartă aproape întotdeauna haine de culoare închisă cu dungi albe, groase, bine distanțate. Ai zice că e vărgat perpendicular.

Mi-a vorbit foarte deschis. E plictisit de ce se întâmplă în Convenție. E dezamăgit, profund dezamăgit de Coposu. „Trebuie să-l învingem pe Iliescu". În acest scop s-ar sacrifica și ar candida la Președinție. El ar ști cum să-l atace pe Iliescu, cu efect. Mi s-a plâns că n-are susținere în presă. Mi-a cerut sprijinul. Să publicăm un interviu cu el în *Cotidianul*. Am vorbit pe loc cu Paul Lăzărescu și se va face.

Răzvan Dobrescu i-a cerut sprijinul la Vicepreședința Camerei. „Dobrescu e slab. Când pledează, judecătorii se iau de cap: «Iar vine ăsta!»".

Doina e îngrijorată. Să n-o abandonez. Să nu cad în ispită. O liniștesc.

Luni, 30 Ianuarie 1995

La Conferința de Presă, nimic special. Coposu s-a dus la Washington, la „Prayer Breakfast". Radu Vasile a anunțat că a fost invitat de Congresul american. Altă năzbâtie a lui Walter Mitty (n.b.: personajul american legendar care-și închipuie că este un mare erou de război, mare scriitor, mare industriaș, fantastic sportiv etc. și joacă rolul!).

Sunt locțiitorul lui Năstase săptămâna asta. Semnez scrisorile, documentele etc. Vine Liviu Bodiu să-l ajut să înceapă o afacere cu un abator etc. E de meserie. Lucrează la Timișoara, dar vrea s-o facă în Bistrița. Îmi aduce un

corn de bivol, frumos decorat și lustruit. Îi dau o recomandare către Simion Pop la Banca Transilvania. Prin telefon, el fiind de față. Îi atrag atenția lui Pop că eu nu sunt interesat în afacere și că nu vreau să fiu responsabil în nici un fel. Banca să decidă dacă să acorde împrumutul. Am ținut să subliniez acest lucru.

La Convenție, avem un singur punct pe ordinea de zi: situația UDMR. Markó Béla a prezentat cazul lor. Vor autonomia personală, locală și regională. Țăranu, pentru PAC, a respins autonomia teritorială.

Constantinescu mi-a dat, apoi, mie cuvântul. Am început prin a sublinia că UMRL a semnat declarația de a lupta frățește pentru democrație în țările noastre, România și Ungaria (de fapt, a fost ACARDA, împreună cu „Hungarian Freedom Fighters"), și că noi am trimis ajutoarele pentru sutele, miile de refugiați în Ungaria în 1988-89, în cursul panicii cu sistematizarea satelor.

Am vorbit de efectul Apelului lor către opinia publică europeană. Am făcut istoricul relațiilor româno-maghiare. Optanții în anii '20; „Nem, nem, soha", Lordul Rothermere (Lajos Lederer) în anii '30. După război, înțelegerea Madosz-Petru Groza și regiunea autonomă în secuime (Doreen Berry nu poate obține o cameră la hotelul din Sf. Gheorghe când o cere în românește, dar camera apare, miraculos, imediat, când le vorbești în englezește).

Securitatea în Ardeal era plină de unguri și de evrei de limbă și cultură maghiară. Situația s-a schimbat după Revoluția din Ungaria din 1956. Gh. Dej reface Securitatea maghiară cu comuniștii unguri din România și obține retragerea trupelor sovietice din România. Înlătură ungurii de la conducerea Ardealului, pentru că s-au dovedit mai întâi unguri decât comuniști. Desființează Regiunea Autonomă. Reîncepe campania șovină maghiară. Etnocid și genocid – Király Karoly în anii '60, „Ellenpontok" și Szöcs Géza în anii '70... Rezoluții în Congresul American, Consiliul Europei, Parlamentul European, care continuă în anii '80. Sistematizarea satelor prezentată în Occident drept mijloc de eliminare a minorității maghiare din România. După Revoluție, în anii '90, nu se mai poate vorbi de privare de drepturi individuale. Se introduc conceptele „drepturile colective", autonomia etnică etc. Așa vede Occidentul Apelul lor. E o continuare a respingerii statului român de către unguri. Negrii din America n-au drepturi egale. Luptă pentru ele, dar se declară și sunt americani, nu africani. Nu lansează apeluri în afara Americii.

Le-am vorbit de experiența mea în Finlanda, unde suedezii din Finlanda sunt patrioți finlandezi. Ei țin cu echipa de hochei pe gheață finlandeză când Finlanda joacă cu Suedia! Le-am dat și exemplul alegerilor locale din Cluj. Lițiu are 48,7% și Funar 33,12% în primul tur, în 1992. Ministrul Apărării Lajós Fürr face declarațiile lui în cursul săptămânii până la al doilea tur. Votul final: Funar – 54,32%, iar cel pentru Lițiu cade la 45,68%.

Îi vrem în Convenție, dar să facă parte din România, nu să o respingă.

Autonomia teritorială nu rezolvă nimic. Covasna, Harghita și jumătate din Mureș au o populație de mai puțin de un milion de unguri. Mai sunt alți 600.000 de unguri în România. Românii din Regiunea Autonomă Maghiară devin minoritari în țara lor și ungurii din restul țării rămân tot minoritari. Șovinismul se exacerbează. Cele două națiuni se separă definitv.

Și de ce vorbesc întotdeauna de două milioane? Sunt doar 1.610.000. În propaganda din Occident se vorbește de minimum două milioane. Chiar și trei milioane și jumătate au fost menționați într-una dintre rezoluțiile din Congresul American.

Am plecat imediat după ce am vorbit. Pentru a fi la Senat. Delegația Ministerului Apărării din Germania a venit punctual, la 4.15 p.m., sub conducerea Ministrului Volker Rühe. Cuvântările de rigoare din partea lui Gherman și a mea. Răspunsul lui Rühe – foarte bun. „Potrivit Constituției noastre, Senatul și Camera Deputaților au statut egal. Dar ei sunt mai egali decât noi", i-am explicat lui Rühe, ca să mai descreștim frunțile.

Înapoi la Convenție. Mai mulți se referă la cuvântarea mea în termeni foarte elogioși. Iarăși plec la 5.50, ca să ajung la timp la Operă, pentru decernarea Premiilor UNITER.

Sala, plină. Ion Caramitru prezidează. Bună organizare, cu excepția ecranului pe care se arătau scene din operele celor nominalizați. Interesant pentru toți cei direct interesați. Altfel, teribil de anost. A început cu câteva minute după ora 6 p.m. La 8.40 s-a făcut o pauză.

În pauză, Principesa Mărgărita vine în întâmpinarea mea cu Simina Mezincescu. O sărut pe ambii obraji, fără să mă gândesc. Arăta splendid. A venit și Elisabeth cu Sanda Budiș. Ne-a invitat la Simina pentru Joi seară.

Obosiți, nu stăm la partea a doua.

Marți, 31 Ianuarie 1995

Dimineața începe cu Mircea Mihăilescu de la Cluj. Iarăși mi se plânge că este criticat pe nedrept, mai ales de Cerghizan. Îmi vorbește de felul cum funcționează biroul meu. Rareș Cionca nu prea vine regulat. Lazăr, și mai puțin etc.

Otto Weber mi-o aduce pe Margareta Niță. Ea e Director general la o fabrică de mătase naturală, „Select". Vrea debușeuri pentru țesăturile lor.

Vin trei tineri de la TUNȚ, conduși de Marius Bostan. Se plâng de Coposu. Că e dictator, necinstit, că manevrează lucrurile, schimbă lucrurile și încalcă voit Statutul și Regulamentul Partidului etc. Am ascultat totul cu atenție. Nu i-am încurajat. Știu că au dreptate, dar nu puteam să-i aprob.

Vine și Tudor Gavril Dunca. S-o ajut pe copila Oana Popescu să ajungă la Paris. Acolo are casa, masa asigurate. E înscrisă la un concurs de pian. Am atâtea pe cap, totuși... Reușesc, după multă trudă, să vorbesc cu Alin Teodorescu,

care-mi cere să-i prezint cazul lui Cătălin Petrișor, cel care se ocupă, la Fundația „Sörös", de asemenea probleme.

Masa cu Ionescu-Quintus. La Intercontinental. Quintus e foarte precaut. E de acord că Emil Constantinescu n-are nici o șansă dacă el va fi candidatul CD în 1996. La început, spunea că el nu candidează. După ce am vorbit de Cerveni și de posibilitatea ca și eu să candidez, am tras concluzia că ar fi încântat dac-ar fi „înrolat" candidat.

Seara, la recepția de adio a Monseniorului John Bukovsky, Nunțiul Apostolic. Jonathan Rickert mi-a spus, râzând: „E curios că-l anunțați pe Coposu invitat la Casa Albă și de Congresul American. Nu e tocmai așa".

E, într-adevăr, jenant.

Miercuri, 1 Februarie 1995

Astăzi e depunerea formală a candidaturii României la Uniunea Europeană.

Am plănuit cu Pașcu de la MApN și cu Virgil Constantinescu de la Externe răspunsul pe care trebuie să-l dau la AAN. Or să-mi trimită prin fax poziția lor. Pe urmă, o să formulez eu poziția Parlamentului.

Ion Rusu, de la Paris, la prânz. El a fost foarte important în partea tehnică a Televiziunii române, până ce s-a refugiat în Franța. Acum, spune că poate aduce fonduri importante pentru o nouă stație de televiziune. A vorbit cu Dumitru Popa, dar cei din eșalonul doi se opun, pentru că ei insistă ca tot echipamentul să fie Sony din Japonia. E normal ca sursele europene de bani să ceară ca echipamentul să fie de sursă europeană. Sunt, doar, destule alternative. Să găsească una dintre ele – dar nu japoneză.

La fel, Rusu îi face mari promisiuni Elisabethei. I-a dat o listă cu medicamente de care are nevoie pentru tratarea leucemiei. Spune că e în relații foarte bune cu Crucea Roșie Internațională și că va aduce medicamentele aici, în casa noastră, dacă așa vrem!! Asta pentru că vorbeam de complicațiile pe care le avem cu importul, vama etc.

În fine, a încercat să ia legătura cu Coposu, la Paris, când a fost acolo, despre felul în care Securitatea a depistat banii pe care eu i-am trimis pentru Partid. Banii au provenit din vânzarea casei lui Tutu Georgescu, i-a luat feciorul lui, Florian, care i-a dat lui Ion Puiu în toaleta din Parcul Cișmigiu. Îndată ce Puiu a ieșit de acolo, a fost arestat, banii au fost confiscați etc.

Rusu spune că Florian a stat câteva luni în închisoare, după aceea. O fi, dar i s-a dat pașaport să plece. Și nimeni altul, de pe filieră, nu avea interesul să trădeze. Toți au pierdut: Tutu, Puiu, alții din Partid care au știut de treaba aceasta și mai ales eu, care am plătit toate oalele sparte. A știut Coposu de treaba asta înainte de arestarea lui Puiu? Aici s-ar putea găsi explicația. Dacă Florian e nevinovat, cum afirmă tatăl lui, numai de acolo ar putea veni trădarea, căci acum e bine știut că el era interogat sau că dădea informații scrise,

în mod sistematic și cu regularitate.

Cina la Evgheni și Larisa Ostropenko, ambasadorul Rusiei. Ospitalitate excelentă, dar nu exagerată. Carieră interesantă. Ambii, specialiști în probleme orientale: el, Iranul și cultura farsi; ea, chineza.

Discuție în jurul Acordului-cadru bilateral dintre cele două țări. Partea noastră nu acceptă propunerile lor, pentru că insistăm să fie eliminate consecințele Pactului Ribbentrop-Molotov din August 1939. Ei spun că așa ceva nu se poate, căci o terță țară – Germania – e implicată. După lungi și întortocheate discuții, i-am spus că pentru noi e important, pentru că problema Basarabiei, Bucovinei de Nord și a Insulei Șerpilor ne interesează. Apreciez francheța. Așa vom putea progresa. Dar noi – Rusia și România – nu ne putem amesteca în problemele altor două state independente, recunoscute ca atare de Comunitatea Internațională: Moldova și Ucraina.

Am vorbit și de Cecenia. Evgheni e foarte volubil. Și-a făcut datoria și a apărat invazia ca inevitabilă, pentru că Dudaev e un adevărat dictator etc.

Joi, 2 Februarie 1995

Virgil Constantinescu îmi trimite documentul poziției MAE în problema NATO. Dar n-am primit nimic de la MApN. Pașcu e plecat în provincie cu delegația lui Volker Rühe. Îl caut pe McCusker în Bruxelles. Și el e plecat la Washington. Secretara lui, însă, îmi spune că e bine dacă dăm răspunsul Parlamentului săptămâna viitoare.

Citesc, cu consternare, cuvântarea Senatorului Frunda la Strasbourg, de alaltăieri. E de un șovinism care m-a surprins. Îl credeam mai echilibrat. Ceea ce mă șochează e că nici un parlamentar român nu a luat cuvântul să respingă și să explice adevărata situație a ungurilor din România. Și când te gândești că eu l-am recomandat pe Frunda Lordului Finsberg ca pe cineva în care se poate avea încredere. „Scratch a Hungarian democrat and out comes a Hungarian schauvinistic!".

I-am spus lui Virgil Constantinescu că tare aș dori să am ocazia să vorbesc odată și eu la Strasbourg în această chestiune. Poate să mă numească „alternative member".

Doina Georgescu de la TVR îmi cere un interviu pentru „Actualități" astă-seară. Fac înregistrarea în biroul meu.

Seara, la Simina Mezincescu. Multă lume. Principesa Mărgărita, musafir de onoare. Paleologu, Catargi – mic de statură, și-a făcut studiile la Birmingham, fiind și el bursier al British Council în 1938-39, vorbește bine englezește. Mi-a dat o carte de vizită: Michel Alexis Catargi. Linda Cowher, care e sub Consilierul politic al SUA, John Cook. Are aici sarcina de a ține legătura cu Opoziția. Am lămurit-o puțin cum stau lucrurile. Soții Berza. Mâncarea, ca de obicei, bună.

Am vorbit puțin cu Simina. Își dă seama că Coposu a făcut multe greșeli. Dar e solid pentru el. Îmi spune că în 1992, la alegerea candidatului CD, un vot UMRL n-a fost pentru mine. De asemenea, că Tokay a fost cel care le-a indicat ungurilor să-l voteze pe Emil Constantinescu. Astăzi, Simina nu-mi acordă nici o șansă de a fi numit candidat.

Discut cu Mărgărita despre invitația primită de la Richard Selby ca Regele să meargă la San Francisco, la finele lui Aprilie, la World Affairs Council și Hoover Institution.

Vineri, 3 Februarie 1995

Doina are informația de la Stoicescu de la *Lumea* că Coposu nu mai merge la New York. Nu prea a fost primit la Washington și programul la New York a cam căzut baltă, se pare. Explicația pe care o dă e că vrea să fie prezent la deschiderea sesiunii parlamentare, Luni, 6 Februarie. Lumea îi va lua un interviu prin telefon. I se va pune și problema de ce nu sunt eu candidat la Președinție și dacă se opune realegerii mele ca Vicepreședinte al Camerei.

Vineri, 3 Februarie 1995

Ședință a Biroului Permanent în Palatul Parlamentului, în aceeași sală în care am avut prima ședință, Luni, 30 Ianuarie. Probleme de rutină, alocarea spațiilor în această clădire-mamut etc. Ioan Mureșan îmi vorbește după ședință. Începe cu diverse alte probleme. Apoi: „Știți că s-au primit instrucțiuni de sus ca Vasile Lupu și Sorin Lepșa să fie candidații noștri la Vicepreședința și Chestoratul Camerei?!". I-am spus că mi-am dat seama de acest lucru, dar că nu mă descumpănește și că n-are importanță. M-a asigurat că el face tot ce poate. L-am asigurat că voi candida. Să mă respingă. Dar să se înțeleagă că există o alternativă.

Am plecat cu Mercedesul Vicepreședintelui. Probabil, pentru ultima oară. Dar cu un girofar, de astă dată. Am mers excepțional de repede. Am plecat la 4.20 p.m. și am ajuns la Cluj la 9.40, prin Brașov, Sighișoara, Turda.

Ne-au așteptat prietenii, Marian, Cerghizan, Vâtcă și Radosav. M-au informat că am fost atacat la Partid practic pentru tot ce am făcut. Inclusiv pentru poziția mea față de UDMR. Curios, Matei Boilă a spus la Adunarea Senatului PNȚCD, la care și Marian a fost prezent, că „Rațiu a spus exact ce trebuia să spună despre UDMR". Minunile continuă!

Sâmbătă, 4 Februarie 1995

50 de ani de la Ialta. Tristă aniversare. Ne oprim la o fabrică de „Abacus", lângă Someșeni. Toată producția, destinată unei firme din Suedia. Ei primesc 3-4 dolari. Suedezii vând „jucăria" la $18.00. Deci, noi suntem sclavii lor. Ei fac tot profitul. Un domn Crișan ne-a dus acolo. M-a impresionat prietenia pe

care mi-au arătat-o muncitorii.

La Gherla, ne-a primit Orza. Excelent. Am discutat de toate. Au alt sediu. I-am ascultat pe toți. Dialog bun, la plecare ne-am fotografiat, în grupuri, în fața clădirii. Îmi dau o listă a Comitetului.

Sosim în timp util, pe la 12.15, la Dej. Mulți prezenți. Vorbesc de conducere. La fel, ședință foarte bună. Dialog. Răspund întrebărilor și caut să ofer soluții la problemele ridicate.

La întoarcere, Orza, care venise cu noi la Dej, insistă să ne oprim la el acasă. Ne dă o țuică și ceva slănină. Discutăm probleme organizatorice de partid. Să încercăm o „împăcare" cu Boilești. De ce nu? Ei o vor pentru că nimeni nu mai merge la sediul nostru, pe care, de altfel, probabil, îl vom pierde!

Refuz să merg la masă când sosim la Cluj. Mă întind să mă odihnesc. Iuluț Boilă, fiul lui Puiu Boilă, vine să mă vadă. E pentru mine. El e medic. Nu e de acord cu unchii lui, Nelu și Matei Boilă. Vorbim și de Casa lui Maniu și proprietatea lui de acolo, pe care a lăsat-o, prin testament, Episcopiei Greco-Catolice din Oradea, și de casa lor din Cluj. Ar trebui s-o revendice.

Iuluț îmi spune că tineretul din Cluj, din cauza dezbinărilor din sânul PNȚCD, merge la liberali. La PL '93, în special.

La 4.30, plec singur la biroul meu de deputat, care e în sediul UMRL. Nimeni nu e prezent. Poarta, încuiată cu un lanț. Așteptăm în stradă. Ne strângem vreo 20 de oameni. Vremea e bună, soare, dar rece. Glumim. „Am pierdut cheia", e explicația mea. Cheia e simbolul Convenției Democratice! Pe la 4.50, sosește Mihăilescu, agitat. Nici el n-are cheia. „E la Rareș Cionca", ne spune. „El trebuia să fie aici la ora 4.00 p.m.". În fine, cu câteva minute înainte de 5.00, sosește în fugă și Rareș. Explicații, recriminări. Eu propusesem să ținem întrunirea în aer liber, în fața statuii lui Matei Corvinul.

Întrunirea merge bine. O punem pe Doina Cornea între noi, Mihăilescu și eu. Tânăra Bordaș cântă la pian ceva din Beethoven. Slab. Fără delicatețe, fără emfază, mult prea tare, gălăgios, aș zice. Mai și greșește. Temperamentală, se ridică și-și cere scuze că nu mai poate continua: pian nou, e neîncălzită etc. O aplaudăm. Sala e arhiplină.

Începem dialogul, căci așa s-a anunțat. Nu cuvântări. Dialog.

Tot felul de întrebări și contribuții. Probleme locale, livezile de pomi fructiferi, gaz natural, la Feleac, Mocănița și dezvoltarea minelor de aur. Basarabia, Republica Moldova, Declarația și Apelul UDMR, Convenția Democrată, alegerile viitoare. Am continuat până după 8.00 seara. Am dat un scurt interviu și le-am răspuns celor care m-au abordat cu diverse probleme. În fine, lumea mai pleacă, așa că, pe la 8.30, pot să mă retrag în birou cu Doina Cornea.

Eu țin un jurnal de zi, am început. De peste 50 ani. Vreau să scriu în el ce s-a petrecut în 1992. De ce, care au fost motivele pentru care m-ați respins pe mine și l-ați preferat pe Constantinescu? A fost pentru prima dată în istorie

când un ardelean avea o șansă reală să ajungă să conducă poporul român. Trei ardeleni ați lucrat, activ – cum ai avut onestitatea să-mi confirmi –, ca să nu fiu ales: dumneata, Coposu și Ana Blandiana. Întrebarea e: de ce?

După întreruperi din partea ei, proteste că pentru ea problema nu trebuie pusă așa, pentru că se înțelege mai bine cu regățenii, că Simina, la care a stat în noaptea premergătoare alegerii și care e prietenă intimă a lui Coposu, a căutat s-o determine să mă voteze pe mine etc. În fine: „Pentru că Emil Constantinescu a venit bine pregătit. A dat răspunsuri precise, gândite. Dumneavoastră (căci așa mi se adresează, deoarece și eu întotdeauna îi spun «dumneata») sunteți afabil, aveți prezență, faceți glume... sunteți un om superficial".

Am rămas stupefiat. Toată discuția a decurs în cea mai elegantă formă, eu ascultând-o cu multă atenție, ea zâmbind tot timpul, cu vocea ei plângăreață. „Sunteți un om simpatic, dar Președinte..."?!

Da, e percepția dumitale. Dar ai citit ceva din cărțile mele? Erai conștientă că m-a preocupat problema și că am activat ca om politic și ca român 50 de ani și mai bine. Și ați preferat un om care toată viața lui a fost membru al Partidului Comunist și care nici la Revoluție nu a ieșit în față, ca să apară abia prin Aprilie, deschizând balconul Universității, ca lumea să se adreseze celor din Piață?

„Da, am văzut cărțile. Omul însă are două fețe. Dumneavoastră ați scris și când ați scris v-ați concentrat. Dar sunteți superficial. Orice, dar nu Președinte".

A continuat discuția. Ea, zâmbind fără întrerupere. M-am referit și la faptul că eu m-am luptat atâta pentru ea, când fata ei mi-a interzis să dau publicității cazul ei. „A făcut-o pentru că ea dorea să mă prezinte!".

Duminică, 5 Februarie 1995

De la 10.00 până la 2.00 p.m., primesc în audiență. M-a impresionat Sanda Mile. Vicepreședinte pe țară la Pro Democrația. Mă felicită pentru rezultatul sondajului făcut de ei asupra performanței parlamentarilor. Am ieșit primul, îmi spune Sanda. Rezultatul a fost publicat în *Mesagerul de Cluj.*

Ludovic și Edit Azzola au fost evacuați din localul obținut de UMRL în 1991, pentru că n-aveau contract de închiriere. Și-au dat seama că eu nu pot să-i susțin împotriva UMRL, dar că pot să-i ajut să-și obțină o locuință decentă. Acum trăiesc în două mici garsoniere, cu copiii lor cu tot. Au patru.

De asemenea, George Coman, cetățean american. Povestea lui e oribilă. A fost arestat de nemți, la granița cu Austria, în 1993, sub suspiciunea că ar fi furat o mașină închiriată de la Thrifty Cars. Nu și-a putut reorganiza viața. Îmi cere 20.000 de dolari. A plâns etc.

Mi s-a rupt inima și pentru primii, și pentru Coman. Dar trebuie să fiu mai

realist. Câți nu m-au păcălit, n-au abuzat de nevoia mea internă de a sări în ajutor când văd suferință și nedreptate!

Plecăm spre București curând după ora 14.15. Ne oprim la Puiu Pop (Ștefan). Tocmai se întorsese de la Poșaga, unde și-a construit o casă. A nins mult astă-noapte, dar n-am avut probleme. Ne-am alimentat mașina la Awa 2, a lui Dorel Rațiu.

Puiu îi telefonează Miei. O găsește acasă. Îi vorbesc, e de acord să mă primească. N-a fost ușor s-o găsesc. M-am îngrozit să văd cum trăiește femeia asta. Un antreu minuscul, o bucătărie și mai mică, o cameră-salon, unde nu te poți învârti din cauza mobilelor, care, virtualmente, ocupă tot spațiul, și un dormitor, care e mai degrabă o dugheană. Peste tot domnește dezordinea. E ceva de neimaginat. Doar ea a crescut în casa noastră, nu enormă, dar spațioasă, cu saloane elegante. Și era totul curat.

Ne-am înțeles. Să căutăm să obținem ce se poate din ce am avut. E de acord să transform casa părintească într-un muzeu-casă memorială.

Pe drum, zăpadă mare. Apoi, după Sibiu, gheață, pe alocuri ca sticla. Accidente. Bine c-am ales să mergem pe Valea Oltului. Dar și așa, ne-am fi împotmolit de multe ori dacă n-am fi avut girofarul. Interesant că pe o porțiune mare de drum în Oltenia până la Pitești, nici urmă de zăpadă. Pe urmă, iar a început să ningă puternic, pe tot traseul autostrăzii. La București, la fel, mare zăpadă proaspătă.

Luni, 6 Februarie 1995

Doina îmi lăsase mesaj s-o sun. „I-am luat un interviu lui Coposu, îmi spune, și am vorbit cu toată lumea să se publice, mâine dimineață, în *Cotidianul*". Conversația a fost lungă între ea și Cornel. Au trecut în revistă și cele petrecute în 1990, și cele de acum, cu „interviul" meu din *Expres*. „Iancu n-are contracandidat", i-a spus Coposu. Paul Lăzărescu mi-a confirmat și mie că „e prea târziu; jocurile au fost făcute".

Eu n-aș fi făcut acest efort.

Jimmy Crăciun îmi trimite un lung fax. A fost la o masă pentru Coposu, cu Funderburk, Petru Dugulescu, Dudu Ionescu, Gabor Hajdu, George Stănescu și Paul Negruț. Atât el, cât și Funderburk au vorbit explicit pentru susținerea mea la Președinție, nu a lui Constantinescu. Sunt sigur că totul i-a intrat lui Coposu printr-o ureche și i-a ieșit pe cealaltă.

Mă bucur că am prieteni care se zbat pentru mine. Dar e în zadar. Coposu nu mă vrea, pur și simplu.

Marți, 7 Februarie 1995

La Conferința de Presă a PNȚCD. Radu Vasile a dat citire unui fax primit de la Coposu, adevărat panegiric al activității lui la Washington. The National Prayer Breakfast făcut să pară fantastic, întâlnirile lui cu Funderburk, Wolf și Smith și cu doi englezi, fără discuție cineva, dar eu n-am auzit niciodată de ei, descrise ditirambic etc. Activitate pe care eu o făceam mult mai sistematic și mai amplu ori de câte ori mergeam la Washington, încă pe vremea exilului meu. Ceea ce dovedește că Coposu e un excelent „public relations expert".

La Biroul Permanent, după terminarea lucrărilor premergătoare deschiderii noii sesiuni, le-am zis: „Permiteți-mi să ridic o chestiune. Ieri, am venit cu mașina din Cluj. Zăpadă mare pe alocuri și gheață lucie, mai ales pe Valea Oltului. Circulația, extrem de grea. Coloane întregi de mașini și TIR-uri oprite. Dacă n-am fi avut un girofar, nu știu când am fi ajuns la București. Cred că e important ca toți membrii Biroului Permanent să aibă un girofar. E nevoie. N-o fac pentru mine, căci citesc în *Azi* că nu voi fi reales Vicepreședinte. O fac pentru Biroul Permanent".

După redeschiderea sesiunii de către Năstase, ne despărțim. Biroul Permanent, împreună cu liderii parlamentari, deci cu Diaconescu, în cazul nostru, ne întrunim pentru a decide alocarea pe grupări a pozițiilor în Biroul Permanent. Liberalii încearcă să obțină o reprezentare. Nu reușesc, pe bună dreptate. Nouă ne revin pozițiile de Vicepreședinte și Chestor. Plenul aprobă, rămânând ca fiecare grupare să-și desemneze candidații. Diaconescu explică alocarea pentru noi. Întreabă cine vrea să candideze. Tăcere. Se întoarce spre mine: „Domnule Rațiu?".

„Da, dacă am încrederea Partidului", răspund eu.

„Nu e vorba de Partid. Noi, cei de aici, alegem".

Deputatul Alecu de la Călărași se ridică: „Nu vorbesc pentru mine. Dacă tot vorbim de împrospătarea cadrelor, de schimbarea imaginii Partidului, trebuie să promovăm oameni mai tineri. Îl propun pe Vasile Lupu".

„Acceptați?", îl întreabă Diaconescu.

„Da", vine răspunsul.

Se ridică, apoi, Răsvan Dobrescu.

„Aș dori și eu să-mi depun candidatura", zice.

Se distribuie buletinele de vot. La primul scrutin, Vasile Lupu ia 14 voturi, Dobrescu – 5 și eu – 16. Înainte de al doilea tur, sosește și Simionovici. I se dă și lui un buletin.

La al doilea tur, Lupu ia 19 și eu 17. Cred că Simionovici a votat pentru mine, ceea ce înseamnă că toți cei care l-au votat pe Dobrescu la primul scrutin l-au votat pe Lupu la al doilea.

M-am dus imediat la Lupu, l-am felicitat și am adăugat: „Știam că așa va fi. Doar ce e scris în ziarul *Azi* e sfânt. În orice caz, biroul e pregătit să-l preiei. Vă ofer tuturor un pahar de șampanie".

Mureșan a fost ales ușor, cu 21 la 14 voturi - pentru Lepșa - și o abținere.

La ședința unde Diaconescu a anunțat că Lupu e candidatul nostru, a fost un mare murmur din băncile guvernamentale.

Votul cu bile a decurs normal. Lista se votează în bloc. Ai noștri au venit pe rând la mine în birou. Am băut șampanie. Ionescu-Galbeni a venit și el, deși e cel care a „produs" scrisoarea de condamnare a mea, pe care au semnat-o, apoi, toți deputații noștri.

Prietenii mei sunt mult mai întristați decât sunt eu!

Seara, ar fi trebuit să merg la programul tv organizat de săptămânalul *Flagrant*. Din păcate, a trebuit să stau la Cameră până la 7.00 seara. Cum invitația a fost pentru ora 5.00 p.m., mi-am închipuit că era prea târziu și nu m-am mai dus. Păcat, ar fi trebuit s-o fac.

M-am dus, în schimb, la aniversarea a cinci ani de existență a Trustului Expres, al cărui Consiliu de administrație e format din Mihai Cârciog, Ion Cristoiu și Cornel Nistorescu. Mare recepție la „Vox Maris", în Piața Victoriei. Multă lume, dar un singur ambasador – Monique Frank (Olanda). M-au asistat în toată jumătatea de oră cât am stat acolo Mărgărita Geică și Mădălina Crețulescu, care, acum, lucrează la PNL. Fusese gazetăriță la noi, la *Cotidianul*.

Marți, 7 Februarie 1995

Doina e foarte aferată la telefon. „Iertați-mă dacă am greșit". A fost o ultimă șansă pe care i-am dat-o. Asta după ce i-am confirmat că Coposu nu i-a telefonat lui Diaconescu, cum îi promisese ei să facă.

„Apariția în *Cotidianul* a interviului cu el luat de tine e o încununare a victoriei lui asupra mea. Dar nu sunt, deloc, supărat pe tine. E bine chiar că ai făcut-o. Să se știe că noi nu l-am boicotat. Eu mă așteptam să am doar 5-6 voturi, judecând după scrisoarea de condamnare pe care au semnat-o toți.

După deschiderea formală a sesiunii parlamentare, Năstase mă invită în biroul lui. I-am cerut, dacă se poate, să fiu încadrat în Comisia pentru Afacerile Externe. Ar fi posibil, pentru că Leonida Lari a demisionat din PNȚCD și ea intrase acolo pe lista noastră. Deci, algoritmul va fi respectat.

A fost imediat de acord. Să fac o cerere. El crede chiar că ar trebui să iau Președinția acestei comisii, „că tot nu fac nimic".

Miercuri, 8 Februarie 1995

Coposu era deja la masa mare din Camera 22 (a PNȚCD). Explica la mai mulți cum în America Guvernul nostru e considerat „fascistoid". Îi strâng mâna. „Jimmy Crăciun și Funderburk îți trimit salutări", îmi spune.

Evenimentul Zilei și *România Liberă* publică sondajul IMAS. Convenția e în frunte. „Pe cine votați la Președinție dintre următorii?" e întrebarea următoare. Îi pune pe toți șefii de partide, dar pe nimeni de la PNȚCD. Bineînțeles, eu nu apar deloc, căci nu sunt șef de partid.

Mulți vin să-și exprime indignarea că n-am fost numit candidatul grupării noastre la Vicepreședințe. Îi liniștesc pe cât pot. Liberalul Pascu îmi zice: „Cum au putut să voteze un fost activist PCR împotriva unui om cu reputație mondială?". O fi, dar politica-i politică. Vorba lui Truman, pe care o citez adeseori: „If you can't stand the heat get out of the kitchen!".

Acasă, sunt foarte deprimat. Trandafirii au început să înmugurească. Prea devreme, dar vremea e foarte bună, așa că m-am pus la treabă și i-am tăiat, cum trebuie, sper.

Fac o plimbare în Parcul Herăstrău, cu Mihai Bănică.

Termin de citit cartea lui Brucan. Nu e rea, dar e inegală.

Joi, 9 Februarie 1995

Răspund unei scrisori foarte frumoase de la Vane Ivanovic. Îi spun: „We're two of a kind, in many ways". Dacă mai e activ în politică, aș vrea să menținem legătura. El mi-ar putea fi de mare ajutor, prin legăturile lui în special.

Ciocnirea PUNR-PDSR a fost un foc de paie. L-am văzut, ieri, pe Funar pe culoarele Camerei. E clar că n-au nici o intenție să spargă cadrilaterul Puterii. E ceea ce am spus întotdeauna. Cele patru partide vor susține Guvernul, orice s-ar întâmpla, până la alegerile generale, care vor fi cuplate cu cele prezidențiale. Deci, cel mai devreme în 1996. Dar, potrivit Constituției, se pare (n-am verificat) în anumite circumstanțe, alegerile pot fi amânate cu șase-nouă luni. Ceea ce ne-ar duce până în 1997.

Toată dimineața, în Parlament. Se discută „masa lemnoasă" pe 1995. Camerele reunite, în cadrul dezbaterii Bugetului.

Ședința Biroului Permanent al PNȚCD. În drum, l-am luat cu mine pe primarul din Lupșa, Ioan Liviu Bucea. Venise să-mi ceară să intervin pentru Muzeul și bisericile din Lupșa. Dar pentru Muzeu, în special. I-am promis sprijinul meu.

Ședința începe destul de prompt, curând după ora 3.00. Coposu, alert. Discutăm interminabil Moțiunea (inițiativa) lui Țurlea contra Declarației UDMR în care se „contestă caracterul național al Statului român și se solicită crearea unei regiuni autonome pe criterii etnice".

„E un nebun Țurlea, noi nu putem să votăm cu el", a fost reacția lui Coposu. S-a recunoscut, însă, că e o problemă delicată. Nu putem să votăm contra. Și se va vota cu bile, e aproape sigur. Deci, mulți dintre ai noștri vor vota pentru. Deci, trebuie să ne exprimăm punctul de vedere. M-am oferit să vorbesc eu. A făcut-o și Dobrescu. S-a decis ca eu să vorbesc. Țepelea, însă, a insistat să facem o declarație scrisă, pe care eu s-o citesc. Personal, n-am nimic împotrivă. Efectul, însă, nu va fi același. Multe alte discuții. Toate referitoare la certurile din Partid. La Galați, Brăila, Argeș, Turnu-Măgurele, Arad. Ba am menționat și eu, în treacăt, mai mult în glumă, că treburile și

imaginea Partidului nostru stau foarte prost.

În această discuție, conflict între Săndulescu și Gabrielescu. Intervine și Opriș, să spună că el a fost cel care a cerut demisia lui Gabrielescu. Acuzații, contraacuzații. În cele din urmă, agitat, Gabrielescu afirmă: „E evident, toată hiba e a lui Sergiu Popescu (asistentul lui), pe care, acum, l-am dat afară, și a mea. E cazul să-mi iau pălăria și să plec și eu". S-a ridicat în picioare. A mai zis ceva. Era clar că se aștepta să fie oprit. Nimeni n-a scos un cuvânt. Eu, în tot cazul, nu l-am admirat niciodată. A făcut nenumărate gafe, începând cu interviul acordat *Daily Telegraph* înainte de alegerile din 1990, în urma cărora am fost etichetați antisemiți și fasciști. Și el a fost cel care a declarat, în prima legislatură: „PNȚCD nu e ca un balaur și dacă da, trebuie să aibă un singur cap. Toate celelalte trebuie tăiate". Asta pe vremea când se sugera ca și eu să fiu introdus în Biroul Permanent. Au urmat câteva momente penibile, de totală tăcere și... a plecat.

Ciumara a insistat să trecem la ordinea de zi. A urmat conflictul lui cu Anca Bărbuș și Bostan. Citări din ziare, Niki Bărbuș, cu vocea și mâinile tremurânde, o apără, fără succes. Vor apărea cu toții în fața Biroului.

Așa am tot vorbit până după 7.30. A fost și o secvență în care s-a contestat că aș fi dat bani Organizației noastre din Cluj. „Cei din Cluj nu confirmă nici o plată", ne informează zâmbind Macarie.

Vineri, 10 Februarie 1995

Îndată ce am sosit acasă, aseară, i-am telefonat lui Marian și l-am rugat să-mi trimită pe fax, cât poate de repede, toate sumele pentru care mi s-au eliberat chitanțe.

Răspunsul mi-a venit azi-dimineață. Lucrez ore întregi – aproape toată ziua – la o scrisoare către Macarie. Conform lui Marian, care nu cuprinde tot ce am dat, contribuțiile mele se ridică la 754.725 de lei, adică 15.656 de dolari, plus două donații făcute în calitatea mea de Președinte al PNȚCD. Prima, la două biserici greco-catolice, adică 3.636 de dolari, și 5 milioane de lei (50.000 de dolari), Bisericii Adormirea Maicii Domnului. Un total de 69.269 de dolari.

Înregistrez un interviu la TVR 1 despre situația creată în legătură cu plecarea la Atlanta a celor invitați de „Project for Ethnic Relations". E organizația lui Jimmy Carter.

După scrisoarea primită de Radu Vasile, pe care mi-a arătat-o în timpul ședinței Biroului Permanent, ieri după-amiază, mi-am dat seama că șeful organizației e Dr. Allen Kassof, secondat de Livia Plaks și Larry Watts, care e aici, în România. N-am reușit să găsesc numărul de telefon al lui Larry, așa că i-am telefonat direct lui Kassof. Din conversație mi-am dat seama că ne cunoaștem și că și eu am participat la o întrunire de acest gen, organizată la

București de Liviu Mureșan și „Un Viitor pentru România". El mi-a confirmat că e vorba de o masă rotundă pentru a îmbunătăți și înțelege mai bine problema. Îmi dă telefonul lui Larry Watts și-mi spune că și eu voi fi invitat la proxima ocazie.

Larry e mai precis: „Noi i-am invitat pe români cu ajutorul lui Hrebenciuc. Ei sunt Liviu Maior, Chebeleu, Radu Vasile, Ovidiu Șincai, Gabriel Andreescu, Nicolae Țăranu (PAC) și Dinu Giurescu, care este în America".

Întrunirea era să fie la nivel de mijloc, ca să ne concentrăm asupra aspectelor economice ale problemei. Am făcut însă greșeala de a-i lăsa pe ungurii din UDMR să-și desemneze participanții. Ei i-au numit pe cei mai din vârf, pe maximaliști: Tökés László, Markó Béla, Csapo György, Tokács Csaba, Frunda György, toți din Parlament, și pe Kelemen Árpad din Cluj, plus un așa-zis moderat, Tókay György. Frunda a dat un interviu în care a definit drept „mediere" invitația lansată de Președintele Carter. De aici, mari probleme, mai ales că Markó Bela a vorbit la Londra despre autonomie teritorială.

Vorbesc cu Coposu. Îi atrag atenția că întrunirea de la Atlanta este o escaladare extraordinară a aspirațiilor ungurilor noștri. Deja se face vâlvă despre soarta lor în România. Cum Președintele Carter a mediat conflictul în Bosnia și, chiar astăzi, s-a anunțat că a fost invitat să medieze conflictul dintre Ecuador și Peru, prezentarea întrunirii din Atlanta drept mediere dă o proeminență deosebită afirmațiilor maghiare că ungurii sunt persecutați și aspirațiilor lor la autonomie teritorială. Căci asta vor, în definitiv. Păcat de faptul că se merge la Atlanta. Puteam să discutăm aici, sub egida organizației lui Carter. Coposu și-a dat imediat seama de însemnătatea momentului și de cât rău ne poate face. Îi spun de interviul dat și de altul programat la Antena 1. Adaug că i-aș scrie lui Carter, „pentru că-l cunosc personal, deși e prea posibil că nu-și va mai aduce aminte de mine". A fost de acord și cu analiza mea, și cu tot ce-mi propun să fac.

Seara, la recepția dată de noul ambasador al Iranului. Ambasadorul Moldovei îmi confirmă că ei n-au semnat acordul militar CSI și sunt încântați de sprijinul Americii (SUA le-au dat vreo 20 de milioane de dolari ajutor și Clinton l-a primit pe Snegur la Casa Albă).

Cronica Română dă o recepție la împlinirea a doi ani de apariție. S-au acordat premii. Mai întâi, presei scrise, tv, radio. Apoi, oamenilor de afaceri, după care am plecat.

Sâmbătă, 11 Februarie 1995

Vin Grama și Gâtlan să mă vadă. Să iau conducerea partidului lor – UDC – sau UCD, nici nu știu bine! Mi-au mai propus acest lucru. Dar acum insistă. Voi avea mare răsunet. Să-l susțin pe Constantinescu la Președinție și el mă va face Prim Ministru. Constantinescu este complet de acord, vrea să mă va-

dă. Toți au admirat modul cum am vorbit la ședința Convenției în problema UDMR.

Le-am spus, doar, că mă voi gândi, deși nu văd cum aș părăsi Partidul nostru. Indiferent de faptul că sunt marginalizat, lealitatea mea pentru acest partid, care a luat ființă în casa lui Ioan Rațiu, într-un anumit sens, e totală.

La ora 13.00, vin cei de la Antena 1. Îmi iau un interviu scurt, dar la obiect, despre plecarea la Atlanta.

La 5.30 p.m., merg la Radio Tinerama. Începem la 6.00 și terminăm la 8.20. Primele 40 de minute sunt dedicate vieții mele, începând cu anii studenției, ai exilului etc. Apoi am răspuns, în programul „Fără anestezie", întrebărilor ce veneau necontenit de la ascultători. E extraordinar, toți cei care mi s-au adresat mi-au fost favorabili.

Am uitat să scriu că ziua a început la simpozionul organizat de Grupul nostru parlamentar (PNȚCD) împreună cu Fundația „Hanns Seidel". Subiectul: „Dimensiuni noi ale securității naționale a României". Moderator, Iulian Fota. S-a ținut în Sala verde din clădirea Senatului. Au vorbit, mai întâi, Mihai Dobre și Elena Zamfirescu, din partea Ministerului Afacerilor Externe, și eu. Subiectul: Diplomația parlamentară și asigurarea securității naționale.

A fost foarte bine. Le-am vorbit de AAN. Interes susținut. Punctul cel mai înalt al activității noastre în AAN a fost realizat la seminarul din Iulie de la Sinaia. Reușisem, cred, să obținem în principiu să nu existe discriminare la intrarea în NATO a țărilor foste comuniste. De atunci, lucrurile s-au schimbat, din cauza intrării formale a partidelor extremiste în Guvernul României. Acum se preconizează intrarea întâi a țărilor de la Vișegrad. Apoi a țărilor baltice, a Ucrainei, probabil după 1999, și, în fine, a celorlalte țări, nespecificate, care se califică. Deci, într-un viitor imprecis. Noi va trebui să militățm și să argumentăm pentru intrarea noastră cât mai curând posibil, arătând stabilitatea ce s-a obținut în țara noastră, poziția importantă strategică pe care o avem, potențialul unei contribuții efective la apărarea comună etc.

Primesc de la Jimmy Crăciun traducerea în limba română a scrisorii pe care vrea s-o adreseze tuturor șefilor de organizații din Convenție. E bine redactată și relativ bine tradusă în românește. Stil american, direct. Să mă susțină pe mine candidat la Președinție al Convenției. Șansele de reușită sunt minime. Îi telefonez ca să facă niște schimbări minime, dar importante. Îmi va trimite scrisorile, în plicuri sigilate, prin DHL, ca să le livrez aici, în București. Va fi probabil imposibil să-i conving pe românii noștri că n-am avut absolut nimic de a face cu această inițiativă, dar e o mică, ultimă șansă de a obține candidatura în numele Convenției.

Înainte de a ne așeza la masă pentru cină, i-am scris Președintelui Jimmy Carter și am alăturat ce-am publicat pentru *Bruges*, în 1992. (Towards Understanding the Problem: Romanian-Hungarian relations). I-am transmis-o lui

Larry Watts, care pleacă mâine dimineață la Atlanta. Îmi confirmă că Radu Vasile nu merge. Coposu i-a interzis plecarea. Probabil și din partea ungurilor vor fi niște absențe. Majoritatea celor invitați însă merg, cu siguranță.

Zi plină, greu de imaginat. Obosit dar oarecum, satisfăcut, m-am culcat pe la 1.00 dimineața.

Duminică, 12 Februarie 1995

M-am trezit la 6.00 a.m. Am început să-mi scriu jurnalul de zi, căci ce s-a întâmplat ieri trebuia încrustat.

Dan Bogdan îmi aduce manuscrisul lui (cartea despre mine).

După-amiază vine Nicolae. Luăm cina împreună.

Luni, 13 Februarie 1995

Mă trezesc la 3.00 a.m. Lucrez, fără întrerupere, până la 9.00 dimineața la cuvântarea mea în Cameră de azi după-amiază.

La Conferința de Presă a PNȚCD, Radu Vasile este evident furios pe mine. Își dă seama că eu l-am alarmat pe Coposu pe „chestia" plecării la Atlanta. N-a făcut nici un comentariu când i s-a pus întrebarea. Am explicat eu că e o mare greșeală. Numai ungurii câștigă. Pretențiile lor vor avea acum prestigiul Președintelui Carter, deja acceptat în lume ca mare mediator de conflicte.

Dezbaterile au început curând după 4.00 p.m. Moțiunea „Petre Țurlea" ajunge să fie dezbătută la ora 6.00 p.m. Întâi vorbește Borbély (UDMR). Urmează Nica (PDSR) și mai nu știu cine din partea lor. Apoi, sunt chemat eu. Năstase prezida. Am vorbit bine. Am fost întrerupt cu aplauze de mai multe ori. Mulți, din toate partidele, m-au felicitat. Textul va apărea și în stenograma dezbaterilor. După mine a vorbit Dejeu.

După cuvântul tuturor grupărilor, ungurii au vorbit din nou. Nici vorbă de a renunța la poziția lor. N-au negat că vor autonomie teritorială și nici n-au dezavuat declarațiile lui Markó Béla la Londra. În consecință, ar fi trebuit să votăm pentru moțiunea „Țurlea", care cerea ca UDMR să respecte Constituția etc. Pauză. Consultări în grupări. Opiniile sunt împărțite. Unii pentru, Dejeu mai ales. Alții, contra. Vine și Borbély să pledeze ca să votăm contra. În cele din urmă, am decis, fără ca eu să intervin, să votăm fiecare cum vrem dacă se votează cu bile. Dacă e vot nominal, să ieșim din Cameră, dacă e vot prin ridicare de mâini, să ne abținem.

Așa am făcut. Camera a decis să fie vot nominal. Așa am ieșit cu toții din sală la ora 9.20 p.m.

Am sosit acasă pe la 9.35 p.m. Englezii sosiră curând după aceea. De asemenea, Andrew și Siobham Bache, ambasadorul britanic. Printre cei cinci englezi, conduși de Cobley, e și Joan Hall, CBE, fost deputat conservator.

Am stat până târziu, aproape de miezul nopții. Din păcate, n-au venit depu-

tații noștri. Fuseseră vreo 10 invitați. Abia la 10.30, a venit Geo Cristea, deputatul din județul Ialomița (Slobozia).

Marți, 14 Februarie 1995

Pun la punct raportul cu principalele sume pe care le-am dat în județul Cluj: la Cluj-Napoca și la Turda, în special. Se ridică la circa 170.000 de dolari. I-am trimis o copie și lui Coposu.

Colegii din Parlament îmi cer reproducerea articolului publicat azi în *Cotidianul* despre dezbaterea de ieri din Parlament. Conține cuvântarea mea în întregime.

Merg la Redacție și Tipografie. Nicolae este în ședință cu Mărgărita, Dan Spanily și Șerban Madgearu. Îi asigur pe toți că nu poate fi vorba de încetarea afacerii. Era nevoie de asta, pentru că se zvonise că o să fiu numit ambasador la Londra. I-am asigurat că vom continua și că vom mări capacitatea. În Martie, ne vine o nouă unitate, ca să putem publica în policromie.

Miercuri, 15 Februarie 1995

Și *Cronica Română* publică astăzi, în „Tableta de politician", întregul meu discurs.

Mărgărita Geică s-a consultat cu Doina Bâscă la telefon. Aveau ideea să facă o nouă broșură mare. Ceva asemănător celei pe care am făcut-o special pentru *Bruges* în 1992.

În Parlament, unii vor doar o foaie. Alții, broșură. Dar nu complicată. Să nu mai introducem nimic. Nici hărți și nici fotografii. Să apară doar fotografia mea pe ultima pagină. Deci, prima pagină să fie doar titlul. Și să înceapă textul pe pagina 3. Cu litere mai mari, întreaga cuvântare ar putea intra pe șase pagini.

Se discută bugetul. Cum nu iau parte, e foarte obositor. De altfel, sunt foarte deprimat.

Avramescu îmi vorbește. Ei, PSDR, merg pe marea coaliție. Deci, cu PD (FSN) împreună. A trecut și Boștinaru. Când ne-a identificat șezând pe banca din coridor, s-a întors. „Lieben Genosse", l-a salutat pe Avramescu, râzând. Ei toți au fost acceptați în Internaționala Socialistă. PDSR-ul lui Iliescu a fost respins. „Care-i deosebirea între voi?", i-am întrebat. Mi-a răspuns Boștinaru: „Nici una. Ei sunt bătrâni. Noi suntem tineri. Atât. Și avem nevoie de bătrâni. De aceea ne unim".

La recepția *Nine O'clock,* la Casino Victoria.

Surdu îmi vorbește. Eram așezați față în față, la masă. „Când facem mișcarea cea mare?", îmi spune. La dreapta mea erau Siobham și Andrew Bache. Și a continuat: „Împreună mergem, sigur, la victorie. În PNȚCD nu faceți nimic. Vă pierdeți vremea". Mă amuză. PDAR e pe cale de dispariție. Iliescu nu-l mai vrea și depinde, aș zice, exclusiv de el. Ca și PUNR, PDAR a fost

creat pentru a acapara cât mai mult din sprijinul care, în mod natural, ar trebui să fie al nostru, al PNȚCD. El, Surdu, nu s-a dezvoltat. PUNR, da. Pentru că s-au făcut atâtea greșeli. Și de către UDMR, și mai ales de către noi, PNȚCD-iștii. În special de către Coposu.

Nine O'clock a acordat premii pentru „oamenii anului 1994". La categoria generală: antrenorul și echipa de gimnaste, care s-au clasat pe locul întâi în lume. La afaceri: un domn pe nume Kent, capul Coca-Cola în România, pentru investițiile făcute și pentru că a dat de lucru la 2000 de oameni. La diplomați, cei mai buni clienți ai ziarului: Andrew Bache și la oamenii politici români: Ion Iliescu, pentru că a schimbat imaginea României în lume!?!

Nicolae era înconjurat de cinci fete, foarte drăguțe toate, la o masă laterală. Mărgărita le-a adus de la Redacție.

Ștefan Andrei, fostul Ministru de Externe până la Revoluție, a venit special la mine: „Să mă prezint etc...". Eu nu-l știam. A fost închis aproape doi ani cu ceilalți din CEPEx. Până au fost grațiați pentru restul sentinței. „Eu vă știu și vă respect, domnule Rațiu. Am un document în ceea ce privește poziția dumneavoastră față de legionari. Aș vrea să vi-l predau".

E un om bine. Are prezență. I-am explicat lui Andrew, care era intrigat: „I am not being politic. Tell me, what am I to do? Do I see him?".

„It's a delicate question. Let me think about it", mi-a răspuns, ca un adevărat diplomat.

Rossbach, ambasadorul Germaniei, care era, și el, la masa noastră, mi-a zis: „Trebuie să ne vedem. Să luăm masa împreună". De acord. Aș putea fi liber Vineri sau Sâmbătă. Îmi va telefona.

Tinerii m-au invitat să merg cu ei la o discotetă. Trebuie să spun că eram foarte tentat. N-am fost niciodată încă aici, în București. Am refuzat, totuși. S-ar comenta negativ în presă, sunt sigur. Păcat.

Joi, 16 Februarie 1995

Doina îmi citește un articol din *Lumea românească*, ziarul de la New York. E atacată coerent și aspru poziția lui Coposu și Ion Diaconescu. A Opoziției, în general, care „nu vrea să ia puterea".

Organizez publicarea discursului meu de Luni sub formă de broșură cu Mărgărita și Adriana. Mulți se înscriu, indicând numărul de exemplare pe care doresc să le ia cu ei ca să fie distribuite în circumscripții.

Eram la caseta mea, să-mi ridic corespondența. Doi deputați PDSR-iști vin la mine: „Discursul dumneavoastră a fost extraordinar. Și Vadim Tudor a recunoscut acest lucru. Sunteți un adevărat patriot. Ar trebui să-l puneți în toate casetele". Din păcate, îi cunosc foarte bine, după mutră, dar nu le știu numele ca să le menționez aici.

Am încercat totul ca să scot la timp broșura cu reproducerea cuvântării

mele. N-a fost posibil. Două pagini au fost puse greșit în matriță, așa că a trebuit ca toată broșura să fie trasă din nou. Eu le cerusem să aducă broșura până cel târziu la ora 12.00, gândindu-mă că ședința se va ridica la 12.30. De fapt, ședința s-a ridicat la 12.00. Dacă n-ar fi fost accidentul cu inversarea paginilor, broșurile ar fi fost scoase la timp – mi s-a spus –, pe la 11.30 a.m. În fine, vom face necesarul săptămâna viitoare.

Masa cu Nicolae și Pușa. Discutăm despre ziar, tipografie și UMRL. Ziarul și tipografia, împreună, probabil, funcționează acum pentru prima dată în pierdere. Pentru că funcționăm la 50% din capacitate. Trebuie să obținem noi clienți.

Românul Liber, discutăm poziția lui Roșeanu. Stabilim clar că am decis aici, la București, să împărțim răspunderea pentru conducerea UMRL între Londra și București.

Vineri, 17 Februarie 1995

De la 10.00 la 18.00, fără întrerupere, ședință la Convenția Democratică. Dar să scriu, mai întâi, despre recepția de aseară de la reședința ambasadorului Greciei, Christos Alexandris, în onoarea Ministrului Gerasimos Arsenis (al Apărării). A venit în România la invitația lui Tinca, omologul lui la noi. Arsenis e pentru intrarea noastră cât mai curând în NATO. Am vorbit mult cu el și cu Brucan, căruia i-am dat un lift, căci mi-e vecin, pe Strada Heleșteului. Tinca mi-a vorbit elogios despre Ștefan Andrei. La fel, Corneliu Mănescu, care aude foarte rău, dar tot are prestanță. Atât Tinca, cât și unul dintre Secretarii de Stat de la Externe mi-au declarat că e cu totul ridicol să fiu înlocuit cu Vasile Lupu. I-am asigurat că e o chestiune de Partid, total neimportantă.

La Convenție, cinci rezoluții pentru restructurarea organizației. A PAC și a PL '93, la care s-a adăugat a lui Cunescu (PSDR). Patriciu este pentru a merge în alegeri separat, cu Sergiu Cunescu și Manolescu. Toți sunt pentru a se da numai un rol consultativ organizațiilor care nu sunt în Parlament etc. Toate au căzut cu un vot: 4 pentru și 5 contra. (UDMR n-a fost reprezentată).

S-a supus, apoi, la vot rezoluția PNȚCD. Ea prevedea a se participa la alegeri pe liste unice și cu un singur candidat la Președinție. Același vot. Deci, trebuia să cadă și ea. Asta, însă, nu-i convenea lui Constantinescu și nici lui Coposu. Ei voiau să o adopte, pentru că prevedea că cei care nu respectă această regulă se consideră „retrași din CDR". Și-atunci, ce-au făcut? Au schimbat regulile. „Noi putem schimba Protocolul. Putem să dăm vot deliberativ Consiliului Convenției". Și așa, s-a adoptat un nou Protocol și s-a adoptat rezoluția PNȚCD. „Talking about changing the goalposts!!". Adevărată democrație originală. Dacă nu-ți ies voturile, schimbi regula!!

Eu sunt de acord, însă. Convenția trebuie păstrată. Chiar cu Emil Constantinescu drept candidat al CDR la Președinție avem mai mare șansă de a-l răsturna pe Iliescu decât fără.

Toată ziua, la fiecare rezoluție și amendament am răspuns „abținere". Când am fost consultați în legătură cu ceea ce vrem, am declarat: „Suntem pentru menținerea unității Convenției. Sperăm ca înțelepciunea colectivă, care e mare, să găsească o soluție acceptabilă pentru toți, fără excluderi".

Când a venit noul Protocol să fie semnat, l-am pus pe Grabowski să semneze.

Coposu a făcut mare caz de importanța Alianței Civice (Ana Blandiana) și AFDR (Ticu Dumitrescu). Otto Weber, cu toate declarațiile lui de mare prietenie pentru mine, s-a arătat total aservit lui Coposu. Atmosferă tensionată. Certuri. Acuzații și contraacuzații. Pe alocuri, adevărată farsă. În cele din urmă, s-a supus la vot excluderea PL '93 și a PSDR. A făcut-o Dumitrescu de la „21". A căzut propunerea. Majoritatea au votat contra ori s-au abținut, ca și noi, UMRL.

La cererea lor, li s-a dat termen de 30 zile ca să-și consulte partidele, „pentru că e o nouă organizație, mult mai închegată. Nu mai e o alianță de partide etc.". Cunescu, care a propus marea alianță cu PD (FSN) – și au fost primiți împreună în Internaționala Socialistă –, trebuie să se consulte cu ei.

Au sosit scrisorile de la Jimmy Crăciun pentru a fi distribuite tuturor liderilor de organizații din Convenție. Nu le voi distribui decât după ce voi vorbi despre criteriile care trebuie să ne călăuzească la alegerea candidatului CDR la Președinție.

Sâmbătă, 18 Februarie 1995

Toată dimineața, cu Ciuli Enescu, Oprișescu, Șerban Madgearu și Mărgărita, la telefon. Criză la *Românul Liber*. Enescu i-a propus un protocol lui Madgearu. „Găsesc că e o insultă", îmi spune. Ceilalți doi socotesc că Șerban vrea să-i ignore total. Realitatea e că el refuză să publice materialele UMRL.

Citesc *Moneda și politica fiscală,* cartea lui Radu Vasile. Mi-a cerut să i-o prezint la Librăria „Mihai Eminescu", Miercurea viitoare. Nu e rea deloc.

Duminică, 19 Februarie 1995

Vine Șerban Madgearu, punctual, la 9.30 dimineața. Eu mă trezisem la 2.15 a.m. Șerban, așa cum e el. Ezitant, orgolios. Îmi explică: el, descendent al lui Madgearu, marele nostru Secretar General, degeaba-i spune Ciuli Enescu că a fost prieten în copilărie cu Ileana Tilea!! Am rămas uluit și amuzat în același timp. Contează asta? Va trebui, evident, să-l conving pe Enescu să nu insiste asupra unui Protocol. Să le spunem reguli de colaborare sau alt eufemism.

Tot cheltuiește prea mult. Adică, peste 6 milioane de lei pe număr. Ceea ce înseamnă 3000 de dolari. Să vedem ce e de făcut.

Vreau să recapitulez ce s-a întâmplat ieri la Convenție.

Propunerile au fost următoarele:

1) Acceptarea de către toate organizațiile că România e un stat național, unitar etc. Ceea ce i-ar fi exclus pe UDMR-iști. 2) România respectă Constituția. 3) Liste separate la alegeri (PL '93). 4) Rotația Președintelui Convenției. 5) Asociațiile, organizațiile, în afara partidelor cu reprezentare în Parlament, să aibă doar un rol consultativ. 6) Să se realizeze „Marea Convenție" cu PD (FSN).

Toate au fost respinse cu 5 la 4, UDMR fiind absentă, votul extra pentru liberali fiind exercitat de Quintus.

Înainte de a se vota rezoluția PNȚCD, propusă, vehement, de Diaconescu, s-a adoptat noul Protocol, ca să nu se repete impasul. Protocolul a fost semnat cu mare majoritate, după care s-a adoptat rezoluția PNȚCD. Cum am scris, noi, UMRL, ne-am abținut.

La Hotelul Flora, la seminarul organizat de PNȚCD și Fundația „Hanns Seidel". Subiectul: „Integrarea țărilor central și sud-est-europene în structurile NATO și UE". A fost prezentă Dr. Gabrielle Stanmer, venită special din München. Face parte din Cancelaria de Stat a Bavariei.

Eu am fost ultimul vorbitor. Am vorbit despre integrarea noastră în NATO. A mers foarte bine. Nimic special, dar am subliniat faptul că noi am început să ne îndoim asupra adevăratelor noastre intenții de când cu intrarea oficială în Guvern a partidelor extremiste.

La masă, cu Grama, Liviu Mureșan, Ștefan Mamulea. Ioan Mureșan vine la mine acasă. Lumea se pregătește pentru Congres. El vrea să candideze la Secretariatul General. Coposu l-ar vrea pe Ciumara Președinte și pe Dudu Ionescu Secretar General. Lumea vorbește. Țepelea ar vrea și el să fie Președinte. Diaconescu ar fi cel mai ușor de acceptat. Dar eu sunt o posibilitate. Probabil, Diaconescu ar colabora cu mine. El nu ține la locul de frunte. Se fac deja pregătiri la județe. Delegația Permanentă, care se va întruni pentru a aproba Statutul, e deja manevrată ca să iasă cum vor ei.

A venit, apoi, Gh. Ardeleanu, originar din Oradea. Lucrează la Institutul Biotehnic sub Ion Mânzatu. Sunt supărați că am publicat trei articole critice la adresa lor în *Cotidianul*. Să ne dovedească faptul că n-avem dreptate. Îmi aduce și *Vremea* lui Adrian Păunescu, în care se publică scrisoarea către Ion Iliescu a lui Dean Milhovan. Plină de inepții și atacuri ridicole. Mă întreb cine poate să ia așa ceva în serios!? Nici prin gând nu-mi trece să răspund. S-o facă el, din moment ce-mi arată atâta devotament.

Va fi numit atașat-consilier cultural la Ambasada din Londra. Nici nu vorbește englezește. E neserioasă această numire. Atașat cultural fără să cunoști limba?! Absolut absurd!

Luni, 20 Februarie 1995

La Conferința de Presă, Gabi Tepelea vorbește despre Masa Rotundă de la Atlanta. Cam lung, dar bine. A făcut-o cu aprobarea lui Coposu, dar fără să

mă consulte. Am intervenit și eu, ca să specific faptul că invitațiile au fost lansate de Dr. Kassof din partea „Project for ethnic relations". Nominalizarea celor șapte din partea românilor a fost făcută de Hrebenciuc, Secretarul General al Guvernului, iar partea maghiară a fost lăsată în mâna lor. Așa s-a ajuns ca cei șapte unguri să fie conducerea UDMR. Iar Senatorul Frunda a făcut declarația că e vorba de o mediere. Nici vorbă de mediere.

Am pus în caseta fiecărui parlamentar cuvântarea mea de Luni, transformată în broșurică. Titlul: „Respingem orice sugestie de autonomie teritorială". E un citat din cuvântare. Am avut atâtea cereri că, până la 7.00 seara, s-au ridicat, de la biroul PNȚCD și cu ajutorul lui Ioan Mureșan, 5600 de exemplare. Mâine e altă zi. Cererea e foarte mare. Din toate părțile Camerei. Până și Șomâcu, deputatul PSM, a venit special să mă felicite. Iar Țurlea, deputatul care a declanșat dezbaterea, mi-a zis: „Eu nu înțeleg. Toate partidele își pun oamenii cei mai buni în față. Cum ați putut, PNȚCD, să vă dispensați de o personalitate recunoscută în favoarea unui necunoscut (adică Vasile Lupu)!?".

La cină a venit Dinu Daponte. Nu mi-a rămas nimic important, demn de a fi consemnat, din conversația noastră.

Marți, 21 Februarie 1995

Vin la mine tot mai mulți. Să mă felicite pentru cuvântarea din 13 Februarie. Senatorul Radu Constantin Baltazar mi-a spus: „Am admirat-o nespus. Am comparat-o cu cea a lui Maniu din 1924. E mult mai bună. Concisă, înlănțuirea ideilor, toate aspectele examinate și mult mai frumos spusă".

Senatorul Timiș: „Excepțional. Lucruri care trebuiau spuse. Și a spus-o Ion Rațiu". A venit la mine și Mircea Ionescu, avocat. Prieten de-al văduvei lui Veniamin. Organizează un requiem pentru el de ziua lui de naștere, 2 Mai. Mi-a adus un articol kilometric, laudativ. I-am spus: „Nu-l publicăm. Noi suntem un ziar, nu o revistă".

„Știu cât l-ați admirat și că ați fost prieten", a spus ca să mă convingă.

Nu i-am povestit că, de fapt, relațiile noastre n-au fost bune și că n-am avut nici o admirație pentru el. Dimpotrivă. Și, în cele din urmă, a fost deconspirat și înfierat ca agent, plătit, al regimului comunist de la București. Totul a fost dat în vileag cu ocazia afacerii CARAMAN.

Am adus alte 3000 de exemplare din broșură. Din nou s-au epuizat.

Evenimentul Zilei anunță dezmembrarea Convenției Democratice. „Boală lungă, moarte sigură". Cristoiu e categoric în articolul lui de fond.

Cerveni mi-a spus că vrea, neapărat, să stăm de vorbă.

L-am avut pe Schwarzenbach la masă. Zâmbește mult, protestează tot timpul că el e deschis, pe față, cinstit, că vrea să colaboreze cu mine, că mă găsește partener de afaceri ideal etc... și o repetă tot timpul. Dar, îmi spune, tre-

buie să mă avertizeze că au încă o ofertă de la *Curierul Național* (Voiculescu). Îmi cere noi oferte. I le dau. Ar fi bine să lucrăm împreună, dar se pare că va fi greu. E prea unsuros, alunecos. Nu-mi inspiră încredere.

Vetișanu îmi cere să public cuvântarea lui din Senat, în formă de broșură. La fel ca broșura mea. Am s-o fac.

Deputatul Ionel Roman mă ia deoparte. „E esențial să stăm de vorbă. Sunt mai mulți parlamentari și fruntași din partidul nostru (PDSR) care vor să aibă un schimb de vederi cu dumneavoastră. Se formează un curent de opinie în Cameră în favoarea dumneavoastră. Se vorbește deja clar că alta ar fi situația în România, astăzi, dacă ați fi fost Președintele ei".

I-am atras atenția că va fi foarte greu să nu se vorbească despre o astfel de întrunire. Lumea vorbește, flecărește și se urzesc intrigi. Care, apoi, sunt colportate, mărite și aduse la cunoștința celor care-și apără ograda cu tot ce au. M-a asigurat că nu e cazul. Sunt oameni serioși, care vor doar binele țării.

Miercuri, 22 Februarie 1995

Nat și Katie Page. Dau o recepție de bun rămas la Restaurantul Primavera. „Tot Bucureștiul" prezent.

După masă, în Sala de Marmură a Senatului, ședința Consiliului Național Consultativ pentru Integrare Euro-Atlantică. A vorbit bine Prisăcaru, Secretar de Stat la MAE. Boyer, ambasadorul Franței, care vorbește foarte bine românește, și Karen Fogg, ambasadorul Uniunii Europene, și-au exprimat satisfacția față de progresul realizat de România. De ce?, mă întreb.

Joi, 23 Februarie 1995

Cererea pentru broșuri continuă. E bine. Să se audă în țară că nu acceptăm autonomia teritorială.

La prânz, la Librăria „Mihai Eminescu". Vorbesc Diaconescu, Ministrul de Stat Nicușor Constantinescu (Finanțe), un profesor mai în vârstă și încă vreo doi, pe care nu-i cunoșteam. În fine, termin eu, cu amintiri despre Keynes. „In the long run, we shall all be dead" și „Dig holes in the ground and fill them up again". Le-am explicat ideile. Radu Vasile a scris o carte bună, *Moneda și politica fiscală*, am lăudat-o.

De-acolo, acasă. În fugă, iau o îmbucătură, ca să ajung la timp la Centrul Euro-Atlantic, fosta casă a lui Ceaușescu. Halbrook, assistent Secretar of State, a vorbit bine despre Parteneriatul pentru Pace cu Rusia. Am plecat imediat după ce și-a încheiat cuvântarea. De altfel, îi telefonasem lui Jonathan Rickert să-l avertizez. Eram programat să ajung la Pitești la ora 4.00 p.m. Am ajuns la 4.30. Erau deja în plină ședință. Sala, arhiplină. Mulți, care așteptau venirea mea, au căutat să intre cu mine. Am fost primit cu ovații. Discuție dacă ar fi bine să ne mutăm în amfiteatru. „Să fim democratici, le-am zis. Cine este pentru mutare?". Marea majoritate au ridicat mâna.

Am vorbit de privatizare. Le-am explicat cu exemple. Adrian Severin a vorbit cel mai mult. De asemenea, Săndulescu. Rizescu, care a organizat întrunirea, mai puțin. Severin a făcut o revelație. Iliescu a căutat să evite promulgarea Legii 18/1991 cu împărțirea CAP-urilor. Nu-i de mirare că acum propovăduiește înscrierea în asociații agricole.

La insistența gazetarilor care mi-au luat interviuri, ne-am dus la redacția ziarului local (*Curierul*). Am fost primit extraordinar de bine. Echipă tânără. Nou interviu, inclusiv dacă voi mai candida la Președinție. Le-am explicat de ce nu sunt modest. De ce cred că aș putea fi un bun președinte. Doar analiza mea a situației în care se găsește țara și ce trebuie să facem ca s-o punem pe drumul bun s-a dovedit sută la sută corectă.

La sediul Partidului, întuneric. Pițigoi insistase să trecem și pe acolo. Era ora 6.40 p.m. Au venit niște tineri, cam băuți. Unul dintre ei a căutat să mă sărute. Sorin Belu l-a oprit. Mică agitație. Am liniștit eu lucrurile, îmbrățișându-l.

Sosim la hotel, la Cluj, pe la 2.35 dimineața.

Vineri, 24 Februarie 1995

Îi ducem 100 de exemplare din corespondența Dr. Ioan și Emilian Rațiu lui Radosav, la Biblioteca universitară.

Audiențe. Consfătuire cu prietenii mei. Toți sunt îngrijorați de ce se întâmplă în Convenție. Matei Boilă a renunțat la plecarea în teritoriu. Pentru că vine Emil Constantinescu la Cluj. E într-adevăr iresponsabil.

Simion Retegan, istoricul, mi-a adus transcrierea mai multor scrisori de-ale lui Ioan Rațiu adresate lui Hodoș. E foarte interesat de istoria familiei noastre, pentru că, spune el, „studiind sec. al XIX-lea, dau întruna peste membrii familiei". Mi-a vorbit de Prepositul Vasile în special și de Gregorian.

Sâmbătă, 25 Februarie 1995

Mi-i aduce Radosav pe tinerii care conduc Asociația Studențească „Petru Maior", Virgil Târșu, Președinte, și Cristian Găzdac. Ei organizează Sesiunea de Comunicări Științifice Studențești a Cursurilor de Istorie, în colaborare cu Asociația Internațională a Studenților de Istorie, care are sediul la Louvain. O fac în perioada 1-5 Mai. Vor invita 20 de studenți din Ungaria. Au nevoie de 700.000 de lei. Le-am spus că-i găsesc eu. E un lucru foarte bun. Cu ei a venit și Aura Popa, deținătoarea bursei „Ion Rațiu". Ea încă n-a început să lucreze pentru lucrarea pe care și-a propus-o. A avut examene.

La ora zece, ne-am dus la Palatul Tineretului pentru Adunarea generală a acționarilor Băncii Transilvania. Au fost prezenți peste 80 de oameni, care au reprezentat peste 64% din capitalul social. Totul a mers foarte bine. Inclusiv propunerea de remunerare a angajaților băncii printr-o formă ingenioasă de

împărțire a profitului. Iosif Pop, Președintele, mi se pare un om foarte bine, serios, capabil. Profitul pe anul trecut, neimpozabil, e de peste 4 miliarde de lei. Rezultat excepțional de frumos, raportat la capitalul social al băncii.

Duminică, 26 Februarie 1995

M-am sculat la 6.00 a.m. Toată după-amiaza și seara, ieri, am stat în camera mea la hotel. Am trecut în revistă cei cinci ani de la întoarcerea mea în țară. Multe și mari dezamăgiri. Realizări, prea puține. Mai ales că, acum, nici tipografia, nici ziarul nu mai par profitabile. A sosit, oare, timpul să plec? Mai pot face ceva bine în România? Ce nu pot face de departe, din străinătate?

Principala mea problemă o reprezintă documentația, cărțile etc., pe care le-am acumulat. Ce fac cu ele?

Luni, 27 Februarie 1995

M-am trezit pe la 3.00 dimineața, dar eram bine odihnit. Am citit ziarele și m-am pregătit pentru dezbaterea care va avea loc azi după-amiază la MAE. Subiectul: „Politica Uniunii Europene față de țările din Europa Centrală și de Est".

Vine Sorin Popescu, la cererea lui. I-am spus că voi fi foarte presat de timp. A stat, totuși, vreo 40 de minute. Mi-a vorbit tot timpul de situația din Partid. El a fost dat afară din postul pe care-l deținea, de Consilier parlamentar. „Nu mă interesează. Eram plătit cu 80.000 de lei pe lună. Casa mea, din Calea Victoriei, e închiriată cu 1500 dolari pe lună".

E revoltat de molul în care Coposu l-a tratat. Gabrielescu a fost reținut să fie omul de legătură între Coposu și Iliescu. Se urmărește, în secret, să se facă o coaliție bazată pe PDSR și PNȚCD. El, Sorin Popescu, prin ce a dat la ziar, mai ales Convenția înregistrată cu Sergiu Nicolaescu, a zădărnicit aceste planuri. De aceea a fost Coposu furios pe el.

„Coposu minte în ultimul timp", îmi spune. Mi-a vorbit de nemulțumirea ce se mărește în Partid. Mai ales printre cei tineri. Se va ajunge la alegerea unui nou Președinte, crede el. A fost ezitant. N-a vorbit direct, la început. Dar, în cele din urmă, a venit cu afirmația că eu aș avea cele mai mari șanse. M-a informat că e decis să treacă la atac. Sunt mulți din jurul Președintelui care trebuie dați afară.

La Conferința de Presă se vorbește de buget, de poziția UDMR și de Convenție, acum când 4 formațiuni din 10 nu s-au pronunțat. Ei pot să revină mai târziu. Dar, așa cum stau acum lucrurile, au rămas numai două partide, PNȚCD plus PER, și PNL-ul lui Quintus, nou-acceptat în Convenție. Diaconescu a vorbit mult, câteodată cam incoerent. Noi (PNȚCD) suntem foarte mulțumiți. Organele noastre au ales deja candidatul la Președinție. De fapt, nu e așa. Coposu a decis și gata. N-a fost consultat nici măcar Biroul Permanent. De fapt, ar fi trebuit să convoace Delegația Permanentă, ca ea să se pronunțe. A făcut mare caz de importanța AC și AFDPR, „care ne aduc servicii fără să ceară ceva în schimb".

Roxana Costache a fost insultată de Radu Vasile. A plecat din sală ostentativ. Andreea Pora a apărut ca reporter pentru Radio Europa Liberă. Ea e cea cu „interviul" din *Expres*.

Cristoiu a cerut tuturor ziarelor să facă un sondaj de opinie. Întrebări referitoare la partide și la candidatul la Președinție. Din nou, numele meu n-a fost menționat printre cei prezidențiabili. Așa a fost și în cazul sondajului condus de IRSOP (Alin Teodorescu). Acolo, numele meu n-a fost inclus pentru că nu sunt șef de partid. Asta a fost, în tot cazul, explicația dată.

În Parlament, Lepșa își prezintă Moțiunea simplă de condamnare a demiterii primarilor și consilierilor acuzați de nereguli. Răspunde Văcăroiu. Guvernul e basma curată. I-a destituit pentru că au fost în culpă. S-a legat în special de Primarul Brașovului, Moruzi, care și-a adus fratele nu știu de unde și a obținut locuință în 10 zile, pe când mii de cetățeni așteaptă de luni, unii de ani de zile etc.

N-am mai stat. M-am dus cu Dunca la Ministerul de Externe, la dezbaterea cu tema „Politica Uniunii Europene față de țările din Europa Centrală și de Est", organizată împreună cu Centrul de Studii Politice Europene. În Sala „Grigore Gafencu". Meleșcanu a prezidat. Peter Ludlow a spus câteva cuvinte. Christoph Brunner (german) și Mortensen (danez) au prezentat serioase analize a ceea ce ne așteaptă. În tot cazul, cele patru țări Vișegrad pleacă de la aceeași linie cu Bulgaria și România. Depinde de noi cum și când vom fi primiți ca membri deplini în Uniunea Europeană. Costul aducerii noastre, a țărilor asociate, la nivelul acceptabil se ridică la 50-60 de miliarde de dolari pe an. Intervenția mea a fost gustată. Am citat cota de 85% din utilajul nostru industrial ca învechită și am întrebat dacă vor fi fonduri disponibile pentru mari proiecte „Keynesiene" (de exemplu, Tennessee Valley Authority). Greutatea va fi totuși atragerea capitalului privat.

Brunner a fost de acord cu mine. Eu m-am referit la exemplul integrării Germaniei de Răsărit și am citat ce am văzut la Bitterfeld. Brunner, în răspunsul lui, ne-a informat că peste 200 de miliarde DM au fost deja investite și mai este foarte mult de făcut. Țările noastre nu se pot aștepta la așa ceva din partea Uniunii Europene. Deci, drumul nostru va fi foarte lung și anevoios.

Din partea noastră au vorbit Senatorul Ovidiu Popescu, Varujan Vosganian, Prisăcaru, Surdu, Virgil Constantinescu, Constantin Ionete, Alin Teodorescu. Bernard Boyer, ambasadorul Franței, a vorbit foarte bine. La plecare, a ținut să-și ia rămas bun de la mine.

Am reținut că Coposu l-a trimis din nou pe Tudor Dunca să-l reprezinte.

De acolo, la Palatul Elisabeta, la cina dată de Freedom Forum. M-au pus

la dreapta doamnei Christine Wells, Executive Vicepresident, și vis-a-vis de Timothy Kenny. Am avut-o pe Gilda Lazăr la dreapta mea și pe doamna Adamesteanu în față. Seară foarte plăcută, din care a rezultat invitația să le vorbesc la Freedom Forum în Washington.

Marți, 28 Februarie 1995

Doina are noi necazuri. Nu-și poate încasa asigurările de boală, pentru mama ei și pentru ea. Îmi spune că are nevoie de 890 de dolari. Am dat instrucțiuni băncii să-i dea 1000 de dolari. Așa cred că se vor acoperi și spezele de bancă.

La masă, Timothy Kenny și Mărgărita Geică. Am aranjat ca Tim să mă invite, formal, îndată ce sosește la Zürich. Acolo e sediul Freedom Forum în Europa. Invitația să fie pentru o cuvântare la Washington la 15 sau 16 Martie.

Miercuri, 1 Martie 1995

S-a aprobat bugetul de stat și cel al asigurărilor sociale. Nu merita. Inevitabil, vom avea un buget rectificativ peste câteva luni. Inflația este pentru moment înăbușită, dar de evitat nu se va putea.

La prânz, am dat un interviu despre modul în care Elisabeth îmi este de mare ajutor în activitatea politică. Am fost foarte pozitiv. M-a ajutat în exil și mă ajută aici. Mai ales în operele de caritate.

La 6.00 seara, la Palatul Parlamentului, în marea Sală a tapițeriilor. Recepție „Omenia". Foarte multă lume. Minodora vorbește mult prea lung. Salută sprijinul pe care îl primim din partea Președintelui țării, Ion Iliescu, și salută prezența șefilor de partide Verdeț și Surdu. Îmi dă, apoi, cuvântul. Salut prezența ambasadorilor Iranului, Israelului, Suediei și Belgiei.

S-au decernat diplome de onoare. Una chiar lui Verdeț. I-am spus Minodorei că nu e bine. Totul trebuia făcut cu mai multă discreție. Nu-i putem elogia atât pe cei care au condus țara sub comunism. I-am spus lui Diaconescu că, dacă se repetă așa ceva, eu îmi dau demisia de la Președinția de Onoare.

Vine Schwarzenbach la mine la cină. Mănâncă și bea foarte mult. Nu cred că are intenții serioase de a lucra cu noi. Vrea să ne exploateze la maximum. Tot tergiversează semnarea unui contract pentru tipărirea ziarului *Libertatea* la noi.

Azi s-au întâlnit cei care vor să facă marea alianță. PL-93, PAC, PD (FSN), PSDR. Dinu Patriciu mă asigură că ei vor ca și PNȚCD să fie alături. După el, noi nu vom obține mai mult de 20% din voturi dacă participăm în alegeri doar cu PER și PNL plus organizațiile civice. Ana Blandiana și Ticu Dumitrescu, din partea AC și AFDPR, au luat parte la un program la Tele 7abc. A fost patetic. S-au făcut de râs. Blandiana, plângăreață. Cum vor participa la guvernare?, i-au întrebat ascultătorii. Prin activitate caritabilă, mitinguri etc. „Au fost ridicoli", a fost concluzia lui Patriciu.

Joi, 2 Martie 1995

Am dezbătut Legea care impunea 15.000 de lei taxă de frontieră pentru turiști, căci toți cei care aveau alte motive de plecare erau scutiți. Totuși, dădea un venit important. Curtea Constituțională a declarat-o neconstituțională. Ca să respingem decizia Curții avem nevoie de 2/3 din membrii Camerei. Era evident că n-avem 2/3 prezenți. Am căutat să forțăm un vot, cerând un apel nominal. N-a fost chip. Năstase și-a exercitat dreptul de a nu supune legea la vot dacă cvorumul nu e îndeplinit. Am trecut, după lungi discuții, la Legea privatizării. Nu eu eram cel desemnat să vorbesc. Am ieșit din sală și mi-am văzut de lucru.

Recepție la Ambasada Bulgariei. Vorbesc mult cu ambasadorul Austriei, Dr. Paul Ullmann. Nu e ca Christoph Parisini. E mult mai aproape de poziția UDMR, pe care o găsește nu lipsită de temei. Am explicat lucrurile cât am putut. Va mai trebui să treacă vreme până va recunoaște adevărul. Propaganda ungurească e foarte eficace. I-am pus în vedere însă că nu se va ajunge la o adevărată reconciliere atâta timp cât ei, ungurii din România, nu consideră că România, nu Ungaria, e adevărata lor țară. Ca suedezii din Finlanda sau ca alsacienii din Franța.

Eram pe punctul de a pleca când l-am văzut pe Jonathan Rickert. I-am cerut să-mi facă posibilă legătura cu ambasadorul Moses, care se va găsi la Washington tocmai când voi fi și eu acolo.

Dudas Ernö mi-a vorbit. De ce nu semnăm tratatul-cadru. Ei nu cer nimic altceva decât includerea principiilor din acordurile internaționale pe care atât ei, cât și noi le-am semnat. Se referea la Acordul de la Strasbourg. Trebuie să mă interesez.

Am făcut cunoștință cu noii ambasadori ai Suediei și Norvegiei.

Cunescu mi-a vorbit mult. I-a sugerat lui Diaconescu să vină cu mine la întrunirile Convenției, din moment ce Coposu e plecat așa de des și pe o perioadă atât de lungă. N-a acceptat. Scuza lui, pe față, a fost că s-ar putea să avem vederi divergente. Are dreptate.

După Cunescu, Convenția nu mai are rost în forma actuală. Doar două partide cu reprezentare în Parlament. E prea puțin. Iar organizațiile civice sunt fantome. Și n-au nici o greutate. Vorbea puțin cam cum mi-a vorbit Patriciu pe culoarele Parlamentului.

Seara, mare interviu cu Diana Georgescu, asistată de Roxana Jenei și un fotograf. Să vedem ce vor scoate. Am vorbit vreo două ore. Voia, mai ales, să aibă amănunte din tinerețea și copilăria mea. M-au făcut să-mi pun o cravată normală.

De la 6.00 până la 7.00 seara – ei veniseră la 5.00 – au fost și Grabowski, și Predeleanu de față. Rămași numai noi trei, după plecarea gazetarilor, Predeleanca, în special, mi-a vorbit de atacurile împotriva mea la Paris. Un grup

e cel din jurul lui Paul Goma. Altul, Barbăneagră. Și apoi, tot timpul a fost și este Ion Alexandru Ghika. Sunt atacat cu tot felul de prostii. Că aș fi făcut afaceri cu regimul Ceaușescu în special. Nici nu mai consemnez toate astea. Dar le-am povestit, în amănunt, cum eu am propulsat-o pe scena mondială pe Doina Cornea.

„De ce n-ați spus acest lucru în cursul interviului?", a fost reacția lor. Poate cu altă ocazie.

Vineri, 3 Martie 1995

E ziua de naștere a lui Iliescu. Nu m-am dus la Cotroceni.

A ieșit *Românul Liber* pe Martie. E mai bun decât celelalte două. Mai echilibrat. Nu prea văd de ce se plâng Enescu și Oprișescu. Evident, ei ar vrea să conțină mai mult material din exil. Calitatea, însă, cu siguranță, ar scădea simțitor. Adevărul e undeva la mijloc.

Pe la 6.00 seara, vin Niță și Puiu. După preliminariile obișnuite, ajungem la scopul vizitei. Dacă Emil Constantinescu e adoptat drept candidatul Convenției, eu trebuie să-mi anunț candidatura ca independent. Mi-au adus elogii pentru cuvântarea mea de la 13 Februarie. „Nimeni n-a făcut o cuvântare așa, istorică, de 50 ani", mi-a zis Niță. Mi-a relatat cum lumea comenta într-un vagon deschis – vreo 100 de oameni – că eu ar trebui să fiu ales Președinte. „Dacă mai vrea să candideze", și-a exprimat cineva opinia. Niță e sigur că el, prin tineretul universitar, ar obține 200.000 de semnături, nu 100.000.

Le-am vorbit de modul cum se face campania electorală în Anglia, unde foi volante, broșuri se livrează la fiecare casă. Și stai de vorbă cu locuitorii, dacă vor să te asculte. Dacă nu, mergi mai departe. Dar se bate la fiecare ușă din circumscripția electorală.

Christian Filostrat, soții Fitzgerald și Mărgărita, la cină. Au venit la 7.30 p.m. Au plecat la 11.30. Începutul a mers destul de greu. Apoi, strună.

Am vorbit de toate. Obiectivul meu, însă, a fost obținerea sprijinului lor pentru îmbunătățirea relațiilor româno-maghiare. La nivel studențesc. Am pregătit un buget pentru seminarul pe care Societatea „Petru Maior" vrea să-l organizeze la începutul lunii Mai. Ei mi-au dat un deviz pentru conturile directe și eu am adăugat cazarea celor veniți din Ungaria și București. Totul se ridică la mai puțin de 2500 de dolari. Mă interesează reacția lor.

Sâmbătă, 4 Martie 1995

Ștefan Mamulea, la masă. Îmi vorbește de lupta care se dă acum pentru ocuparea postului de Secretar General. Dudu Ionescu și Radu Vasile sunt cei mai activi. Nu mi-a vorbit nimic de Ioan Mureșan. Nu știa, probabil, că și el își dorește postul. Dar mi-a vorbit de grupul care îl respinge acum pe Coposu, „care duce Partidul de râpă".

Am dormit foarte mult. Mă întreb dacă e semn bun sau rău!?

Duminică, 5 Martie 1995

I-am scris pe larg lui Roșeanu. Interesant de văzut reacția lui. N-ar strica să vin hotărât și activ în sprijinul *Românului Liber* la București. I-am trimis și corespondența cu Laviniu Drăghici din Copenhaga.

Luni, 6 Martie 1995

50 de ani de la instaurarea comunismului în România. La Conferința de Presă, am menționat că noi am fost prima țară victimă după „Ialta", care a fost semnată la 4 Februarie 1945. Petru Groza a fost, pe față, instrumentul comuniștilor. Al lui Stalin personal.

La prânz, vine Adrian Petrescu. Semnez documentele pentru AAN. Primul pentru vizita echipei de trei care vine la București în 20-23 Martie să verifice dacă îndeplinim condițiile pentru a găzdui o sesiune principală a AAN. Noi am propus toamna lui 1996. Conducerea AAN propune 1997.

Este prima ședință prezidată de Vasile Lupu. Mă așteptam ca susținătorii lui să-i facă o primire mai specială. Nu s-a întâmplat.

Aseară și astăzi dis-de-dimineață, am vorbit cu John Davis și Chuck Percy la telefon să le spun că merg la Washington, Vineri, 10 Martie.

Marți, 7 Martie 1995

Începem dezbaterea Legii pentru accelerarea privatizării.

Mare discuție pe tema titlului legii. Deputații PD, în special, doreau schimbarea titlului în așa fel încât să se facă o referire la Legea 58 propusă de Guvernul Roman. Evident, ei vor să-și atribuie meritul acestei legi – care, e adevărat, n-a fost implementată. E, de altfel, tema, laitmotivul lui Petre Roman. Ori de câte ori stăm de vorbă, liniștit, în diversele noastre misiuni în străinătate, asta îmi spune: el a vrut să schimbe fața țării, să facă schimbările necesare, Iliescu l-a împiedicat!! O fi, n-o fi, e greu de spus. Eu îi condamn pe amândoi.

Am plecat devreme de la Parlament. Pe la ora 4.00 p.m. Abia se adoptase articolul 1, după multă confruntare, apel nominal al tuturor deputaților etc.

Acasă, abia am avut un moment să mă întind. Au venit două ziariste de la *Evenimentul Zilei*. Mi-au arătat textul care va fi publicat mâine, în ediția lor de prânz. E bun. Am corectat greșelile făcute. Dar, altfel, n-am corectat nimic. Sunt mulțumit, chiar măgulit. Dar n-au reușit să capteze ce mă face pe mine să lucrez în ruptul capului, acum, aici, când aș putea și aș merita să mă odihnesc la Londra, Zermatt, Savannah sau Paris – unde am locuințe foarte confortabile, gata oricând!!

Ragnar Ängeby vorbește excelent românește. Cuvântarea lui, citită, e adevărat, a fost excelentă, cu o pronunție românească remarcabilă. După el, au vorbit Liiceanu, Pleșu, Augustin Doinaș și Ulici, noul Președinte al Uniunii

Scriitorilor. Toți, bine.

Conversații pozitive cu ambasadorul Norvegiei și soția lui, cu doamna ambasador a Olandei, ambasadorul Israelului și mai nu știu care.

M-am dus la Ana Blandiana: „Știi că eu țin un jurnal de zi. Mi-am însemnat când acum aproape trei ani ți-am spus că vom pierde cu Emil Constantinescu. Eram la soții Nathaniel și Katie Page și stăteam de vorbă numai noi trei, dumneata, ambasadorul Britaniei, Andrew Bache, și eu. Reacția dumitale a fost că greșesc. Că vom câștiga. Și că vor fi atâtea locuri de umplut. Prim Ministru, Ministru de Externe etc. Am repetat: vom pierde cu Emil Constantinescu. Acum, țin să-ți spun din nou. Nu pentru mine. Pentru istorie. Dacă Iliescu câștigă alegerile din 1996, vom intra definitiv în sfera Rusiei. Poate pentru încă o sută de ani!".

S-a alarmat. A pledat că ea are prea mică voce. Am refuzat să accept interpretarea ei. I-am spus că influența ei e foarte mare. I-am povestit discuția mea cu Doina Cornea, recent, la Cluj.

„Încă nimic nu s-a decis. Înclin să cred că, poate, aveți dreptate. Trebuie să vă depuneți candidatura. Spuneți-i lui Grabowski s-o facă, dacă nu sunteți aici" (asta pentru că i-am spus că trebuie să mă duc la Washington). Mare speranță nu-mi fac. Dar trebuie să încerc.

Doinaș a fost foarte elegant față de mine. Publicația lui, *Secolul XX,* iese în formă de carte. Cam neregulat. Când are material și bani, din partea unor sponsori. Numărul de astăzi, despre literatura suedeză, a fost finanțat de suedezi. Are în pregătire un volum despre Egipt și altul despre Spania și Mediterana.

Miercuri, 8 Martie 1995

E „baba" pe care mi-am ales-o. Cam răcoare, dar foarte frumos. Soare.

Ciuli Enescu, Oprișescu și Șerban Madgearu. Dificultăți. Enescu nu-și vede utilitatea, pentru că Șerban, de fapt, nu-i vrea colaboratori. Oprișescu îl cam susține „sotto voce". Șerban pledează – ezitant, cum e el întotdeauna – cauza oricărui redactor-șef. Paginarea se face în ultimul moment, când ai tot materialul. În fine, după mai bine de o oră, cădem de acord pentru o mai strânsă colaborare și o întâlnire între ei trei, și cu mine dacă e posibil, cam pe la mijlocul lunii, ca revista să iasă înainte de sfârșitul fiecărei luni, pentru luna viitoare. După care, modificările de ultim moment – modificări inevitabile – să fie la discreția lui Șerban, ceilalți doi fiind avertizați. Îi dă mai multă bătaie de cap lui Șerban, dar asta e, nu se poate evita.

La Senat, în Sala de marmură. Prima ședință, pentru mine, a Comisiilor reunite pentru Afacerile Externe. Văleanu și Sergiu Nicolaescu prezidează. Audiem doi candidați. Vasiliu – la postul de ambasador în Filipine și Naghi – la cel din Libia. Primul mi s-a părut cam arogant, chiar agresiv. Al doilea,

pentru Gadafi, stăpânește bine limba arabă, pentru că a lucrat aproape întreaga sa viață printre arabi.

La ora 4.00 precis vine Meleșcanu. Face un expozeu foarte bun, începând cu Tratatul de bază româno-maghiar. Explică Recomandarea 1201 (de la Strasbourg), care împiedică semnarea acordului. Ministrul Consilier de la MAE explică implicația acestei recomandări care a dus la Convenția-cadru și pe care noi o acceptăm. Ungurii spun, în esență, că prevederile art. 11 din Recomandarea 1201 trebuie incluse în întregime. Altfel, Parlamentul lor nu va ratifica tratatul de bază.

Văleanu îmi dă mie cuvântul primul. Identific problema, referindu-mă și la discuția pe care am avut-o cu ambasadorul maghiar Dudaș, alaltăieri, la Ambasada Bulgariei. Mi se pare esențial să se cadă de acord asupra unei formulări care să fie acceptabilă pentru ambele părți, dar care să includă principiile Recomandării 1201. Aceasta pentru că el, Meleșcanu, a semnat-o deja.

Cum nu eram așezat departe de el, Meleșcanu mi-o transmite peste masă. Iată textul cu pricina. Eu nu văd nici o dificultate insurmontabilă în acest text. Ar fi bine să se evite cuvântul „autonomous" și să se lase numai „local" authority. Primul conține o încărcătură emotivă mult prea mare, la noi, pentru că s-au făcut atâtea declarații cu implicații de delimitare teritorială. Când i-am dat înapoi textul recomandării, i-am transmis și un bilet, cerându-mi iertare că trebuie să plec pentru întrevederea programată cu Allen Kassof și Livia Plaks.

Am sosit în fața casei mele exact în același moment, la ora 5.02 precis. Le-am servit un whisky. Kassof mi-a descris masa rotundă de la Atlanta. Ungurii au început cu acuzații. Cuvântări standard, bine pregătite dinainte.

I-am oprit. Le-am spus lui Tökés și Csapo, specialistul în problema autonomiei: „N-are nici un rost să continuăm așa. Întrerupem acum ședința. Dacă sunteți gata să discutați problemele practice pe care le aveți, atunci continuăm. Altfel, nu". Așa le-a vorbit Kassof, după cele spuse de el. Au făcut o pauză și au revenit. Apoi, discuțiile au fost constructive.

Tocmai a apărut, astăzi, în ediția de prânz a *Evenimentului Zilei,* articolul despre mine. Favorabil. L-am arătat și lor, pentru că subtitlul arăta că la vârsta de 9 ani m-am îndrăgostit de unguroaica Olga Szöcs. Ceea ce e adevărat.

M-am înțeles foarte bine cu Livia Plaks, evreică născută în Baia Mare. Vorbește românește, ungurește, idiș. Foarte potrivită pentru rezolvarea problemei. Kassof consideră că s-a realizat foarte mult la Atlanta. Carter a stat cu ei vreo 50 de minute.

Trebuiau să plece pentru următoarea întrevedere, așa că n-am ajuns să obțin de la ei ce cred ei că s-a realizat, în mod concret, la Atlanta. O să caut răspunsul la Larry Watts, care i-a însoțit.

Le-a plăcut salonul meu, care e într-adevăr foarte plăcut, așa cum e el acum, cu toate plantele încă în casă.

Joi, 9 Martie 1995

Mare discuție asupra art. 3 din Legea pentru accelerarea privatizării.

Dacă să votăm sau nu propunerea Guvernului ca certificatele de proprietate emise în baza Legii 58/91 să nu poată fi schimbate decât pentru 25.000 de lei fiecare, cu excepția unui singur certificat, care se va schimba cu un cupon de proprietate care valorează 825.000 de lei. PD-iștii, care au acumulat mii, dacă nu milioane de certificate de-a lungul anilor, ne-au presat enorm să votăm contra. Dacă propunerea cade, cei cu mii de certificate ar deveni miliardari peste noapte. Eu am fost pentru propunerea Guvernului. Așa și Dejeu, care era lângă mine. Ne-am retras, toate grupurile parlamentare, să ne consultăm. Eu nu m-am amestecat. „Experții" noștri, Geo Cristea și Angelo, au vorbit cam confuz, demonstrând că Guvernul va beneficia enorm dacă nu reușim votând contra. Am adoptat această atitudine noi, PNȚCD-iștii. Dejeu m-a întrebat, după întoarcerea noastră în sala de ședințe: „Cum votăm?" să fim cu toți ceilalți. Votând contra, ignorăm dreptatea socială, care este unul din principiile noastre ca partid. Din moment ce nu vom reuși cu votul nostru, n-are importanță, de fapt. Votul a fost nominal.

La cină, Albert Schwarzenbach și Mărgărita. Ca de obicei. El mănâncă și bea mult. Mare lucru n-am obținut de la el. Mărgărita i-a pus însă în vedere că suntem liberi să luăm alt cotidian, dacă găsim. E vorba de un ziar din Craiova.

Am liniștit-o pe Mărgărita, care era foarte aferată de critica pe care Nicolae o aduce asupra modului în care Tiporex și Progresul Românesc sunt conduse. Din păcate, Nicolae are dreptate. Probabil că pierdem bani, toată afacerea luată împreună. Ceea ce e nou. Doina o făcuse profitabilă. Sub Rodean era profitabilă (Tiporex), pentru că nu plătea consumabilele și încasa de la *Cotidianul* o mulțime de bani. Dar fura totul. Eu n-am avut decât pierderi, în timp ce el făcea un mare profit.

Vineri, 10 Martie 1995

M-am culcat imediat după miezul nopții. Îndată ce mi-am degajat masa de scris de toate dosarele și hârtiile restante. M-am trezit la 4.30. Apa n-a început să curgă decât la 5.00 a.m. Între timp, mi-am împachetat bagajele. Apoi, am făcut o baie.

Decolăm la 7.15 de la Otopeni. Între Viena și Frankfurt citesc articolul lui Oprișescu din *Cotidianul* de astăzi. „Dus-întors în criză de inspirație", își intitulează Staicu Oprișescu articolul. Trebuie să admit că mi-a făcut mare plăcere. L-a luat în răspăr pe Tudor Octavian, care m-a atacat și bagatelizat – sau a încercat s-o facă – în *România Liberă*. De mirat nu mă miră. Băcanu nu permite ca numele meu să fie menționat în *România Liberă* decât la modul peiorativ sau atacându-mă. Tudor Octavian mă prezintă ca „omul-noțiune", legat

de faptul că port papion. Și mă compară cu un alt om-noțiune, senatorul PDSR Dumitrașcu. Care, de fapt, este o caricatură a omului politic. Staicu conchide: „Să fi căzut, oare, dl Tudor Octavian în păcatul invidiei și să-i plătească acum polița domnului Rațiu pentru că n-a mâncat salam cu soia?".

Interesant că, ieri, Cristian Popescu, secretarul lui Emil Constantinescu, mi-a telefonat să-mi spună că vrea să mă vadă. Era aseară târziu, așa că a trebuit să-i spun că trebuie s-o facem când mă întorc din America.

Acum scriu toate astea în avionul care mă duce de la Frankfurt la Washington. În aeroportul din Frankfurt, care e, acum, enorm, a trebuit să ies ca să pot pune la poștă scrisoarea-pachet pe care m-a rugat Vasile Lupu s-o expediez. Ieri, am vorbit cu Grabowski. I-am spus că, dacă se întrunește Consiliul CDR pentru discutarea criteriilor candidatului la Președinție, să ceară să se amâne până mă întorc și eu și să depună candidatura mea. Dar nu la Președinția Convenției. Numai la Președinția țării.

Călătorie foarte plăcută. Am citit. Am scris. „Am cugetat", cum spun bătrânii noștri ardeleni. Mi-am făcut note pentru o eventuală cuvântare în fața Consiliului CDR. Tocmai am lăsat, la stânga avionului – eu stau la fereastră – Lacul Champlain. Curios, cu cât înaintăm spre sud, cu atât mai multă zăpadă. Tocmai se anunță că în 20 de minute ajungem la Washington. Temperatura, 3° Celsius. Deci, e frig. Și n-am nici palton. Dar am două pulovere în geamantan. E soare. Frumos. Abia aștept să ajung.

În fine, am ajuns deasupra fluviului Potomac. Zăpada fluviului a cedat. Doar pe alocuri o mai vezi. Recunosc șoseaua principală, the Beltway. Mașinile, una după alta. În ambele direcții. Îmi amintește aspectul furnicilor care au găsit o sursă de miere. Un du-te-vino neîncetat. Perfect direcționat, în sens unic.

Marți, 14 Martie 1995

De Vineri seară până astăzi, am stat la Hotelul Sheraton Suites din Alexandria, pe strada St. Asaph, în partea veche a orașului. Patru zile. Interesantă experiență în acest mic orășel, unde s-a plănuit capitala Statelor Unite. Am luat masa și la Restaurantul Gadsby. Acolo se întâlneau politicienii din acea vreme. Am petrecut o bună parte din ziua de Duminică, 12 Martie, la Vernon View, moșia lui George Washington. Cu o zi înainte, am fost prezenți la defilările de pe King's St., pentru Sf. Patrick, patronul Irlandei. Interesant că acolo, printre miile de spectatori, s-a găsit și Steven Funk de la National Science Foundation și soția lui, Dorothy Ford. M-au agrăit și le-am promis că merg să-i vizitez. În definitiv, organizația lor militează pentru răspândirea cuceririlor științifice în lumea întreagă.

Cu Timothy Kenny, mare lucru n-am reușit să fac. Nu pot să organizeze o întrunire la care să conferențiez eu. Au un program prestabilit.

Frank Collins, de la State Department, a notat că doresc să-i văd pe Sena-

torul Dole și pe Congresmanul Gingrich. Va fi greu, căci toată lumea vrea să-i vadă. Nici Năstase n-a reușit.

Astăzi, am venit la Hotelul Watergate. Foarte elegant. Foarte scump. Masa cu John Davis, fostul ambasador al SUA la București. „România e la marginea interesului american astăzi", îmi spune. El e pentru mine. E gata să afirme în public acest lucru. Aș fi singurul om care ar prezenta imaginea corectă în lume, care înțelege cum funcționează democrațiile occidentale și care are o șansă să aducă schimbările necesare.

De la el, la Chuck Percy, la Biroul „Percy Associates". Foarte elegant. Băiatul lui lucrează cu el. Mi-a arătat mare prietenie. Nu m-am sfiit. I-am vorbit deschis. Să mai încerc să candidez la Președinție sau nu. Precaut, m-a iscodit mult înainte de a se pronunța. „You will regret it if You don't", a fost concluzia lui.

În biroul lui David Funderburk, m-a primit Bill Edward, negrul care a fost la București cu David când era ambasador. Vorbește bine românește. Apoi, a apărut Betty, soția lui David.

Când am rămas singuri, David a fost circumspect. Mesajul lui: eu n-aș avea mari șanse, pentru că „n-am mâncat salam cu soia". A spus-o altfel, dar asta e esența. M-a dus în sala de ședințe. A stat cu mine în galeria musafirilor, care, ca de obicei, era foarte populată. Americanii vor să vadă cu ochii lor cum li se fac legile. Vin din toate părțile acestui continent ca să asiste, măcar o dată, la dezbaterile din Congres. David s-a dus să voteze. A revenit. Tot timpul am vorbit. Foarte prietenos.

Seara, la Mihai Botez, ambasadorul nostru. Numai noi trei, cu soția lui, care mi-a făcut o foarte bună impresie. E tăcută, arată bine, respiră demnitate. A ținut să-mi spună că e ardeleancă. Mi se pare că cei din familia ei sunt americani și au și ceva bani. Mihai, ca întotdeauna, plin de atenții, solicitudine. Mi-a pus o mașină la dispoziție. Mi-a vorbit de Coposu. A cam râs de el, cum s-a lăudat că a luat micul dejun cu Președintele Clinton, când „noi toți știm ce înseamnă President's Prayer Breakfast. Apoi, de discuția pe care a avut-o cu Iliescu după alegerile din 1992. I s-a propus sau, mai degrabă, au discutat problema formării Guvernului. El, Botez, i-ar fi spus lui Iliescu că eu sunt, indiscutabil, cel mai potrivit.

„Da, dar nu-l vrea Partidul lui", ar fi fost reacția lui Iliescu, „care are un mare respect pentru dumneavoastră".

Am discutat situația actuală din Convenție și din țară în general. Vedem lucrurile cam la fel. El vrea să servească țara, îmi spune. Eu îl cred.

Miercuri, 15 Martie 1995

Masă excelentă la „Sequoia", pe malul fluviului Potomac. Restaurantul se vede în toată splendoarea lui din camera mea de la hotel.

Cu mașina ambasadei, la National Science Foundation, clădire impresionantă, în Arlington. Steven Funk și soția lui, Dorothy Ford, erau deja plecați, căci era cam târziu. Ne-am dus la Freedom Forum. Seară dedicată Comitetului pentru Protejarea Jurnaliștilor. Foarte reușită. David Marsh a fost moderatorul ședinței, secondat de Abdulaziz Al-Saqqaf, din Yemen, de Kati Marton, Președinta Comitetului pentru Protejarea Jurnaliștilor, unguroaică la origine, dar crescută în America, și Bill Orme, Director Executiv al Comitetului pentru Protejarea Jurnaliștilor, gazetar binecunoscut. 173 de gazetari se găseau în închisori la sfârșitul anului 1994 și 72 de jurnaliști au pierit anul trecut exercitându-și meseria.

Lume multă. Tim Kenny, proeminent. Printre alții, doamna Miculescu de la Ambasada noastră, și Antonia Opriță, care e aici cu o bursă la Universitatea Chico din California. A ținut să mă fotografieze, pentru că mă admiră și m-a votat în 1990, când abia împlinise 18 ani.

Joi, 16 Martie 1995

Nicolae îmi trimite o ciornă a unei scrisori pe care vrea să i-o transmită lui Coposu. Îi spune, doar, că e o tragedie că România suferă pentru că doi oameni nu se pot înțelege. Îi telefonez imediat să-i spun că sunt de acord cu ea, dar că nu mă aștept la un rezultat pozitiv. Coposu e prea înrăit; prea mult mă urăște, din păcate.

La Schifter, Special Assistant to the President și membru al Consiliului Național de Securitate. L-a invitat și pe Daniel Fried să fie prezent la întrevedere. Fried e acum Senior Director for East Central Europe. Totul a decurs excepțional de bine. O să mă recomande lui Alfred Moses, noul ambasador al SUA la București. Am analizat ce trebuie să facem ca să ieșim din dificultățile economice în care ne găsim. Îl apreciază mult pe Isărescu. Mai puțin pe Florin Georgescu, dar totuși și pe el. Îl consideră pe Iliescu adevărat convertit la democrație. Nu vede alternativă. L-a admirat când a răspuns liber, timp de două ore, întrebărilor ce i-au fost adresate, după cuvântarea pe care a rostit-o aici, la Washington.

I-am făcut analiza mea standard asupra situației și ce ar trebui să facem. „E analiza mea, programul meu", a fost reacția lui, râzând.

Am vorbit despre situația din Transilvania și relațiile româno-maghiare. Ei au informații precise că la nivel de popor și viața de toate zilele, relațiile sunt foarte bune.

I-am criticat, răspicat, inițiativa Atlanta. De ce să creăm un conflict unde nu există? Ca să-l aplaneze Carter?

La hotel, începând de la ora 3.00 p.m., i-am avut, unul după altul, pe următorii, să-mi ia interviuri: Antonia Opriță, Ovidiu Miculescu, de la Antena 1, și Nicolae Dima, de la VOA. Le-am dat tuturor analiza mea standard și am

arătat ce am făcut în Washington. Celor care m-au întrebat le-am spus că voi candida la Președinție, dacă voi fi propus, fie de CDR, dacă se reface, fie de PNȚCD și alte partide. Dacă nu, NU.

Vineri, 17 Martie 1995

La telefon cu Nicolae. Aprob să expedieze scrisoarea către Coposu în traducere românească. Ieri, mi-o dăduse numai în limba engleză.

La 11 dimineața, la biroul Senatorului Jesse Helms. Mai degrabă al Președintelui Comisiei de Relații Străine a Senatului, Stephen E. Biegun. Numele lui e de origine poloneză și înseamnă „cel care fuge", îmi spune. Mai bine zis: „cel care aleargă". M-a amuzat foarte mult că era biroul în care am lucrat și eu vreo două zile, prin 1988 și 1989, când șef acolo era Frank Sieverts, iar Președintele Comisiei era Clairbourne Pell. Am stat de vorbă trei sferturi de oră. Am discutat de toate. Jesse Helms îmi transmite salutări etc. și va aprecia menținerea unei legături permanente cu mine.

Elisabeth îmi telefonează din Savannah. Tocmai l-a văzut pe Senatorul Dole în procesiunea de Sf. Patrick. E marea zi a irlandezilor și în Savannah sunt mulți irlandezi.

La 4.00 p.m., la Departamentul de Stat. M-a primit Frank Collins, afară, în stradă. Am mers împreună la biroul lui Snell. Tocmai aniversa 20 de ani de când a intrat în diplomație. Cu nevastă-sa și fiul lor. Discuție în jurul problemelor de bază: intrarea în NATO, dacă a existat sau nu un acord secret între Germania și Rusia potrivit căruia Rusia a acceptat reîntregirea Germaniei cu condiția ca Occidentul să nu se extindă spre Răsărit, adică să nu includă și Polonia. Apoi, relațiile româno-maghiare, Atlanta, tratatul de bază, Recomandarea 1201, cuvântarea mea din Parlament de la 13 Februarie.

Sâmbătă, 18 Martie 1995

Stau acasă dimineața. Peisajul e, într-adevăr, excepțional din camera mea.

Radio România, ne spune Mărgărita, a dat știrea că mi-aș fi anunțat candidatura. Ceea ce e adevărat.

Călătoria cu avionul, foarte plăcută. Am dormit mare parte din drum.

Duminică, 19 Martie 1995

E ora 7.20, ora locală în Anglia. Tocmai zburăm peste estuarul Tamisei. Ramsgate și Deal se văd bine profilate în soarele dimineții.

La Viena, ploua tare. Dar nu în România. Deși e răcoare, se pare că, îndată ce am plecat, Joi, 10 Martie, vremea s-a schimbat radical. Sub zero, adeseori. Chiar minus 7 au avut.

Mărgărita mi-a trimis tăieturile din ziare: *Curierul Național, Cronica Română, Evenimentul Zilei* și *Tineretul Liber*. Toate, mai mult sau mai puțin,

corecte în felul în care au prezentat știrea că sunt încurajat să candidez la Președinție.

Grabowski a făcut o declarație la 15 Martie, data-limită pentru depunerea candidaturilor în cadrul CDR, în acest sens, în numele UMRL.

La cererea lui, l-am primit. Pe urmă, mi-a telefonat și Ionică Varlam. Au venit unul după altul. E important să avem sprijinul filialelor atât din țară, cât și din străinătate. I-a telefonat doamnei Predeleanu. Încântată. Apoi lui Otto Weber. La fel lui Cerveni, care a reacționat entuziast pentru mine. (Mare încredere în el nu prea am, dar...). De asemenea, lui Grama. S-a arătat circumspect. El vroia ca eu să-l susțin pe Emil Constantinescu și el „să mă facă Prim Ministru".

Varlam mi-a vorbit de dezastrul din Partid. Acum e condus de Brucan, șoferul lui Coposu, care a fost avansat la gradul de Secretar Executiv. Dudu Ionescu a fost înlăturat și înlocuit cu Vlad Roșca în postul de Secretar General adjunct. În orice caz, fata lui Răsvan Dobrescu, Mihaela Ionescu, are foarte mare trecere în Partid. Dar nu pentru că se culcă cu toți, îmi spune Varlam. Trebuie să trecem la acțiune. Nu se mai poate așa.

Luni, 20 Martie 1995

Am avut multe, foarte multe zile grele de când m-am întors în România. Dar astăzi a fost o zi pur și simplu imposibilă. Neverosimilă. De ce? S-o luăm de la început. M-am sculat la 4.30 dimineața. Am citit. M-am pregătit pentru Conferința de Presă a PNȚCD. Care, știam, va fi excepțional de dificilă. La 8.00 dimineața, am sosit la TVR, în Strada Pangratti. I-am telefonat, de la intrare, lui Iuga. Am vorbit întâi cu Andronic, adjunctul lui. Apoi cu el. Nu poate să mă primească. El e absolut hotărît să rămână în greva foamei până când va fi scos de-acolo „în coșciug".

Grabowski mi-a dat o ciornă pentru o interpelare în Parlament.

La Conferința de Presă a PNȚCD. Sosesc exact la 10.35. Erau toți acolo, în Biroul Președintelui Coposu. Strâng mâna, pe rând, lui Diaconescu, Macarie, Coposu, Radu Vasile, Gabrielescu, Zăgan, care întotdeauna e prezent, deși n-are nici o calitate să fie la conducerea Partidului, Bărbuș, Țepelea și nu mai știu cine. Radu Vasile discuta conținutul Conferinței de Presă. Eu, total ignorat. N-am zis nimic. S-a vorbit de diverse probleme. Nici una legată de anunțul că eu mi-am depus candidatura la Președinția României, așa cum toată presa anunțase deja în ultimele două zile. Celelalte probleme, rutină. Nici nu merită să fie menționate. Poate relația româno-maghiară și explicația de ce noi, românii, am refuzat să semnăm tratatul-bază care să includă Recomandarea 1201.

Au început întrebările. Inevitabil, un gazetar a întrebat care e situația cu candidatura mea la Președinția țării. Înainte, însă, fusese ridicată problema

integrării noastre în NATO. Informare dată de Radu Vasile și, apoi, de Diaconescu, ușor inexactă, ceea ce am refuzat. El și-a închipuit însă că vreau să explic și situația cu candidatura mea la Președinția României. Mai mult, cu câteva minute înainte, Țepelea a explicat situația cu greva foamei a lui Iuga, acum intrată în a 19-a zi. Am intervenit și am zis că am vorbit cu Iuga în acea dimineață. Și că-l voi susține.

În fine, întrebarea s-a pus.

Radu Vasile mi-a dat microfonul. Am început încet. Cum am fost urgentat de filialele UMRL din lumea întreagă să candidez la Președinție. În scris, nu numai la telefon. Nu le-am dat curs, am explicat. Apoi, am fost invitat să merg la Washington pentru ziua dedicată de Freedom Forum apărării jurnaliștilor. Le-am explicat că am fost ani de zile Președintele IFFJ (International Federation of Free Journalists) și că trebuia să iau parte. S-a vorbit acolo de cele 700 de cazuri de persecuție a gazetarilor din 1994. Despre cei 173 de gazetari care se găseau în închisori la sfârșitul anului 1994 și despre cei 72 de jurnaliști din diverse medii de comunicare care și-au pierdut viața în exercițiul meseriei lor în 1994.

Curios, Radu Vasile a încercat să mă limiteze în expunerea mea. N-am cedat și Coposu n-a intervenit. În fine, am ajuns la punctul principal. „M-am folosit de ocazie, cum am făcut-o tot timpul exilului meu, pentru a verifica situația din Washington în ceea ce privește România. Am dat amănuntele legăturilor mele cu Funderburk, John Davis, Richard Schifter, Charles Percy, Robert Dole, Jesse Helms și mulți alții. Rezultatul: am fost încurajat să candidez din nou la Președinția României. Am autorizat în consecință ca Bogdan Grabowski să depună candidatura mea în numele UMRL.

Întrebările s-au succedat potrivit așteptărilor. Mă susține Partidul, care a fost pentru Emil Constantinescu? A fost cea mai delicată întrebare. Coposu a ieșit din sală cu câteva secunde înainte. Diaconescu s-a eschivat. Oricine poate să candideze la Președinție. Eu am afirmat, clar, că vom pierde absolut sigur cu Constantinescu și că eu simt că e de datoria mea să evit acest lucru, care ne va duce la alți, cel puțin, 50 de ani de abandonare a noastră Răsăritului. De aceea am candidat. De aceea am dat curs încurajărilor din America. Mai ales ale lui Davis și Percy. Dacă însă voi fi respins, eu accept cu detașare.

Lumea s-a îmbulzit peste mine, să mă felicite, după terminarea Conferinței de Presă. Am stat cel puțin treizeci de minute cu ei. Am intrat, apoi, în biroul lui Coposu. Era cu Ticu Dumitrescu.

„Vă deranjez?", i-am întrebat.

„Nicidecum. Vino aici", mi-a zis Coposu.

M-am așezat într-unul din fotolii.

„De ce ai zis că noi ne-am declarat pentru Constantinescu? Încă n-am decis", m-a agrăit Coposu.

„Dar asta s-a spus tot timpul. Asta afirmă Diaconescu", a fost replica mea.

„Rămâne să decidem", a reluat, total incorect, Coposu. Ei deciseseră deja de mult și, doar acum, pentru că atrăsesem atenția că nici un organ PNȚCD nu s-a pronunțat, spune că va trebui să decidem. Cum? Delegația Permanentă, Biroul Permanent sau cine?

Ticu, cu problemele lui. Afirmă că eu aș fi dat instrucțiuni ca el și Coposu să nu mai apară niciodată în *Cotidianul*.

„Total neadevărat, am replicat. Doar eu am aprobat interviul cu Arachelian în care Coposu m-a atacat personal. E adevărat că eu te-am criticat când ai atacat «Parlamentul rușinii». Or, eu consider că orice parlament, cât ar fi el de rău, trebuie apărat. Fără parlament, democrație nu poate să existe". I-am spus, apoi, că Nicolae i-a trimis o scrisoare. Vreau să stau de vorbă cu el după ce o primește. Coposu e de acord.

Dezbatere în Parlament. Lung interviu, în fostul meu birou, cu Canalul 31. Vasile Lupu mă face cât mai confortabil posibil.

Vine vremea interpelărilor. Întâi întrebările. Apoi sunt programat primul la interpelări, mulțumită lui Rizescu, de la Pitești, care îmi cedează locul lui. Vorbesc despre Iuga și fac un dramatic, sper, apel ca să se soluționeze cazul pe bază legală și umanitară.

Plec imediat după aceea. Fac o baie. Ajung la cina-recepție pentru delegația AAN. Îmi cer scuze etc. Gherman e gazdă. Mă înțeleg de minune cu Sir Peter Emery, care mă informează că Cobley e agentul lui electoral și că a funcționat, ca atare, în ultimii 28 de ani. Circumscripția lui electorală e în Devon.

Ajung acasă pe la 11.00 p.m. Mă culc.

La 12 și ceva, mă scoală omul de gardă. Radio România, dl Preda mă vrea. Accept. Stăm de vorbă, mai ales despre tratatul de bază româno-maghiar.

În fine, mă culc. Ar fi trebuit să zic epuizat. Dar nu e adevărat. Pentru mine, energia de care dispun, de când m-am întors în țară, e un mister! Acum e ora 2.05, Marți, 21 Martie 1995.

La culcare!!

Miercuri, 22 Martie 1995

Ieri, m-am sculat, cam buimac, la 7.05 a.m. A trebuit să pregătesc textul intervenției mele pentru Dumitru Iuga spre publicare și să-mi caut Curriculum Vitae pentru Convenție.

Am plecat, apoi, la Hotelul Intercontinental, ca să însoțesc Comisia Științifică și Tehnică a AAN la vizitarea fabricii din Zărnești-Brașov. Cu Lothar Ibrügger, șeful delegației, deputat german social-democrat, Paolo Riani, senator membru Forza Italia, prietenul meu olandez Huib Eversdijk, doi turci, Vehbi Dincerler și Cemal Özbilen. Și încă vreo patru, cu care am stat mai

puțin de vorbă.

Abia ieșiți din București, câmpia acoperită de zăpadă. După Breaza, zăpadă mare. În munți, zăpăceală totală pe șosea. Eram în două minibusuri, conduși de două Renault-uri 19, ale Poliției. Peste tot, numai mașini, mai ales camioane mari staționate. Zăpadă mare de tot, în curs de a fi înlăturată de pluguri. Căzuse peste 40 cm în timpul nopții și ningea. Nenumărate opriri. Totuși, mulțumită Poliției care ne însoțea, am ajuns la Zărnești cu doar 90 de minute întârziere.

Lucrurile au mers, totuși, bine. Vizita, scurtată. Am văzut fabrica profilată 70% pentru producția de armament, artilerie, explozivi, rachete etc. și 30% biciclete – deci, reprofilare.

Masă bună, târzie, la Șura Dacilor din Poiana Brașov. La întoarcere, un minibus i-a dus pe cei care mai doreau să vadă Castelul Bran. Ceilalți ne-am întors la București și am renunțat la cină.

Vine Cristian Popescu. Mâine, Emil Constantinescu va forța votul, ca să fie ales Președintele Convenției și, astfel, candidatul Convenției la Președinție. El, Popescu, e sigur că Emil va fi ales.

Miercuri, 23 Martie 1995

Cu Șerban Madgearu și Oprișescu. Discutăm numărul pe Aprilie al *Românului Liber.* O să-i dăm publicitate lui Paul Goma, care și-a anunțat candidatura la Președinție. Am discutat, apoi, atitudinea noastră, a *Cotidianului*, față de Convenție. Constantinescu va forța alegerea azi după-amiază. Ne vom opune, dar vom pierde. Eu voi continua să declar că sunt disponibil.

Ionel Roman îmi telefonează să-mi amintească de întâlnirea noastră. Ne-am dus la casa Doctorului ortoped Suciu. Erau acolo și Doamna Drăgan, și Colonelul în retragere Georgescu. Mi-au vorbit de noul partid pe care-l vor lansa acum, Partidul Liberal Democrat. Se așteaptă să aibă suficienți democrați ca să creeze un grup parlamentar. Printre ei, Brahaș, Sălăjan. Vor să mă aibă în fruntea lor. Le-am spus că-i voi privi cu atenție și simpatie. Mă vor sprijini în cursa pentru Președinție. Mi-au dat Statutul și o descriere a bazei partidului.

Pe la 13.15, sosesc la UMRL. Discut cu Grabowski și Varlam. Vom căuta amânarea alegerilor. Pentru că s-a sărit peste etapa depunerii și discutării criteriilor ce trebuie discutate.

Ședința a început la timp. 17 organizații prezente. Am cerut respectarea protocolului și discutarea criteriilor. Stăncescu a insistat și el. Grabowski și Varlam au vorbit des și destul de bine. Propunerea a fost respinsă. Constantinescu și-a depus mandatul și Doctorul Bruckner a luat conducerea dezbaterii pentru alegeri. Pe scurt, Constantinescu, Stăncescu și eu am fost prezenți. Nu s-a spus nimic despre trecutul comunist al lui Constantinescu.

S-a trecut la întrebări. Adresate celor trei. Cred că m-am achitat foarte

bine. Mare discuție asupra votului. Toată lumea părea să ceară vot deschis. „Aveți generozitatea să acceptați vot secret", le-am zis. S-a acceptat. Rezultatul: Constantinescu - 4, eu - 2. A întrunit, deci, 2/3 din voturi. S-a supus, apoi, confirmării Consiliului, de data aceasta cu majoritate simplă. A apărut doar numele lui Constantinescu. „Cine nu e de acord să taie numele de pe buletinul de vot", ne-a explicat Bruckner.

Rezultatul: 13 pentru, 4 contra.

La primul scrutin, au votat pentru Constantinescu PNȚCD, PNL, AC și AFDPR și pentru mine PNL-CD și PER. La al doilea scrutin, s-au adăugat la cele două voturi contra Organizația Șomerilor (Deac) și PUD (Stăncescu). Dar nu sunt absolut sigur. Dacă Partidul meu m-ar fi susținut, ar fi fost 3 la 3, un impas. Dacă ceilalți, PAC, PL-93, PSDR și UDMR, ar fi rămas în Convenție, Constantinescu n-ar fi putut obține 2/3 din voturi.

Un lucru e sigur. Noi, PNȚCD, în fapt Coposu, suntem responsabili în fața istoriei. Dacă pierdem în 1996, e vina noastră.

Vineri, 24 Martie 1995

E ora 5.00 dimineața. Ziua de ieri s-a scurs pe nerăsuflate. Foarte devreme în Parlament. Simpatie din toate părțile. Ziarele sunt toate favorabile mie, cu excepția *României Libere.*

Începem legea caselor naționalizate. Vorbește bine Stancov.

M-am dus la aniversarea a 45 de ani de la înființarea Editurii Tehnice. În Sala Palatului. A venit și Iliescu, ca fost șef al acestei instituții. Și Gherman era acolo. Am plecat devreme, ca să ajung în timp util la Ali Khan, ambasadorul Pakistanului. La recepție, iarăși mi s-a arătat numai simpatie. Rassbach îmi vorbește mult, la fel, Otto Weber.

Acasă, doar câteva minute, să înfulec ceva, și la Partid. Ședința Biroului Permanent, programată pentru ora 15.00, începe abia la 15.40.

Nu ne putem abate de la regula de a începe întotdeauna cu întârziere, le-am spus celor care așteptau. Bostan și Anca Cernea (Bărbuș), așezați unul lângă altul, în mijlocul mesei lungi din sala de ședințe. Vine, în fine, și Coposu. Decidem, repede, pe cine să susținem la Curtea Constituțională, unde s-au ivit trei posturi vacante.

Apoi, timp de trei ore, discutăm acuzațiile lui Ciumara și Săndulescu împotriva tinerilor Bostan și Cernea. Coposu îi apostrofează de nenumărate ori. Pentru obrăznicie etc. Ei sunt în culpă, nu acuzatori etc. Ce sancțiune să li se aplice. Mustrare cu avertisment, vot de blam, suspendare sau excludere. Votul a fost secret. Eu am dat un buletin „virgin". Adică, nu m-am pronunțat sau, mai bine zis, n-am fost pentru sancționarea lor. Marea majoritate a votat pentru un vot de blam. Se va face acest lucru. Galbeni a insistat să se anunțe sentința, „nu ca în cazul lui Matei Boilă". Am intervenit și eu. Votul de blam

dat lui Boilă nici n-a fost afișat la sediul PNȚCD din Cluj. Nu ca în cazul nostru, care a fost mult mai neînsemnat. Nici o reacție.

Vineri, 24 Martie 1995

Niță și Ion Puiu la mine acasă. Trebuie să candidez independent. Ei, adică Partidul Democrat Creștin, mă vor susține. Prin studenți. Ei sunt peste tot pentru mine. Dar trebuie s-o pornim imediat. Niță mi s-a părut rezonabil în argumentarea lui. Ion Puiu, nu. Iarăși vorbea ca în 1990. „Tineretul e cu el". Îi aduce pe toți. Aduce toată Bucovina. Trebuie să mă fixez asupra unor principii. Primul e recuperarea Basarabiei și Bucovinei de Nord. I-am arătat că așa ceva nu se poate. I-am arătat care sunt coordonatele externe pe care trebuie să le observăm. Nu revendicări de teritorii, ci aplanare de conflicte. Altfel nu putem intra în Europa. La o dată mai târzie, problema Moldovei va putea fi ridicată. Demonstrația masivă de ieri de la Chișinău e de bun augur. Vreo 30.000 de studenți au manifestat pentru utilizarea limbii române ca limbă oficială. Numai prin voința populației se va putea redeschide problema realipirii provinciilor pierdute la patria-mumă.

„Trebuie să te declari candidat fără întârziere. Clar", a adăugat Puiu.

L-am lămurit. Încet, cu răbdare, deși atitudinea lui nu-mi place și mă întreb dacă merită să lucrez cu el. E plin de el. Se consideră mare lider. Și, din păcate, nu este. „Eu nu mă bag dacă... etc..." e fraza lui obișnuită. Sau „să revenim la esențiale..." și vorbește și vorbește de importanța lui proprie. În comparație, Coposu e mult mai bine, mai inteligent, mai dibace. Le-am spus că nici prin minte nu-mi trece să mă declar candidat independent. M-am declarat, și voi continua s-o fac, disponibil. Atât. Drumul cel bun ar fi, poate, crearea de comitete „Rațiu pentru Președinție" sau „Rațiu Președinte". Și dacă așa ceva s-ar dezvolta într-o mișcare pe țară, atunci, da. Altfel, nu. Niță e sigur că se poate face acest lucru. Mi-a dat câteva exemple unde se vorbește de mine. Va contacta organizațiile studențești pe țară. O să mi-i aducă acasă. Puiu, circumspect. N-am uitat că, în 1990, el a fost contra candidaturii mele și se spune că el a fost cel care a făcut „pierdute" vreo 20.000 de semnături în sprijinul meu.

La 11.30, la TVR. Înregistrez cu Ligia Enache un interviu pentru programul „De Luni până Luni", care va fi transmis Luni, 27 Martie. Subiectul, candidatura mea la Convenție și ce voi face acum. Repet poziția mea. Rămân disponibil.

Masa cu Elisabeth și Pușa. E în formă.

La 3.00 p.m., vine Stroe de la *Cronica Română*. Îmi ia un lung interviu.

La 18.30, la Antena 1, mă primește Brătescu. Vin, apoi, Oliviu Gherman, Horia Alexandrescu și Regele Cioabă. Stăm de vorbă până ne vine rândul. Aproape o oră de discuție în jurul nesemnării tratatului-cadru româno-maghiar.

Am examinat Recomandarea 1201, care este neacceptabilă pentru noi, românii, fără a fi explicat ce se înțelege prin autonomie locală pe bază etnică. Poziția mea, în linie cu cuvântarea din Parlament făcută la 13 Februarie. Cioabă îmi spune că îmi face el dreptate în problema mea cu Mircea Toma, care mi-a furat camioanele.

Văd în ziar că Diaconescu a făcut o declarație categorică despre o posibilă candidatură a mea „individuală" la Președinție. O alătur:

Ion Diaconescu, prim-vicepreședinte PNȚCD:

„Dacă dl Rațiu își va depune în mod individual candidatura la Președinție, PNȚCD nu îl va susține. O să vorbesc cu dl Rațiu să nu facă acest gest pentru că nu are nici o șansă, mai ales individual. Ar însemna o blamare a Convenției, iar noi suntem solidari cu CDR. Dl Rațiu a făcut următoarea greșeală: trebuia să solicite mai întâi avizul PNȚCD, să întrunim forurile de conducere și, în cadrul partidului, putea să primească acest sprijin. Dar domnia sa nu a făcut acest lucru și și-a depus candidatura în numele UMRL. Noi, știind că el nu candidează, ne-am pronunțat de mult pentru Emil Constantinescu. Statutul partidului nu are o prevedere specială în această problemă, dar Biroul de Conducere are dreptul să ia o asemenea decizie.

Noi ne-am mai consultat în cadrul partidului și nimeni nu și-a declarat intenția de a candida la Președinție. Nu era obligatorie întrunirea Delegației Permanente pentru stabilirea candidatului susținut de PNȚCD. De fapt, Delegația Permanentă nici nu s-a întrunit. În lipsa Delegației Permanente se poate întruni Comitetul. În lipsa Comitetului, Biroul. În lipsa Biroului, Președintele". **(Dana Ștefan)**

Concluzia: Coposu a decis, de unul singur, că PNȚCD îl sprijină pe Emil Constantinescu, fără ca Partidul să fie consultat, în vreo formă oarecare. Și el a decis să sprijine un fost comunist, care a pierdut deja dezastruos împotriva lui Iliescu, nu pe mine, membru PNȚCD. Eu servind o viață întreagă idealului democrației. El, o viață întreagă comunist, care nici la Revoluție nu și-a schimbat opțiunea. Dacă prin alegerea lui Emil Constantinescu câștigăm alegerile prezidențiale anul viitor, atunci trebuie felicitat. Dacă le vom pierde, răspunderea în fața istoriei e în întregime a lui. Dau un interviu lung *Evenimentului* din Iași, tot pe tema candidaturii la Președinție.

După ce am terminat interviul la televiziune, m-am dus la Dumitru Iuga. În prima cameră, vreo patru persoane. Nu le-am identificat, deși pe unele dintre ele le văzusem înainte la diverse ocazii. M-a primit imediat. E emaciat. Trăiește din cafea și ceai. Și fumează. I-am relatat totul Mărgăritei, așa că esența se găsește în *Capra Vecinului* de mâine. Am ieșit cu convingerea că Iuga e absolut decis să meargă până la capăt.

Șerban Madgearu vine la mine. Discutăm poziția mea, în Partid în special. Mi se declară leal mie. Nu lui Coposu, „care nu se duce bine". Vrea să înțeleagă ce voi face, ca să știe cum să prezinte lucrurile. Îi spun, clar, că sunt disponibil, nu mai mult.

Doina mă avertizează să nu am încredere în el. Că mă înjură la Redacție etc. Să vedem ce va face. Dacă discuția noastră, care în mod explicit a fost confidențială, se răspândește, concluzia e evidentă. Omul e fals.

Sâmbătă, 25 Martie 1995

La Congresul PNLCD, al lui Cerveni. Foarte multă lume, sala Teatrului Național de Operetă, plină. Eram cu Grabowski, care mi-a sugerat ce să spun: că aplaud determinarea lor de a colabora cu toate forțele democratice, dar cu discernământ. Mi s-a părut o formulare fericită. „O colaborare reală, dar nu cu supușenie depersonalizatoare", am adăugat. Am dat și câteva exemple din lunga guvernare liberală din anii 1878-88, când au colaborat atât cu junimiștii lui Carp, cât și cu „tinerii conservatori" ai lui Nicolae Filipescu. Fiind ziua Bunei Vestiri, le-am urat ca acest congres să fie o bună vestire pentru națiunea română.

„Foarte elegant", a fost reacția lui Dinu Zamfirescu, care era lângă mine, când m-am întors de la tribună.

La urmă a vorbit și Vasile Rațiu, Președintele Sindicatului liber al avocaților din România. S-a referit, condamnându-ne, la țărăniști, care nu fac nimic pentru a-l salva pe Iuga. Am strigat din sală, de unde eram: „Nu-i adevărat. Am fost de două ori la el și am intervenit în Parlament". L-a cam descumpănit. El reprezintă Blocul Național Sindical. L-am văzut pe coridor, după aceea. Mi-a dat cartea lui de vizită. Ne-am cunoscut. Am și verificat dacă suntem rude. „Eu sunt din Reghin", mi-a spus. I-am promis stenograma intervenției mele pentru Iuga.

Duminică, 26 Martie 1995

M-am trezit pe la 3.30 a.m. Am mai stat vreo oră în pat. M-am sculat, apoi, și-am scris, până pe la 6.30 dimineața.

I-am telefonat avocatului meu Ghiga. E tare lung la vorbă și cam bâlbâit. Îmi spune că Drăgulin Manea a făcut recurs la Curtea Supremă de Justiție pentru că procesul meu cu minerii a fost judecat de instanțe fără competență. Trebuie să se facă în fața curților militare. Voi primi o citație pentru luna Mai. După cinci ani și jumătate de la comiterea actului (și furtului), trebuie s-o luăm de la capăt dacă acest recurs al Procuraturii Generale va fi admis.

„Atâta timp cât Iliescu e Președinte, nu veți vedea nici un ban", mi-a spus Ghiga. Îmi dau seama. Trebuie să fac scandal public internațional. Altfel nu voi obține nimic.

La prânz, vin Russell Pittman, șeful Secției „Competition Policy" din Divizia Anti-Monopol din Departamentul de Justiție al SUA, împreună cu Daniel Ducore din Federal Trad Commission, Biroul Concurenței. Sunt în România de o săptămână, la invitația Ministerului Finanțelor. Gazda lor imediată a fost Ministrul de Stat Oană. Cum i-am văzut sosind, m-am dus să-i întâmpin în stradă. Așa i-am cunoscut pe Oană și pe încă doi care erau cu el. Toți s-au întors dintr-o mică excursie la Mânăstirea Căldărușani.

La 3.15, la Restaurantul Dunărea, la recepția dată de Cerveni. Gazetarii s-au îmbulzit asupra mea. Am fost primit excelent. Mi s-a cerut să pozez cu Emil Constantinescu. „Sigur că da. Eu voi vota pentru dumneata, dar nu vom câștiga", i-am spus în auzul tuturor.

Andreea Pora a ținut să-mi vorbească. Ea n-a făcut acea prostie nici ca să-mi facă rău și nici din inconștiență. A crezut că e bine. Se va vedea pe parcurs. Poate peste un an, îmi zice. „Am greșit atunci, dar va ieși bine. Pentru că ați spus lucruri adevărate. Toate faptele pe care ce le-ați dat sunt reale".

Avocatul Vasile Rațiu m-a dus într-un cerc de avocați. Toți, foarte amabili. Cerveni mi-a dat o broșură despre el, cu dedicație. Explică cum a fost comunist, apoi închis etc. Dinu Capolide, autorul, îmi propune să facă același lucru despre mine.

Întors acasă, mă odihnesc. La 6.00 punct, vine Minodora Ilie, însoțită de Sofia Bușe, din administrația Capitalei, dar care este Secretara OMENIA, județul Olt, președintele fiind Deputatul Viziu, PDSR. Îmi dă toate amănuntele despre noile filiale, la Gorj (Senatorul Lădaru), Dolj (Senatorul Ionescu) etc. La toamnă, de Sf. Parascheva, patroana noastră (14 Octombrie), vrea să aib[Congresul OMENIA. La 6 Iunie, de ziua mea de naștere, vrea să inaugureze noul sediu OMENIA, unde s-au cheltuit deja 210 milioane de lei și se vor mai cheltui. Ea sugerează ca eu să candidez independent la Președinție. OMENIA îmi va strânge semnăturile, poate începe imediat. Să mă declar candidat. Am refuzat. Eu sunt disponibil. Dar nu mă voi declara candidat. Mi-a explicat, apoi, că depinde cum se va interpreta Constituția, dacă Iliescu va putea să mai candideze sau nu.

Vasile Gionea vrea să fie el Președintele OMENIA și să candideze la Președinția țării (Minodora le cam împodobește și întotdeauna exagerează. Dar s-ar putea să fie adevărat!). Chiar dacă Iliescu va putea candida, eu voi intra cu el în turul al doilea. Asta e sigur. „Lumea vă iubește. Gestul dumneavoastră din Parlament, când ați salutat PSM, v-a atras enorm de multe voturi. De aceea l-am adus pe Verdeț. Ca să nu fie Păunescu. Și el s-a opus lui Ceaușescu, mai mult decât Pârvulescu, când cu Președinția de 10 minute". A continuat să argumenteze pe linia asta. Să-mi arate ce mult sprijin poate să-mi găsească în țară. Să aduc lorzi și pe doamna Clinton. Va inaugura și o cantină socială. Să se servească până la 4000 de porții pe zi!!?

Am ascultat-o. Sunt sceptic. I-am cerut lista operelor de binefacere și pe cea a filialelor.

Luni, 27 Martie 1995

Conferința de Presă. Relatarea lui Coposu despre întrunirea țăranilor la Iași. „Zece mii de oameni", a anunțat. Se face caraghios. Spune asta gazetarilor, mulți dintre ei au fost prezenți acolo. Cazul Iuga. Decidem să ne prezentăm în Parlament, dar să nu luăm parte la dezbateri până nu se rezolvă cazul. Mi se pune întrebarea dacă voi candida independent. Am răspuns că am candidat pentru că filialele UMRL mi-au propus s-o fac și pentru că prietenii mei foarte influenți din America mi-au spus că e de datoria mea. Întrebat dacă aș aduce 15 miliarde de dolari printr-un împrumut, Radu Vasile a scăldat-o, căutând să lase impresia că nu este tocmai așa. Am intervenit imediat. Am fost informat că, imediat după declarațiile mele, dl Radu Vasile s-a informat la Ambasada SUA (râsete) asupra acestei probleme – a vorbit cu dl John Cook – și i s-a confirmat că am fost invitat la Casa Albă, unde am discutat această problemă: în mod special cu dl Schifter. Bineînțeles, am avut și alte convorbiri.

„Da, așa a fost", a confirmat Radu Vasile.

După terminarea Conferinței de Presă, m-am sculat în picioare, Radu Vasile era și el în picioare. Coposu era pe scaun, la stânga lui, și Diaconescu pe scaun între noi.

„De ce ai încercat să prezinți lucrurile inexact? Cui ai vrut să-i faci plăcere?".

Toți au auzit, clar. Cu zâmbetul lui caracteristic, a căutat să minimalizeze problema. Așa e omul ăsta. Nici o demnitate. Doar să-i facă plăcere lui Coposu.

Remus Opriș a căutat să citească o declarație a noastră imediat după deschiderea ședinței. Năstase nu l-a lăsat. A insistat, dar vocea și prezența lui ca om nu l-au ajutat. N-a reușit să vorbească. Diaconescu s-a ridicat și cu toții am părăsit sala. Otto Weber și ai lui au părăsit-o și ei.

Am dat o conferință de presă imediat. Țepelea a explicat cum stau lucrurile. Nu prea bine. Eu nu sunt pentru metodele astea. Dar trebuie să mă conformez.

În sala noastră – 22 –, Diaconescu îmi vorbește de candidatura mea ca „independent". I-a plăcut ce am spus azi-dimineață la Conferința de Presă.

„E bine să nu candidezi independent. Noi nu te-am putea sprijini".

„Dar sprijiniți un fost comunist toată viața lui, care n-a făcut absolut nimic nici la Revoluție. Așa e imposibil să câștigăm".

„Așa e. Dar nici dumneata nu poți să-l învingi pe Iliescu".

„E posibil! Dar aș avea o mult mai mare șansă decât Constantinescu".

Vorbim, apoi, de popularitate și cum oamenii mă flatează, dar nu sunt sinceri, așa că să nu mă las amăgit de aparențe. Îl asigur că îmi dau seama de

acest lucru. Dar eu vin cu soluții. Cu un program bun și cu simpatia de care mă bucur în țară, eu cred că aș avea o șansă.

„Da... nu e imposibil. Constantinescu nu e acolo pentru totdeauna. Poate fi schimbat. Cum te înțelegi cu Manolescu? Dacă l-ai putea aduce pe el înapoi în Convenție...".

A rămas așa, în vânt.

Târziu, la 9.45, la o seară organizată de postul de radio Z. Stau la masă cu Victor Surdu și un tânăr monarhist și PNȚ-ist, după cocardele pe care le arbora pe reverul hainei. E băiatul Etei Popovici, fata lui Boșcu, verișoară primară cu Pitu Pop. Când eram noi studenți, avea vreo 8 ani. Am vorbit de mai multe ori la microfonul portabil pe care ni-l trecea de la unul la altul crainicul lor, Daniel Todoran, care lucrează și la *Cotidianul*. Redactorul lor șef este Kállai László. Surdu e foarte deprimat. Puterea vrea să-i desființeze PDAR-ul. Nu mai are nevoie de el.

Marți, 28 Martie 1995

La radio - BBC World Service - se dă știrea că transnistrenii au votat ca Armata a 14-a să rămână la Tiraspol.

Atât Coposu, cât și Constantinescu mă atacă în presă. Coposu a dat un interviu în *Oglinda*. Mă acuză de lipsă de „fair play" pentru că nu l-am lăudat pe Constantinescu după ce a fost desemnat candidatul CDR. Constantinescu regretă că „Ion Rațiu nu mai este gentleman", zice titlul articolului din *Adevărul*. „Regret că încă un mit – mitul democratului și gentlemanului – se prăbușește", spune el referindu-se la declarațiile mele. *Cronica Română* publică un mare articol-interviu cu mine luat de Alexandru Stroe. E bun. În el arăt, printre altele, declarațiile lui Diaconescu, din care reiese că decizia PNȚCD de a-l susține pe Constantinescu a fost luată exclusiv de Coposu.

Începe discutarea proiectului de lege pentru restituirea caselor naționalizate. Mare discuție chiar asupra titlului.

După masă, ședința parlamentarilor PNȚCD. Ședința Delegației Permanente să fie ținută la Alba-Iulia, cu ocazia dezvelirii statuii lui Iuliu Maniu (înaltă de opt metri). Toată lumea de acord.

Țepelea a explicat apoi problema Iuga. Își dă demisia din funcția de Președinte al Comisiei de Culte. Ne relatează că ambasadorii celor 15 țări din UE și-au exprimat îngrijorarea. Ion Dinu propune ca voluntari parlamentari să intre în greva foamei. Vetișanu ne-a informat că Liiceanu s-a dus la Iuga să-l convingă să înceteze greva foamei.

Alecu atacă conducerea PNȚCD pentru că n-a convocat Delegația Permanentă de patru ani. Când? Care sunt membrii Delegației Permanente? (212 membri). Coposu îl bestelește. E vina lui că nu știe care este programul nostru, platforma noastră politică etc. „De aceea sunteți în necunoștință de cauză,

pentru că nu veniți la sediu și nu vă interesați". M-a atacat și pe mine, pentru declarațiile mele despre șansele lui Constantinescu la alegeri. Buracu, Vasile Lupu, Glodeanu, Răsvan Dobrescu – toți au vorbit. Fiecare cu optica lui.

Ședința a durat până la 8.00 seara. Eu n-am luat cuvântul. Se plâng de lipsă de fonduri. Mari cheltuieli se profilează în viitorul apropiat. Cu tipărituri: statutul, programul etc... Apoi, cu organizarea Conferinței Delegației Permanente. Eu le dau deja mult prea mult. Numai în ultimul trimestru, 681.000 de lei. Apoi, subvenționez *Dreptatea*. Costul pe număr 1.309.440 de lei. Ei plătesc 484.700 de lei. Deci, eu acopăr 824.740 de lei la fiecare număr. Noi încasăm, de fapt, 164 de lei pe număr, pe când costul e de 444 de lei numărul (exemplarul).

Îmi place, nu-mi place, trebuie să accept că tot ce vrea Coposu de la mine sunt bani și iar bani. Cum spunea Klaps, e venal!

Miercuri, 29 Martie 1995

Vin Micu și Bogdan Mezei curând după 7 dimineața. Direct de la Gara de Nord. Au călătorit cu trenul de noapte. Le fac eu un mic dejun: papară, cum îi spunem noi în Turda, și niște mititei. Și bem ceai.

Bogdan are probleme financiare. A împrumutat 15 milioane de lei de la Banca Dacia Felix, cu 125% dobândă. Și-a cumpărat o camionetă și face transporturi. A reușit. Are multe comenzi, dar nu mai poate răzbi. Lucrează practic pentru bancă. Îi aranjez să-și schimbe banca. O să-i împrumute 11 milioane de lei cu 65% dobândă.

Îl somez pe Morea. Îi pun pe toți împreună. Fac imediat retragerea lui Morea ca administrator RETRANS și-l numesc pe Bogdan. Să vedem ce va putea face. Se pare că va avea mari greutăți să recupereze dubițele, care sunt tratate de șoferi ca și cum ar fi ale lor. Bogdan l-a luat pe băiatul lui Morea, Lucian, ca partener, aici, la București. Sunt amândoi tineri, solizi. Sper că nu se vor speria de escrocii care utilizează acum dubițele. De cinci ani de zile n-au avut decât pierderi. La o investiție de peste 200.000 de dolari. Au venit toți trei seara la mine, la cină, înainte de a lua trenul înapoi spre Câmpia Turzii.

M-am ocupat de problema vizelor pentru grupul de 13 elevi și însoțitori care urmează să meargă în Anglia, la Bath. Andrew Bache, foarte săritor, gata să ne ajute. Căutând vize gratuite sau plătite simbolic, cu £1, cum le-au acordat și românii englezilor care au fost la Turda anul trecut.

Seara, m-a relaxat și încântat meciul de fotbal România-Polonia. Rezultatul exact cum l-am prevăzut: 2-1 pentru noi.

Aseară, m-am dus s-o iau pe Elisabeth de la Murray Fairweather, ambasadorul Canadei. Dan Grigore le-a dat un concert „extraordinar", mai ales din piesele puțin cunoscute ale lui George Enescu. Erau pe punctul de a pleca. Aproape numai ambasadori cu soțiile lor: Germania, Belgia, Olanda, Finlanda, Anglia, Cehia și mai nu știu cine. Toți vor să le explic cum a decurs dezbaterea în cazul grevei lui Dumitru Iuga. Toți erau foarte intrigați și de modul cum a decurs alegerea candidatului CD săptămâna trecută. Le-am explicat cum am putut mai bine. Cum era de așteptat, vorbindu-mi în față, toți mă încurajează. Ei pretind, ca și americanii, neoficial, bineînțeles, că trebuie neapărat să găsesc o modalitate să candidez. E de datoria mea!

Ascult. Ascult. Și-mi rezerv decizia. Rămâne să vedem starea sănătății și energiei mele și cum va arăta configurația politică în momentul-cheie.

Joi, 30 Martie 1995

Iarăși o zi plină de frustrări. E proiectul de lege privitor la casele naționalizate. Toate amendamentele noastre sunt respinse. Cum era de așteptat. Strategia noastră e complet greșită. Adevărul e că n-avem practica democrației. Dac-am avea-o, am fi discutat înainte cu liderii majorității în Parlament și i-am fi capacitat să susțină măcar ceva din amendamentele noastre. Așa, am pierdut pe toată linia. Adevărat tăvălug.

În loc de prânz, am fost, aproape o oră și jumătate, la tânărul post de radio Z. Tânăr și prin personalul care-l face să funcționeze, și prin public. S-a înființat în Noiembrie anul trecut, mi se pare. În orice caz, după seara petrecută la Restaurantul fost Cișmigiu, foarte multă lume, mi se spune, a cerut să mă invite la un dialog cu ascultătorii. Mi-a făcut mare plăcere și un mare bine sufletesc. Am și eu nevoie de verificare. Vreau și eu să mi se spună: „Da, știm că luptați pentru binele țării, pentru democrație". Și asta mi-au dat nenumărații tineri care mi-au pus întrebări. Le sunt recunoscător.

Acasă, Nicolae Manolescu mă aștepta, deja, cu Mihai Pascu. Veniseră înainte de ora convenită cu vreo șapte minute. Am vorbit pe îndelete. Ce vor să facă? Manolescu e neafectat de disidența PAC-ului. Se vorbise de 11 deputați și senatori care l-ar fi părăsit pentru că a ieșit din Convenția Democratică. El spune: „Sunt numai doi. Toți ceilalți au rămas leali. Convenția, așa cum e, nu mai reprezintă o forță reală".

M-a întrebat direct: „Vreți să candidați?" și a continuat: „Coposu are o boală serioasă. Ce se va întâmpla în viitor? Cum se va structura Partidul? Constantinescu s-a declarat mult prea devreme. Vom vedea multe, încă, până la alegeri. Și el e foarte vulnerabil".

El nu vrea să candideze la Președinție. Dar vrea victorie pentru PAC. I-am spus că ei sunt chintesența intelectualității angajate în politică. Ea trebuie utilizată. Trebuie să găsim o formulă ca populismul și apelul academic să fie înmănuncheate într-un tot.

Am discutat apoi problemele *României Literare*. Ei se plâng de pierderi de hârtie. Pe noi ne-a costat publicarea revistei, până acum, 78 de milioane de lei. Este subvenționarea pe care eu am aprobat-o. E prea mult. Cred că vom

găsi o soluție acceptabilă și nouă și lor.

Vineri, 31 Martie 1995

Marina Mergin vine să-și ia manuscrisul despre mine care va apărea în cartea ei despre personalitățile României contemporane. Acceptă corecturile mele, care, de fapt, n-au fost altceva decât estomparea expresiilor laudative ditirambice la adresa mea. Pe mine, așa ceva mă face să mă zburlesc.

La ora 14.00, la Televiziune. Multă lume.

La 3.00 p.m., la BBC, Stoian mi-a luat un interviu, în profunzime, despre motivația mea ca om. I-am spus, în esență, că nu urăsc pe nimeni, că nu mă las copleșit de stări emotive negative – invidie, gelozie, răzbunare, lăcomie etc. Nu pentru că sunt un om perfect, dar pentru că le socotesc pe toate acestea epuizatoare de energie. Dacă le respingi, energia ți se reînnoiește. Și am vorbit răspicat de Gigi Tecuceanu, pe care l-am iertat, deși m-a jefuit, când l-am tratat ca pe copilul meu.

La ora 5.00 p.m., a venit Țurcanu să mă vadă. Vrea să-l susțin la Biroul Permanent. I-am atras atenția că-l deservesc dacă eu îi prezint cazul. N-are importanță, vrea să se discute problema, căci el e leal PNȚCD.

Discuție cu PNȚCD Mârșeni-Dolj. Primarul e al nostru. Ion Drăgan. Mă invită să fiu oaspete de onoare la o întrunire pe care vor să o organizeze la 30 Aprilie. Îi vorbesc și lui Diaconescu. Împreună decidem să mă consult cu Prof. Bogdan, care e Președintele PNCȚD Dolj. O fac, seara, la telefon. Vor căuta să aducă toate satele din jur. Foarte bine.

Sâmbătă, 1 Aprilie 1995

M-am culcat după miezul nopții, dar m-am trezit azi-dimineață la 4.30. La 5.00, m-am sculat. La 6.00, cu mașina mea la Otopeni. Atmosfera acolo e tot sumbră, în urma dezastrului de ieri, când un Airbus s-a prăbușit îndată după decolare: după două minute, mi se pare. Toți cei 65 de pasageri au pierit. A fost o explozie, incendiu etc.

Pe parcurs, n-am putut să scriu, pentru că au venit să-mi vorbească mai întâi Ifrim de la Serviciul de externe al Senatului, apoi pilotul Niculescu, care are o proprietate pe unul din lacurile din nordul Bucureștiului. Vrea să mă convingă să cumpăr și eu un teren.

Ifrim are niște idei foarte năstrușnice. Țara să fie condusă de cei mai calificați tehnicieni. A tot continuat pe tema asta până când i-am pus întrebarea: Cine-i alege?

La Varșovia, m-a primit la aeroport Consilierul ambasadei, Ilie Ivan. Ambasadorul Ioan Grigorescu e la catedrala unde se ține serviciul de aniversare a 50 de ani de la sfârșitul războiului.

M-am instalat la Hotelul Victoria de pe Krolewska. Sunt la etajul 5, cu o

vedere excepțională peste Piața Pilsudski spre Teatrul Național. Cer cenușiu, mici fulgi de zăpadă.

Ivan mă duce în orașul vechi. Fusese aproape în întregime distrus în timpul războiului, dar au reconstruit edificiile principale după fotografii. Mi-a arătat casa Președintelui Poloniei, Sejm-ul, șanțul ce înconjura cetatea medievală, o piață foarte frumoasă etc. Am mers pe jos. Am intrat în catedrală tocmai când Primatul Poloniei, Cardinalul Hlemp, sfințea eucaristul.

I-am așteptat când au ieșit din catedrală. Mașina lui Grigorescu, cu drapelul românesc, aștepta în față. Ne-am îmbrățișat. Pustai era cu el. Mi-au explicat că s-a dezvelit o placă în onoarea Craiovei și Ploieștiului, unde au fost adăpostiți miile de refugiați polonezi în 1939. Ungaria și Franța au fost la fel onorate. Le-am povestit că eram la Școala de artilerie din Craiova în acea vreme.

Ne-am urcat sus în camera lui Pustai, noi doi. Mi-a dat un cârnat ardelenesc și răchie de drojdie. Făcute de el personal, căci el și-a tăiat porcul și are o mică vie. Ne-a adus, colectiv, laude delegației române la NATO. Toți servim cauza națională, de oricare partid am aparține. De aici, a lunecat la alegerile prezidențiale.

„A sosit timpul să avem un ardelean în capul țării". Și a continuat să spună că nu-l înțelege pe Coposu, care mi se opune atât de înverșunat. Funar n-o să mai candideze. Ar fi bine să mai vorbim, să vedem dacă nu putem găsi o soluție.

La 12.00 exact, am coborât. Ploua acum, dar ploaie fină. Ne-am dus cei 300 metri până la locul ceremoniei cu mașina. Acolo, ne-am înșiruit după soldații care purtau jerbele. Ceremonie simplă, demnă. Garda de onoare în jurul Mormântului eroului necunoscut. A sunat goarna, toboșarii mi-au dat fiori. Cu pași rari, ne-am apropiat de mormânt. Întâi francezii, apoi noi și la urmă ungurii. Goarna a intonat stingerea după ce am depus, pe rând, jerbele și ceremonia a luat sfârșit. Foarte puțină lume.

Luăm cina la Ambasada României. Clădire mare, nefuncțională. Construită prin 1956. Saloanele de primire, grandioase, care sunt întrebuințate de maximum patru ori pe an, sunt spre sud. Toate locuințele pentru personalul diplomatic, birourile etc. sunt de cealaltă parte, așa încât cea mai mare parte a anului trebuie să aprindă luminile ca să vadă să lucreze.

Ioan Grigorescu e scriitor, fost gazetar, regizor la Televiziune. A fost printre cei care au acționat din interiorul clădirii Televiziunii. În ziua de 22 Decembrie oricine putea veni. Nici Ion Puiu și nici Coposu n-au venit. Coposu a venit pe 23 Decembrie. Avea o voce foarte slabă la microfon. El, Grigorescu, a fost împușcat la 10.45 seara, în gambă, în ziua de 25. Îmi spune că habar n-avea cine erau Coposu și Stark, îi ignora.

Grigorescu se trage din Săcele. Un unchi al lui, Gicu Grigore, a fost șofe-

rul Regelui Mihai. A plecat cu el în exil, dar după un an s-a întors în România. Nu i-a plăcut în străini.

Ne-a explicat Grigorescu cum s-a ajuns la ceremonia de astăzi. Ungurii au inițiat-o. El a prins de veste. A susținut-o, arătând totuși că, numeric cel puțin, noi aveam mai mari merite în a-i fi salvat pe refugiații polonezi în 1939. Merită laudă.

El spune că e pentru mine. E sigur că eu aș avea șanse reale la Președinție. Pustai e de acord cu el. Pe față, în orice caz. Amândoi sunt foarte pozitivi. Accept totul cu recunoștința cuvenită, dar nu mă las copleșit de încredere. Totul trebuie luat cu atenție și scepticism chiar. Oamenii vor să-mi facă plăcere.

Duminică, 2 Aprilie 1995

La 11.00 dimineața, Iosif Toma Popescu era programat să vină la mine. A sosit la 10.40 a.m. Mi-a vorbit despre el până la 11.45. A fost Președintele Tineretului PNȚ imediat după 23 August 1944. A făcut multă închisoare: 1953-54; 1959-63; în 1966, i-a dat o scrisoare-protest lui Luns, pe atunci Secretar General al NATO, iarăși închis în 1968-69, pentru că i-a strâns mâna lui Nixon în 1967 și i-a dat o scrisoare. A fost apoi arestat preventiv când a venit Nixon în 1969. A stat două luni în închisoare. S-a căsătorit cu o poloneză, în 1970. Ea l-a ajutat mult.

Iosif Popescu e din Muscel, descendent al lui Constantin Dobrescu-Argeș. Familia lui făcea parte din Partida țărănistă. Sunt din Retevoiești. Mihalache stătea la Popa Toma, tatăl, când mergea acolo. E născut în 1919. A fost prezent când s-a înființat satul model la Topoloveni, la 13 Septembrie 1938. Aleksandr Witos, șeful Partidului țărănesc polonez (Lidowy) a fost prezent și el. Continuatorul lui a fost Mikolajezyk. Curând după Revoluție, la începutul anului 1990, s-a întors în România. L-a primit Lup, care i-a spus că e grăbit să meargă la CPUN. În fine, a fost primit și de Coposu. Se cunoșteau bine. El părăsise țara în 1978. Coposu i-a zis: „Te-am așteptat. Uite, ești pe listă la nr. 202". Răspunsul lui a fost că nu putea rămâne în țară. N-a acceptat nici să fie reprezentantul PNȚCD în Polonia.

Iarăși revine la trecut și-mi povestește cum i-a dat lui de Gaulle un memoriu în 1968. În plină stradă, căci de Gaulle era în picioare, într-o mașină descisă. Pe el îl preocupă problema evreilor. Îmi povestește cum Maniu l-a trimis la Antonescu să-i ceară salvarea lor. Mareșalul i-a transmis lui Maniu, prin el, că „nimeni nu va fi deportat în afara granițelor României". Mi-a dat un articol scris de el în *Le Monde Juif*, în 1983, și un memoriu actual. Îl critică pe Șafran pentru că, săptămâna trecută, când s-a adresat Senatului, n-a pomenit că și Maniu i-a apărat pe evrei!!?

Cam asta e. Mi-a făcut complimente mult prea generoase. Îl critică pe Coposu. Așteaptă mult prea mult de la mine. Deși nu mi-a indicat, exact, ce ar trebui să fac. Afirmă doar că eu ar trebui să fiu Președintele României! Cred că avea mare nevoie să-mi spună ce mult a făcut el pentru cauza românească. Îl înțeleg perfect, dar trebuie să constat că e un fel de Gogonea. Mă laudă la infinit, dar nu propune nimic concret. Nu e senil, dar nici departe nu e.

Ne-am dus cu mașina ambasadei la Casa lui Chopin, la vreo 50 km pe drumul spre Poznan. Interesantă, mobilată în stilul acelei vremi, extrase de partituri „manu proprio" (dar foarte puține), portrete, hărți, piane. La ieșire, pe alee, curatorul mi-a spus: „Doar nisipul de aici e original. Totul a fost reconstruit după fotografii". Germanii distruseseră totul. Am vorbit în limba germană. Nu în engleză. Deci, n-a fost un joc de cuvinte. N-a fost o referire la Georges Sand (nisip).

Mi-au arătat și hanul unde se spune că a poposit Napoleon și am vizitat Palatul Regilor Poloniei, dar numai pe dinafară și prin ferestre, căci nu era accesibil turiștilor. Curios, era doar ora 2.30. Probabil, duminica o fi de odihnă.

Zoia Kuratowska ne-a dat o cină astă-seară la un restaurant foarte elegant. În „oranjeria" restaurantului. Adevărată seară botanică. Numai plante exotice. Soțul ei, Gazegorz Jaszunski, eminent profesor de jurnalism, și el prezent, plus purtătoarea de cuvânt a Zoiei. Zoia e Vicepreședintele Senatului Poloniei și liderul celui mai mare partid din Opoziție. Tocmai astăzi, l-au ales pe Jacek Kuron candidatul lor la alegerile prezidențiale, care vor avea loc la toamnă. Ea găsește că are o șansă. Walesa s-a cam uzat și e prea dictatorial. Am vorbit și de Adam Michnik și de ziarul lui, care este cel mai mare din Polonia, *Gazeta Wyzborcza*. Le-am spus că i-am cunoscut în Londra curând după 1981 și că Michnik a apreciat *România de astăzi* în limba polonă, pe care i-am dat-o și Papei.

Trebuie să lucrăm împreună. Deschiderea e de bun augur.

Luni, 3 Aprilie 1995

O serie de întrebări interesante. În lipsa șefului subcomisiei noastre, portughezul Julio Miranda Calha, întârziat din cauza unei rele legături la München, venind din Lisabona, cei 11 parlamentari din 9 țări am fost conduși de deputatul laburist Harry Cohen. Cam pedestru, dar a făcut față.

Ne primește Primul Ministru al Poloniei. Nou-instalat, Josef Olesky, comunist get-beget, mi-a făcut o impresie foarte bună. Cap mare rotund, chel, chel. Ne-a explicat situația din Polonia, atât economică, cât și politică. Vorbește limba democrației cu o abilitate jovială remarcabilă. L-am întrebat și eu de datoria țării și de Legea caselor naționalizate. A răspuns cam pe alături, dar legătura a fost făcută.

De-acolo, la Banca Națională a Poloniei. Krzysztof Barburski n-a putut să fie prezent. Ne-a primit Ryszard Kokoszczynski, din Consiliul de Admi-

nistrație. Totul merge bine, ne-a spus. Mai mult sau mai puțin. Mult timp de discuții n-am avut, pentru că întârziasem cu Oleksy și nu puteam să nu fim punctuali la Președinția Republicii.

Am sosit exact la timp. Ne-am aranjat în sala de recepție. Walesa a coborât scările urmat de Andrej Ananicz, former Deputy Minister of Foreign Affairs, astăzi Subsecretar de Stat la Președinție. Ne-am așezat în jurul mesei ovale, după ce Walesa ne-a strâns mâna fiecăruia, ciocnindu-și călcâiele ca un ofițer german de pe vremuri.

E relativ scund, dar are prestanță. La stânga lui, un scaun gol. Acolo trebuia să stea Mieczeslaw Wachovski, fostul lui șofer, acum Ministru de Stat, șef al Cabinetului Prezidențial, al doilea om al Poloniei, cum mi s-a explicat. Felul în care a fost promovat în această poziție e unul din motivele, și nu cel mai neînsemnat, pentru care Walesa a pierdut așa de mult în popularitate.

Și eu am avut o întrebare de pus, dar n-am apucat. Harry Cohen a luat-o înaintea celorlalți și Walesa e lung la vorbă. Apoi, și Ananicz adăuga explicații. De asemenea, Oniszkiewicz, care tocmai ieri a fost înfrânt de Kuron la alegerea candidatului Partidului lor la Președinție.

În cele din urmă, am plecat la Ministerul de Externe. Bartoszewski nu era. Ne-a primit Andrzej Towpik, Subsecretarul de Stat la Ministerul de Externe. Discuție interesantă cu el. Harry Cohen, ca să mă îmbuneze, mi-a dat mie primul cuvântul, după introducerile de rigoare. L-am luat imediat în primire pe Towpik: de ce a afirmat că deja anul viitor Polonia va fi primită printr-o decizie formală în NATO, ca procesul să fie completat în decurs de cinci ani. Lung discurs, cu definirea obiectivelor politicii externe a Poloniei. Nu concludent. Ședință interesantă, contribuțiile lui Towpik, din păcate, presărate tot la a doua frază cu formula „I should say". Un fel de „You know", caracteristic omului necultivat.

În timpul mesei, la Restaurantul Ambasador, a sosit și Calha.

După-masă, la Ministerul Apărării. Ne-a primit Subsecretarul de Stat, Viceministrul Jan Kuriata. L-am întrebat dacă ne poate da o cifră ca să indice cât va costa procesul de integrare. A bătut câmpii. Foarte mult, a fost răspunsul.

În fine, la Ministrul Comerțului Exterior, Klemens Scierski, abia instalat, acum trei săptămâni.

Seara, recepție la noi la hotel, dată de un tânăr foarte bine, Vicepreședinte al SEJM-ului din partea partidelor la putere, Wilodzimierz Cimoszewicz.

După cuvântările de rigoare, cină „self-service" excelentă, împreună cu ambasadorul Grigorescu și Pustai. Vorbim între altele de cărțile lui și de piesa mea de teatru făcută film de Horea Popescu.

Vrea neapărat să o vadă etc. Le-am vorbit și de tristețea mea că mi-am scos întreaga familie din țară.

Vine Chiuzbaian. Mă îmbrățișează. Nu stau cu ei. Mă duc la culcare.

Marți, 4 Aprilie 1995

M-a trezit Elisabeth. E ziua ei de naștere. La micul dejun, cu cei doi turci din subcomitetul nostru, Bahattin Alagöz și Oșuzhan Asiltürk.

Prima întrevedere, la Senat. Ne primește doamna Kuratowska, împreună cu Senatorul Makarewicz. Apoi, la Ministerul Privatizării. De-acolo, la Președintele Camerei.

În fine, ședință cu Comisia lor de Externe, Președinte Geremek, asistat de Onyszkiewicz și Pastusiak. Discuție amplă. Ei nu știu, de fapt, cine face politica externă. Acum nu e o problemă, pentru că toți sunt de acord. Dar Președintele cere să i se recunoască dreptul să numească miniștrii de Externe, Apărare și Interne. Primul Ministru și el vrea să fie responsabil pentru politica externă. În fine, Parlamentul, prin Comisia de Externe, afirmă că el are controlul în ultima analiză.

Am intervenit și eu în discuțiile la privatizare și externe.

Ni s-a dat, apoi, o masă foarte bună la restaurantul hotelului construit special pentru parlamentarii din provincie, care locuiesc gratuit aici. Pastusiak, care e șeful delegației parlamentare poloneze la AAN, a fost gazda noastră. A ținut o scurtă alocuțiune la început. Cum am ajuns la cafea și Julio Calho, șeful nostru, nu zicea nimic, am rostit eu câteva cuvinte de mulțumire etc., după care a vorbit și el! Dar n-a fost rău. Nu s-a supărat.

Camera lor de ședințe, la Senat, e mică, intimă. Au doar 100 de membri. Salonul însă, construit în 1926, e încăpător. Au 460 de deputați și au galerii ample pentru musafiri. Toată mobila din lemn.

A venit Consilierul Ivan să mă ia. La cererea mea, ne-am dus să vizităm urmele ghetoului evreiesc. Acolo era și Închisoarea Pawiak. În fața intrării, căci e un fel de demisol, un trunchi de arbore cu câteva crăci, dar fără frunze, acoperit de notițe pe hârtie albă în memoria câtorva dintre cei care și-au pierdut viața aici. Am notat una din ele, dedicată lui Wtadistaw Bloch, soldat „Furtună", executat la 29.5.1943, în vârstă de 38 de ani.

N-am putut intra în închisoare pentru că e deschisă publicului numai în anumite zile. Pe jos, vreo 500 de metri până la marele spațiu gol acoperit doar de iarbă. Spre partea de sud-est, spre Vistula, are un mare bloc de bazalt negru cu o masivă sculptură în relief, tineri luptători, unul cu o pușcă-mitralieră, altul cu o grenadă în mână. Totul, dedicat evreimii poloneze, distrusă atunci aproape în întregime de Armata nazistă. Trupele sovietice erau pe malul drept al Vistulei. Au stat acolo, din ordinul dat de Stalin personal, ca germanii să poată măcelări „niște iresponsabili care vroiau să controleze Varșovia".

Remarcabil monument. Nu toată lumea e de acord cu el, se pare, dar pe mine m-a impresionat.

La întoarcere, avionul are mare întârziere. Eram invitat să iau cina la ambasadorul Poloniei, Bogumil Luft. Telefonez din aeroport că nu voi fi la cină.

Aterizăm la ora 10.00 p.m., în loc de 7.55 p.m. Luft era la aeroport. Mă prezintă polonezilor pe care-i aștepta și pentru care dădea cina: Andrzej Ananicz, pe care-l cunoscusem deja la întâlnirea cu Lech Walesa, și Stepan Meller. Deci, mă așteaptă la cină. M-am oprit doar cinci minute acasă, să-mi las bagajele.

Cină bună, conversație interesantă. Adrian Severin, prezent. Mă înțeleg foarte bine cu Ananicz. Vede perfect pericolul moscovit. Rușii sunt în curs de refacere a puterii lor, care, inevitabil, va fi expansionistă.

Miercuri, 5 Aprilie 1995

Am dat un lung interviu pentru Aviarom, noul post de televiziune.

La Otopeni, ca să-l primesc pe Ruperez. Polonezii tocmai plecau. Reprezentantul lui Walesa mi-a mulțumit pentru interesanta discuție de aseară. De fapt, suntem de acord. Avem aceleași motive să ne temem de o Rusie refăcută.

Sus, în camera VIP, Petricu. M-a îmbrățișat, cum îi e obiceiul. El e Secretar General adjunct la Organizația Mării Negre. Merge la Istanbul.

Sosește Ruperez la timp. Abia am reușit să-l scoatem din autobuzul deja încărcat cu pasagerii veniți din Frankfurt.

Și el, și eu dăm declarații presei. A venit pentru a verifica ce oferim noi pentru sesiunea de toamnă a AAN în 1997, spune Ruperez. Eu tot speram să-i aducem aici în 1996. Va fi imposibil, dacă Franța a acceptat această dată pentru Paris.

Cină la restaurant. Xavier Ruperez, Klaus Franke și Rompkey. Din partea noastră, Petre Roman și Ovidiu Petrescu. Discuții interesante, mai ales problema minorității maghiare. Interesant de notat că soția lui Franke era de față. Ea e unguroaică. Am dezvoltat teoriile mele împotriva autonomiei teritoriale. Recomandarea 1201 trebuie să fie definită îndeaproape: ce înseamnă autonomia etnică?

Pentru a fi primiți în structurile occidentale, astfel de conflicte trebuie eliminate, mi s-a atras atenția.

Joi, 6 Aprilie 1995

Rareș Cionca sosește pe la 7.20 a.m. Pentru semnături, prezentarea contului biroului meu din Cluj etc.

Conduc delegația AAN la Ministerul de Externe. Ne primește Melescanu, cu o cuvântare bună. Ruperez și Franke pun întrebări de rutină. Răspunsuri adecvate. Au venit să facă un raport asupra propunerii de a se ține sesiunea de toamnă aici etc.

Ei cu microbuzul, eu cu mașina mea, la Camera Deputaților. Ei au avut toată ziua întrevederi cu grupurile parlamentare. Stau la un vot nominal în Cameră. Apoi, plec cu Rareș la Casa Poporului. Îl prezint celor care se ocupă de conturile deputaților. Merg, apoi, singur să-mi iau diurna etc. pentru

Istanbul. Doamna responsabilă mă invită la șeful ei. Tip impresionant. Îmi vorbește direct. El și prietenii lui socotesc că eu trebuie să candidez la Președinție. Nimeni în țară nu are mai mari șanse decât mine împotriva lui Iliescu. Iar Constantinescu pierde sigur. Dacă sunt gata să candidez, el își va da demisia din postul pe care-l are acum și s-ar dedica în întregime pregătirii unei campanii câștigătoare. Lucrează activ cu americanul Veal, din Atlanta, care a fost unul dintre principalii arhitecți ai victoriei lui Carter împotriva lui Ford. La cererea mea, mi l-a dat la telefon. Mi-a făcut o foarte bună impresie. Știa că am o casă în Savannah.

Am analizat situația și le-am spus că aș prefera să nu merg împotriva Partidului. Ei socotesc că aș avea o foarte bună șansă de reușită ca independent.

Scriu aceste rânduri azi,

Vineri, 7 Aprilie 1995

L-am ținut ieri pe Rareș la masă. Fusese impresionat de ce a văzut la Mitropolie, pe cine a întâlnit acolo și de tot ce a experimentat la Palatul Parlamentului. E plin de idei, cam naiv, dar nu e rău. Las ideea fixă că eu voi candida. El e student la „Art&Design". Culoarea galben, cu negru, n-a fost bună în 1990 pentru mine. Portocaliu cu albastru ar fi mai bine etc. Tot felul de idei practice de a mă prezenta electoratului. Merită să fie luate în considerare. I-am spus, însă, că important este să ne cunoaștem membrii de Partid. Are sarcină să pună totul pe calculator. De asemenea, i-am sugerat să distribuie *Cotidianul*. Și i-am explicat cum. Prin studenții care vor să câștige un ban. Noi le dăm un număr de ziare și absorbim pierderea returilor. Dar ei trebuie să livreze, zi de zi, la câțiva distribuitori în sectorul pe care și l-au ales. Ar fi o muncă de vreo două ore zilnic și ar putea să câștige fiecare cam 5000 de lei pe zi de apariție. Deci, în medie, cam 100.000 de lei pe lună.

După-masă, i-am dat un interviu doamnei Buligan, redactor-șef la *Tinerama*. Interviul, însă, în profunzime, e pentru revista *Femeia*. E un mensual de 48 de pagini în culori. Scot 300.000 de exemplare.

La 6.30 p.m., m-am dus la Sofitel, unde are loc conferința „Le Cercle". Am recunoscut mulți dintre membri. Theodore Shackley, Christian Schwarz Schilling, Zahedi Thomas Spencer e din Miami-Florida, dar are legături cu Transylvania din Carolina de Nord. Am rămas înțeleși să încercăm să înființăm Brevard, capitala Transylvaniei americane, cu Turda sau cu Cluj-Napoca. Cavendish, grasul enorm, prieten de-al lui Gicu Pop, mi-a vorbit de Babsi. După moartea lui Gicu, au cooptat-o pe Babsi la conducerea societății lor, „care va prelua industria de avioane din România", mi-a spus. Și multe altele. Par să fie amestecați cam prin toate afacerile!!!

Împreună, la Snagov, în Palatul pe care Ceaușescu și l-a pregătit, Melescanu ne-a dat o cină și a ținut o cuvântare: Totul merge strună în România. N-am

stat până la sfârșitul perioadei de întrebări și răspunsuri. Brian Crozier a fost la aceeași masă cu mine.

M-am culcat la 11.45 p.m. și m-am trezit la 4.00 azi-dimineață. Am căutat să-mi adun gândurile pentru cuvântarea despre *România de astăzi*, în cadrul „Le Cercle". Pe la 5.30, vorbesc cu Doina. Mă ține destul de mult la vorbă. Cam până la 6.00 a.m. Continuu să-mi pregătesc conferința. Nu sunt deloc încântat de sistematizarea ideilor.

Pe la 9.35 a.m., la sediul CDR din Batiștei. Emil Constantinescu le explica poziția CDR. Ruperez, extrem de elegant, îmi acorda tot felul de merite. Nu cred că i-a făcut prea mare plăcere lui Constantinescu. Am luat și eu un caiet în care Emil Constantinescu se prezenta în limba engleză. CV etc. O englezească inteligibilă, dar stâlcită - traducere cuvânt cu cuvânt din românește. Ce să-i faci!

Ajungem la Iliescu devreme. Am lăsat mașinile la poarta principală și am urcat, pe jos, până la intrarea în Palat. Plăcut. Atmosferă primăvăratică. Am fost primiți punctual. Iliescu i-a poftit să stea la dreapta lui pe Ruperez, Rompkey și Franke și pe mine m-a invitat să mă așez în jilțul din stânga lui. Asta în Sala Brâncovenească. Discuție animată. Cam despre toate, dar mai ales despre poziția noastră în legătură cu Recomandarea 1201 pentru tratatul-cadru româno-maghiar. A venit cu multe argumente, inclusiv cu afirmația că Bucureștiul este al doilea oraș unguresc ca mărime: „Cam 300.000 de unguri și-au făcut aici domiciliu". Eu mă cam îndoiesc de acest lucru. Dar nu e exclus.

Frankie l-a întrebat despre Partidul România Mare și PSM. Lungă dizertație cum și din ce provincii s-a creat România Mare. „Dar noi trăim în prezent și acceptăm realitățile de astăzi și frontierele prezente". Asta ca o referință directă la Republica Moldova.

Și la Președinție mi-am făcut datoria protocolară. I-am prezentat pe cei trei etc. Din nou, Ruperez mi-a adus tot felul de elogii.

Ei s-au dus la Mitropolie. Eu, la Sofitel. Am sosit la timp, 11.30 a.m. Președintele Schwarz-Schilling mi-a dat cuvântul aproape imediat. Am spus adevărul, fără înconjur. Am arătat realizările. Publicăm fără cenzură, vorbim liber în Parlament etc. Dar am subliniat cât de imperfectă este privatizarea, independența televiziunii etc.

Brian Crozier, care era așezat alături de mine, încântat că i-am citat articolul din *National Review* „The New World Disorder" (Dec. 1994).

Nu trebuia să fiu atât de îngrijorat. Cuvântarea mea a fost primită foarte bine. „Fascinant", a fost verdictul Președintelui. Pașcu a luat cuvântul și și-a exprimat regretul că n-am fost mai obiectiv. I-am răspuns și am răspuns mai multor întrebări venite de la Fricke, Stoiciloff, ambasadorul Bulgariei la Londra, și alții. În cele din urmă, Bach a pus capăt discuției. Celac a fost și el prezent, dar n-a luat cuvântul.

La Restaurantul Băneasa, pentru delegația AAN. Masă mare: Radu Vasile, Petre Roman, Ovidiu Petrescu și mulți alții. Vreo 20 în total. Fără nici un protocol, am mulțumit delegației, care a acceptat oferta noastră, pentru toamna 1997.

Întors acasă, câteva telefoane. Iosif Pop îmi spune că Dorel Rațiu s-a extins prea mult. A cumpărat prea mult. Dacia Felix nu mai vrea să-l susțină, pentru că nu poate face față dobânzilor.

La Otopeni, foarte multă grijă. Toate geamantanele, așezate pe tarmac, să le identificăm. Plecăm cu mare întârziere. Mai bine așa decât un accident cauzat de vreun terorist. Eu, soții Francke, Rompkey și Catherine Guichard. La Istanbul vin, rând pe rând, Loïc Bouvard, Sir Geoffrey Johnson-Smith, Lello și diverși secretari și secretare.

Sunt în avionul Istanbul-Dalaman. E ora 0.10 a.m.

Sâmbătă, 8 Aprilie 1995

Dalaman e în colțul de sud-est al Turciei. O oră și ceva de zbor de la Istanbul, ceea ce înseamnă peste 800 km. De-acolo, cu autobuzul, încă vreo oră de drum la Marmaris, care se găsește pe Coasta de Sud a ultimei peninsule spre Marea Egee. Deci, e pe Marea Mediterană propriu-zisă, la o distanță de 92 km pe șosea.

Am ajuns la 3.00 a.m. Am dormit bine până la 9.00. La micul dejun, stau la masă cu Karsten Voigt, Președintele în funcțiune al AAN. Deja fusese informat că și scepticii, Ruperez în special, sunt de acord acum că putem asigura condiții optime în România pentru sesiunea de toamnă în 1997. El a fost de la început pentru a ni se acorda și nouă această onoare. „But you never know with the standing Committee. I shall reverse the order of the day. I'll put first the Hungarians to make their presentation about the session in Budapest, now in May, and, then, the recomandation to have the fall session in Bucharest in 1997. This way, I think they will vote for the proposal. If not all, certainly a majority".

Am discutat scandalul cu arestarea celor 16 deputați kurzi. Problema trebuie discutată. E intolerabil.

Hotelul „Grand Azur" e splendid. Camera mea dă spre mare, dar golful e aproape blocat de două insule. Ai impresia că e un lac înconjurat de munți scunzi împăduriți. Păduri de pini, peste tot. În cameră, am găsit un borcan de miere de pin și un mic covoraș, 15x15 cm de tip persan, cu numele meu în partea de sus. Foarte frumos. Hotelul e ca o potcoavă cu deschiderea spre mare. În spațiul dinăuntru, o mare piscină, grădină cu flori și palmieri, superbă. O armată de grădinari plivesc, tund iarba, stropesc florile, care acum ies, căci și aici e începutul primăverii. Atmosferă de vis. Mi-am luat un scaun și m-am plasat cât am putut mai aproape, pe iarbă, dar nu chiar pe trotuarul care

înconjoară țărmul. Hotelul are și un debarcader, la capătul căruia, ca pe posterele de turism, un pescar își încearcă liniștit norocul.

Duminică, 9 Aprilie 1995

Aseară, cină mare pentru tot Biroul Permanent la un restaurant din apropiere. Stau la masă cu Douglas Berenter cu soția, Klaus Francke cu soția și Claude Gérard Marcus (RPR). Discuție interesantă. Alegerile din Franța. Marcus e sigur că Chirac va fi viitorul Președinte. Alegerile din SUA. Sunt mulți republicani care-și doresc postul de Președinte. Probabil Dole va fi desemnat candidatul republican, dar nu e absolut sigur. E prea ocupat în Senat ca să-și vadă de campania electorală. Le-am dat, la rândul meu, analiza mea asupra alegerilor noastre.

La 10.00, punctual, sosesc în sala de ședințe. Toți erau deja la locurile lor. M-a condus o tânără la locul meu, lângă Loïc Bouvard și Catherine Guichard.

Preliminariile merg foarte repede. Karsten Voigt e expeditiv. Puțină vorbărie. Se adoptă agenda. Se aprobă procesul-verbal și se trece la agenda propusă de Voigt, adică discutarea sesiunii de primăvară la Budapesta, după care să se discute imediat invitația noastră ca sesiunea de toamnă 1997 să aibă loc la București.

Vorbește Tamás Wachsler; arată că pregătirile la Budapesta sunt aproape terminate. Că suntem așteptați. Se aprobă raportul.

Dezbaterea asupra propunerii României e deschisă de Karsten Voigt cu un scurt istoric. Vorbesc apoi Bill Rompkey și Klaus Francke. Amândoi, foarte pozitivi. În fine, mi se dă mie cuvântul. Fac o amplă prezentare. Întâi ideologică. „Toate formațiunile politice sunt pentru intrarea în NATO etc.". Pe teren militar, am făcut tot ce ni s-a permis și ce ni s-a cerut. Organizatoric, avem condițiile necesare și experiența unei astfel de întruniri. Le-am citat experiența din vara trecută de la Sinaia și vizita Comitetului Științific și Tehnologic la București și Zărnești, între 20 și 23 Martie anul curent.

Au vorbit Senatorul italian Claudio Regis, José Lello (Portugalia), Sir Geoffrey Johnson-Smith, Claude-Gérard Marcus, Congresmanul Douglas Berenter și turcul Fehti Akkoç. S-a trecut la vot. 15 pentru, nici un vot contra și o abținere. Am răsuflat ușurat.

M-au felicitat pe urmă americanii Solomon, Rompkey și mulți alții, inclusiv Senatorul Roth. M-am căznit două ore să vorbesc cu redacția noastră. Telefonul suna, dar nu primeam răspuns. În cele din urmă, mama Mărgăritei mi-a spus că toate telefoanele la Redacție nu funcționează, din cauza ploilor. Mi-a obținut numărul de telefon de la Rompres. Am dat un interviu Veronicăi Gherghiu.

Luni, 10 Aprilie 1995

La 10 dimineața, plecăm în croazieră. Chiar de la ambarcaderul din fața

hotelului nostru. Începem pe o vreme splendidă, soare puternic. Dar mult vânt și nori, cam peste tot la orizont.

Cum am notat deja, golful la capătul căruia se găsește Marmaris e aproape un lac, blocat, am putea zice, de două insule. Împreună cu extremitățile, și la răsărit și la apus, privind spre Mediterana, nu vezi cum poți să ieși în largul mării. Când am ajuns la insule, deschiderea e mare și o simți, căci vaporașul a dat de valuri măricele. Am luat-o spre răsărit, de-a lungul coastei. E splendidă. Roci sedimentare. Aruncate în diverse direcții de convulsiunile pământului când a fost creată Mediterana, dar toate în straturi, ca un „Doboș torte". Toată coasta, acoperită de pini maritimi.

Vântul s-a întețit. Ne-a adus nori de ploaie. Am coborât în cabină și am luat o masă copioasă. Ajunși la râul ce se varsă în mare din Lacul Köyceșiz ne-au transferat în bărci mari cu motor. Așa am luat-o în susul râului, plin de trestii pe ambele maluri. Pe alocuri, adevărate mlaștini, late de zeci, poate sute de metri. A început să plouă tare. N-aveam nimic să mă protejez. Nici pardesiu, nici umbrelă. Împreună cu alți trei, m-am înghesuit în cală, unde nu puteai sta decât întins pe spate. Amuzant.

Ajunși la capătul sau aproape la capătul râului, am văzut frumoasele morminte sculptate în stâncă. Arată ca cele din Petra. Dar nu sunt multe. Cam 7-8 în total. Și sunt la o înălțime de 70-80 de metri deasupra mării.

Pe vremuri, Dalyan era un mic sat de pescari. Acum e centru turistic. Multe hoteluri, nenumărate mici prăvălii, special croite pentru turiști. Ca un bazar neîntrerupt, pe toate străzile. M-am dus și la Moschee, care era încuiată. Dar de văzut am văzut pronaosul, acoperit de covoare frumoase, și fântâna de spălat fața, mâinile și picioarele înainte de-a te prosterna în fața lui Allah.

Ne-am întors cu autobuzul. Am dormit mare parte din drum. Dar am remarcat faptul că se construiește enorm de mult. Deci, turismul e în creștere aici. Și nu e de mirare.

Găsesc o notă de la Doina. S-o sun. O fac imediat. Mi-a aranjat un interviu la Radio România Actualități. Câteva minute mai târziu, îmi telefonează Radu Ionescu. Îi dau un interviu amplu, despre decizia Comitetului Permanent al AAN de a ține ședința de toamnă, în 1997, în România și despre importanța ei pentru țara noastră.

Marți, 11 Aprilie 1995

Eram cam obosit, ieri seară, la întoarcerea din croazieră. Am dormit vreo două ore. Am luat cina, singur, pe la 9.00 seara. În pat, înainte de 10.00, am citit ultimul număr din *Românul Liber* din scoarță în scoarță. E excelent. Anunțul lui Goma că va candida la Președinția României e interesant. M-aș mira dacă ar duce la ceva. Dar, în România, așa cum e ea astăzi, și mai mari aberații sunt posibile.

S-a făcut 1.00 dimineața. Am stins lumina, dar somnul n-a venit. Tot felul de gânduri. Mai pot face ceva pentru țară stând în România sau pot să dau mult mai mult autoexilându-mă și scriind cărți ori o carte cel puțin? E ceea ce Elisabeth susține întotdeauna.

Când m-au sunat de la recepție, să mă scoale, tot nu adormisem în toată regula. Era 3.30. Mi-am făcut toaleta și mi-am împachetat bagajele. Era ora 3.55 când am primit un nou telefon, să-mi spună că toată lumea mă așteptă, gata îmbarcată în autobuz. Confuz, repede, repede la recepție etc. Îmi cer iertare când intru în autobuz. Era deja ora 4.13 a.m. Ceasul meu avea întârziere! Drum lung, întortocheat, de țară, cu suișuri și coborâșuri până pe Platoul Anatolian. Cam o oră și 20 de minute până la Aeroportul din Dalaman. Decolăm la 6.15. Coasta, din aer, splendidă. Cu multe și adânci fiorduri. Nenumărate insulițe și stânci deasupra valurilor ce reliefau coasta cu spuma lor albă. Curând, însă, deasupra norilor.

Ajungem la Istanbul. Mi-au spus că aeroportul internațional e peste drum la vreo 300 de metri. De ce să mai aștept să mă ducă cu un autobuz? O iau pe jos. Puțină plimbare. N-aveam căruciorul meu. Geamantanul-sacoșă, cam greu, dar îl puteam pune pe umăr. În fine, am făcut-o și pe asta. La aproape 78 de ani, am cărat vreo douăzeci și ceva de kilograme mai bine de 400 de metri, după aprecierea mea. Surpriza mare a fost că nu m-am resimțit de pe urma efortului.

În aerogară, surpriză. Greu să găsești pe cineva care să vorbească limbi străine. Dar mă descurc. Îmi depozitez bagajul. Schimb niște dolari. Telefonez la Consulat, Consulul General, Nicolae Irinoiu, foarte elegant, săritor. M-a auzit la Radio România: „Cum ați trecut prin Turcia, prin Istanbul, fără să ne dați de știre?". I-am explicat că, la venire, am avut imediat legătura cu Dalaman. Mi-a trimis o mașină. M-a dus la Consulat. Arată bine sala mare de recepție, a fost frumos restaurată. Doar măsuța din fața ansamblului Louis XV, modernă, nelalocul ei. Casa, toată, e foarte frumoasă. A fost pe vremuri a familiei Golescu. A ajuns proprietatea statului, donație de la Marta Bibescu.

Aveau o vizită din partea unei delegații a Ministerului de Interne. Generalul Dănescu ar fi trebuit s-o conducă. În locul lui, Generalul Ion Eugen Sandu, Secretar de Stat, împreună cu Constantin Codiță, șeful Inspectoratului de Poliție Gorj.

Am asistat și la un concurs de trageri. Ai noștri s-au plasat destul de bine. Mai ales femeile. Mi-au dat și mie un cadou: un glonț de pistol Colt, montat în sticlă. Foarte frumos.

I-am lăsat pe toți împreună. M-am dus la plimbare cu Oreste Ungureanu, Consilierul Comercial. El a fost pe vremuri șeful Biroului Tarom din Jermyn Street. Mi-a arătat kilometrul „0", Tacsim, cu Monumentul Revoluției din 1923, conducătorii ei, în frunte cu Kemal Atatük. Am mers în sus și-n jos pe

Istiklal – Lipscanii Istanbulului, mi-a explicat Ungureanu, și am dat și prin piața de fructe, pește, flori etc. Foarte interesant. Calcanul, în special, prezentat ca un mare evantai roșu, mesele pline de pește artistic prezentat.

I-am vizitat pe Sorin Suceava, șeful Serviciului de Turism România, și pe Nicolae Manolică, Directorul Tarom. Toți îmi spun că trebuie să candidez din nou la Președinție.

La masă, Irinoiu m-a dus tocmai deasupra Bosforului, la un restaurant la marginea zonei militare de graniță, sus pe colină. Pe țărmul asiatic, ruina unui turn. De altfel, întregul parcurs, cu mașina, care a durat aproape o oră, pe țărmul european, foarte plăcut și interesant. Ultima dată am făcut voiajul cu vaporașul. Același voiaj, de la Cornul de Aur până la Marea Neagră și înapoi.

Mâncarea, nu excepțională. Priveliștea, însă, da. Cam gol restaurantul, dar e începutul primăverii și era cam răcoare.

La aeroport, nici o problemă. Tarom mă tratează ca întotdeauna, în clasa I, bilet cu reducere, căci așa ne dă Parlamentul.

La aeroport, mare mulțime. Dar nu pentru mine. Cătălin Harnagea și Mărgărita Geică au venit cu mine în mașină, ca el să-mi ia un interviu pentru *România Liberă*. I-am spus că Băcanu nu-l va publica. Harnagea e șeful Serviciului lor de presă, căci au o agenție specială a lor. Îi opresc la mine acasă și bem o sticlă de șampanie împreună. Degeaba, în țară nu se apreciază încă importanța AAN și intrarea în NATO.

Miercuri, 12 Aprilie 1995

Liviu Ioan Stoiciu are un articol, „Desincronizări regretabile în sânul CDR". Arată greșeala PNȚCD în desemnarea lui Constantinescu drept candidatul nostru la Președinție. Bine scris. Arată cum Coposu și PNȚCD se contrazic. Cum Emil Constantinescu face niște declarații absurde.

La masă, îi am pe Zenovie Cojanu și pe Verzea Romulus, directorii de la Tohan din Zărnești. Vor să le facilitez legături în Occident. E fabrica de armament, rachete și acum biciclete pe care am vizitat-o cu delegația AAN condusă de Ibrügger.

După-amiază, ședința Comisiei de Afaceri Externe. Audieri de ambasadori. Toți acceptați. Pe urmă, ședința Comitetului pentru Integrare în Structurile Europene. E rândul lui Otto Weber să conducă ședințele. Toți șefii de partide se perindă la Președinție, la fiecare șase luni.

Joi, 13 Aprilie 1995

Legea pentru restituirea caselor naționalizate. Primesc și eu o invitație să devin membru al organizației care vrea să recupereze proprietatea Prof. Gusti. Deci, și casa în care locuiesc eu. E clar că legea îi va favoriza pe chiriași, care vor putea cumpăra foarte ieftin casele sau apartamentele în care locui-

esc. Dar, prin Organizația „Dimitrie Gusti", pe care au înființat-o, vor găsi un mijloc ca eu să nu pot face acest lucru.

Cu Ionel Roman, la Aurel Suciu. El n-a fost prezent. Au fost Corina Drăgan, Gen. Alexandru Georgescu și Laurențiu Briceag. Au lansat Partidul Democrat Liberal. La Galați. Presa nu prea a dat atenție evenimentului. Vor merge mai departe. Îi interesează, în special, să mă susțină la Președinție. Mi-au citit o lungă listă de potențiali candidați. În afară de Emil Constantinescu, Radu Câmpeanu, Paul Goma, care s-au declarat deja, sunt Petre Roman, Adrian Năstase, Sălăjean, Lițiu (și el s-a declarat), Hrebenciuc, Stolojan, Druc, Nicolae Manolescu.

Nu e absolut sigur că Iliescu va candida. S-a făcut mult caz de sănătatea lui Iliescu, zilele trecute. Că e nervos, irascibil etc. Văcăroiu e aproape sigur că va candida și el. Aș avea mare șansă, îmi spun ei, să fiu, dacă nu primul, cu siguranță al doilea. Ei deja lucrează în această direcție. Prin zvonuri. Pe o clădire din Strada Vasile Goldiș a apărut un slogan: „Ion Rațiu nu uita, Ceaușescu te așteptă!".

Dacă, totuși, Iliescu candidează, va trebui să-și organizeze un nou partid, PDSR se scindează, poate chiar în mai multe grupuri. Cataramă nu-i mai dă bani lui Emil Constantinescu. SRI, la al doilea eșalon, nu mai e pentru Iliescu. Biserica Ortodoxă, atât în Rusia, cât și la noi, e împotriva lui Iliescu, pentru că s-a dus la Vatican.

Se profilează posibilitatea unui guvern PDSR-PNȚCD, cu Radu Vasile Ministru al Reformei.

Și „revoluționarii" se luptă între ei, Bebe Ivanovici contra lui Dan Iosif. Primul face afaceri cu petrol în Serbia. Al doilea, cu sodă caustică.

I-am ascultat. Nu mi-am declarat nici o intenție. Să vedem cum vor arăta lucrurile după vacanța de vară.

La redacție, Cătălin Harnagea îmi ia un interviu amănunțit. Crede că-l va putea publica în *România Liberă*. I-am dat răspunsurile în scris.

Mărgărita îmi pune în față rezultatul sondajului condus de ei, absolut obiectiv. Dintr-o listă de 14 posibili candidați, rezultatul a fost: Rațiu 43,24%, Emil Constantinescu 39,18%, Nicolae Manolescu 9,45%, Ion Iliescu 2,02% și Petre Roman și Sergiu Cunescu, egali, cu 1,35%. Cum mi-a spus ea: „O să vă facă plăcere". Sper că au făcut operația cu absolută obiectivitate. Altfel nu e interesant. Și trebuie să facem mai multe sondaje la țară. Acolo e tăria lui Iliescu.

Ca de obicei, la Partid lucrurile merg anapoda. Trebuia să ne întrunim, Biroul Permanent, la 3.00 p.m. Eu am sosit la 3.30, dar nici vorbă de întrunire. Coposu avea vreo 10 oameni din Bihor la el în birou. Să-i împace. În cealaltă sală, Diaconescu, cu cei din Hunedoara. Vladislav contra lui Bucur. Nu cred că s-a rezolvat ceva.

În fine, începe ședința Biroului la 4.40. S-a discutat întâi adunarea Delegației Permanente. Să aibă loc la 27-28 Mai. Ceva discuție. Dar nu mult. Diaconescu a pomenit în treacăt de faptul că eu va trebui să mă duc la AAN la Budapesta. Nici o reacție. Ca și cum n-a spus-o. Discuția a continuat. Dobrescu – un om de mic intelect și mai puțină sensibilitate – vorbește și vorbește.

Ca să nu rămân pe dinafară, ceea ce probabil lor le-ar fi convenit, am zis: „Dacă suntem decișI să ținem adunarea atunci, voi merge cu mașina la Budapesta și voi veni de acolo la timp pentru dezvelirea statuii lui Maniu". Coposu a reacționat. A explicat cu grijă cum o pot face în vreo patru ore, intrând pe la Arad (Nădlac). Chestiunea, închisă. Cu siguranță, nu-mi vor cere să țin o cuvântare.

S-au luat apoi în discuție diferendele și luptele interne din diversele noastre circumscripții. Nu le relatez pe toate. E neinteresant.

„Cu cât ne apropiem de luarea puterii, cu atât mai multe probleme avem, zicea Maniu", ne relatează Coposu. Și s-a referit apoi în amănunt la situația creată de Ioan Mureșan, „care are un mare viitor politic". L-a condamnat. „A manevrat el să-l înlocuiască pe Glodeanu la Maramureș. El, Mureșan, își construiește o vilă acolo și vrea să se mute din Târgu-Mureș. Când Glodeanu și-a dat seama ce se coace, și-a depus demisia. Ceea ce e intolerabil etc.". Mai mulți s-au oferit să-l convingă să-și retragă demisia.

A venit apoi problema publicației lui Remus Opriș, *Despre Noi*. Vroia ca noi, adică Progresul Românesc, să i-o tipărim gratuit. Ocazie excelentă pentru a produce conturile ce mi-au fost pregătite la tipografie. Se arată că am sponsorizat *Dreptatea* cu 728.576 de lei numai pentru ultimul număr. Am dat și tabelul general, de când am început să tipărim noi *Dreptatea*. Totalul sponsorizării se ridică, până acum, la 20.292.376 de lei. Le-am dat un exemplar fiecăruia. Dicu Herlea, care venise și el, a vrut un exemplar. Ceilalți n-au reacționat deloc. Opriș, doar, mi-a prezentat o ofertă din partea unei alte firme. Care tipărește plat. Pentru 200 de exemplare, 150.000. Costul nostru, prin rotativă, se ridica la 970.800 de lei.

„Încântat. Eu vreau să ajut. Îți dau 150.000 de lei. Tipărește acolo. Dar nu vreau să fiu responsabil pentru ce vei face de-acum încolo. Ca să reușească, pentru o nouă revistă e foarte greu".

La plecare, i-am spus lui Macarie că va trebui să-mi dea hârtie, în viitor, dacă mai vor ca eu să public *Dreptatea*.

Discuția s-a extins și la unul dintre membrii noștri proeminenți, la SAI. A comis ceva fapte infamante. Când discutam cu Opriș problema finanțării publicației lui, *Despre Noi,* Coposu ne-a povestit cum Zaharia Boilă venea la un evreu bogat din București și întotdeauna reușea, cum, necum, să mai stoarcă ceva.

„Acum înțeleg de unde au Boileștii năravurile lor. Și Zachi umbla cu treburi de-astea. Nu numai Romulus".

Coposu s-a lansat. L-a apărat pe Romulus, care era „zăpăcit și neglijent". A povestit cum și-a deschis un cont într-o bancă din Viena – vreo 250.000 de schillingi. Cum Tilea l-a atacat în Cameră etc. Și cum el, Coposu, a fost arestat, vreo 25 de zile (sunt sigur că exagerează; e tipul Walter Mitty), pentru că s-a găsit asupra lui o notă de-a Regelui Carol al II-lea care zice că M. (adică Maniu) trebuie implicat în cazul Skoda.

Am intervenit clar. Nu cred că mulți au înțeles: „Eu mi-aduc aminte cam altfel. Skeleșki nu se sinucidea dac-ar fi fost nevinovat!".

A venit vorba și de Alecu, Deputatul din Călărași. L-au cam atacat ciracii lui Coposu. „A atacat conducerea Partidului", a declarat cu voce de stentor Dobrescu. „Știu", a replicat Coposu, „m-a înjurat pe mine".

Săracu' Alecu. Eu l-am considerat întotdeauna opus mie. Poate omul vrea, doar, să se afirme, să fie independent. Așa ceva, însă, la noi în Partid, nu e tolerat.

Vineri, 14 Aprilie 1995

La Zermatt. Mă duc la schi cu Alexandru. E solid, stă bine pe picioare, deși face plugul tot timpul, cu mici întorsături: un fel de „wedell" primitiv. La început, i-am zis să vină după mine. Nu mi-a trebuit mult să văd că așa ceva e imposibil, așa că mergeam înainte și, cum obosesc cam repede, mă opream. Îndată ce mă ajungea, Alexandru mă întreba: „On continue?". „Pas encore", răspundeam. Plecam apoi, spre încântarea lui. Se repeta manevra. Așa, toată dimineața. Băiatul are o energie extraordinară. La urmă, a insistat să schiem până în sat. Degeaba i-am spus că n-o să avem zăpadă. Cum nu mă grăbeam, am acceptat. Mare greșeală. Zăpada s-a terminat mult înainte de a ajunge la primele case. A trebuit să venim pe jos, mai bine de o oră. Fără nici o explicație, l-am lăsat să-și care singur schiurile. Se pare, pentru prima dată! N-are decât nouă ani.

Cină cu toții împreună. Discuție interesantă despre renașterea naționalismului românesc extremist. Barbăneagră se declară reacționar. Mircea Eliade e, acum, criticat de cercurile franceze, din cauza trecutului lui legionar, atât cât a fost. Totul se datorează misticismului, care ar acorda românimii o calitate specială. E împletit cu ortodoxia la Nae Ionescu sau cu spiritul mioritic la Blaga. Vintilă Horia vede și el o filieră directă de la monoteismul lui Zamolxis la creștinismul primitiv, înainte de venirea romanilor în Dacia. Doar Cioran dă prioritate rațiunii, deși o împinge într-un absolut cartezian. Dar, oarecum, ieșit de sub imperiul misticismului. Pe Țuțea, atât de adorat în România când m-am întors acasă, eu nu l-am găsit „minunat". Pe alocuri, limba lui, imaginile lui, admirabile. Dar misticismul lui, neconvingător.

Har Domnului că-l avem pe Corneliu Vadim Tudor Președinte al Partidului România Mare. Cu astfel de lideri, naționalismul extremist n-are șansa Gărzii de Fier a lui Zelea Codreanu.

Pericolul rămâne însă, atât timp cât democrația e asociată cu ceea ce se petrece acum. Cu o țară ce sărăcește pe zi ce trece. Noi, democrații, suntem incapabili să oferim țării o alternativă care să ne aducă votul electoratului. Iliescu discreditează Parlamentul și economia de piață oricând are ocazia. Rezultatul: țara se îndreaptă spre extreme: refacerea economiei de comandă, susținută de unii (PSM, PDSR), sau spre dreapta. Care dreaptă? Aici e problema. Aici are șansa misticismul nostru visceral.

Tutu ne relatează, vorbind de poziția mea în țară, o formulă amuzantă, auzită de ea la Paris: „Ion Rațiu e ca un păun într-o găinărie!".

Marți, 18 Aprilie 1995

Sunt în tren. E ora 5.40 a.m. M-am trezit devreme. Pe la 2.45. Probabil, pentru că vroiam să termin de citit cartea Helenei Drydsdale. Mulțumită ei și acelei săptămâni petrecute împreună în 1979, viața unui erou n-a fost în zadar. Gheorghe Cupar, teologul, poetul, doritorul de libertate, mort sau omorât, om tânăr, trăiește și va trăi întotdeauna de-acum încolo. Va trăi ca un simbol al respingerii statului totalitar.

Am venit, agale, pe jos, la gară. N-am întâlnit picior de om. Singurul semn de viață l-am încercat lângă brutăria de pe Steinmattstrasse. Minunat miros de pâine caldă, abia scoasă din cuptor. Dar nu începuseră activitatea frenetică de livrare.

Muntele, strălucitor, strajă deasupra văii încă în umbră. Liniște. Mare, splendidă liniște.

Călătorie fără nici un incident. Doar la Emigrație mă întreabă dacă mai am vreun pașaport. „Ăsta nu e valabil pentru România". Eu îi dădusem documentul meu de refugiat, cu care intru întotdeauna în Elveția fără viză. Îi dau și pașaportul meu diplomatic.

„Așteptați aici", îmi zice și dispare. După un sfert de oră, revine. „Totul e în regulă", îmi zice. Nu mi-a mai cerut nici o explicație. I-am spus totuși, în câteva cuvinte, cum stau lucrurile.

La aeroport, iarăși am fost aplaudat. Dar nu frenetic. Am strâns câteva mâini ce-mi erau întinse.

Mă așteaptă o scrisoare de la Liga Studenților din Universitatea din Baia Mare, semnată de Meteș Alex. Marian.

La telefon, îl găsesc pe Marcel Săbăduș: „Vă aducem la cunoștință că noi, Liga Studenților din Universitatea Baia Mare (peste 3000 de studenți), vă rugăm insistent să candidați la Președinția României...". Îmi cer să le fixez o întâlnire la București. Vor să vină patru delegați să-mi vorbească.

M-am odihnit puțin. M-am dus apoi la recepția dată de Bernard Boyer și de Karen Fogg pentru constituirea Comisiei Parlamentare Mixte România-Uniunea Europeană. Foarte multă lume. Dintre ai noștri, numai Radu Vasile.

Miercuri, 19 Aprilie 1995

Ședință în plen. Vorbește Ion Dinu. Foarte bine. Tot despre Legea caselor naționalizate.

Mă duc la ședința Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului. La insistențele lui Radu Cruceanu. Finanțarea vine de la Academia Română, totuși rămâne întrebarea în ce măsură e cu totul independent de Iliescu. Nu cred, pentru că o astfel de activitate ar trebui să-l incrimineze și pe el, dac-ar fi cu totul obiectivă. Concluzia trebuie trasă. Existența Institutului e asigurată. Totalitarismul va fi studiat. Dar Iliescu, personal, va ieși basma curată.

S-a discutat activitatea și publicarea *Analelor Totalitarismului, Anul II,* Nr. 1-2, 1994, impresionant. Volumul *Anul III* va fi și mai impresionant, pe cât îmi pot da eu seama. Am stat la Prof. Dr. Iliescu din Aachen și Prof. Academician Moșanu din Chișinău. A vorbit mult și arhitectul Mihai-Dan Nicolescu. Atât eu, cât și Moșanu ne-am lăsat convinși să figurăm în Comitetul de Redacție. Dar le-am spus că nu prea voi avea timp să citesc materialul oferit publicării.

La 5.00, vin: Niță, Ion Puiu și reprezentanții Ligii Studenților din București: Antonie Popescu și Bogdan Grabowski. Bătrânii mi i-au adus pe tineri ca să-mi dovedească sprijinul pentru candidatura la Președinție. Mi-au făcut o impresie lamentabilă. Îi interesa, mai ales, cum sprijin restaurarea Monarhiei. Ca întotdeauna, am repetat că sunt pentru un referendum deschis, bine pregătit. Eu, personal, chiar fiind Președintele țării, voi vota pentru. Nu cred că i-a satisfăcut. Am impresia că și acești tineri vor o restaurare automată, fără consultarea națiunii. La urmă, mi-au cerut bani. Pentru acordarea de premii la Cernăuți, căci merg acolo. De ce nu mi-au scris cei din Cernăuți? De ce așa, în ultimul moment? Am refuzat.

Impresie proastă. Nu sunt nici convinși și nici nu se va putea conta pe ei. Oricine-i poate cumpăra cu bani. Tânărul Grabowski părea adormit, mai tot timpul. Sau o fi dezaprobat toată ședința. „De ce mi i-au adus?", l-am întrebat pe Liță, care a rămas puțin la urmă. Ion Puiu cam bate câmpii.

Joi, 20 Aprilie 1995

Ieri, le-am dat 150.000 de lei lui Remus Opriș și asistentei lui, pentru scoaterea buletinului de știri. M-ar surprinde dac-ar reuși. Își închipuie că va avea o mare cerere din toată țara. Mă îndoiesc.

Stau foarte puțin la Cameră.

La Casa Armatei, ceremonia acordării hrisoavelor și premiilor *Revistei de Istorie Militară.* Colonelul Ilie Manole prezidează. Primul hrisov e acordat lui Tinca, Ministrul Apărării – pentru că e Ministru, îmi închipui. Al doilea, pentru eforturile pe care le fac în cadrul AAN, deasupra partidelor, în interesul național etc., mie. Am fost plăcut surprins, trebuie să recunosc. Nu mă așteptam. În hrisov scrie: „Pentru diplomație, armată, istorie". La „paharul" care a urmat, mi-au dat cuvântul. Le-am spus că și eu am fost militar, că am ajuns la gradul de sublocotenent de rezervă de artilerie. După mine, a vorbit Ștefan Pascu. Are 82 de ani. E foarte firav.

Dumitru Preda, Vasile Alexandrescu și Costică Prodan au venit în deputație la mine să-mi prezinte cartea lor, *În apărarea României Mari* (campania Armatei Române din 1918-1919). Cu o frumoasă dedicație.

La masă, Albert Schwarzenbach. Acceptă oferta noastră pentru tipărirea jurnalului *Libertatea.* „Ne considerăm prieteni", îmi spune. De acord, dar mai sunt câteva clauze de rescris. A sosit și Terry. Lucrează deja de Marți la instalarea noii unități la tipografia noastră. Care ne va asigura publicarea în culori.

La 3.00 p.m., vine Wedigo Graf Wedel, numărul doi de la Ambasada Germaniei. Facem obișnuitul tur de orizont și ne concentrăm asupra extinderii NATO în Răsărit. Sprijin și înțelegere bună din partea lor. Aduce și banii strânși în Germania pentru Fundația de combatere a leucemiei. O chem pe Elisabeth. Excelentă impresie.

La cină, Radu Popa și Loy Veal. Vor să lucreze activ pentru candidatura mea la Președinție. Popa a fost cel care a semnat la Judecătorie actul de înființare a FSN. N-a fost niciodată activist. A fost dat afară din serviciu chiar pe data de 16 Decembrie 1989. El e Directorul Contabilității Camerei Deputaților.

Loy a fost strâns legat de Jimmy Carter. A locuit și în Savannah. Îl cunoaște pe John Thorsen. Restaurează case aici, în România, pentru ambasadele străine din București.

Vinerea Mare, 21 Aprilie 1995

Iarăși m-am sculat devreme, la 4.00 a.m., ca să fiu exact. Mi-am scris jurnalul de zi pe ultimele două zile. Cam succint, dacă fac o comparație cu activitatea zilei. N-am avut un moment liber. Și am semnat ore întregi, între alte obligații, scrisori și felicitări de Sf. Paști.

Demetrios Kricopol, de la New York, vine să mă vadă. Efuziuni. Onorat să mă vadă în carne și oase etc. Se repatriază. Vrea să lucreze cu mine. Nu i-am promis nimic, căci, după experiența mea, poziția lui nu e tocmai clară.

După el, Schwarzenbach. Căzusem deja de acord asupra contractului între Ringier *Libertatea* și Progresul Românesc. Am semnat amândoi. „Jour historique", zice el. Punem bazele unei colaborări serioase. S-ar putea. Ringier e o societate solidă, elvețiană. Bem o cupă de șampanie, să celebrăm evenimentul.

Vine Doctorul Vasile Bogdan. E din Săpânța, dar practică la Sighet. Face și politică. Îmi spune că marea parte a Partidului Republican a rămas sub conducerea lui Furtună când Ion Mânzatu a intrat în formațiunea lui Iliescu, PDSR. Ei vor să mă sprijine pe mine la Președinția țării. L-am ascultat. Să-mi facă propuneri scrise. Voi decide, la timpul său.

Sâmbătă, 22 Aprilie 1995

Ne telefonează doamna Cornescu de la Fundația „Iuliu Maniu-Ion Mihalache". Să ne ureze „Sărbători fericite!". Folosește ocazia să-mi spună că trebuie să candidez la Președinție. Ca independent. Organizația de femei, cea a tineretului și cea a studenților, toate sunt pentru candidatura mea. Îi spun că ar fi cazul să pună pe hârtie acest lucru. Eu nu pot să merg împotriva Partidului. Nu pot să rup Partidul în două. Dacă am astfel de propuneri din toate părțile și de la organizațiile noastre județene, atunci da, voi candida. Dar Partidul va trebui să fie de acord să candidez independent.

Primesc, prin mesager, copia răspunsului lui Cornel la scrisoarea lui Nicolae din 17 Martie. Verific să văd că Nicolae mi-a vorbit de această scrisoare și mi-a citit-o la telefon (notele mele pe 16 Martie în acest jurnal de zi). Ce mă surprinde e de ce Cornel îmi trimite răspunsul lui doar acum, trei săptămâni mai târziu. De asemenea, e curios de ce nota de acoperire poartă data de 7 Aprilie, acum două săptămâni. Ezitare? Cum știu că el calculează totul, mă întreb ce urmărește?

Scrisoarea e lungă. Aș zice peste 2000 de cuvinte. Tristă. Transformă faptele, inventează altele, obsedat că am vrut să-i iau locul la șefia Partidului. Va trebui să-i răspund. Să resping neadevărurile. Cândva, cineva va dori să știe istoria adevărată a acestor vremuri.

La cină, John Cook. Ann Albbitton și soții Enescu, Ion Mircea și Florica. John pleacă din postul de Consilier Politic la Ambasada SUA, în Iulie. Jonathan Rickert pleacă mai devreme. Pierd doi buni prieteni. Jonathan, însă, va fi șeful Departamentului pentru Europa Centrală, de care ține acum și România. John îmi spune că „State Department" nu mai face intervenții pentru întrevederi dacă nu sunt cerute prin ambasador. Eu voi face acest lucru. Mihai Botez, doar, mi se declară nu numai prieten, dar și susținător politic la Președinție!! Teoretic însă, atitudinea americană e greșită. Un ambasador reprezintă șeful statului. La noi, șeful statului nu e deasupra partidelor. Atunci, cum poate Opoziția să-și trimită reprezentanții? Petre Roman, de exemplu, vrea insistent să-l vadă pe Bob Dole. Ca și mine, de altfel.

Duminică, 23 Aprilie 1995

La Radio Actualități emisiune în direct a lui Nicolae Vasenciuc, „De Paști". Vreo sută de persoane. Dac-aș fi știut ce oameni politici merg, n-aș fi accep-

tat: Victor Surdu (PDAR), Cugui (Mișcarea Ecologiștilor) și încă cineva, nici nu-i știu numele. Dar n-a fost rău. Ne-a pus în contact cu ascultătorii.

Cum i-am dat liber șoferului Gigi Fulgeanu, căci era ziua lui, am mers cu un taxi la soții Pascu acasă. La o adresă complicat de găsit – cu lucrări în stradă etc., în Cartierul Tei. Șoferul, excelent. Am intrat în vorbă. Trebuie neapărat să candidez la Președinție. Ei, taximetriștii, au pulsul opiniei publice. Chiar ca independent, voi câștiga alegerile. Ca și cum ar fi fost organizat totul, de mai multe ori, când ne opream la lumini, lumea îmi făcea semne de simpatie.

Pascu ne aștepta în fața blocului. Masă mare. Tot felul de bunătăți „hors d'oeuvre". Apoi, miel la tavă, drob. Dar, mai înainte, cap de miel pentru toți cei care-și doreau. Aflaseră dintr-o emisiune de televiziune că-mi place. Țineam post negru, căci era Vinerea Mare.

Soții Otto Weber și un doctor căsătorit cu sora lui Milică Marinescu, cel care i-a dat mulți bani Regelui Mihai în timpul exilului. Toți sunt susținători devotați, pe cât îmi pot da eu seama.

Pe la ora 3.00 p.m., sosește Petre Porea, de la *Evenimentul Zilei*, cel care m-a invitat să iau parte la programul lui Marian Megan, „Două ore de vorbă cu ascultătorii". În program a intrat și Mihai Chirea, tot de la *Evenimentul Zilei*. Subiectul: „Despre toleranță". Megan a început prezentându-mă ca singurul om politic care a susținut apariția PSM. L-am corectat, arătând că am „salutat" apariția lui, ca un semn de democrație, dar m-am declarat opus lui etc. Apoi, despre modul cum m-am comportat când au invadat minerii Parlamentul etc. Întrebări interesante, din toate domeniile. Și, inevitabil, candidatura mea la Președinție. Ce-aș face pentru cultura românească în calitate de Președinte. Cred că m-am descurcat bine.

Două ore de încordare. Dar îmi face plăcere. Sunt în elementul meu la „întrebare și răspuns". Mai bine decât dacă mi se cere să vorbesc lung despre un subiect, oricare ar fi el. Pentru că sunt direct. Ceea ce implică concizie. Alții au darul de a îmbrobodi lucrurile. Nu e clar ce spun, dar pare doct răspunsul lor.

Niki Bărbuș îmi telefonează. E îngrijorat. „Proiectul de Statut al Partidului e periculos. E un statut prezidențial".

Nu l-am văzut. Nu mi l-a dat nimeni.

„Am eu două exemplare". Mi-a promis că-mi aduce o copie și mie.

În timpul mesei, cineva a vorbit de interviul luat de Arachelian lui Cornel Coposu. La un moment dat, vorbind de originea Partidului nostru, Cornel s-a referit la începutul Partidului Național Român, „în casa unui avocat Rat din Turda".

Trebuie să verific ce a spus. Poate n-a fost atât de incorect. Dar, judecând după scrisoarea lui către Nicolae, e extraordinar cum răstălmăcește omul ăsta

realitatea. Și o face într-o formă verosimilă. Cum am mai notat. E un adevărat Walter Mitty. Își imaginează ceva, un rol pe care trebuie să-l joace, și pe urmă îl joacă foarte convingător pentru cei din jurul lui. În final, însă, Walter Mitty întotdeauna cade.

Luni, 24 Aprilie 1995

Vine Paul Laptev la noi la masă. Locuiește la Simina Mezincescu. Îmi spune că ieri a fost masă mare la Coposu. Vreo 40 de persoane. Simina, printre organizatoare. Discutăm mult despre Rege și șansele lui de a reveni pe tron. Paul este contra lui. Printre altele, pentru că nu onorează obligația pe care Regina Elena, pe care a moștenit-o, și-a luat-o de a-i plăti lunar 1000 de franci elvețieni doamnei ei de onoare, Catargi, care e mătușa lui. Regele spune, pur și simplu, că n-are de unde.

Curând după venirea lui Paul, a sosit și Minodora Ilie. Plină de cadouri de Paște: niște prăjituri frumos împachetate, o gutuie mare împăturită într-o hârtie colorată și o sticlă de vin. Degeaba îi tot spun că nu e nevoie să facă așa ceva. Ea e produsul perioadei ceaușiste. Nimic nu se obținea fără cadouri. E încântată că l-am invitat pe Peter Blaker pentru inaugurarea sediului „Omenia", care va avea loc în ziua de 6 Iunie 1995. A vorbit apoi pe larg despre absoluta nevoie ca eu să candidez la Președinție. Ea exagerează, fără îndoială, dar e sigură că aș câștiga alegerile dacă aș candida ca independent.

Toată ziua, foarte deprimat. Nu văd o ieșire. Nu văd o soluție. Și nu știu ce să fac cu scrisoarea lui Coposu către Nicolae. Trebuie s-o fac pentru istorie. Dar cum? Să-l atac și să arăt toate incorectitudinile comise de el? Sau să fiu împăciuitor? În nici un caz nu trebuie să ascund adevărul.

Marți, 25 Aprilie 1995

Ziua a început bine. Cu János Szasz, la mine, să-mi ceară tipărirea săptămânalului. Nu e ca Együtt al lui Hajdu Gyözö, considerat drept trădător al ungurimii. Sigur că-l voi ajuta. Mi-a cerut să-l prezint drept primul gazetar din România laureat al Premiului Pulitzer. De acord. I-am telefonat lui Carmen Dumitrescu, cu care e bun prieten.

Mărgărita se oprește la noi cu niște „boroștean", cum îi spunem noi, în Ardeal. Cobor imediat și o stropesc cu parfum, așa cum făceam în copilărie.

Fac același lucru la Parlament. Stropesc toate doamnele și-i dau un flacon lui Vali, fosta mea secretară.

Ședință dedicată Armatei. Nu stau. Mă duc la Societatea Academică a lui Bălăceanu-Stolnici. Vorbește Leahu, fostul ministru și lider al ecologiștilor. Bine, dar cam prea lung. Plec imediat ce termină. La tipografie, Terry Forrester și echipa lui tocmai terminau de instalat noua noastră unitate. Discuții. Totul nu e în ordine încă. Mărgărita nu vrea să semneze actul de primire până

nu se fac toate testările. Sunt de acord.

Șerban Madgearu îmi spune că Coposu nu l-a primit. Dar el e ferm convins că are dreptate. Noi trebuie să avem doi candidați. Dovada categorică va fi dacă Chirac câștigă al doilea tur la alegerile prezidențiale din Franța. Eu voi atrage voturi pe care Constantinescu nu le va putea obține niciodată. Dacă el e al doilea, eu îi voi ceda voturile mele. Și invers.

La COȘ, Fundația „Hanns Seidel" dă o recepție. Excepțional de reușită. Rușan, Ana Blandiana, Quintus și un alt liberal de-al lui făceau teoria chibritului despre nevoia unei campanii la țară a liderilor CD, în frunte cu Emil Constantinescu. După mine, vor obține zero. Care vor fi liderii care vor entuziasma electoratul? Coposu?, Emil Constantinescu?, Quintus? Alții n-au. Poate Diaconescu?! Cu siguranță, nici Otto Weber nu va face propagandă pentru Emil Constantinescu. Dar, chiar dac-ar face-o, va stârni el pasiuni?

Vorbesc mult cu diverși academicieni germani. Ne fotografiem împreună pentru *Cotidianul*. Le iau numele, ca să nu greșim în ziar.

Vine apoi și Coposu. Tocmai mâncam ceva. „Mănânci bine ca să economisești banii de mâncare pe trei zile", îmi zice. Sunt încântat de umorul lui. Arată foarte slăbit. Dar e încă ager la minte. În jurul lui, mai mulți PNȚCD-iști: Popovici-Sturdza, Mamulea, Ioan Mureșan, Mircea Munteanu și încă vreo câțiva.

Discuție încordată cu militarii din jurul *Revistei de Istorie Militară*. Interesant. A fost greu să-i conving că în al doilea război ar fi trebuit să ne oprim la Nistru. Poate asediind Odessa. Dar nu să sacrificăm acolo 92 de mii de ostași. Asta e cifra dată de ei.

Ambasadorul Germaniei a avut un accident de mașină. Și-a rupt piciorul. Ambasadorul Austriei e un tip bine. Le-am vorbit în nemțește. Au fost încântați.

Ai mei, din Partid, se așteaptă la niște schimbări profunde. Nu știu dacă mă au pe mine în vedere. Dar așa se pare, după unii. Prefer să nu fiu informat. Se profilează chiar ruperea Partidului, cu ocazia Adunării Delegației Permanente de la Alba-Iulia, la sfârșitul lunii Mai.

Miercuri, 26 Aprilie 1995

De la Parlament plec, frustrat, la tipografie. Frustrat, pentru că toate amendamentele noastre au fost respinse. Ceea ce înseamnă că toți marii foști comuniști își vor putea cumpăra casele pe „nimica". Ai noștri au căutat, sub diverse forme, să-i excludă măcar pe cei care au stăpânit realmente țara de la posibilitatea de-a obține, cu drept de proprietate deplină, casele sau apartamentele în care locuiesc, care invariabil au fost naționalizate sau luate cu japca. Legea asta legalizează furtul.

Probleme la tipografie. Culoarea nu e perfectă. În fine, îi cer lui Terry Forrester să mai rămână să ajusteze noua unitate.

La Comisia de Politică Externă. Stanciu Văleanu salută venirea mea. E cam slăbuț. După ce aprobăm acordurile încheiate de Executiv cu diverse țări, se fac rapoarte: Gemie Tabsim despre întrunirea arabo-musulmană din Khartoum, Mănescu despre Croația la Zagreb și eu despre Adunarea AAN din Marmaris.

Joi, 27 Aprilie 1995

Am citit, astă-noapte, cartea lui Tiron Albani *Leul de la Sișești*. Părintele Vasile Lucaci iese foarte bine. Mai ales cuvântarea lui în procesul ce i s-a intentat la Debrecen, în Iulie 1892. Pledoaria lui Coroianu a fost și ea la înălțime.

La 3.00 p.m., la sediu. Erau deja foarte mulți în biroul lui Coposu. Macarie îmi dă fotoliul în care ședea, deși am căutat să-l opresc. „Acolo e locul tău. Tu ai mai mulți bani ca el", a decretat Coposu. S-a discutat Moțiunea sugerată de PL-93. Mi-a dat și mie o copie Dinu Zamfirescu, pe culoarele Parlamentului. „Horia Rusu e un prost. Vor să se afle în treabă. Să obțină publicitate", s-a pronunțat Cornel. Sunt de acord cu el, de astă dată. Ce rost are să urgentezi Parlamentul ca în felul acesta să forțăm Executivul să intrăm în structurile europene? Căci ăsta e obiectivul Moțiunii.

Ne-am dus cu toții în sala de ședințe a Biroului Permanent. Coposu s-a așezat pe al treilea scaun la stânga mea, în așa fel încât privirile noastre să nu se poată întâlni. Eram astfel „out of sight, out of mind". Mi-am adus aminte de săracul Horia Georgescu când s-a întors împotriva mea, la începutul anului 1984, nu mai ședea alături de mine, la ședințele Comitetului ACARDA, cum o făcuse timp de 20 de ani. Se așeza departe, de obicei alături de Titinica. Și împreună au făcut complotul să mă debarce.

Ședința a început, ca de obicei, cu ceva povești, amintiri. Ba din anii '30, ba din perioada imediat după război. Vorbeau despre un „Ionescu", fost membru al Partidului în 1935. Vrea o diplomă. „Foarte bine. Să dea o masă mare și-i vom conferi o diplomă. Și alții merită", a zis Coposu.

„Ce vorbești? În 1935 eram încă elevi la liceu", intercalează Diaconescu.

„Eram studenți, deja", zic eu.

„Nu, eu am făcut opt clase".

Adevărat. Eu am terminat liceul în 1934. Am fost ultima serie cu șapte clase. Evident, Diaconescu începuse școala cu un an după mine, căci nu-mi închipui că a fost repetent!

Diaconescu a dat citire Declarației PNȚCD referitoare la Recomandarea 1201, redactată în principal de Gavril Dejeu, cu ajutorul lui Diaconescu și Țepelea. E bună. Radu Vasile a atras atenția că trebuie să ne referim nu la „dreptul colectiv", ci la „drepturi colective", care este formula consacrată. Și eu am susținut să se specifice că nu suntem de acord cu interpretarea

autonomiei etnice ca „autonomie administrativă". Nu e destul așa. Trebuie să specificăm că ne opunem unei „autonomii administrativ-teritoriale".

Toate astea, numai noi trei, între noi, în capătul mesei. Coposu lipsea, căci îi telefona Herlea de la Paris. S-a întors triumfător. „Tocmai mă informează Herlea că mi s-a conferit „la Légion d'Honneur". Și a continuat, cu falsă modestie, că nu ține la astfel de lucruri.

Declarația noastră a fost apoi citită și aprobată.

„Gabi, tu ești specialistul nostru. Tu să o dai la Televiziune", a decretat Coposu, adresându-i-se lui Țepelea.

S-a vorbit apoi despre ședința Delegației Permanente.

„Sunt 11 parlamentari care nu fac parte din Delegație. Să primească invitați speciali. Altfel să nu mai vină nimeni. Nici presa", tot Coposu.

Statutul a fost criticat că e mult prea lung. Are 283 de articole.

„Statutul PNȚ dinainte de război avea 60 de articole", ne reamintește Radu Vasile. Se folosește de ocazie și ne povestește cum a fost la Istanbul. „Să știți că sunteți cunoscut în Turcia. Dar trebuie să știți că Năstase e excepțional de bine cunoscut și de popular".

„Da, a fost și Ministru de Externe și a făcut Organizația Mării Negre", a reluat ideea Coposu.

A luat apoi, pe rând, plângerile din teritoriu. Ne-a explicat: incursiunea lui Mureșan în Maramureș, urmată de demisia lui Glodeanu, l-a făcut pe Victor Iancu să candideze la Președinția organizației județene. E un bun membru de Partid. Dar nu mai e cazul, pentru că Glodeanu și-a retras demisia.

Și așa a tot continuat Coposu. A vorbit de Alecu, care cere să fie scutit de contribuție bănească la centru. „O face din dorința lui de nesubordonare față de conducerea centrală", ne lămurește Coposu. Îl critică și pe Sturza-Popovici din Caraș. „Cei care nu sunt de acord să meargă la Lambru (adică la PNȚ-ul acestuia)", decretează Cornel.

Apoi, problema tinerilor care au cerut anularea votului de blam ce li s-a dat. Coposu nu ține cont de nici o propunere venită de la ceilalți. Așa s-a continuat. Coposu e Mafalda. El decide. Toți îl perie, îl flatează. Biroul ăsta e ca un fel de gașcă. E în întregime în mâna lui. Eu am tăcut din gură tot timpul. Am ascultat.

Bărbuș și alții mi-au spus că Statutul nu merge. Îi dă prea mare putere Președintelui. Dar cum îl putem ataca? Planurile sunt în așa fel făcute încât va fi imposibil să se schimbe ceva. S-au înregistrat sute de amendamente. Vor fi comasate și Statutul va fi votat, rămânând să se amendeze la Congresul viitor!

Am plecat acasă curând după ora 5.00 p.m. Probleme, telefoane, știri mai bune din Anglia. Îi spun lui Nicolae că trebuie să completăm fondurile pentru Catedra de Studii Românești de la Universitatea din Georgetown.

Recepție la Clubul Diplomatic, ambasadorul Africii de Sud își ia rămas bun. Peter Cilliers și nevasta lui ne-au fost foarte buni prieteni. Ne vor lipsi.

Am explicat de multe ori poziția noastră referitoare la Recomandarea 1201, acum devenită obligație. I-am spus și lui Chebeleu că am simpatie pentru situația în care a fost plasat de Meleșcanu. M-am referit la cuvântarea lui din Baia Mare.

„Am să-i spun. Și el are simpatie pentru dumneavoastră", a reacționat Chebeleu. Dic Baboianu, de la revista *Diplomatic Club,* îmi cere să scriem o serie de articole despre bunul-simț în diplomație etc. Când vreau eu. Am eu timp de așa ceva?

Vineri, 28 Aprilie 1995

Monique Frank, ambasadorul Olandei, dă o recepție foarte reușită de Ziua lor națională.

Ticu Dumitrescu îmi mulțumește pentru publicarea articolului lui în *Cotidianul.* Nu e nici el entuziasmat de Emil Constantinescu. „Să știți că Coposu e bolnav. Și apoi, eu n-am nici o funcție în Partid". Nu știu cum să interpretez. Mare încredere în el n-am. Și nici nu e prea deștept.

Sergiu Cunescu, însă, mi-a vorbit mult. El afirmă că va susține la Președinție pe oricine are o șansă reală de a-l învinge pe Iliescu. Să ne punem de acord. L-am asigurat că și eu gândesc la fel.

„Ați veni la o întrunire cu ceilalți? Manolescu, Dinu Patriciu etc.".

„Sigur că da", îi răspund.

Prințul Paul mă acostează vorbind bine românește. Era cu o doamnă americancă. Ea ar fi de origine, parțial, română. Și ea se forța să vorbească românește. I l-am prezentat pe Tudor Dunca.

Josefina Hoggett mă aștepta acasă. Am ascultat-o. Nimic interesant. Aceeași dorință să fiu prieten cu Adrian Păunescu!? I-am povestit cum a publicat atacul violent și murdar împotriva mea. Știa.

Vine, apoi, Țurcanu. Tatăl lui a fost un adevărat erou în ultimul război, membru al PNȚ. E dezgustat că n-a fost invitat la ședința Delegației Permanente. E membru ales. S-a plâns, dar Coposu nici nu l-a băgat în seamă. Îmi spune că va face scandal. Să facă!

La cină, vine Brian Jones. El e Directorul Fundației ziarului *The Guardian.* Au un program pentru Europa Răsăriteană. Îi sugerez să-i găsească Mărgăritei Geică o perioadă în Anglia. E de acord, în Octombrie-Noiembrie, pentru trei săptămâni. Găsește țara apatică. A dispărut speranța care era în ochii tuturor în 1990 și încă în 1991. Vrea să scrie cartea despre mine. Să scrie un capitol și să găsească o editură gata s-o publice. După aceea, lucrurile vor curge de la sine. Va putea petrece câteva săptămâni aici, să verificăm ce scrie. Dar să fie cartea lui. Nu a mea.

Sâmbătă, 29 Aprilie 1995

Foarte deprimat. Nu mă pot hotărî să-i scriu lui Coposu și să resping afirmațiile lui absurde în scrisoarea pe care i-a trimis-o lui Nicolae. Ba, îmi vine chiar ideea să nu-i scriu deloc. Ceea ce, totuși, ar fi o greșeală. Nu pentru că i-ar putea schimba optica. S-o fac pentru adevărul istoric.

Sosesc la timp la Casa Poporului pentru Conferința lui George Bush. Mă așez cu Stolnici lângă Jonathan și Gerd Rickert. De jur-împrejur, plin de diplomați.

Pe la 4.15 sosesc Bush, însoțit de Sever Mureșan, bineînțeles, și de Barbara, ambasadorul SUA, Moses, Oliviu Gherman cu soția și un funcționar de la Casa Albă, care m-a salutat cu efuziuni: „How very nice to see you again". Nu l-am recunoscut imediat, din păcate.

Cuvântarea, bine pusă la punct. A acoperit politica internă și cea externă: NATO etc.

Ca de obicei, o mică pauză când a invitat publicul să pună întrebări. M-am ridicat eu. I-am spus cât de fericiți suntem că a venit în România. „Pe noi ne preocupă securitatea noastră ca stat. De aceea, ne bucurăm de politica de extindere a NATO spre Răsărit. Cum bine ați spus, România a fost prima țară care a semnat Parteneriatul pentru Pace (PpP). Dar iată că House of Representative a adoptat o rezoluție prin care extinderea va acoperi, în primă fază, țările de la Vișegrad. În a doua, țările baltice și Ucraina. România nu e menționată nicăieri. E intenționat? Sau e o scăpare din vedere din partea distinșilor reprezentanți care au formulat Rezoluția 7/1995? Poate geografia nu e subiectul lor favorit?!

Și a doua întrebare. Scurtă: „Mai jucați tenis?"

„Da", a răspuns. „Voi juca cu Sever, mâine, dar e cam greu". A scăldat-o când mi-a răspuns la problema extinderii NATO. Probabil, nu era la curent cu această rezoluție. Dar nu trebuie să ne îngrijorăm de toate rezoluțiile din Camera Reprezentanților. Politica externă e făcută de Casa Albă, de Președinte. PpP este valabil.

La masa încărcată de bunătăți, m-am găsit alături de Karen Fogg și Popișteanu. „Ce păcat că nu sunteți Președintele României!", mi-a spus Popișteanu în românește. „Soția mea și eu v-am votat în 1990".

„Ai înțeles ce spune?!", am întrebat-o pe Karen în englezește.

„Yes, very well" și adresându-i-se lui: „Are you going to come out into the open for Mr. Ratiu's candidature în 1996?".

N-a răspuns direct. Ca să-l scot din încurcătură, i-am spus că primesc regulat oferte de a mă ajuta, chiar dacă voi candida ca independent.

Duminică, 30 Aprilie 1995

Am plecat la 5.30 a.m. Mergem prin Pitești-Slatina. Drum liber. Ne oprim la un han, la poalele unui deal împădurit. Era 7.33 a.m. Am notat ora exactă,

pentru că pe afiș scria: „Deschis 7.30 a.m.-12.00 p.m". Deschis era, dar nu serveau nimic. Numai omul de pază era prezent. O femeie cu o găleată plină spăla mesele pe terasa din față. Ne-am așezat. Era cam frig. Sorin mi-a adus scurteica lui de serviciu din mașină. Curând, ne-au venit și cafelele. Toți trei – Sorin, Mărgărita și Gigi – fumau de zor. Am stat vreo jumătate de oră, cărbunii nu erau încinși când am plecat. Nici vorbă de mititei.

Am mers cât am putut de încet. La punctul de întâlnire, la 9.00, nu la 9.45, cum fusese programat, doar Poliția. Ne-au escortat la sediul PNȚCD. Primire călduroasă. Președintele Ion Bogdan își cere scuze că nu va putea veni cu noi la Mârșani, pentru că are nunta fetei lui tocmai astăzi. I-am promis că mă voi opri la întoarcere să beau un pahar de șampanie cu el, la ospăț.

Mârșani e comună mare, pe Lunca Dunării. Președintele PNȚCD, în costum național. Pâine și sare... la marginea comunei. Mergem pe jos, căci tot devreme era. Întâlnim trăsura destinată nouă. Frumos, festiv decorată.

La sala de ședință, mare mulțime de oameni. Strâng mâini. „Cristos a înviat!", le spun. Sunt buni credincioși, oameni muncitori. Pământul e sărac, nisipos. Cultivă cartofi, secară. Altceva nu prea. Doar tutun. Dar le trebuie apă și îngrășăminte. Tocmai plouase bine înainte de sosirea mea. Semn bun. Pe care-l menționez în alocuțiunea mea.

Sală neîncăpătoare. 290 de locuri, toate ocupate. Pe margini și în fundul sălii, în picioare, alți cel puțin 200 de oameni. Afară, mi se spune, cam tot atâția. Ascultau la ferestrele deschise larg. Au vorbit Primarul, Președintele PNȚCD, încă unul și apoi eu. Din punctul meu de vedere, a fost fantastic. Le-am vorbit simplu, clar. Reacția, excepțional de bună.

Masă mare, la iarbă verde, într-o pădurice, destul de departe de comună. Mâncăm specialități locale, caș dulce, cârnați și o ciorbă de măruntaie de miel. Friptură tot de miel, dar nu prea fragedă. După care, am plecat, luându-mi rămas bun de la toți.

În Craiova, ne-am oprit la nunta fetei lui Bogdan. Am băut o cupă de șampanie, le-am urat fericire, prosperitate și mulți copii. Am ajuns la Cluj abia pe la 11.00 seara. Am cinat împreună la „Transilvania", pe cetățuie.

La Mârșani, s-au adunat oameni din 11 sate: Doneț, Apele Vii, Castranova, Puțuri, Dobrotești, Teasc, Amărăștii de Sus și de Jos, Sadova, Celaru și Giubega. Un ziarist localnic mi-a dat ziarul umoristic *Tifla*. La „Epigrame și Catrene", prima e „Vis": „Am visat, de astă dată / (Tălmăciți-mi, vă ordon!)/ Rațiu că purta cravată/ Iliescu... papion".

Luni, 1 Mai 1995

Mă primește Trenea la Banca Transilvania. Semnez ca să iau alocarea de acțiuni în noua emisiune. De-acolo, la Biroul American de Informații. Bine amenajat. E condus de băiatul lui Mircea Carp, Mihail, și de Nathan Bluhm.

După-amiază, audiențe. Majoritatea vor bani, să-i plasez în posturi, să obțină vize etc.

Seara, la Societatea „Petru Maior". Studenții din Ungaria, prezenți. Ei tocmai terminaseră cuvântările de bun venit. S-au adunat din nou, pentru mine. Le-am vorbit în englezește. Ne-au invitat la un pahar de șampanie. Tânărul care a destupat sticla, plasat lângă mine, m-a inundat, literalmente. Am făcut haz de necaz. Cămașa-mi era udă, leoarcă. Fața, haina, cam la fel. Dar nu pătează!

Marți, 2 Mai 1995

La Universitate. Deschiderea oficială a simpozionului are loc în Aula mare. Ședință solemnă. Vorbește Radu Criniuc, Președintele Societății „Petru Maior", Decanul Facultății de Științe, o fată și liderul studenților unguri. Și eu. Tot în englezește. Dau interviuri, inclusiv unei gazetărițe din Budapesta (*Nepsabatsag*), Esther Tóth.

Excelent că s-a început acest dialog între tinerii studenți la Istorie. Rescrierea istoriei e absolut necesară ca să avem o reconciliere între națiunile noastre. Prof. Piso are idei foarte bune.

La morminte, în Turda, nici o floare. E ridicol, după toții banii pe care i-am dat lui Micu Mezei!!

Călătorie lungă, pe Valea Oltului, unde se lărgește șoseaua. În plus, a plouat mult. Și tare, pe alocuri.

Sosim pe la 7.30 p.m. Abia mă întind și vine Adrian Petrescu să semnez raportul pentru sesiunea AAN care va avea loc la Budapesta. Vin, apoi, și Dinu Daponte și Raul Petrescu. Cina cu ei și cu Jill Quinby, care e musafirul nostru în casă. Raul, în mare formă. Îi dau recursul lui Vasile Manea-Drăgulin în cauza mea cu minerii.

Miercuri, 3 Mai 1995

Legea caselor naționalizate. Gavra prezidează. Readuce în discuție amendamentul lui Stănescu, potrivit căruia chiriașii care au obținut case sau apartamente după Revoluție nu pot să le cumpere. Amendamentul a fost adoptat. Gavra arată, însă, că e în contradicție flagrantă cu articolul 12 și este neconstituțional, pentru că face discriminare între cetățenii țării. Discuții, argumente etc. În cele din urmă, se supune la vot dacă trebuie să reexaminăm acest amendament și apoi să-l supunem la un nou vot.

Așa, amendamentul a fost respins, ceea ce înseamnă că toți chiriașii actuali vor putea achiziționa locuința prezentă în condițiile legii.

La masă, îi am pe cei patru tineri băimăreni care reprezintă Liga Studenților. Ei mi-au scris să-mi ceară să candidez la Președinție, dacă nu se poate altfel, ca independent. I-am ascultat. La urmă, mi-au cerut bani de drum. Le-am dat pentru toți.

La cină, ambasadorul Canadei, Jonathan și Gerd Rickert, Dan și Vali Pascariu. N-a fost un mare succes. Conversație fracționată și pedestră. Din cauza modului cum am fost așezați la masă: patru în fața altor patru.

Tot azi, 3 Mai, îi primesc pe gazetarii americani în numele PNȚCD. La cererea lui Diaconescu. O fac împreună cu Dugulescu. Americanii sunt: Don Feder de la *Boston Herald*; Helle Bering-Jensen, *The Washington Times;* Beth Mendelson de la TV Washington; Philip Terzin, *The Providence Journal-Washington Bureau*. Răspund întrebărilor: unde ne plasăm pe eșichierul politic, reinstaurarea Monarhiei, doctrina democrat-creștină, istoricul Partidului etc.

Joi, 4 Mai 1995

În Parlament, Popovici-Sturdza îmi spune că Diaconescu, Coposu și Ciumara s-au plâns Organizației „Hanns Seidel" pentru că m-au făcut pe mine Președinte de Onoare al seminarului care începe, azi, la Călărași: „Democrație și administrație publică locală". Îmi vine greu să cred. „De aceea, nu vine nici unul dintre ei!", îmi spune. Îl întreb pe Diaconescu fără înconjur. „Cine ți-a spus asta?". Dar nu neagă. „Hai la sediu, după Parlament. Vine și Coposu".

Primesc o scrisoare de la vechiul meu camarad de la Craiova, Georgescu-Vâste. Îmi citează cuvânt cu cuvânt ce a scris în jurnalul lui de zi, din acea perioadă, despre mine. Cădea bine, căci tocmai recitisem ce i-a scris Coposu lui Nicolae. Primul, plin de admirație și respect. Coposu mă descrie zgârcit, veleitar, ahtiat după onoruri, respins de membrii noștri de Partid din Cluj și de colegii mei din Parlament.

Elisabeth și Gill merg la Călărași cu autobuzul aranjat de Parlament și Fundația „Hanns Seidel". Eu plec mai spre seară, cu Gigi și Sorin. Cu Mercedesul meu. Sosesc la timp pentru cina în comun.

Vineri, 5 Mai 1995

Deputatul local Aurelian Paul Alecu și Cornel Sturdza-Popovici sunt organizatorii. Dimineața mă plimb, de la hotel până pe malul Dunării, cu Angelo Ioan Florin. Mi-a vorbit foarte deschis. Nu numai el, dar mulți alți parlamentari de-ai noștri sunt împotriva noului Statut al Partidului. Președintele are puteri absolute. Îi spun că și eu gândesc la fel. E inacceptabil. Angelo crede că se vor produce izbucniri. Grupul Ciumara, Dudu Ionescu, Remus Opriș vor să acapareze puterea. Vom avea o ședință Marți seară. I-am spus că e mai bine ca eu să nici nu iau cuvântul. Ion Corniță, deputat de Bacău, e și el nemulțumit. Dar îmi spune că ar fi mai bine să nu-l mai atac pe Constantinescu. Să nu mai spun că e un fost „mic comunist".

Ședința de deschidere, foarte reușită. Alecu a luat Președinția. A vorbit

noul Episcop al Sloboziei și Călărașilor, Nifon. Era la Patriarhie înainte, acum e episcop plin, în al doilea an. Am vorbit și eu. Cam lung, dar, sper, nu rău. Horst Kossack, ca de obicei, a vorbit mult. Foarte mult. În fine, Angelo Ioan Florian a vorbit bine, la obiect și nu prea lung. După pauză, a vorbit Geo Cristea. Am avut intervenții din partea deputaților PDSR-iști Ion Gurău, Petre Naidin și Vasile Voicu.

Zi interesantă. Ar trebui să zic dimineață interesantă.

Masă bună, după care toți pleacă la Silistra, în Bulgaria. Eu mă întorc la București. Tudose insistă să vină să mă vadă. Cedez presiunii. Îmi povestește cum a avut un mare accident de mașină. Îmi face, apoi, tot felul de propuneri comerciale: vinuri, șampanie, sucuri, terenuri. Dumnezeu știe! Rezist.

Ghiga la cină. Iar îmi cere 200.000 de lei pentru procesul cu minerii. Când s-o mai termina povestea asta?

Sâmbătă, 6 Mai 1995

Plecăm la 8.15 a.m. spre Târgu-Jiu. Minodora Ilie îmi spusese că e vorba de trei ore și jumătate de drum. Cum am sosit, pe la 10.00, la Curtea de Argeș, ne-am oprit să vedem cum progresează lucrările de restaurare a interiorului. Biserica Domnească era încuiată. Până am dat târcoale bisericii, a venit și doamna Elena Teodorescu, care, îmi închipui, e un fel de curator. Și-a adus perfect de bine aminte de ultima mea vizită, în 1990. Era soare, frumos, dar nu prea cald.

Biserica a fost construită în 1352. „Restaurarea e un dezastru, ne spune. Societatea asta, SRL, n-are simțul artistic, istoric. Ce fac ei e abominabil. Au fost pe aici Răzvan Theodorescu, fiul lui Armand Călinescu, Șerban Cantacuzino din Anglia, Pavel Chihaia din München. Toți sunt îngrijorați de ce se întâmplă. Se pierde valoarea unică a subtilității acestor fresce, care datează dinainte de Renaștere".

Am intrat apoi în biserică. Pe peretele din față, spre naos, un mare portret al lui Isus. La dreapta lui, Sf. Nicolae, hramul bisericii, iar la stânga, Voievodul, foarte umil, cu mâinile goale, în gest de ofrandă. Normal ar fi fost să prezinte macheta bisericii. Explicația e că nu el, ci tatăl lui a ctitorit-o. O frescă interesantă pe peretele de vest al pronaosului. Povestea celor trei bogați condamnați la moarte prin decapitare, dar salvați de Sf. Nicolae. Elena Teodorescu e o pasionată. Foarte cultă, pentru ea biserica asta e totul. Voi căuta să ajut.

Credeam că am întârziat teribil, sosind curând după ora 13.00. De fapt, Minodora a sosit, cu nevasta lui Diaconescu, abia cu câteva minute înainte.

Am fost primiți de Subprefect și de un senator PSM. Aici e adevărat cuib de comuniști. Ne-au dat o mică gustare. Apoi, în sala mare de ședințe a Prefecturii. Au vorbit Minodora, Viceprefectul și apoi eu. A mers bine. După aceea, senatorul, care e și Președintele noii filiale „Omenia", i-a prezentat pe

toți cei care s-au înscris. Impresionant. Multe firme importante. Cineva a dat pe loc 200.000 de lei. Altul a donat un hectar de pământ etc. Atmosferă bună, serioasă, reprezentanți ai tuturor partidelor.

Dau un lung interviu la TV (local). Mergem cu toții la Mânăstirea de maici din Polovragi. E situată splendid. La poalele dealurilor subcarpatice, în imediata apropiere a Cheilor Oltețului. Mânăstirea e din secolul al XVII-lea și are și o bisericuță construită între 1732 și 1734. Ca o chilie de monah. Interesantă imaginea Sf. Cristofor cu cap de oaie. Avea o forță gigantică sfântul. Apare și cu copilul Isus pe umărul stâng.

Masă mare la iarbă verde, aperitive, carne friptă de miel și de pui, fructe, țuică și vin alb.

Întâmplarea a făcut să asistăm și la o nuntă. I-am dat miresei niște cercei decorativi, pe care mi i-a pus Minodora în mână. Evident, i-a făcut mare plăcere.

Duminică, 7 Mai 1995

La prânz, Dinu. La cină, Raul Petrescu. Îmi spune că i-ar trânti la examen pe cei care au redactat recursul semnat de Manea-Drăgulin. Probabil Tărăcilă, Ministrul de Interne, și el jurist, a dat instrucțiunea. Sau poate chiar Iliescu. E o sfidare a tuturor regulilor juridice. Nu se poate face un recurs împotriva unei decizii în recurs. Ceea ce noi am obținut și are autoritatea lucrului judecat. E o dovadă în plus că Executivul domină puterea judecătorească. Ne-am plimbat în Parcul Herăstrău înainte de masă. Multă lume. Adeseori, eram salutați. Am dat și autografe.

Dan Bogdan mi l-a adus pe Mihail Răduca, colecționar de picturi, mai ales ale lui Sever Frențiu, și de monede de aur. Vroia să mi le vândă. Frențiu e foarte decorativ, dar prea e ca Dali. Déja vu, cum spun francezii.

Au fost și Bostan, și Anca Cernea-Bărbuș. Mi-au lăsat scrisoarea lor de protest adresată lui Coposu. Sunt total împotriva puterilor dictatoriale cu care noul Statut al PNȚCD îl învestește pe Președinte. Eu nu voi lua cuvântul la Conferința Delegației Permanente, care va avea loc la Alba-Iulia.

Luni, 8 Mai 1995

La Conferința de Presă, Coposu lipsește. Gabrielescu, foarte slab, dar a ținut să vorbească despre Recomandarea 1201. Restul, neinteresant.

Trimit scrisoarea către Coposu. Îi spun clar că scrisoarea lui către Nicolae „e o înlănțuire de jumătăți de adevăr, de inexactități și de minciuni". Și-i arăt de ce scrisoarea lui Nicolae e semnificativă.

La 6.00 seara, la Televiziune. Mă primește Vartan Arachelian cu istoricii Buzatu și Constantiniu. Avem o discuție susținută despre sfârșitul războiului. Timp de o oră și jumătate (16.30-18.00). Am adus o serie întreagă de fapte

inedite – adică încă nepublicate în țară. Despre Beneș, care ne-a sfătuit să cedăm Basarabia și Bucovina de Nord ca să obținem prietenia Moscovei „pentru totdeauna", cum a făcut el când a semnat primul pact de prietenie și colaborare Cehoslovacia-URSS. Despre Churchill și faimoasa împărțire a Europei Orientale și Centrale. Despre înțelegerea cu americanii să elibereze toți deținuții politici până la o anumită dată, ceea ce a dus la alegerea zilei de 23 August 1964 (20 de ani de la „eliberare"). Și multe altele. Ar fi foarte interesant să avem o copie.

Primesc multe felicitări, deși prestația mea nu mai are precizia din trecut.

Marți, 9 Mai 1995

Rareș Cionca sosește cu trenul de noapte de la Cluj. Se bărbierește etc. Și-i dăm micul dejun. Mergem apoi la Parlament. Legea caselor naționalizate. Gavra revine asupra paragrafului votat săptămâna trecută. Forțează un nou vot. De astă dată, nu se mai exceptează chiriașii după Revoluție de la cei care au dreptul să-și cumpere locuința, iar proprietarul să obțină doar o compensație bănească, potrivit unor anumite norme.

La 16.00. La recepția dată de Uniunea Europeană pentru Ziua Schuman: 50 de ani de la semnarea actului de naștere a UE. Vorbesc Karen Fogg, Bernard Boyer, Văcăroiu și Mihai Oroveanu. Foarte bine. Văcăroiu vine special să-mi strângă mâna. „Nu ne-am mai văzut în ultimul timp", mi-a zis. Karen, ca de obicei, foarte prietenoasă. Mulți ambasadori.

La ora 17.30, ajung la recepția dată de Ambasada Federației Ruse, împreună cu cea a Belarus, Armenia și Moldova. Discuție bună cu Petre Roman. „Nu-l mai înțeleg deloc pe Coposu", îmi zice. Răspund cât mai neutru posibil.

Elțîn afirmă Statutul de Mare Putere al Rusiei. Graciov se opune categoric extinderii NATO în Răsărit. E vital să intrăm în Europa până nu e prea târziu. La serbările din Moscova, defilarea a fost ca pe vremea lui Stalin. Unii occidentali n-au fost înadins prezenți, din cauza războiului din Cecenia.

Miercuri, 10 Mai 1995

Activitate în Comisia de Externe. Ne vorbește Marcel Dinu despre Recomandarea 1201. Tratatul-bază maghiaro-român, cel cu Ucraina și cel cu Moldova. Ultimele două, încă în formă nedefinită. Discuție foarte interesantă, la care am participat din plin. M-a interesat declarația Deputatului PRM Furo că partidul lor e în întregime de acord cu cuvântarea mea din Cameră din 13 Martie (la Moțiunea Țurlea). Boștinaru vorbește cam prea mult, dar nu prost. Ion Cristoiu mă laudă, cu o mică împunsătură, pentru obținerea acordului AAN ca sesiunea de toamnă în 1997 să aibă loc la București.

„În loc să mă plâng că n-am reușit să obțin sesiunea din 1996, cum propusesem la origine, m-am lăudat că am obținut-o în 1997. E o schimbare de

tactică a Opoziției", scrie Cristoiu. „Considerând-o o victorie a Opoziției, Ion Rațiu a demonstrat poporului român că se poate face ceva".

Studenții PNȚCD-iști, mai ales, și monarhiștii au pregătit o mare adunare în Piața Universității, acum a Revoluției. Urma ca din nou să deschidă Emil Constantinescu balconul pentru a se adresa poporului. N-a ieșit nimic. Nu s-a dat autorizație pentru adunare. În schimb, sute de scutieri peste tot.

Mare recepție dată de Ambasada Israelului la Opera Română. Elisabeth s-a dus cu Pușa. Eu a trebuit să fiu prezent pentru aniversarea a patru ani de existență a *Cotidianului*. Am făcut-o la Palatul Elisabeta. Seară extrem de plăcută. I-am invitat pentru ora 7.30 p.m. Au fost cam 250 de persoane. Aproape toți din mass-media. De astă dată, mulți colegi de-ai mei au apărut: Rizescu, Popa Zlatna, Marcu, Hui, Țepelea, Dejeu, Remus Opriș, Ion Berciu și Ion Diaconescu. Și Otto Weber, bineînțeles. Colegii mei de partid au ținut să fie fotografiați cu mine. Dar nu Diaconescu.

Cuvântarea mea a mers foarte bine. Am arborat o cravată. Am început: „La Craiova și Mârșani, săptămâna trecută, am fost întâmpinat cu un ziar local care publicase o epigramă:

Am visat, de astă dată
(Tălmăciți-mi, vă ordon!)
Rațiu că purta cravată
Iliescu... papion.

Cum iubitul nostru Președinte totdeauna mi-o ia înainte, el a apărut deja cu papion acum două zile, la Londra. Iată-mă, acum, și pe mine cu cravată, ca visul să se împlinească. Am vorbit de ziar, de efortul tuturor, gazetari, dactilografe, contabili, tipografi etc. Le-am mulțumit tuturor și mai ales celor care ne cumpără ziarul și celor prezenți. Și am încheiat: „Câteva zile după apariția *Cotidianului*, «gurul» nostru, Silviu Brucan, mi-a prezis că ziarul nu poate trăi mai mult de două luni de zile. Să sperăm că și cealaltă predicție a lui, potrivit căreia vor mai trece 20 de ani ca să avem o democrație adevărată, va fi tot atât de exactă".

Am stat până târziu. Era foarte plăcut afară. Încă n-au apărut țânțarii. Grupul Divertis, cu Diaconu în frunte, în forță. Și ei vor să candidez la Președinție. Mă vor sprijini. În felul lor.

Spre sfârșit, pe la 11.30 p.m., am rămas doar la o masă, afară. Cu Paul Lăzărescu, Mărgărita, Spanily, Anca Lăzărescu și mai nu știu cine. Cânta o privighetoare. O minune!

Joi, 11 Mai 1995

Am uitat să menționez. Mulți ambasadori ne-au onorat aseară. Pakistanul, Grecia, Croația, Slovacia, Cehia, Danemarca, Finlanda, Suedia, Norvegia,

Spania și nu mi-i amintesc pe ceilalți. Jamieson a venit de la americani.

Deputatul de Brăila, Marcu, mi-a vorbit foarte deschis. E contra Statutului, contra grupului Dobrescu, Ionescu-Galbeni, Dudu Ionescu, Ciumara, Remus Opriș, care vor să pună mâna pe Partid. Îmi spune că și Țepelea ar fi cu ei. Mă îndoiesc, dar Gabi așa a fost întotdeauna. Cam și cu unii, și cu alții. „Dacă nu se întâmplă ceva la Alba-Iulia, la Delegația Permanentă, se duce de râpă Partidul", mi-a zis. Vrea neapărat să organizăm ceva la Brăila.

Am sosit în ultimul moment la Ceremonia Înmânării Drapelului de Luptă Academiei de Poliție. Am fost condus direct la tribună. Dar nu m-am urcat. Am stat lângă fanfară până ce Tărăcilă a trecut în revistă unitățile din toate armele, frumos orânduite pe platforma de paradă. Diversitatea uniformelor, impresionantă. În tribună, m-am pomenit la stânga lui Tărăcilă. „Îmi pare bine că sunteți cu noi", mi-a zis când i-am strâns mâna. „Întotdeauna", am răspuns scurt.

A venit, apoi, Episcopul Bucureștiului între noi, ca să meargă îndată pe standul de unde a slujit sfințirea drapelului. Generalul Comandant al școlii i l-a predat lui Tărăcilă, care la rândul lui l-a predat Gărzii de onoare și l-au trecut prin fața tuturor unităților. Uralele reverberau pe măsură ce treceau prin fața fiecăruia. Un fel de „ura"... „ura"... „ura" ca o cascadă.

La recepție, Tărăcilă îmi explică: „Ministerul de Interne nu poate să fie responsabil pentru fapta minerului". Ca să răspundă întrebării mele de ce au făcut un nou recurs. Absurd. Vorbesc și cu Ulpin Popa Cherecheanu, în uniformă de general: „Noi am fost corecți în trimiterea procesului la Tribunalul Militar", mi-a spus. Totul e tergiversare.

Ionescu-Quintus și Ticu Dumitrescu se ospătau cu iahnie de fasole, cârnați etc. Am făcut la fel. „Cei mai mulți l-au părăsit pe Patriciu și au venit la noi". E, deci, optimist în ceea ce privește unificarea liberalilor. Eu îl socotesc, totuși, pe Patriciu ca o forță. „Pe Cerveni nu se poate conta. O schimbă tot timpul", îmi spune când îl menționez și pe el, căci nici formațiunea lui nu e cu Quintus.

Îi dau lui Dunca un papion pentru Primarul din Sighet. Ținea mult să-l aibă de la mine. Niță mă informează că-l vor face pe Ion Puiu Președinte de Onoare. „E cam senil. Încurcă numele. Avem 30 de filiale. Vom declanșa o activitate de susținere a dumneavoastră la Președinție. Nu trebuie să faceți nimic, deocamdată". N-am reacționat decât să-i spun că eu țin la unitatea PNȚCD. Ei să mă propună și, apoi, să am și sprijinul celorlalți, din orice formațiune.

La cină, Katie Page. Nat, soțul ei, a părăsit FO. Nu știu exact de ce și n-am întrebat. I-am spus că mi-ar fi de mare folos dacă aș ajunge să candidez, din nou, la Președinție, în 1996. Ea vorbește foarte bine românește. Se va gândi.

Sâmbătă, 13 Mai 1995

Suntem undeva deasupra Atlanticului, ora Bucureștiului e 4.00 p.m. Voi scrie, pe urmă, ce mi s-a întâmplat ieri, în București. Merită... Dar, acum,

vreau să încrustez sentimentele ce mă copleșesc trecând Atlanticul. Cuvântul „copleșesc" e cel mai potrivit. De la fereastra mea văd imensitatea Oceanului. Mi se pare atât de liniștită! De fapt, valurile trebuie să fie destul de mari. Îmi aduc aminte de dezastrul vaporului „Sonny", în Decembrie 1963, cred. Când m-am dus și eu în America, cu avionul, bineînțeles, Oceanul mi se părea „pacific" de la înălțimea la care zburam!

E fantastic. Față de imensitatea creației, față de ordinea ce domnește în Univers, față de cât de greu e de conceput frumusețea, în ultimă analiză, a ceea ce ne înconjoară, care ar putea fi sensul acestora dacă nu este o inteligență superioară, cu un scop benefic? Dacă nu e așa, nu văd rostul vieții. Să acționăm, să ne dezvoltăm, pur și simplu, mulțumită unui accident? Nu pot să cred. Împotriva spiritului meu critic, Dumnezeu – Creatorul – există. Trebuie să existe. Trag această concluzie „pro domo"? Ca să-mi folosească? Și ca să-mi justifice existența? Și perseverența în a acționa?

E imposibil să fiu obiectiv. În ceea ce mă privește, doresc ca, dacă viața mea nu are ceva pozitiv de dat acolo unde mă găsesc, în România, care m-a creat și căreia îi sunt fundamental, visceral devotat, dacă nu mai pot contribui la realizarea Creatorului, atunci e mai bine să dispar. Dar, dacă sunt un element măcar potențial pozitiv, atunci mă dăruiesc, cu tot ce am, cu toată viața ce-mi mai rămâne, celui care m-a creat și a creat totul.

Au trecut ani. Mulți ani de când n-am mai avut această pace sufletească. De când n-am mai simțit că ceea ce fac se conformează binelui, Creației. E o sursă de tărie greu de definit. Tot ce simt acum e umilință. Grăuntele de nisip în fața Creatorului. Ieri, **Vineri**,

12 Mai 1995 a fost o zi bună. Micu Mezei a fost la mine. Va prelua toate mașinile. Inclusiv marele TIR. Am descoperit că acea cutie de viteze special comandată a sosit de câteva zile. Și nimeni nu s-a ocupat de ea. E disponibilă la reprezentanța Renault. Am făcut puțin scandal. Mărgărita s-a șifonat. Regret, dar e inevitabil să avem și ciocniri.

Adrian Năstase se plânge într-o scrisoare pentru publicare de afirmațiile lui Adrian Severin, care-l acuză că, la Copenhaga, în 1993, a semnat deja Recomandarea pe urmă identificată ca 1201 (art. 11). Nu-mi dau seama exact care e situația. În orice caz, sunt de acord să publicăm tot ce a scris, cu excepția ultimului paragraf, care e un comentariu implicit peiorativ, personal, la adresa lui Severin. Îi scriu câteva rânduri în acest sens.

Toată ziua, mă ocup de maldărul de scrisori, hârtii, documente etc. Reușesc să-mi eliberez masa de scrisori. Scriu și o recomandare pentru cele două doctorițe recomandate mie de Remus Opriș. Mă adresez ambasadorului Franței, Bernard Boyer: „Excellence et cher ami". Sper că o să-i placă și că o să obțin rezultatul dorit.

Seara, la cină. La Ambasada Iranului. Ambasadorul are mare simpatie pentru mine. E tânăr, dar înțelept. Minodora Ilie, care a manevrat totul, debitează exagerările ei, dar, în esență spune ce m-a determinat și pe mine să accept Președinția de Onoare a „Omeniei": reconciliere, pace. A vorbit lung, a menționat 32 de organizații internaționale, i-a propus ambasadorului Președinția de onoare a „Omeniei", Iran etc. Dar a fost o seară plăcută. Fără alcool, diverse fripturi uscate, de pui și de vită, servite cu orez și mirodenii. Nu e regimul meu ideal.

Trebuie să recunosc că Minodora știe cum să manevreze lucrurile. S-a asigurat de o invitație pentru cinci persoane din „Omenia" să viziteze Iranul. Ambasadorul mi s-a adresat, imediat, mie: „Sper că veți putea veni". Am ezitat, fără pretenții. Nu m-am gândit la implicația politică. În definitiv, Iranul e acuzat de Statele Unite drept un stat terorist. „Nu știu când. Programul meu e foarte aglomerat. Dar voi fi onorat să vin și eu, dacă e posibil", i-am răspuns.

Diverse momente amuzante în timpul cinei. Vorbind de egalitatea femeilor în Iran, drepturile lor etc, atmosfera devenea tot mai curioasă, ca să nu spun absurdă, când secretara noastră a venit cu un fel de basma, care-mi amintea de Cleopatra – ca să-și ascundă părul. Am zis, la un moment de pauză, oarecum greoaie: „Adevărul e că, în Iran, bărbații sunt sclavii femeilor". Toată lumea a izbucnit în râs aproape necontrolat. Ambasadorul, privindu-mă, mi-a zâmbind îndelung.

Am plecat imediat după cină. Șerban Madgearu a venit cu mine. Cred că se va putea avea încredere în el în eventualitatea unei candidaturi.

Sosit acasă, îmi fac bagajele și mă culc. Azi-dimineață,

Duminică, 14 Mai 1995

Pe robot am un mesaj de la Năstase. Cam confuz. Vrea sau nu vrea să publicăm scrisoarea lui fără ultimul paragraf? Ceea ce a scris e mult mai impresionant dacă facem cum sugerez eu. E mai demn, fără comentarii asupra comportamentului lui Severin. Un alt mesaj, de la Simina Mezincescu. Îmi spune că are ceva important de comunicat. O caut. Singurul telefon pe care-l are e pe fax. Nu pot să-i vorbesc. Păcat. Sper că are ceva de la Rege.

Interesant ce mult bine îmi fac aceste lungi călătorii cu avionul. Nimeni nu poate să mă deranjeze. Sunt cu mine însumi. Mă înfrunt cu mine însumi. Sunt autentic? Sunt capabil să trec peste tot ce e în interesul meu ca să-mi servesc neamul? Ezit. Mă gândesc. Mă frământ. Vreau să răspund: numai și numai purul adevăr. Elisabeth m-a învățat, prin prezența ei, să minimalizez toate acțiunile generoase. După ea, toate izvorăsc dintr-un egoism camuflat în generozitate. Ei bine, trec totul prin acest foc. Prin această riguroasă verificare. Urmașii noștri vor decide. Ei vor avea perspectiva istorică. Dar, astăzi, aici, în avion, deasupra Atlanticului, la peste o mie de metri deasupra pămân-

tului, inima mea e liniștită. Da, fac tot ce fac din dragoste pentru neam și din dorința profundă, din nevoia profundă de a-l servi. Numai după moartea mea, această temerară afirmație va putea fi verificată în lumina întregii mele vieți.

Iată de ce sunt atât de fericit în aceste puține momente de absolută relaxare. Dumnezeu – Creatorul – îmi va îndrepta pașii. „I am at peace with myself!".

Luni, 15 Mai 1995

Doina locuiește într-un mic apartament de două camere și bucătărie, care e și sufragerie, salon. Aici intri direct, dar lateral, din stradă. Casa e cu etaj. E tipic americană, construită din lemn. Are etaj. Are trei apartamente în afara celui în care locuiește Doina cu mama ei, care e la parter, în partea dreaptă a casei. E confortabil.

Seara, mare cină în stadionul acoperit al Universității Syracuse. Vreo mie de oameni, îmi închipui. Cuvântări, anunțuri etc. de pe o platformă ridicată, unde, pe urmă, în timpul cinei, se dansează.

Macedo-românul Cunia și românul din Banatul sârbesc Babutz cu soția, printre invitați. Mergem împreună cu toții, inclusiv cu Eric și Roxana și copila lor, la niște cascade din apropiere. Frumos, dar nimic excepțional.

La Cunia Tiberius. Casa, arhiplină de tot felul de mobilă, cărți, haine. E burlac acum, căci nevastă-sa, femeie foarte frumoasă, se pare, a murit acum trei ani. Cunia e fanatic. Plin de teorii. Vrea să dovedească o obsesie a lui: macedo-româna, oricum i s-ar spune în cele cinci țări în care se vorbește, este o limbă aparte, latină. Nu e un dialect al daco-romanei. Cele cinci țări sunt Grecia, Albania, Serbia, Macedonia și Bulgaria. Ea e adevărata pro-română. La fel cu „romanche", din Engadin. Lucrează la un dicționar româno-aromân. E vorba de latinizarea tracilor. Triburile din Balcani au fost cucerite de romani cu mai bine de două secole înaintea cuceririi celor de la nord de Dunăre. Deci, limba lor precede limbii române, în timp.

Teorie nu fără o măsură de credibilitate. Periculoasă însă, dacă s-ar putea dovedi, cum încearcă ungurii să facă, că din Balcani au migrat păstorii români în Transilvania după retragerea tătarilor, în a doua jumătate a secolului al XIII-lea. Evident, e trasă de păr, dar...

Luni, deci astăzi, ne-am dus cu mașina lui Cunia să vedem „The finger lakes". E o regiune frumoasă, cu lacuri înguste ca niște degete. Evident, la origine ghețari, Skeneatles.

Marți, 16 Mai 1995

Ileana Valmy îmi spune că Dole e gata să mă vadă. Îi las un mesaj doamnei Myra Bareta, secretara lui.

Dau un interviu doamnei Elena Velisan de la „Vocea Americii". Arăt că am

venit în America să văd pe ce sprijin putem conta aici și dacă este sau nu cazul să răspund pozitiv solicitărilor de a candida la Președinție anul viitor. Aș face-o numai dintr-un simț al datoriei și numai dacă voi fi convins că, ales fiind, voi putea aduce servicii reale României, atât în ceea ce privește redresarea economică a țării, cât și integrarea noastră în structurile occidentale, care să ne asigure securitatea.

La cină, la Chuck și Loraine Percy. Îmi spune că la adunarea Business Council, care a avut loc la Williamsburg, a fost consensul tuturor că numirea lui Dole drept candidat al Partidului Republican e „his to lose". Există, totuși, opinia că îl va putea învinge pe Clinton, care, totuși, a luat câteva atitudini bune, favorabile imaginii lui, în ultimul timp. E și problema cine să-i fie Vicepreședinte. Generalul Colin Powell ar avea șanse, se spune.

Miercuri, 17 Mai 1995

Nicolae îmi confirmă, la telefon, că putem plăti a doua tranșă pentru Catedra de Studii Românești la Universitatea din Georgetown. Probabil, până la sfârșitul lui August. Îmi citește, de asemenea, ceea ce a redactat, în englezește, ca răspuns lui Coposu. N-a intrat în amănunte. Dar e bine. Face afirmația clară că istoria va decide care este adevărul, între cele două versiuni atât de diferite: a lui și a mea.

Myra Bareta mi-a telefonat să-mi spună că Bob Dole mă va vedea pentru câteva minute dacă mă prezint la biroul lui mâine, Joi, la ora 14.00. Accept cu plăcere. Las mesaje atât la Frank Wolf, cât și la David Funderburk.

Lunch foare ușor. Singur pe terasa hotelului din vârful clădirii. E ceață. Burează. Mă simt liniștit. Nu țin câtuși de puțin să candidez anul viitor. Dar dacă voi găsi sprijinul necesar, voi da și ultima picătură de energie ce este în mine. Mă întreb, doar, dacă sănătatea-mi rămâne intactă. Atât cât mi-a rămas, căci semnele îmbătrânirii se adună, ce mă îngrijorează e prostata. Prea mă scol de două, chiar trei ori în timpul nopții. Ceea ce nu e semn bun.

Brezianu mă sună să mă felicite pentru interviu. „Ați fost direct și explicit. Am transmis totul azi-dimineață, ora Bucureștiului", m-a informat.

După-masă, cu Bill McPherson de la *Washington Post,* la noi, pe terasa hotelului. Bob Dole trebuie să aibă grijă să nu supere aripa conservatoare a partidului. Deci, să-i vorbesc cu grijă despre extinderea NATO în Răsărit.

Sosim devreme la Restaurantul „1789" din Georgetown (Strada 36). Foarte frumos, pereții acoperiți de gravuri, mai ales din Anglia din secolele 18 și 19. Stăm la bar. Vine apoi Harley Balzer. E încântat când îi spun că vom completa Fundația noastră probabil înainte de sfârșitul lui August. Pe Gail Kligman n-o mai vrea înapoi, deși ea și-a exprimat dorința să revină. El îl preferă pe Tismăneanu, care ar veni dacă i s-ar oferi permanență, ceea ce se cheamă „tenure". Ca „visiting professor" nu vrea să vină. Îi spun că împotriva lui Tis-

măneanu se ridică multe voci. Mai ales din cauza rolului jucat de tatăl lui în perioada comunistă. Un lucru e sigur. Tismăneanu e inteligent, scrie bine și are mare influență aici, în America. La State Department, Președinție etc.

Mi-a vorbit și de Irina Livezeanu. „E tânără, dar e bine informată. Tocmai și-a publicat o carte", îmi spune Harley.

Aș vrea să-i văd și eu pe candidați, de data aceasta, am zis. „Decizia, însă, trebuie să rămână a noastră", a fost reacția lui. „Sigur că da, înțeleg și accept acest lucru", am zis. „The Pew Economic Freedom Fellows" au început să vină. Ne-am alăturat și noi lor și am urcat la etaj. Sală confortabilă. Vreo opt mese. 60-70 de participanți de la Foreign Service. Dr. Peter F. Krogh. M-au așezat la o masă între Marius Schwartz, născut în România, emigrat în Israel la vârsta de 5 ani, apoi devenit cetățean american. Acum, profesor de economie, aici, la Universitatea Georgetown. Vorbea bine românește. De cealaltă parte a mea, Constantin Ciupagea, consilier economic al Președintelui Camerei Deputaților. Cuvântări. Prima, înainte de cină, a lui Krogh. M-a salutat și mi-a ridicat osanale pentru contribuția mea prin Catedra de Studii Românești. Apoi, Dr. Bradley B. Billings, Directorul programului. La masa mea, alții din Letonia (George Viksnins), Belarus (Albinovici și Kurdziukon), din Polonia. Multă animație. Azerul, într-o englezească foarte bună, cam prea lung. Era cina de încheiere a cursurilor care au durat cinci luni.

Va trebui să recomand și eu pe cineva, în viitor.

Joi, 18 Mai 1995

Mă primește Frank Wolf. Avea doi asistenți cu el. Eu, singur. Arăt că lucrurile nu se vor schimba în România atâta timp cât Iliescu rămâne Președinte. Privatizarea industriei grele – neglijabilă, reforma agrară – parțială și grav deficitară, blocaj economic, inflație, corupție. Ne trebuie un candidat capabil să-l bată pe Iliescu. S-au anunțat trei candidați până acum: Iliescu, Roman, Emil Constantinescu. Constantinescu nu-l poate bate pe Iliescu.

„O personalitate atrăgătoare e Roman", îmi spune. „Dar se poate avea încredere în convertirea lui la democrație?". I-am explicat că mi-a propus, în 1991, să intru în Guvernul lui. De asemenea, că tot mai multă lume îmi cere să candidez eu, chiar și independent, pentru că sunt singurul care oferă o alternativă clară. Mă întreabă de Ion Alexandru. Pot să mă bazez pe sprijinul lui Wolf.

Am stat vreo 40 de minute împreună, deși fusese vorba de o foarte scurtă întrevedere. Dar el m-a reținut cu tot felul de întrebări. Plec la 12.55.

Pe jos, până la intrarea în Capitol din Constitution Avenue. M-am așezat pe o bancă. Mi-am scos haina. Mare zăpușeală. Până am făcut formalitățile de intrare, „appointments desk" etc. am sosit la Camera 230, biroul Senatorului Robert Dole, exact la ora 2.00 p.m., cum fusese programată întrevederea noastră. Ne primesc Myra Barata și încă un consilier. Am stat de vorbă vreo zece minute până a sosit Dole. Foarte prietenos. Întâi, să facem niște fotografii. Pe urmă, situația de acasă, din România, și din Statele Unite. Șansele lui la Președinție, cum s-a exprimat Chuck Percy. Vroia să știe dacă voi candida. Nu mai dau, aici, alte amănunte. *Cotidianul* a publicat un articol despre această întrevedere. A stat cu mine exact 18 minute. Eu am fost cel care m-am ridicat, pentru că lăsasem mesaj că nu-i voi răpi din timpul atât de prețios tocmai astăzi, când se votează legea bugetului, cu perspectiva să se ajungă la eliminarea deficitului până în anul 2002.

La despărțire, alte fotografii. Să sperăm că vor ieși bune.

Am traversat clădirea, plină de turiști, până în cealaltă parte, unde e Camera Reprezentanților. Ploua torențial afară. Ne-au acceptat în restaurantul membrilor, care era aproape gol.

Întrevederea mea cu David Funderburk era fixată pentru ora 4.00 p.m. Sosim câteva minute după. David era la dezbaterea crucială asupra bugetului, după care urma să se voteze. Betty era prezentă. Ne-a primit, împreună cu Bill Edwards, Consilierul negru pe care David l-a avut când era ambasador la București. Președintele Comisiei pentru Buget a Camerei, John R. Kasich, din Oregon, vorbea. L-am urmărit, cu toții, la televizor. După aceea, s-a trecut la vot. Mare forfotă. Rezultatul se vedea pe tabelul electronic. Voturile pentru se acumulau dramatic, pe măsură ce numărul voturilor încă neexprimate se micșora. Bob Dole era arătat circulând printre reprezentanți. Prezența lui, evident, era intenționată, ca să-și încurajeze susținătorii. Opt reprezentanți democrați au votat cu republicanii. Numai un republican a votat cu democrații, Michael Patrick Flanagan, cel care l-a învins pe Dan Rostenkowski. Când tabelul electronic a indicat majoritatea absolută pentru buget, au izbucnit urale din piepturile republicanilor. „Fantastic", a fost comentariul lui Newt Gingrich („It's all pretty amazing").

A venit și David, curând după aceea. Era clar, însă, că nu voi mai putea sosi la timp pentru întâlnirea cu Președintele Universității din Georgetown. Le-am telefonat să anunț că voi întârzia un sfert de oră.

Discuția cu Funderbruk, edificatoare. El i-a spus clar lui Coposu că nu-l poate susține pe Emil Constantinescu. Dar nu se exprimă pe față în favoarea mea.

La Universitatea din Georgetown ne aștepta Lawrence Orton, la poarta principală. Am sosit exact la 5.15 p.m., cum promisesem. Mergem direct la Președintele O'Donovan. Facem fotografii. Pe scurt, confirm că vom completa Catedra de Studii Românești până la sfârșitul lui August, dar să nu uităm că „omul propune, Dumnezeu dispune". Am exprimat, de asemenea, sentimentul nostru, al românilor, că nu e potrivit ca această Catedră **românească** să fie în „Russian Area Studies". A înțeles. Harley Balzer venise și el între timp. A confirmat imediat că numele departamentului va fi schimbat în

„International Studies Centre" sau cam așa ceva. De fapt, ar fi încântați să le sugerăm un bun titlu pentru acest departament. Celălalt e „German and European". O'Donovan și-a exprimat aprobarea deciziei mele de a alege Georgetown mai degrabă decât Cambridge. „Ați ales bine", a fost comentariul lui simplu.

Harley și cu Lawrence ne-au invitat la Restaurantul „Tombs", în subsolul Restaurantului „1789". Am băut un pahar de vin și am gustat un pastet de crab de mare. Am discutat planurile pentru Catedră și mi-am exprimat nedumeriraea pentru toate dificultățile încercate când noi am făcut plata dobânzilor ce ar fi fost obținute și din cei 750.000 de dolari restanți!!? Cu alte cuvinte, ceea ce am dat noi, ca bani de cheltuit pentru Catedră, a îndeplinit obligația pe care ne-am luat-o.

I-am explicat acest lucru lui Orton, după plecarea lui Harley, care avea o altă obligație. Sper că nu l-am supărat, dar e bine s-o știe. Și am arătat că remarca lui, acum an și mai bine, nu era justificată.

După informațiile mele, Harley ar fi afirmat că „it is not a chair, it's a stool". Păcat că a făcut-o. Dar să sperăm că acum lucrurile se vor îndrepta. I-am vorbit și de Biblioteca ION RAȚIU, care fusese împodobită doar cu o etichetă pe un cartonaș deasupra raftului de sus al cărților. Nu prea elegant și, când am vizitat-o, am găsit foarte puține cărți românești acolo. Orton va fi și el asociat cu Catedra noastră. Îmi fac speranță că totul va merge bine de-acum încolo.

Vineri, 19 Mai 1995

Iau masa singur pe terasa hotelului. Vânt mare.

Vine, apoi, Armand Scala. E născut în America, dar din părinți basarabeni. Vorbește bine românește. E om de afaceri, Președintele CORA (Congresul Românilor Americani). Au avut întrunirea anuală între 10 și 12 Mai. Senatorul Dole li s-a adresat. Și Christine Valmy a fost de față, deși ea are o organizație separată. S-a apărat viguros împotriva sugestiei mele că ar fi pentru Iliescu. Va organiza, însă, la toamnă o masă pentru Petre Roman. Și-a exprimat, însă, îndoiala în ceea ce privește convertirea acestuia la democrație. Mi-a oferit să facă același lucru pentru mine. Trebuie să mă informez mai îndeaproape.

Nicolae Dima îmi ia un interviu la telefon pentru VOA.

Cină timpurie la Restaurantul „Phillips" de pe Potomac. Aici mănânci ce vrei și cât poți, specialitate fructe de mare de tot felul, dar ai și carne, ouă și o selecție extraordinară de deserturi. Într-un alt compartiment, mâncare japoneză. Și o nuntă. Doi tineri negri. Toată lumea e de o eleganță impecabilă, smocking sau rochii până la pământ pentru doamne, flori la butonieră și buchete.

Sâmbătă, 20 Mai 1995

Chuck Percy, încântat că i-am transmis mesajul lui Bob Dole.

Mergem la Muzeul Holocaustului. Pe jos. Zi splendidă. Mă gândesc că Dole mi s-a arătat favorabil. S-ar putea, însă, ca Clinton, nu Dole să câștige alegerile viitoare, pentru că cei care vor avea viața mai grea, mulțumită bugetului republican, sunt foarte mulți. Și ei au voturile.

La Muzeul Holocaustului, toate biletele fuseseră deja vândute, așa că n-am putut intra să vedem expoziția permanentă. Dar am mers la subsol. Am văzut acolo ce au găsit armatele aliate, americană în special, când au dat peste aceste lagăre de concentrare și exterminare a evreilor, țiganilor și polonezilor. Groaznic. Am văzut, de asemenea, scene de la procesul din Nürnberg.

Mihai Botez mi-a pus la dispoziție Lincoln-ul lui. Am acceptat, cu plăcere. Mi-a folosit mult la plecarea mea la Dulles. Acolo, însă, ajung în coada pentru Frankfurt, care era imensă. Trecuse deja ora decolării avionului meu când mi-am dat seama că eram în coada greșită. Și eu mergeam la Frankfurt, dar via Cincinatti. Ceilalți mergeau direct. Repede, repede, ajung în ultimul moment în micul avion cu elice (Convair). Dacă nu întârzia la decolare și dacă întârziam și eu câteva minute, pierdeam toate legăturile. Cu consecințe nefaste! Cineva, totuși, mă protejează! Har Domnului!

Luni, 22 Mai 1995

Am călătorit în același avion cu ambasadorul Moses. Era deja în autobuzul care ne ducea de la avionul cu care amândoi am venit de la Frankfurt. M-am dus spre el, începând să-i spun: „Permit me to introduce myself". M-a recunoscut imediat. „You are Mr. Rațiu...".

Am stat de vorbă. Nu mult, dar destul. L-am pomenit și pe McGifford, care e un prieten de-al lui, cunoștință de-a mea. Trebuie să ne vedem, am căzut de acord. „Din când în când, îl văd pe Coposu", mi-a spus. M-am reținut. Nu l-am întrebat în ce limbă conversau.

Direct la Redacție. Pagina era deja pregătită. Am adăugat fotografiile și le-am plasat cum sugerase Doina.

M-am culcat ceva mai liniștit, cu un somnifer, ca să dorm fără întrerupere, cât mai mult. Dimineață, redactez o scrisoare pentru Senatorul Dole. I-o dau Ancăi s-o pună pe calculator.

La Curtea Supremă. Cazuri de anulare. Multe, referitoare la condamnările și confiscările de case etc. în timpul comuniștilor. Apoi, cazul meu, cu minerii. Procurorul cere admiterea recursului în anulare pentru decizia Curții Supreme din 16 Februarie 1994, pentru că era de competența instanțelor militare. Cere imediat un nou termen, ca să-și pregătească cazul. Se dezbate întâi dacă să se acorde sau nu un nou termen. Toți avocații apărării sunt de acord. Doar al meu, Mihai Ghiga, e contra. Și argumentează foarte bine. Asistența e

evacuată, pentru a lăsa completul de 35 de judecători să decidă. Înainte de a părăsi sala, Ghiga a cerut ca judecătorii care au fost parte în acest proces, în orice calitate în ultimii cinci ani, să se recuze sau să fie înlocuiți de Curte.

Am stat afară aproape o oră. Decizia: dezbatem cazul acum. Pledează toți avocații inculpaților și cel al Ministerului de Interne pentru anularea hotărârii din Februarie 1994. Ghiga, într-o pledoarie foarte bună, cere respingerea: nu se poate face recurs împotriva unei decizii finale luate în recurs tot de Curtea Supremă de Justiție. Povestește, de asemenea, cum Tărăcilă mi-a declarat mie că MI nu poate fi responsabil pentru fapta săvârșită de mineri, deci de una din părțile găsite vinovate. Pe bună dreptate, Ghiga a argumentat că, de când e Codul Napoleon, din 1804, preluat de Codul Român din 1864, creditorul se poate îndrepta împotriva oricăruia dintre condamnați pentru întreaga creanță. Acest principiu, care durează de 130 de ani fără nici o modificare, nu poate fi nesocotit.

Decizia se va anunța.

La Parlament erau mulți deputați în Camera 22. M-au primit referindu-se la interviul meu cu Dole. Am pus teancul de *Cotidianul* pe masă. „Am făcut-o pentru România. Nu pentru mine", am zis. Ionescu-Galbeni, șobolanul care întotdeauna mă pândește, era de față. Ce-o să-i spună lui Coposu? Nu mai are nici o importanță.

Am dat interviuri. Atât despre proces, cât și despre simpozionul de la Călărași. Ultimul, la Radio București.

Cerveni m-a acostat pe culoar. Pe scurt. El nu merge cu PNL-Quintus. Va merge cu Dinu Patriciu și vor să mă facă pe mine candidatul lor la Președinție.

Ioan Mureșan socotește că a sosit timpul să luăm atitudine împotriva conducerii actuale.

Ștefan Cazimir mi-a adus caricatura, cu epigramă, publicată de Clenciu în *România Mare*, 5.5.95:

„Dl Rațiu a fost... călcat de hoți" și aici urma caricatura mea cu papion, după care textul:

„M-au călcat niște tâlhari!
Mi-au luat mărci, mi-au luat dolari...
Papionul, nicidecât,
Că... dormeam cu el la gât!"

M-a amuzat și l-am întrebat ce a făcut cu problema pe care i-am dat-o pentru „Ora 5" la Televiziune.

Iată versul lui (eu îi spusesem că Cincinat Pavelescu, dacă i se dădeau două cuvinte, producea o epigramă în jurul lor). Cuvintele pe care i le-am dat lui au fost „Cazimir... chilipir".

„Nu e mare chilipir
Să te cheme Cazimir

Căci mai mult ecou în spațiu
Are numele de Rațiu."

L-am pus să semneze și să dea și data când a luat parte la „Ora 5". „18.V.1995", mi-a zis. „Curios, e ziua când l-am văzut pe Bob Dole. Îți dau o copie a ziarului nostru de astăzi, în care se descrie evenimentul". Și, la cererea lui, i-am dat și o dedicație.

Am plecat devreme de la Parlament. A venit Țurcanu. Mi-a lăsat scrisoarea lui de demisie din PNȚCD.

Prințul Paul m-a invitat să fiu prezent la o recepție dată de Fundația lui, la care va fi prezentă Ducesa de Kent. Am declinat.

Le scriu lui Dole și Christinei Valmy și le trimit *Cotidianul*.

Marți, 23 Mai 1995

Victor Marian sosește la 7.00 dimineața. Eu mă sculasem la 3.45 a.m., după un somn profund de vreo cinci ore. I-am dat 70.000 de lei pentru bursiera mea.

Am dat multe interviuri; la BBC, Antena 1, Tele 7abc și unui gazetar din Arad. Mai ales în legătură cu decizia Curții Supreme de ieri.

Vilău, deputat PD, mă oprește pe coridor să-mi spună că trebuie să candidez la Președinție. El va vota pentru mine, mă asigură. N-am insistat, dar e greu să-l cred, căci Petre Roman a anunțat deja că și el va candida.

Mureșan îmi vorbește foarte deschis. Trebuie să se organizeze tinerii noștri PNȚCD-iști. Mă vor pe mine Președinte Executiv. Dar nu le place nici Statutul Dobrescu-Galbeni, căci creează postul de Președinte de Onoare. Ceea ce înseamnă că Coposu va continua să domine Partidul, participând doar la ședințele Biroului Permanent, la sesiunile Delegației Permanente și la Congresul Partidului. Altfel, va sta deoparte.

La 5.00 p.m., ne întâlnim cu toții (parlamentarii PNȚCD) în camera mare din stânga, la Senat (parter). Mi-am făcut niște note, pe care le alătur. A început Berciu. A dat amănuntele Adunării Delegației Permanente la Alba-Iulia: trenuri, autobuze, hoteluri, mese etc. Apoi, se prezintă Statutul. Diaconescu conduce ședința. Coposu intervine din când în când. Ionescu-Galbeni și Dudu Ionescu. Care sunt obiecțiile? Toate, nejustificate, după ei. Nimeni nu atacă frontal. Doar implicit. Proiectul actual consfințește „dictatura" Președintelui și instituie funcția de Președinte de Onoare, care are dreptul să participe la ședințele Biroului Permanent. E clar, Coposu își organizează retragerea. Își va impune oamenii și va rămâne marele șef care plutește deasupra, ca Mao Tze Tung sau Deng Xiaoping. Până la adânci bătrânețe. N-am zis nimic și am plecat imediat după terminarea ședinței.

Miercuri, 24 Mai 1995

Ioan Mureșan vine la mine la masă. Vorbește pe șleau. Coposu e în mâna

unui grup care vrea să controleze Partidul: Ciumara, Dudu Ionescu, Remus Opriș, Răsvan Dobrescu și personalul din Biroul Central, unde fata lui Dobrescu controlează totul. Grupul lui Mureșan e format nu numai din ardeleni, dar și din Liviu Marcu, Paul Alecu, Simionovici și alții (Rizescu, de exemplu) care mă vor pe mine Președinte. Ca să revenim la valorile tradiționale ale Partidului nostru.

La 8.00 seara, vin Radu Popa cu fiica lui, Laura, și Loy Veal. Le dau o cină simplă. Discutăm concret ce trebuie să facem pentru candidatura mea la Președinția țării. Le cer un plan de acțiune scris, cu indicarea celor care vor fi șefii departamentelor. Laura îmi sugerează să vorbesc la una din mesele ce se dau la universitate. Vom avea mulți voluntari.

Am dat și un amplu interviu, azi după-amiază, ziarului *Bursa*.

Seara, la 10.00 p.m., la Tele 7abc.

Horia Alexandrescu face un interviu „despre toleranță". Participă Părintele David Petre, Generalul Costică Voicu (Poliția Capitalei) și Mădălin Voicu, Președintele Partidului Liber al Unității Naționale (PLUS). Și eu. A mers foarte bine.

Joi, 25 Mai 1995

Am publicat în *Cotidianul* demisia lui Bărbuș din toate funcțiile pe care le ocupa în PNȚCD. Anca a acceptat să tai aliniatul care se referea direct la ea și la Bostan. E mai tare așa. Pe aceeași pagină, am publicat și acordarea Ordinului „Légion d'Honneur" lui Coposu. Așa că nu se pot plânge detractorii mei.

Cu avionul Malev, la Budapesta. Ne primește Consilierul Stoica și ne duce, pe toți, la Ambasada noastră. Ambasadorul e cam plin de el. Monologhează. Dar e interesant, pare bine informat. Patru dintre diplomații de aici sunt sătmăreni. Normal, ei vorbesc foarte bine ungurește. Căci unii dintre ei au copilărit în timpul războiului și mergeau la o grădiniță de copii de limbă maghiară.

În Ungaria, se vehiculează ideea cantonalizării Transilvaniei. Pentru etnia maghiară, Clujul să fie capitala. Pentru germani, Brașovul și pentru întreaga Transilvanie, Alba-Iulia. Interesant de remarcat că în avion am citit *Budapest Week News*. Chiar în primul articol, intitulat „Hungarian worldbody hawks culture, rights", se face propagandă șovină. E vorba de Federația Mondială a Maghiarilor.

Se menționează cei „3,5 milioane de unguri care trăiesc în țările vecine Ungariei". Aceștia ar fi „privați de educație în limba lor, în biserici, administrație publică etc... și n-au șansa de a obține posturi bune, iar averea lor e confiscată". Se menționează situația celor din Ucraina, Slovacia, Serbia și Croația și că „exodul ungurilor din Transilvania a atins o cotă fără precedent de la evenimentele din 1989 încoace".

Vineri, 26 Mai 1995

Nu prea am dormit astă-noapte. Nu știu de ce, dar sunt tulburat de ce se petrece în Partidul nostru. Și foarte îngrijorat că s-ar putea întâmpla să nu pot participa la ședința Delegației Permanente, care va avea loc mâine, la Alba-Iulia. E clar că va trebui să luăm cuvântul în legătură cu mai multe rapoarte, aici, la AAN. Nu pot să mă împart în două, din păcate.

La 5.30 a.m., îmi telefonează reporterul de la Radio România, așa cum ne-am înțeles.

La 6.30 precis, Bucureștiul îmi ia un interviu. Subliniez importanța acestei sesiuni a AAN, unde se definește rolul NATO în această perioadă după prăbușirea comunismului. Nu sunt mulțumit de cum am vorbit. Cam prea deslânat.

Am luat micul dejun cu Timofte. A venit și Lițiu, pe urmă.

La 10.00, ne-am întâlnit cu toții în holul hotelului. Ne-am împărțit rolurile. Le-am explicat că va trebui să merg la Alba-Iulia. Toți au insistat să rămân, căci alta e impresia pe care eu o fac la aceste adunări.

Mergem în mașinile ambasadei la Parlament. Totul, foarte bine organizat la Intrarea 12. Biroul AAN e instalat chiar la poalele scărilor spectaculoase, largi, acoperite cu un covor gros roșu, ce duc la Rotonda regilor Ungariei.

„Astea s-au construit cu banii noștri, în mare parte", le-am spus eu, în glumă, colegilor.

Am mai stat puțin și ne-am întors la hotel pe jos, pe malul Dunării. E tocmai porțiunea din fața „Margit Sziget". M-am dus sus, m-am îmbrăcat în halatul de baie. Am petrecut restul zilei la piscină: fierbinte, cu valuri, 36-38 de grade, călduță 32-34 de grade și de înot, 24-28. Am citit materialul AAN, am moțăit, am ieșit pe terasă, dar n-am stat, și m-am odihnit.

Seara, recepție la ambasadă. Ne primesc diplomații și soțiile lor, în frunte cu Doamna Donca, soția ambasadorului. Seară foarte plăcută. Mulți au ținut să se fotografieze cu mine. Mulți și multe doamne m-au informat că au votat pentru mine și că tare ar vrea să CANDIDEZ DIN NOU.

Sosește și Petre Roman din Albania.

Sâmbătă, 27 Mai 1995

La ședința AAN, totul merge bine, în cele din urmă. Petre Roman ținea neapărat să vorbească la Raportul Karsten Voigt/Tamás Wachsler. I-am spus că m-am pregătit. În fine, am vorbit. Am lăudat analiza argumentelor pro și contra lărgirii NATO spre Răsărit. M-am opus, însă, punctului 80 din Raport, care prevede intrarea în NATO a țărilor de la Vișegrad, cu posibila adițiune a Slovaciei! E o contrazicere a spiritului Parteneriatului pentru Pace și a declarațiilor lui Richard Holbrooke din 23 Mai, am spus. Și a interviului pe care l-a dat a doua zi la Radio București că nu există nici o listă de priorități, că toate țările

vor fi tratate pe merit, de la caz la caz. Am atras atenția și asupra unui punct din Raportul Special al lui Wachsler, care dă informația: „României i s-a acordat statutul de membru asociat, în Aprilie 1991", la o masă rotundă ce a avut loc în România. I-am citat din scrisoarea lui Charlie Rose, Președintele AAN la acea oră, din 17 Aprilie 1991, care sună așa: „... Am plăcerea să vă informez că, la recenta întrunire din Key West, Comitetul Permanent a aprobat propunerea mea ca Parlamentul României să primească statutul de membru asociat AAN...".

Am reformulat art. 80 după cum urmează: în loc de expresia dură că Polonia are mai mari șanse să intre în NATO decât România, am sugerat formula alăturată. Am făcut acest lucru după ce am citat din cuvântarea lui Holbrooke.

Intervenția mea, foarte bine primită de plen. Wachsler mi-a spus că acceptă corectura în ceea ce privește admiterea României ca membru asociat, dar nu vrea să-și exprime opinia asupra reformulării art. 80. Vom vedea. În tot cazul, poziția noastră a fost înregistrată.

Roman a vorbit și el. Bine. A menționat chiar că e o completare a ceea ce am spus eu. A arătat două contradicții din Raport, subliniind același punct că noi nu vrem o intrare eșalonată în NATO și că România și Ungaria vor intra împreună.

În cealaltă sală, la Comisia Afacerilor Civile, a vorbit Csóti. Aș fi vrut să fiu acolo. Nu se putea. Cele două rapoarte au fost dezbătute practic în același moment. A vorbit, însă, Ovidiu Petrescu despre legile maghiare foarte favorabile minorităților naționale, dar ele se aplică acum, după asimilarea a circa 220.000 de români rămași în Ungaria după 1918. E vorba de greco-catolicii din Eparhia Hajdu-Dóróg. Iar la Gyula, abia mai sunt vreo 10.000 de români. Majoritatea lor nici nu mai vorbesc bine românește.

Seara, recepție în Palatul Regilor Ungariei, pe Gellert, în Buda. Foarte bine. A vorbit Președintele Parlamentului Maghiar, Gál, și Karsten Voigt. N-am stat mult. Am vrut să mă culc devreme, ca să mă scol la 3.30 a.m. N-a fost chip. Mi s-au luat interviuri, la telefon, de Radio București, RFE și Stoian de la BBC.

În fine, am luat un somnifer, ca să fiu treaz iarăși pentru un interviu, la 3.00 (VOA). La 4.00 precis, am plecat cu Nistor Bonica.

Duminică, 28 Mai 1995

Aproape goale drumurile din Ungaria, de altfel excelente și bine îngrijite, cu linii albe, nu numai la centru, dar și pe margini. Am ajuns la frontieră la 6.30 a.m. Deci, 7.30 ora României. Ne-am oprit la Oradea, pentru ca șoferul meu, Bonica, să se oprească la casa familiei lui, căci fetița lui a fost, ieri, operată de apendicită. Ne-am oprit la mormintele familiei. Nu s-a făcut nimic. Numai bălării. Mai ales printre morminte.

Sosim la Alba-Iulia pe la 11.30 ora României. Parcăm mașina în imediata

apropiere a statuii. Mergem, apoi, pe jos, fiind însoțiți de Primarul orașului, Timiș, la sediul Partidului. Conferința de Presă era în toi. Le-am dat „bună ziua" și mi-au făcut loc lângă prezidiu. Diaconescu, Ciumara, Berciu, Remus Opriș și mai nu știu cine. Întrebări, răspunsuri, mai ales asupra dezbaterilor din ajun și din noaptea trecută la problema Statutului. Cum am aflat, pe urmă, au terminat pe la 1.00 noaptea.

Am fost solicitat, de o delegație venită special, să mă duc la Biserica noastră greco-catolică, acum în construcție. Plină, multă lume afară. Sobor de preoți, cu Episcopul Ploscariu în frunte. Foarte multă lume s-a cuminecat. Ioan Mureșan, printre ei.

Mesaj din partea delegației venite special din Austria. Un băiețaș de 6-7 ani a recitat ceva. Ei au susținut și financiar construcția Bisericii, ne-a informat preotul-paroh. M-a menționat și pe mine. La sfârșit, i-am îmbrățișat pe toți slujitorii și m-am întors la Partid cu mașina lui Ioan Mureșan. „Am câștigat ceva, mi-a spus. Președintele Partidului va fi ales de Congres, nu de Delegația Permanentă, și am eliminat „democrația *desăvârșită*". E o formulă nefericită, chiar dacă Maniu a fost cel care a inventat-o, așa cum i-am spus lui Vasile Lupu, la ședința parlamentarilor noștri la București. Democrația e perfectibilă. Perfectă nu poate să fie, cu atât mai mult „*desăvârșită*".

Îl așteptăm pe Coposu. Cum trecuse de 12.30, am luat-o pe jos, căci statuia e la doar câțiva zeci de metri distanță. Eram deja în fața statuii. Îi strâng mâna lui Coposu și mă aranjez și eu, undeva în față, dar nu lângă el. Preoții încep slujba imediat. Cam lungă, ca de obicei la noi, românii. Încet, încet, lumea se îmbulzește și în fața mea, Ticu Dumitrescu, apoi doamna Timiș. În fine, când Coposu trage sfoara ca să dezvelească statuia, doi tineri se alătură lor, ca să fie, vezi Doamne!, corpul de gardă al lui Coposu. Cuvântarea lui Coposu, nu rea, dar slabă. Rostită cu un glas penibil, săracul. La un moment dat, a început să tușească și toată lumea aștepta consternată. Dacă nu se oprește tusea? Și-a revenit. Celelalte cuvântări, bune. Mai ales a Primarului Timiș. Și Berciu a vorbit bine. În fine, Prefectul a vorbit și el. Coposu, vădit tare slab, ofilit chiar sub soarele cam prea puternic, deși era sub o mare umbrelă, s-a retras.

Curând după aceea, s-a terminat festivitatea. Ne-am îndreptat spre restaurantul unde se servea masa la 250 de participanți. Mi s-au luat interviuri. Eram înconjurat de o mare mulțime. Nu se mai opreau cei care-mi cereau autografe. Întrebat de nenumărate ori dacă voi candida la Președinție, am răspuns tot timpul:. „E în voia Domnului!".

M-au așezat la masă lângă Diaconescu, care prezida. Dar, venind doamna Timiș, am pus-o pe ea între noi și pe doamna Berciu la stânga lui Diaconescu. La dreapta mea, Ioan Lup și soția. N-a trecut mult timp până mi-am putut da seama că soții Berciu și-au arogat toate meritele pentru reușita festivității.

Doamna Timiș a avut grijă să mă lămurească. Era, în special, iritată că numai numele lui Berciu a fost pronunțat de Coposu. Ei, ceilalți, au dus tot greul. Ei au muncit. Berciu a fost la București, în Parlament.

Coposu n-a apărut la masă. Au venit nenumărați la mine, să mă salute. Victor Marian, printre ei, bineînțeles. De vorbit prea mult n-am avut prilejul. Dar m-a intrigat faptul că Boileștii au lipsit. La întrebarea mea, mi s-a răspuns că au fost prezenți în piață. Eu nu i-am văzut!!

La întoarcere, ne-am oprit la spitalul unde fetița lui Bonica a fost operată. Nistor a urcat la etaj, să-și vadă fetița. I-am spus să nu se grăbească. M-am plimbat, în parcul de mașini, care era la periferia unui drum printr-un parc adevărat. Au venit trei tineri, cu o uniformă nouă, pentru mine. I-am întrebat ce și cine sunt. Am intrat în vorbă etc. M-a amuzat că, pentru prima dată de când călătoresc prin țară, sau nu m-au recunoscut, sau au pretins că nu mă recunosc, căci am avut o discuție despre funcția lor etc. Sunt subordonați Prefectului. Deci, Puterii Executive. Așa înțeleg.

Pe urmă, în mașină, Nistor Bonica m-a asigurat că „ăștia" m-au recunoscut, fără îndoială, dar sunt niște leneși, care n-au muncit niciodată. Sunt ce erau securiștii, chiar dacă n-au fost ei, personal, securiști, căci erau prea tineri înainte de Revoluție. Trebuie să recunosc că înclin să accept opinia lui.

Am sosit la Budapesta curând după miezul nopții.

Luni, 29 Mai 1995

Ședința Plenară de închidere a sesiunii AAN. Cuvântarea Președintelui Gál al Parlamentului. Mi-a plăcut cuvântarea lui Gyula Horn. Pozitivă. Roman i-a pus o întrebare legată de conversația avută cu el imediat după Revoluția română. El era Prim Ministru, Horn, Ministru de Interne. Cum vede soluționarea diferendelor dintre noi, ceea ce fusese obiectivul declarat în Decembrie 1989. Bineînțeles, Horn a scăldat-o. Nu putea să dea un răspuns clar.

A vorbit, apoi, Richard Holbrooke. Am comentat eu referitor la dorința lui ca noi să semnăm, ca și slovacii, Tratatul de bază cu Ungaria. I-am răspuns că nu e vorba de o speranță, ci de o certitudine a noastră că vom face acest lucru. La timpul său. Și am adăugat că diferendele noastre sunt rezultatul unei perspective istorice. Ei văd lucrurile într-un fel. Noi, românii, în altul. Am citat modul în care bătălia de la Poitiers a fost și continuă să fie văzută diferit de englezi și de francezi. Să ne punem de acord. Câtuși de puțin. Atunci vom face reconcilierea autentică. Și am vorbit despre seminarul de la Cluj, sponsorizat de mine, pentru studenții de la Istorie, maghiari din Ungaria și românii de la Universitatea din Cluj. Așa se va face reconcilierea!!

După-masă, cu autobuzul până la gară. Apoi, cu un tren „istoric", căci are locomotivă cu aburi, la herghelia „Nostalgia Tania". La vreo 70 km sud de Budapesta. Pământul e nisip. Evident, fundul Mării Sarmației. Toți tinerii,

îmbrăcați în costumele lor tradiționale. Lungi tunici, până la glezne, albastre, ce se despică, așa, ca să atârne de cele două părți ale calului. Călătoreau fără șa. Cizme, da. Pinteni, da. Dar, altfel, erau numai călărețul și calul, ținut doar de frâul din gură. Remarcabil. Controlul calului, excepțional. Așa cum au demonstrat, în diverse exerciții și posturi, inclusiv câteva care nu sunt naturale pentru un cal, oricât de bine ar fi dresat el. Mi-a plăcut.

A urmat cină îndelungată, nu extrem de bine regizată, dar nu rea. Mâncarea, în tot cazul, a fost bună, deși nicidecum comparabilă cu ceea ce văzusem noi când am inspectat proțapurile pe care purceii și tăurașul au fost pregătiți.

Marți, 30 Mai 1995

Acum sunt în avionul Malev, fără lumină, scriu aceste însemnări.

După o întrunire în holul hotelului, ne-am dus la Parlament. Ne făcusem bagajele. Erau deja în mașinile ambasadei. Ne-a primit Președintele Comisiei de Apărare a Parlamentului Maghiar, Mecs. Am vorbit cu toții, rând pe rând. Timofte l-a invitat să vină la București. Bun început de relații mai strînse pe linie militară cu acoperire parlamentară. Roman plecase la București cu o zi înainte.

Masă la reședința ambasadorului Donca. Prezent Mircea Mitran, fostul ambasador la Tokyo. Tare vorbăreț. Le știe pe toate. El mi-a recunoscut cetățenia română în 1990.

Au descoperit că Antonescu mi-a luat-o în 1942!? Eu avusesem impresia că ei îmi declaraseră că Gheorghiu-Dej mi-a luat-o în 1952!! În fine, acum lucrează cu Virgil Constantinescu. Mi-a promis că-mi va da amănuntele cazului meu.

Donca a rostit câteva cuvinte. Am răspuns în numele tuturor, ca să arăt cât de mult am apreciat cum ne-au susținut în activitatea noastră.

Cum nu eram grăbiți, ne-a dus ambasadorul, însoțit de alți diplomați din misiune, să vedem Piața eroilor, cea inaugurată ca să marcheze 1000 de ani de la 896. E abia la câțiva pași de reședința lui. E impresionantă. Un fel de semicerc de coloane. Între ele, eroii istoriei lor, începând cu Ștefan cel Sfânt; o serie de regi, până la Matei Corvinul (1490-1526). Deci, de la Mohács, istoria a continuat în Ardeal. Restul, pașalîc turcesc. În partea a doua a semicercului, urmează Bocskay, Bethlen Gábor, Tököly Imre, Rakoczy II (cel „faimos" prin curuți și lobonți) și Kóssuth Lajós.

Ne-am dus, apoi, în grădină, să-l vedem pe Notarius Annonimus, bine reprezentat în bronz, cu o glugă peste cap de abia-i vezi fața. Absolut corect. De aceea, e și astăzi un anonim, deși nu m-ar mira dacă, cine știe când, se va dovedi că era de origine română sau parțial română. Altfel, de ce s-ar fi semnalat faptul că existau voievozi români când au năvălit ungurii?

Miercuri, 31 Mai 1995

La Comisia de Politică Externă. Le explic ce s-a întâmplat la Budapesta. Anunțasem o Conferință de Presă pentru ora 13.00. Aflu de la Timofte că Roman a făcut tot felul de declarații. Accept ideea lui că nu mai are nici un rost să le mai vorbim gazetarilor. Întors acasă, îi dau un interviu lui Cristian Lupu, pentru Antena 1.

E adevărată toropeală. Extrem de cald și înăbușitor oarecum. Vegetez. Dar citesc destul de mult din ultima carte a lui Hitchins. Nu merg la nici una din recepțiile programate.

Joi, 1 Iunie 1995

În Parlament, discuție la noi, la Partid, în Sala 22, despre ce e de făcut cu ungurii și despre planurile Puterii de a introduce sistemul **uni**nominal de reprezentare în Parlament.

Nu intru în discuția ultimei probleme, care-i preocupă pe colegii mei, pentru bunul motiv că le va afecta viitorul. Dacă vor rămâne deputați! Eu aș vrea sistem uninominal, dar dublat de o listă pe țară, în așa fel încât voturile care n-au dat deputați să nu fie pierdute. Am atras atenția, însă, asupra faptului că nu e bine să reacționăm violent la cererea ungurilor noștri de a avea o regiune autonomă. Am pomenit cuvântarea lui Dejeu ca fiind excesivă. N-am zis nimic de cuvântarea lui Coposu la dezvelirea statuii lui Maniu, care e, pentru occidentali, inacceptabilă. Funar ar fi fost mai moderat. E total greșit să spunem astăzi, cum a spus Coposu, că aici nu vom avea pace până nu vom reconstrui România Mare.

Vine Ioan Mureșan la masă. E absolut hotărât. Eu să accept să fiu alesul lor pentru Președinția Partidului. Mi i-a numit pe cei care-s cu el. Se pregătește în țară. Trebuie să mergem la unchiul Mitropolitului nostru greco-catolic, Mureșan.

Vine Silvia Constantinescu, redactor la *Curierul Românesc* din Stockholm. Îi dau un amplu interviu. Apoi, Iosif Toma Popescu, PNȚ-istul bătrân pe care l-am întâlnit la Varșovia. Îmi dă un studiu despre arestarea liderilor noștri la Tămădău. Face tot felul de declarații. Îl ascult. E contra lui Paul Lăzărescu. Și foarte contra lui Coposu. În fine, Ștefan Mamulea. Îi ofer un formular de cerere pentru o bursă FEW Ianuarie-Iunie 1996. Îmi explică cum a fost cam marginalizat din cauza lui Dudu Ionescu. „Nu se poate avea încredere în el!", mi-a zis. Nu mai menționez de ce și cum s-a supărat Coposu pe el pentru că a îndrăznit să candideze la PNȚCD-tineret. Când el, Coposu, îl vroia pe Dudu Președinte!! Asta în 1990. Atunci, la început.

Îmi telefonează Bodnar din Sighet. „Eu sunt săpânțan hotărât. Vă vrem Președinte!". Doamne, Doamne, unde ajungem!? În orice caz, îl programez pentru Vineri, 9 Iunie.

Am citit materialul referitor la evreii din România. La cuvântarea Rabinului Șafran în fața Senatului, de la sfârșitul lui Martie. Filostrat, de la Ambasada SUA, ne cere să publicăm scrisorile de protest, împotriva celor spuse de Șafran.

Vineri, 2 Iunie 1995

La 9.30 dimineața, Octavian Pasoc înregistrează un interviu cu mine despre cele petrecute la Budapesta. E vorba de intrarea noastră în NATO. Mă achit bine, cred. Interviu cu Aura Alexa Ioan de la *Tinerama*. De fapt, două interviuri. Primul, axat pe AAN. Al doilea, care va fi publicat mai târziu, despre mine. Ce citesc, dacă mai scriu etc. I-am spus că țin jurnalul meu de zi în continuare. A urmat o discuție. Trebuie să-l public etc. Da, dar n-am când să mă ocup de așa ceva. Cel care-l va publica va trebui să scrie o introducere la fiecare capitol, ca să dea ambianța istorică, evenimentele principale din acea vreme. Eu n-am încrustat decât ce mi s-a întâmplat mie. Dar descrierea perioadei e esențială. Altfel, jurnalul e o repetiție: eu... eu... eu...!? Ceea ce trebuie neapărat evitat, i-am spus. Imediat s-a oferit. Ar vrea să facă acest lucru. Să vedem cum scrie. Oferta, însă, trebuie luată în considerare. Ar fi un început.

La 12.00, recepție la Ambasada Italiei. E noul ambasador.

Corneliu Mănescu m-a felicitat pentru activitatea mea: „Ești iarăși pe prima pagină a ziarelor". Gionea mi-a vorbit de Partid, Coposu etc. Țepelea tocmai s-a întors de la Zagreb. Îi atrag atenția asupra faptului că nici numele meu nu e pomenit niciodată în *Dreptatea*, deși eu o finanțez cu aproape două milioane pe lună. Mi-a sugerat să mi se facă un interviu mai mare pe ultima pagină. El a instituit astfel de interviuri cu deputații și senatorii noștri. Depinde cum o fac.

S-a vorbit mult, în diverse grupuri, despre posibila mea candidatură. Atanasiu, Avramescu... E un fel de joc!

La 4.00 p.m., vine Mihai Zamfir. El e Președintele Partidului Național Regalist. Are 52 de ani. De statură mijlocie, neimpresionant, dar pare serios. Monarhiștii sunt disperați. Sunt victima unei campanii susținute de a-i distruge. De altfel, *România Viitoare* a Siminei Mezincescu a fost și este o diversiune. Ea nu e autentică. Regina Ana și-a dat seama de acest lucru. Nici PNȚCD nu mai susține restaurarea Monarhiei. Coposu joacă un rol nefast. Probabil că e forțat s-o facă. Și câte și mai câte.

„Mișcarea pentru Regatul României" și-a dat în petec. Noveanu, conducătorul acesteia, a declarat, la o recentă conferință a lor: „Eu sunt copil de legionar". Partidul Liberal Monarhist e condus de Radu Ionescu-Galați, Gurău Titus și Gh. Iacob. E foarte slab. Mai este gruparea „Amicii Regelui Mihai" din Arad.

Mi-a vorbit, apoi, de Emil Petrovici, care a fost asasinat (o mașină a trecut peste el). La fel, Octavian Georgescu, 34 de ani, a fost torturat, asasinat și aruncat în Lacul Herăstrău. După toate aceste informații, mi-a spus că tot

numai prin PNȚCD se poate asigura restaurarea Monarhiei. Că eu sunt „singura scăpare pentru PNȚCD". Și toate aceste facțiuni s-ar coaliza dacă eu aș avea conducerea PNȚCD.

Și așa de des mi se spune lucrul ăsta, că încep să-mi închipui că e o acțiune concertată ca să mă „îmbete"! Abia pleacă și vine Niță. Ion Puiu e senil, îmi spune. Și-mi dă mai multe exemple. El continuă cu Partidul lui Creștin Democrat. Vrea să scoată un manifest în care să mă propună candidat la Președinție. Îmi vorbește și despre Partidul Liberal Democrat al „unei doamne, al Generalului Georgescu și al lui Ionel Roman, deputatul". Sunt, evident, cei care m-au invitat să stăm de vorbă de mai multe ori.

Am ajuns la biroul RFE cu o oră și jumătate mai devreme. M-am dus la sediul Partidului. Era ora 5.50. Nimeni acolo. Toate ușile încuiate, cu excepția celei a Organizației de femei. Acolo erau două fete, care nu mi-au dat nici o atenție. N-avea nici un rost să mă întorc acasă. I-am invitat pe băieți (Sorin și Gigi) să bem un pahar la micul restaurant, cu mese afară, din Piața Rosetti. Plăcut. Eram la umbră. Interesant să-i observ pe trecători. Când mă recunoșteau, un zâmbet deschis pe fața lor.

A venit Bâtcă. Nu l-am recunoscut. A fost deputat de Caraș-Severin în prima legislatură. Ședea în spatele lui Diaconescu, care era lângă mine. Tare a îmbătrânit. Și el a fost la sediu și n-a găsit pe nimeni acolo. L-am invitat la masă și i-am comandat o bere. O duce greu cu inima. Are doar 74 de ani.

Ajungem la timp la RFE. Rateș ne telefonează din Praga. Discuția, despre intrarea în NATO. Dumitrașcu, senatorul, și eu. A mers bine. Am subliniat ceea ce trebuia. Dar n-a fost o discuție adevărată, pentru că și el e pentru intrarea noastră în NATO. Ceva discuție doar pe marginea afirmației lui că NATO e o organizație de război. Evident, am respins acest lucru categoric.

Cina, numai noi doi, Elisabeth și cu mine. Ea a sosit azi după-amiază. Ea n-are nici o îndoială. Sunt prea bătrân să mă angajez într-o luptă pentru Președinție. Probabil că are dreptate, dar nu e, oare, datoria mea s-o fac dacă mi se oferă ocazia?

Sâmbătă, 3 Iunie 1995

După-masă, sosește Nicolae. Îi povestesc cum a mers discuția noastră, în patru, azi-dimineață. Cu Mircea Enescu și Oprișescu. Ambii se simt inutili, căci Șerban Madgearu nu discută cu ei materialul prezentat pentru publicare în *Românul Liber*. Primii doi, sosiți mai devreme, îl critică foarte aspru pe Madgearu. Nu găsește materialul, nu publică destul din exil, nu publică material bun oferit din țară. De exemplu, un articol al academicianului Bălăceanu-Stolnici despre unificarea liberalilor sub Ionescu-Quintus.

Odată venit – mai ales că, între timp, sosise și *Românul Liber* pe Iunie –, criticile primilor doi au fost mult mai moderate. Într-adevăr, numărul din

Iunie arată foarte bine și nu mai puțin de 13 pagini sunt acordate exilului sau sunt scrise de exilați. Înțelegerea noastră, la ultima astfel de întrunire, a fost ca minimum șase pagini să fie consacrate exilului. Deci, a îndeplinit cu prisosință această condiție.

La cină, vin prietenii lui Nicolae: Martin Green cu soția lui, Jacqui, și Teddy Reitman. Teddy s-a născut în România. Vorbește bine românește. A făcut mulți bani în lumea întreagă, în Africa de Sud în special. Martin, spre deosebire de Peter, fratele său pe care-l cunoaștem din Zermatt, e mândru că e de origine din România, ambii lui bunici fiind născuți aici, în Basarabia, în anii '20. Dar el nu vorbește românește. Teddy ar vrea să investească aici. Să dezvolte o fermă după metode moderne, aduse din Israel. El are o casă acolo.

Ne-am înțeles foarte bine. Dezastrul, însă, a fost mâncarea. Le-am oferit numai porc. Absolut absurd. Ei sunt toți evrei. N-au mâncat aproape nimic.

Duminică, 4 Iunie 1995

Promisesem că iau parte în programul la radio „Zodia Gemenilor" al lui Nicolae Vasenciuc. Când am văzut că trebuie să stau acolo între orele 10.00 și 13.00 și, cum era și foarte cald, nu m-am mai dus.

La cină, Șerban Lupu, nepotul, violonistul. Cu soția, Daniela. Ea are 42 de ani. El, 43. S-au căsătorit acum un an. E prea vorbăreț și prea vrea să placă flatând. Așa cum tind să facă foarte mulți români. Par, însă, fericiți împreună. Or să stea aici până prin Septembrie. El e descendent al lui Stoica, a cărui mamă, mi se pare, a fost sora memorandistului. Pe el l-am ajutat să-și termine studiile în Anglia, sub Izrah Nieman, și i-am cumpărat violina Gaghiano. Îmi spune că merge din ce în ce mai bine.

Seara, pe la 11.30, mă scoală băiatul de gardă. „Domnul Varlam insistă să vă vorbească. E foarte urgent". M-am sculat.

„S-a dat știrea că Coposu ar fi murit în drum spre Germania". Cine a dat-o? Nu știa exact. AM Press, vreun post de radio?!?

Curios, astăzi după-amiază, îmi povestea Nicolae cum, inițial, i-a răspuns in extenso lui Coposu. La scrisoarea lui de cinci pagini, în care mă ataca, pe nedrept. Dar n-a expediat-o când a văzut ce i-am scris eu. Împăciuitor, i-am spus că descrierea mea e o caricatură de care el avea nevoie și pe care a construit-o, poate, fără să-și dea seama, ca rezultat al reacției lui la revenirea mea în țară. Aș vrea, totuși, să-mi dea atât răspunsul pe care i l-a dat lui Coposu (pe care l-am văzut numai în versiunea engleză), cât și ciorna originală. Pentru dosarele mele. Pentru istorie.

Marți, 6 Iunie 1995

Împlinesc astăzi 78 de ani. Nana întotdeauna îmi povestea, când eram copil, că m-am născut mort. Nana ținea casa „moșului", Nicolae Protos Rațiu,

bunicul meu. Era în timpul prânzului. „Moașa mi-a spus să ud ștergarele. A început să te bată cu ele. Le tot schimba, ca să fie apa rece. Deodată, ai început să-ți miști buzele. «Jól van», a anunțat, mulțumită, moașa. Și ai început să respiri".

Așa îmi descria Nana venirea mea pe lume.

Ieri, au venit Peter și Jennifer Blaker. Puțină confuzie la aeroport. Minodora, cu personalitatea ei puternică, a aranjat ca avionul să tragă la Sala Prezidențială. Elisabeth se dusese să-i primească și aștepta, în zadar, la ieșirea normală. În sfârșit, lucrurile s-au aranjat. Minodora i-a dus direct la Hotelul Minerva. Am mers și noi acolo, pe la 7.20. Am fost vreo 12 persoane la cina foarte bună oferită de patronul restaurantului.

Ar fi trebuit să mă duc la masă la ambasadorul Belgiei. Nu m-am dus. Mi-a scăpat din vedere. E un semn rău. Am oferit șampanie și țuică colegilor mei din Parlament. Am primit foarte multe felicitări.

Cina, la Clubul „Why Not". Patron e un libanez. E o mare discotecă, bine amenajată. „Vineri seară, vin peste 1500 de tineri", îmi spune. Multă lume – vreo 30 de persoane. Mâncarea modestă, însă. Cadouri pentru mine. Martin Green cu soția și Tedy Reitman îmi cântă „Mulți ani trăiască!". Trebuie să fac o mică cuvântare. Foarte slabă, din păcate. Sunt prea solemn. N-am reușit să fiu „light-hearted".

Au fost și Otto Weber și Cornel Sturdza-Popovici. Ultimul nu vede cum am putea cuceri Congresul Partidului. Se lucrează intens ca toți delegații să fie „ai lor". După el, trebuie să ne despărțim și să facem un adevărat Partid Creștin Democrat.

L-am ascultat, dar nu sunt de acord. Mă opun ideii spargerii unității Partidului.

Miercuri, 7 Iunie 1995

Ziua începe devreme, cu venirea lui Micu și Bogdan Mezei la micul dejun, direct de la gară. Se gândesc să facă, acum, o stație de benzină pe terenul meu din Someșeni. Le-am spus să ia legătura cu Dorel Rațiu.

La Parlament, îl văd pe Ioan Mureșan și-i dau un cec ca să plătească taxele de școlarizare ale băiatului său, Dan, la Downside School. O să mi-i restituie. Nu e de acord cu Sturdza-Popovici. Congresul Partidului poate fi cucerit. Trebuie să fiu foarte activ vara ce vine. Asta e tot ce ne trebuie, după el. Să mergem peste tot. Lumea va fi cu noi.

La 9.00 dimineața, la Adrian Năstase cu Peter și Jennifer Blaker. Foarte bine. Îi duc și la Galeria Senatului, să le arăt Camera Deputaților. Tocmai se făcea apelul nominal, pentru că, evident, nu avuseseră cvorum. Am strigat de acolo „prezent" când mi-a venit rândul. I-a interesat atmosfera.

Direct la Patriarh îndată ce a sosit și Minodora. E cam trasă la față, dar îmi

închipui că a avut foarte multe de făcut în ultimele zile. Aflu pentru prima dată că Ceaușescu intenționase să demoleze și Patriarhia. Teoctist s-a opus. A apelat la Minodora. Ea s-a dus la sora lui Ceaușescu, cea pe care am cunoscut-o și eu când am fost la Scornicești. Ea, sora lui, l-a înduplecat pe Ceaușescu să abandoneze demolarea, amenințând că se va sinucide dacă o face și-l va blestema etc. După acest incident, în 1987, Ceaușescu nu l-a mai primit niciodată pe Teoctist și Minodora a fost destituită din învățământ. Așa a mers ea la Ierusalim și acolo I-a promis Maicii Domnului să facă „Omenia".

Când povestea Teoctist, Minodorei îi curgeau lacrimile. „E mare actriță", a fost comentariul Elisabethei și al Pușei, căci și ea era la noi la masă.

La 12.00, ne-am dus la Muzeul Național de Istorie. În Sala Consiliului s-a lansat cartea lui Ioan Scurtu *Iuliu Maniu*. Eram cu Ioan Mureșan. TVR ne-a înregistrat imediat, căci am făcut, nevoit, o intrare. Sosisem cu câteva minute întârziere și Scurtu își descrisese deja cartea. Am luat și noi câte un exemplar semnat.

Telefon urgent de acasă. Mă aștepta ambasadorul Croației. Repede, repede. Ajungem, în fine. Elisabeth și Pușa se ocupau de el și de Consilierul lui. Scuzele de rigoare etc. Foarte generos și elegant, mă iartă. Intrăm imediat în subiect. Îmi ofer serviciile de mediere, ca urmare a sugestiei mele de acum un an. Făcând parte din echipa care l-a primit pe Tudjman, i-am sugerat să încheie, ca un prim pas, un acord cu bosniacii musulmani. La întrunire, Tudjman a argumentat pe larg de ce acest lucru nu se poate, i-am spus ambasadorului.

Mi-a mulțumit pentru oferta mea. Eu nu vreau să apar nicăieri. Vreau, doar, să ajut să se rezolve acest dezastruos conflict, tragic conflict, i-am zis, explicându-i cum, printr-o diplomație total secretă, s-a obținut retragerea rachetelor din Cuba în 1962.

Inaugurarea Casei „Omenia" din Strada Cotroceni nr. 11. Multă lume, fanfară, cuvântare rostită de Minodora de pe treptele Casei. Sfințirea, oficiată de Episcopul Bucureștiului, asistat de doi preoți. Zugrăveala casei, încă neuscată în sala unde s-a oficiat serviciul divin. Peter și Jennifer au primit niște șaluri lungi, ștergare albe cu broderie, țesute de mână. Și un ou foarte frumos de Paște.

La Palatul Parlamentului. În Sala Unirii. Mă sperii când intru. Prea multe scaune, mi-am zis. Dar n-a fost rău, până la urmă. După mine, au fost cel puțin 650 de persoane prezente. Minodora, ca de obicei, prea patetică. În fine, a fost nu prea lungă la vorbă. Am urmat eu. De astă dată, satisfăcător și l-am prezentat pe Peter. Și-a pregătit bine cuvântarea. S-a referit la Victoria socialistă din 1945, care urma să rezolve toate problemele serviciilor sociale. „Ei, n-a fost așa. Organizațiile de caritate au devenit și mai necesare decât înainte".

Au vorbit și alții. Inclusiv Secretarul General al Capitalei, Grigorescu. A

venit și soția lui Diaconescu și, la urmă, și el. Atmosferă excelentă, mai ales la recepția ce a urmat în Sala Tapițeriilor. Mâncarea, modestă. Bere și șampanie.

Acasă, pe la ora 9.00 p.m. Tocmai egalaseră israelienii. Am rămas la televizor. Condițiile de joc, imposibile. Bâltoace peste tot, care opreau mingea. Au jucat foarte bine israelienii, dar victoria echipei noastre a fost meritată. Păcat că Răducioiu a primit cartonaș roșu. De ce comentează oamenii ăștia hotărârile arbitrilor?

Am mâncat ceva și m-am dus la Tele 7abc. În direct, cu Meleșcanu și Pașcu. Despre intrarea noastră în Europa. Peste 30 de telefoane în cursul emisiei. Cineva din Câmpina a întrebat de ce nu a început cu Meleșcanu (Horia Alexandrescu începuse cu mine). „Asta e mătușa mea!", a comentat, după emisie, Meleșcanu, râzând.

Altul, al cărui nume de telefon mi l-am notat, ca să-l sun, a zis: „Dacă mă ajută domnul Rațiu să-mi fac un puț, îl voi vota la Președinție". Amuzant. Puț de petrol? Sau de apă?

Joi, 8 Iunie 1995

Rodica și Mircea, fratele meu, îmi telefonează din California. „Din respect pentru Elisabeth, nu putem să o găzduim pe Doamna Bâscă". Am înțeles. „Nu mai e nevoie să explicați", le-am zis când au continuat să se justifice. Au dreptate, chiar dacă e prima dată când le cer ceva.

La Parlament, sunt primit cu felicitări pentru performanța mea de aseară, la Tele 7abc.

„Ați demonstrat că sunteți un mare om politic", mi-a declarat Dudu Ionescu, în gura mare, în prezența mai multor deputați de-ai noștri. I-am mulțumit, bineînțeles. Trebuia să arăt că noi nu vom intra atât de ușor în NATO pe cât părea să indice Meleșcanu.

Ziua publică astăzi extrase din documente KGB care dovedesc faptul că Iliescu a fost recrutat de ei ca agent activ. Situație de neacceptat. Sau dovedește că n-a fost, sau își dă demisia. Pentru că este de neconceput ca șeful unui stat să fi fost în serviciul secret al altui atat, când este bine știut că, odată agent, rămâi agent toată viața! La noi, însă, în democrația noastră originală, și asta se poate. Ar trebui, însă, să forțăm o dezbatere în Parlament.

Luni, se va dezbate Moțiunea simplă introdusă de PD, PSDR, PL-93, PAC și UDMR asupra programului Guvernului pentru intrarea în Europa. Tudor Dunca vine să mă întrebe dacă vreau să iau cuvântul, căci el ar vrea s-o facă. Îi spun, totuși, că ar fi cazul ca eu să vorbesc.

Beran vine la mine să mă avertizeze că nu e bine să mă identific cu Mureșan și greco-catolicii. Pentru viitor. N-am reacționat în nici un fel.

La masă, două doamne, mamă și fiică, scoțiene, ea din Scoția, fiica din Italia, unde e logodită cu un italian. Venite pentru activitate caritabilă la Constanța. Elisabeth pleacă în Anglia, azi după-amiază.

La 3.00 p.m., la sediul Partidului, Diaconescu discută cu un emisar al lui Emil Constantinescu cum să pregătească steagurile și pancartele pentru manifestația din 14 Iunie, ca să se marcheze mineriada din 13-14 Iunie 1990.

În fine, începem ședința Biroului Permanent. Noi nu susținem Moțiunea Opoziției, cum au început să-și spună cei care au introdus-o. Dar nu vom vota nici cu Guvernul. Sugerez că este, totuși, un moment potrivit să facem o expunere a politicii noastre externe. Le-am spus că Dunca ar fi dorit să vorbească. Au fost de acord s-o fac. Apoi, să rămână doi-trei de-ai noștri în sală și să voteze pentru Moțiune. Ceilalți să fie absenți. Dăm un semnal în felul acesta.

S-a pierdut foarte mult timp cu participarea la manifestația din 14 Iunie. Eu n-am fost invitat și, cred, nici n-ar trebui să mă duc. Noi vom construi platforma. Să pregătească ei steagurile și placardele. Ca să fie uniforme. Catarama să plătească.

S-a alunecat repede spre atacuri împotriva grupului disident. Cei nouă care au votat împotriva Statutului. Mureșan ar fi capul lor. Au vorbit Dudu Ionescu, Remus Opriș, Ciumara, Ionescu-Galbeni. S-a făcut mare caz de interviul lui Mureșan în *Flacăra* și de atacul împotriva lor, semnat de gazetărița care era înainte la *Cotidianul*, Roxana Stancu. S-a vorbit de sancționarea lui Mureșan, căci în Statut se cere acest lucru dacă ataci Partidul. Chiar să fie dat afară din Partid.

Galbeni a introdus problema ivită la Congres cu „democrația *desăvârșită*". Am cerut cuvântul. Le-am spus că democrația n-are nevoie de un atribut, de un calificativ. Desăvârșită nu poate fi niciodată. M-au întrerupt Dudu Ionescu, să ne spună cât de rău s-a simțit că i s-a luat un ideal, formulat de Maniu etc. și Galbeni, cam în același ton. Maniu i-a dat formularea etc. Reacția mea: Îmi aduc aminte din copilărie și tinerețe. Eu nu știu cine și când s-a găsit să i se spună „desăvârșită". Eu îmi aduc aminte doar de cele patru puncte: „patriotism, dreptate socială, morala creștină și democrație".

N-am insistat. Ar fi trebuit, poate, să spun că, dacă am făcut o greșeală în trecut, nu trebuie, neapărat, să perseverăm în ea. Chestiunea e tranșată, în orice caz, căci atributul „desăvârșită" a fost eliminat din formularea scopurilor urmărite de PNȚCD.

S-au revoltat și din cauza acuzațiilor aduse de grupul Mureșan împotriva Secretariatului, mai ales împotriva Mihaelei Irescu (fiica lui Dobrescu). Toate astea într-o atmosferă haotică. Vorbesc alandala, unii peste alții, întreruperi continue. Au început iar să fumeze, Ciumara, Radu Vasile și încă cineva... ah, Ulm Spineanu. Mare lucru, deci, nu s-a făcut. Nici vorbă de fixarea datei Congresului Partidului. Sugestia nu trebuie să vină din partea mea.

Bani Ghica s-a revoltat împotriva sugestiei ca la Conferințele de Presă să nu mai apară decât Purtătorul de Cuvânt, Președintele și Prim-Vicepreșe-

dintele și cine are ceva de spus. „Se insistă numai ca să fie mediatizați", explică fenomenul Remus Opriș.

„Și de acolo vor să ne scoată", îmi zice Bani, care era, ca de obicei, în fotoliul din spatele scaunului meu. N-am zis nimic, deși eram și eu vizat, bine-înțeles. De fapt, eu mă duc la aceste ședințe publice ca să se vadă că susțin integritatea Partidului, deși am fost marginalizat de Coposu.

Curând după 5.00 p.m., ne-am oprit, căci conducerea municipiului București era deja adunată în sala mare. Diaconescu trebuia să le vorbească.

Curând după ora 6.00 p.m., vine Ioan Mureșan la mine acasă. Sosește, apoi, și Nicolae. S-au pus repede de acord. Nicolae să-i susțină în Anglia. La Sir Geoffrey Pattie, în special. Mulțumită și mie, Dudu Ionescu a fost prezentat lor, Partidului Conservator, ca omul nostru din generația mai tânără. Nu e chiar așa. E total împotriva mea, deși, pe față, îmi este totdeauna extrem de amabil, prietenos etc.

I-am povestit ce s-a petrecut la Biroul Permanent. Mi-a dat Mureșan un exemplar din *Flacăra*. Am citit articolele. Interviul lui este absolut corect. Critică, dar constructiv. Cel al Roxanei Stancu, evident, i-a supărat, pentru că și-a cam râs de Opriș, Ciumara și alții. Acest lucru nu i se poate imputa lui Mureșan, chiar dacă astea sunt și ideile lui.

Mureșan e hotărât. Crede că are tot dreptul să meargă în țară, județ de județ, și să-i pregătească pe delegații la Congres să mă declare pe mine drept opțiunea lor. Asta nu e disidență, nu e rebeliune. E dreptul lor ca membri de Partid.

Sigur că are dreptate. Structura impusă de Coposu e una totalitară. Comunistă, aș putea spune. Trebuie ca toți să se conformeze șefului. Fără nici un drept de critică.

Seară plăcută cu Nicolae. Cină simplă. Convorbire bună. La 9.30, m-am dus la culcare.

Vineri, 9 Iunie 1995

Mi-a plăcut ce a publicat *Tineretul Liber* în Horoscop. Îl alătur:

HOROSCOP 3-10 IUNIE (*Tineretul Liber*, 6.6.1995)

Ion Rațiu (6 Iunie 1917)

La 6 Iunie s-a născut Ion Rațiu, deputat de Cluj, membru marcant al Partidului Național Țărănesc Creștin și Democrat.

Fost candidat la postul de președinte al țării, domnul Rațiu rămâne, dincolo de freamătul uneori dezgustător al vieții politice, un cavaler care impune nu numai prin papion și cunoștințele de limbă engleză. Promotor al intențiilor României de aderare cât mai rapidă la NATO, ION RAȚIU poate încă o perioadă de timp să strângă în jurul său numai ziariști avizi de inter-

viuri, declarații în exclusivitate sau glume cu iz anglo-american.

ION RAȚIU, deși a fost marcat de o experiență tumultoasă sau tocmai de aceea, își păstrează permanent calitățile necesare nu numai PNȚCD, nu numai opoziției în ansamblu, dar și peisajului atât de colorat al politicii românești".

La Seminarul „Uniunea Europei Occidentale și viitorul Securității Europene". Sosesc cu o mică întârziere. Vorbea Văcaru, care și prezidează. Apoi, Virgil Constantinescu, Ioan Mircea Pașcu, Vasile Secăreș (acum Rectorul Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative – fosta „Ștefan Gheorghiu"). În fine, Sorin Encuțescu vorbește în numele lui Petre Roman și Alexandru Radu Timofte. Toți bine informați la zi. Intervin și eu să-l întreb pe Pașcu cum se asigură „the back-door guarantee". Prin suprapunerea UEO la NATO.

Suntem mult mai acceptați în UEO. Majoritatea membrilor UEO sunt în NATO. Ergo, NATO ne va apăra, chiar dacă nu suntem încă membri deplini în NATO și chiar dacă nu putem deveni membri deplini în viitorul apropiat.

Repede la Hotelul Minerva. Peter și Jennifer tocmai sosiseră din Oltenia. Evident, le-a plăcut excursia. Au fost la Horezu și la alte mânăstiri. Au stat la Târgu-Jiu peste noapte. Senatorul Lădaru a fost cu ei. Au scris amândoi în Cartea de Aur a hotelului, care aparține cetățeanului israelian Rabinovici. Simpatic om, de altfel. Adevărul e că evreii sunt mai muncitori, mai serioși. Hotelul arată foarte bine așa cum a fost renovat.

Abia am avut timp să fac o baie rece, căci zăpușeala e mare. Am sosit pe la 4.15 p.m. Paul Lambrino era deja acolo, la Casino Lido. Pe urmă, au venit și alții. În fine, Monica Mergiu, autoarea, și-a descris puțin cartea *Între Putere și Glorie*. Mai pe larg a făcut-o avocata Paula Iacob. A vorbit medicul Ioan Pop de Popa.

Mi-au dat și mie cuvântul. A vorbit apoi Părintele Galeriu, care s-a referit la cei care au daruri de la Dumnezeu și pe care Monica i-a inclus în carte... „Darul tămăduirilor" și, întorcându-se spre mine și strângându-mi mâna... „darul cârmuirii...". M-am întors spre cei prezenți în semicerc în fața noastră: „Nu știam, căci nu m-ați votat. Am auzit pe urmă că și Iordănescu a fost printre cei prezenți. Îmi pare rău că n-am știut. Mi-ar fi plăcut să-l cunosc personal. Paul a vorbit și el pe românește. Acceptabil. Dar a insistat să spună că el e Prințul Paul de România. Fusese prezentat ca Prințul Paul Lambrino, „familie onorată în țara noastră".

Acasă, foarte obosit. Am dormit tun. Mi-a telefonat Elisabeth. Încântat să-i vorbesc. E la Zermatt.

Acum e miezul nopții. După cină, pe care am luat-o de unul singur, mi-am făcut note, șezând pe un scăunel, afară în grădinița noastră, în semiobscur. Note pentru cuvântarea pe care vreau să o rostesc în Parlament despre politica noastră externă.

Marți, 13 Iunie 1995

Aseară, m-am culcat exact la miezul nopții. Am dormit toată noaptea, fără întrerupere, până la 6.15 azi-dimineață. Nu mi s-a mai întâmplat asta de vreo doi ani. Sper că e un semn bun. De-ar continua așa, ar fi fantastic, căci m-am trezit odihnit, gata de lucru. Plouă ușor. M-am dus în grădinița noastră și am ajustat vreo câteva plante pe care le-am mutat peste weekend. Sâmbătă și Duminică, asta am făcut. Eram în caznele pregătirii cuvântării mele la Moțiunea simplă introdusă în Parlament de PD, PDSR, PL-93 și UDMR. Interesant, creierul meu tot mai funcționează, tot mai lucrează dacă sunt liniștit și fac ceva fizic. Am plivit, am transferat niște plante care invadaseră bordura etc. N-am acceptat nici un angajament.

A fost foarte greu. Am făcut nenumărate note, ciorne etc. Le-am combinat. Le-am schimbat. În fine, am finalizat un text, Duminică, pe la 4.00 după-amiaza.

I-am telefonat lui Levițki. El tot vroia să mă vadă și eu l-am tot refuzat. L-am invitat la cină. Levițki e regizor. A plecat din țară în 1982. A făcut și școală de cinematografie. L-a avut și pe Gregory Peck profesor, îmi spune. Poveste confuză. A făcut două scurtmetraje. Evident, prea mare reușită n-a avut. S-a întors în Europa. Locuiește în Italia și în România. E căsătorit cu o italiancă, dar ea nu vrea să trăiască aici. În fine, viață complicată, cum li se potrivește făuritorilor de vise. Levițki vrea două lucruri: să facă un film din cartea lui Silviu Crăciunaș *Pașii pierduți*. De asta a venit la mine. N-are nici finanțarea asigurată, nici „producer", nici script, nici actori.

L-am ascultat. Are idei bune. Pot să am încredere în el? mă întreb! L-am sfătuit să pună ceva pe hârtie. Să schițeze scenariul. Să vină cu ceva concret și voi vedea. Vrea, apoi, să-l utilizez. Poate pentru campania electorală? Același lucru. Vreau o dovadă că e capabil să facă, să dea randament. Idei bune, geniale găsești pe toate drumurile în România!

Ieri, m-am sculat destul de târziu pentru mine. Pe la 7.00, pentru că, trezindu-mă pe la 2.00 a.m., în miezul nopții, am luat un somnifer.

Agitație dimineața. Carmen a fost minunată. A reușit să transforme notele mele într-un text lizibil la calculator.

La Partid, doar Diaconescu și Radu Vasile. Pe urmă, au venit și ceilalți. Conferința de Presă, neinteresantă. S-a anunțat atitudinea noastră la Moțiunea simplă. Ca să urmăm practica parlamentară occidentală, au căzut de acord ca Diaconescu să vorbească de declarația pe care vrea să o facă în numele PNȚCD, dar să nu dea textul: el trebuie, întâi, să fie citit în Cameră. Așa a fost. Am răspuns și eu unei întrebări, a Ancăi Lăzărescu, despre Moțiune. Da, n-o găsesc realistă, dar e un prilej bun să examinăm politica externă, am răspuns.

Sosirea mea la Patriarhie a fost salutată cu urale și aplauze. Piața era plină de „revoluționari". M-au întrebat la megafon dacă am fost contra Legii 42 (care le dă drepturi etc.). „Niciodată!", am răspuns, răspicat, tot la megafon, acoperit de aplauze.

La 6.00 fix, Năstase suspendă ședința și anunță că peste 10 minute se va lua în discuție Moțiunea simplă. Cer prietenilor să mă înscrie târziu la cuvânt în dezbateri.

Plec în mare viteză și ajung la timp pentru programul lui Vartan Arachelian despre „Evenimentele de la 13-15 Iunie 1990". Erau deja instalați, Marian Munteanu, Radu Câmpeanu și alții. Două scaune erau libere. Unul pentru Petre Roman, celălalt pentru mine. Programul începe prezentându-mă pe mine primul. „Cine e responsabil pentru cele petrecute?". Încep eu și-l identific pe Iliescu, fără înconjur. Munteanu și Câmpeanu o mai scaldă. Ar fi fost și grupuri subversive care s-au infiltrat în Piața Universității etc. Ceea ce, oarecum, ar fi justificat acțiunea de forță. S-au dat câteva secvențe din filmele de atunci, după care Câmpeanu a povestit ce s-a întâmplat în casa lui la 14 Iunie.

Vartan m-a întrebat și pe mine. Le-am dat amănuntele, inclusiv conversația pe care am avut-o cu Petre Roman, la telefon, eu fiind lângă Câmpulung Muscel. M-a asigurat că totul e în regulă, că a dat ordin să mi se păzească locuința, le-am relatat. Și am povestit ce mi s-a întâmplat mie, distrugerea aparaturii fotografice, a casei mele etc. Invazia casei, seara târziu, și discuția pe care am avut-o, a doua zi, cu Iliescu. După care, am plecat.

Am sosit la timp la Parlament. Începuseră luările de cuvânt din partea grupurilor parlamentare. Petre Roman a vorbit. Nu rău. Diaconescu a citit declarația noastră. Nu perfectă, dar merge. Se perindă, unul după altul, până se epuizează prima luare de cuvânt. Vine a doua. Doamna Nicolau, pentru PDSR, Adrian Severin, pentru PD. Apoi, vin eu. Moțiunea, așa cum a fost redactată, nu mi se pare realistă, încep. Aplauze susținute de pe băncile guvernamentale. Continuu. Curând, se face liniște perfectă. Sunt ascultat cu mare atenție, de sala întreagă. Când am început, erau mulți miniștri prezenți. Când am terminat, am văzut că și Văcăroiu revenise în sală. Când am terminat, aplauzele au fost furtunoase de pe băncile noastre și am avut aplauze și de pe băncile guvernamentale.

Mulți au venit să mă felicite. Mi-au cerut textul. L-am multiplicat. Îl voi publica, bineînțeles, în *Cotidianul*. Și ar trebui să fac și o broșură, pe care s-o trimit membrilor PNȚCD din județul Cluj. Voi publica și intervenția lui Borbély Laszló.

După ce Moțiunea noastră a fost respinsă și după o scurtă pauză, Deputatul Mănescu dă citire Declarației pe care PDSR a propus-o. Aceeași temă. Tactică balcanică. Au respins Mmoțiunea Opoziției, dar să se adopte Declarația arcului guvernamental, care spune, în definitiv, același lucru.

I-am spus lui Diaconescu să ne abținem. A fost de acord. Dar s-a lăsat influențat de ceilalți. De PD-iști și PL-93-iști. Toți au plecat. Doar pe Dunca,

Emil Popescu și mai nu știu cine i-am convins să stea. Ca să începem să învățăm practica parlamentară. Nu boicotarea Parlamentului ne aduce democrația. Să luptăm pentru ideile și propunerile noastre. Dar să rămânem în sală, să votăm, pentru, contra, sau să ne abținem, cum e cazul. Dar să nu respingem Parlamentul. Practica asta, introdusă de Coposu, influențat și de Ticu Dumitrescu, e antidemocratică.

În cele din urmă, nu s-a putut înregistra votul. N-avem cvorumul. Ne-am dispersat.

Acasă, am luat o cină satisfăcătoare, după ce am vizionat clipul pregătit de Mărgărita pentru reclama la televizor a *Cotidianului*. Merge. Îi fac câteva observații și sugerez ceva modificări. Sper să iasă bine.

La Parlament, interviuri, astăzi se împlinesc cinci ani de la a treia mineriadă. Care a fost cea mai violentă dintre toate.

S-a votat Declarația PDSR, care n-a putut fi adoptată aseară din lipsă de cvorum. Noi ne-am abținut. Dar am observat că Diaconescu a făcut ce a făcut ca să rămână impresia colegilor că a fost ideea lui să ne abținem. De fapt, eu i-am spus că e singurul mod în care putem acționa.

S-a discutat și, apoi, votat Legea 42, a revoluționarilor. Vot liber la ai noștri. Diaconescu și mai mulți au votat contra. Deci, să facem alți (circa) 30.000 de „eroi revoluționari", când mulți dintre ei n-o merită. Dejeu a argumentat pentru. Eu am votat cu el și încă doi de-ai noștri. Ceilalți PNȚCD-iști s-au abținut.

Imediat după vot, am ieșit din Parlament, ca să nu întârzii prea mult la masa pe care Rossbach o dă pentru ambasadorii NATO.

Am strigat mulțimii adunate în Piața Mitropoliei: „S-a votat legea". Au fost încântați. Au venit să mă sărute, să-mi strângă mâna. Strigăte de „Rațiu Președinte" etc. Am plecat cât am putut de repede, pentru că eu, de fapt, n-am avut nici un merit decât că le-am susținut doleanțele.

Fărcaș din Târgu-Mureș a fost la mine, în Parlament. Mi-a dat tot felul de informații pentru și despre Organizația „21 Decembrie", al cărei Vicepreședinte este. Au filiale peste tot, la Sighișoara, Turda, Câmpia Turzii, Mediaș, Sibiu, Sf. Gheorghe și mai nu știu unde. Vrea un împrumut de 10 milioane de lei. Are ceva pădure (3 ha), casă etc. Dacă nu-l ajutăm noi, îl va ajuta Bebe Ivanovici, care abia așteaptă să-l racoleze. El e pentru mine etc., mă vrea candidat la Președinție, îmi asigură sprijin popular... L-am avertizat că nici șantajul moral, nici promisiunea de susținători politici n-o să mă influențeze. Dar am să-l recomand lui Simion Pop, la Banca Transilvania. L-am dus la Ioan Mureșan, care mi-a spus după aceea că n-are o impresie prea bună despre el.

Aproape toți diplomații erau deja adunați în frumoasa grădină a Președinției ambasadorului german: Andrew Bache, Alfred Moses (SUA), Bernard Boyer, Christos Alexandris (Grecia), Monique Frank (Olanda), Murray Fairweather (Canada), Antonio Ortiz (Spania) și consilieri din Danemarca, Norvegia și nu mai știu cine exact. Masă excelentă, frumos aranjată sub niște arbori în grădină.

Rossbach a început prin a mă saluta ca oaspete de onoare. De mult dorea să-mi vorbească. S-a gândit s-o facă în felul acesta, căci așa face și Kohl la Bonn. Și, de altfel, toți cei prezenți doresc să-mi pună întrebări. Am acceptat, cu condiția să fie „off the record". Au căzut de acord. Am răspuns timp de două ore. Tot felul de întrebări delicate. Despre moțiune, declarație, NATO, poziția luată de Karsten Voigt la Budapesta, relațiile mele cu Coposu (am fost deschis), cum putem câștiga alegerile (nu cum suntem acum organizați), de ce PNȚCD e monarhist (Coposu e, nu PNȚCD) etc. Foarte interesant. Sper că i-am satisfăcut. „I paid for my dinner", cum spune englezul.

Miercuri, 14 Iunie 1995

Am început proiectul de lege asupra cadastrului. N-am putut progresa. E clar că Puterea nu vrea să clarifice problema proprietății private funciare. După o dezbatere agitată, proiectul a fost retrimis la comisie.

În fine, îi răspund lui Manolescu. N-a fost ușor, dar trebuia s-o fac. Cu data de 30 Mai îmi cere în scris să-i dăm o compensație „pentru pierderile suportate de Fundația *România Literară*". Se referea la faptul că, începând din 1 Iunie 1994, ei ne-au dat hârtia pentru publicarea revistei. Au calculat greutatea ei, au înmulțit-o cu numărul de exemplare tipărite până acum și ne-au cerut să recalculăm hârtia utilizată pentru ei și să-i recompensăm pentru diferență. Cu alte cuvinte, ne-au acuzat că am păstrat hârtia lor, incluzând-o în „prisosuri". Ce tupeu! Mărgărita mi-a dat cifrele exacte. Până la zi, noi am sponsorizat *România Literară* cu un total de 100.660.765 de lei. I-am scris lui Manolescu: „Regret că aveți dificultăți cu Fundația «Sörös», dar nu văd cum am putea noi să le rezolvăm. De aceea, cu părere de rău și după o sinceră și profundă examinare a tuturor aspectelor problemei, am decis să renunțăm, începând de astăzi, să mai sponsorizăm *România Literară*". Și am încheiat: „În ce mă privește, personal, însă, puteți să contați pe mai departe pe sprijinul meu, moral și ideologic, ca și până acum".

Aștept cu nerăbdare să văd reacția lui. Mă va scoate din casetă, sunt sigur.

La Alfred Moses. Recepție pentru plecarea lui Jonathan Rickert și sosirea lui Michael Einick.

Secăreș și Virgil Constantinescu, amândoi, dar separat, mi-au vorbit foarte laudativ de cuvântarea mea de alaltăieri din Parlament. Secăreș mi-a spus chiar: „Aș fi vrut să rostesc eu câteva din pasagii".

Ambasadorul Croației mi-a spus că a comunicat deja la Zagreb oferta mea de a servi drept intermediar pentru soluționarea conflictului din fosta Iugoslavie.

A vorbit Moses foarte elogios despre Jonathan, „pentru care noul lui post

e o promovare", și despre înlocuitorul lui. „Mai vrea cineva să vorbească?", a întrebat. „Dacă e nevoie de voluntari, atunci mă ofer eu, așa cum ordonați", am început. Și am continuat povestind cum acum vreo 16 ani l-am invitat pe Jonathan la masă și i-am spus că o să ne revedem într-o Românie Liberă. Și iată-ne, suntem aici.

„I didn't belive him!", a intervenit Jonathan. Le-am făcut, apoi, un adevărat elogiu lui și soției lui, Gerd. Am exprimat regretul nostru că ne părăsește și i-am dorit tot succesul.

Când l-am felicitat pe Moses pentru cuvântarea lui, care într-adevăr a fost bună, a reacționat: „Yours was better".

Marșul Convenției, la care n-am fost invitat și nu m-am dus, a fost destul de reușit. 10-15.000 de oameni, înșiruiți într-o coloană subțire, cam de la Piața Universității până la Piața Romană. E, totuși, impresionant. Alte amănunte nu am.

Cină liniștită cu Elisabeth.

Joi, 15 Iunie 1995

Ministerul Culturii. Vine Viorel Mărginean la prânz. Foarte punctual. Îi cer scuze la telefon lui Năstase că nu m-am dus la masa pe care o dă parlamentarilor britanici. Vroiam, însă, neapărat, să-l văd pe Mărginean, ca să asigur alocarea de fonduri pentru salvarea bisericilor de lemn din Maramureș. Eu credeam că suma oferită de UNESCO e 200 de milioane de ECU. De fapt, cum mi-a atras Mărgineanu atenția, numai 200.000 de ECU ne-au fost puși la dispoziție. Pentru mai multe proiecte. Noi, adică Ministerul Culturii, trebuie să decidem cum să ne aloce banii.

Ne-am înțeles bine. Dacă facem o treabă bună, vom obține și alți bani. El e de lângă Sibiu. Pictor de profesie. Nu-i place statuia lui Avram Iancu de la Cluj. Am căutat să-i recomand Monumentul memorandiștilor. A evitat să se pronunțe. Probabil, pentru că nu-i place, dar nu vroia să mă supere. A criticat, însă, foarte brutal amplasamentul Statuii lui Mihai Viteazul din Cluj. Dacă-l privești de departe, calul parcă merge pe acoperișurile caselor din jur. Perspectiva nu e bună. Mi-a vorbit mult de lipsa de monumente impresionante în București. Doar Statuia aviatorilor și Arcul de Triumf. Ne-am înțeles bine.

Pe la 4.00 p.m., sosesc la sediul Partidului. Ședința Biroului Permanent începuse deja. Se discuta Conferința EUCD-PNȚCD, care va avea loc la Hotelul Lebăda între 30 Iunie și 3 Iulie. E sprijinită financiar de Fundația „Hanns Seidel". Discuția a alunecat spre zăpăceala ce domnește în relațiile externe ale Partidului. Radu Vasile a intervenit: „Dl Rațiu e Vicepreședinte cu relațiile externe". Din moment ce mi-a ridicat mingea la fileu, trebuie să răspund. Toate relațiile mele externe, toată activitatea aceasta am făcut-o de unul singur. Niciodată n-am fost consultat. Când au venit ambasadorii să ne viziteze, niciodată n-am fost invitat să iau parte. Delegațiile din străinătate etc. au venit să mă vadă la inițiativa lor și în câteva cazuri la insistența lor, am fost și eu invitat la mesele ce li s-au dat de către Partid. Dacă hotărâm să mă ocup de această problemă, o fac cu tot dragul. Îmi iau răspunderea în întregime.

„Președintele a vrut să țină această activitate în mâna lui", a intervenit Diaconescu.

N-a mai zis nimeni nimic! „Roma locuta, causa finita!".

La 6.00 seara, la mine acasă. Cornel Popovici-Sturdza și Ioan Mureșan. Total de acord. Vor începe să activeze pe teren. Să facem un plan. Cornel se va ocupa de cinci județe din sud-vestul țării, Nelu Mureșan, în Ardeal în general. Eu la Cluj și Arad, Sibiu, Brașov și Moldova. În Muntenia, sunt mai mulți: Geo Cristea, Angelo, Alecu.

La recepția dată de Andrew Bache pentru delegația britanică. Vorbesc cu Paul Channon, Paul Flynn și încă vreo doi. Radu Vasile vine la mine: „Acum înțeleg. Mureșan și ceilalți îl au pe Rațiu cu ei", îmi spune râzând. Și continuă: „Să știți că eu pot influența foarte multă lume". Ce să înțeleg din asta?

Mureșan și Borbély László erau cu mine, în fața casei mele, când l-am văzut pe Mihai Cârciog cu Adrian Severin. M-a invitat la masă, căci și-a construit o casă, aici, în vecini. Cu altă ocazie, i-am spus.

Vineri, 16 Iunie 1995

La 7.30 dimineața, la reședința lui Alfred Moses. Jonathan Rickert era deja acolo. N-am mâncat prea mult. Am vorbit, direct la subiect. Pe scurt.

1) De ce nu se poate organiza Opoziția? Din cauza lui Coposu, care a construit-o greșit, l-a pus în frunte pe Emil Constantinescu, care e respins la celelalte partide. N-avem un program simplu, credibil. N-avem un lider credibil care să inspire încredere, care să reprezinte o alternativă clară.

2) Care-i situația în Partid? Dezorganizare. Potențial, putem câștiga. Suntem cel mai mare partid. Coposu e bolnav. Nu vrea să lase din mâini frâiele. Vrea să fie un Deng Xiaoping sau Mao Tze Tung. De-aceea și-a făcut un Statut al Partidului cu Președinte de Onoare. Conduce prin mici note scrise, pe care le impun secretarele. Depinde de sănătatea lui. Dacă rămâne în viață și bolnav, dar stabil, probabil nici nu vom avea un Congres al Partidului anul acesta. Așa vom intra în alegeri dezorientați și vom pierde, deși țara e nemulțumită, viața grea.

M-a întrebat, apoi, de atitudinea mea. Da, aș accepta să intrăm într-o coaliție cu PDSR. Da, aș lupta pentru acceptarea Recomandării 1201 dacă pct.11 este elucidat: nu drepturi colective, nu autonomie teritorială. I-am explicat analiza mea, cum am făcut-o în Parlament.

N-a fost diplomat. Mi-a spus pe șleau că e de acord cu mine.

La 10.30, Grabowski și Teodoreanu. Insistă să merg mâine la Congresul

filialei UMRL. Măcar câteva minute. Trebuie să decidem dacă facem Congresul mare UMRL anul acesta. Sau, dacă nu, să anunțăm că-l vom face la primăvară. Vorbim și de scrisoarea doamnei Predeleanu, care, din nou, cere readucerea *Românului Liber* la Londra. O s-o publicăm, deși e o femeie foarte volatilă. Ca și Pătârlăgeanu. Ambii își tot dau demisia! Probleme și cu Laviniu Drăghici din Danemarca. E furios că i s-a publicat „Crucifixul" ca în oglindă și că am publicat post-scriptum-ul la articolul lui despre Ion Iliescu în uniformă sovietică. El afirmă că i-a cerut expres lui Dan Spanily să nu-l publice. Dan nu-și amintește. În fine, după două lungi telefoane, l-am pacificat. Vom publica o corectură, cu scuzele de rigoare, așa cum va redacta-o el. Dar, de-acum încolo, nu va mai colabora la *Românul Liber.* Regretăm, i-am spus, deși răsuflăm ușurați, pentru că prea e temperamental. Așa-s artiștii!!

Grabowski vrea să începem o fundație prin care să putem obține fonduri. A adus un proiect. Cine-l va pune în aplicare?

Să nu uit. Moses vroia să știe dacă Larry Watts a fost sau nu prea binevoitor față de Antonescu. I-am explicat că eu am devenit exilat când a venit Antonescu la putere cu legionarii și că Maniu și Brătianu i-au cerut să se oprească la Nistru. Dar e adevărat că Maniu i-a strâns mâna la sfârșitul depoziției lui ca martor în procesul care l-a condamnat la moarte.

După-masă, imediat, i-am avut pe Albert Schwarzenbach și pe Florehisger, de la Ringier. Le-am dat o sticlă de șampanie și am vorbit de posibilitatea de a importa hârtie împreună pentru ziarele noastre.

Am găsit-o pe Roxana Keresztey cu Elisabeth. Mi-a spus, printre altele, că soțul ei, Zsolt, împreună cu Erteș László, Hajdu Géza, Ráb István și alții, a înființat, în Aprilie anul acesta, o societate, „Armonia", pentru o înțelegere româno-maghiară.

Sâmbătă, 17 Iunie 1995

În drum spre Academia de Arhitectură, mă opresc la reședința ambasadorului SUA. Îi las, cu o carte de vizită pe care-i mulțumesc pentru micul dejun de ieri, mai multe exemplare din *Cotidianul,* în care apare pe prima pagină cu o foarte bună fotografie. Toți suntem oameni. Toți avem puțină, dacă nu mai multă, vanitate!

Erau deja destui adunați. Programul filialei România UMRL urma să înceapă la 9.30. Era abia 9.10 a.m. Am strâns mâna, în dreapta și-n stânga, m-am întreținut cu unii și alții. În fine, am fost de acord să începem la 9.20.

Grabowski a deschis ședința. A explicat că trebuie să mă duc la aniversarea a „85 ani de existență a Aripilor Românești", ca să comemorăm primul zbor al lui Aurel Vlaicu, în 1910. Mi-a dat, imediat, cuvântul. Le-am pus, direct, întrebarea. Care este rostul existenței UMRL astăzi? Le-am făcut un foarte scurt istoric. Am vorbit de influența și prestigiul UMRL cât eram în exil. Le-am

analizat „diversiunea Novacovici" și am reafirmat influența pe care o avem astăzi în Occident. În țară, activitatea UMRL lasă de dorit. Dar e mare nevoie să luptăm pentru democrație, care este lozinca și obiectivul nostru și pe care încă n-o avem. Le-am pomenit că, în ciuda apatiei și scepticismului actual, s-au înființat două noi filiale, la Suceava și Constanța, și avem alții interesați. Mi-au declarat credința în viitorul poporului român, care este în ascendență, și le-am dorit succes.

Cred că scurta mea alocuțiune a fost bine primită.

Mi-a vorbit Dr. Ioan Șoldu, care ține neapărat să reînființăm Academia Comercială de la Cluj. De acord.

Sosim la Băneasa la 10.10 a.m. Demonstrațiile, în cadrul mitingului, începuseră deja. Tinca era la tribună, împreună cu Generalul Cioflină. Locul meu, potrivit biletului, era ceva mai la o parte. Tinca s-a ridicat imediat și m-a poftit să stau pe un scaun, gol, de altfel, în spatele lui. Lângă mine, la dreapta mea, deci direct după Tinca, era Generalul Ion Săndulescu, șeful Statului Major al Aviației și Apărării Antiaeriene. Tip foarte bine, care ne-a explicat tuturor tot ce se petrecea. Un fel de „extra" pe lângă comentariile foarte ample transmise prin megafon întregii asistențe. Care era numeroasă. Lângă el era fostul Ministru al Apărării, prietenul meu Generalul Spiroiu. La vreo zece minute după sosirea mea, a venit și Primul Ministru Văcăroiu. Ca de obicei, a fost atent față de mine. Mi-a oferit un pahar de oranjadă. Am glumit împreună despre dificultățile demonstrațiilor de zbor. „Mai grele decât cele din Parlament", a zis el. „Pentru Primul Ministru, poate!?!", am replicat eu, râzând. Cum soarele era foarte puternic, ne-au dat și niște caschete militare. A mea, fiind foarte mică, era cam caraghios cocoșată în vârful capului. Ceva mai târziu, Sorin Belu mi-a adus un coif făcut din *Cotidianul.* Ceea ce a fost remarcat. Lumea din jur, foarte gata să-mi arate căldură și simpatie. Ba, în timpul demonstrațiilor, a venit un ofițer de aviație, pe nume Ioan Gh. Botez, din Focșani, cu un mare teanc de articole despre mine. Erau foarte frumos aranjate, pe coli mari de hârtie, cu explicații. M-a făcut să le semnez pe toate. Vreo 50, îmi închipui. M-a impresionat.

Demonstrația, foarte frumoasă. Nu excepțională, dar bună. Au fost și doi bulgari și o echipă de parașutiști italieni. La plecare, m-a amuzat că, după ce ziariștii i-au luat interviuri lui Văcăroiu, numai pe mine m-au acostat. M-am executat cum am putut mai bine.

Acum sunt acasă. Am luat o masă bună, ușoară, de pește, cu Elisabeth. Icre de Manciuria și păstrăvi. Aici, pe terasa casei lui Gusti, la umbră, mă simt liniștit. Orice-mi va aduce viitorul, îmi pare bine că m-am întors în țară, să-mi servesc neamul. Poate sunt inspirat de Dimitrie Gusti. Cine știe!?

Sunt în tren spre Sighet. Tocmai am trecut de Sfântul Gheorghe. E prima dată când fac acest traseu cu trenul. E foarte frumos. Îmi pare rău că s-a întu-

necat acum. Dar călătoria, începând chiar de la București, a fost fantastică. Mi-am împrospătat dragostea de această minunată țară. Șesul imens, lanurile nesfârșite, galben-auriu, aproape coapte, de grâu, secară, ovăz. Doar păpușoiul – cucuruzul, cum îi spunem noi în Ardeal – e în creștere. Apoi, dealurile. Ploiești Vest, Câmpina, Comarnic, Sinaia, Poiana Țapului. Trebuie să mă opresc. Am călătorit tot timpul pe firul Prahovei. Am văzut Caraimanul cu Crucea lui și Jepii, de ambele părți. Splendizi munți. La Predeal, Doamne, Doamne, aș vrea să văd și eu casa lui Viorel și să aflu cine o vrea acuma!!! La Sinaia, m-am uitat bine la gară. Acolo a fost răpus Duca de gloanțele legionare. La Brașov, eram la geamul vagonului. N-aveam papion, dar lumea mă recunoaște acum. Un cetățean ține să-mi strângă mâna. Îmi dă și un ziar. El era deja pe peron, eu în tren. „Să citiți articolul. E interesant". L-am citit, în acest tren care nu e ca TGV. Mă cam zgâlțâie, așa că nu pot scrie prea caligrafic. Sper că e citeț. Mă gândesc la cel care, odată și odată, va vrea să descifreze testimonialul meu în această perioadă tulbure. Ei bine, ceea ce a dat Radu Nicolae, în interviul lui publicat de *Ziua* astăzi, e purul adevăr în ceea ce mă privește. Ei m-au contactat. Și ei plănuiau o lovitură de stat ceva mai târziu. Radu spune, în Februarie 1990. Eu nu știam când. Dar eram gata să-i ajut. Iliescu, însă, care făcuse parte din grup, dar îl părăsise între timp, a devansat lucrurile și a reușit să devină emanatul Revoluției. Ca să nu zicem că a pus mâna pe putere.

Duminică, 18 Iunie 1995

Mă trezesc în Maramureș. Vișeu, Leordina, Valea Vișeului. Ucraina e de cealaltă parte a căii ferate. Aici, schimbăm locomotiva.

Admiram peisajul la fereastra de pe coridor. Un cetățean intră în vorbă cu mine. Îmi explică. Zonă muntoasă, aici n-a fost colectivizare. El lucrează la UPSA, în Sighet. Uzinele de Piese de Schimb Auto. Mergea foarte bine. Exportam mult. Acum sau n-au comenzi, sau n-au materie primă. Și n-au bani. Blocajul e aproape complet. UPSA deținuse recordul de eficacitate și producție.

Suntem primiți la Sighet. Multă lume, în frunte cu Tudor Dunca, deputatul nostru. Mergem la un restaurant și hotel. În timp ce fac un duș, îmi vorbesc reprezentanții Partidului Republican: Dr. Bodnar Vasile, Dr. Hanciuță Toma (mare chirurg) și Ing. Bledea Gheorghe. Ei vor să declanșeze o activitate în cele 23 de organizații județene pentru candidatura mea la Președinție. Le spun că trebuie să mergem cu grijă. Eu țin să am sprijinul Partidului meu.

Fostul Primar, acum demis de Prefectul Filipciuc, și Iuga, cel care colaborează la *Cotidianul*, și ei prezenți tot timpul.

Am luat micul dejun. Ne-am dus cu mașina la Ruscova, comună mare de 6000 de suflete, practic în întregime ucraineană. Întâi la slujbă. Părintele

Vicar Ivan Pițura a rostit câteva rugăciuni și în românește și s-a referit la prezența noastră – foarte laudativ – în predica lui, mai degrabă imediat după predică.

Ne-am adunat, apoi, la sediul PNȚCD. Curte mare, arhiplină. Le-am vorbit, nu prea inspirat. Au vorbit Dunca, Secretarul Glodeanu și Președintele CDR. Puține întrebări. Mai ales plângeri. Oamenii sunt sătui de promisiuni. De aceea, nu le-am promis absolut nimic. Dar n-am fost prea inspirat. N-am reușit să-i antrenez într-o discuție liberă.

Pe urmă, am luat o masă rece în sediul Partidului. Vreo sută de oameni intrau, ieșeau. Foarte mulți au ținut să se fotografieze cu mine. Mi s-a spus că a fost o mare reușită! Eu mi-am făcut observațiile mele, cred, mai obiectiv. E adevărat că lumea a vrut să mă vadă în carne și oase, ceea ce s-a realizat. Să vedem rezultatul, asta contează. Să voteze cu noi, nu cu Tkaciuk, deputatul lor ucrainean, pe care nu-l agreează. Și nici pe PDSR-iști, care i-au dezamăgit.

Mergem la casa lui Filipciuc, unde mă odihnesc puțin, în timp ce opt fruntași au stat la taifas, sarmale, țuică. Pe vremuri familie înstărită, sunt și acum bine situați în Petrova, altă comună frumoasă, într-o vale largă. De-acolo am luat trenul spre București, la 5.20 p.m.

Printre cei care au venit să-mi vorbească la Ruscova a fost William Porter Quam. Pe cartea lui de vizită scrie: „Discoverer, Adventurer, Explorer (of all that is wonderful & beautiful of life & love). Poet, writer, musician, friend, dreamer". Adresele lui, în California – Laguna Beach și Bratislava.

Luni, 19 Iunie 1995

La Judecătoria sectorului 3, în strada Ilfov. Gugui iarăși nu apare. Ghiga anunță că „inculpatul se ascunde". Replică acrimonioasă din partea avocatului Lemona. Pretindea că, din moment ce eu n-am apărut la două înfățișări consecutive, procesul trebuie sistat. Ghiga a arătat că el m-a reprezentat, ceea ce era dreptul meu. Dar a afirmat că eram plecat în străinătate la cele două înfățișări: 3 Aprilie și 15 Mai. Judecătorul decide ca la 4 Septembrie să aduc copia pașaportului meu, din care să rezulte că eram, de fapt, în străinătate și toți martorii să fie prezenți.

Stau târziu la Parlament, căci dau un foarte lung interviu unui ziar brașovean. Când am terminat, se făcuse 8.10 p.m. Sala de ședințe era goală. Mă duc la Năstase în birou. Era cu Șomîcu, Deputatul PSM. Peste câteva minute, iese Șomîcu, însoțit până la ușă de Năstase. Îi spun că e vorba doar de câteva vorbe. Insistă, însă, să ne așezăm la masă.

„Am o misiune cam delicată. Regina Ana vine în România mâine și întreabă dacă ați dori s-o vedeți. Va fi însoțită și de alte personalități".

A zâmbit. „Într-adevăr, e delicată. Întrevederea nu poate fi păstrată secretă. Va crea implicații politice. Sub raport personal, n-am nimic împotrivă. Ba

chiar aș fi pentru găsirea unei soluții. Dacă ar renunța, definitiv, aș fi chiar pozitiv. Să i se dea un castel, mașină, pază. La bătrânețe, ar fi bine să poată să trăiască în România. Șanse politice – să fim obiectivi – nu are. Eu cred, continuă Năstase, că nu e atât el, cât cei din jurul lui. El ar fi într-o bună situație. Dar cei din jurul lui n-ar obține nimic printr-o astfel de soluție. Nu, nu ne putem întâlni acum fără a avea complicații politice".

„Dar în străinătate n-ați vrea să vă întâlniți?".

„Ba, da. Aș vrea, chiar, să se exploreze o astfel de soluție. Dumneavoastră, dacă vreți, ați putea fi cel prin care să se facă. Monarhia nu mai are șanse în România. Acum, noua căsătorie, la fel de proastă, cu polonezul, nu ajută".

Am mai vorbit ceva. Nimic semnificativ.

Acasă, îi telefonez Siminei Mezincescu. Îi spun că doresc să-i comunic personal reacția lui Năstase.

Regina sosește mâine. Depune o coroană de flori și merge cu trenul spre Arad, Săvârșin etc. și în Moldova, la mânăstiri. Mă va primi la Schitul Darvari, la 6.30 p.m.

Azi-dimineață, când mi-a telefonat Simina să-mi ceară să vorbesc cu Năstase, am fost direct. Sigur că-i voi vorbi. Dar în condițiile în care am ajuns, mare semnificație nu va avea.

„Da, mai ales acum, că-i așa de bolnav Coposu".

„Evident, eu îi doresc vindecare lui Coposu, dar el a fost un dezastru pentru democrația românească". Cred că a rămas șocată. E bine așa. Ea va vorbi peste tot. Nu mai are nici un rost să ne ascundem după deget.

Niculae Cerveni mi-a vorbit pe culoarul Camerei. „Nu mi-ai dat un răspuns, m-a apostrofat. Ne-am văzut înainte de plecarea dumitale în America. Mă așteptam să ne vedem după întoarcere. Eu, când mă decid, nu mă mai schimb. Eu cred că dumneata ești soluția, astăzi".

I-am explicat că nu l-am neglijat. Am rămas același. Vreau să servesc.

Să nu uit. Când Năstase mi-a vorbit de posibilitatea de a-i da Regelui un palat etc., am pomenit de Săvârșin. Știu că-i plăcea foarte mult această proprietate. Era a lui, personală.

Mă întorc acasă pe la ora 8.20. Îmi închipuiam că vor sosi cu mare întârziere. Nicidecum. Elisabeth era singură. Așteptăm. În sfârșit, la 9.20 p.m., sosesc. Doctorul Arion explicându-ne că au servit cina, pentru că aveau așa de mult de lucru împreună. Noi îi așteptam la masă. În fine, salvăm ce putem. Șefa celor trei, pe care Elisabeth i-a cazat în casa noastră, e asistenta Decanului Școlii de asistenți medicali la Universitatea Georgetown din Washington. Ceilalți doi sunt cercetători în departamentul ei. Ea e enormă. Trebuie să cântărească cel puțin 200 kg. Vorbește tot timpul. Din păcate, oricât mă forțez, nu mă pot împiedica. În cele din urmă, pledez că am mult de lucru. Ceea ce explică aceste note!!

Calitatea celor trei cam lasă de dorit. Vreau să spun în cultură generală și maniere. Nu e grav. Dacă o ajută pe Elisabeth să facă ce încearcă, pentru copiii suferinzi de leucemie, merită și sacrificiul păcii mele mintale. De fapt, dacă mi-ar fi indicat Elisabeth ce fel de oameni urmează să avem în casă, aș fi insistat să-i punem în cel mai bun hotel din București pe socoteala mea!

Marți, 20 Iunie 1995

S-a publicat rezultatul sondajului de opinie finanțat de Sörös. Iliescu are 32%, Emil Constantinescu – 18%, Adrian Năstase – 7%, Petre Roman – 4%, Gh. Funar – 3%. Eu – 2%, la fel ca și Corneliu Vadim Tudor, Coposu și Nicolae Manolescu. Cam dezamăgitor.

La recepția dată de Andrew Bache pentru Ziua Reginei Elisabeth a II-a. Discuții interesante, ca de obicei, cu diverși ambasadori. Vor să știe dacă suntem în stare să ne ridicăm nivelul de viață ca să ne calificăm pentru Europa. E clar, nu e destul să semnăm tratatul de bază cu Ungaria. Și-apoi, rămâne problema cu Moldova, Ucraina. Cum ne calificăm dacă aducem probleme în structurile occidentale? Au dreptate. Vrea Iliescu să schimbăm așezământul intern care e în mâna lor? Dacă se ajunge la o autentică privatizare, se va termina cu puterea foștilor nomenclaturiști.

Gherman a reacționat previzibil. N-are nimic împotriva unei întrevederi cu Regina. A fost, însă, surprins când Paleologu i-a sugerat acest lucru. Dar ar fi un gest politic. Așa ceva nu poate face. Va da, însă, răspunsul poimâine. Așa i-a promis lui Paleologu.

Ion Mânzatu mi-a declarat ritos: „Partidul Republican nu mai există. Au mai rămas, poate, maximum 5000 de membri. Centrul e la Timișoara. La Baia Mare e un Doctor Bodnar. Mai e o organizație la Ploiești. Altfel, toți au venit cu mine în PDSR".

Confirmă, deci, în parte, ce mi-a spus Duminică Bodnar la Sighet. Mi-a făcut plăcere să-i vorbesc lui Cornel Mănescu. El rămâne prieten. Adică, apreciază ceea ce fac pentru România. Nu pentru Partid. Nu pentru mine. Îmi spunea chiar că e ridicol cum astăzi mai toate partidele se situează cu social-democrații sau creștin-democrații. Deci, toate la stânga de centru.

Masa cu cei de la Georgetown University. Am mai aflat ceva despre ei. Elisabeth mă asigură că aduc o contribuție importantă la Fundația noastră pentru tratamentul leucemiei.

A venit Șerban Madgearu, pe la 5.00. Dormeam. Cu întreruperi, cu discuții referitoare la remunerarea colaboratorilor la *Românul Liber,* cu pacificarea lui Laviniu Drăghici din Copenhaga etc. Ne-am trezit la ora 6.00 p.m. Promisesem că mă duc la Schitul Darvari, în Grădina Icoanei, la 6.30. Trebuia să mă îmbrac. În fine, am renunțat să facem interviul proiectat.

L-am luat cu mine să mergem, cum fusese proiectat, la Schitul Darvari, în

Grădina Icoanei. Pe drum, însă, ajungem în Piața Universității, exact când Regina Ana a descins dintr-un taxi ca să depună o coroană. Era flancată de Simina Mezincescu și de Ricci. Nu ne-am oprit, am mers la destinație. 40-50 de persoane erau adunate la intrarea în Schitul Darvari.

Abia am coborât din mașina mea, împreună cu Șerban Madgearu, că sosea și cortegiul Reginei. Numai în taxiuri. Ceea ce mi s-a părut foarte trist. Regina a fost asaltată cu flori, adorație etc. Pictorul Dumitrescu a luat-o în primire. Ne-am dus în biserică. A explicat originea mulțumită familiei Darvari, frescele din 1930 etc.

Am ieșit din biserică. Dumitrescu a aranjat un jilț și o masă în grădină. M-am dus la Regină. Ea s-a așezat pe jilț. Eu, pe masă, până mi-au adus și mie unul. Am vorbit cu ea, să zic, 10 minute. I-am explicat și relatat reacția lui Năstase de ieri și a lui Gherman de astăzi la prânz. Nu repet. De acord să se vadă, dar numai dacă Regele renunță formal la tron. Altfel, ar avea implicații politice. Nu-s cuvintele mele, i-am spus. Ale lor. Cred că a înțeles. Am vorbit în englezește. Mi s-a părut aproape terifiantă. Era bine machiată, ca să arate mai tânără, fără riduri.

L-am găsit acolo pe Senatorul de Bihor Bădiceanu. L-am dus la mine acasă și am băut o sticlă de șampanie împreună. El mi-a confirmat că peste tot lumea se întreabă de ce l-am adoptat pe Emil Constantinescu, nu pe mine. Îi va repeta acest lucru lui Coposu, când se întoarce. Și el e preocupat, îmi spune, de soarta Partidului nostru. Eu mă întreb: și el, ca și ceilalți, e terorizat de reacția lui Coposu dacă nu e sută la sută de acord cu el. Halal Partid!

„E un mit. N-a scris nimic. N-a făcut nici o cuvântare memorabilă în Parlament. Dar el e șeful, a cărui opinie e impusă tuturor", mi-a zis.

Tinerii PNȚCD, în frunte cu Boston Marius și Anca Cernea, au format un nou partid, Acțiunea Populară. Susțin că 60 de membri și-au dat demisia din PNȚCD și s-au alăturat lor. Nu sunt surprins. Așa ceva trebuia să se întâmple. Au difuzat o Declarație Politică, din care reținː „Am constatat că în partid s-au instituționalizat: cultul personalității, metode nedemocratice, fraude la alegerile din cadrul partidului, promovarea unor persoane incompetente sau cu trecut și mentalitate comuniste...".

Au dreptate. Dar nu cred că au făcut bine. Trebuie să lupți din interiorul partidului, nu ieșind din el. Fărâmițarea nu poate să fie un aport pozitiv.

Miercuri, 21 Iunie 1995

S-a ajuns la Proiectul nostru pentru amendarea Legii funciare 18/1991. Inițiativa a fost a lui Angelo Florian, Deputatul nostru de Buzău. A vorbit bine, dar n-are voce și nici prestanță. La dezbaterea generală, din partea noastră a vorbit bine Vasile Lupu. Omul are talent, indiscutabil. Mai ales atunci când îi provoacă pe cei din arcul Puterii. Sorin Lepșa a cerut vot nominal

când s-a introdus o moțiune din partea Comisiei, prin Președintele ei, Dan Popovici, ca proiectul să fie respins în totalitate. Spre surprinderea mea, votul nominal a fost acceptat. Deci, mulți dintre susținătorii Guvernului nu se sfiesc ca numele lor să fie dat în vileag.

Eu am votat pe la ora 13.50, dar Dejeu, care era lângă mine, mi-a cerut să-l iau și pe el la lansarea cărții lui Șerban Rădulescu Zoner. Așteptându-l, a trecut de ora 14.00 și am sosit cu întârziere la Palatul Șuțu, pe la 14.15. Sala era deja arhiplină. Au vorbit Dan Lăzărescu și Paleologu, cu amintiri din perioada 1944-48. Dinu Zamfirescu mă aprobă: „Trebuie să ne vedem. Cu Emil Constantinescu mergem sigur la pierdere".

Recepție la vecinii mei (Andrew Bache). Tot pentru Ziua Reginei Elisabeth. Doar pentru colonia britanică din București, de data aceasta, și câțiva români angajați de instituțiile britanice de aici. Mi-a vorbit Klaus Henning, șeful misiunii British Council de aici. E în Anglia de la vârsta de 7 ani. Am schimbat note, căci amândoi vorbim englezește ca englezii. Doar că el a devenit cetățean britanic din fragedă copilărie.

De-acolo, la recepția dată de Joshua Greene, la sfârșitul misiunii lui de reprezentant al FMI la București, în Sala de marmură a Băncii Naționale.

Geo Cristea mi-a vorbit pentru prima dată absolut deschis despre situația din Partid. „E intolerabil. N-au făcut Conferința obișnuită de Presă, Lunea trecută, deoarece Coposu, Diaconescu și Radu Vasile nu sunt în țară. Partidul nu constă numai din ei". Am vorbit și cu Temeșan. A fost foarte prietenos. „Viața merge înainte", mi-a zis zâmbind. „Știu despre ce e vorba. Să ne vedem după 10 Iulie, căci, între timp, voi avea multe angajamente și călătorii în străinătate". Și pe mine mă aranjează atunci. Să luăm masa împreună, la mine acasă, i-am sugerat. „Foarte bine".

Șeuleanu e foarte insistent. Să mă duc neapărat la Beliș, pentru simpozionul pe care-l au cu germanii. M-a bucurat insistența lui, dar mi-e imposibil. Ar fi mult prea obositor.

Profesorul Sorin Comorosan mi-a dat cartea lui, care tocmai a fost publicată. Cartea conține o serie de conversații despre cultura, prezența românească, viziunea etc. mai multor personalități actuale din România. Mă prezintă foarte favorabil.

Joi, 22 Iunie 1995

Întâi la recepția AMOCO, la Clubul Năstase. Fac cunoștință cu diverșii conducători ai societății și vorbesc, în special, cu șeful pentru Europa, Charles (Chuck) Woodbeck. Sunt încântat să văd că Dorel Rațiu va colabora cu ei. Așa va reuși să-și extindă stațiile de benzină peste tot. Vor forma o nouă societate, AWAMOCO.

Dan Iosif povestește cu lux de amănunte cum m-a salvat din mâna mineri-

lor. Într-un anumit sens, e adevărat.

Apoi, la recepția dată de Banca Transilvania cu ocazia inaugurării filialei București. Am făcut cunoștință cu Pojoca Lucia, Directoarea filialei din Oradea, și cu Elena Kömüves, Directoarea filialei din Ploiești. Ambele, foarte bine. Am vorbit mult cu Deputatul UDMR Matis din Cluj. El susține că ceea ce pretind ei nu este autonomie teritorială. Mi-a promis să-mi trimită material explicativ.

Cină într-o atmosferă foarte prietenească cu noul ambasador al Norvegiei, Gunmar Lindeman. Soția lui, Sissel, excelentă gazdă. Era în onoarea lui Rolf Trolle Anderssen, fostul ambasador, care ne-a fost mare prieten. Le-am vorbit foarte deschis despre problemele noastre, ale Opoziției.

Vineri, 23 Iunie 1995

Ieri, am lâncezit. Era și o căldură înăbușitoare, care apoi s-a rezolvat, seara târziu pe la 13.30 p.m., printr-o furtună spectaculoasă, cu fulgere mari și trăsnete cu adevărat asurzitoare. Am dormit, nu profund, dar lung. M-am trezit cu cearcăne mari la ochi, azi-dimineață. Fără mare chef de lucru și nici energie.

Să nu uit. Mi-a vorbit ieri, la telefon, Vintilă Corbul, de la Paris. El e acum cetățean francez. A scris vreo 17 romane cvasiistorice. Deci, romanțate pe marginea istoriei. Și are succes. Mare parte dintre ele au fost traduse și publicate în România. Las' că el era deja scriitor recunoscut și cumpărat înainte de a se exila. E și născut într-o familie avută de boieri vechi. Teoretic, ar trebui să aibă mare avere în România. Vrea să recupereze ce poate și să facă o fundație pentru scriitorii tineri. Foarte bine, i-am răspuns, când mi-a cerut să fac și eu parte din conducerea fundației. Problema, însă, va fi recuperarea averii. Legile noastre, cea funciară (18/1991) și cea a caselor naționalizate, acum tocmai ajunsă în stadiul de mediere a textelor adoptate de Senat, respectiv Cameră, îi vor da doar dreptul la o compensație, dacă se întoarce în țară!!! Discuție lungă. Cam sterilă. E greu să explici cuiva că nu poate să obțină ceea ce, evident, e al lui.

La 8.10 a.m., am plecat spre Buzău. Am sosit ceva cam devreme, pentru a ne prezenta la intrarea în Buzău, unde ne dădusem întâlnire cu Ion Florian Angelo. Ne-am oprit la o benzinărie nou-nouță. Și am comandat o cafea. Ceea ce mie mi se întâmplă doar excepțional. Eram cu ceașca în mână, ducându-o spre gură, când o bruscă adiere de vânt mi-a luat șervețelul de hârtie. Dau să-l prind și răstorn cafeaua pe cămașa albă. Chiar pe piept. Mai vizibil nu se putea. Repede, repede. Apă rece, din belșug etc. Nici o speranță. Ce ne facem? Altă cămașă n-aveam. Gigi Fulgeanu oferă soluția. Schimbăm cămășile. Ne potrivim perfect. Și la înălțime, și la gât. Profesorul Vasile Voicu își oprește mașina să ia benzină. Îmi cere un autograf. I-a fost rușine, ca buzoian, în toți acești ani, pentru modul cum am fost agresat în 1990. Bun augur.

Totul merge strună. Întâlnirea cu Angelo, apoi, împreună cu Corneliu Ștefan, Directorul cotidianului *Opinia,* la redacția ziarului etc.

La 11.00, la Prefectură. Am fost foarte înțelept când am insistat să închiriem o sală mică, de circa 120 de persoane. A fost plină, dar câteva scaune goale tot am observat. Cei doi m-au prezentat foarte elogios, cu referințe la „vizita" mea din 28 Aprilie 1990. Ceea ce mi-a dat posibilitatea să fac niște observații pe socoteala mea și să produc ilaritate. L-am cunoscut și pe Oprea Angel, cel care m-a scos din clădirea Poliției, pe poarta din dos, culcat pe podeaua unei mici Dacii, în timp ce duba ferecată ieșea pe poarta principală, ca să fie oprită și deschisă cu forța de mulțimea care-mi vroia capul. Le-am vorbit despre „starea societății românești". Am fost mulțumit de modul cum am prezentat lucrurile. Avalanșa de întrebări, multe foarte interesante și pregnante, mi-a confirmat că nu exagerez dacă socotesc că a fost o mare reușită. Aș fi vrut să am mai mulți tineri în audiență. Dar e Sâmbătă, zi de târg.

Am încheiat adunarea la 13.50. Raportul meu cu audiența, acea legătură invizibilă, care se stabilește sau nu, evident a fost realizată, mi-a făcut mult bine.

Ne-am dus la Târgul Drăgaica. Multă, foarte multă lume. Mai ales țigani. Dar atmosfera era plăcută, prietenească. Ne-am oprit la un birt. Am băut puțin vin. Mici și cârnăciori, întrerupți tot timpul de tineri care vroiau autografe. Cred că toată lumea a rămas mulțumită. M-au invitat, imediat, să merg și la Râmnicul Sărat, cât mai curând posibil.

Opinia tipărește 10.000 de exemplare și le vinde aproape pe toate. E profitabilă!! Regie foarte mică, bineînțeles, are doar patru pagini. Au anunțat astăzi, cu litere mari:

ÎNTÂLNIRE CU ION RAȚIU

„Cunoscutul om politic, scriitor și om de afaceri va conferenția despre Starea Societății Românești.

Aceasta într-un singur subtitlu. Frumos din partea lor.

La sfârșit de tot, s-a ridicat Paul Pătuliniu, cred, și a citit o serie de epigrame pe diverse teme.

<u>Ultimele:</u>

Referitor la Presă: *Îți găsești și linia / De citești OPINIA.*

Tot poporul vrea schimbare / Vei găsi o confirmare
Și-ți va crește mult elanul / De citești COTIDIANUL.

<u>Conferentiarul</u>

Prin ce face dovedește / Că pe român îl iubește.
E bine plasat în spațiu / Românul nostru, ION RAȚIU.
Privind azi destinul său / Afirm cu onestitate
Dacă vine la Buzău / Capătă celebritate!

Nu fantastice, dar lumea s-a amuzat.

Duminică, 25 Iunie 1995

Raul Petrescu la masă. E plin de vervă. Îmi dă un avocat pentru posibilul proces pe care-l vom avea cu BRCE din cauza doamnei Iurian (Salubritatea Alba). „E necioplit. Cam bădăran, dar știe carte". Trebuie să-l contactez.

Altfel, vegetez și mai fac una-alta în minuscula noastră grădină.

Luni, 26 Iunie 1995

Conferința de Presă e condusă de Diaconescu. Despre întâlnirea de la Snagov, unde Partidul nostru a fost reprezentat de Ciumara, pentru semnarea Protocolului de susținere a încadrării noastre în Europa. Despre simpozionul de la Azuga, organizat de Dudu Ionescu etc.

La Parlament, citesc ziarele. Multe dintre ele le scriu, laudativ, despre mitingul de la Buzău. Nu *România Liberă*, bineînțeles. Ea publică, însă, o scurtă relatare a lui Prelipceanu, în care mă atacă pentru că am încetat să sponsorizez *România Literară*.

„Tiporex ponta cu «generozitate», la fiecare număr, pierderi de circa 70% la hârtie, ceea ce revenea aproape la plata integrală a tiparului. Iată că, într-o «grațioasă» scrisoare adresată conducerii revistei (Manolescu etc.) de Ion Rațiu anunță încetarea și acestei sponsorizări". Nu știu cum au calculat pierderile de hârtie, dar, dacă ele reveneau „aproape la plata integrală a tiparului", atunci încetarea sponsorizării mele nu poate să-i afecteze prea mult.

De altfel, ieri-seară, mi-a telefonat o gazetăriță de la Tele 7abc să mă facă să explic situația în transmisiune directă. Am refuzat. I-am citit, însă, pasajele din scrisoarea lui Manolescu în care-mi cerea restituirea „pierderilor suferite de ei" și din răspunsul meu, pe care Prelipceanu îl consideră „grațios".

La recepția ambasadorului Venezuelei, îmi vorbește Brucan. „Trebuie să vă pregătiți un Prim Ministru. Va fi o coaliție după alegerile de anul viitor".

Pașcu reacționează bine când i-am spus că am fost atacat pentru că n-am dat răspunsuri precise la întrebările lui Karsten Voigt. Cu alte cuvinte, ăsta ar fi motivul pentru care România nu e inclusă în primul eșalon la intrarea în NATO. Evident, o prostie. Un domn Andreescu (Gabriel) și Hurezeanu, care acum e șeful emisiunilor în limba română la Deutsche Welle, au argumentat în acest fel. Ultimul, într-un masiv articol în revista *22*. I-am reamintit lui Mircea Pașcu că eu n-am dat răspunsuri precise la întrebările lui Voigt, după ce m-am consultat cu el. Și am făcut-o la sugestia lui.

La prânz, în pauză, Petru Dugulescu a servit în Camera PNȚCD (22) sarmale, friptură, șampanie și sucuri. Ca să marcheze nunta fetei lui, Sâmbăta trecută, în America.

Seara, i-am avut la cină pe Cornel Sturdza-Popovici și pe Ioan Mureșan. Ne-am înțeles perfect. Vor intra în acțiune peste tot. Sunt scandalizați de interviul lui Ciumara în *Flacăra*.

Marți, 27 Iunie 1995

Legea caselor naționalizate. Probleme create de noi ca să zădărnicim cvorumul.

La prânz, recepție pentru Sumeiko, Președintele Adunării Federale a Rusiei, deci a doua Cameră (sau prima, dacă vreți). Excelentă convorbire cu el, prin interpret. Despre limbă, vecinătate etc., relații bune. Știa cine sunt, că am scris *Moscova Sfidează Lumea* și că am fost cel care a insistat să mergem la Moscova în Noiembrie anul trecut, deși fuseserăm informați că Elțîn nu ne va putea primi. "Pentru că trebuie să avem relații bune ruso-române".

Televiziunea rusă mi-a luat un lung interviu. Ar fi amuzant dacă Fifi m-ar vedea.

Sauciu Văleanu, președintele Comisiei de Politică Externă, insistă să merg la Varșovia, pentru ședința seminarului pentru "independență și limite ale instituțiilor democratice în protejarea drepturilor constituționale". Vor lua parte parlamentari din Croația, Slovenia, Ungaria și Ucraina.

Vorbesc și cu Diaconescu, așa cum ne-am înțeles aseară. I-am spus că am fost invitat din toate părțile țării să merg să le vorbesc. "Faci campanie electorală", mi-a zis. Într-un fel, da. Pentru Partid. "Dar lumea te întreabă dacă vei candida la Președinție". Adevărat. Întotdeauna îi întreb dacă vor s-o fac. Și nu exclud posibilitatea. Dar nu mă pronunț.

Ceea ce a dus la o lungă discuție despre analiza mea politică. A fost mult mai corectă decât a lui Coposu. Eu știu că el nu va fi niciodată de acord ca Partidul să mă susțină. Dar să nu se opună.

I-am dat exemple, la cererea lui. Am menționat acceptarea 50/50 a mandatelor în CPUN la 28 Ianuarie 1990, cererea mea să forțăm alegerile generale în Aprilie/Mai 1992, când Iliescu încă n-avea partid, insistența lui să avem alegeri decalate, amânarea până în ultimul moment a numirii candidatului Convenției și alegerea lui, neintrarea noastră în Guvern imediat după alegerile din toamna 1992, insistența lui că vom avea alegeri anticipate. Puteam să mai numesc o mulțime de alte cazuri. Dar a fost de acord cu chestia alegerilor anticipate. "Și eu am spus același lucru". La ședințele Biroului Permanent, numai eu spuneam acest lucru. Ceilalți erau, întotdeauna, de acord cu Coposu. I-am adus aminte de discuțiile noastre din acei ani, când i-am spus că niciodată nu voi candida împotriva lui Coposu, și de solicitarea ce mi s-a făcut prin Ion Lup, apoi, ceva mai târziu prin Gabrielescu și, în fine, prin el, ca să mă susțină Coposu dacă dau 100.000 de dolari. Și că eu i-am refuzat pe primii doi, „pentru că nu sunt fanariot" și că lui, lui Diaconescu, i-am spus că dau 100.000 de dolari, dar direct organizațiilor de partid din toată țara, inclusiv la centru. Ceea ce n-ați acceptat.

A trebuit să recunoască faptul că așa a fost.

Popovici-Sturdza e încântat că am trecut peste prag.

I-am explicat lui Diaconescu că, chiar dacă nu voi câștiga, am putea ajunge

la o situație ca cea din Franța. E sigur că eu voi atrage voturi pe care Constantinescu nu le poate obține, orice ar face. În al doilea tur, voturile mele vor fi date lui Constantinescu sau viceversa. Și aș putea obține sprijinul și altor formațiuni politice.

După-masă, ciocniri nesfârșite pe marginea Legii caselor naționalizate. În cele din urmă, Dobrescu citește o Declarație din partea PNȚCD+PER. Votăm împotriva legii.

Miercuri, 28 Iunie 1995

Aseară, la cina dată de Jonathan Rickert, am vorbit cu locțiitorul lui și cu soția acestuia, ai cărei părinți sunt evrei din Botoșani. Emigrați în Israel la o vârstă fragedă, s-au căsătorit acolo, au învățat ivritul, dar tot vorbesc românește între ei. Ea s-a născut în Israel. Vorbește o română foarte pitorească, dar bună. Cu greșeli gramaticale, bineînțeles.

Consilierul lui Iliescu, Faur, a fost și el prezent. El conducea Uniunea Interparlamentară (delegația noastră) în prima legislatură. Au vorbit Jonathan, liber, într-o românească excelentă, și Faur. Pe urmă, am vorbit eu în englezește. Pentru balanță.

Legea învățământului creează valuri. Suntem în ședința Camerelor reunite. UDMR boicotează ședința. Iese așa cum au vrut guvernanții. Deci, cu introducerea tuiției în limba română și în școlile minorităților. Ceea ce îi înfurie pe unguri. La Legea caselor naționalizate votăm prostește. În loc să adoptăm un articol, fie al Camerei, fie al Senatului, nu întrunim majoritatea absolută necesară, adică 243 de voturi. Rezultatul: chiriașii vor putea să-și cumpere locuințele actuale, fără nici o restricție. Ai noștri nici nu și-au dat seama de acest lucru. Abia după ce le-am explicat, au votat, în fine, să excepteze imobilele cu facilități excepționale: piscină, cramă, seră, biblioteci etc.

În cele din urmă, ies două voturi peste majoritatea absolută. Deci, au 245 de voturi pentru. Asta înseamnă că n-o să am nici o șansă să recuperez casa părintească. Chiriașii actuali vor putea s-o cumpere, pe nimic. În schimb, teoretic cel puțin, voi putea să cumpăr casa în care locuiesc acum. Dar mari speranțe nu-mi fac. Vor găsi ei ceva motive să mă oprească. Această lege este legalizarea furtului. Numai câștigând puterea, vom putea îndrepta lucrurile.

La recepția dată de Publicover, noul număr 2 la Ambasada britanică. Andrew Bache tocmai a fost la Turda și Cluj. El își dă seama că, de fapt, nu există discriminare împotriva ungurilor.

Mărgărita îmi dă știri proaste. Au pierdut 2/3 din clienții noștri la tipografie.

Joi, 29 Iunie 1995

Doina îmi dă un nou șoc. Vrea bani, ca de obicei. Îi spun că n-am cum să fac ceva, în următoarele zile. Îi explic faptul că, fizic, nu am când. Voi căuta

să-i telefonez din Varșovia.

La Parlament, mare și agitată discuție în legătură cu cazul Rizescu. Diaconescu, furios pentru că Rizescu i-a cerut să discute problema de față cu Coposu. Nu e o excepție. Cam peste tot avem probleme în organizațiile județene. În cazul lui Rizescu, organizația lor județeană l-a suspendat fără să informeze centrul măcar. Las' că ei n-aveau competența să-l suspende.

Mare agitație să-mi pregătesc programul până la sfârșitul săptămânii viitoare. Dar am reușit, cred.

Pe la ora 13.10, pornim la drum. Ne oprim doar o dată, la Hanul Lotrișor, să mâncăm niște mititei. Lumea ne recunoaște. Dăm ziare.

Sosim la AWA 2, benzinăria lui Dorel Rațiu de pe Feleac, pe la 8.20 p.m. Îndată vin mai întâi Victor Marian, apoi Dorel. Ne arată ce a construit până acum și ce planuri are. E remarcabil. Totul, construit în câteva luni. Lăsăm Mercedes-ul la el și ne duce mai departe Radu Geomoleanu, în minibus-ul lui. Sosim la Beliș, Fântânele, pe la 11.00 seara. Lumea era afară pe terasă. Noapte frumoasă, multe stele, lacul splendid.

Când am intrat în restaurant, orchestra a intonat "Iancule mare, Iancule tare, cu noi să fii...". Am strâns mâinile întinse. Șeuleanu, organizatorul, încântat că am venit.

Simpozionul, organizat de Societatea Română de Radiodifuziune împreună cu Fundația „Friederich Elbert" din Germania, reunește personalități române din toată țara din lumea radioului. De asemenea, mai mulți nemți. Am stat de vorbă cu Manfred Futz, Thomas Nell, Directorul din Düsseldorf al Westdeutsche Rundzunk, și Foter John, de la Studioul Südhessen din Bensheim.

Vineri, 30 Iunie 1995

M-am plimbat pe baraj cu Sorin Belu. Remarcabil. Valea adâncă a fost umplută prin tăierea unei părți din munte. În straturi. Ca niște terase. Apa se acumulează din nenumărate mici izvoare.

Mi-a venit repede rândul să iau cuvântul. Între timp, sosise și Ioan Mircea Pașcu, Ministrul de Stat al Apărării. Am vorbit eu primul. Apoi el, despre integrarea noastră în NATO. Comentariile noastre și răspunsurile la întrebări au fost foarte bine primite. Unanim, comentariile foarte favorabile.

La masă, vin și Dorel Rațiu, și Radu Geomoleanu. Cu ultimul, apoi, la Primăria din Beliș, să le ascult păsurile. Cu un cuvânt: o duc greu. Proprietățile lor sunt arareori intabulate. Satul a fost strămutat din vale, care acum e lac, pe vârful dealului. Pădurea n-a fost împărțită. Au dreptul la 4 metri pătrați de lemne pe an. Ceea ce e ridicol. O singură întreprindere promițătoare s-a înființat aici: produse de lapte. Andrei Kun e proprietar și director. Mi-a plăcut omul. Are 25 de ani, e viguros și optimist. Deși e furat pe toate cărările. Colectează lapte de vacă de pe o rază mare – lapte care, în timpul verii mai

ales, era dat la porci. Caș, telemea, brânză, iaurt etc. și lapte în cartoane de 1 litru. Piața de desfacere, în special Clujul. Cina, luată tot în comun cu ceilalți participanți la simpozion, în aer liber, luminați de un mare foc de lemne. Minunată seară. Am stat mult de vorbă cu nemții, căci erau cam singuri la masa lor. Apoi, am făcut naveta de la o masă la alta. Primit excepțional de bine peste tot.

La insistența lui Radu Geomoleanu, am rămas la el acasă peste noapte. Am dormit bine.

Sâmbătă, 1 Iulie 1995

De la Beliș la Cluj ne-a luat mai puțin de o oră și jumătate. Ne-am instalat la Hotelul Continental și am mers pe jos la Banca Transilvania. M-a primit Trenca. Iosif Pop e la Londra. L-a văzut pe Nicolae. A fost în birourile noastre și sus la Fundație. Nicolae vrea să facă o inaugurare oficială când voi fi și eu acolo. Probabil între 17 și 20 Iulie.

L-am susținut pe Dorel Rațiu foarte mult față de Trenca. Sper că va reuși să pună la punct afacerea cu AMOCO.

La 11.00 a.m., la UMRL. Le vorbesc – sala plină – tot despre intrarea noastră în NATO.

Masa, cu Dorel, la un nou hotel. Mult mai bun. Era așa de târziu, că n-am avut nici un moment să mă odihnesc.

La 5.00 p.m., încep să primesc lumea. Până aproape de ora 8.00 p.m. În fine, merg cu Mihăilescu la Lia Gherasim. Îmi mulțumește pentru coroana de flori pe care i-am trimis-o cu ocazia înmormântării soțului ei, acum vreo două săptămâni.

A vorbit aproape fără întrerupere Lia. Mai bine de o oră. Mai ales despre Ilie Lazăr. Ține mult să se recunoască faptul că Ilie era al cincilea în ierarhia Partidului. Nu știu cum calculează ea, dar sunt sigur că e de bună-credință. Indiscutabil, Ilie a fost întotdeauna leal Partidului și lui Iuliu Maniu. Nu repet despre structurile pe care i le-a adus lui Coposu și celor care-l transformă acum în „partid de stânga". "Ciumara îl face corporatist", mi-a zis. După ea, eu trebuie să iau frâiele.

Plecăm, în fine. Cina la restaurantul lui Onaca, în aer liber. Are așa multe cabane, doar cu acoperiș și o singură masă. I-am invitat pe Victor Marian, Bogdan Cerghizan și Doru Radosav. Am plănuit cum trebuie să activăm, să câștigăm în primul rând Organizația PNȚCD Cluj. Să vedem dacă se vor ține de plan.

Mi-au cerut să dau un mesaj pentru slujba ce va avea loc în Biserica Bob, care ne-a fost, în fine, cedată de ortodocși. Accept cu mare plăcere și pentru că în această biserică a funcționat ca preot, în primul său post – nu știu dacă era parohie –, bunicul meu, „Moțu", cum îi spuneam noi, Nicolau Portos Rațiu. Prin anii 1880, îmi închipui.

Duminică, 2 Iulie 1995

Ne-am sculat, din greșeală, la 4.00, în loc de 5.00 dimineața. Greșeala a fost a recepției hotelului. Nici nu ne-am dat seama. Când au realizat eroarea, nu mai avea rost să ne culcăm din nou. Am pornit la drum la 4.50 a.m. Era foarte plăcut. Răcoare. Călătorie fără surprize. Ajungem acasă la 11.30. Îi telefonez Doinei. Iarăși e în încurcătură. E risipitoare. Ăsta e adevărul. Îi trebuie 1820 de dolari ca să iasă la liman. Am să-i trimit. Ce să fac?

Iau masa cu Elisabeth. Ea se duce poimâine la Londra. Bem o sticlă de șampanie împreună, la sugestia ei. Vorbim și de Nicolae. Cum acceptă el ca Fifi să fie tot timpul în Leningrad?

Cu avionul, la Varșovia, prin Viena. Acolo, în aeroport, am notat ce mi s-a întâmplat în ultimele 60 de ore. La Varșovia, am fost așteptat la aeroport de Consilierul Ambasadei noastre, care m-a condus la Hotelul Hollyday Inn.

Luni, 3 Iulie 1995

Am luat micul dejun cu ceilalți doi: Miron Mănescu (PDSR) și Petru Burcă, fost PUNR, acum independent în Parlament și în conducerea Partidului Umanist. Trebuia să vin la Varșovia ca să mă odihnesc. Am stat toată dimineața în camera mea.

Inițiativa Central Europeană a pornit de aici, din partea Guvernului Poloniei, cu copreședinți din Austria și Italia. Plus celelalte țări din grupul Vișegrad: Ungaria, Cehia, Slovacia. Ca țări asociate: Slovenia, Croația, Bosnia-Herțegovina, Macedonia, Albania, România și Ucraina. Seminarul actual: Independența și limitele instituțiilor democratice pentru protecția drepturilor constituționale.

Au fost trei subiecte: 1) Tribunalele constituționale. Subiectul, introdus de Prof. Andrzej Zoll, s-a bucurat și de o cuvântare din partea Prof. Univ. Wiktor Osiatyțski din America. Spre surprinderea mea, a făcut declarația că democrația înseamnă conflict. L-am luat în primire. Democrația înseamnă diferență de opinii, de interese, dar nu conflict în sensul hegelian, care stă la baza comunismului. Dimpotrivă, democrația reprezintă o unitate de vederi în ceea ce privește rolul fundamental al statului, a cărui singură menire e să le asigure cetățenilor maximum de libertate, drepturi și bunăstare.

N-a fost de acord cu mine. Nici când i-am întins o mână, zicând: „Cred că e o diferență semantică între noi. Formularea domnului profesor, poate, nu e cel mai fericit aleasă. Democrația nu se bazează și nu poate să se bazeze pe conflict, care, în mod necesar, înseamnă teză, antiteză și sinteză în gândirea hegeliană".

„Nu. Avem concepții diferite despre democrație", a fost reacția lui, oarecum caracteristică orgoliului polonez.

Am vorbit, apoi, de Curtea noastră Constituțională. L-am pomenit pe Gio-

nea, care, deși din rândurile Opoziției, n-a folosit oportunitatea, rar oferită cuiva, de a afirma independența Curții Constituționale. Singurul mod în care ea ar fi putut să devină o instituție de mare însemnătate pentru democrația românească. Cu două minore excepții, toate deciziile Curții au fost o confirmare a poziției guvernamentale. Deci, ar fi trebuit ca judecătorii să fie numiți pe viață, cu inamovibilitate asigurată. De asemenea, Parlamentul n-ar trebui să aibă posibilitatea de a respinge deciziile Curții cu 2/3 din numărul total al membrilor Parlamentului. Multe contribuții din partea mai tuturor delegațiilor.

Cina, în Restaurantul Parlamentului. Adică, în hotelul special construit pentru parlamentari. Gazdă, Jațek Geremek. M-am întreținut cu el. A venit și ambasadorul nostru, Ioan Grigorescu. După colegii mei de deplasare, Grigorescu a fost un privilegiat al regimului trecut: „Ca el nimeni din România n-a călătorit atât de mult în lumea întreagă. Poate a călătorit mai mult decât dumneavoastră!!!". Asta pentru că făcea filme despre țări îndepărtate, documentare.

Cam jenat, Grigorescu m-a informat că mi-a restituit filmul „Clive și Ana", pe care i-l împrumutasem după ultima noastră întâlnire.

Volubil, tare volubil. A vorbit aproape toată seara. Ne-a invitat la ambasadă, ca să continuăm șueta. Am refuzat.

Marți, 4 Iulie 1995

Ședință lungă, azi-dimineață. Am început cu problema „Ombudsman". Am vorbit eu din partea României, explicându-le că încă n-am ajuns la acest proiect de lege, deși, în cap. IV, Constituția noastră prevede această instituție. Nu suntem singurii. Cehii s-au împotmolit. Bosniacii au trei „un bosniac – acum musulman, un croat și încă unul (and another)", a fost formula întrebuințată de tânărul bosniac.

Ultima ședință despre managementul și controlul Radioului și Televiziunii. După cum ne-am înțeles, a vorbit Miron Mănescu. Și a făcut-o corect, cum îi pusesem în vedere. A recunoscut că Televiziunea noastră, cu bătaie pe toată țara, e monopol de stat. A exagerat puțin când a afirmat că toate cele 40 de județe au radioul și televiziunea lor locală.

Cuvântarea de prezentare a problemei a fost rostită de Juliusz Braunn, Președintele Comisiei de Cultură și Media a Sejm-ului. La primul subiect, azi-dimineață, a vorbit chiar „Ombudsman"-ul polonez: Prof. Tadeusz Zieliúski.

Dezbaterile s-au încheiat pe la ora 10.30. A urmat o conferință de presă. Am întrebat și eu de ce noi suntem numai membri asociați. Mi s-a răspuns că e de competența guvernului care a avut această Inițiativă Central Europeană.

Prânzul, tot în restaurantul din hotelul parlamentarilor. Plin.

Geremek ne-a adresat cuvântul de încheiere a seminarului.

Am răspuns eu, fiind cel mai bătrân dintre participanți. I-am felicitat pentru organizare și pentru rolul pe care-l joacă în intrarea Estului European în structurile occidentale. Din nou, am menționat statutul nostru de membru asociat. „Domnul Geremek poate să ridice această chestiune", am zis.

Am mers, apoi, și la masa lui Geremek. Vroia să știe cum merg lucrurile în România. Mi-a comunicat că Emil Constantinescu e sigur că va câștiga alegerile, anul viitor. I-am spus că ar fi bine ca el, Geremek, să fie viitorul Președinte al Poloniei.

Poate n-ar fi fost cazul să accept această participare. E, oarecum, minoră. Prezența mea, însă, i-a mărit anvergura, ca să nu zic importanța. Dacă reușim să fim recunoscuți ca membri deplini, atunci da. A meritat efortul. Nu pot să-mi dau seama de ce Văleanu a insistat atât de mult să particip!?

Mănescu vorbește bine englezește. Burcă, solid. Amândoi au fost încântați de modul în care ne-am afirmat.

Sunt în avion: Varșovia-București. E ora 7.30, ora României. Ceea ce mă face să pun întrebarea: de ce Polonia are ora Europei Centrale, când e pe aceleași meridiane ca noi? Evident. La mintea cocoșului!

Miercuri, 5 Iulie 1995

Sunt în avionul București-Timișoara. Am decolat cu o întârziere de 80 de minute. Acum e 8.25. Ar fi trebuit să plecăm la 7.05. Sper că programul nu va fi dat peste cap.

N-am dormit prea bine după ora 3.30 azi-dimineață, când m-am trezit.

Elisabeth era acasă, când am sosit aseară, pe la 9.30 p.m. A fost la recepția de la reședința ambasadorului SUA. Jonathan Rickert a făcut onorurile de gazdă. Peste 1600 de bucureșteni prezenți.

Popovici-Sturdza mi-a lăsat un mesaj să mă avertizeze că Diaconescu ar fi dat instrucțiuni să nu fie primit de Rectorul Facultății de Medicină, cum era programat. L-am căutat, în zadar, pe Diaconescu la telefon. Nu răspundea. Atât Miron Mănescu, cât și, la telefon, Victor Isac m-au informat că Popovici-Sturdza e respins de conducerea PNȚCD Caraș-Severin.

De la aeroport, unde m-a primit Popovici-Sturdza, la sediul PNȚCD Timișoara. Au un nou comitet. E mai bun decât cel vechi, îmi spune Cornel. M-au prezentat Președintele și Cornel Sturdza-Popovici. Le-am spus limpede că trebuie să câștigăm alegerile anul viitor. Să avem un program simplu, direct. Să reprezentăm o alternativă clară și un lider care să inspire încredere. Le-am spus că e ridicol să spunem că, cu cât pleacă mai mulți din Convenție, cu atât devenim mai puternici.

Unul dintre cei nou-aleși, acum Vicepreședinte – se pare că el a fost autorul Punctului 8 din Declarația de la Timișoara –, a început să argumenteze că, într-adevăr, CDR a devenit mai tare. Ar fi trebuit să mergem la Institutul de Medicină. Intrigi etc. Nu ne vor acolo. Ne-am dus la Universitatea Ecologică.

Luni, 10 Iulie 1995

N-am mai scris, pentru că programul a fost atât de dens, atât de încărcat, încât, pur și simplu, n-am avut când.

Miercuri, 5 Iulie 1995

Adunarea a fost, totuși, bună la Timișoara. Pe lângă noi doi, Sturza-Popovici și eu, au venit Rectorul Universității de Agricultură, Otiman, și Deputatul PAC (devenit liberal acum, mi se pare) Popovici. A mers foarte bine, fără a fi o sală arhiplină.

Seara târziu, la Nicolae Cosma. Are o casă mare, numai parter. El face bani livrând benzină, care, apoi, e luată de sârbi. Dar el o livrează, legal, la benzinării românești.

Joi, 6 Iulie 1995

M-am dus la Biserica din Bozovici. Cinci preoți au oficiat, în prezența Episcopului Emilian, au făcut pomelnicul familiei mele și mi-au oferit un hrisov. Le-am mulțumit, emoționat, și le-am dăruit o jumătate de milion de lei.

În Caransebeș, ca și la Timișoara, ieri, am vorbit la Librăria municipiului (am semnat cărți etc.).

Seara, la 8.00, la Borbora, la Căminul Cultural.

Vineri, 7 Iulie 1995

Am dormit tot la Cosma. Dimineața, la Oravița. Alt Te Deum. Alt pomelnic. De data asta, i-am dat mai complet: Ioan, Emilia, Ștefan, Nicolae Suzana, Augustin, Eugenia, Eugenia și Radu (ultimii doi fiind sora și fratele meu). Le-am dat și lor 500.000 de lei.

Ne-am dus la Dalroșet. Pe drum, am „admirat" nebunia Elenei Ceaușescu, care a cheltuit miliarde grele ca să extragă energie dintr-un șist bituminos de lângă Crivina. Eșec total.

Am fost primiți excepțional – sala arhiplină.

În timpul zilei, fusesem la Oțelu Roșu (nu multă lume) și la o fabrică, unde am fost primiți – eu personal, în special – ca niște eroi.

Regiunea e foarte frumoasă. Hotelul, mizerabil. Cameră cu odaie de duș și toaletă. Cum ușa nu se închidea și scurgerea era înfundată, mi-a fost greu să suport mirosul. Geamurile deschise, m-au mâncat țânțarii.

Sâmbătă, 8 Iulie 1995

Ne-am oprit la Bocșa. Deși abia am fost anunțați, sala plină. Oamenii sunt tare dornici de o schimbare. Cină bună la un restaurant ce aparține unuia dintre susținătorii Partidului. Acasă, obosiți morți, dau să adorm. Imposibil. Am vânat țânțari până la 3 dimineața.

Duminică, 9 Iulie 1995

Ne sculăm la 6.30, ca să-l ducem pe Paul Alecu (cu soția) la gară, la Caransebeș, la vreo 40 km depărtare.

Călătoria la București, fără incidente. Doar la hanul după Craiova, unde ne-am oprit, am fost asaltat de drumeții unui autocar, să le dau autografe. Încântat. Veneau din Istanbul.

Astăzi, Luni, 10 Iulie 1995, adevărată șuetă. Nici un răgaz.

După 5.00 p.m., vin colegii să stăm de vorbă: Ioan Mureșan cu Dănuț, proaspăt sosit din Anglia, Florin Angelo, Popovici-Sturdza și Paul Alecu. Par hotărâți. Popovici-Sturdza ne informează că s-a trimis de la centru (semnat de cine?) un fax la PNȚCD Caraș-Severin în care activitatea noastră este declarată ilegală, fără aprobarea Centrului. Circulă, de asemenea, un fluturaș în care se afirmă că eu, asistat de Popovici-Sturdza, vreau să-l înlătur pe Coposu de la Președinție. Ironia e că la ultima ședință ținută în comuna Vermeț, am făcut o evocare foarte generoasă a personalității lui Coposu. Cu cine ne luptăm. N-am făcut altceva decât să prezentăm Partidul.

Pe Diaconescu nu l-am putut găsi. Dar l-am găsit pe Bani Ghica. El n-a semnat nici un fax și nu știe nimic de așa ceva.

Le-am dat o cină bună.

Marți, 11 Iulie 1995

Scriu Patriarhului și ambasadorului Greciei, Christos Alexandris. Să vedem ce vor face ca să faciliteze vizita noastră – pelerinajul nostru – la Muntele Athos.

I-am lăsat un mesaj lui Temeșan, ieri, în problema Salubritatea Alba, Maria Iurian. Repet solicitarea astăzi. Încă n-a răspuns mesajului meu. Trebuie să trag concluzia că nu vrea să mă vadă.

Aceeași problemă cu Nicolae Penescu. Au venit trei oameni la mine, și ei proprietari în zona Lacului Pantelimon. Îi trimit o somație lui Penescu. Dacă nu face el poarta, o facem noi.

Popovici vine să-mi aducă o invitație pentru inaugurarea unui pod "așteptat de 50 de ani!". În comuna Clinceni, din Sectorul Agricol Ilfov. E peste râul Ciorogârla. Prima e soția lui, Dr. Silvia Petrovici.

Îmi vorbește de dezastrul ce domnește la noi în Partid. Soția lui nici nu mai vrea să candideze. „Partidul e condus de o mafie acum. A pierdut contactul cu țara, în special cu țăranii, pe care, de fapt, niciodată nu i-am câștigat de partea noastră".

Dinu Daponte la cină. El colaborează cu Cârciog și afirmă că e amestecat și în preluarea Hotelului Athénée Palace. E scandalizat că frații Păunescu au cumpărat Hotelul Intercontinental pe o sumă reprezentând jumătate din ce

oferise Marriott! Discuția, inevitabil, a ajuns și la candidatura mea. El e ferm convins, îmi spune, că aș obține mai multe voturi dacă aș candida independent.

Da, dar cum îmi pot eu obține aderenți în fiecare comunitate, în fiecare sat, ca să am un reprezentant la fiecare loc de votare. Numai pentru asta ar trebui să am 50.000 de oameni!

Tinerii din Baia Mare îmi telefonaseră, în timpul zilei, să-mi spună exact același lucru. Ei vor ca eu să candidez independent.

Miercuri, 12 Iulie 1995

Am avut o discuție cu Diaconescu la Partid. Era și Dudu Ionescu prezent.

De ce nu mergem în teritorii. Lumea vrea să ne vadă. Să ne asculte. Am fost primiți excelent peste tot. De ce ați trimis un fax să declarați vizita noastră ilegală?

„Măi frate, ce puteam să fac? Dumneata vrei să candidezi la Președinție. Noi suntem în Convenție. Convenția îl are pe Constantinescu candidat la Președinție. Deci, noi nu putem să te susținem".

Noi trebuie să câștigăm alegerile. Cu Constantinescu, le pierdem sigur.

„Nici eu nu sunt sigur că le vom câștiga cu el. Dar nici dumneata nu ai o șansă. Noi, ăștia, ne apropiem de 80 de ani, nu mai contăm. De-alde Adenauer, Reagan erau deja stabiliți. Eu cred că Constantinescu are mai mari șanse decât dumneata".

Am dezvoltat teoria Chirac-Balladur.

„O să iasă candidatul PD al doilea".

Dacă mergem cu Constantinescu, pierdem sigur. Dacă mergem cu el și cu mine, separat, avem o șansă. El nu poate atinge voturile pe care eu pot să le obțin. Eu voi lua voturi de la Iliescu, ceea ce el nu poate face. Dacă unul dintre noi se plasează pe locul doi, avem șanse să câștigăm Președinția. Și numai asta va schimba fața României. Numai așa vom putea ajunge la Putere.

Nu s-a lăsat convins. A reluat obligația noastră de a-l susține pe Constantinescu.

Noi n-am luat niciodată așa o decizie. Nici Congresul, care nu s-a ținut, nici Delegația Permanentă, nici Comitetul Executiv, care n-au avut întruniri, și la nici una din ședințele Biroului Permanent o astfel de decizie n-a fost luată. Coposu a decis singur. Coposu nu mă place. L-a inventat pe Constantinescu.

Am discutat, cam prea lung, apoi, cum la Convenție toți membrii PNȚCD, cu posibila excepție a lui Ilie Păunescu, a zis Diaconescu, "au votat cu dumneata". Și Dudu a sărit să confirme.

Ce posibilă excepție? Păunescu mi-a confirmat că a votat împotriva mea. De ceilalți nu știu. Dar știu că Doina Cornea, Ana Blandiana, Ticu Dumitrescu etc. au fost în complotul urzit de Coposu să nu fiu eu, ci

Constantinescu, ales.

Am mai vorbit cu toții. Degeaba le-am spus: „Țara vrea să ne audă. Trebuie să mergem să le vorbim. Oriunde mă duc, primesc această confirmare. Eu nu spun că tot electoratul gândește la fel cu cei care vin să mă vadă. Dar e mai bine decât cu Constantinescu. Și altă șansă nu văd. Vedeți voi?".

"Am semnat Protocolul ca Președintele CD să fie candidatul. Vom vedea. Vom discuta problema la toamnă. Vom discuta-o la Congres, pe care trebuie să-l ținem. Poate în Decembrie", a conchis Diaconescu.

În cursul discuțiilor, Diaconescu a rostit fraza: "Dumneata ești mai simpatic decât Constantinescu. Și pentru mine ești mai simpatic, dar, ca Partid, nu putem merge decât cu el, cât timp Protocolul e în vigoare".

La 7.30 punct, vine Generalul Jean Baptiste Clocqnett la cină. El e olandez, hughenot la origine. E responsabilul pentru România al Ordinului Cavalerilor de Malta. Activează deja de patru ani. Principalul om de legătură în România e Deputatul UDMR Francisc Baranyi. Sediul la București e impresionant. La fel, au sedii la Cluj și Timișoara. Au vreo 80 de angajați. Șoneriu e marele șef, dar e foarte bătrân. Are aproape 100 de ani. Vrea colaborare din partea mea. I-am promis-o. Și i-am oferit publicitate, în *Cotidianul* și *Românul Liber*. I-am dat CV-ul meu în engleză, unde se menționează și faptul că mă trag dintr-o veche familie de români transilvăneni și că sunt greco-catolic.

La 9.30, emisiune în direct la Radio Contact. Mă primesc Tăriceanu, care e șef, și Andreea Pora, cea care, pe atunci, angajată la *Cotidianul* fiind, a scris împreună cu Petru Ionescu articolul „Împotriva lui Coposu" și l-au publicat în *Expres*.

Câteva minute mai târziu, a venit și Adrian Năstase. Interviul a durat o oră. A vorbit aproape tot timpul Năstase. Eu trebuia să mă bag peste el, ca să zic și eu ceva. Andreea mi-a pus o dată o întrebare. Celălalt moderator, Răzvan Dumitrescu, nu mi-a pus nici una. Întrebările de la ascultători și ele au fost adresate mai ales lui sau ambilor. Nici una nu mi-a fost adresată direct mie. Am discutat politica internă. Pretenția PUNR de a intra în Guvern și de a obține pentru Gavra postul de Ministru de Externe și despre intrarea în structurile occidentale.

Am fost foarte frustrat. Am avut, însă, posibilitatea să afirm că nu există nici o șansă ca patrulaterul „coaliția diavolească" să se despartă. Toți sunt reîncarnarea nomenclaturii, am zis. Nici o șansă să avem alegeri anticipate. PDSR depinde, în mare parte, de popularitatea lui Iliescu. Deci, alegerile vor fi concomitente, pentru că nu vor ca PDSR să le piardă.

„Nu credeți în toate sondajele de opinie etc.?".

„Nu, în nici una din ele, cum s-a dovedit la alegerile locale din 1992".

Am mai răspuns la o întrebare despre circumscripții uninominale. Năstase

contra, pentru că ar costa foarte mult etc. Eu: „Ar avantaja Puterea. Dar eu aș vrea un sistem mixt, ca voturile necâștigătoare să nu fie irosite, ci adunate pe țară și mandatele atribuite diverselor partide după o listă de candidați în ordine descrescătoare".

Ce credem despre săptămânalul *Academia Cațavencu*. Interesant, amuzant, am spus eu. Cam ca *Le Canard Enchainé* din Franța. Îl citesc, dar n-are aceeași influență și impact, am zis eu.

„M-au atacat regulat", a zis Adrian Năstase, referindu-se la articolele, pozele etc. despre Bombonel (care sugerau că e pederast). Le-am oferit să le fac o demonstrație soțiilor dumnealor. Dar, până astăzi, nimeni n-a venit".

Am rămas dezamăgit atât de format, cât și de prestația mea. Am, zis la urmă, că mi-a făcut și mie plăcere să aud, din studio, opiniile domnului Năstase. Nu știu dacă ironia mea n-a fost prea subtilă și neînțeleasă de ascultători.

Interesant, însă, că Andreea Pora, când a prezentat programul, a menționat că poate Năstase și cu mine ne-am putea afla într-o dezbatere pentru Președinție!!? Într-un viitor apropiat.

Joi, 13 Iulie 1995

Aranjez ca Doina să-și ia examenul ce-i mai rămâne pentru diploma de Master, aici, la București, cu Tașnadi. Îmi spune că lumea e în panică. „Dolarul va fi în cădere liberă. Toți cumpără yeni". Se exprimă mare îngrijorare și în ceea ce privește situația din Bosnia, „care ar putea duce la o conflagrație mare".

Eu nu găsesc situația atât de gravă. Nici pentru dolar și nici în Bosnia, pentru că nu-mi închipui că Rusia va îndrăzni să intervină, chiar dacă Națiunile Unite adoptă sugestia Franței, care cere recucerirea Srebeniței cu forța.

Andreea Pora îmi spune că au fost multe telefoane favorabile mie. „Să nu credeți că impresia a fost făcută numai de cel care domină transmisiunea. Ați punctat câteva lucruri: că patrulaterul nu se va destrăma și că n-ați învățat limba de lemn, stufoasă, a comuniștilor. Năstase a fost de-a dreptul obraznic".

Arogant, i-aș spune eu.

Ea vrea să mai facem interviuri și cu alte personalități.

Da, dacă se alocă un timp egal protagoniștilor.

„Vom avea un ceas, ca să verificăm și să controlăm contribuțiile fiecăruia", mi-a promis.

Îmi pare bine că mi-a telefonat. Mai împrăștie dezamăgirea de aseară.

La masă, Albert Schwarzenbach. Umblă după el și alte tipografii. Nu cred că-și va schimba atitudinea și că va respecta contractul semnat cu noi. Începem tipărirea ziarului *Libertatea* la 11 Septembrie crt. Și pe el îl interesează dacă voi candida la Președinție.

Tașnadi vine să completeze formularul trimis de Doina prin fax ca să-și poată da examenul restant aici, la București. N-am mai întâlnit această metodă. Dar e logică și relativ simplă. Universitatea din Syracuse, New York, va avea examenele de toamnă la 17 și 18 August. Candidatul care n-a reușit la o materie în Iunie poate să dea din nou examenul oriunde în lume, dar trebuie să o facă în fața unui academician, exact la aceeași oră când are loc examenul la Syracuse. Tașnadi e profesor la ASE. I-am explicat că vreau să fac o cuvântare la toamnă, despre situația economică a țării. Îmi trebuie date precise. Mi le va furniza.

Sosește și Viceprimarul Crețu. Stăm împreună până târziu. Îi servesc cina: salată de vinete, salată de ardei, castraveți, ceapă și roșii (proaspete) și pește (somn). Cu o sticlă de șampanie (Panciu-brut).

E foarte ambițios. Îl urăște pe Halaicu. Liga primarilor CD are 800 de membri. El e Președinte. Spune că e prieten bun cu Chirac, încă de pe vremea când era numai Primarul Parisului. L-a invitat să vină la București. N-a venit din cauza lui Halaicu!? Acum e altă poveste.

Coposu e ieșit din joc. De ce, nu mă afirm. E nevoie de mine. Diaconescu să fie interimar la ședința Partidului, dar eu să devin candidatul CD la Președințe. Constantinescu n-are nici o șansă împotriva lui Iliescu. Examinează toate posibilitățile. Îi spun că Diaconescu nu e pentru mine. El crede, chiar, că Emil Constantinescu ar obține mai multe voturi decât aș putea eu obține.

Crețu e categoric. Eu trebuie să fiu candidatul Opoziției. Problema e cum? Soluție n-are.

Îl invitasem, de fapt, ca să mă asigur că terenul și clădirile din Calea Plevnei nu sunt vândute, peste capul meu, la licitație. Mă asigură că așa ceva nu se va întâmpla.

După plecarea lui, cam pe la 11.00 seara, îi telefonez Minodorei. Ea zice că Crețu n-are nici o greutate la Primărie. Nimeni nu-l respectă. Se va ocupa ea de problema tipografiei. În fine, n-are importanță cine o face. Atâta timp cât reușesc să obțin proprietatea.

Vineri, 14 Iulie 1995

N-am avut nici o intenție să mă duc la recepția lui Boyer. Tot Bucureștiul va fi acolo. Am lucrat, în schimb, ca un salahor. De dimineața până seara. A venit un gazetar britanic, care lucrează pentru *Saudi Gazette*. Îl cheamă Rodgers. L-a adus Corina. Cea care vrea să se ocupe de publicarea memoriilor mele.

Am făcut imposibilul. Am examinat, foaie cu foaie, tot ce era pe masa mea de scris și „împrejurimi". Le-am „rezolvat" pe toate. Aici, între aceste hârtii, am găsit și interesanta reație a Patriarhului Teoctist la afirmațiile mele din cartea *În așteptarea redeșteptării*. Era supărat că am considerat Biserica

Ortodoxă supusă Puterii și am protestat pentru că nu li se dă greco-catolicilor o șansă să slujească în fostele lor biserici. I-am răspuns acum pe larg. Împăciuitor. Dar nu servil. Mă interesează, enorm, reacția lui. De fapt, eu sunt vinovat. Scrisoarea lui din Aprilie trebuia să aibă un răspuns imediat – nu după trei luni!!

Bărbuș îmi spune la telefon că măsurile drastice împotriva fiicei lui, Anca, au fost, de fapt, împotriva lui. De ce?, l-am întrebat. „Pentru că eu știu anumite lucruri pe care el le ascunde". L-am presat. Îmi va vorbi când ne vom vedea. I-am spus lui Carmen, secretara mea, să fie sigură că voi fi programat să-l văd pe Bărbuș, la întoarcerea mea din Anglia.

Seara, vine Șerban Madgearu. Așteaptă un copil soția lui. Vrea majorarea salariului. Imposibil, i-am spus, fără a angrena toate celelalte salarii. El are deja mai mult decât ceilalți, pentru că ia un salariu și pentru editarea *Românului Liber*. Mi-a spus că-și caută altă slujbă. Nu în gazetărie, pentru că atitudinea și formatul *Cotidianului* îi plac. Dar trebuie să câștige mai mult. I-am arătat simpatia mea, însă n-am cedat. I-am oferit doar un împrumut cu titlu personal, de la mine. "Asta ar fi prea mult", a fost, surprinzător, reacția lui.

Sâmbătă, 15 Iulie 1995

Am pornit cu câteva minute înainte de 11.00 a.m. Ne-am oprit la Lotrișor, să mâncăm niște mititei. Eram pe terasă, afară, la umbră. Foarte plăcut. Plin de corcodușe, căzute din pomii supraîncărcați de fructe. Nici unul dintre ai mei nu era tentat. Mi-am cules un pumn și le-am spălat la toaletă. Delicioase. Priveliștea, spre nord, fabuloasă.

După plecare, am rămas la fereastră, uitându-mă, mai ales, în urmă la munții falnici, peste Olt. Peisaj superb. Ba perete abrupt, ba șir de munți, tot mai înalți, de ambele laturi ale pâraielor. Păcat că nu se mai termină amenajarea și îmbunătățirea șoselei.

Am sosit, prin Alba-Iulia, Abrud, Câmpeni, la Vidra și Avram Iancu. Mare forfoteală de oameni și de mașini. La intrarea pe drumul spre Muntele Găina, un mare portal cu inscripția "Târgul de Fete".

Nu ne aștepta nimeni. Nimeni nu știa nimic de Buzești și de Cabana Vânătorilor și Pescarilor. În fine, ne-am dus la Postul de Poliție. Telefon antediluvian, cu manivelă, ca să suni operatoarea din Câmpeni! În cele din urmă, Mihai Stegereanu, care era cu noi de la *Cotidianul*, de origine din Cugir, a aflat amănunte de la un cetățean de pe aceste locuri. Între timp, și legătura telefonică se stabilise. Da, cabana există. Nu e departe peste munte, dar drumul e foarte prost. Noi ar fi trebuit să urcăm din cealaltă parte, venind dinspre apus. Ca să o facem pe șosea, circa 120 km. Peste munte, vreo 25, dar...

Ne-am hotărât. Mergem peste munte. Adevărată aventură. Drumul e pietruit, dar foarte inegal, cu gropi, pietroaie pe alocuri etc. Am mers cu 10 km

pe oră, cam tot timpul. Dar peisajul merită tot efortul. Pădure, pănoare, punctate pe ici-colo de case și gospodării izolate.

Am sosit la cabană pe la 9.00 seara. Ioan Mureșan era deja acolo. Ne-a primit Primarul din Buzești, un tânăr Consilier județean, Alic, șeful păstrăvăriei și alți notabili. Masă bună, stropită cu țuică, vin și bere, după alegere. La miezul nopții, i-am lăsat la paharul lor de vorbă.

Alic, care vorbește bine engleza, se plângea de centralizarea feroce aplicată de Cozmâncă, Ministrul de resort. Ei, cei din Hunedoara, ar vrea să-și dezvolte direct legăturile cu străinătatea. Imposibil. Au fost demiși cei care au căutat să se afirme în felul acesta. Totul trebuie să treacă prin București, cu consecințe nefaste. Evident, Guvernul nu vrea să cedeze nimic din puterea economică pe care o deține.

La 5.00 dimineața, m-a sculat Sorin. Bărbierit cu apă rece, toaletă sumară, lapte cald cu mămăligă.

Iarăși drumul peste munte și, apoi, urcatul la Muntele Găina. Peste două ore de drum. Am sosit curând după ora 8.00.

Foarte multă lume pe vârful muntelui. Recunoscut cam peste tot, mulți mi s-au adresat. Alții mi-au dat binețe, de departe. Nenumărate corturi, paturi întinse pe iarbă, focuri pentru pregătirea micului dejun. Grupuri, grupuri. Vasta majoritate, oameni tineri, frumoși. Dar puține costume naționale. Ultima porțiune, am urcat pe jos, printre ei. Unul, mai îndrăzneț, mi-a oferit o sticlă de vin ars. Am acceptat-o și am băut direct din ea. În aplauzele mulțimii. Am auzit comentarii favorabile. "Arată bine. E mai tânăr decât credeam. N-are serviciu de pază". De fapt, Sorin era cu mine, dar în haine civile, neostentativ.

În fine, ajungem pe platforma aranjată, se pare, abia acum doi ani. În centru, Crucea Iancului, de piatră, și o masă pentru slujba divină. Era 8.25 a.m. Strâng mâna, de jur-împrejur: Oliviu Gherman, Opaschi, Negrițoiu, Tabără, Funar, Florin Georgescu, Liviu Maior, Episcopul Andrei de Alba-Iulia, care-mi spune că a servit ca preot în Biserica „Rățească" din Turda, Președintele Societății „Avram Iancu", care mă îmbrățișează (de ce?) și mulți alții.

Stau lângă Gherman. Îi spun că noi am venit pe jos. El aterizase cu elicopterul.

„La anul, când veți deveni Președinte, veniți și dumneavoastră cu elicopterul". Am râs, bineînțeles. „Promit că voi urca pe jos, chiar din Avram Iancu", i-am răspuns, tot râzând.

În fine, pe la 9.00, sosește și elicopterul cu Văcăroiu. Se oprește lângă noi, după ce a strâns mâna de jur-împrejur.

Slujbă scurtă. Două citiri. Apostolul Sf. Pavel către corinteni sfătuindu-ne să-i ascultăm pe cei ce ne guvernează, „căci puterea lor tot de la Dumnezeu vine". Și Sfânta Evanghelie, de la Marcu, cu povestea „Dați Cezarului ce este al Cezarului", Isus arătând chipul lui pe dinar.

Curios. Mai rău alese nu puteau fi. Decât, clar, intenționat. Să ne respectăm guvernanții.

Predică bună a Episcopului Andrei.

Tot timpul cât așteptam sosirea lui Văcăroiu, am răspuns solicitărilor de dialog cu mulțimea care înconjura platforma, frumos îngrădită cu o structură joasă de fier forjat. Adevărată efuziune de simpatie din partea lor. Mai ales pe tema obârșiei mele. Io-s moț, le spun, cu mândrie, spre delectarea lor.

După slujbă, Cornel Sturdza-Popovici și Ioan Mureșan mi-au spus să așteptăm ca Văcăroiu și suita să plece. Așa am făcut. Am fost și ajutat de faptul că mi-au luat un interviu.

Când am pornit și noi, în fine – eram singurii rămași pe platformă –, am fost cu adevărat asaltat de susținători. Toți vroiau să-mi strângă mâna. Aplauze. După vreo 10 metri, nu am mai urmat pârtia. Am trecut peste frânghia ce o delimita și ne-am îndreptat spre scena aranjată la vreo 200 de metri mai jos pentru festivitate și programul folcloric. Aceeași poveste. Am fost salutat la tot pasul, aș putea spune. M-am oprit des. Mureșan are dreptate: lumea vrea să ne vadă. De ce să lăsăm această sărbătoare să fie captată de Putere?

Prefectul de Alba și-a luat rolul de gazdă. A rostit o cuvântare, cam lungă, dar, istoric, corectă. I-a dat apoi cuvântul lui Opaschi, care a citit mesajul Președintelui Ion Iliescu. Câteva fluierături. A urmat Văcăroiu. Alte fluierături, mai ales când s-a lăudat cu realizările Guvernului și cu planurile de care va beneficia și Țara Moților. Primarul, preot, a vorbit lung, însuflețit. Președintele Societății „Avram Iancu", agresiv naționalist, ca și cum ne-am găsi în stare de război cu ungurii!! Funar, amuzant, când a cerut ca Guvernul, „din care și noi facem parte", să paveze drumul până în vârful Muntelui Găina pentru festivitățile de anul următor sau să ne dea fiecăruia un elicopter!

În fine, mi-a dat și mie cuvântul. Am fost ovaționat. Am demarat cu o glumă: o cuvântare, când vii cam la coada unei lungi serii de oratori, trebuie să fie scurtă. Scurtă ca fusta unei fetișcane... Le-am vorbit despre ce înseamnă să-ți slujești neamul. Cum a fost Avram Iancu. Le-am spus că am testamentul lui în original. Și că-l țin la dispoziția națiunii. Poate ar fi trebuit să resping înverșunarea din unele cuvântări. N-am făcut-o.

Am dat interviuri. La Radio Timișoara, care a făcut în premieră o transmisiune directă de la Târgul de Fete.

Curând după ora 12.00, am pornit la drum. Iarăși ne-am oprit la Restaurantul Lotrișor. De astă dată, cu Mureșan și șoferul lui, Dănuț.

Am sosit la București, acasă la mine, la 9.00 seara. Am făcut o baie rece, lungă, ca să mă răcoresc. M-a reînviat. La 10.00, seara am sosit la „Rockmania". Tocmai începuse să cânte Rod Steward. Foarte bine. Stadionul, aproape plin. Poate între 40 și 50.000 de spectatori. Antrenul, entuziasmul, extraordinare. La tribuna zero, toate locurile ocupate. Mi-au oferit, totuși, un

scaun ocazional, acolo, în spate. Lângă Nistorescu, care vroia să știe ce se întâmplă la noi în Partid și dacă voi candida la Președinție. Am răspuns echivoc. Dacă mă vrea Convenția, sigur că da. Câteva minute după 11.00, concertul s-a terminat, în uralele mulțimii. Ne-am dus în cortul de protocol. Tinca m-a asigurat că nu vor vinde Calea Plevnei 114! I-am văzut și pe Negrițoiu, Ministrul de Interne, Tărăcilă și mai nu știu cine. Tele 7abc mi-a luat un interviu.

Luni, 17 Iulie 1995

Am scris toate astea în aeroport, așteptând ca zborul nostru să fie chemat.

Acum sunt în avion. Merg la Londra pentru nouă zile. Sunt mulțumit, poate nejustificat, dar astă-noapte am dormit fără întrerupere, de la miezul nopții până la 6.00 dimineața. Ceea ce nu mi se întâmplă aproape niciodată. Mă simt odihnit, doritor de activitate. Aș vrea să știu care este secretul vitalității, la vârsta mea înaintată. Mai multă activitate, ca să dormi lung, profund.

E, într-adevăr, interesant pentru mine să știu.

Citesc în *România Liberă* că Emil Constantinescu a lansat o campanie pentru sănătatea națiunii. Băcanu i-a dat o publicitate fantastică, cu o fotografie fotogenică, pe pagina întâi. Ce-i leagă pe oamenii aceștia? Poate Bărbuș îmi va putea da cheia enigmei. Când mă reîntorc la București. De ce Băcanu se cramponează să-l susțină pe Emil Constantinescu și acum când, evident, Coposu nu mai e un factor în această ecuație. În orice caz, ecuație ar trebui să fie, pentru că poporul român merită să o soluționeze spre binele lui.

Îndată ce am sosit la Londra, m-am dus la Cromwell Hospital. Dr. Coomes mă găsește în bună formă. Am tensiunea unui om tânăr. Mi-a examinat și prostata și e sigur că n-am cancer. Sper că are dreptate. Mi-a explicat, din nou, că auriculele inimii mele probabil s-au lărgit din cauza fibrilației. Ceea ce poate să conțină și resturi de sânge coagulat. Dacă ajunge la creier, e moarte sigură. De aceea, e bine să-mi dea un anticoagulant. Urmează să-mi facă tot felul de teste în următoarele zile.

Am discutat cu el posibilitatea candidaturii mele la Președinție. Nu m-a încurajat – „you know the risks" – dar, de ce nu?

Am sosit la Biserica „St. Martin-in-the fields", din Trafalgar Square, la 4.05. Antony Pilkington tocmai citea din Sf. Apostol Pavel (către corinteni I-13) frumoasa scrisoare „dacă n-ai dragoste...". Serviciul divin de celebrare a vieții lui Alastair Pilkington a început exact la ora 4.00, așa cum a fost programat. Biserica era plină de personalități marcante de prim rang din viața publică a Marii Britanii. N-am pierdut decât primul imn:

„Imortal, invisible God...".

Au urmat patru cuvântări. După fiecare, un cvintet a cântat din Mozart și întreaga congregație a intonat imnuri.

Primul a vorbit Lordul Porter, fost Președinte al "Royal Society" și fost Președinte al "Royal Institution", care are o așa de mare tradiție în lumea științifică (Farradday, ca și Alastair, a ținut cuvântări la aceste selecte instituții).

A doua cuvântare, a Lordului Hunt, fost Secretar al Cabinetului. Personalitate de enormă influență, el l-a atras pe Alastair în lumea politică. Împreună au lărgit Organizația „Ditchley", ca să includă și țările de dincolo de Cortina de Fier, nu numai englezii și americanii. Tot John Hunt l-a făcut pe Alastair să ajungă Director la Banque Nationale de Paris. Era deja Director al Băncii Angliei.

Al treilea a fost Vicecancelarul Universității din Cambridge, Sir David Williams, distins jurist. Alastair a studiat ingineria la Cambridge și a sfârșit Pro-Chancellor al Universității Lancaster, al cărei Cancelar e Prințesa Alexandra, și ea prezentă la această celebrare.

Al patrulea a fost faimosul arhitect Sir Richard Rogers. Cel care a construit Centrul Pompidou la Paris și clădirea Lloyd's din Londra. „Invenția lui Alastair a deschis o întreagă minunată posibilitate arhitectonică...". Sir Richard a apărut într-o cămașă roșie-roșie. Am crezut că e episcop când s-a urcat la amvon. Așa-s arhitecții. Vor să șocheze!

Ultima a vorbit Lady Katleen Pilkington, văduva. Foarte bine.

Ce civilizați sunt oamenii aceștia! Adevărată, înălțătoare ceremonie, în onoarea unui om excepțional, care a revoluționat modul cum se construiesc marile edificii din sticlă, dar care a rămas de o umanitate exemplară și de o modestie cu totul neobișnuită. Cum spunea Nicolae, la cina pe care am luat-o împreună, Alastair a fost cel care l-a convins că poți să fii un mare industriaș, om de afaceri și să rămâi, totuși, dedicat valorilor eterne ale omenirii.

Indrei mi-a telefonat să-mi confirme aranjamentele pentru pelerinajul nostru la Muntele Athos. Mi-a vorbit și de Iulia Dobra, prietena lui Scott Handy. Ea e membră activă în Organizația PNȚCD de tineret. E pentru mine și, i-a spus lui Indrei, tineretul, în general, mă apreciază foarte mult. Sunt încântat. Am nevoie de astfel de mărturii acum, când mă frământ dacă e sau nu e cazul să mă angajez în această luptă politică.

Miercuri, 19 Iulie 1995

Deschiderea oficială a Bibliotecii Fundației Familiei Rațiu. Vreo 90 de invitați au venit. Bernard Braine, Roy Redgrave, Brian Crozier, Brian Jones, Arthur Butler, atașatul cultural al ambasadei, Doamna Sânziana Dragoș cu soțul ei. Apoi, Ileana, Mia Prodan, Indrei cu Alexandru și un prieten de-al lui. Nicolae a făcut o scurtă prezentare a mea și mi-a dat cuvântul.

Nicolae întotdeauna-mi amintește că am un ego foarte dezvoltat. Citeam în ziar că Selina Scott s-a referit la ego-ul lui Donald Trump ca fiind „mare ca edificiul Empire State". Al meu e, totuși, ceva mai mic. De aceea, Fundația

nu e a mea, ci a Familiei Rațiu. Ea conține vreo 3000 de cărți catalogate, specializate în probleme românești, est-europene, politice.

Conține apoi documentele, corespondența etc. a cinci generații, începând cu cea a lui Ioan Rațiu, Memorandistul; a fetelor lui, o stampă din momentul arestării lor de către grănicerii unguri se poate vedea pe perete (și am indicat locul); una a lui Viorel Tilea, nepotul lui Ioan Rațiu, fost Ministru plenipotențiar la Londra, al cărui portret îl puteți vedea acolo (și l-am indicat), generația noastră, a Ilenei Tilea-Troiano și a mea, și a fiilor mei Indrei și Nicolae. Și unde-i Alexandru? Care speram că va continua tradiția familiei. A apărut și el, foarte înalt pentru vârsta lui. Căutăm să punem la dispoziția celor care vor să utilizeze biblioteca, să cerceteze documente, să scrie etc. În primul rând, celor din Marea Britanie, apoi din lume, din țară. Taxa e de 10 lire pe viață. Miercurea, biblioteca e deschisă. Ziare, reviste etc. din România pot fi consultate etc. Le-am mulțumit că au venit: Horowitz, Lionel Bloch, Godfrey și Ene și mulți alții.

Cinăm numai noi doi, Nicolae cu mine, la Manzi's, până târziu aproape de miezul nopții.

Sunt mândru de ce a făcut, căci el a organizat totul.

Marți, 25 Iulie 1995

Ultimele cinci zile au trecut cu o viteză uluitoare. Mi-au făcut teste la spital, electrocardiograme, radiografii pentru prostată, mi-au luat sânge în diverse eprubete etc. Ieri, l-am văzut pe Dr. Coomes, ca să-mi dea rezultatul: „You are bloody lucky", mi-a zis, pentru că, deși auricului drept mi s-a lărgit, n-am avut apoplexie. O să mă trateze cu un anticoagulant, care trebuie monitorizat la București. Urmează să-mi găsesc un doctor bun de inimă.

Prostata e lărgită, dar nu grav. Mi-a prescris indoramin. Nu recomandă nimic altceva.

Am dus testamentul lui Avram Iancu la Shepherds Bookbinders, din Rochester Row, SW1, specialiști în astfel de probleme. L-au întins perfect și le-au acoperit în polietilenă. Nu știu exact ce tip, dar m-au asigurat că nu afectează hârtia și că e ceea ce utilizează și marile muzee.

Am vorbit cu Tanner, cel cu mânăstirile de lemn din Maramureș. Vorbește mult prea mult ca să te convingă de ceea ce ești deja convins. Rămâne să-l conving pe Ministrul Culturii, Mărginean, să acționeze ca marea parte a celor 200.000 de ECU să fie alocați acestui proiect.

Am luat masa cu Jackie Rolo. Mi-a făcut mare plăcere. Am fost la dentist și Ileana mi-a propus să-mi aducă scrisorile lui Gaby Bentinck, pe care le-a găsit când sorta arhiva mea și a lui Viorel.

Joi seară, m-am dus cu Elisabeth la Michael Edwards, în Albany. Seară excepțional de plăcută, mâncarea și băutura, ca de obicei, la înălțime. Micha-

el nu s-a schimbat. Tot plin de entuziasm. S-a mai îngrășat puțin!

La telefon, am aflat aseară că Coposu nu s-a întors și, probabil, nu se va mai întoarce sănătos. Discuție cu Buba Socol (Maria Nalder), care iar vine cu vechea prostie: „Tilea l-a trădat pe Maniu". Ca și cum eu aș fi fost vinovat de acest lucru. E influența lui Ghilezan etc. Toate astea ca să explice de ce Coposu s-a comportat cum s-a comportat față de mine. În loc să recunoască adevărul. Coposu nu m-a vrut în țară. Eram util aici, în străinătate. Acolo am devenit, inevitabil, un concurent. Asta l-a deranjat. De aceea l-a inventat pe Emil Constantinescu.

Ultima zi la Londra. Vorbesc cu Orton (Lawrence), adjunctul lui Harley Balzer la Universitatea din Georgetown. Ei vor să lansăm oficial Catedra de Studii Românești cu ocazia întrunirii Asociației Americane de Studii Românești, care va avea loc la Washington, Miercuri, 25 Octombrie 1995. Toți sunt americani angajați în studii românești pe la diversele universități din America. Ar trebui să se comunice completarea Catedrei mele și membrilor ARA. Maria Manoliu-Manea nu-mi face o bună impresie, prin atitudinea ei față de Puterea din România. Dar e bună organizatoare și ARA are foarte mulți membri. Apoi, Codrescu m-ar interesa.

Vreau să știu, de asemenea, pe ce s-au cheltuit cei peste 500.000 de dolari, venit ce l-a avut Catedra mea în acești cinci ani și mai bine!? Ce cărți s-au cumpărat pentru Biblioteca „Ion Rațiu", cum e indicată la Universitate!?

Seara, la Sunset Boulevard, la Teatrul Apollo din Strand. Bine, dar nu excepțional. Teatrul plin, însă, până la ultimul loc. În jurul nostru, la Dress Circle, numai americani. Turiști, evident.

Miercuri, 26 Iulie 1995

Ploaie torențială. Taxiul comandat nu venea. Iau altul, ca să nu pierd avionul.

Acasă, mă așteaptă Elisabeth la Otopeni. Cu Brian Corden, care și el sosise cu câteva minute înainte din Atlanta, via Frankfurt. Alți trei doctori de la Fundeni și Anca Dantes ne așteptau în salon.

Cină împreună. Corden ne spune că Universitatea Georgetown e foarte interesată în activitatea Fundației noastre pentru combaterea leucemiei la copii. Poate e bine ca Președintele Universității, Părintele O'Donovan, să fie informat de legătura dintre cele două Fundații, am sugerat. Corden, încântat. "Va avea mare efect", opinează el. Ar fi normal, cred. Am să-l informez și pe Balzer.

Îi las pe toți împreună și mă retrag. Găsesc scrisoarea Patriarhului de recomandare pentru Muntele Athos. De asemenea, cea din partea ambasadorului Greciei, Christos Alexandris.

Jurnalul Național din 19 Iulie publică un mare interviu cu mine pe două

pagini. Corect. Dar pe pagina întâi, cu litere de-o șchioapă: „Ion Rațiu afirmă: Dl Coposu a deținut destul de mult Puterea și a reușit să domine PNȚCD".

Joi, 27 Iulie 1995

Scott Handy, băiatul prietenului lui Indrei, vine cu Iulia Dobre să-mi ceară să o susțin să ia o bursă în Anglia sau să-i împrumut eu 8000 de lire sterline. Le-am spus că sunt alte priorități, dar voi încerca. Astfel de cereri am cu duiumul. Curios cum oamenii n-au puțin realism.

Jurnalul Național publică astăzi că eu aș putea da relații despre testamentul lui Avram Iancu, care ar fi fost obținut de Augustin Rațiu, și vorbește de Dr. Ioan Lungu, care s-a dus la Turda, la medicul Radu Rațiu, „fratele mai mic al actualului Deputat Ion Rațiu". Pe urmă, dă diverse informații, majoritatea eronate. Îl menționează și pe Ion Codru Drăgușanu, „pare-se rudă cu Familia Rațiu din Turda". Și termină cu întrebarea: „Ce știe dl Deputat PNȚCD Ion Rațiu despre toate documentele aflate în posesia fratelui său Radu? Cercetătorii Istoriei României au nevoie de ele". Diaconescu îmi spune că Coposu se întoarce la mijlocul lui August. Că e acum bine. I-am spus că situația la Cluj e intolerabilă. Cotizanți la partid avem sub 200 din circa 1800, cât aveam înainte de schimbare. Și Matei Boilă îl vrea pe Radu Sârbu, fost Secretar UTC, candidatul CDR la Primărie. Absurd.

Vineri, 28 Iulie 1995

Azi e ședință a Consiliului CDR. Grabowski ne va reprezenta (UMRL). Eu nu mă duc. Ioan Miloș din Montreal, care s-a repatriat recent și locuiește în Zorlențu Mare din Caraș-Severin, vine să mă vadă, plin de informații.

Trimit mașina să mi-l aducă pe Nicky Bărbuș. Rămâne la masă la noi. Coposu a lovit în fata lui ca să lovească în el. Au avut o discuție când Lucia Hossu-Loghin a făcut filmul „Memorialul Durerii". Coposu iese ca marele erou, care a jucat un rol important la 23 August 1944. „Nu e adevărat. Camil Demetrescu a jucat acest rol", susține el. Coposu, însă, l-a lăsat deoparte pe Camil, pentru că e ramolit, îi spun.

„Nu era deloc", mi-a zis Bărbuș. De altfel, și eu l-am apreciat pe Camil, când l-am cunoscut la nunta Ancăi.

Tinerii PNȚCD-iști sunt hotărâți să dezvăluie tot adevărul despre Coposu. „Tot va ieși la iveală", sunt ei de părere, de aceea e mai bine să se facă acum, înainte de alegeri.

„Duce Partidul la pieire", mi-a zis de Coposu. Și mi-a declarat că e complet de partea mea. Coposu îmi spusese că ei s-au împotrivit ca eu să fiu cooptat în Biroul Permanent, în August 1990. „N-a adus niciodată vorba de dumneavoastră. N-a făcut o asemenea propunere niciodată", îmi spune sigur de el Bărbuș.

Sâmbătă, 29 Iulie 1995

Ciucă vine la mine să-mi aducă scrisoarea primită din partea unui librar. Oferă mult material, în original, spune el, scris de mâna Tăicuțului, Măicuței și Feliciei. Apoi, mai multe scrisori de la Gh. Barițiu, Vicențiu Babeș, Eugen Brote etc. Ileana îmi spune că originalul însemnărilor Tăicuțului, făcute la Seghedin, se găsește în Arhiva Fundației noastre, la Londra. Trebuie să văd materialul oferit, cu 10 milioane de lei. I-am arătat materialul despre Avram Iancu.

Discuții cu Doina la telefon. În cele din urmă, decid să vorbesc cu Tom Shrager. Îl rog să-i dea Doinei 500 de lire, ca să-și acopere cheltuielile curente. Îi trimit un cec.

La 10.15, plecăm la Clinceni, pentru inaugurarea podului peste Ciorogârla, construit de comună, sub conducerea Primăriței, Dr. Silvia Petrovici. Ea e membră PNȚCD. Trebuia să ne întâlnim la 10.15 la Primărie, pentru un pahar de șampanie. Noi am sosit abia la 10.45, căci am plecat cu întârziere, din cauza telefoanelor. Când am sosit la Primărie, ei tocmai ieșeau. M-am alăturat lor și am mers, cu mașinile, la pod.

Altar improvizat pe o masă în mijlocul podului, Sf. Evanghelie, crucifix, găleată cu apă de sfințit etc. Un sobor de patru preoți și Episcopul Snagoveanu, om tânăr cu barbă și plete lungi, negre ca tăciunele. Slujba, lungă – aproape o oră –, dar cântau bine preoții, și corul, acceptabil.

A vorbit episcopul întâi. Apoi Silvia Petrovici, Ion Diaconescu și un bătrânel veteran de război. Apoi eu. Le-am spus că am încercat tăria construcției – și-am dat să sar puțin pe loc –, dar e solid podul, le-am spus. Așa facem noi, PNȚCD-iștii, lucruri solide, de aceea ar fi bine să ne voteze.

Masă mare, sub un nuc bătrân. Radu Vasile m-a atenționat de mai multe ori că vrea să știe cine e în „grupul Rațiu". Poate se alătură și el. Așa, glumind. Dar substratul era serios, cred. Și el își pune problema viitorului. Și sunt sigur că nu vrea ca Partidul să încapă pe mâna lui Ciumara. E ceea ce mi-a spus și Bărbuș, ieri. Ar fi o crimă să-l vezi pe Ciumara în locul lui Maniu.

Marți, 1 August 1995

Am plecat cu mașina alaltăieri, la 6.30 dimineața. Am trecut Dunărea la Cernavodă și le-am povestit celor din mașină tragedia Canalului Morții: Saligny, Basarabi, Poarta Albă etc., taberele de lucru unde erau încartiruiți deținuții politici, floarea României dinaintea instaurării comunismului.

Am sosit la Eforie Nord înainte de 10.00 a.m. Am căutat, în zadar, Hotelul Medea, cum spunea Elisabeth. Din fericire, mi-am adus eu aminte că am văzut undeva menționat Hotelul Meduza. Acolo am ajuns, în cele din urmă, ca să aflăm că au fost 10 locuri reținute, printr-o agenție de turism etc., dar de Ioana Rațiu nici urmă. Și nici nu știam numele de familie al lui Petre (îl

cheamă Răileanu). După multe telefoane, iritare ș.a.m.d., ne instalăm într-o cameră foarte mică. Zece minute mai târziu, în timp ce încercam să obțin o legătură telefonică, suntem anunțați că avem un apartament reținut. Ne mutăm. E, într-adevăr, mult mai bine. Dar e un hotel de mâna a doua.

Luăm masa la „Steaua de Mare", hotel vecin din același complex turistic. Nu știe nimeni dacă am plătit pentru mâncare etc. Dar lumea mă cunoaște, așa că am semnat peste tot, ca să facem socoteala la urmă. Suntem în plin comunism administrativ.

Multă lume pe străzi și pe plajă. Marea e bună, caldă. Soarele, arzător. În fine, apare și Ioana, tocmai când ieșisem din mare, după primul înot.

Ieri-dimineață, la deschiderea Școlii de Vară Mass-Media 1995 „Responsible Communication and Public Administration Transparency". Eugen Preda și Silvia Ilieș m-au invitat să fiu musafirul lor de onoare la această sesiune. Au vorbit Preda, George Constantin Păunescu, Mircea Malița și Silvia Ilieș, după care mi-au dat și mie cuvântul. M-am descurcat oarecum. Le-am spus butada despre diferența dintre „an Oxford and a Cambridge man". Asta pentru că, în documentele distribuite participanților, am găsit și „A short course in Human Relations", ca să se definească regulile polemicii civilizate. Le-am spus că sunt un eclectic. Resping materialismul istoric, dar nu adopt, în întregime, ideile lui Thomas Carlyle (eroul în istorie). Am criticat modul în care sunt conduse conferințele de presă în România. Purtătorul de cuvânt vorbește mult prea lung și întrebările din partea presei sunt mult prea puține.

Am mers la Techirghiol. Peste o mie de oameni în Secția bărbați. Vasta majoritate, în picioare, toți în costumul lui Adam. Unii, deja acoperiți de nămol, alții, în curs de acoperire și mulți alții, abia veniți sau uscându-se la soare după duș. Elisabeth și cu Ioana la Secția femei.

Atmosferă oarecum solemnă, în ciuda goliciunii. Puțină comunicare între oameni. În grupuri, ici-colo, doi sau trei, mai vorbeau între ei. Altfel, fiecare de unul singur. Mai ales, cum toate dușurile erau ocupate și alții stăteau la coadă să se spele, m-a făcut să mă gândesc la câmpurile de exterminare ale naziștilor, care-i puneau pe cei condamnați la camerele de gazare să facă întâi un duș. Probabil din cauza straniei tăceri ce caracteriza atmosfera generală.

Am stat cam o oră Petre și cu mine. Până s-a uscat nămolul. Ne-am dus, apoi, pe rând în ghiol să spălăm nămolul. Pe rând, ca să ne păzim lucrurile atârnate de un cârlig atârnat pe o țeavă lungă suspendată pe niște stâlpi la vreo 2,20 m.

A fost prima mea ocazie să-mi văd în masă compatrioții goi. Mulți sunt circumciși. De ce oare?

Condițiile fizice și igienice ale stațiunii, rudimentare. Un bun întreprinzător ar putea face o adevărată avere din acest loc. Cheltuielile de întreținere sunt, evident, minime. Nămolul trebuie doar scos din ghiol și pus în niște

troace mari de ciment. Îl iei în pumn și te mânjești cu el. Mulți își acoperă și fața, și părul.

Nu știu cât bine mi-a făcut, dar rău nu m-am simțit. Elisabeth, însă, a obosit foarte tare. Adevărat, soarele era foarte puternic. Linia ferată Constanța-Mangalia trece pe dealul din imediata apropiere a ghiolului. Toate ferestrele tixite de pasageri curioși să vadă spectacolul pe care-l puteau privi ca dintr-o lojă ambulatorie.

Tudjman și-a trimis trupele în Bosnia. Au ocupat deja câteva sate sârbești ca să ajungă la Bihaci. Amenință să intre și în Krajna dacă Sârbia nu este de acord să înceapă negocieri serioase pentru a stabili statutul acestei provincii. Mi-aduc aminte că i-am vorbit de această problemă când Iliescu m-a inclus în Comitetul de trei care l-a primit când ne-a făcut vizita de stat, acum doi ani (celălalt a fost Ministrul de Externe Meleșcanu). Escaladarea conflictului e foarte periculoasă. S-ar putea ajunge la o conflagrație generală în Balcani. Mai ales dacă Clinton ridică embargoul, așa cum a cerut Senatul SUA.

Eram la masă când a venit Petre Roman să mă salute: „Aud că faceți furori cu înotul dumneavoastră", îmi zice. „Dar nu ca dumneata", i-am răspuns, pentru că tocmai îl văzusem înotând, departe în larg, cu omul său de pază. Drăguț, elegant ca de obicei. I-am prezentat pe toți ai mei. Și el a participat, ca musafir de onoare, la Școala de vară.

Miercuri, 2 August 1995

Ziua începe cu un înot în mare, la 7.30. Lumea-mi vorbește. Sunt surprinși că pot înota bine și că par „mai tânăr decât la televizor".

Directorul revistei *Lumea*, Mircea Erușencu, îmi aduce mai multe numere recente. Citesc niște articole despre Mișcarea Legionară de Șerban Milcoveanu care mă irită nespus. Scrie bazaconii, pur și simplu. Și el e unul dintre redactorii revistei dedicate studiului totalitarismului a lui Radu Ciuceanu.

Butoiașul primit cadou când am fost la Muntele Găina a avut mare succes. L-am umplut cu bere și cu asta am început festivitățile zilei de naștere a lui Alexandru, care a împlinit. astăzi, 9 ani.

Indrei sosise la ora 11.00, cu trenul, de la București. Am început masa la 2.30 p.m. Nenumărate cadouri. Am avut și o cină festivă. Atmosfera, în Restaurantul „Steaua de Mare", cum e deasupra mării, e „genială", cum nu încetează Ioana să o eticheteze, cu un cuvânt foarte des folosit de francezi. Așa este. Poziția localului e excelentă.

Joi, 3 August 1995

A început războiul în Krajna. Trupele croate au invadat această provincie, care este sub control sârb și care cere să fie recunoscută ca țară independentă.

Augustin Dragoș, Președintele UMRL Constanța, însoțit de Nicolae Jianu,

Președintele Convenției Democratice, și Tănase Barde, Vicepreședintele Tineretului PNȚCD, au venit să mă vadă. De altfel, toți sunt PNȚCD-iști.

Președintele Organizației județene PNȚCD Constanța este Marius Bucă. Teoretic, au venit să vorbim despre UMRL. De fapt, am vorbit aproape exclusiv despre PNȚCD și CDR. Mă presează să iau primul avion să mă duc la Coposu. „Dacă stați de vorbă, cu siguranță vă veți înțelege". Sunt foarte naivi. Ei țin foarte mult ca noi – Coposu și cu mine – să apărem în public uniți. Pe Ciumara nu-l agreează. Și la Constanța sunt probleme. Dar toți mă întreabă care este programul Convenției și cum vom guverna? Ce spunem țării? Ce echipă de guvernare propune Convenția? Le explic că nu e vorba de a guverna împreună și că toate formațiunile își vor păstra identitatea. Emil Constantinescu vrea să organizeze CDR într-un fel de suprapartid, dar nu merge. Noi, PNȚCD, după câte îmi dau eu seama, nu vrem asta. Ei nu sunt pentru Emil Constantinescu "cu cioculețul lui".

Un român din Australia ne trimite o sticlă de șampanie la masă. Altul din Germania, cu soția, îmi cere să pozez cu ei. La recepția Cursurilor de Vară, tinerii gazetari îmi arată multă simpatie. Pe plajă, în holul hotelului, peste tot, sunt tratat cu multă atenție și prietenie. „Dl Rațiu nu e antisemit", anunță un israelian, evident născut în România, celor cu care căuta să intre în ascensor și nu încăpeam cu toții.

Am înotat de două ori pe zi, dimineața înainte de 8.00 și seara, după 5.00. Altfel, soarele e mult prea puternic.

I-am dat lui Alexandru butoiașul ce mi-a fost dăruit la Muntele Găina. Cadou de ziua lui de naștere. L-am umplut cu bere. A fost încântat. Le-am oferit și șampanie, bineînțeles.

Vineri, 4 August 1995

Indrei se reîntoarce la București cu noi în mașină. Eu stau în față, lângă Gigi Fulgeanu, șoferul meu. Elisabeth, în spate cu Indrei, care vorbește tot timpul despre problemele lui, mai ales de bulimie. De altfel, obsesia lui cu mâncatul mă irită foarte mult. Cum un om atât de inteligent poate să se comporte în acest fel?!

Vorbesc cu Lawrence Orton la Washington. Confirm că ziua de 25 Octombrie 1995 mă aranjează ca să anunțăm atunci completarea fondurilor pentru Catedra „Ion Rațiu".

Sâmbătă, 5 August 1995

Vine Nedic Lemnaru de la Secția Istorie TVR. Îi arăt originalul testamentului lui Avram Iancu. Vom face un program despre toate documentele aferente și unul sau două programe, în seria "Pro Memoria", despre personalitățile cu care am avut contact de-a lungul exilului meu.

Grabowski îmi aduce o analiză a situației, ca să demonstreze că s-ar putea să avem alegeri anticipate, care să ne găsească cu totul nepregătiți. Revine la ideea lui că ar trebui să creez o fundație care să poată strânge fonduri pentru o activitate politică. Așa cum au făcut atât Emil Constantinescu, cât și Nicolae Manolescu. Nici una din sugestiile lui nu merge, după părerea mea.

Duminică, 6 August 1995

Nicolae Penescu apare, în fine. Îmi spune că soția lui are cancer la sânul stâng. O fi, n-o fi, habar n-am. Nu mai pot să cred nimic din ce-mi spune omul ăsta. Trebuie să montăm poarta și gardul la proprietatea din Pantelimon. E urgent.

La 10.00 dimineața, vin cele două surori Bărbuș, Anca și Mihaela, împreună cu Bostan. Să-mi spună că vor să facă un nou partid. Îi sfătuiesc să aibă răbdare și să lupte din interiorul Partidului, nu din afara lui. Ei sunt convinși că nu se mai poate face nimic. Delegații pentru Congres – când se va ține – vor fi în majoritate pentru realegerea echipei actuale: Dobrescu, Ciumara, Dudu Ionescu, Săndulescu, Ionașcu. Mi-au dat articolul din *Adevărul* (7.7.95) „Colaborarea lui Corneliu Coposu cu Securitatea" în viziunea Securității înseși.

Le-am declarat că eu nu rup Partidul, orice s-ar întâmpla. Îi sfătuiesc să lucreze pe teren. Îmi spun că au cel puțin 20 de membri în fiecare organizație județeană sau sprijinitori. Să facă o listă.

După ei, memoriile lui Camil Demetrescu trebuie publicate. Un manuscris se găsește la Ștefan Piroschi, în München. Demetrescu a intrat în închisoare când cartea despre evenimentele din 1944-47, adnotată de el, a căzut în mâna Securității. El i-o împrumutase lui Coposu. Deci, Securitatea numai de la Coposu ar fi putut s-o obțină. Coposu se erijează astăzi în rolul pe care, de fapt, Demetrescu îl jucase la 23 August 1944.

În timp ce vorbeam, îmi telefonează Corneliu Ștefan, Președintele PNȚCD Buzău. Comitetul a fost suspendat de la Centru prin decizia luată la 3 August. Fiindcă unii membri ai Partidului s-au plâns de „încălcarea Statutului". Evident, membrii opuși Comitetului, care acum s-a declarat pentru mine. Angelo Florin era de față la această convorbire. Mi-a spus și el că e vorba de o impostură, în scopul de a-i înlătura pe toți cei care vor o schimbare a conducerii Partidului. Deci, împotriva celor care sunt pentru mine. Angelo îmi spune că vor face o contestație.

Circa 20 de organizații PNȚCD sunt în această situație, cu Biroul de Conducere suspendat și înlocuit cu unul „interimar". Așa îmi confirmă tinerii, cel puțin.

Indrei se întoarce de la Biserica Stavropoleos cu Sanda Cipăianu. Ea îmi vorbește mult despre atitudinea tinerilor, „care vor ca eu să candidez **independent**". I-am pus întrebări, ca să mă conving că nu e vorba, doar, de a-mi face plăcere.

Primesc un lung fax de la Harley Balzer. Răspuns la scrisoarea lui Nicolae. Nu e tocmai ceea ce vreau eu. Biblioteca "Ion Rațiu" are mult mai multe cărți despre Rusia decât despre România și poporul român. Dacă achiziționarea lor s-a făcut din banii Fundației mele, nu e corect.

Spre seară, îmi telefonează Mărgărita să mă întrebe cum să trateze interviul lui Radu Vasile dat AM Press. El pune la îndoială sondajul TUNȚ, care mă plasează pe mine ca pe cel mai popular dintre toți parlamentarii PNȚCD și, după mine, pe Ioan Mureșan, Florian Angelo. Iar pe Dobrescu, Ciumara, Opriș, drept cei mai nepopulari. Îi spun să dea un titlu neutru: „Sondajul TUNȚ comentat" și să dea textul AM Press exact. Să nu sublinieze că eu am ieșit cel mai popular. Știrea principală să fie: „Războiul-fulger al lui Tudjman".

Luni, 7 August 1995

Șeful meu de Cabinet, Rareș Cionca, vine de la Cluj cu trenul de (dimineață) noapte. Îi servesc micul dejun. Îmi spune că Matei Boilă, împreună cu ciracii lui au început să meargă pe la sate. Dar nu prea vine lumea să-i întâlnească. Trebuie să reparăm, oarecum, treaba asta. N-are nici un rost să apărem dezuniți în fața electoratului.

Cotidianul publică astăzi depeșa AM Press despre sondajul TUNȚ. Interesantă declarația lui Radu Vasile. O scaldă și atribuie sondajul unor influențe din afara Partidului (pentru a face rău Partidului!?).

Andrew Bache la masă. Numai noi doi. Facem un tur de orizont. Orice s-ar întâmpla de-acum încolo, conservatorii n-au mari șanse de a recupera terenul pierdut. Și sunt dezuniți. Tony Blair face o figură bună. Câștigă terenul de mijloc. Evident, nimeni din rândurile laburiste n-are experiență la guvernare. Probabil că alegerile vor avea loc abia în ultimul moment permis. El vroia să știe ce vrea Guvernul aici. Mai degrabă, ce vrea Iliescu. Ar fi bine să câștigăm alegerile viitoare. Probabil neconcludente, în sensul că nici un partid nu va obține majoritate absolută. Se va recurge la o coaliție. Ideal, pentru Iliescu, ar fi să reorganizeze o coaliție PDSR + PNȚCD sau CDR, dacă partidele care au mai rămas în CDR ar negocia numai în felul acesta. Ar obține, astfel, o mai mare credibilitate în Occident. Andrew crede că s-ar putea ivi o ruptură în sensul PDSR. Nu înainte de alegeri. Au prea mult de pierdut dacă pierd Puterea, îi spun.

„Care-i situația cu pragul?", m-a întrebat. Se va ajunge poate la un prag de 5%. PUNR ar putea să se revolte. La fel și PRM. Noi am accepta 5%.

Am vorbit și de politica externă. „Când Cehia și Ungaria vor intra în Europa, întreaga Românie se va revolta împotriva Occidentului. Lumea, aici, nu-și dă seama că noi vrem ca România să intre, dar asta nu se poate atâta timp cât România nu îndeplinește condițiile minime de a fi acceptată".

Am fost de acord cu el. De altfel, aceasta a fost analiza mea când am vor-

bit în Parlament la dezbaterea asupra moțiunii pe care am taxat-o ca „nerealistă". Și am adăugat: Puterea va pune vina ba pe Opoziție, care face României o rea propagandă, ba pe unguri, care încondeiază România și mai rău. În nici un caz nu va accepta că e vina ei (a Puterii) pentru că n-a adus schimbările necesare pentru a ne califica.

Vizita lui Meleșcanu la Londra a fost reușită. Rifkin l-a primit, deși abia preluase Externele cu patru zile înainte. Au stabilit relații bune, personale.

După-masă, vine Nedic Lemnaru. Ne punem de acord asupra unei serii de interviuri la programul tv „Pro Memoria". Să-mi aduc aminte de personalitățile pe care le-am întâlnit de-a lungul anilor.

Marți, 8 August 1995

Am citit astă-noapte *LAI* de ieri. Exclusiv dedicat lui H.-R. Patapievici. Un mare interviu luat de Dan C. Mihăilescu. Mijlocul suplimentului – deci, pe paginile 4 și 5 – nimic altceva decât un poem de-al lui Patapievici. Se exprimă bine omul. Limbă frumoasă, imagini și exprimare inedite. Împărtășesc în mare parte aceeași gândire. Nu Nae Ionescu, Blaga, Mircea Eliade, Noica, Cioran. Mai degrabă Ștefan Zeletin, Lovinescu, liberalism, capitalism, individualism. Nu misticism, românism egal cu ortodoxie și viceversa, ci raționalism, cartezianism. Individul în centrul societății, nu neamul românesc, ca o colectivitate.

Sunt în tren. De la Sofia spre Salonic. E deja

Miercuri dimineață, 9 August 1995.

Scriu neregulat, zgâlțâit. Acum ne-am oprit în Gara Pernik. Voi căuta să încrustez, succint, ziua de ieri.

La 9.30 exact, ambasadorul Pakistanului, Ali Khan, vine să mă vadă. Facem obișnuitul tur de orizont. Kașmirul e problema lor principală. Populația e musulmană, dar e împărțit. India are arma nucleară. Și Pakistanul trebuie să obțină capacitate nucleară. Altfel, e sortit pieirii. Scopul vizitei: să mă invite să iau parte la o conferință internațională la Islamabad la 30 Noiembrie–3 Decembrie. Accept.

La ieșirea din Sofia, am văzut districtul rezidențial, foarte frumos și elegant, pe coasta muntelui de la sud-estul orașului. După aceea, Daskalova. Teribil de urât. Numai industrie și blocuri ca niște cutii pentru încartiruirea sclavilor, a clasei „dominante", care „a pus capăt exploatării omului de către om". Păcat că sunt atât de zgâlțâit în trenul ăsta, căci am o bună dispoziție pentru a filosofa. Trebuie să mă opresc.

Am început călătoria aseară, la ora 7.50 p.m. Conductorul trenului, ca și responsabilul cu vagonul de dormit, plini de solicitudine față de mine. Odată instalați în vagon, mulți pasageri au venit, unul după altul, să mă vadă, să-mi

vorbească. CFR-istul a rămas tot timpul cu noi, în picioare, în timpul acestei procesiuni. I-a certat, chiar, oarecum. Și i-a disciplinat, ca să mă lase în pace, după un timp.

Rămași singuri, ne-a arătat cum să ne apărăm. „Bulgarii nu-s ca la noi. Aici vin și te fură pe față". A luat o sticlă goală de coca cola, a învelit-o într-un mic ștergar și, așa ambalată, a înfundat-o în inelul ce face lanțul de siguranță când ușa e încuiată, dar poate să fie deschisă parțial dacă ai un paspartú. „Oricine ar veni în timpul nopții, orice ar zice, nu deschideți ușa". Cu sticla înfundată în inel, ea nu se mai putea nici întredeschide. "Ăștia-s mari hoți. Știu cum să intre dacă întredeschizi. În orice caz, puneți-vă banii și pașaportul sub saltea".

Mi s-a părut că exagerează. Nicidecum. După ce am mâncat și ne-am culcat devreme, o bătaie insistentă la ușă. „Control. Ticket". N-am răspuns. Bătaia, tot mai insistentă. Cu un obiect de metal, cred, judecând după sunet. „Control. Ticket". Omul nostru ne explicase că nimeni n-are dreptul să controleze după 10.00 p.m. „No control. No ticket", am strigat, ferm, în cele din urmă. A mai încercat o dată. Am repetat: "No control". Și am adăugat: „Speak to the carriage chief". A mai încercat să deschidă ușa. A mai stat vreo câteva minute. Eu, nimic. Și a plecat, după care am verificat zăvorirea noastră. Am mai citit din cartea Episcopului Timothy Ware despre Biserica ortodoxă. Am dormit foarte bine, până am fost sculați cu câteva minute înainte de sosirea noastră, la ora 6.00 a.m., în Sofia.

Valea Strumei e foarte frumoasă. Se aseamănă cu Valea Arieșului, care, însă, e mult mai variată și mai spectaculară. Dar Struma e mai mare. Punctul de graniță e după localitatea General Todorov. Trebuie să mărturisesc că nu știu cine e sau cine a fost acest general. Kulata e o mică stație, cum e Borș, după Oradea.

În Grecia, parcă trenul mergea mai încet. O bună parte în paralel cu granița cu Macedonia, stat creat din fărâmițarea Iugoslaviei. Grecia, de altfel, nu-i recunoaște dreptul de a-și spune Macedonia. După greci, numai ei, urmașii lui Alexandru Macedon, pot s-o facă.

Stăm la Electra Palace Hotel, în Piața Aristotel. Foarte bine. Seara, la plimbare pe malul mării și să inspectăm restaurantele. Nicolae era deja instalat la hotel când am sosit. Atmosferă foarte plăcută. Cald, fără zăpușeală. Luăm masa – excelentă – la unul din restaurantele care se înșiruie, pe aceeași parte, de la hotel până la malul mării.

N-am mai fost, numai noi trei împreună, de când am făcut expediția de schi de la Klosters, în Austria, și înapoi în Engadin, în Elveția. În 1964 sau 1965, cred. Am vânturat multe subiecte. Inclusiv probleme intime.

Joi, 10 August 1995

La ora 10.00 fix, la sediul Guvernului Traciei și Macedoniei. Facem coadă. Sunt doar două persoane înaintea noastră, dar funcționarii, aici, nu sunt deloc

grăbiți. Spre bucuria mea, Christos Alexandris le-a scris. Știau totul despre mine. La scrisoarea Patriarhului abia s-au uitat.

Înarmați cu autorizația de a vizita Muntele Athos, ne-am dus pe jos la hotel. Multă lume pe străzi. Centru turistic, fără doar și poate. Luăm un taxi până la stația de autobuz spre Uranopolis, la începutul degetului stâng al Peninsulei Halkidika. Indrei s-a înțeles repede cu șoferul. Ne duce el direct. De ce să ne mai complicăm viața cu autobuzul? Excelentă soluție. Trecem printr-o regiune care, evident, devine foarte la modă. Multe case mari, adevărate vile în construcție, și câteva foarte frumoase deja terminate.

Ne oprim la Arnea (Stagira), unde s-a născut Aristotel. O statuie mare, de marmură, domină promotoriul care dă spre mare. Nimic altceva împrejur. Toate restaurantele și amenajările pentru turiști, mai jos, invizibile. Trebuie să cobori câteva scări ca să ajungi la ele și de acolo ai aceeași splendidă priveliște ca de sus. Dar demnitatea statuii e astfel asigurată. Indrei aranjase să putem lua un vaporaș, căci cursa normală – o dată pe zi, la prânz – plecase deja. Cam scump, dar merita s-o facem. Am călătorit cu un călugăr, Gerasimos. Indrei, cu greceasca lui, s-a înțeles cu el și a aranjat ca el să ne ducă cu mașina lui, de la Dafne la Schitul nostru românesc Prodromos (Înainte-mergătorul Sf. Ioan Botezătorul). Am trecut întâi pe lângă Schitul astăzi bulgăresc Zografu. Mânăstirea a fost fondată de trei frați, Moise, Aron și Anton, veniți din Acbris în perioada lui Leon cel Înțelept (la sfârșitul secolului al IX-lea: 886-912 a.D.). Ea a fost reconstruită de Ștefan cel Mare în 1502. Apoi, Mânăstirea Dochiarion, reconstruită de Ruxandra, soția lui Petru Rareș, în 1510.

La Dafne, am luat masa. Indrei ne-a ridicat "Diamontirion"-urile de care aveam nevoie, așa că n-a mai fost nevoie să ne oprim la Karies, capitala Muntelui Athos. Pe vremuri, autonomia muntelui era totală. Mai ales pe timpul turcilor. Acum, însă, Guvernul ultranaționalist de la Atena le dă puține drepturi de autoguvernare. Totuși, Muntele Athos e împărțit între 20 mânăstiri. Celelalte așezăminte, oricât de mari și frumoase ar fi ele, nu pot să facă parte din Consiliul Muntelui Athos. De aceea, li se spun schituri. Și fiecare din aceste schituri aparține uneia din cele 20 de mânăstiri. Așa și Prodromos. El aparține Mânăstirii Megistis Lavra.

Drum greu de munte. Plin de pietroaie. Numai cu tractorul, jeep-ul sau cu mașina-camionetă a lui Gerasimos se poate călători. Am mai luat drumeți cum îi întâlneam. Pe un părinte Paisie, de la Schitul Lacu, tot românesc. De fapt, e primul înființat aici, în secolul al XVIII-lea. Prodromos a fost construit și ctitorit abia în 1853.

Cu zgâlțâiala continuă, i s-a făcut rău lui Indrei. După mine, nu-i de mirare. Cum mănâncă el doar verdețuri... „Nici o problemă", ne-a zis Gerasimos, oprind motorul.

Priveliștea-i frumoasă. De-a stânga și de-a dreapta drumului, mai ales

arbuști, de tot felul. Predomină stejarul pitic, care are o ghindă mult mai mare decât cea a falnicului stejar, regele copacilor în această parte răsăriteană a Europei. Dar și adevărate păduri de castani buni. Călugării mănâncă castane toamna. Dar nu le culeg. Mistreții trăiesc din asta și din ghindă. „E porția lor", cum ne-a spus Păr. Stareț Petroniu.

Ne-a așteptat la poartă, deși am sosit cam târziu. Pe la 7 seara. Era nesigur cine eram. „Cu telefoanele astea din Londra și românească vorbită cu accent, nu știam exact cine vine". I-am explicat că Indrei a făcut toate aranjamentele, de aceea telefoanele din Anglia. Ne-a arătat camera, cu cinci paturi, la etaj. „Când vă instalați, vă oferim un pahar de apă, cum e obiceiul". Am acceptat. Paharul cu apă era menit să spele gâtlejul după înghițirea paharului de răchie, oferit în același timp.

Remarcabil om. Are 80 de ani. Aproape de înălțimea mea, uscățiv, merge încet, dar nu din cauza bătrâneții, cum am aflat mai târziu, când am coborât cele 200 de trepte ca să vizităm Peștera Sf. Athanasie. Nu, Păr. Petroniu e de o blândețe remarcabilă. În glas, în privire, în întregul său comportament fizic.

Ne-a dat pe urmă și o cină simplă, de post. Ceva ciorbă subțire și o farfurie de zarzavaturi crude: roșii, castraveți, ardei. Ne-au explicat: "Noi suntem după calendarul vechi (deci, 13 zile în urmă). Ne culcăm după apusul soarelui și ne sculăm la 2.30 a.m. Se bate gongul de fier. La 2.50 se bate toaca de lemn și la 3.00 a.m. începe utrenia. Pe la 5.00 dimineața începe Sf. Liturghie, care se termină pe la 7.00 dimineața. Pe la 7.30 suntem chemați la masă. Ziua, fiecare cu treburile lui. Seara, vecernia începe la 5.00 p.m. Urmează cina la 6.30–7.00 seara, după care fiecare e liber pentru odihnă și meditații. Dar puteți să faceți ce doriți", ne-a explicat Petroniu.

Vineri, 11 August 1995

N-am auzit nici gongul de oțel, nu de fier, cum am scris, și nici toaca de lemn. Dar am auzit clopotul. Mi-am închipuit că era gongul. Deci, că mai aveam o jumătate de oră până la începerea utreniei. Indrei și Nicolae dormeau. Afară, lună plină. O lumină, nu i-aș spune nici palidă și nici rece. Mai degrabă subtilă, sufletește caldă. Și când te gândești că este doar o reflecție a luminii reale, care încălzește, care arde.

Mi-am dat curând seama de eroare și m-am dus în biserică. Erau mai mulți de jur-împrejur în pronaos. Unul citea. Ceilalți, în picioare, în penumbră. Doar cititorul avea o lumânare la îndemână. Călugării, toți îmbrăcați în negru, cu potcapul acoperit în văl, mi se păreau extrem de înalți. Las' că fratele, că el nu era monah, cum am aflat mai târziu, care stătea lângă mine, era în realitate înalt de peste 1,90 m. Impresionantă așteptarea zorilor zilei în rugăciune. Lumina soarelui – ziua – e un dar de la Dumnezeu. Nu-i așa? E parte

din creație. Am stat vreo oră. După care m-am retras, ca să revin la 5.00 pentru Sf. Liturghie.

Masa de dimineață, simplă. Ceai, mai ales de tei, halva și brânză de vacă, cred. Ceea ce se cheamă „cottage cheese", în englezește. Deci, fără grăsime. Trebuie că o importă, căci animale nu cresc.

Pe la 11.00 a.m., noi trei, însoțiți de alți doi pelerini catolici germani, suntem conduși de Păr. Stareț. Mai întâi la cimitirul mânăstirii. E foarte simplu. Afară, doar trei gropi. Evident, nu foarte vechi. „Noi îi dezgropăm după trei ani și păstrăm osemintele", ne explică Starețul. Ne duce în "cimitirul" mânăstirii. O încăpere lungă, cu două lavițe late, de-a lungul pereților laterali. Acolo, înșiruite în perfectă aliniere, craniile tuturor părinților decedați și îngropați aici. Câte? N-am întrebat. Dar, cu siguranță, peste o mie.

„Dar cu restul scheletului ce ați făcut?", întreabă cineva.

„Sunt aici, jos. Vreți să le vedeți?"

Mică ezitare. După care răspund eu: „Da".

La fel și jos. Tot pe laturile camerei, osemintele aranjate după natura lor. Am remarcat femurul, ușor de recunoscut.

Peștera lui Athanasie e într-o stâncă abruptă, la vreo 300 m. La est de mânăstire, spre mare. Numai anul acesta s-au terminat lucrările începute doar anul trecut pentru cimentarea acestor trepte. Și acuma nu e ușor să cobori dacă nu suporți înălțimile. Dar înainte, când pietrele nu erau cimentate?! Peștera nu e mare. Parte din clădirea de la deschidere e o ruină, nelocuibilă. Dar paraclisul, de fapt sunt două, și chiliile ce duc la el sunt în stare foarte bună. Aici venea Athanasie ca să fie singur cu Dumnezeu. Prieten al Împăratului Bizanțului Nikifor Fokas, el a înființat Megistis Lavras, în 963.

Bătrânul Petroniu, cu adevărat în bună condiție, chiar sprinten. N-a avut probleme cu urcarea și coborârea scărilor și era acasă pe stâncă. Ba, pe cealaltă parte a povârnișului de pietre prăvălite e o casă, acum abandonată. Accesul la ea, în aparență inexistent. "Ba da. Se poate. Am fost acolo". Și ne-a indicat cum se poate negocia un perete de stâncă pe o lungime de aproape o sută de metri, cu un versant, în multe locuri, de 90°. Alpinism în toată regula. Le-am spus nemților să meargă ei. Dar au declinat invitația. Ne-au povestit, însă, ambii fiind preoți catolici, că Papa Ioan Paul al II-lea și Patriarhul Bartolomeu pregătesc pentru celebrarea anului 2000 o declarație comună, care să însumeze unitatea care există, în profunzime, între cele două mari branșe ale creștinătății.

„Doar o singură mare problemă există. Celelalte – purgatoriul, filioque, azima etc. – pot fi relativ ușor rezolvate. Ceea ce e greu de realizat e abandonarea puterii temporare a Papei. El poate fi recunoscut ca „primus inter pares", dar nu ca un șef de stat. Mă întreb dacă așa este. Cum Papa Silvester al II-lea a marcat anul 1000, ar fi fantastic dacă marea schismă ar fi înlăturată

o mie de ani mai târziu.

Paraclisul principal are o icoană a Maicii Domnului la care Athanasie ținea foarte mult. După ce a murit sfântul, urmașii au dus-o la Mânăstirea Lavra. Icoana a fost din nou găsită în peșteră! De-atunci, aicea rămâne. E foarte valoroasă, deși avariată.

Astăzi ni se servește o masă la ora 2.00 p.m. Un fel de ciorbă de legume cu niște „grăunțe" de aluat, salată de vinete, mămăligă și lubeniță.

Să mergem la Mânăstirea Magistes Lavra. Da, dar nu e, oare, prea mult pentru mine? Cel puțin o oră încolo și ceva mai mult înapoi. Mă odihnesc puțin și-mi iau inima în dinți. Pornim exact la ora 4.00 p.m., ca să ajungem acolo la timp pentru vecernie. Facem mai puțin de o treime din drum și ne ajunge din urmă o camionetă ce aparține celeilalte Mânăstiri românești, Lacu. Păr. Akakie părea șef, căci el mi-a vorbit tot timpul și Păr. Isidor conducea. Lacu a fost întemeiată cu mult înainte de Prodromos. Nu e ctitorie domnească. Călugării au înființat-o și au strâns ei fondurile. E într-o stare gravă de dărăpănare. Ajunseseră să n-aibă decât doi călugări. Acum sunt 10 și în curs de organizare.

Akakie a trăit mai mulți ani la Magistes Lavra. Ne-a arătat prima donație făcută Lavrei din partea lui Basarab I (?), iar Constantin Brâncoveanu a construit una dintre biserici. Acoperișul de plumb al marii biserici e și el o donație de acum 4-500 de ani din partea unui voievod român. Ne-a arătat un chiparos imens, în stare foarte bună, ce datează de acum 1032 de ani. Un al doilea, în aceeași curte, e mai deteriorat. Parte din trunchi a trebuit tăiată. E din același an, plantat de unul dintre prietenii lui. Sunt multe legende legate de Sf. Athanasie. Om înalt de peste doi metri, alții zic de peste 1,90 m, puternic, mânca foarte mult. La o masă comună, a mâncat porția a vreo șase călugări. „Eu știu că vă minunați cum de mănânc așa de mult. Adevărul e că încă niciodată n-am ajuns să mănânc și să zic că nu mai pot".

Când au construit mânăstirea, mare parte din materiale a trebuit adusă cu vasul și cu carul cu boi de la țărmul mării. S-a întâmplat odată că unul din boi nu trăgea cum trebuie. Și nici biciul nu dădea rezultate. Înfuriat, Athanasie i-a dat un pumn în cap boului, care, pe loc, a murit. Așa de tare s-a căinat Athanasie văzând ce a făcut, că s-a băgat el în jug și a tras carul până sus cu boul rămas.

Athanasie era și îngrijorat de unde să găsească cele de prisosință. I s-a arătat Fecioara Maria și a întrebat-o cine e. Neîncrezător, i-a cerut un semn. Avea nevoie de apă. I-a spus să facă semnul crucii cu toiagul și îndată a izvorât apa, care curge și acum. I se spune și Fecioara economică, pentru că ea i-a spus lui Athanasie că nu vor duce lipsă de nimic. Și așa a fost. Vasele goale de merinde au fost găsite pline după aceea.

În fața bisericii principale se găsește un aghiazmatar enorm dintr-o singură piatră. Un pașă turc a vrut să-l ducă acasă, baie pentru odaliscele lui. Un

călugăr revoltat de atâta blasfemie a lovit aghiazmatarul cu un baros, să-l spargă. L-a crăpat, dar pașa nu l-a mai luat cu el. În schimb, călugărul a fost spânzurat de chiparosul care a împlinit, anul acesta, 1032 de ani de existență. O altă problemă când se construia așezământul erau șerpii veninoși. Au găsit antidotul. Au adus o limbă de aspidă din Egipt. Pusă într-o cană cu apă și apa apoi băută, dădea imunitate împotriva veninului.

Un părinte sihastru, pe nume Nectarie, în vizită la Prodromos, a venit la mine. „Sunteți Domnul Rațiu! Vă admir foarte mult și vă doresc succes pentru binele țării". El locuiește departe pe munte, la șase ore de aici. Așa se socotesc distanțele. Câte ore ai de mers pe drum sau pe potecă.

Ca el, mulți alții. Inclusiv Păr. Irineu Crăciun din Dublin, care e în vizită aici. „V-am văzut la televizor, la BBC", mi-a spus.

La Lavra sunt patru călugări români, din circa 50. Unul dintre ei, un tânăr Constantin Popa pe nume, s-a ocupat de noi. Ne-a dus să vedem și mormântul lui Athanasie. Legenda spune că au dorit să-i scoată osemintele ca moaște. Au dat să ridice lespedea, când o văpaie a ieșit din mormânt. Și o mireasmă plăcută. Nu s-au mai atins de mormânt. În schimb, aici sunt nenumărate moaște. O bucată de lemn din crucea pe care a murit Isus, craniile mai multor sfinți, inclusiv Ioan Botezătorul (?) și Sf. Vasile cel Mare, mâinile multora etc. Sunt toate parțial acoperite în argint. Dar credincioșii le sărută cu multă evlavie. Interesantă, însă, crucea de fier, de 2 kg, pe care Athanasie o purta pe un colan, tot de fier, la gât. Am dat să pun mâna pe ea, să văd dacă, într-adevăr, cântărește două kilograme, dar mi s-a interzis.

Mă întreb ce impresie a lăsat sărutarea moaștelor asupra fiilor mei?

Sâmbătă, 12 August 1995

Drumul la întoarcere, aseară, fără surprize. Greu la început pentru picioarele mele neobișnuite, dar excepțional de plăcut o dată ce ne-am pus în mișcare. Căci soarele apusese. Și Prodromos, de la distanță, e o construcție frumoasă, stilată. Marea de un albastru desăvârșit.

La slujbă, azi-dimineață, chiar de la început. A oficiat Păr. Irineu Crăciun, venit din Irlanda. El a fost trimis la Dublin, bursier, în 1981. A rămas acolo. Predă limba și literatura română la Universitate. Și-a întemeiat o parohie. Când a sosit el, știa doar de două familii de români. Acum sunt peste 500, dacă socotește și familiile care au adoptat copii din România și care doresc să mențină legătura. Mi-a făcut o impresie excelentă. E de lângă Brașov. Un alt pelerin e francezul Vergely, profesor de filosofie la Universitatea din Orléans. A scris articole despre Muntele Athos și despre Schitul Prodromos.

Indrei și Nicolae s-au dus să facă o plimbare până jos, la malul mării. Eram singur când Păr. Petroniu a venit să mă invite în clădirea restaurată unde sunt chiliile călugărilor. La etajul de sus au mai multe camere elegant amenajate

pentru demnitari, episcopi etc. când se abat pe aici. De asemenea, o sufragerie și o încăpere mare, dominată de portretul lui Alexandru Ghica, ctitorul schitului, în 1853. Alte portrete de mitropoliți etc. împodobesc pereții. Vederea, de pe balcon spre mare, feerică. Îți dai seama că ești exact în colțul de sud-est al peninsulei, cu o panoramă de mai bine de 180^0. Între timp, au venit și fiii mei. Împreună am răsfoit Cartea de onoare a schitului. Am găsit mulți cunoscuți în ea: Saddrudin, care avea un scris cam lăbărțat, cu litere mari, nu perfect și nu caligrafic formate. Apoi, John Nandriș, Sandu Ghica de la Paris, George Ciorănescu, Arion, fostul ambasador al României la Atena. Mulți englezi și foarte mulți germani în timpul ultimului război, căci aveau o bază de observații sus pe Muntele Athos, de unde intrarea la Dardanele poate să fie supravegheată.

„Vă invit la un pahar de apă", a fost modul în care Păr. Stareț m-a agrăit.

Apa era bună, rece. Dar era doar însoțitoarea paharului de răchie, foarte gustoasă și foarte tare!

La cererea lui, am scris și eu o pagină. „Inspirată?", mă întrebă. Dar ieșită din suflet. Tare aș vrea să am o copie. Au semnat și Indrei și Nicolae.

După cină, care a urmat imediat după vecernie, ne-am dus toți trei în grădina schitului. Acolo e o bancă în mijlocul măslinilor. Ici, colo, câte o viță-de-vie. Ce a rămas din via de odinioară, acum dispărută. Soarele tocmai apunea în dosul muntelui. Am mâncat și niște smochine, care încep să se coacă. Sentimentul dominant: Pace și Liniște.

Înainte de culcare, Părintele Justinian dorește să-mi vorbească. Să-l ajut să obțină vize de intrare în Grecia pentru doi preoți, unul dintre ei pictor talentat. Vor să restaureze frescele avariate din biserica lor.

Duminică, 13 August 1995

Am fost gata îmbrăcat când a început toaca. Am coborât în curte. "Bună dimineața", m-a agrăit părintele care face pe crâsnicul. Are o barbă lungă, lungă, complet albă. Înalt, uscățiv, e foarte distins ca prezență. Tocmai începuseră primele cântări când am intrat în biserică. De data aceasta, Duminică fiind, toți călugării, Păr. Crăciun și ceilalți prezenți am intrat direct în naos.

Rugăciune după rugăciune. „Doamne miluiește", peste tot. De multe ori, repetat în serie de 10, 12, am numărat și 15 ori. Îmi place, în special, recitarea "Fericirilor", cântate, alternativ, de două grupuri de călugări din brațele crucii naosului. Pe la 5.00, m-am retras. M-am culcat și am dormit până la 6.50. Clopotele mari m-au trezit de-a binelea. Nu mă așteptam la ele. Sf. Liturghie abia atunci a început. A durat până la 8.50.

Abia m-am așezat la masă, alături de alți 11, cu mine 12 pelerini, și a intrat și Starețul Petroniu. „Dacă vreți să le spuneți ceva părinților, am aprecia mult gestul". Am dat din cap, afirmativ.

Mâncare bună, cu pește. Porțiile, mult prea mari.

M-a introdus după rugăciunea de mulțumire. Am vorbit despre bucuria de a fi în mijlocul lor, despre nevoia de a privi vâltoarea lumii cu detașare din depărtare. De atmosfera unică a rugăciunilor cu care întâmpină zorii zilei. De raza soarelui ce pătrunde, după ore de rugăciuni, prin fereastra din altar și luminează lespezile naosului. Și le-am mulțumit pentru ospitalitatea și prietenia pe care ni le-au arătat.

„A fost foarte frumos ce-ai spus", m-a asigurat Indrei.

Din nou, în jeep. Trecem pe lângă bisericile și mânăstirile multe din ele ctitorite de prinți români: Alexandru Lăpușneanu, Ștefan cel Mare, Petru Rareș, Mihai Viteazul, Constantin Brâncoveanu. Ajungem la timp. Luăm vaporașul și, la Uranopolis, ne reîntâlnim cu profesorul francez Vergely. Luăm masa acolo, împreună cu Păr. Irineu Crăciun. Tot împreună, mergem cu autobuzul spre Salonic. Când ajungem la Arnea, Vergely ne explică empirismul lui Aristotel. „Nihil fuerit in intelectu quod non fuerit prius in sensu", recită Vergely principiul de bază al filosofiei sale.

Cina în trei la același restaurant din marea Piață Aristoteles.

Luni, 14 August 1995

În Biserica Sf. Dumitru, frumos și bine reconstruită după marele incendiu din 1917. Examinăm mai multe locuri unde se fac săpături și restaurări. Apoi, Biserica Panaghia Acherio-poietos, care datează dinaintea Sf. Dumitru. Și e în mai bună stare. În fine, a treia, Sf. Sofia, din sec. al VII-lea.

Înapoi la hotel, să ne luăm bagajele, să mâncăm ceva și să prindem trenul.

În Biserica Sf. Dumitru, un grup mare de turiști români m-au recunoscut, fotografiat, filmat etc. Nicolae, care întotdeauna mă atenționează să fiu realist, a fost și el impresionat de entuziasmul spontan al acestor oameni.

În tren, în același compartiment cu noi, Eduard Costin, Vicepreședintele Camerei de Comerț și Industrie din Iași, cu soția. Foarte civilizați. Rând pe rând, au venit și alții, din vagonul nostru de clasa I, să-mi vorbească. Dirijorul Iosif Conta și mai ales soția lui, apoi Florin Găiseanu, „Senior researcher, specialist în semiconductors" la ICCE București. Ambii, cu soțiile lor. În fine, J. Warren Pearson, de la San Francisco Zoological Society, și el cu soția. El e profesor la Diablo Valley College. La Sofia, ne-am mutat în vagonul de dormit și, în timpul nopții, am avut aceleași încercări eșuate din partea unor necunoscuți de a intra în compartimentul nostru. Eșuate pentru că, avizați, ne-am ferecat ușa cu multă grijă. Halal civilizație!

La București, mă așteaptă o scrisoare kilometrică de la Dinu Mussulis. „Justifică" publicarea în *Românul Liber* a "numirii" de către mine ca Președinte Interimar UMRL a lui Novacovici, jură că nu el a conceput scrisoarea Nicoletei, consideră că am adus publicarea *Românului Liber* la București din

ranchiună față de el, pentru că n-a așteptat-o pe Doina la aeroport, cum îmi promisese (în Ianuarie 1994), și afirmă că *Românul Liber*, așa cum e publicat acum, „nu valorează nici măcar hârtia pe care e tipărit", că *Românul Liber* este legat pe vecie de numele lui literar și că „va trebui să mă RUGAȚI să-l preiau din nou", când voi înțelege greșeala pe care am săvârșit-o aducându-l la București. Și mai multe alte considerente, unele insultătoare, altele neelegante la adresa mea.

A reușit să mă întristeze, chiar să mă supere, dar cred că pot să iert totul. Păcat că e așa. Adevărul e, însă, că niciodată nu m-am simțit bine când îmi aducea elogii exagerate. Și asta s-a întâmplat de atâtea ori în anii în care mi-a fost colaborator. Am avut întotdeauna sentimentul că nu e total sincer, că ținea să-mi facă plăcere, cu tot dinadinsul. Scrisoarea asta confirmă că instinctul meu a fost bun. Voi căuta să-i răspund. Ca să nu mă poată acuza că, din mândrie, nesocotesc ce mi-a scris.

Bubi Trutea vine să-mi ceară un mare împrumut. Îmi vorbește de Valentin Gabrielescu, care, împreună cu Mircea Criveanu – ambii erau maiori – lucrau, în 1968, la înființarea Secțiilor Anexe în Cooperația Meșteșugărească. Erau cu toții la Scornicești pentru construcția celor patru licee de-acolo. "Ioan Lup știe de astea și ce fel de PNȚ-ist a fost Gabrielescu". Ca să mă convingă să-i dau bani împrumut, mi-a spus că el a fost cel care a dat cu pumnul în masa Primarului de-atunci ca să mi se repartizeze vila în care locuiesc acum.

La prânz, vine Ioan Mureșan. A fost multă comoție pe chestia vizitelor noastre în Ardeal. Coposu ar fi dat instrucțiuni din Germania împotriva mea. Cei care mă susțin s-au întâlnit ieri, aici, la București. Programul pentru 17-20 August e făcut. Mergem în județul Mureș, la Târnăveni și Târgu-Mureș. Apoi, la Luduș, Sărmaș, Reghin și Lăpușna. Își propune să vorbească deschis cu Diaconescu: cu cine vrea să meargă el în Ardeal. Cu Constantinescu mai degrabă decât cu Rațiu?! Coposu nu s-a întors. Orice s-ar întâmpla, ei vor ridica mai multe probleme la Adunarea Comitetului Executiv, care va avea loc la 3 Septembrie. Eu să nu iau cuvântul. S-o fac doar la Congresul Partidului.

Marți, 16 August 1995

Zi importantă. Începe bine cu un interviu pentru săptămânalul lui George Stanca *VIP*. Despre pelerinajul meu la Muntele Athos. Vine apoi Victor Marian. Știri bune în general. Lumea dorește să mi se asocieze în activitatea politică. Mulți intelectuali vin la biroul meu de parlamentar. Cădem de acord să facem campanie la Cluj, Gherla, Dej și satele de pe parcurs în zilele de 1-3 Septembrie. Nu știu exact ce se va întâmpla la ședința Comitetului Executiv al Partidului și dacă va avea loc pe 3 Septembrie. Ne vom acomoda.

Gigi mă duce cu mașina la redacția ziarului *Ziua*, al lui Roșca-Stănescu. Nu-l găsesc la birou. Îi lua un interviu lui Petre Roman.

Acasă, iau masa cu Albert Schwarzenbach și Bamet de la Ringier. Totul merge perfect. Masă excelentă, tipic românească; salată de vinete, ardei copți, cârnăciori. Felul doi, pește prăjit. Felul trei, carne cu varză și fructe.

Curând după ora 4.00 vin Roșca-Stănescu și Ștefan Rădoi la mine. Le dau un Chivas Regal de 12 ani. Discutăm mult. Ambii se declară simpatizanți ai PNȚCD. „Deși avem o legătură cu Dinu Patriciu", îmi spune Roșca. Dinu îmi spusese că el controlează *Ziua*. În fine... Vor scoate articole cu și despre personalități în fiecare Luni. Apoi, contra cost, vor face publicitate formațiunilor și/sau politicienilor. Joc periculos, m-am gândit. Roșca pretinde că are acum o circulație de 72.000 de exemplare. Dacă lumea realizează că articolele pot fi cumpărate, chiar dacă suntem în România, credibilitatea ziarului se duce de râpă. Am vorbit mult despre situația politică. Roșca și-a adus aminte că mi-a luat un interviu prin Februarie/Martie 1990. Publicat în *Libertatea*, îmi spune. A fost profetic, pretinde el. Am prevăzut cu multă acuratețe viitorul. În cele din urmă, decide să publice o poză de-a mea pe pagina întâi, cu două întrebări:

1) Nu cumva decizia dlui Rațiu va determina o furtună în PNȚCD, știut fiind că partidul îl sprijină pe Emil Constantinescu?

2) Se și gândește la formarea unei echipe guvernamentale? Și va fi acest guvern mai bun?

„Nu dau doi bani pe Emil Constantinescu", a zis Roșca și m-a informat că, pentru stenograma ședinței CDR la care Emil Constantinescu a fost ales candidat, a dat 20.000 de lei. În 1992, o sumă respectabilă. Plătită, bineînțeles, de *Evenimentul Zilei*, unde lucra atunci.

A venit și Senatorul Adrian Sârbu. E tare deprimat de ce se petrece în Partid. Mircea Popa Zlatna, Remus Opriș, Dudu Ionescu sunt niște ticăloși, îmi spune. La fel Săndulescu, care a complotat împotriva lui Livezeanu. Dragoș Oncescu a fost agent al Securității. Acum e șeful Tineretului.

„La 24 Decembrie 1989, am fost în casa lui Coposu, care mi-a spus că pot să merg la el oricând. Eu i-am adus pe Dobrescu și pe Mihaela, fata lui. Ea ajunsese să aibă o influență nefastă asupra lui Coposu. Cu vârsta și boala i s-au accentuat răutatea și spiritul". Și mi-a povestit cum eu trebuie să fiu candidat și la Senat, pe lângă Președinție. Pentru că, în felul acesta, n-aș fi fost ales parlamentar. El, Sârbu, m-a pus la Cameră, ca să ies. Coposu a considerat că l-a trădat și, de atunci, l-a considerat „omul lui Rațiu". Vorbim de cei din Partid care vor să schimbe lucrurile. De Ioan Mureșan, în primul rând. Pe care-l simpatizează, îmi spune. Dar mă imploră să nu mă amestec în aceste lupte. Îi spun că voi merge în toată țara, peste tot unde sunt invitat.

Joi, 17 August 1995

Ioana vine cu un taxi pe la 7.45 a.m. Sosise cu trenul de la Sinaia, unde e

cu Alexandru și Petre, „ca să vadă și el țara", mi-a explicat Ioana, referindu-se la Alexandru. Sunt cu totul de acord. Să rămână în mintea lui că țara noastră e frumoasă.

Plecăm exact la 8.00 dimineața. Doar cu Gigi. Habar n-am ce face Sorin... Mi se pare că chiulește în ultimul timp. Sub diverse scuze, ba nu se simte bine etc. E leal, totuși, cred.

Ajungem la Târgu-Mureș pe la 13.15. Tot întrebând, reușim să ajungem la Cetate. Și acolo, complicații. Dar, în cele din urmă, identificăm turnul. Restaurant în apropierea turnului, ioc. Mureșan îmi spusese să sosim la 12.30 la „Vlad Dracul, lângă turn". Tot întreb. Un binevoitor, ungur, după accent, mă duce la Restaurantul „Calul Bălan". Nici vorbă de ai mei. „Vlad Dracul e la Sighișoara, lângă turn", îmi spune cineva. Scot programul. Da, astăzi trebuia să fiu în Sighișoara. Confuzia a intervenit când, în loc de Primăria ca punct de întâlnire, cum era scris pe program, Mureșan mi-a telefonat din Târgu-Mureș să-mi dea întâlnire la „Vlad Dracul". Am înregistrat în subconștient că s-a renunțat la Sighișoara.

Înapoi la Sighișoara. Era 14.30 când am sosit. Explicații, bucurie că n-a fost accident.

Întâlnire cu vreo zece persoane acolo, în restaurant. Mare lucru nu le-am putut spune. Dar le-am ascultat.

Ne-am dus la Zăgăr. Comună mare. Aici, trăiau vreo 800 de sași. Aproape toți au plecat. Omul nostru e sas. Îl cheamă Adolf H. Mare serbare: strângerea recoltei. Vreo 50 de persoane adunate în curte. A început să plouă. Mese într-un șopron. Ei mâncaseră deja. Ne-au servit și pe noi, după ce le-am vorbit în nemțește și românește. Corul local de femei ne-a delectat cu cântece populare.

La Târnăveni, mai întâi la Primăria orașului. Apoi, la Casa de Cultură. Am optat pentru sala mică. Arhiplină. Vreo 170 de oameni înghesuiți. Foarte mulți în picioare. Pe urmă, mi s-a spus că au fost vreo 300!? Căci mulți erau afară. Am început punctual, la 7.00 seara, dar n-am scăpat decât pe la 9.30 p.m.

Sosim târziu la hotel, în Tg. Mureș. Mi s-a servit ceva pește în camera mea.

Vineri, 18 August 1995

Începem ziua cu o mică plimbare până la Prefectură. Ne așteptau Prefectul, originar din Câmpia Turzii, și Primarul Nagy Victor. Problema distribuirii pământului, titlurilor (peste 30%), relațiile româno-maghiare, care la nivel uman sunt bune etc.

Ședința principală, la 11.00, în Sala mică a Palatului Culturii. Peste 100 de persoane. Vorbim eu, Șerban Rădulescu-Zoner și Senatorul Radu Ciontea. Despre „23 August 1944 în Istoria Românilor". Eu le-am povestit cum am văzut noi, cei din exil, acest act. Zoner despre „Regele și Antonescu", con-

centrându-se asupra Mareșalului. Ciontea a cam bătut câmpii. Dar amuzant.

Întâlnire cu liderii partidelor de opoziție din județul Mureș și, apoi, Conferință de Presă. Am vorbit deschis. N-am anunțat candidatura mea la Președinție, dar am definit condițiile în care aș fi de acord să candidez. Sper că nu va ieși nimic în ziare înainte de Luni dimineață, când urmează să se publice întrebarea dacă voi candida sau nu în *Ziua* lui Roșca-Stănescu. Poate am făcut o greșeală vorbind așa de pe față înainte de publicare.

Am luat cina la un restaurant din marea piață. Afară, în stradă. Foarte plăcut. Lumea se oprea să ne vadă, să mă agrăiască, felicite etc. Doi italieni, care fac afaceri aici, mi-au vorbit cu mult entuziasm despre ce însemn eu pentru ei, că sunt cunoscut în Italia... S-au dus în restaurant, la masă. Ne-au trimis o sticlă de șampanie. Le-am exprimat mulțumirile mele, bineînțeles. Erau la o masă mare, cu multă lume. Târziu, vine și un român de-al nostru, soțul secretarei lui Nelu Mureșan. Și el a insistat să mergem cu ei. Ne așteptaseră la hotelul nostru, să mâncăm acolo, împreună. După discuții, am acceptat să stăm cu ei la masă, după ce am terminat de mâncat.

El purta un papion. „Am căutat peste tot un papion cu picățele. Dar n-am găsit", mi-a declarat. „Țin neapărat. Și voi găsi", a continuat. Zâmbind, mi-am desfăcut papionul. „Ia-l! E al dumitale", i-am zis. A căutat să mi-l dea pe-al lui. L-am refuzat și i l-am pus eu din nou la gât. „Eu port numai papioane pe care le înnod cu mâna mea", i-am zis.

Sâmbătă, 19 August 1995

La Luduș, le-am povestit că în tinerețea mea făcea parte din județul Turda. Era „pe câmpie". Voi susține refacerea județului și cred că l-am convins și pe Oliviu Gherman s-o facă, le-am declarat. La Șărmaș, am menționat vizita pe care am făcut-o acolo, cu bicicleta, ca să vedem sonda de gaz în flăcări, care a făcut ca strugurii din viile dimprejur să se coacă cu două luni înainte de vreme. În fine, la Reghin. Toate bune. Întâlniri. Nu destui tineri, însă. Mergem apoi la Lăpușna. Stăm în Cabana de Vânătoare. Aer curat. Brazi falnici, alături de fostele domenii ale Coroanei. Astăzi sub OJT, dar controlul efectiv e în mâna unui PUNR-ist!!

Cină plăcută. Ei, ceilalți, au stat la un pahar de taifas până la 2.30 dimineața. Eu m-am retras imediat după miezul nopții.

Duminică, 20 August 1995

Mic dejun copios. Ceai, pui la grătar, păstrăvi fripți. Plimbare. Remarcabilă regiune. O mică biserică de lemn, adusă aici din munți.

Am sosit la Hodac la 11.30. Ne-am dus direct în Biserica Ortodoxă. Tocmai recitau „Tatăl Nostru", întreaga congregație în genunchi. Am stat un sfert de ceas și am plecat, din păcate în timpul predicii preotului din amvon.

Ne-am dus la Biserica Greco-Catolică, care e în aceeași curte. Arată gemene, așa sunt de asemănătoare. Preotul ne-a salutat la sfârșitul slujbei, dar am stat la un parastas emoționant. Femeie tânără de 47 de ani, copii mici rămași orfani.

M-au copleșit cu atenția lor enoriașii, la ieșire. A trebuit să le vorbesc. La insistențele lor, am mers și la casa decedatei, unde o masă mare era întinsă în curte. Am băut un pahar, dar n-am stat. Trebuia să ajungem la prânz la cabana pe care frații Nicușan și-au construit-o pe Valea Mureșului. E rudimentară, dar arătoasă pe afară. Am mâncat bine, grătar. Deputatul Alecu ne-a delectat cu oratoria lui îmbibată și de alcool, ca, pe urmă, să sară îmbrăcat în piscina de care Nicușenii sunt foarte mândri.

La 5.15, în fine, reușim să plecăm. Am căutat, fără succes, să evităm Brașovul. Am venit pe Șoseaua Gheorgheni, Miercurea Ciuc, Sf. Gheorghe. Dar n-am reușit să trecem prin Prejmer, Săcele etc. Am făcut-o prin Brașov, Săcele, Cheia, Ploiești. Drum mai lung, mai multe curbe, dar mult mai puține camioane, mașini etc. Totuși, am sosit la ora 23.00.

Luni, 21 August 1995

Interviuri la radio, Tele 7abc, *Flacăra* etc. Toate în legătură cu articolul cu poză mare din *Ziua*. Deci, Sorin Roșca-Stănescu și-a ținut promisiunea. Anunță că mi-aș fi declarat candidatura la Președinție. Explic peste tot că sunt disponibil, dar nu am făcut-o și n-am intenția s-o fac. Voi răspunde, însă, chemării, dacă va fi cazul.

La masă, Horia Alexandrescu și Doina. După el, *Ziua* e pe sfârșite. E finanțată de Dinu Patriciu, n-are reclame. În aceeași situație se găsește *Curierul Național*, finanțat, însă, de Guvern. I-am mulțumit pentru publicarea articolului despre vizita noastră la Muntele Athos. (Pe care Doina l-a scris. Alexandrescu a făcut doar câteva modificări minore și l-a semnat.) M-a asigurat că mă va susține în campania electorală, că numai eu merit să fiu Președinte. Ne-a explicat tăria financiară a patronului său, Chivu. Cataramă îl susține pe Quintus, Convenția fără liberali nu mai are nici o pondere, dar acum Emil Constantinescu e în strânsă colaborare cu ei, pentru a contracara dominarea PNȚCD-istă.

Profesorul Iuliu Vladimir Gusic vine să mă vadă. Mă invită să accept să fiu profesor la Universitatea lor Euro-Americană. A fost recent în Anglia la Universitatea Cranfield de lângă Reading, unde a fost primit de Prof. Kitt Mitchell. De asemenea, de acord cu Președintele Partidului Conservator (Sergiu Naniu, el e Vicepreședinte): vor să mă propună formal la Președinția țării. În Anglia, s-a ocupat de el Ivanka Porter de la Departamentul Externe al Partidului Conservator. I-am spus să-mi scrie în ambele probleme. Universitatea lor e în Ploiești.

Vine apoi Sorin Rânja, cu un mesaj din partea fiului pictorului Alexandru

Țipoia, care locuiește la Geneva. A făcut o fundație acolo. Îmi cere sprijin.

Tânărul Chiricescu, care m-a dus la Festivalul de Rock al lui Marcel Avram, cu Rod Steward și alții, e foarte entuziast pentru candidatura mea. Are tot felul de sugestii bune. Trebuie încurajat.

La cină, Ioan Mureșan. Președintele PNȚCD Mureș, doctorul Florea, e cel care creează dificultăți. El e foarte ambițios. Vrea totul și e în legătură cu biroul central, deci cu Mihaela Dobrescu. Din cauza aceasta, n-am avut participarea Tineretului la diversele noastre întruniri. La adunarea Comitetului Executiv, din 3 Septembrie, eu să nu iau cuvântul. Vor vorbi ei, indiferent dacă vine sau nu vine Coposu. Să obținem o dată fixă pentru Congresul Partidului și o decizie ca toate comitetele interimare să fie înlocuite, prin alegeri, de comitete județene, ca astfel să știm cine vor fi delegații la Congres. L-am întrebat dacă n-ar fi înțelept să-l las pe Diaconescu la Președinția Partidului și să-i spun, pe față, că sunt gata să-l susțin și să nu candidez împotriva lui.

A fost total împotrivă: „Eu merg ca dumneavoastră să fiți Președinte. Altfel, Partidul se duce de râpă. Diaconescu n-are priză. N-are carismă. Păcat că n-ați candidat la Președinție în 1991. Atuncea trebuia. Între timp, am pierdut foarte mult teren. Mai ales față de PUNR. Numai cu dumneavoastră îl putem recupera. Eu nu mă pot duce în Ardeal cu Ciumara, Dobrescu sau Diaconescu. Coposu are prestigiu. Dar nici el nu e iubit ca dumneavoastră".

Târziu, vine Doina și-mi aduce știri foarte proaste despre ziar și tipografie. S-au aruncat banii. Au plătit TVA pentru hârtie, când suntem scutiți, au ținut patru schimburi tot acest timp, când două schimburi ar fi fost de ajuns; s-a furat hârtie, cerneală, plăci etc. în colaborare cu cei care lucrează la tipografia lui Iosif Constantin Drăgan. Și toate acestea fără ca cineva să-mi fi suflat un cuvânt.

Marți, 22 August 1995

Ziarele scriu, astăzi, despre „dezvăluirile" de ieri din *Ziua*. *Cronica Română*, *Curierul Național* și la un loc proeminent în pagina întâi, tot *Ziua*. Îl citează pe Diaconescu, care spune că e dreptul meu să candidez, dar că PNȚCD nu mă va putea susține și pe mine. „Rațiu speră că Protocolul CDR și implicit candidatul Alianței mai pot suferi modificări, dar este hotărât să respecte orice hotărâre a PNȚCD, el fiind un element disciplinat. Totuși, Rațiu este sigur că el ar aduce voturi pe care Constantinescu nu le poate aduce".

Pregătesc materialul pentru *Ziua*. Scriu cu mâna. I-l trimit lui Sorin Roșca-Stănescu prin mesager. La timp. Sunt invitat, prin telefon, la ședința Biroului Permanent. Iau masa la repezeală. Ajung cu oarecare întârziere. Prezenți: Diaconescu, Țepelea, Zăgan, Macarie, Ticu Dumitrescu (a fost invitat să plece, neavând calitatea necesară), Ionașcu, Vlad Roșca (noul Secretar General adjunct), Dudu Ionescu, Remus Opriș, Radu Vasile, Răsvan Dobrescu, Manea, Ulm Spineanu, Ionescu-Galbeni, Bani Ghica, Popa Zlatna și eu.

S-a discutat situația din Vrancea, interminabil. I-au invitat pe cei din Vrancea, pe Senatorul și actualul Președinte Cătuneanu și pe opozantul lui, Constantinescu. La vot, dacă să țină sau nu alegerile la 26 August. Eu m-am abținut, creând un impas. „Hai, domnule, votează, să nu mai complicăm lucrurile", mi-a zis Diaconescu. S-a votat de trei ori, până ce Diaconescu a obținut ceea ce voia. N-am cedat în opțiunea mea, pentru că nu cunoșteam datele problemei.

A venit rândul Buzăului. Au probleme cu Președintele de acolo, Corneliu Ștefan, proprietarul ziarului local *Opinia*. Pe care-l susține și Florian Angelo. Diaconescu îi susține pe ceilalți. S-a tot discutat. În cele din urmă, mi-au cerut să intervin și eu, după ce s-a subliniat faptul că, ducându-mă acolo, aș putea să-mi fac propagandă pentru candidatura la Președinție. Și asta a declanșat discuția în legătură cu poziția mea și declarațiile mele. Au căutat – Dudu Ionescu, Remus Opriș, Radu Vasile – să mă pună în defensivă, susținând că, procedând astfel, stric șansele noastre la alegeri. Am reacționat viguros. Am trecut la ofensivă. Vasile a argumentat că trebuie să câștigăm alegerile parlamentare; pe cele prezidențiale nu le putem câștiga cu Emil Constantinescu și suntem obligați să-l susținem.

„Pe cele prezidențiale trebuie să le câștigăm, altfel rămânem afară din Europa", a zis. Eu voi aduce foarte multe voturi pe care Emil Constantinescu nu le poate obține, cele ale PUNR în special, le explic. Le-am povestit experiența mea la Hodac, duminică. Erau toți PUNR-iști. Acum sunt cu mine, cu noi.

Diaconescu a recunoscut că atrag audiență – „probabil din curiozitate –, dar când vine la vot, e altceva". Nu l-am contrazis. Eu sunt independent. Am venit în țară nu ca să devin Președintele Partidului, nu ca să devin Președintele țării, ci ca să-mi servesc țara. Eu cred că pot să o fac mai bine decât Constantinescu, care n-are nici o șansă să fie ales. Și, apoi, e efectul Balladur... Aici, au intervenit cam toți să-mi demonstreze că nu se aplică României. Eu cred că da. Au continuat să-mi argumenteze că trebuie să dau o conferință de presă ca să opresc zvonurile că aș candida.

Dar eu vreau să candidez, dacă electoratul mă vrea. Nu voi candida doar dacă Partidul îmi interzice în mod expres s-o fac, ceea ce ar fi nedemocratic.

În holul cel mare, Dudu și Opriș m-au asaltat. N-am cedat. Cu ocazia asta, însă, am aflat pentru prima dată care a fost celălalt PNȚCD-ist care a votat împotriva mea la desemnarea candidatului Convenției în alegerile din 1992. Primul a fost Ilie Păunescu. „Eu am votat împotriva dumneavoastră atunci", îmi spune Opriș, zâmbind. N-am reacționat deloc.

Seară minunată cu Ioana, Alexandru și Petre. Alexandru începe să înțeleagă românește, rostește, chiar, câteva cuvinte, din când în când. Sunt încântat.

Doina îmi dă un șoc nemaipomenit când îmi spune că cele două societăți, împreună, datorează 189 de milioane de lei. În ultima analiză e vina ei. Afacerea mergea foarte bine. Producea circa 10 milioane profit pe lună. A ținut să meargă în America, un an. M-a costat peste 20.000 de dolari, bani pe care i-am dat ei pentru școlarizare și cheltuieli de întreținere.

Miercuri, 23 August 1995

Șerban Madgearu îmi aduce *Românul Liber* pe August/Septembrie. Nu-l văzusem. Îi dau să citească și scrisoarea lui Mussulis. Vin, apoi, Mircea Enescu, Oprișescu, Sanda Budiș și Nina Alimănești eanu Anastasiu. Le dau șampanie. Nimic special. Să convocăm Congresul UMRL pentru luna Mai anul viitor și Comitetul Coordonator pentru 21 Octombrie curent.

La prânz, Florian Angelo și Corneliu Ștefan. Îmi explică situația. Centrul – adică Dudu Ionescu și Diaconescu – vor să-i schimbe, pentru că nu sunt întotdeauna de acord cu ei. N-au absolut nici o justificare să suspende Biroul Județean. Nici nu le-au dat decizia luată la 3 August. Cum s-a votat etc. Ei contestă legalitatea acestei decizii.

Am dat multiple interviuri în legătură cu „candidatura mea la Președinție". Degeaba spun că nu m-am declarat candidat.

Joi, 24 August 1995

Vreo patru telefoane fiecare, cu Corneliu Crișan la Buzău și Nelu Diaconescu aici. Imposibil să-i mișc de pe pozițiile pe care le-au luat. Diaconescu insistă.

Alte interviuri. Cel puțin am avut multă publicitate.

Aseară, mi-a adus Doina, de la Redacție, textul interviului pe care Coposu l-a dat Roxanei Iordache. Întrebat fiind dacă respinge în continuare „ideea mai multor candidați prezidențiali din partea Opoziției, a răspuns: „Eu nu pot împiedica preocuparea, determinată de orgolii și veleități, care se manifestă pentru impunerea mai multor candidaturi"... A fost, apoi, întrebat cum consideră faptul că Emil Constantinescu l-a primit pe Virgil Măgureanu în cadrul Universității București. A răspuns: „Dl Emil Constantinescu este rectorul Universității București, funcție în care poate aprecia favorabil calitățile intelectuale ale domnului Virgil Măgureanu...". Întrebat dacă-l deranjează criticile aduse CDR, a zis: „Nu cred că asemenea critici ar putea dăuna. Eu însumi am anumite opinii critice, legate de anumite inițiative și măsuri organizatorice ale CDR".

Președintele Partidului Național Regalist, Mihai Zamfir, respinge Partidul Liberal Monarhist, care are mai mulți șefi, Iacob Gh., Gurău Titus, Radu Ionescu-Galați, dar nu Președinte. Are păreri critice despre toată lumea: „Simina Mezincescu este o lichea, o colaboratoare în secret, de aceea a primit

imediat casa ei după Revoluție". Și a adăugat: „E cumnata lui Eduard Mezincescu, cel care a semnat actul de cedare a Insulei Șerpilor Uniunii Sovietice". Cu Regele nu e decât în relații prin corespondență. „E înconjurat de oameni de-ai regimului". Mircea Ciobanu are un trecut comunist. Fiica lui, Raluca Sadu, e în Secretariatul Regelui. Ciobanu l-a convins pe Rege să nu aibă un Partid Monarhist. De aceea, n-au relații strânse.

Pe mine mă admiră foarte mult etc.

Paula Predeleanu vine cu Președintele UMRL Vălenii de Munte. Cu mare întârziere, pentru că au avut pană de motor. Îmi aduce niște scrisori de la Alain Juppé și Jacques Chirac, în care-i mulțumesc pentru sprijinul ei la alegeri.

Alte interviuri, cu Constantin Iftime de la *Monitorul* din Iași și cu TV Telegraful-SOTI din Constanța. Tot despre candidatura la Președinție. Surpriză, surpriză!! Nu?

La 6.00 seara, la Ucraineni. Noul ambasador, Alexandru Cealîi, om tânăr, prezentabil. Iuliu Vladimir Gusic a venit la mine imediat, cu nu mai știu cine, ca să vorbească despre extraordinara reputație pe care o am în Anglia. Cum „toată lumea" mă cunoaște, că eu trebuie să fiu Președintele României etc. Era și ambasadorul Moldovei de față. Am schimbat vorba și am povestit cum, la Capri, m-am înțeles să scoatem un dicționar româno-moldovenesc, pentru că el insista că moldovenii sunt o națiune aparte și limba lor n-ar fi română.

Eram în grădină. E multă lume. Când sosește, Meleșcanu vine direct la mine. Și el face comentarii despre „candidatura" mea. Vine și ambasadorul Cealîi. „Ați rezolvat problema tratatului bilateral de bază?", le zic. „Negocierile merg bine. Am făcut o propunere de compromis. Acum rămâne ca partea română să reacționeze", mi-a zis Cealîi. Va fi greu ca România să accepte pierderea sudului Basarabiei. Hotinul și o parte din Bucovina de Nord mai merge, dar ce facem cu Cernăuțiul, care, acum, „are abia 5% populație de limba română?". Chiar dacă e adevărat acest lucru, n-aș vrea să fiu semnatarul unui tratat care-l abandonează definitiv.

La cină, Tia Șerbănescu, Mihai Creangă, Dan C. Mihăilescu, Mihai Ștaub și Doina. Tia vroia să știe dacă își poate păstra independența, presupunând că voi candida la Președinție. Ceea ce i-a dat posibilitatea lui Dan C. Mihăilescu să ne vorbească despre cum e văzut Rațiu. „Ce urmărește omul ăsta?, l-ar fi întrebat Manolescu. De ce-mi dă bani?" „Germanii au oamenii lor, americanii, rușii. Ăsta e agentul Englezilor!", spun cei mai mulți. Era în mare formă. Cu bâlbâiala lui, era foarte amuzant.

Vineri, 25 August 1995

Adrian Stanciu Dinulescu vine cu o propunere. Vrea să adune cupoanele care ne vor fi date acum. Să le investească apoi. Să facă un fel de „mutual

fund". Să o facă pentru Partid. Sau în numele meu.

Mi-am dat seama că asta vrea. Să dau prestigiul meu planului ca oamenii să aibă încredere și să ofere cuponul. E foarte periculos ceea ce sugerează. Vor fi multe critici, căci profitul nu se va realiza repede. Și apoi, cum eviți frauda? Aceste cupoane vor fi investite. Bani mulți, tentație mare. Îmi aduce aminte de escrocheria lui Bernie Cornfeld.

La 11.00, plec la Redacție. Îl găsesc pe Costion Nicolescu, cel care scoate suplimentul religios *Alfa și Omega*. Îmi ia un interviu despre vizita mea la Muntele Athos.

Pe la 12.30, încep interviurile cu angajații noștri. Întâi cu Mărgărita și Dan Spanily. Stabilim că au făcut greșeli majore, mai ales că nu m-au informat de adevărata situație. Dar nu cred că au furat. Aranjez un credit de 50 de milioane lei la Banca Transilvania, pe care-l garantez cu depozitul meu în sterline. Dobânda e cam mare, 45%. E importat, deci, să fie rambursat repede. Ieri, am dat eu 27 de milioane de lei la Letea, ca să asigur hârtie și să începem restituirea datoriei (17+10 milioane de lei).

După ei, au venit membrii redacției: Lăzărescu, Cristi Teodorescu etc. Își dau seama de gravitatea situației. Am dat, apoi, două interviuri. Unul la radio, despre „candidatura" mea. Al doilea, la TV, în legătură cu conflictul Cristoiu-*Cotidianul. Evenimentul Zilei* i-a făcut „proști" pe gazetarii noștri fiindcă n-au înțeles „gluma" cu moartea Nadiei Comăneci. Și noi am ripostat publicând „tot în glumă" că Cristoiu a fost numit Consilier Prezidențial! Bineînțeles, am declarat la TV că eu nu aprob astfel de deformări ale adevărului nici măcar în glumă!

Au venit, apoi, toți – vreo 30 – de la tiparniță, montaj, operatori, dactilografi, fotografi etc. Le-a vorbit Doina. Foarte bine. Le-a explicat că trebuie să reducem personalul atâta timp cât nu avem suficiente comenzi. A arătat mai mult tact decât credeam că poate să aibă. Am zis și eu câteva cuvinte.

Am mâncat ceva acasă. Am dormit mai bine de o oră și la 10.15 m-am prezentat la Tele 7abc. Max Bănuș era deja acolo. Au transmis un program despre patron și publicații. El cu *Tinerama* și celelalte publicații pe care le sponsorizează. Eu, cu *Cotidianul*. El a vorbit mult mai mult decât mine, dar am fost mulțumit. Cred că programul a fost foarte bun, tocmai pentru că problema dezbătută n-a fost prezentată niciodată la TV. S-au dat multe fapte inedite. El nu mai are majoritatea acțiunilor la *Tinerama*. Max Bănuș caută un redactor-șef. Eu caut un administrator, am zis. Mai știi, poate cineva se va oferi.

Sâmbătă, 26 August 1995

Vine Dinu Daponte în pantaloni scurți și bluză sportivă. E ținuta lui de plimbare-marș forțat. „Aud că vei candida. Și că ai avea șanse". „Cine ți-a spus?", îl întreb. Nu răspunde direct, dar am tot vorbit până am descoperit că

a luat cina cu Bani Ghica aseară și că el mi-ar fi favorabil. Mă bucur. Mai ales dacă noua lui atitudine ar reflecta o schimbare și la Coposu. Bani i-a fost întotdeauna total leal lui Coposu.

Vin, apoi, unul după altul, la scurt interval între ei, Mihăilescu și Enescu. Ambii, arhitecți. Enescu îmi face reproșuri că n-aș fi susținut Concursul Internațional ce se face pentru amenajarea și valorificarea Palatului Parlamentului, terenurile virane adiacente și fostul Bulevard Victoria Socialismului. „Nici unul dintre liderii Opoziției nu v-ați implicat în această importantă, prestigioasă întreprindere. Iliescu a înțeles. Se face sub patronajul lui. Nici Manolescu, nici Coposu, nici dumneata n-ați vrut". Am rămas contrariat. Nu-mi aduc aminte să fi fost invitat să patronez concursul. „Da, dar trebuia să acționați atunci, nu după ce am obținut sprijinul autorității...". A continuat cu tonul lui obișnuit, pasionat, intransigent, intolerant.

M-a apărat, abil, Mihăilescu. Ambii sunt distinși arhitecți. „E vina mea, în întregime, că n-am înțeles. Îmi cer iertare", am zis. Ce altceva puteam face?

Duminică, 27 August 1995

La Biserica Sf. Nicolae a studenților, mai bine cunoscută sub denumirea „Biserica Rusă". Cu Cristian Nicolescu, redactorul suplimentului *Alfa și Omega*. Preot tânăr, distins. Cor de seminariști, îmi închipui. Biserica, plină de tineri studenți. E a lor. Predica, despre iertarea datoriei. La sfârșitul slujbei, care a durat două ore, preotul s-a referit la homosexualitate, condamnându-o explicit. A pomenit prezența mea și a apelat la sprijinul meu. Câțiva tineri au venit la mine după slujbă. Dar prea puțini, așa că am plecat.

L-am avut pe Fitzgerald la cină. El e repartizat acum la Serviciul Consular din Sydney, Australia.

International Media Fund, administrat de Mervyn Stone, Sheehan și Fernandez, se desființează. E clar că n-a reușit. Și nu mă mir. Aici, în România, au avut un eșec total cu SOTI (Suianu, Țurcanu etc.).

Spre sfârșitul serii, am reușit să aflu dedesubturile vizitei lui Iliescu la Washington. A fost inițiativa lui Moses. El se interesează și de problema restituirii caselor naționalizate ce au aparținut evreilor români astăzi cetățeni israelieni. I-am atras atenția că se face o nouă greșeală. Cum s-a făcut cu Ceaușescu. Dacă, acum, SUA îl acceptă pe Iliescu ca partener valabil, el va fi reales anul viitor. Prin el nu se va ajunge la democrație.

Greșeala tot a noastră este. Noi n-am luat o atitudine fermă atunci când numirea lui Moses ca ambasador a fost anunțată. Caraghiosul de Matei Boilă a semnat „faimoasa" scrisoare PUNR-istă în care Moses a fost atacat violent. Nu i s-a întâmplat nimic! Noi trebuia să-l cultivăm pe Moses. Eu n-am putut s-o fac. El era plecat mai tot timpul în America și când era în țară, legăturile lui erau cu Partidul, cu Coposu și Diaconescu, ambii incapabili să facă o

impresie bună asupra lui – mai ales prin interpret. Coposu cu tiradele lui kilometrice. Până se traduceau perlele lui, Moses era deja plictisit de moarte. Iliescu a acționat direct. Și a reușit să-l convingă că el va asigura liniștea și continuitatea ei în țară. Rezultatul, invitația lui Clinton pe 26 Septembrie.

Luni, 28 August 1995

De dimineață, activ, să finanțez enorma pierdere la întreprindere.

Sunt atacat, împreună cu Doina, de Cristoiu, în *Evenimentul Zilei*. Să fie sănătos! Îmi dă gratuit publicitate. Sunt atacat și în *Oglinda* pentru că vreau să candidez la Președinție. „Ar fi păcat ca mâna de fier a PNȚCD-ului, Corneliu Coposu, să nu-l poată struni pe nărăvașul Ion Rațiu", zice Dan Diaconescu. Cine o fi și ăsta?

În *Curierul Național,* sunt tratat mai bine. „Laurian Oniga, vicepreședintele PAC, afirmă că Ion Rațiu ar avea mai multe șanse la prezidențiale decât Emil Constantinescu", semnează A. Dumitrașcu. Ce înseamnă asta? *Oglinda*, se spune, e organul Securității. Ei nu vor ca eu să candidez împotriva lui Iliescu. Îl preferă pe Emil Constantinescu.

Șerban Săndulescu mă atacă în *Jurnalul Național*. Și ăsta e o cutră.

La Conferința de Presă a PNȚCD se pune întrebarea despre candidatura mea. Răspund categoric: n-am anunțat niciodată candidatura mea la Președinție și n-am anunțat nici intenția mea de a o face. Nu știu dacă acestea au fost exact cuvintele mele, dar acesta a fost sensul. A urmat o intervenție din partea lui Diaconescu și o clarificare în ceea ce privește atitudinea Partidului. Votul dat lui Emil Constantinescu n-a fost rezultat al unei hotărâri luate de vreun organ al Partidului.

Marți, 29 August 1995

Mă scoală omul de gardă la 4.50 a.m. Au venit Răsvan Luchiev, Mihai Vasile și șoferul TIR-ului care a adus hârtia de la Letea. Mi-au cerut 750.000 de lei. Doina mi-a spus că nu trebuie să le dau mai mult de 420.000, dacă ținem seama de tariful maxim Bacău-București și înapoi. Le-am dat, totuși, 500.000. Sperăm că vom putea opri măcar această sângerare. Se plătea în mod sistematic 750.000 de lei. Evident, împărțeau diferența între ei.

Sosesc la Otopeni curând după 10.00. Rossbach și Klaus Franke erau deja acolo. Rita Süssmuth, președintele Bundestag-ului, e o femeie foarte plăcută, față deschisă, care inspiră încredere. Mergem în convoi, toată delegația germană și noi, românii, la Vila de Oaspeți Nr. 1 din Bulevardul Mircea Eliade, la capătul Primăverii. Se servește cafea, sucuri. Nemții sunt încartiruiți. Năstase pleacă primul. Deputatul Mănescu rămâne cu mine. Avem și un microbuz pentru nemți. Iarăși în convoi, eu fiind escorta doamnei Süssmuth. La Camera Deputaților, recepția-dialog obișnuită, Năstase plasându-mă la

dreapta lui. Obișnuitul schimb de politeturi. Răspundem la întrebările lor, contribuind și eu, mai ales în problema Legii învățământului și a caselor naționalizate. Năstase îi duce, apoi, la Palatul Parlamentului.

Toate ziarele scriu despre „candidatura" mea. *Ziua,* pe pagina întâi, cu fotografie sub titlul: „Coposu nu-i dă viză de Cotroceni lui Rațiu". Marcela Feraru scrie în *Evenimentul Zilei*: „Amenințat cu excluderea din PNȚCD, Ion Rațiu nu va candida la Președinția României". *România Liberă*: „Președintele PNȚCD se pronunță împotriva candidaturii lui Ion Rațiu la viitoarele alegeri prezidențiale". *Jurnalul Național* publică fotografia mea și a lui Coposu sub titlul: „La viitoarele alegeri prezidențiale nu se vor purta papioane". *Azi* publică fotografia mea și zice: „Ion Rațiu ar vrea, dar nu se poate". Horia Alexandrescu examinează problema în articolul de fond din *Cronica Română* și dă separat știrea: „Corneliu Coposu împotriva candidaturii lui Ion Rațiu". *Curierul Național* îl citează pe Ion Diaconescu: „Dacă Congresul va scanda «Ra-țiu, Ra-țiu», atunci va trebui să reanalizăm situația". În fine, *Adevărul* declară: „În cursa pentru Cotroceni Ion Rațiu nu trece peste cuvântul partidului".

Percepții diferite, dar nu cred că-mi poate strica. În orice caz, e multă publicitate.

Doina îl aduce pe Roșescu din Grecia. El e categoric. Trebuie să candidez și mă va ajuta în mod practic. Aflu că, acum vreo trei ani, a fost tare îndrăgostit de Silvia Bădescu. Vroia chiar să-și părăsească nevasta de dragul ei.

Vine și Ioan Mureșan, pe la 6.00. Trebuie să mergem înainte, deși cei de la Buzău vorbesc, acum, de înființarea unui nou partid creștin-democrat. Dar să amânăm vizita la Bistrița. Cei de acolo au fost amenințați de la Centru și avertizați să nu mă primească.

Trebuie să candidez și la Vicepreședința Camerei. Să vedem câți sprijinitori am printre deputații noștri.

Orice ar spune Coposu, noi trebuie să ne organizăm cu grijă pentru Congresul Partidului. Să-i contactăm pe toți delegații, fără excepție. Pe față.

Cina dată de Năstase e în onoarea delegației germane. Am stat lângă Susanne Kastner, Vicepreședintele Partidului Social-Democrat (SPD). Am vorbit, din nou, și cu Rita Süssmuth, care-mi arată multă simpatie. Mi-am cerut scuze atât ei, cât și lui Năstase și am plecat la 9.50. Cornel Nistorescu mă aștepta deja. M-a dus la Radio Total. Lung interviu și convorbire cu ascultătorii. De la 22.15 la 24.00. Erau încă mulți care așteptau la telefon când a trebuit să terminăm ca să dea știrile.

Miercuri, 30 August 1995

Renunț la participarea la masa rotundă ce are loc azi după-amiază la Mangalia, în cadrul Universității „Marea Neagră" cu sponsorizarea din partea

Institutului European pentru Managementul Riscului Securității și Comunicării (EURISC). O să mă ierte Liviu Mureșan, dar e prea mult.

La 8.00 a.m. punctual, vine echipa Ion Lucian Ciucu, redactor tv, și Radu Toader, director de imagine. Îmi iau un lung interviu pentru programul lor, „Viața spirituală". Vizita mea la Muntele Athos și la Prodromos. Le-am vorbit ca un adevărat pelerin – plin de smerenie, de ezitări, de tăceri. Sper că nu sunt prea dezamăgiți. Dar trebuia să fiu autentic. Credinciosul păcătos, nu politicianul stăpân pe certitudini.

La recepția dată de ambasadorul Rossbach pentru Rita Süssmuth. Multă, foarte multă lume. Ploua mărunt când am sosit, dar nu mult mai târziu ploaia a încetat. Ne-am dus în grădină. Acolo, mese întinse. Era tot răcoros, dar nu prea rău. M-am așezat la o masă unde era numai Avramescu. Curând a venit Gherman.

„Nu vă deranjez!". „Suntem onorați", i-am zis.

Mare introducere. Suntem prieteni, ambii turdeni, colaboratori la AAN etc. S-a așezat între noi.

Trebuie să ieșim din situația actuală, spune. Nu se poate să zicem, tot timpul, NU. E în interesul țării. L-am ascultat. L-am încurajat să vorbească. Evident, mi se adresa mie. Avramescu intervenea cu observații cam lipsite de obiect. A persistat.

A venit și Primul Consilier al Ambasadei franceze, Lionel Majesté-Larrony, să se așeze la masa noastră. A vorbit și el. Și toți, împreună. Dar Gherman a revenit. „Trebuie să stăm de vorbă. De dragul țării. Al viitorului ei". Să ne vedem la el acasă. Am acceptat. Mi-a dat cartea de vizită cu telefonul său particular.

Deputatul CDU Egnon Jüttner vroia să știe dacă „moldovenii" s-au despărțit permanent de poporul român? Dacă va mai avea loc un referendum? Problema, deci, interesează.

Niță vine la 5.00 p.m. A fost în vacanță în Elveția. După el, am foarte mulți adepți și admiratori în exil. Nu numai în comparație cu ceilalți lideri din România, dar chiar cu Regele Mihai!? Regele continuă să fie respectat și iubit chiar, dar foarte mulți care-l simpatizează nu văd cum el ar mai putea schimba lucrurile în țară. Niță a stat la fiul lui. A văzut foarte mulți români. Ei vorbesc pe față acum că numai eu aș putea redresa lucrurile. Dar trebuie să trec la acțiune.

Partidul lui Național Creștin Democrat îmi stă la dispoziție. Cu mine în frunte, ar trece ușor pragul de 5%. Dar eu ar trebui să candidez independent. Așa va face și Ion Iliescu. Partidul lui, îmi spune Niță, are un sediu cu 20 de camere. Trebuie amenajat. Partidul Liberal Democrat al lui Ionel Roman vrea să intre acolo. De asemenea, Partidul Dreptății Sociale al lui Mateescu. Marian Munteanu ar vrea ca Partidul său să fuzioneze cu al lui.

Joi, 31 August 1995

Interviu, dimineața, cu cei care produc „Viața spirituală" la TVR. Lung. Să vedem ce vor transmite în versiunea finală. Despre pelerinajul nostru la Muntele Athos. Am vorbit cu multe ezitări. Cum se cuvine unui subiect atât de intim și delicat. Am fost, însă, complet deschis.

Am început să scriu azi, ***Vineri, 1 Septembrie 1995***. După ce am terminat aceste câteva rânduri, mi-am dat seama că am scris deja despre acest interviu. Am verificat. Am avut dreptate. Și m-am bucurat că descrierea, de alaltăieri, este esențial aceeași pe care o fac acuma, seara târziu, înainte de culcare. Mai bine să revin la ce s-a întâmplat.

Joi, 31 August 1995

Vin la mine președintele nou-ales al Organizației „21 Decembrie", Prof. Nicolae Brădescu, și Cristian Crețu, membru în Consiliul Director. Ei sunt cei care au sediul CDR. Îmi declară, fără înconjur, că ei sunt pentru mine, nu pentru Constantinescu. Fostul președinte, Dumitrescu, îmi spun ei, „a fost un securist". Amintindu-mi de el, nu mă mir!!!

Interesant de văzut ce consecințe va avea această schimbare de atitudine din partea Organizației „21 Decembrie". Ce va face Coposu? Trebuie să sosească. Acum, când scriu, tocmai am aflat că a sosit și că azi a avut loc deja ședința Biroului Permanent al PNȚCD, care l-a exclus pe Corneliu Ștefan de la Buzău din Partid. Mare greșeală!

Aseară, când am sosit, aici, la Cluj, Victor Marian ne aștepta la Hotelul Continental, unde stau de obicei. Ne oprisem pe drum la cimitirul familiei. Într-adevăr, flori perene au fost semănate pe toate mormintele. Dar nu mare lucru. Dac-aș putea s-o fac pe Mya să se ocupe puțin de această problemă! Eu vreau ca mormintele să arate, permanent, frumos îngrijite.

Am luat cina cu Victor. Am trecut în revistă toate problemele locale. Îmi arată *Mesagerul*, unde se vorbește de mine ca fiind, pentru prima dată, invitat la ședința Biroului Permanent al Partidului. Îmi arată atacul împotriva lui Cerghizan și a mea din partea PUNR și răspunsul pe care el, Marian, l-a dat la aceste atacuri. Excelent.

Azi, ne-am dus la Iuliana Bălușin – Directoarea pentru Tineret și Sport –, la sugestia lui Victor. Îmi cere să sponsorizez activitățile turistice, dar mai ales sportive, aici, în Cluj. Un complex cu piscină, masaj etc. Mi-au vorbit de implicarea lui Sever Mureșan. În principiu, de acord.

Conferința de Presă la UMRL a mers foarte bine. Mulți gazetari, multe întrebări. Le-am spus că facem inaugurarea conferințelor de presă în stil occidental. Nu cuvântări și explicații voluminoase, ci o comunicare scurtă și apoi întrebări și răspunsuri. Le-a plăcut formatul, tehnica. A trebuit să pun capăt

întrebărilor, care nu mai conteneau.

I-am întâlnit pe soții Gaetan. Ei se oferă să reprezinte Banca Transilvania în America. Dar vor avantaje: acțiuni, comision etc. Le-am spus că și eu sunt acționar și că le-am făcut același serviciu, gratis: cu Barclay's Bank, cu Société de Banques Suisses și voi face și cu alte bănci.

Masa, la hotel. Toată lumea. La 5.00 p.m., merg la sediul PNȚCD. Matei acolo și câteva alte persoane. Vreo zece. Curând, mi-am dat seama că era un fel de preliminar la ședința Biroului, care urma să înceapă abia la 6.00 seara. S-au discutat diverse probleme. Dar nimic demn de a fi semnalat.

Pe rând, au venit membrii Biroului. La 6.25, când s-a început ședința, erau în jurul mesei Gavrilă, Cerghizan, Orza, Ciovârnache (care a sosit abia la 7.30 p.m.), Baba, Baghin, Volcinschi, eu, Marian, Vâtcă și Sălcudeanu. Sârbu a condus, de fapt, ședința. S-a exclus un oarecare din Organizația Dej, s-au început alegerile pe sectoare (trei au avut deja loc) – cum, când au fost anunțate și în care ziar? –, celelalte vor avea loc la timp pentru alegerile din 23 Septembrie.

Sârbu a făcut, apoi, un raport asupra unui protocol al Convenției Democratice semnat de Cristian T. Popescu ca să se facă nominalizări de candidați pentru alegerile locale până la 1 Octombrie și gata.

Pentru mine, e clar. Se repetă farsa de acum doi ani. Cei aleși la municipiul Cluj-Napoca sunt aleși pe sprânceană. Volcinshi l-a chemat pe Victor Marian afară. După ședință, seara, Victor mi-a relatat cum Volcinschi i-a cerut ca eu să nu candidez la Președinția Partidului, la Congresul viitor. „Să numim un alt ardelean". „Pe cine?", l-a întrebat Victor. A tot întors-o Volcinschi. Evident, îl vroia pe Matei!!

La cină am rămas numai noi patru, Cerghizan, Vâtcă, Marian și eu. Îmi dau seama că ei nu sunt în stare să ne asigure o majoritate la alegeri. Cu toate astea, insistă să candidez și eu.

Sâmbătă, 2 Septembrie 1995

Ne-am oprit la Mezei, la Turda. Toate mașinile sunt căzute, îmi spun. Repet că nu voi mai investi nici un ban. Să le refacă ei. Și să vândă baraca și atelierul pe care Morea l-a construit la București. Sunt de acord.

Apoi, la Restaurantul Lotrișor. Mititei. Soare. Panorama de la masa de afară, foarte frumoasă. Vin turiștii care stau în hotel să mă salute.

Nicolae sosise cu vreo oră înainte de a ajunge eu acasă. Era la plimbare în Parcul Herăstrău. „E foarte frumos. Am adormit pe o bancă", îmi spune. Interesant cum omul ăsta se simte bine în România. Pleacă mâine, cu un prieten, să facă un tur al României cu mașina. O să-mi spună el pe unde a mers.

A făcut plata celor 750.000 de dolari pentru completarea Catedrei „Ion Rațiu" de la Universitatea Georgetown, din Washington.

Duminică, 3 Septembrie 1995

Vine Stănescu Ioan din Craiova. El e cel care a organizat marea întrunire de la Mârșani, la sud de Craiova. A fost scos din postul pe care-l avea la Întreprinderea de Utilaj Greu din Craiova. Avea o vechime de 19 ani. Acum e șomer. E disperat. Dan Bogdan, Președintele PNȚCD Dolj, confirmă totul.

Ședința Comitetului Executiv lărgit are loc la Primăria sectorului 4. La prezidiu sunt trei mese. La cea din mijloc se așază Coposu, flancat de Diaconescu și Țepelea. La cea din dreapta, eu și Gabrielescu și la cea din stânga, Bani Ghica și Ioan Lup. Matei Boilă rostește „Tatăl Nostru" și Coposu face o amplă cuvântare despre situația internațională și internă. Acceptabilă. După care, presa este invitată să părăsească sala.

Urmează vreo șase ore de intervenții. Alătur notele pe care mi le-am făcut:

Corneliu Coposu:

Asasinarea lui Ceaușescu – minerii – coaliția cu extremiștii – ucigașii lui Ceaușescu fac casă comună cu cei care-l plâng.

Politica economică – corupția, blocarea privatizării.

Îl atacă pe Gabrielescu pentru că nu l-a contracarat pe Otto de Halsburg în Parlamentul European.

- Noi avem 7 milioane de români în afara frontierelor.
- Jimmy Carter – a restituit Coroana Sf. Ștefan – s-au restituit și fondurile ungurești utilizate de diaspora lor pentru propagandă.

Le-a cerut o școală pentru diplomați lui Năstase și lui Meleșcanu.

- Regele Mihai blocat să intre în țară.

„Nimeni nu este indispensabil".

PNȚCD:

Cel mai puternic partid:

- luptele interne – pozitiv
- plecarea din Partid – pozitiv
- Ideea **CDR** – lansată la Congresul UDC din Luxemburg 20.7.1990 (în Iunie – 10-11 români).

Cei care au ieșit. PNL a revenit (cu 20 de mandate).

„Votez cu Cheia" – coada

- nu suntem un partid confesional;
- să ne pregătim pentru alegeri

16.300 de reprezentanți la alegeri, la urne (în 1992 – 13% au fost furate).

Ioan Lup, Bani Ghica, Nelu Diaconescu, Corneliu Coposu, Gabriel Țepelea, cu Valentin Gabrielescu – finanțarea Congresului ½ din salariu; sponsorizări;

Ticu Dumitrescu: CC este „regele neîncoronat al democrației românești".

Marian - efectul Balladur.

Vasile Lupu: „Clică aici, la București – s-o curmăm"; că nu mai este recomandat să-l atac pe Ion Iliescu.

Victor Isac: „Organizatoric suntem la un nivel foarte coborât" - Conducerea centrală trebuie... Intrigi, zvonuri, comuniști introduși – să-i eliminăm. Elemente cu caracter distructiv. În Hunedoara – situație deplorabilă: cei doi parlamentari se detestă.

Pițigoi: Nimic.

Vladislav: În fața Comitetului.

Mihai Ghica: „Viață lungă și sănătate CC – ca să ne exersăm intransigența". Ligă a Drepturilor Omului pentru Rege.

Radu Munteanu: 50 de ani de la manifestarea pentru Rege. Să fie invitat.

Lambru: Evocat personalitatea lui Corneliu Coposu.

Angelo – precizare de la Corneliu Coposu: „penalizare a unei atitudini de frondă".

Dudu Ionescu: îl acuză de fariseism.

Spineanu: scurt și foarte lung.

Stănescu: (Timișoara) – nu este contra vizitei noastre.

Cristea: Strategia PNȚCD în cadrul CDR: să insistăm ca **noi** să fim.

Radu Vasile: „trebuie" limba de lemn.

Mircea Munteanu: Președintele ne-a dat linia directoare pentru alegerile generale.

Crețu: Dl Coposu a spus două lucruri extraordinare – 1) cel mai mare partid; 2) țara și-a pus nădejdea în noi.

Opriș: Imaginea Partidului e mult deteriorată. Șef al Biroului de Presă... sunt întrebări dacă...

Dobrescu: l-a invitat pe Mureșan să prezinte obiecțiunile la Statut.

Rizescu: dacă am calitatea de membru de Partid.

Emil Popescu: PNȚCD trăiește printr-un singur om: Coposu. „Convenția a murit".

Bădiceanu: îl apără pe Ion Iliescu; Gabrielescu să fie pe planul doi.

Moga: Organizația Vaslui, nemulțumiții sunt neînsemnații?

Unul după altul îi aduc laude extravagante lui Coposu. Ticu Dumitrescu, care admiră viziunea lui politică, l-a calificat, cum am notat, „regele neîncoronat al democrației românești". Pușcaș a vorbit de Sălaj, „de unde au răsărit cei mai mari români, Gh. Pop de Băsești, Iuliu Maniu, Corneliu Coposu". Mihai Ghiga îi dorește „viață lungă și sănătate, ca să ne exersăm intransigența". Lambru, ca de obicei, m-a atacat, după ce l-a ridicat pe Coposu în slăvi. Ceartă între Angelo și Dudu Ionescu și între Gabrielescu și Remus Opriș. Doar Dobrescu l-a atacat pe Mureșan, care a criticat Statutul. Bădiceanu îl atacă brutal pe Gabrielescu. Doamna Iacob, din Galați, mă atacă pentru că cei dați afară din Partid au captat UMRL și acționează în felul acesta în cadrul Convenției Democratice.

Luni, 4 Septembrie 1995

Dimineața începe cu un interviu pentru revista *Lumea*. Despre Antonescu, în primul rând. Dacă e criminal de război sau nu? Urmează să ne mai vedem.

La Conferința de Presă a PNȚCD, aceeași poveste. Coposu, marele erou. Foarte multă lume. E întrebat de un ziarist, Comănescu, cum s-a ajuns ca PNȚCD să-l susțină pe Emil Constantinescu. „E nepermis ca un gazetar să nu știe acest lucru. Dar repet. Au fost trei faze. Întâi, au fost 67 de reprezentanți ai formațiunilor din CDR care l-au nominalizat pe Emil Constantinescu cu o mare majoritate. PNȚCD avea doar șase voturi. Eu nici n-am votat. Faza a doua. Vara trecută, s-a votat un Protocol prin care Președintele CDR devine automat candidatul la Președinție. Faza a treia: în Martie anul acesta, la care și eu am fost prezent. Din nou, domnul Emil Constantinescu a fost votat Președintele CDR și implicit candidatul Convenției la Președinție".

Comănescu a insistat. „Dar Partidul poate decide să sprijine alt candidat la Congres!?" (cam așa a sunat întrebarea-afirmație). „Sigur că da. Congresul poate decide orice", a fost răspunsul lui Coposu.

De acolo, la Mitropolie. Am rostit și o rugăciune: „Nu voia mea, ci voia Ta să fie, Doamne!".

După deschiderea sesiunii parlamentare, grupurile ne-am întrunit separat, ca să ne desemnăm candidații. La noi, bătălie. Diaconescu l-a indicat pe Ciumara, ales de BCCC. Angelo m-a propus pe mine și Alecu l-a propus pe Vasile Lupu. Au fost trei scrutine. Am câștigat cu un singur vot. Stănescu, de la Timișoara, și cel de la SAI, mare scandal. Că numărătoarea n-a fost corectă. Geo Cristea a urmărit de mai multe ori, în fața tuturor, avându-l pe Diaconescu alături. Tot n-au fost mulțumiți. L-au chemat să facă numărătoarea la celălalt capăt al lungii mese din Camera 22. Nu știu cum, cineva a șterpelit un buletin cu numele meu pe el. „E 19 la 19", anunță triumfător Stănescu. Remus Opriș vine la mine. „Dacă ați fi elegant, ați propune dumneavoastră o nouă alegere". „Asta-i o prostie", i-am spus liniștit. „Nu-i o prostie. E o opinie", a fost reacția lui. L-am privit liniștit și nu i-am mai răspuns.

Am notat în timpul alegerilor că Ionescu-Galbeni, Remus Opriș, Dudu Ionescu, toți erau în jurul lui Weber, să vadă cum votează. Doar când m-am întors spre ei s-au îndepărtat puțin. Weber îi promisese lui Coposu și lui Ciumara că vor vota pentru el. Așa au făcut în primul tur. Dar, după aceea, au fost liberi să voteze cum au vrut. Adică, pentru mine.

Dobrescu, lângă mine la masă, a confirmat că alegerea a fost corectă. Amândoi ne-am notat voturile în grupuri de cinci. Eu, cum făceam la culesul

viilor, „III" (barat în diagonală). El, ca la întrecerile sportive, „ț" (barat în diagonală). Ambele notări în grupuri de cinci. Au fost, inevitabil, identice. „Spune-le, cu vocea dumitale de stentor, că alegerile au fost corecte", i-am sugerat. N-a vrut.

Și Diaconescu, care a votat cam pe față pentru Ciumara (a văzut cineva buletinul lui când îi scria numele), a făcut o ultimă încercare. „Cine e nemulțumit de modul cum au decurs alegerile? Hai să votăm!". S-au ridicat opt mâini.

„Cine le-a găsit corecte?". Mult mai multe mâini ridicate.

„Gata. Astea sunt rezultatele", a curmat, în fine, Diaconescu discuția.

Ce să zic? Lipsa de corectitudine, bizantinismul, ceva greu de imaginat!

Cu Mureșan, lucrurile n-au mers bine, din păcate. Alesul lui Coposu, Lepșa, a câștigat ușor: 24 la 17. Păcat.

Lepșa a comandat șampanie etc. Foarte multă lume m-a felicitat. Din toate partidele. Năstase a fost, sunt sigur, sincer. Sunt util la primirea delegațiilor străine, ceea ce Lupu n-a făcut-o și Ciumara n-ar putea s-o facă adecvat.

Trebuia să reorganizez programul vizitei lui Karsten Voigt, pentru că Iliescu îmi scrisese că va vizita țările din Caucaz. Îi telefonez. Imediat, mă felicită pentru alegerea mea. Apoi, îmi spune că nu mai merge în Caucaz. Ne înțelegem când să-l primească pe Voigt. Aranjez o vizită și la Tinca.

Marți, 5 Septembrie 1995

Vin tinerii la mine la cină. Mureșan, Popovici-Sturdza, Paul Alecu, Florian Angelo, Liviu Marcu și Geo Cristea. Decidem să se facă un grup de presiune în Partid, cu obiectivul de a asigura victoria noastră la Congresul PNȚCD din Decembrie. Reconstruim lista celor care m-au votat. Dintre cei în dubiu, eu cred că „pocăiții", Dugulescu și Viorel Paul, sunt cei care au fost pentru mine. Dacă am dreptate, nici unul dintre cei care au căutat să-mi sugereze că m-au susținut n-a făcut-o: Țepelea, Dejeu, Corniță, Mircea Munteanu și Rizescu. Dintre ăștia, trei au votat pentru Ciumara. Ceilalți s-au abținut. Mircea Munteanu e unul dintre ei, pentru că și el a protestat împotriva modului cum au decurs alegerile! Și el îmi arăta apreciere!

Miercuri, 6 Septembrie 1995

A venit Dugulescu la mine. Așa, ca între creștini. „Iartă-mă că te întreb, dar vreau să verific cine m-a votat". „Domnule Rațiu, Dumnezeu mi-e martor. Atât eu, cât și Viorel Paul v-am votat". Mi-a explicat de ce mă consideră mult mai indicat etc. S-a lămurit un dubiu!

Mai târziu, a venit și Liviu Marcu în birou la mine: „Nu Bratu, ci Corniță v-a votat. Am stabilit acest lucru cu certitudine", mi-a spus. Îl cred.

Ședința a început, astăzi, printr-o declarație a lui Florian Angelo. A anunțat demisia lui din PNȚCD, ceea ce îl face, acum, deputat independent. E clar că a trebuit să se conformeze liniei adoptate de prietenii lui din Buzău, în fruntea cărora e Ștefan, proprietarul ziarului *Opinia*. Păcat, așa ni se reduc forțele.

Țepelea vine să înregistreze un interviu în biroul meu. Când termină, îi spun că încerc să reconstruiesc lista celor care m-au votat. „Eu te-am votat. Și cei de lângă mine, Livezeanu și Cristea, te-au votat și ei". „Mă bucur că m-ai votat". „Dar, ce? Te-ai îndoit? Eu îți spun pe față. Eu nu sunt de acord cu cealaltă candidatură a ta (Președinția), pentru că trebuie să mergem în bloc. Dar aici, am fost cu tine. Eu nu-l înțeleg pe Ciumara când vorbește. Și ideile lui sunt confuze". Am continuat: o analiză a corporatismului afectat de marxism, susținut de Ciumara. N-am comentat despre „cealaltă candidatură".

Deci, trebuie să modific lista din nou. Mi-a spus că Dobrescu a votat alb! Dacă Țepelea m-a votat, atunci fie Simionovici, fie Pițigoi nu m-au votat. Pițigoi, însă, mi-a spus categoric că a fost pentru mine.

A venit și Gavril Dejeu să-mi declare că m-a votat. „Eu am crezut că ai dat vot alb". „Nu. Eu sunt sau pentru, sau contra".

Asta complică lucrurile și mai mult! Pe cine mai trebuie să tai dintre cei care credeam că m-au votat? Probabil că nu voi afla adevărul adevărat niciodată. Așa cum suntem noi, românii, la ora actuală, Ciumara ar fi câștigat cu siguranță dacă votul n-ar fi fost secret. Trist, dar adevărat. Și mai rău. Rizescu mă acostează pe coridor. „V-am votat. Sunt încântat că ați fost ales!".

Uitându-mă pe listă, patru dintre cei cinci pe care i-am indicat dubioși afirmă categoric că m-au votat. Doar Mircea Munteanu nu mi-a zis nimic. De el sunt sigur că l-a votat pe Ciumara.

La ședința Biroului Permanent, am susținut inițiativa Deputatului PER Nică să se instituie o comisie de (cercetări) anchetă în problema încălcării embargoului. Năstase n-a fost pentru. „E o chestiune de moralitate. Ne-am luat angajamentul să respectăm embargoul". Zeci de mii de tone pe zi sunt ridicate în timpul nopții de bacurile iugoslave de la benzinăriile din regiunea Moldova Nouă. Acum nu mai e vorba de petroliere venite pe Dunăre. Carburanții vin cu camioane-cisterne, la circa 72 de benzinării pe malul Dunării.

Joi, 7 Septembrie 1995

Vine Gabrielescu la micul dejun. Foarte punctual, câteva minute înainte de 8.00. Intră direct în subiect. Ieri, a fost la Coposu în birou. Era și Diaconescu prezent, tot timpul. „Ce aveți de gând cu mine?", i-am întrebat. Mi-a răspuns că mă iubește, c-o fi, c-o păți, că să nu mă mai afișez în planul întâi. Ne-am certat. A durat vreo oră. Le-am spus: „Eu plec acum la Paris. Trebuie să-i văd pe Jacques Mallet etc. Eu vreau să fac ce e necesar. Să mă numiți să pregătesc Congresul. Eu pot s-o fac". N-au reacționat. Le-am dat termen până Luni să

se decidă. Dacă nu, voi fi liber să acționez.

Mi-a povestit, apoi, ce mincinos e Coposu. Mi-a dat nenumărate exemple, pe care și Diaconescu le știe. N-a fost niciodată în închisoare cu Maniu, deci cum putea Maniu să-i lase sarcina să refacă Partidul? Ghiță Pop, când se întâlneau, când erau pe Bărăgan – acolo mai puteau vorbi deschis –, mai discutau și despre cum s-ar putea reface Partidul etc. „Numai pe Coposu să nu-l faceți șef. E ultimul care merită", ar fi afirmat Ghiță Pop. Apoi, lucrurile cunoscute. Nașterea lui în 1916 în loc de 1914, doctoratul lui etc.

Și a continuat: „Ei nu vor accepta sugestia mea. Noi nu mai putem merge ca acum. Trebuie să alegem alt Președinte. Dacă el, Coposu, e ales Președinte de Onoare și-l va avea pe Diaconescu Președinte, tot el va domina, cu mână moartă, Partidul. Diaconescu n-are carismă, nu e prea inteligent. Cu el sunt prieten. Cu el mă înțeleg. El nu vrea să aibă pe altul deasupra lui. Dar el nu are personalitate. Rămânem noi: tu și cu mine. Eu nu vreau postul de Președinte. Poți tu s-o faci? Ai energia necesară?".

I-am răspuns pe față. „Accept orice funcție, cum am dat dovada în acești ani. Eu nu trebuie să fiu Președinte. Dar, dacă sunteți de acord să mă faceți, accept. Mă socotesc încă în putere. Am energia necesară și mi-o voi chivernisi. Aș împărți rolurile". Înainte de despărțire, mi-a declarat că el mi se va alătura și mă va susține pe mine la Președinția Partidului și a țării.

„Bine, a fost reacția mea, dar să vorbești cu Nelu Diaconescu. E important ca și el să fie de acord". „Nelu, cu care sunt foarte bun prieten, e disperat de Coposu. Nu mai știe ce să facă cu el. Îi e frică și de umbra lui. De tine, în primul rând. De mine. Și, acum, caraghiosul, îi e frică de Anca Bărbuș. Voi vorbi cu Nelu".

A rămas să mă sune îndată ce se întoarce de la Paris.

La Parlament, mi se arată declarația lui Ciumara apărută în *Evenimentul Zilei*. Zice că am fost ales prin fraudă! Extraordinar! N-are nici un pic de rușine.

Sunt informat că Coposu a dat un interviu la BBC în care vorbește de dorința lui de a întineri conducerea Partidului. Dorință ce i-a fost zădărnicită prin alegerea mea.

Am vorbit cu Răsvan Popescu. Curând după aceea, mi-a dat telefon Ruxandra Obreja de la Londra și am înregistrat versiunea mea. „Tinerii m-au votat. Nu este un conflict de generații, ci aprecierea personalității, palmaresului și mai ales a contat prestanța reală și potențială a candidaților. Astea au fost criteriile pentru care am ieșit eu învingător, la limită". Cam așa am vorbit. Iar în problema candidaturii la Președinție am arătat că Partidul nu s-a pronunțat niciodată, la nici un nivel. El, Coposu, a decis de unul singur să-l susțină pe Emil Constantinescu.

Niță vine cu doamna Danielescu. Să iau conducerea Partidului Național

Democrat Creștin. Aceeași poveste. Le mulțumesc. Trebuie să luptăm în sânul PNȚCD.

Seara, la 6.00, la Casa Americii Latine. Recepție dată de ambasadorul Braziliei. Mă găsesc imediat în grupul Andrew Bache, noul ambasador al Canadei, al Spaniei și nu mai știu al cărei țări. Toți m-au felicitat. Vroiau amănunte. M-am executat, fără să-l atac pe Coposu. Christos Alexandris a făcut același lucru. I-am promis articolele despre vizita noastră la Muntele Athos.

Sosesc la timp la Palatul Parlamentului. Foarte multă lume. Primesc felicitări cu duiumul. Stau între Paul Lăzărescu și Dumitru Avakian. Doina vine la timp cu un teac de ziare foarte frumoase și cu un supliment special pentru Festivalul „Enescu". Sala, arhiplină.

Brediceanu face o scurtă introducere. Conduce Yehudi Menuchin Orchestra Filarmonică din Londra: Enescu, Brahms. Pauză. Lumea, în jurul lui Iliescu. Mă duc și-l găsesc pe Yehudi stând de vorbă cu Brediceanu. Principesa Mărgărita și Ricci așteptau cuminți să le vină rândul. Am schimbat câteva politeturi cu ei și m-am dus la Yehudi. Evident, Brediceanu n-a fost încântat. L-am ignorat.

Ne-am cunoscut la Schatzafp în Davos, când cumnata dumitale era bolnavă de tuberculoză, ca și mine. Cânta zilnic cu soțul ei, Louis Kentner, spre delectarea întregului sanatoriu. Și-a adus imediat aminte. Alte politeturi etc. Și i-am lăsat. La plecare, Mărgărita îmi spune că n-a fost invitată la recepție. Duceți-vă! N-are importanță. Nimeni nu va îndrăzni să vă oprească.

Înainte de a începe partea doua a Concertului, Yehudi a ținut un mic discurs. A vorbit despre copilăria lui în România sub mentorul lui adorat, Enescu. „L-am cunoscut pe tatăl Principesei Mărgărita, care și el era copil atunci. Vreau să fac un mic gest și să donez onorariul meu pentru participarea mea la acest festival Fundației pentru ajutorarea copiilor «Principesa Mărgărita»". Multe aplauze, dar fără demonstrație monarhistă.

La recepție, Iliescu era cu Menuchin și Prințesa Mărgărita tot timpul. Eu nu m-am dus lângă el. Am vorbit, însă, cu foarte mulți ambasadori, Năstase, Florin Georgescu, Oliviu Gherman, Fota și mulți, mulți alții. Toți, fără excepție, au comentat alegerea mea la Vicepreședința Camerei. Cu alte cuvinte, a fost o comoție.

Se face aproape miezul nopții când sosesc acasă.

Vineri, 8 Septembrie 1995

Dan Bănică, de la *Dreptatea*, mi-l aduce pe Dan Bodea, care a scris „Cântarea Cântărilor", poemul României. Îmi cere să-l sponsorizez ca să-l publice. Bodea e rudă cu istoricul Cornelia Bodea. Voi încerca.

Zi frumoasă. Fac o plimbare în Parcul Herăstrău.

Seara, la Palatul Parlamentului, Lorin Maazel dirijor, Orchestra de la

Radio München. Weber, Richard Strauss și Simfonia a 7-a a lui Bruckner. Avakian, care ședea lângă mine, nu înceta să spună „extraordinar". Și pentru mine impresia a fost copleșitoare. Precizia, claritatea instrumentelor, autoritatea și economia de gesturi ale dirijorului m-au impresionat.

A sosit Nicolae din turul pe care l-a făcut cu prietenul său Antal din Anglia. Antal e originar din Hargata, îmi spune Nicolae – nu Harghita, care e numele județului. Numele lui e unguresc, dar el spune că e român. A scris o carte despre România în englezește. Au călătorit cu mașina lui Antal. Era cât pe ce să aibă un accident din cauza drumeților care strângeau nuci cu pari din pomii de pe marginea șoselelor. Au stat la Bacău, prima noapte. Apoi, la Piatra Neamț. Au trecut Carpații prin Cheile Bicazului. S-au întors pe Valea Mureșului, Sighișoara, Brașov. „Cinci zile n-am putut să fac o singură baie. Dar țara e foarte frumoasă". Două nopți au stat cu familia lui Antal, în Harghita, unde populația e 60% secui, 40% români.

Trăiesc în bună frăție.

Sâmbătă, 9 Septembrie 1995

Micul dejun cu Nicolae. Iuri povestește impresiile lui din călătorie. Au trecut și prin Câmpulung Moldovenesc, Mânăstirea Sucevița (o văzuseră deja pe cea din Neamț), Văratec etc. Interesant că, peste tot, lumea e cam resemnată. Nimic nu se poate schimba. Vechile organisme își consolidează puterea, cam cu aceleași metode. Ca pe vremea lui Ceaușescu. Opoziția nu s-a impus. E desconsiderată.

La 9.00 punctual, sosește Grabowski. Câteva minute mai târziu, vine și Ulm Spineanu. Intrăm în miezul problemei aproape imediat: Partidul e dominat, acum de „Cavalerii Lunii" – pentru că lucrează noaptea: Ciumara, Remus Opriș (care e un „mare ticălos"). Dudu Ionescu, Săndulescu (altul), Dobrescu (care n-are clienți și este cu totul desconsiderat de avocați), Popa-Zlatna, Ionașcu (de unde a venit ăsta?). Sunt șapte, în total. Apoi, vine „Garda de Fier", În frunte cu șoferul Barcan și celălalt de pe Toyota, cu fata lui Dobrescu, Nadia (mai puțin) și n-am reținut numele celorlalți din secretariat. Ionescu-Galbeni e un instrument, mai degrabă, iar Radu Vasile e cu ei, dar nu tocmai. Are un diferend cu Ciumara.

Percepția e clară. Coposu e bolnav. Deznodământul, din nefericire, trebuie să vină. Sunt doar trei personalități care au priză. Soluția e să găsim o formulă de a-i face să lucreze împreună: Coposu, Diaconescu, Rațiu. A continuat cu analiza lui. Întreruptă de multe comentarii de ordin personal. El putea să fie Prim Ministru, în locul lui Văcăroiu. El lucrează la SPP. E acum pe punctul de a perfecta Banca Româno-Greacă, ceea ce va aduce fonduri Partidului. După cum și Banca Transilvania, prin prietenul lui Gavra, „acționarul majoritar" (L-am întrerupt aici și i-am spus că nimeni în Banca Transilvania n-are

mai mult de 5% din acțiuni). Coposu îl ascultă, căci el reacționează favorabil când e vorba de bani. Soluția lui: la Congres, Coposu să fie Președinte și doi Vicepreședinți: Diaconescu și eu.

„Asta nu schimbă nimic", am reacționat eu. O soluție ar fi ca Coposu să fie ridicat în slăvi și ales, cu unanimitatea după care întotdeauna jinduiește, Președinte de Onoare. Apoi, Congresul să se pronunțe, prin vot secret, pe cine vrea Președinte. Or să candideze, probabil, Diaconescu, Ciumara și cine o mai fi. Așa se va rezolva problema. Eu îmi dau seama că acum se reorganizează organizațiile județene în așa fel încât să se asigure o majoritate de-a lor la Congres. Dar vom vorbi cu toții. Să decidă Congresul.

Proteste, imediat. Atât Ulm, cât și Grabowski: „Sunteți naiv. Așa e democratic, cum bine spuneți, dar nu așa merg treburile la noi".

Eu l-aș accepta oricând pe Diaconescu. Cu el aș putea lucra, atâta timp cât aș avea un rol real de conducere. Nu ca acum.

Ulm are acces la Coposu. Va merge să-l convingă să accepte o soluție care să ne integreze pe noi trei. Eu rămân pentru o decizie a Congresului luată, democratic, prin vot secret. Chiar cu riscul ca ei să-și asigure – prin manevrele lor de-acuma – o majoritate a delegaților.

Au plecat pe la 11.30, pentru că trebuia să mă pregătesc să merg la nunta lui Cristi Răuțu.

La 12.30, sosim la timp la „Sf. Spiridon", la poalele Dealului Mitropoliei. Ceremonie frumoasă. Mireasa, în alb. Tocmai și-a terminat studiile de Drept. Recepție la ea acasă. Familia Răuțu e la origine din Botoșani. Acum locuiesc în Bacău.

Seara, cu Nicolae, soții Cristian Nicolescu și nu mai știu cine de la *Cotidianul,* la „Oedip". Versiunea Andrei Șerban. Am sosit devreme, ca Nicolae să vadă atmosfera. Ne-au lăsat să intrăm. Un stand plin de ochi însângerați, holbați etc. Referire la Oedip, care și-a scos ochii ca să se pedepsească pentru ticăloșia lui.

Prințul Paul m-a acostat. Am fost politicos, dar n-am stat prea mult cu el. Lori Walfisch, în bluză românească. Claus Henning, în smoking.

Primul act m-a impresionat foarte mult. Destinul omului, al poporului nostru etc. Pe urmă, prea a exagerat Andrei Șerban. Toate simbolurile „românității" noastre au fost aduse pe scenă. Prea mult. Cam prea se aseamănă cu „Cântarea României".

Duminică, 10 Septembrie 1995

În Piața Amzei, pentru prima dată în viața mea. Am adus cu mine o vază frumoasă de la Fabrica de Sticlă Turda. Albastră. Aleg niște flori galbene, mari, crini regali. Împachetați în celofan și cu o fundă mare, mov, arată foarte bine. E Sfânta Minodora, cea dedicată serviciului pentru binele altora.

Sosim curând după ora 11.00 la Casa „Omenia" de pe Strada Cotroceni. Multă lume. Ministrul Ilie Fonta, al Cultelor (face parte din Ministerul Culturii). Îmi arată ce a reușit să facă până astăzi. E, într-adevăr, remarcabil. Camerele sunt acum gata, parțial mobilate. Mochetă de iută peste tot. O parte din parter va fi subînchiriată, ca să acopere salariile a 13 angajați etc.

După sosirea preotului, Minodora vorbește despre realizările organizației. Vorbesc și eu. „Am acceptat onoarea pe care mi-ați făcut-o alegându-mă Președinte de Onoare, fiindcă societatea românească era învrăjbită. Reconciliere, generozitate, caritate. Asta ne trebuie. I-am adus laude Minodorei și am ridicat un pahar în onoarea ei: „La mulți ani!".

Fonta mi-a promis că se va ocupa de problema restaurării bisericilor de lemn din Maramureș. Mă va suna.

Minodora îl vrea pe Bernard Braine la Congresul „Omenia", care va avea loc la 14 Octombrie. Vrea să anunțăm formarea unei filiale în Marea Britanie și să mă implic la formarea unei bănci „Omenia". Președintele Curții de Conturi, Bogdan Ilie, susține proiectul.

Nu e un lucru ușor să înființăm o fundație de caritate în Anglia, i-am atras atenția. Voi analiza propunerea de a înființa o bancă, dar să vedem. I-am promis că-l voi aduce pe Bernard. Îndată ce m-am întors acasă, i-am telefonat, la el acasă, la țară. A acceptat imediat. Când i-am spus că am fost reales Vicepreședinte al Camerei, în ciuda unei opoziții puternice, mi-a zis:

„I am not surprised. It's your personality. I always thought of you as a man of destiny".

Printre cei prezenți la „Omenia" trebuie să-l menționez pe Mihail Erbașu, om de afaceri, care ajută mult. Doina Botezatu, Consilier la Președinție, l-a reprezentat pe Ion Iliescu, Daniel Cuculea, șeful Uniunii Evangheliștilor din România, se va ocupa de bancă până va fi numit Președinte un fost Vicepreședinte BRCE (cine?). El este Președintele Casei de Ajutor „Omenia".

Seara, la Ateneu. Recitalul lui Radu Lupu. Excelent. Schumann, Schubert. Sala, arhiplină. Entuziasm și aplauze. A cântat încă patru bis-uri. Atmosferă greu de egalat.

Am avut-o pe Cibi Stelea cu mine. Ea s-a repatriat.

Luni, 11 Septembrie 1995

La Conferința de Presă, le vorbesc despre importanța vizitei pe care ne-o face Karsten Voigt, începând de mâine. El vine să verifice punctul 80 din Raportul lui, „AM 95", pe care l-a făcut cu Tamás Wachsler. Cred că am explicat bine lucrurile.

Birou Permanent, apoi o serie întreagă de audiențe.

Interesant Paul Dumitrescu. A venit în numele grupului de PNȚCD-iști care întotdeauna m-au susținut. Îmi cer să nu abandonez lupta pentru candidatură. Mi-a spus să-i dau un telefon și lui Costel Dumitrescu, lui Ionică Bănceanu și mai multora. Nu i-am notat. Voi lua contact cu ei prin el, prin Paul D. Interesant că mi-a povestit cum, în Aprilie 1991, Ioan Lup, în prezența lui Zăgan și a secretarei Ana Grosu, a rupt afișul cu portretul meu care împodobea sediul.

Otto Weber îmi reproșează că nu am răspuns mesajului telefonic pe care mi l-a lăsat pe bandă. Adevărul e că nu l-am primit. Nu l-am ascultat. M-a căutat de urgență, pentru că s-a întrunit CDR de urgență Sâmbătă, 9 Septembrie, la „21 Decembrie" Prezenți Duvăz, Adrian Severin, Cristian Rădulescu, Cataramă, Cerveni, el, Weber, și bineînțeles Coposu, Diaconescu și Emil Constantinescu. De-acolo, au plecat cu mașinile (3) la Casa de Vânătoare din Cernica. Sunt speriați că voi candida la Președinție, Constantinescu mai ales. Ei cred că sunt în stare să cheltuiesc vreo 200.000 de dolari ca să-mi asigur victoria. (Parc-ar fi de-ajuns!) Coposu mă urăște. E gata să facă orice ca să mă împiedice. Weber îmi spune, de asemenea, că Mihai Nica ne-a trădat. Coposu l-a întâmpinat: „Sunt foarte supărat pe dumneavoastră. În afară de Nica, toți l-ați votat pe Rațiu, nu pe Ciumara, cum v-am cerut". Weber i-a răspuns că în primul tur l-a votat pe Ciumara, după aceea, pe mine. Weber mi-a cerut, apoi, să țină o ședință cu deputații lui, la mine în birou. S-a dus să-i adune.

Curând după plecarea lui, vine Marcu, Deputatul de Brăila. A fost la Tulcea. Acolo, la noile alegeri a ieșit Președinte Radu Georgescu-Tulcea, care i-a promis lui Diaconescu sprijin total în schimbul numirii fiului său cap de listă la viitoarele alegeri. Aranjamentul s-a făcut prin Ciumara.

Vasilescu, Protopopescu, Mihai Nica, Pascu și Weber vin. „Cu dragă inimă", le spun când îmi cer să-și țină ședința în biroul meu. Mă invită să rămân și eu.

„Avem un trădător printre noi, începe Weber. Să vedem dacă are curajul să recunoască și să ne explice de ce și cum a făcut-o". Discuții. „Da, e vorba de hotărârea pe care am luat-o, împreună, să-l votăm pe Rațiu. Știu precis că unul dintre noi l-a votat pe Ciumara. În primul tur, toți l-am votat pe Rațiu, cum ne-am înțeles. Dar în al doilea, de ce unul dintre noi n-a făcut-o?".

S-au disculpat unul după altul. Eu îi priveam de la masa mea de scris. Nica nu zicea nimic. Weber l-a atacat direct. „E adevărat că eu te-am făcut locotenent-major din sergent în șase săptămâni? E adevărat că te-am făcut deputat? Cum de-ai putut să ne trădezi?". Nica a protestat. Era supravegheat tot timpul. „Toți am fost", au confirmat ceilalți. De Opriș, Dudu Ionescu. „Să se verifice scrisul de pe buletinul de vot", zice Nica. Degeaba, Weber nu cedează.

Cum sosise între timp Peter Strafford, care mi-a cerut un interviu, intervin. „Îmi pare rău, dar trebuie să-l primesc pe englezul ăsta", le spun ca să curmez discuția lor. S-au ridicat și au plecat.

Cu Strafford m-am înțeles bine. A lucrat la *Times* 35 de ani. I-a cunoscut

bine pe Richard Davy și pe soția lui, Regina. I-am povestit episodul arestării mele la Londra. I-am dat un interviu. Acum e freelancer.

După el, vine și Radu Calomfirescu, de la *Azi*. Îi dau și acestuia un interviu.

Aurelian Paul Alecu vine mohorât. „Toți ai noștri sunt deprimați. Represiunea a început. Nici unul nu vom mai fi candidați la alegerile viitoare". Vasile Lupu s-a schimbat. Mircea Munteanu n-a fost niciodată, de fapt, pentru mine etc.

Trebuie să acționăm și să ne pregătim de Congres. Altă cale nu este. Să mergem în teritoriu și să convingem oamenii, i-am spus. Îmi dau, însă, seama că oamenii lui Coposu lucrează ca o mafie. Democrația nu-i interesează. Ei vor să controleze voturile delegaților la Congres. De aceea, utilizează orice mijloc ca să-și asigure controlul asupra organizațiilor județene, care vor desemna delegații.

Ultimul a fost Geo Cristea. El se simte foarte tare pe poziție. Organizația lui din Ialomița îi este cu totul leală.

Marți, 12 Septembrie 1995

La sugestia lui Eleanor Gaetan îi trimit un fax Congresmanului Jack Buechner. Îi spun că sunt gata să mă duc la Washington îndată ce Președintele Clinton îmi acordă o audiență. Eleanor sugerase că poate să aranjeze acest lucru.

Vineri, 15 Septembrie 1995

Recapitulez: Marți după-amiază au sosit Karsten Voigt, Președintele AAN, însoțit de Simon Lunn, Secretarul General adjunct, și de Teus Lutkenherm, Consilierul lui Voigt.

Am avut o discuție amplă de vreo oră și jumătate, afară, sub arborii masivi, în grădina Clubului Diplomatic. Karsten a venit cu niște idei preconcepute. De exemplu, el e pentru conceptul drepturilor colective. Asta se trage din trecutul lui de tânăr înfocat socialist, care făcea frecvent vizite în Germania Orientală. Născut în Schlesswig-Holstein, a funcționat o vreme în școli daneze. Toate aspectele problemei integrării noastre în NATO au fost discutate fără controverse. Am luat, apoi, cina împreună, membrii delegației noastre la AAN (fără Petre Roman, care e la Washington), plus Irina Bojin, Virgil Constantinescu, Ministru în MAE, și Senatorul Sergiu Nicolaescu, care vorbește nemțește.

Prânzul îl luasem la noi acasă cu Camil și Silvia Petrovici. Vroiau să ne atragă la finanțarea unui spital căruia să-i dea numele meu. Am rezistat fără să refuz categoric.

Miercuri, 13 Septembrie, nu m-am dus la întrevederile echipei Voigt cu grupurile parlamentare din Cameră și Senat, cu Năstase etc. Am fost și la

Tinca, la MApN. A pus bine problema. El susține că integrarea Poloniei și României este importantă pentru securitatea acestor țări. Celelalte se vor integra automat după aceea.

N-am fost nici la prânzul oferit de Comisiile de Apărare, Drepturilor Omului și nici la celelalte întâlniri sau la vizitarea Palatului Parlamentului.

Am luat, însă, parte la Maratonul de Înot organizat de Fundația „Rațiu" pentru tratarea leucemiei. Atmosferă tipic britanică, relaxantă, anunțuri la microfon în englezește. Și eu am vorbit câteva cuvinte în englezește, ca să începem maratonul. Am făcut-o cu Andrew Bache, cu nevasta lui și cu Elisabeth. Am înotat cu toții. Eu, pe spate. Interesant că totul a fost dat la TVR, chiar cu lux de amănunte. Dar de la primirea la aeroport a lui Voigt sau de la celelalte activități legate de vizita lui n-au spus nimic despre mine, ca și cum n-aș fi fost prezent. La aeroport, de exemplu, eu am făcut declarația de rigoare. Nu m-au dat. L-au dat pe Voigt și pe Radu Alexandru Timofte (PDSR), deși el n-a deschis gura nicăieri.

Piscina e înconjurată de arbori mari de tot felul. Vremea era excepțional de frumoasă. Înotători de toate vârstele, entuziaști. Copiii, unii dintre ei foarte buni înotători, tare bucuroși. S-au strâns, mi se pare, peste 30 de milioane de lei. Toată lumea e încântată.

Cina la McMoni's, dată de Năstase. Discuție interesantă, oarecum academică, cu profunde trimiteri analitice asupra socialismului, capitalismului, poziției PDSR. Evident, Năstase pregătește terenul pentru solicitarea intrării în Internaționala Socialistă. Pentru moment, acolo sunt acceptați doar PSDR (Cunescu) și PD (Roman). Voigt s-a declarat gata să susțină ca la proximul Congres Socialist să fie invitat ca observator și PDSR. Un obstacol important este colaborarea lor cu partidele extremiste la guvernare.

Joi, 14 Septembrie, i-am acompaniat peste tot. La Meleșcanu, aceleași argumente ca Tinca. „Rolul Germaniei va crește", a subliniat Meleșcanu, dar când s-a referit la „expansiunea" tradițională a Rusiei spre Bulgaria și Serbia și că România este un obstacol, Voigt s-a opus. „Trebuie să avem o nouă orientare, un nou fel de a gândi". Idealism socialist, după mine.

La Iliescu, îndată după ieșirea gazetarilor, televiziunii etc. s-a intrat direct în subiect. „Politica României se face la București, nu la Moscova", l-a asigurat Iliescu pe Voigt. Privatizarea merge greu, dar să nu se uite că Germania Federală a investit 600 de miliarde DM în RDG. Datoria Ungariei s-a ridicat de la 12 la 30 de miliarde de dolari. A Poloniei, de la 40 la 60 de miliarde. Noi suntem abia la 4,5 miliarde și am pierdut 12 miliarde din cauza aplicării embargourilor în Irak, Libia și Iugoslavia. Acum e momentul să se facă pace în Bosnia, dar nu prin bombardamente. Se va încerca din nou să se amâne luarea de decizii.

Voigt a citit cuvântarea lui Iliescu despre reconcilierea româno-maghiară.

Semnarea tratatului ar fi un lucru bun etc. Slovacia pierde teren.

La Senat, Gherman arată că Moscova trebuie să se decidă dacă se concentrează asupra reformei economice sau dă prioritate refacerii statutului de mare putere printr-o politică externă agresivă. Există o deosebire între realitatea reformei și percepția asupra ei din afară.

La prânz, iar nu m-am dus, dar am apărut la Primul Ministru.

Văcăroiu, indiscutabil, a fost cel mai la obiect, deși eu nu sunt de acord cu multe din afirmațiile lui. Există o separație a puterilor, zice el. 75-80% din legislația aferentă schimbărilor spre o economie de piață au fost adoptate. Toate (!?) principiile unei astfel de economii funcționează. N-avem resurse financiare și nu ne putem permite un cost social (șomaj etc.) prea mare. Ceea ce s-a făcut a dus la scăderea nivelului de trai, dar populația a acceptat reforma.

„Dați-mi trei priorități acum", îi cere Voigt.

Răspuns: 1) Completarea legislației și armonizarea ei cu Occidentul, ceea ce înseamnă dezvoltarea industriei private; 2) Privatizarea; 3) Stabilitate în țară. Am avut trei ani de criză. Nivelul de trai, sub 50%. Inflația a ajuns la 130% în 1993. Acum e între 20 și 25%. A adăugat liberalizarea comerțului exterior, crearea de infrastructuri, drumuri, șosele, căi ferate, industria de servicii etc.; România e prea aproape de Rusia; instabilitate; imagine rea în străinătate: greve, mineriade (televiziunile occidentale au repetat în 1991 și imaginile din Iunie 1990 plus vreo câteva din Donbas); avem doar handicapați și copii cu SIDA în România; comuniștii rămân la putere (au fost 4 milioane de membri PCR și 2,5 milioane de UTC-iști); campania maghiară în Occident nu ne este favorabilă.

La Hrebenciuc, mai ales despre minorități. Prezentare solidă. Eu aș face-o altfel. Nu în defensivă.

Cu ei și cu Gherman, la Concertul din Sala „Al. I. Cuza". Stravinski și Ceaikovski - Orchestra filarmonică din St. Petersburg. La Restaurantul Transilvania, la cină.

Azi, Vineri, 15, la ședința Biroului Permanent al PNȚCD. Au ridicat problema afișelor „peste tot" în Teleorman din care reiese că aș fi candidatul la Președinție din partea PNȚ (Lambru). Opriș a reprodus și articolul din *Libertatea*: „Corneliu Coposu a pierdut total controlul în PNȚCD". „N-am anunțat niciodată, nicăieri, că sunt candidat la vreo Președinție: a Partidului sau a țării", le-am spus. „Faceți o declarație categorică că nu veți candida", a zis Dudu Ionescu și mai nu știu cine. „Fac o declarație că n-am nimic de-a face cu PNȚ (Lambru) cu mare plăcere". Am făcut-o pe loc. M-a interesat reacția lui Coposu la toată această discuție. Nu m-a atacat. A contestat, doar, cu jumătate de gură, declarația mea că am fost votat de „tineri" candidatul grupului nostru la funcția de Vicepreședinte al Camerei. „Ce, Weber e tânăr!?". Are dreptate Otto. L-a deranjat faptul că ecologiștii nu s-au conformat indicațiilor lui.

Din discuțiile care au urmat, am înțeles că vor bani de la mine pentru finanțarea Congresului. Se estimează că ne trebuie 80 de milioane de lei. I-am părăsit, cu Radu Vasile, ca să luăm parte la masa de adio pentru Voigt, la COȘ. Am rostit cuvântarea de rigoare subliniind dificultățile noastre în această zonă a Europei, ceea ce afectează poziția noastră și nevoia noastră imperioasă de securitate.

Anca Pârvulescu, acum la PD, fostă PNȚCD-istă, vrea să mă susțină. Mi-a făcut o bună impresie.

Ulm Spineanu are încredere în ea. Altfel nu i-ar fi vorbit de vizita pe care mi-a făcut-o deunăzi cu Grabowski.

Sâmbătă, 16 Septembrie 1995

Dr. Vasile Frânculescu, recomandat de Bădiceanu, vrea să-l susțin să facă Asociația „Columna lui Traian". Să sărbătorim nașterea împăratului (anul 53), Marți, 19 Septembrie.

O doamnă, Zoia Adam, îmi cere să-i înmânez lui Sever Mureșan un apel ca să se ocupe de încurajarea oinei – joc moștenit de la daci, zice ea.

Vin, pe rând, cele două perechi de fini. Întâi, Dan Petrescu și Petra Maria Martin, împreună cu mama ei, pictorița Lucia Niță. Ei sunt finii „Omeniei", de fapt. Mi i-a pus în brațe Minodora. Apoi, Ștefan Mamulea cu logodnica lui, Ana Adina Mustață. Două Sâmbete la rând, pe 14 și 21 Octombrie, în ordine inversă.

Duminică, 17 Septembrie 1995

Finala ROT, joc relativ anost. Muster câștigă pe drept contra unui Schaller tenace, dar dominat. În loja de onoare, Văcăroiu, Negrițoiu, Năstase și Gherman. Plus Sever Mureșan. Pe mine m-au pus în rândul al 3-lea, la soare. Evident, Opoziția nu-l prea interesează pe Mureșan.

Seara, îmi telefonează Gaetan din Washington. Să mă duc, de urgență, acolo. „Toată lumea" mă așteaptă. Ar fi foarte important pentru planurile de viitor. Adică, pentru alegeri. Voi primi un fax, îmi spune. Foarte bine. Dar, dacă este vorba doar de a face ceva legături în Congresul american, nu pot veni imediat. Doar am legături destule acolo. Pot să numesc 20-30 de parlamentari americani, imediat, pe care-i cunosc foarte bine. Aș veni imediat numai dacă mă poate primi Președintele Clinton. Pentru a-i da și altă perspectivă decât cea pe care o va avea de la Iliescu. „Ambasadorul Moses și Schifter sunt pentru Iliescu", insistă el. Știu. Tocmai de aceea, numai o întrevedere cu Clinton ar fi utilă. Altceva nu.

Mi-a vorbit, apoi, o mulțime despre Catedra mea de la Universitatea Georgetown. Nu cumva să fie numit Tismăneanu.

Luni, 18 Septembrie 1995

La Conferința de Presă, nimic interesant. Mituș Ionescu e prezent, venit din Geneva. Își revendică cetățenia română. Să aibă dublă cetățenie. Face o cuvântare foarte slabă. Emotivă, deplasată. Revendică sprijinul, la unison, al tuturor românilor din Elveția!!

Ziua lui Roșca-Stănescu publică un mare interviu cu Coposu. După mine, analiza lui e greșită. „Dacă vom câștiga alegerile legislative, Iliescu va juca după cum cântăm noi". Aceeași poveste. Pierdem alegerile prezidențiale, dar Opoziția, în ansamblul ei, le va câștiga pe cele parlamentare. PDSR va avea vreo 30%, CDR 25% și vom prelua guvernul în coaliție cu alții. Nu-și dă seama că noi trebuie să câștigăm și alegerile prezidențiale pentru a schimba situația în țară. Altfel, nu. Printre altele, vorbește de sărăcia Partidului. „Dar îl aveți pe Rațiu, care este plin de bani". „Numai că nouă nu ne dă nici un chior pentru ziar", a răspuns Coposu.

Seara, au venit cu toții în biroul meu, să discute situația din Hunedoara. E vorba de conflictul Vladislav-Bucur.

„Cum ai putut să faci o astfel de afirmație?, l-am întrebat. Doar știi că am dat peste 20 de milioane de lei pentru scoaterea *Dreptății*". „M-am referit la ce s-a întâmplat mai de mult. Să știi că n-o să te iert niciodată". „Eu te-am iertat", i-am răspuns.

Toți au rămas consternați de schimbul nostru. Nu se așteptau să reacționez la o asemnea minciună sfruntată, deși am făcut-o foarte calm, zâmbind chiar.

„Pot să dau o dezmințire. Dă-mi ziarul". I-am lăsat la treburile lor, căci am fost chemat la ședința Biroului Permanent. Când m-am întors, le-am servit o șampanie și i-am lăsat lui Coposu și o copie a interviului din *Ziua*.

Înainte de toate astea, a vorbit Președintele Lituaniei, Brazauskas, la ședința Camerelor reunite. Bine. Vor să intre în NATO. Ei sunt survolați de ruși, care au o bază navală la Kaliningrad, fostul Königsberg, unde locuiesc două milioane de ruși.

Recepție cu cină în onoarea lui, la Cotroceni. Iliescu, foarte prietenos când mă prezintă lituanianului și din nou la plecarea lor. La masă, am fost alături de Ministrul Culturii, Nekrozius. De cealaltă parte a acestuia, Viorel Mărginean. I-am reamintit de bisericile din lemn (Maramureș) pe care dorim să le salvăm. M-a informat că de la Bruxelles s-a aprobat doar una din Maramureș, cea cu turnul mare din Surdești, Lăpuș, lângă Baia Mare. Apoi, una din Secuime și două grecești din România. Interesant că cel care semnează scrisoarea e un grec, Aristotelis Buratis.

Am vorbit și cu Tinca în problema reînnoirii contractului de închiriere la tipografie. Mi-a promis că va face necesarul. Dorea să-i confirm că i-a vorbit cum trebuia lui Karsten Voigt. Am făcut-o.

Printre lituanieni l-am avut și pe Linas Linkevitius, Ministrul Apărării, pe care l-am cunoscut în cadrul AAN. De asemenea, pe Petras Vaitielünas, Consilierul Președintelui pentru Afaceri Externe.

Marți, 19 Septembrie 1995

Am obținut cifrele, la zi, ale subvenționării pe care am acordat-o la *Dreptatea*. Se ridică la 20.292.376 până la 3.4.1995 și 9.705.340 lei după. Un total, deci, de aproape 30 de milioane de lei. Mircea Munteanu a venit să-mi vorbească. E pentru mine.

I-am scris lui Coposu. Mi-am exprimat surpriza cauzată de afirmația lui în *Ziua* de ieri. Roșca-Stănescu mi-a oferit să publice o rectificare... I-am mulțumit, dar am declinat oferta. Nu e în interesul Partidului și al imaginii noastre în țară. I-am alăturat conturile *Dreptatea* la zi. Ele arată că am subvenționat publicarea ziarului, până astăzi, cu 29.997.716 lei. El a afirmat că n-am dat „nici un chior".

În cantina Camerei, cu Mircea Munteanu, Florian Angelo și Teodor Dunca. Toți își dau seama că analiza lui Coposu e complet aiurea. N-o spun atât de răspicat, dar așa reiese.

Vineri, 22 Septembrie 1995

Am sosit la Londra, cu Tarom, alaltăieri. Am lămurit diverse probleme legate de inaugurarea formală a Catedrei „Ion Rațiu" de Studii Românești din Georgetown. Întâi cu Nicolae, apoi, prin telefon, cu Harley Balzer.

Am examinat dezastrul afacerii din România. De fapt, Nicolae mi-a scris un raport în Februarie în care îmi atrage atenția asupra stării de fapt. Adevărul e că n-am luat-o în seamă. Îmi aduc doar vag aminte de scrisoarea aceasta și, cu siguranță, n-am realizat gravitatea situației. Ceea ce, însă, nu scuză iresponsabilitatea celor doi, Mărgărita și Dan. Cum au putut ei să nu plătească impozitele pe salarii un an, deși mi-au prezentat și am semnat lună de lună dispozițiile de plată!?

Va trebui o nouă injecție de capital de aici. Deocamdată, am acoperit eu majoritatea pierderilor, ca să putem funcționa.

S-au împlinit, astăzi, 50 de ani de la căsătoria noastră. Elisabeth a insistat să nu invităm decât rude de gradul întâi și trei prietene ale ei. Deci, Godfrey, Christopher, David și Stephen, frații ei cu soțiile lor; Indrei și Nicolae, Ioana, Fifi și Alexandru (Petre n-a putut veni), Maria Bjørnson cu mama ei, Mia Prodan, Radu și Pepita Tilea, Peter și Stanca Lipton, Austice, John și Moira Watson și Anthony și Helena Raven Hill. Totul, excepțional de bine organizat în Canizaro House din Wimbledon.

Maria, care mi-e foarte dragă, are și ea probleme, în ciuda succeselor mondiale ca scenografă. Îmi spune că acum a ajuns să aibă vreo 10 milioane de sterline. Toată lumea îi cere bani. Ar vrea să facă sculptură. Să nu mai lucreze

în teatru, mai ales la montarea spectacolelor muzicale. Operele o mai interesează. N-are de gând să se căsătorească. Nu vede cu cine. Prieteni are, dar depinde de ea, oarecum. E greu să iasă cu cineva și ea să plătească. „De ce nu?", am reacționat, deși îmi dau seama că e o problemă.

Mi-am pregătit cuvântarea cu multă grijă. Ca să pară cât mai spontană posibil. Cred că am reușit să ating o notă echilibrată. De seriozitate și glume. L-am făcut pe Godfrey responsabil că, acum 50 de ani, ne-am căsătorit Elisabeth și cu mine. El ne-a făcut cunoștință. Un fapt ce l-a marcat pe viață, am zis în glumă, căci Godfrey întotdeauna concurează cu mine!! Și mă și atacă!

Am vorbit de „românismul" meu și de copiii mei, inclusiv Maria, care e ca fiica noastră, pe care nu i-am bătut la cap să fie și ei români. Dar iată că dau semne că și ei simt ceva pentru România și poporul român. Și am terminat povestind că mare progres n-am făcut în acești 50 de ani. După ce ne-am căsătorit la Savoy Chapel, am petrecut prima noapte la Hotelul Ritz. Acum trăim în Londra, la Arlington House, în spatele aceluiași Hotel Ritz. Abia de ne-am mișcat!!

Și Elisabeth a vorbit. Bine. Despre cum a devenit cetățeancă română îndată după după căsătoria noastră (Eu o lăudasem enorm pentru opera ei de caritate în România). Și Austice Goodman-Crawley a vorbit. Tot bine, cu multă afecțiune.

Duminică, 24 Septembrie 1995

Cu Tarom la București. Ieri, am urmărit Ryder's Cup la televizor. M-a fascinat, deși nu practic golful.

Găsesc pe „repondeur" următorul mesaj din Târgu-Jiu. Îl alătur, așa cum mi l-a bătut Carmen la mașină. E dezgustător. N-are nici un scrupul:

1) Din Târgu-Jiu (nu-și menționează numele) spune că la filiala PNȚCD Gorj au avut loc alegeri (17 Septembrie 1995, ora 10.00).

Au participat domnul Senator Săndulescu și Doctorul Barbarosi. Ședința a degenerat în conflicte între membrii PNȚCD și cei sosiți de la București. Au fost menționate fraude bancare făcute de vechea conducere etc., solicitând înlocuirea vechii conduceri. Le-au pus la dispoziție un dosar, pe care domnul Săndulescu l-a aruncat ostentativ jos.

La adresa dumneavoastră au făcut critici de genul: „Domnul IR este întreținut al familiei, se află în proces cu soția și restul familiei pentru bani, colaborator cu serviciile secrete; la Congresul care va veni vom vedea ce va păți domnul IR".

Luni, 25 Septembrie 1995

Mi se prezintă, printre tăieturile din ziare, o caricatură din *România Liberă*. Sunt înfățișat cu o față grasă, lată, cu papion cu picățele, sub titlul:

„Pe urmele lui Radu Câmpeanu" și cu un catren - ION RAȚIU:

E omul ce ne-a arătat
Cum poate pierde-un candidat,
Cu lei, dolari și papion,
și culmea... îl cheamă și Ion.

Vineri, 22 Septembrie 1995, ediția I. Din ediția a II-a, a fost scos. Mă întreb de ce?

Lung interviu la Radio Timișoara în programul lui George Dinu „La bani mărunți". Aproape două ore. Același lucru. Să candidez la Președinție! Dacă mă vreți, da. Altfel, nu.

Vorbesc și de vizita lui Iliescu la Washington și afirm, răspicat, că nu are șanse. Succes deplin nu poate avea atâta timp cât PDSR, care este în sine dubios, guvernează împreună cu niște partide totalitare.

Mi-au sosit invitațiile tipărite la Georgetown pentru recepția pe care o dau în onoarea mea și a Catedrei de Studii Românești. E foarte frumoasă. Trebuie să invit „somitățile" românești.

La simpozionul cu tema „Rolul UEO în menținerea securității în Europa Centrală și de Est", organizat de Senatorul Vasile Văcaru în calitatea lui de Președinte al Delegației Parlamentului României la UEO. Au vorbit Năstase, Tinca, Ovidiu Popescu, care a condus, apoi, lucrările și reprezentanții militari ai misiunii UEO de la Calafat, punctul principal de control al traficului pe Dunăre. Au controlat 5800 de vase până acum.

Le-am făcut un istoric al eforturilor de a crea sistemul de securitate în Europa. La început a fost EDC (European Defence Community), eșuată din cauza lui Attlee. Apoi, în 1948, UEO. Care a pierdut în importanță o dată ce s-a înființat NATO, în 1949. A urmat inițiativa CSCE (Helsinki), în 1975, care a adus toate țările Europei și SUA plus Canada laolaltă, indiferent de forma lor de guvernământ. O dată cu prăbușirea comunismului, UEO a fost reînviată. Oferea ceva mai multă securitate, dar nu destul. În schimb, considerentele strategice, militare sunt mai importante, ceea ce face intrarea noastră mai ușor în UEO decât în NATO – unde trebuie să ne calificăm cu o autentică democrație. Am încheiat subliniind eforturile noastre pe teren militar, dovadă prezența lor în România, la Calafat.

Nu știu cât a înțeles Diaconescu, care era și el prezent, așezat la masă vizavi de mine. La ieșire, a venit Dr. Vasile Pușcaș de la Universitatea „Babeș-Bolyai" din Cluj. Mi-a dat două cărți: *Transilvania și aranjamentele europene* și *Maghiarii din România*. Pe a doua a scris-o împreună cu Nicolae Edroiu.

În grabă, la biroul meu din Parlament. Echipa TVR mă aștepta deja: Ileana Iordache și Mihaela Șersun (basarabeancă). Am vorbit despre moralitate, despre modelele de moralitate și dacă le menținem astăzi. Am făcut o mare incursiune istorică. Am personalizat moralitatea în viața societății. Ștefan cel

Mare, un model, un prototip. Credința creștină și lupta pentru auto-guvernare, cel puțin, dacă nu pentru independență – care era de dorit, dar nu ușor de menținut. Apoi, unitatea românilor, prototip fiind Mihai Viteazul, văzut altfel din Occident. Adevărat cavaler medieval care-și extindea teritoriul. Apoi, spiritul „mioritic" și reîntoarcerea la strămoșii noștri daci. I-am pomenit și pe cei de acum 4-5000 ani, când Transilvania era, probabil, centrul cel mai avansat al culturii. Genele sunt aceleași. Numai clasa conducătoare s-a schimbat în perioadele de mari transformări, invazii, retrageri, ca aceea a lui Aurelian.

Dacă am vreun model? „Nu; i-am respectat pe înaintașii mei care au servit neamul românesc".

La ora 15.00, acasă. Mă așteaptă un ziarist de la *Adevărul*. Îmi ia două interviuri. Primul despre NATO și AAN, al doilea, foarte exclusiv, despre mine. Mă surprinde interesul pe care mi-l arată *Adevărul*, adică fosta *Scânteie!*

Laurențiu Priceputu vine cu aprobarea lui Ionescu-Quintus. Constată o înăsprire a atitudinii PNȚCD față de PNL. Ei vor ca distribuirea mandatelor la alegerile viitoare să fie egală între partidele noastre. Celelalte – PER, CDU, PUD, PNLCD – să aibă mai puține. Vrea ajutorul UMRL în teritoriu în cadrul CDR. Vrea aplicarea integrală a Protocolului care dă recunoaștere tuturor organizațiilor care au cel puțin 100 de membri pe județ și reprezentanță în minimum cinci localități din județ. La conducerea PNL au oameni de afaceri, cu resurse. Acest protocol este respins de PNȚCD sau nu este aplicat în practică.

Antagonismul dintre cele două partide s-a văzut la dezvelirea statuii lui I.C. Brătianu. Berciu a fost debarcat de la Președinția CDR Alba. N-a acceptat. A urmat o mare ceartă.

Diaconescu îl susține pe Crețu la Primăria Capitalei. PNL, nu. Și cei din PNL nu sunt siguri că Halaicu mai vrea să candideze. „Și-a făcut suma?", întreb eu. Coposu nu se ține de cuvânt. Asta e percepția PNL. PNL va finanța 80% din campania electorală – Cataramă, Boroianu. Ei dau, astăzi, 10 de milioane de lei lunar. Îmi aduce și o „știre" incredibilă. Coposu vrea să-l debarce pe Diaconescu!? Are această informație de la Halaicu.

Tatăl lui Priceputu a fost mare și convins comunist și-și întreabă fiul: „Ce caută la voi Ciumara ăsta? Era mare expert înainte de Revoluție, om de încredere al regimului". De ce-l susține Coposu? Este vorba de un târg? O mare umbră asupra noastră. În PNL, sunt nemulțumiți de Emil Constantinescu.

Miercuri, 27 Septembrie 1995

La unguri. Prima recepție a noului ambasador Szöcs. I-am spus și lui că prima mea dragoste a fost Olga Szöcs, cu care patinam când aveam 10-11 ani.

Am vorbit cu fostul lider parlamentar maghiar și cu fostul Senator Szöcs Geza. Își dau seama că au greșit când l-au susținut pe Emil Constantinescu în 1990.

Virgil Constantinescu, Președintele Academiei Române, mi-a spus că vrea

să organizeze o mică ceremonie când voi prezenta cărțile mele pentru Biblioteca Academiei.

L-am întrebat pe Coposu dacă merge și el la unguri. Mi-a răspuns că nu. Câteva minute mai târziu, i-a cerut lui Otto Weber să-l reprezinte. De ce nu mi-a cerut mie să fac acest lucru?

Bărbuș a venit la prânz. Pe lângă analiza, acum realistă, a lui Coposu și a situației din Partid, pe care n-o repet, mi-a adus și un lucru concret. Sâmbăta viitoare, se va întâlni cu o bună parte din tinerii PNȚCD-iști. Le va vorbi clar. Ei sunt pentru mine. Dacă sunt gata să ies în față, îmi vor cere, formal, să candidez la Președinția țării. I-am răspuns că DA. Să vedem ce decid. Voi răspunde pozitiv. Dar nu vreau să rup Partidul.

Paul S. De Gregorio, fost asistent al Senatorului John Ashcroft, cel care, când era guvernator al statului Missouri, a fost în România, imediat după alegerile din 1990, și le-a declarat democratice și corecte! I-am transmis complimentele mele și i-am spus cum stau lucrurile. Au venit și cu Andrei Caracoti, asistent relații cu publicul pentru Fundația Internațională pentru Sisteme Electorale. I-am primit bine. Ar putea să ne fie folositori.

În Parlament, mare dezbatere în afacerea „Apartamentul", adică a locuințelor acordate demnitarilor. Evident, mulți s-au pricopsit.

Joi, 28 Septembrie 1995.

Vine Geo Cristea la mine în birou. Îmi povestește cum au mers lucrurile la Adunarea CDR de la Slobozia și din comuna Ioan Roată. „N-au un mesaj pentru țărani. Adunarea a fost reușită. Au fost mulți, sala plină, dar Constantinescu n-are greutate. Nu știe cum să le vorbească".

Vizita lui Iliescu la Casa Albă e larg comentată în ziare. Nimeni nu îndrăznește s-o descrie ca un mare succes. Titlul nostru, în prima ediție de astăzi, e: „Vizita lui Ion Iliescu în SUA continuă sub semnul eșecului".

Am trimis invitații pentru recepția de la Georgetown mai multor membri ai Guvernului, Președinților și Vicepreședinților celor două Camere.

I-am scris lui Coposu să-l felicit pentru „Légion d'Honneur", să-mi exprim regretul că nu voi putea fi prezent la 6 Octombrie, când i se va decerna, festiv, la COȘ. Și că nu voi fi prezent la Biroul Permanent de mâine.

Am vorbit cu Tinca și cu Generalul Diaconescu pentru prelungirea închirierii localului din Calea Plevnei, care aparține Armatei. Ambii mi-au promis concurs. Văcăroiu nu mi-a telefonat, deși i-am lăsat mesaj să mă sune. Cererea noastră, însă, i-a fost adresată lui, ieri-dimineață. Nici n-am terminat bine prânzul, la ora 3.00 p.m., că au venit americanii Robert E. Whitehead și Mihai P. Carp. Whitehead e Consilierul Politic, nou-venit, și Mihai e fiul lui Petre Carp, deștept, tânăr, complet american, născut și educat acolo, dar vorbește mai bine românește decât Indrei.

Le-am făcut analiza situației din România. Nu avem democrație și nu vom avea niciodată sub Iliescu. E o greșeală gravă, fundamentală, dacă, de dragul stabilității e ce vrea el, Iliescu, să răspândească în țară. El trebuie înlocuit. Conversație lungă, edificatoare. La despărțire, i-am spus că în țară se acreditează ideea că Alfred Moses a avut inițiativa de a-l invita pe Iliescu la Casa Albă în schimbul promisiunii că le va restitui evreilor acum cetățeni israelieni proprietățile confiscate sub regimul comunist.

Florin e un excelent șofer. A avut și girofar, har Domnului. Am plecat pe la 4.30 de la București și am sosit la Turda la 9.23 p.m. Deci, mai puțin de cinci ore. Am revizuit print-out-ul piesei de teatru *Templeton*. Trebuie publicată fără întârziere.

Micu Mezei ne aștepta, cu de-ale gurii. A venit, foarte repede, și Președintele PNȚCD Turda, însoțit de doi tineri, Dorin Trif și Lucian Gordiș. Foarte bine, toți trei. Am făcut socoteli amănunțite și nu ne lipsesc multe voturi ca să câștigăm. Trebuie să mergem, însă, pe acordarea dreptului de vot numai cotizanților.

Vineri, 29 Septembrie 1995

Astă-noapte, am dormit la hotelul de la Băi. Acceptabil. Sunt întâmpinat, peste tot, cu dragoste și prietenie. Le-am lăsat ziare și cărți de-ale mele. S-a construit mult în jurul platoului mlăștinos de sare. Băile nu arată rău, dar nici bine. S-ar putea face enorm de mult aici.

La întoarcere, m-am oprit la mormintele familiei. Plantele au prins. Arată decent. Trebuie să strângem plăcile originale de marmură și să le păstrăm.

L-am luat pe Sorin cu mine în biserica noastră, am rostit o rugăciune și, la ieșire, am vrut să dau 10.000 de lei. Femeia care vindea lumânări, lângă cutia de danii, a insistat să-i scriu o notă preotului și să menționez suma. Degeaba am protestat că nu e nevoie. Ei îi era frică. De ce? În fine, i-am dat biletul de 10.000 cu o carte de vizită de a mea și ea a scris suma. Ce mentalitate!

Ne-am adunat mulți la sediu, încă înainte de ora 10.00. Le-am făcut o mică prezentare a situației politice, în special cea externă și, apoi, am discutat alegerile județene. E clar că situația s-a schimbat mult. Avem mulți membri cu plata cotizației la zi. Avem organizații la Iara, Aiton și Mihai Viteazul. Mi-au spus că ne susțin pe mine și pe prietenii mei. Medrea a adăugat: cu condiția să avem din Turda un consilier județean și candidați pe listă, atât la Cameră, cât și la Senat, chiar dacă jos pe listă, fără șanse de a fi aleși. Asta pentru prestigiu.

Am acceptat, bineînțeles, și le-am promis că voi veni mai des, cam o dată la două luni – anunțat dinainte. Le-am spus că acum pot lua jeep-ul în primire. Să-l pună la punct și să-l utilizeze pentru partid. Sentința e definitivă. Au nevoie de o copie legalizată.

S-a vorbit și de Casa Memorială. O vor. Bembea, însă, nu va fi de acord. Iar dacă legea intră în vigoare, locatarii actuali își vor putea cumpăra apartamentele în care locuiesc. Casa lui Ioan Rațiu rămâne grădiniță de copii. A fost și Directoarea prezentă, să-mi confirme că intenția de a face acolo Casa Memorială nu e realistă. E prea mică, în orice caz, și nu mai avem destule obiecte din casa originală, care a fost abandonată în 1892! Dacă am avea casa noastră de lângă Valea Hășdiții, e altă treabă. Avem, acolo, spațiu destul ca să adunăm tot ce mai găsim de-ale familiei întregi. Plus colecția mea de tablouri, caricaturi politice etc.

La Cluj, plouă mărunt. Adunare UMRL, cu rapoarte de activitate și financiare, predarea mandatului și noi alegeri. Noul Comitet, condus tot de Mircea Mihăilescu, conține multe nume prestigioase din intelectualitatea clujeană. Totul a decurs perfect.

Toți ai noștri vin la mine în cameră, la hotel. Vorbesc de ai noștri PNȚCD-iști.

Am telefonat la Gherla și Dej, să-i anunț că merg acolo astă-seară să le ducă noile liste.

Sâmbătă, 30 Septembrie 1995

Am dormit excepțional de bine. Mult mai mult decât dorm de obicei. La micul dejun vine și Victor Marian, și Cerghizan. Nimic special peste noapte. Presiuni există, evident. Contra noastră. Dar nu văd cum ar putea să se concretizeze.

Mergem la Sala Bibliotecii. Plină. Ne oprim, în primul rând, în biroul lui Radosav. Acolo începe procesul contestațiilor. Dudu Ionescu și Senatorul Bădiceanu răspund și argumentează la toate, Dejeu studiază Statutul Partidului nostru și-și ține capul în mâini. Eu nu zic nimic. Contestațiile sunt prezentate de Cerghizan, de Trif, de Marian. Apoi, vine Lia Lazăr-Gherasim. Numai emoție, sentimentalism și iritare. Dar are dreptate. Cum se comportă tineretul nu este corect. N-au nici cel mai mic respect pentru „babalâci" și „bătrâne". Lia protestează vehement pentru că „femeile" nu sunt pe lista celor cărora li se permite să intre în sală. Dejeu ia notă de toate contestațiile și mergem și noi.

La prezidiu, cei trei veniți de la București, plus Matei Boilă. Dejeu face o scurtă cuvântare la obiect. Anunță ordinea de zi. Întâi se vor examina contestațiile, vom asculta raportul Președintelui, raportul financiar și, apoi, vom trece la alegerea noului Comitet județean. Cer cuvântul.

După cele două rapoarte și înainte de alegeri, vechiul Comitet va trebui să-și dea demisia și să primească descărcare pentru gestiune. „Da, desigur. Asta se înțelege de la sine", zice Dejeu. N-am mai subliniat că ar fi trebuit înscrisă și această operațiune pe ordinea de zi.

Alătur ce a scris Lucian Gheorghiu. Dă o imagine fidelă a ceea ce s-a

întâmplat. Cum dispozițiile statutare n-au fost respectate, reprezentanții Centrului au decis să amâne alegerile județene până la data de 18 Noiembrie. Iar alegerile municipale, pe cartiere, să se completeze până la 11 Noiembrie crt.

De cele din orașele de provincie nu s-au legat. Dar nimeni nu va putea vota dacă nu este membru de cel puțin șase luni și nu este la zi cu plata cotizației.

Am luat o masă bună la restaurantul Clubului „U" și, la ieșire, m-am oprit la Clubul Tineretului PNȚCD. E bine. Nu e deșănțare. Jucau table, șah. Stăteau de vorbă la un pahar. Nimic rău. Așa trebuie să fie un club politic. Și erau mulți. Au fost reticenți la început, dar s-au mai dezghețat. Le-am oferit o sticlă de vin celor din apropierea mea și ne-am "explicat". Am afirmat că mă înconjor cu oameni care-mi fac rău. Sârbu a fost acolo, Farcaș, apoi a venit și Matei Boilă. Și mulți tineri. Voi căuta să-i câștig dacă reușim la alegeri. Ușor nu va fi, dar trebuie să fac un efort special. Mi-au reproșat că n-am fost pe la sediu. E adevărat, dar nu m-au invitat, m-au scos din sediu și, apoi, am biroul meu de deputat acum, la sediul UMRL.

M-am dus, apoi, la Rénée. M-a primit cu aceeași căldură ca întotdeauna.

Duminică, 1 Octombrie 1995

Mergem la Craiova, pentru înființarea unei noi filiale „Omenia". Am pornit la 5.45 a.m. Am mers prin Alba-Iulia, Cugir, Petroșani, Rovinari, Târgu-Jiu, Craiova.

Am sosit la 9.15. Ne-am schimbat la un hotel și am luat micul dejun. La ora 10.00, eram la Prefectură. Prefectul mă aștepta cu Oliviu Gherman. „Care-i programul?", mă întreabă Gherman. „Habar n-am", îi răspund. Au sosit și Minodora Ilie și ai săi vreo 20 de minute mai târziu.

Sala mare, cu mese de jur-împrejur, plină. Cuvântări, începând cu Prefectul, Minodora, Gherman, Președintele noii filiale și terminând cu cine a dorit să spună ceva. S-a făcut un fel de licitație, reușită. Erau toți oameni de afaceri. Majoritatea au dat un milion. Președintele „Omenia" Dolj e Senatorul Stelică Ionescu și Președinte de Onoare e Gherman.

La banchetul care a urmat, m-am așezat lângă Gherman. Inevitabil, am vorbit politică.

„Așa cum mergeți, veți fi înghițiți de liberali. Ei au banii. Cataramă, Boroianu. N-aveți un program clar. Era una când îl aveați pe Mihalache. Democrația creștină n-are rădăcini în România. O să pierdeți la alegeri". N-avea nici un rost să argumentez. Vroiam să-i aflu gândurile. Fostul Președinte al PNȚCD Dolj a fost reales ieri. A venit la mine etc., dar el nu e cu noi. Săndulescu a fost cel care a prezidat la alegeri.

Am plecat la 5.00 p.m., ca să ajungem la 7.00 la București. Direct în Calea Plevnei. Probleme cu Ringier. Ei nu acceptă modul în care-i taxăm. Se pare că obiecțiile lor sunt justificate.

Luni, 2 Octombrie 1995

La Conferința de Presă, Coposu nu apare. Nimeni nu mă atacă pentru cele întâmplate la Cluj, deși ei ar fi vrut, îmi închipui, ca Boilești să câștige. Vorbesc și eu puțin despre Adunarea Atlanticului de Nord, la care voi conduce delegația noastră parlamentară.

Ședința Biroului Permanent al Camerei, de la care plec devreme, ca să fiu la procesul cu Gugui. Ne ține judecătoarea vreo două ore și jumătate să așteptăm. După un schimb între avocați, pe chestiuni de procedură, citații etc., iar se amână. Dacă mergem tot așa, procesul nu se va judeca niciodată. E ceea ce urmărește Gugui.

Drăghici la Parlament. Să-l ajut cu Propact. Grabowski să-l țină la UMRL cu o foarte mică chirie. Sorin Roșca-Stănescu îl susține. Și-mi promite publicitate în *Ziua*. Iar la Redacție și-apoi acasă, la timp să-l primesc pe Dan C. Mihăilescu. A citit *Templeton* în traducerea lui Mihai Popescu. Am citit-o și eu în mașină, în ultimele două zile. Am luat cina împreună, numai noi doi. Căci Elisabeth s-a dus la culcare. Am lucrat la manuscris și-am căzut de acord asupra mai multor îmbunătățiri, comparând tot timpul traducerea cu originalul în limba engleză. Am terminat totul la 1.30 a.m.

Marți, 3 Octombrie 1995, dimineața

Curios, am dormit fără să mă trezesc până la 7.10 a.m. Poate asta e cea mai bună formulă. Să lucrez, non-stop, până cad de oboseală!

La Parlament, am lucrat tot timpul în biroul meu. L-am servit pe Vasile Lupu, obținând imediat o viză suedeză pentru un protejat de-al lui. Pe Sorin Belu, care vine cu mine la Toronto. A venit Bodnar din Sighet. El e acolo Președintele Partidului Republican. Mânzatu n-a luat decât trei organizații județene cu el când a intrat în PDSR. 23 de organizații au rămas în PR sub președinția lui Furtună (din Timișoara). Interviuri. Otto Weber își aduce fata, căsătorită în Bruxelles. Nu frumoasă, dar inteligentă. Înaltă, soțul ei e ca o prăjină. Îl cunosc pe Dinu Daponte.

La 12.00 punctual, sosește Schwartzenbach. Discutăm două ore. Sper că am reușit să ne punem de acord. Datoria lui, bineînțeles, e să ceară stricta aplicare a contractului. I-am pus în vedere că trebuie să-l schimbăm dacă vor să colaborăm. Altfel, îmi voi onora semnătura, dar voi căuta să-l anulez dacă-mi va fi posibil.

Trimit aproape toate invitațiile pentru recepția ce mi se va da la Washington, la 25 Octombrie crt. De asemenea, scriu o scurtă notă pentru *Clive și Ana*, căci ăsta e titlul pe care-l vom da piesei de teatru.

În fine, acasă, pe la 5.20 p.m. Abia apuc să mănânc un iaurt și vine Tia Șerbănescu. Da, e gata să ia conducerea *Cotidianului*, în anumite condiții. Dacă voi candida la Președinție, ziarul să devină un instrument al meu (s-a

referit și la șocul pe care l-a avut când a văzut fotografia Doinei azi-dimineață în ziar primind diploma de „Master of Arts“). Apoi, să fie un ziar independent. Să nu se ajungă la o ceartă cu Doina: deci, puterea ei de decizie să fie înscrisă într-un document pe care să-l semnăm toți trei. I-am cerut să-mi prezinte formularea în scris. Voi sau, mai bine zis, vom lua decizia, la întoarcerea mea din Italia și Germania (Torino și Frankfurt).

Am primit un fax de la Brian Jones și Doina mi-a adus demisia Mărgăritei. Brian mi-a confirmat că a informat-o pe Mărgărita că nu mai este invitată în Anglia, pentru că nu mai are sprijinul meu, recte al *Cotidianului*. E importantă specificarea pentru că *Guardian* acordă aceste burse ziariștilor promițători, care lucrează în ziare.

Doina vine la 9.00 seara. Probleme cu hârtia ce se fură. Cu Avramescu de la Letea. Insist ca întreaga noastră datorie acolo să fie stinsă până la 1 Noiembrie, cum i-am promis lui Avramescu.

Miercuri, 4 Octombrie 1995

Vine dna Ghiga cu tinerii PNȚCD-iști care conduc Uniunea studențească a Universității din București. Sunt de partea mea. Sunt în conflict cu Emil Constantinescu. Încântați că le-am dat publicitate în *Cotidianul*. Evident, vor mai mult. Vom face ce vom putea.

Mituț Ionescu i-a acuzat – pe Bogdan Grabowski junior, în special – că sunt agenții mei electorali. Bogdan ar fi șeful campaniei mele pentru Președinție. E o noutate pentru mine!

Vartan Arachelian vine și el. Îl interesează producerea unui film cu realizările mele în Occident. Crede că poate obține aprobare și finanțare de la TVR. Eu mă îndoiesc.

Dar, dacă se poate, voi contribui și eu. E vorba să filmeze la inaugurarea Catedrei de Studii Românești la Georgetown și, la întoarcere, să filmăm și la Fundația Familiei Rațiu din Londra. Mă ia, apoi, deoparte. „Iliescu a dat dosarele Securității americanilor. Deci, tot ce-i privește pe ei, pe americani și pe agenții lor în România, de-a lungul anilor. În plus, ale liderilor Opoziției. Ieșim rău PNȚCD“.

România a acceptat să se construiască o bază aeriană aici la fel cu cea care se va construi în Polonia. În fine, mă informează că Emil Constantinescu e susținut de Măgureanu. Logic. Cu Emil ca adversar, Iliescu câștigă sigur. Îmi sugerează, de asemenea, să-i cer lui Petre Roman să nu mă mai atace. Nici nu-mi dădusem seama că mă atacă!!

Accept demisia Mărgăritei Geică cu strângere de inimă.

Sunt în avionul de la Roma la Torino. Mergem toată echipa, minus Petre Roman, la AAN. Văd în *International Herald Tribune* că Willy Claes vine totuși. E o sesiune importantă. Acum se vor indica criteriile de intrare în NATO.

Vineri, 6 Octombrie 1995

Am sosit la Torino, pentru AAN – Miercuri după-amiază. Ploua. Nu mi-am luat nici pardesiu și nici umbrelă. Ne-a așteptat un consilier de la Ambasada română la Roma când am schimbat avionul. La Torino, însă, numai oficialități ale Parlamentului italian. Nu e tocmai just. Ieri, am avut o zi liberă. Am citit documentele sesiunii de toamnă și m-am plimbat vreo două ore. Pe Via Roma, până la Piața Castelului. De-acolo, pe Via Giuseppe Verdi, Lungo Po și înapoi la Hotelul Genio pe Vittorio Emanuelle II. Multe monumente, mai ales în Piața San Carlo. M-a surprins.

Am stat acasă țintuit de interviurile lui Larry King de la CNN despre achitarea lui O.J. Simpson. Extraordinar ce publicitate a avut omul ăsta! Nu există american care să nu fi auzit de el, îmi închipui. Și America e împărțită. Vasta majoritate a albilor îl văd vinovat. Negrii și metișii, până la ultimul om aproape, sunt de acord cu juriul care l-a achitat. Ceea ce a reușit Larry King e să-l reabiliteze parțial pe O.J. Simpson. Și mie mi se părea vinovat. Acum am început să mă îndoiesc. Ceea ce dovedește puterea fantastică a televiziunii.

Palatul de Conferințe (Lingotto Centre) e departe de hotel. Ne duc cu autobuzul, pe noi, pe bulgari și pe baltici, toți cazați aici (și ucrainenii). Ne-am înregistrat etc. Palatul e impresionant. „Nou-nouț“, suntem informați.

Azi, la ședința creștin-democraților și conservatorilor, când se alocă posturile de coraportori, Xavier Ruperez, Președintele în funcție, sugerează ca eu să fiu propus din partea grupului pentru Comisia de Apărare, să-l secondez pe Karsten Voigt la redactarea raportului asupra extinderii NATO spre Răsărit. Propunerea a fost unanim adoptată.

Sâmbătă, 7 Octombrie 1995

Noi, cei din Comitetul de apărare și Securitate, ne întrunim în aceeași Sală „Helsinki“. Întâi vorbește spaniolul Rafael Estrella despre „Security and Defence Identity, and Combined Joint Task Forces“. Bine, dar omul ăsta are un accent foarte prost. Mă întreb de ce insistă să vorbească în engleză. Mulți alții, de exemplu Ruperez, care vorbește bine englezește, vorbesc în limba lor, spaniolă sau italiană, când prezintă un raport.

Prof. Stefano Silvestri, Ministrul adjunct al Apărării în Guvernul actual al Italiei, vorbește tot în englezește, dar el cunoaște bine limba și o pronunță cum trebuie. Mari inovații nu aduce, însă. Urmează Raportul special asupra extinderii Alianței, pregătit de Giorgio Napolitano (Italia), Karsten Voigt (Germania) și Tamas Waschsler (Ungaria). Îl prezintă ultimul, într-o engleză acceptabilă.

Discuție animată. Am intervenit și eu, cred, decisiv. În sensul că regiunea noastră devine sursă de conflict atunci când aici e un vacuum de putere. Nu altfel. Așa a fost după înțelegerea de la Tilsit între Napoleon și Alexandru I.

Așa a fost după Pactul Ribbentrop-Molotov. După prima, Basarabia a fost defalcată, în 1812. După Pact, toată zona de răsărit, cedată de Hitler lui Stalin. Degeaba s-a încercat Mica Înțelegere și Înțelegerea Balcanică. Lipsea puterea. Degeaba noi urmărim cu hotărâre obținerea umbrelei NATO.

Sigur că trebuie să oferim ceva. Și o facem, căci această zonă încorporată în NATO înlătură instabilitatea. Dacă zona ar fi fost integrată înainte de criza din Iugoslavia, criza și conflictele de acolo n-ar fi avut loc. Deci, încadrare înainte de criză, nu după ce criza s-a declanșat. Și totul trebuie văzut global. Nu numai dacă țara se califică din punct de vedere al calității vieții, al democrației, ci și al contribuției militare la apărarea comună.

Seara, cină la un castel de vânătoare, la vreo oră de drum, cu autobuzul. Nu complet restaurat încă, dar sala de banchet foarte frumoasă. În balcon, muzică barocă: Vivaldi, Albinoni.

Karsten Voigt a vorbit despre cele trei Rome: Roma, Constantinopole și Moscova. Trebuie să fim împreună pentru civilizație... Trebuie să spun că am rămas deconcertat. Ce legătură au astfel de speculații cu ceea ce facem noi la AAN?

Duminică, 8 Octombrie 1995

Excursie la Castelul Casei de Savoia din Rocca...? (Trebuie să verific, căci îmi scapă numele). Construit încă de pe vremea Ducatului în serviciul Habsburg. Nenumărate tablouri (se zice, aproape 2000!). Printre ele, Eugen de Savoia, care, împreună cu Sobieski, a salvat Viena, în 1683.

Marți, 10 Octombrie 1995

Cu Lufthansa în zbor de la Torino la Frankfurt.

Ieri, s-a încheiat sesiunea de toamnă a AAN. Din punctul nostru de vedere, al României, totul a decurs perfect.

La ședința plenară au vorbit Willy Claes și ambasadorul SUA la NATO, Robert Hunter. Petre Roman i-a pus o întrebare primului, eu – lui Hunter. Roman: „Are NATO deja o idee despre condițiile existente, acum, în țările petiționare? Au primit informații la NATO dacă recomandările militare sunt sau nu executate?". Claes nu era tocmai la curent, dar întrebarea sublinia faptul că noi, România, stăm bine în această zonă a condițiilor pe care trebuie să le îndeplinim ca să ne calificăm.

Eu m-am referit la Rezoluția No. 7 a Camerei Reprezentanților din SUA, care preconizează intrarea în NATO în eșaloane. Clinton și Secretarul de Stat adjunct, Halbrooke, au declarat în repetate rânduri că nu există o listă, că nu se va acorda nici o prioritate unor țări. Țările care se califică vor fi invitate să intre în NATO în ordinea în care îndeplinesc condițiile cerute. Răspunsul lui Claes, vag. Acum se lucrează la evaluarea situației din Europa Centrală și de Est. Mie mi-a spus Hunter că toate parlamentele celor 16 membri deplini ai

NATO trebuie să aprobe intrarea unei noi țări. Deci, Administrația SUA trebuie să țină cont de opinia Congresului. N-are nici un rost să propună intrarea unei noi țări dacă n-are șanse de a fi aprobată de Congres.

Multe alte discuții în jurul Rezoluției Finale. Roman a reușit cu două din amendamentele lui. Sunt încântat. Mai ales că a acceptat să abandoneze amendamentul care includea și „disputa româno-ungară" printre cele care trebuie rezolvate.

Eu zic că **nu există** o dispută româno-maghiară. Granițele sunt recunoscute de Ungaria. Rezolvarea problemei interetnice româno-maghiare trebuie să rămână o problemă a noastră, internă. Noi n-avem și nu trebuie să avem o intervenție din afară pentru rezolvarea ei.

Seara, cină splendidă la Villa Sassi, un restaurant pe un deal deasupra orașului. Ne-au primit în costume medievale, bărbații înarmați, iar fetele, toate tinere, în costume naționale. Savoiarzii sunt foarte mândri de tradiția lor. Și au de ce. Doar ei au făcut unitatea Italiei.

La Frankfurt, dezastru. Nu găsesc nicăieri o cameră de hotel. În fine, prin Părintele Jacotă, găsesc o cameră la Hotelul Lucullug din Offenbach. E ținut de o doamnă Lucia, al cărei soț s-a întors în România, cu fata lor cea mare. Ea are alți trei copii mai mici cu ea aici. După cum am aflat, mai târziu, atât preotul, cât și Lucia sunt tratați drept „comuniști" de vechii exilați, cum e Roșeanu.

Târziu, vin și Liviu Petrescu cu Rodica Voinescu, cei care se ocupă cu marketingul Editurii noastre, Progresul Românesc.

Vorbesc și cu Roșeanu la telefon. Îl căutasem de mai multe ori, în zadar. Vine și el, împreună cu Constantin Mareș, la lansarea cărții *Clive și Ana*, mâine, la Târgul internațional de carte.

Îmi place cum arată cartea. Dan C. Mihăilescu i-a scris o introducere sub titlul „Mândria de pe urmă". Echilibrată și profundă. A înțeles ce-am căutat să exprimăm Bunty și cu mine.

Joi, 12 Octombrie 1995

În avion spre București. Ieri, cartea lui Iliescu a fost lansată de aceeași editură care a publicat și cărțile lui Ceaușescu. Mare tam-tam. A sosit cu o suită întreagă, printre care Meleșcanu. Editura a produs un pliant cu mai multe materiale în nemțește: biografia autorului, cuvântările lui etc. Chiar și fotografii.

Când a intrat în sală – destul de mare, vreo 200 de persoane –, s-a oprit la mine. Am stat puțin de vorbă despre cărțile noastre. M-a întrebat cum au mers lucrurile la Torino. „Ca de obicei la AAN. Excelent, i-am răspuns. Nu se mai pune problema de a intra în două sau mai multe eșaloane. Intră țările care și când se califică".

A avut o prezentare în nemțește. A vorbit nu prea lung în englezește, cu

note. La întrebările, mai ales generate de unguri, despre minorități, legea învățământului etc., a răspuns lung, mult prea lung, cu lux de amănunte.

La 11.45, am plecat la standul nostru. Am făcut turul standurilor din apropiere și am cumpărat cele trei volume despre Transilvania publicate la Budapesta, în englezește. Condițiile tehnice, perfecte.

Am început abia pe la 12.20, căci am așteptat să vină reprezentanții presei, care rămăseseră la Iliescu. Vreo 20 de oameni reprezentanți ai mass-media din România. Kleininger, de la TVR în maghiară și germană, a rostit câteva cuvinte. Apoi, le-am vorbit eu. Cum Kleininger a recunoscut că n-a putut să citească piesa de teatru, le-am explicat eu povestea. Klaus Francke a venit cu o asistentă înaltă, distinsă, din Timișoara, jumătate nemțoaică, jumătate româncă. Radu Roșeanu a venit cu Constantin Mareș, care m-a luat deoparte, să mă convingă să-l susțin pe Iliescu, eu urmând să fiu No. 2 în țară, adică Președintele Senatului. Ceva de neînchipuit. Roșeanu îmi sugerează să finanțez ziarul pe care Dinu Mussulis vrea să-l scoată. Absolut absurd!!

Lumea vine și-mi cere autografe. Îl văd și pe Liiceanu. Îi dau și lui o carte și-i scriu în dedicație că am citit una din cărțile lui, la sugestia prietenului nostru comun Dinu Noica, dar n-am înțeles-o. Și am semnat: „Cu admirație". „Am să încerc să scriu ca să se poată înțelege", mi-a replicat când a citit dedicația. Fără nici un pic de umor. Poate și eu am fost neînțelept să fac această butadă.

Rădulescu, de la Rodipet, în standul alăturat. Am vorbit și cu el. Cum nu avea *Cotidianul* etalat, i-am adus câteva exemplare. A găsit un loc, înlocuind *Tineretul Liber*, mi se pare.

Am oferit niște vin, am dat interviuri și m-am întors la hotel, ca să fiu disponibil la timp pentru un interviu din București. Am luat cina singur și m-am culcat devreme.

La București, vreme frumoasă. Mă așteaptă nenumărate probleme. Mă bucură, însă, o scrisoare foarte frumoasă de la Părintele Leo O'Donovan, Rectorul Universității Georgetown.

Mă duc la recepția dată de Gherman și Năstase participanților la sesiunea Uniunii Interparlamentare. Vorbesc cu Doamna Laura Kurght, șefa delegației britanice. Un diplomat a crezut că e soția mea. „My wife is also English, but this lady, unfortunately, is not my wife", am zis.

I-am pomenit lui Văcăroiu de scrisoarea mea. „Știu că m-ați căutat, dar mi-a fost imposibil să vă telefonez", mi-a zis. N-a văzut scrisoarea noastră. Să i-o trimit mâine prin curier.

Vineri, 13 Octombrie 1995

Cerghizan și Marian îmi telefonează. Fărcaș afirmă că au primit un fax de la Ion Diaconescu prin care li se cere să valideze alegerile organizației municipale. Îi telefonez lui Diaconescu. Neagă că ar fi trimis un astfel de fax. Îmi spune că Dejeu ezită. Nu vrea să meargă să supravegheze ședința de mâine. Îi telefonez și eu. Tot așa îmi răspunde. N-are mandat să intervină. „Prezența dumitale, prestigiul dumitale sunt necesare, ar fi foarte bine să mergi. Pentru Partid, ca să se vadă că alegerile sunt corect făcute", îi spun. Se va gândi.

Îi explic lui Diaconescu ce se pregătește. Categoric, nu e vorba de validare, ci de alegeri. Așa am decis împreună când ne-am întâlnit la Camera Deputaților cu Matei Boilă și Dudu Ionescu. Le comunic acest lucru lui Marian și lui Cerghizan. Ei se tem. Dacă nu se vor face alegeri, atunci vor ieși din sală.

Varlam vine să mă vadă. Ochia a fost dat afară de Coposu îndată ce a aflat că eu sunt gata să-l numesc consilier pe Ionuț Gherasim. L-a numit pe el, în locul lui Ochia.

Sâmbătă, 14 Octombrie 1995

Mergem la nunta lui Ștefan Mamulea cu Adina Mustață. De la 3.00 încolo, nuntim. Ceremonie frumoasă în Biserica de lângă Senat. Preoții și corul au cântat splendid. Recepție mare la hotel. Vreo 50 de meseni. Am stat până după 10 seara. Mustață, fratele Adinei, e și el din grupul tinerilor PNȚCD-iști. Toți sunt șocați de faptul că Coposu l-a dat afară din postul de consilier al grupului PNȚCD din Senat când a aflat că eu îi voi fi naș la nuntă.

Am remarcat că nici un membru de vază din Partid nu era prezent. Asta înseamnă că va fi marginalizat. E clar.

Duminică, 15 Octombrie 1995

Pe la 7.00 dimineața, îi telefonez lui Marian. 43 de oameni au semnat contestația „validării" alegerilor municipale. O va aduce ginerele lui, Lazăr, mâine, la București. Provincia trebuie alertată. Trif, de la Turda, el e om energic, el s-o facă. Dacă cei 72 din municipiul Cluj sunt validați, atunci provincia se va retrage în întregime. Asta ar fi o soluție. Altfel, e „dominația unei familii", s-a pronunțat Baba referitor la cei opt membri ai familiei Boilă la conducerea organizației PNȚCD.

Tia Șerbănescu vine pe la 12.00, dar nu stă la masă. Ea s-a gândit la oferta pe care i-am făcut-o. Da, ar accepta postul dacă Doina s-ar apuca de televiziune. Dar vrea și controlul financiar, nu numai redacțional, ceea ce i-am oferit fără înconjur. I-am explicat cum stau lucrurile. Cele două societăți sunt cuplate, așa că ziarul n-are o gestiune proprie. Nu poți să știi exact cât ne costă și nu poți să-i faci un buget propriu. Rămâne să ne mai gândim. Eu tot aș vrea ca ea să conducă ziarul și să facă din el ceea ce ar merita să fie.

Luni, 16 Octombrie 1995

Vine Ioan Lazăr de la Cluj. Nu-mi aduce contestația în legătură cu ce s-a

întâmplat Sâmbătă la Partid. Luăm un ceai împreună. Îl apostrofez pe Victor Marian la telefon. În fine, îmi promite să-mi trimită contestația, atât la sediul PNȚCD, cât și mie personal.

Ajung la sediu devreme. Îi explic lui Diaconescu că iarăși falsifică situația Boilești. Vor avea doar validarea celor 72 de delegați și refuză să recunoască delegațiile noilor Organizații din Mihai Viteazul și Iara. Ca să-și asigure o majoritate. Înțelege. Vine și Coposu. Nu mi se uită niciodată în ochi. Face el asta cu toată lumea?

La Conferința de Presă, fac un succint raport asupra sesiunii de toamnă a AAN. Încep cu o ironie la adresa lui Petre Roman, care, ca de obicei, a prezentat lucrurile ca să se evidențieze. Arăt care a fost întreaga echipă. Explic deciziile luate și subliniez importanța și respectul pe care ni le-am asigurat în această organizație, spre deosebire de celelalte: Consiliul European, OSCE, Parlamentul European, UEO etc. Menționez faptul că Roman și cu mine suntem raportori la problemele cele mai arzătoare referitoare la aspirația noastră de a intra în NATO.

Radu Vasile și Dudu Ionescu au fost delegații noștri la Congresul Partidului Conservator din Marea Britanie, la Blackpool. Li s-a spus că nu ne mai trimit aparatură de birou (calculatoare, faxuri etc.) pentru că n-am rămas în contact cu ei.

E absolut ridicol. De ce nu-mi cer mie să mă ocup de legăturile dintre partidele noastre? Doar Geoffrey Pattie mi-e bun prieten și am atâția alții, la vârful partidului, care m-ar susține. Cum i-am spus lui Dudu, după aceea: „Tu știi englezește. Această marginalizare a mea din partea lui Coposu e cum spune zicala: «You cut your nose to spite your face». E un fel de autodistrugere". „Da, așa e. Am ajuns să ne conducă șoferii". Referire la șoferul lui Coposu, prin care se trimit ucazurile.

Am condus dezbaterile. Dar, înainte, la Biroul Permanent am susținut cererea lui Sturdza-Popovici să se dea microbuzul Parlamentului pentru transportul deputaților la Băile Herculane la seminarul organizat acolo. Am pierdut cu 4 voturi la 5. Interesant că Raymond Luca a votat contra noastră.

Am avut, însă, succes cu „Omenia". Am obținut Sala Tapițeriilor și toate serviciile gratuit. Am arătat că în fundație nu se face nici o distincție între partide. La Iași s-a făcut, acum, o nouă filială. La Gorj e Președinte Ladariu (PSM). La Dolj e Senatorul Ionescu (PDSR) etc. Ne strângem laolaltă pentru o operă nobilă de caritate.

Marți, 17 Octombrie 1995

Zi enorm de încărcată. Și foarte grea. Începe cu protestul lui Diaconescu. *Cotidianul* a apărut cu o relatare sus, pe pagina întâi, ilustrată cu o fotografie a lui și cu un citat: „PNȚCD acceptă ideea ca Opoziția să aibă mai mulți candidați la prezidențialele din 1996!".

Pe la 9.30, mergem la mine în birou Diaconescu, Dejeu, Bădiceanu, Matei Boilă și Dudu Ionescu. S-a primit la sediul Partidului protestul contestației de la Cluj, semnat de 34 de persoane, cele care au părăsit sala. Cei opuși modului în care s-au ales la 30 Septembrie cei 72 de delegați au propus 32 de delegați. Matei i-a răspuns pe cei care erau pe listă, dar nu erau prezenți în sală. Atunci, s-a cerut ca și cei 72 să se identifice în sală. Matei și ai lui s-au opus. Tocmai pentru că mulți dintre ei nu erau prezenți. Nu mai era necesară prezența lor, „pentru că ei au fost deja aleși", a decretat Matei. Atunci, cei 32 s-au ridicat și au părăsit ședința.

Dejeu a rezumat discuția interminabilă. A zis: „De ce ați aplicat două măsuri, domnule Boilă? Cei 72, în urma ședinței pe care am avut-o la Cluj, erau doar candidați, la fel ca cei 32 de nou-propuși?". Matei iar s-a agitat. A vorbit și argumentat interminabil. Fără să convingă. A dat cifrele alegerilor, care dădeau o majoritate celor 72, chiar dacă se adăugau voturile celor 32 ieșiți din sală la votul contra. „De ce n-ați mobilizat mai mulți?", mi-a zis Dudu Ionescu după ședință. Are dreptate, suntem rău organizați. E adevărat că între cei 72 sunt clanuri și familii întregi, iar printre cei 2160 de membri, pe care aceștia i-ar reprezenta, mulți nu mai există. E cifra inițială, dinainte de 1992. Mulți dintre ei au decedat, au emigrat, au părăsit Partidul. Astăzi, cum afirmă Vâtcă, Secretarul Organizației Cluj, nu sunt decât 260 de cotizanți. Unde sunt, cine sunt ceilalți 1900 așa-ziși membri? De ce nu pun lista la dispoziția Secretarului Organizației județene, adică lui Vâtcă? Așa, lista nu poate fi verificată. E iluzoriu. Inventată în mare parte.

L-am chemat pe Victor Marian la telefon. I-am pus în legătură pe el și pe Diaconescu, care a făcut propunerea să fie o înțelegere: să fie cinci dintr-o parte și cinci din cealaltă în Comitet. Cu un Președinte neutru. Matei n-a vrut să audă de așa ceva. Eu accept imediat. A rămas ca mâine să vină delegația din județ.

Frölinger și Schwarzenbach vin punctual. Trebuie să-i fac să aștepte. Nu ne înțelegem. Da, ei sunt gata să recomande conducerii lor majorarea prețului tipăririi *Libertății* dacă le arătăm de ce nu putem face profit aplicând formula din contract. Deci, să le dăm voie să examineze operațiunea noastră. La același preț, cei din Cehia sunt mulțumiți. Imposibil să facem acest lucru.

Interviu, împreună cu Petre Roman, la Radio România pentru străinătate. Sunt total nemulțumit de modul cum ne-a pus întrebările. Întâi lui. De ce? A epuizat toate punctele principale. Ce să mai spun eu? Că sunt de acord cu el? Sau să spun aceleași lucruri. Am vorbit cât am putut despre importanța noastră „globală". Deci, calificarea noastră trebuie considerată nu numai prin prisma calității democrației noastre, care lasă de dorit, ci și prin prestația noastră actuală și mai ales potențială la mărirea puterii militare a Alianței. I-am lăsat,

apoi, să facă ce vor. M-am întors la Frölinger și la Schwarzenbach. Am stat de vorbă, am băut o sticlă de șampanie împreună și a rămas să revenim asupra problemei după întoarcerea mea de la Washington.

Stănescu „Doctorul" mi-a spus că Radu Vasile și Dudu Ionescu s-au întors de la Congresul Partidului Conservator din Blackpool cu coada între picioare. România nu este printre țările care trebuie să intre în NATO și Partidul nostru nu va mai primi, în viitor, ajutoarele importante pe care le primeam de la ei în trecut. În ambele probleme, dacă aș fi fost eu reprezentantul PNȚCD, obțineam altceva. A venit și Dudu Ionescu, tocmai atunci, în birou. A reconfirmat că așa s-a întâmplat. I-am spus că Sir Geoffrey Pattie, Chairman-ul partidului, mi-e prieten personal. De ce nu-mi cere mie Partidul să mă ocup de aceste probleme?

Seara, i-am avut la cină pe Generalul Clocquet, Deputatul Bárányi și Sebök László. Au venit să-mi ceară sprijinul pentru Cavalerii de la Malta. Ei au un program important în România și vor să-l extindă. „Șoneriu va rămâne ambasador al Ordinului, dar răspunderea pentru România a fost dată Baronului (Graf) Harting din Austria. Ordinul în România va fi reorganizat".

Miercuri, 18 Octombrie 1995

Pe la 8.00 dimineața sosesc, cu mașina, fruntașii țărăniști din Cluj, din Turda și din Câmpia Turzii. Au venit să conteste alegerile din 14 Octombrie. Au fost programați pentru ora 10.00 a.m., astăzi, la sediul central al PNȚCD. Nu știu cine-i va primi, dar sper că vor fi cei trei delegați (Dejeu, Bădiceanu, Dudu Ionescu), Coposu și Diaconescu.

Punctele principale, care explică situația. La organizația municipală nu avem 2160 de membri. Mulți au plecat din Partid, chiar din țară, sau au decedat. Cotizanți sunt doar 260. Lista trebuie verificată. S-au înființat mai multe organizații PNȚCD în comune. Președinții acestora ar trebui să fie membri de drept. Nu s-a acceptat acest lucru. La ședința în care s-a lansat invitația pentru alegeri, Farcaș a anunțat că, potrivit Statutului și numărului membrilor cu drept de vot, municipiul are dreptul la 54 de delegați. Abia mai târziu, când și-au dat seama că sunt în pericol să nu întrunească o majoritate, au „inventat" noi membri și așa au ajuns să aibă 72 de delegați.

La ședința Biroului Permanent al Camerei, reușesc să obțin microbuzul pentru Popovici-Sturdza și Seminarul ce se organizează la Băile Herculane pentru „administrația locală". A fost o luptă. S-au opus virulent Raymond Luca, Ovidiu Petrescu și chestorul Stoica. Dar, supusă la vot, propunerea a fost adoptată.

Grabowski îmi dă un proiect de acțiune, pentru a se asigura candidatura și alegerea mea ca Președinte al țării. Interesant. Dacă mă decid, trebuie să țin seama de ce zice. Șerban Madgearu mi se plânge că n-are bani pentrru *Românul Liber* și că Doina alungă oamenii buni de la *Cotidianul*.

În fine, Florea din Pitești. După el, am mare popularitate în Pitești și în Argeș în general. 8 dintre cei 11 delegați sunt pentru mine. A fost o altercație între el și Rizescu la Conferința județeană condusă de Diaconescu. Rizescu, pentru a dovedi că Florea nu e pe linia Partidului, că nu mă consideră pe mine mai bun candidat la Președinție decât Constantinescu, a citit scrisoarea lui Florea către mine. Foarte elogioasă mie și critică la adresa lui Coposu. Deși Diaconescu a încercat să-l oprească, Florea a insistat. Eu aș fi mai bun pentru că: 1) sunt PNȚCD-ist; 2) am scris cărți profetice de analiză politică pe vremea când eram exilat; 3) am plecat cu nimic și am făcut avere, deci sunt priceput; 4) sunt respectat și ascultat în cancelariile occidentale și 5) câți ar fi lăsat confortul pe care-l am în Occident ca să fiu atacat și insultat aici... Se pare că a fost aplaudat și Rizescu, dezaprobat. Rizescu a fost atât de aferat încât, în confuzie, când a dat să se așeze pe scaun, a făcut-o alături, căzând pe jos. Scenă patetică. „90% dintre argeșeni sunt cu dumneavoastră", îmi spune.

Ce mă surprinde mai mult e faptul că Rizescu a votat pentru Ciumara la alegerea candidatului nostru la Vicepreședința Camerei. Pițigoi a văzut cum a completat buletinul de vot, i l-a arătat lui Ciumara și, apoi, mi-a făcut mie cu ochiul, ca să mă asigure că votează cu mine. De altfel, după ce m-am instalat în biroul meu, Rizescu a venit să mă felicite și să-mi spună direct că a votat pentru mine!!

Menționez cazul pentru că ilustrează perfect duplicitatea, lipsa de integritate, turpitudinea chiar, ce le întâlnești peste tot în România. Poporul e grav afectat. În Parlament, colegii mei, cu foarte puține excepții, se comportă astfel. Nu judecă singuri. Fac pe plac șefului, căci de șef depinde, în primul rând, plasarea pe listele electorale și locul ce li se acordă. Apoi, rolul ce li se alocă și posibilitatea, după câștigarea alegerilor, de a intra în guvern.

Rizescu, de exemplu, a beneficiat de sprijin masiv din partea mea; mai ales în ziar. Și întotdeauna vine să stea lângă mine, îmi vorbește aproape lingușindu-mă etc. Și iată!

Joi, 19 Octombrie 1995

A ieșit bine, în *Cotidianul*, articolul-interviu cu Diaconescu. În tot cazul, el e mulțumit. Corectez prezentarea mea și i-o faxez lui Lawrence Orton la Georgetown University. În fine, îi trimit Patriarhului articolul din *Cronica Română* și *Alfa și Omega* cu interviul pe care mi l-a luat Costion.

Seara, la canadieni. Noul ambasador dă o recepție pentru Gildas L. Molgat, Președintele Senatului. Familia lui e originară din Bretagne. În fine, îl cunosc și personal pe Mateescu-Matte. Știam unul de altul de mulți ani. Interesant om. Are 81 de ani, dar arată mult mai tânăr, mai ales că-și vopsește părul, un fel de castaniu foarte deschis. Și mai are destul. L-au făcut cetățean de onoare cam peste tot. Halaicu vrea și el să-l facă cetățean de onoare al Bucureștiului,

dar Matte refuză, zice el.

Meleșcanu mă întreabă, într-un grup de vreo cinci oameni, dacă voi candida. „Trebuie să mă propună cineva", i-am răspuns.

Bădiceanu va merge mâine la Cluj. Își dă seama de situație. Cred că va fi corect. Și ceilalți doi, Dejeu și Dudu Ionescu, sunt conștienți că Fărcaș a sporit numărul membrilor PNȚCD din municipiul Cluj cu vreo 600 de la o săptămână la alta, ca să-și sporească alegătorii de la 54 la 72!

Astăzi, a avut loc ședința PDSR. Critică. E vorba să-l scoată pe Corneliu Vadim Tudor și PRM din coaliție. Moses s-a declarat deja pentru această soluție. Cum îl susține pe Iliescu, vrea să-l ajute să-și îmbunătățească imaginea în Occident. Iliescu va merge din nou în SUA, la New York, să vorbească la Națiunile Unite.

Vineri, 20 Octombrie 1995

PRM a fost înlăturat din coaliție. S-au dat tot felul de justificări. Una singură contează: Iliescu vrea să-și îmbunătățească imaginea în Occident. S-a scăpat de antisemiți, antimaghiari, șovini, care nu încetează să revendice teritoriile la răsărit de Prut. C.V. Tudor califică decizia PDSR drept „dezastru național, ce va avea grave consecințe". L-am ascultat la radio. Eram în mașină, în drum spre Cluj. Din partea PDSR a vorbit Ion Mânzatu. Cei patru Secretari de stat PRM și Prefectul lor și-au dat demisia și Corneliu Vadim Tudor și-a dat demisia din Comisia de Apărare a Senatului. Rămâne de văzut dacă i se va ridica imunitatea parlamentară.

Alfred Moses, ambasadorul american, e arhitectul manevrei. Guvernul nu mai are o majoritate asigurată în Parlament, dar nu-i văd pe PRM-iști votând cu Opoziția. În plus, Manolescu, în numele PAC, aplaudă măsura și anunță că va susține un guvern minoritar.

Dimineața, la sediu. Avem ședința Biroului Permanent.

Dudu Ionescu se apără împotriva unei relatări a lui Vlad Roșca care-l incriminează, oarecum, pentru dispariția unor calculatoare din cele primite de la Partidul Conservator Britanic. Ar trebui să intervin și eu în această problemă. Atât Geoffrey Pattie, cât și Peter Emery (al cărui agent electoral e prietenul nostru Cobley) îmi sunt prieteni. Îi pot, apoi, ruga și pe Bernard Braine, Peter Blaker etc. să intervină. Ridic și eu problema atacurilor la care am fost supus la Târgu-Jiu de Săndulescu. Am citit mesajul ce mi-a fost lăsat pe „repondeur" și-l întreb pe Săndulescu dacă e adevărat. Solemn, îmi declară că e o invenție. Va trebui să mai verific, dar m-am declarat mulțumit.

Sâmbătă, 21 Octombrie 1995

Am venit aseară la Cluj cu mașina. Prietenii mei (Marian, Cerghizan, Vâtcă și Radosav) vin la mine la hotel când luam micul dejun. Sunt cu toții deprimați. Dejeu i-a validat pe toți cei 72 de delegați ai municipiului Cluj-Napoca. Deci, toți pentru Matei Boilă. Ziarul local publică un articol despre aripa fundamentalistă Boilă și aripa Rațiu mai conciliatoare, gata să colaboreze cu PDSR, la care, se pare, și Coposu aderă acum.

Ședința a fost condusă de Dejeu, asistat de Bădiceanu și Laurențiu Dumitrașcu, Secretarul General al Tineretului PNȚCD. Știam că am pierdut, pentru că, aseară, Dejeu și Bădiceanu au validat mandatele de delegat ale celor 72 de „aleși" la Organizația municipiului Cluj-Napoca. Totuși, dacă toți cei din Gherla, Dej, Huedin, Turda și Câmpia Turzii i-ar fi votat pe oamenii noștri, am fi avut o majoritate de unul sau două voturi. N-a fost să fie. S-a comis o trădare, Victor Marian crede că Vlad și cei de la Câmpia Turzii au făcut-o. Mă surprinde, pentru că, în pauză, după votare, când se numărau voturile, Vlad a venit la mine cu fiul lui, pe care l-am ajutat să fie primit de Klaus Hening pentru o posibilă bursă British Council. De asemenea, se presupune că soții Medrea din Turda ne-au trădat. Rezultatul: toți cei 31 de membri aleși ai Comitetului județean au fost ai lor. La alegerea Biroului s-au adăugat membrii de drept. În total, au fost 43 de voturi. Matei a primit 35 de voturi și eu 8 pentru Președinție. Pentru mine au votat Mihăilescu, Lia Gherasim, Marino, Sălcudeanu și eu, plus alți trei. Cine oare? Interesant de aflat. În tot cazul, înfrângerea a fost decisivă.

Membrii Biroului au fost desemnați prin vot secret în ordine numerică: Radu Sârbu, Fărcaș, Vida-Simiti, Horoba, Vlad, Chicinaș, Monica Moldovan și, din partea organizațiilor speciale, Tudor Boilă (deci, pentru Organizația Muncitorească Femei, TUNȚ și Tineret). Matei Boilă l-a desemnat pe Ovidiu Pană drept Secretar General.

La Organizația județului Cluj avem, deci, o dominare totală a Boileștilor. Trebuie să recunosc că n-am știut să manevrez și, la drept vorbind, n-am vrut s-o fac. M-am lăsat manevrat. În primul rând, acum doi ani, la alegerile din 1993, când l-am ascultat pe Coposu și nu m-am prezentat.

Miercuri, 25 Octombrie 1995

Tocmai ne-am întors de la recepția dată, în onoarea mea, la Universitatea Georgetown. Foarte multă lume. Neașteptat de multă lume. Mâncare bună, băutură multă și la discreție. Calitativ, participare foarte interesantă. Fostul ambasador Roger Kirk și soția (Betty), Jonathan Rickert și Gend, soția lui, Mateescu-Matte și Beatrice Strauss, Chuck și Loraine Percy, împreună cu Gail, Scala, Enache, George Pătrașcu, soții Charles Frost, care acum lucrează pentru Senatorul Hartfield, nevasta lui Frank Wolf (Caroline), Ronald Linden, de la Universitatea din Pittsburg, Robert Mclean (Preventive Diplomacy Program) și mulți alții, printre care trebuie să-i numesc pe soții Tismăneanu și pe Gaetan.

Balzer a rostit câteva cuvinte ca să explice că nu e vorba de o catedră sub

egida celei de Studii Rusești. Părintele Leo O'Donovan a vorbit foarte elegant despre mine și m-a citat din *Contemporary Romania*: pasajul despre patriotism.

Mi-a venit mie rândul. Am fost foarte nervos. M-am căznit patru zile cum să vorbesc. Am optat pentru un amestec de infuzie afectivă și de realism practic. Am descris, cu un cuvânt, ce m-a făcut să creez această Catedră. L-am citat și pe Ion Codru-Drăgușanu (despre patriotism). Textul cuvântării mele a fost înregistrat, așa că nu-l repet. Reacția a fost excelentă. M-am îngrijorat degeaba. Sau, poate, cuvântarea a ieșit bine tocmai pentru că eram atât de îngrijorat!

La prânz, ne-a invitat, la Clubul Cosmos, ambasadorul David Newsome, care e „Interim Dean of Edmund A. Walsh School of Foreign Service". Numai Indrei, Nicolae, Orton, Harley și Margy Balzer și eu, bineînțeles. Am ridicat din nou problema apartenenței Catedrei „Ion Rațiu" la Secția de Studii Rusești. Am primit asigurări că va fi independentă și în nici un caz sub cea rusească.

Să nu uit. La sfârșitul cuvântărilor, Părintele Leo mi-a dat o fotografie mare montată a întregului campus, luată din elicopter. Și un scaun, „a chair", adică o catedră!

I-am mulțumit și am adăugat: „Așa ceva n-are Ion Iliescu".

Joi, 26 Octombrie 1995

La Conferința AAA&SS, programul despre relațiile româno-americane. Au vorbit Glenn Torrey de la Emporia State University, Joseph Harrington, de la Framingham State College, Robert Weiner, University of Massachussetts (Boston) și Paul Quinlan, de la Providence College, Rhode Island. Comentarii din partea lui Ernest Latham.

Am luat și eu cuvântul, să spun că nu se poate vorbi de o politică a SUA față de România. Mai degrabă, e vorba de *absența* unei asemenea politici. Trăim doar în ultimele luni un început de politică ce pare a urmări o stabilitate în România, cu sacrificiul democrației. E o formă atenuată, dar similară celei din anii '70, când Ceaușescu a fost susținut de dragul fărâmițării Puterii moscovite.

Cina cu Chuck și Loraine Percy, la Clubul City Tavern, înființat în 1796 ca un fel de hotel. Aici a locuit Președintele John Adams, în 1801, când venea din Philladelphia să inspecteze construirea capitalei Washington.

Vineri, 27 Octombrie 1995

Din nou la Convenția Națională 1995-AAA&SS. Începe la 8.00 a.m. Subiectul: „Energing Political Pluralism in Romania". Au vorbit Dorel Șandor, Dan Pavel și Stelian Tănase. Au comentat Vladimir Tismăneanu și Gail Kligman. Nu m-a impresionat decât că a participat foarte multă lume. N-am intervenit. Moderator a fost Katherine Verdery.

Interviu pentru TVR 1, cu Vartan Arachelian. Cred că a mers bine. John Davis vine punctual să ne ducă la ei acasă. Foarte plăcut.

La micul dejun, dat alaltăieri de Iliescu la New York, vreo 50 de persoane. Asistat de Meleșcanu, a făcut o bună prezentare pentru a atrage investiții în România. Toți cei prezenți, oameni de afaceri. „I did not see anybody getting out his cheque book...", a fost concluzia lui John.

Elisabeth s-a dus direct la aeroport, pentru Savannah. Eu m-am oprit în colțul Wisconsin Avenue, N Street. Gail și fetița lor mică erau acasă. Mi-a făcut mare plăcere, am fost fericit în casa lor: 3236 N Street, N.W.

M-am oprit și la Hank Berkowitz și la vânzătorul de vinuri etc., unde mă aprovizionam. Ambii m-au salutat ca pe un vechi și intim prieten.

Duminică, 29 Octombrie 1995

Am sosit, ieri, la București. Am schimbat avionul la Viena.

Sunt foarte deprimat. L-am văzut și pe avocatul Jack W. Buechner din firma Manatt, Phelps, Phillips, dus la ei de Gaetan.

Nu m-a impresionat. I-am spus că bani înainte nu avansez. Dar dacă sunt în stare să-mi facă o propunere clară pentru a-mi obține sprijin aici în campania electorală, atunci să stăm de vorbă.

„I know any number of Congressman. I have an open door to them. I want much more than that from you, if you think that it's worth your while to support me", i-am zis. A lămurit puțin lucrurile. Avocații ăștia din Washington se specializează în a deschide ușile la autorități pe bani (adică contra cost. Și costul se ajustează pe măsura buzunarului clientului).

Luni, 30 Octombrie 1995

La Conferința de Presă a PNȚCD, Gabrielescu a relatat vizita reprezentanților Institutului Europei la Moscova. Pericolul pentru noi rămâne Rusia. Tot îi trăgea cu Armata 14-a, care are la dispoziție „400 de milioane de tone de muniții". În cele din urmă, un gazetar s-a sesizat: „E vorba de 400.000 de tone, domnule senator, probabil!?" „Ah, da, așa e. O scăpare, inevitabilă cu milioanele de care suntem înconjurați".

S-a explicat destul de bine. Moș Teacă!

I l-am prezentat pe tânărul Mureșan lui Diaconescu. E de acord să-l numesc Consilierul meu.

Ședința Biroului Permanent, fără incidente. Sorin Lepșa s-a aflat în treabă și a obiectat la ideea de a da medalia Camerei Deputaților celor care au asigurat succesul sesiunii 1995 a Uniunii Interparlamentare. Cordillon și Seguin ne-au scris să ne felicite pentru organizare. E destul!

Am condus dezbaterile Camerei la răspunsurile ministerelor și interpelările deputaților.

La sfârșit, eram doar vreo 10 membri prezenți. Pițigoi și Balaban s-au plâns că Ministrul pentru Relația cu Parlamentul, Ninosu, nu era prezent. La încheierea ședinței, am zis: „În spiritul de fair play și de dragul stenogramei, trebuie să informez Camera, numeric slab, dar calitativ excelent de bine reprezentată, că domnul Ministru și-a cerut anticipat scuze, pentru că trebuia să fie prezent la Senat".

La plecare, Țepelea îmi spune că lui Coposu nu-i merge bine. Ajuns acasă, nevasta lui Ghiga îmi dă știrea că e la Reanimare la Spitalul Municipal, pentru insuficiență respiratorie.

Citesc în *România Mare* articolul în care sunt atacat pentru că vreau să-l numesc pe Vladimir Tismăneanu la Georgetown University.

Și înșiruie șapte. Nu rău. Dar cine or mai fi și ăștia, căci nu pot descifra semnătura?

Mare agitație pe chestiunea reînnoirii contractului nostru de închiriere a localului din Calea Plevnei 114. Colonelul Mișcoci vine cu Doina și-mi arată apostila lui Tinca pe Raportul MApN, care recomandă ca noi să fim unicii ofertanți la licitație, pentru că suntem vechi și buni chiriași. Telefonez la Văcăroiu și la Tinca. Nu-i găsesc, dar primesc mesaj că dosarul cu cererea noastră e la Hrebenciuc. Când vine pe fir, îmi spune că rezolvă problema mâine. Să-i trimit Raportul MApN. M-am executat. Interesant de văzut dacă se rezolvă.

Marți, 31 Octombrie 1995

Ziarele sunt pline de internarea în spital a lui Coposu. *Evenimentul Zilei* îi dă o pagină întreagă. Mihai Carp, de la Ambasada americană, vrea amănunte. Îi spun tot ce știu, ceea ce nu e mult. *Ziua* are un titlu mare pe prima pagină: „COPOSU se luptă cu Moartea". Macabru și de prost gust.

Dau interviuri. Vorbesc de mai multe ori cu biroul lui Hrebenciuc, pentru că am primit o scrisoare care mă informează că cererea mea către Văcăroiu referitoare la închirierea imobilului din Calea Plevnei a fost respinsă. Sunt foarte curios să văd cum se va rezolva această problemă. Numai printr-o hotărâre guvernamentală, mă informează directoarea de cabinet a lui Hrebenciuc.

Weber, Ioan Mureșan, Marcu, Alecu, toți vin, separat, să-mi vorbească despre nevoia de a acționa acum. Sunt patru grupuri, îmi spune Mureșan: al lui Diaconescu, al lui Ciumara, al nostru și acum, în ultimele zile, al lui Radu Vasile. Pentru moment, să nu fac nimic, îmi recomandă Mureșan. Ei se vor întruni ca să examineze situația. A vorbit deja cu Dinu Patriciu și Horia Rusu, care sunt pozitivi. Toți parlamentarii noștri își dau seama că pericolul e ca PNȚCD să se scindeze dacă moare Coposu.

Pe la ora 16.00, plec la Spitalul Municipal. Mă primește Directorul Oprescu. Cu el, în jachetă albă de medic, era Ulm Spineanu. Am stat de vorbă.

Starea lui Cornel e gravă. N-au avut dosarul lui medical ca să-și poată da seama de antecedente. Și nu-l putea face să vorbească prea mult, căci îl obosea peste măsură. Mi-a confirmat că a fost operat de cancer la plămâni și vorbea de o lobotomie. Ceea ce înseamnă că a avut metastază la creier. Doctorul Baican vine azi cu avionul și aduce dosarul cu el. M-am oferit să aduc orice medicament din Vest sau să-i ajut în orice alt fel. Au de toate, mă asigură.

Cornel nu poate fi vizitat, căci respirația îi e asigurată artificial și e sedat. M-au dus pe un lung coridor, fiind fotografiat, la tot pasul. Ajuns în camera unde era adunată presa, mi-au pus tot felul de întrebări, la care invariabil am răspuns că-i dorim însănătoșire grabnică. Am confirmat că ne cunoaștem încă din tinerețe, de pe băncile universității, și că am fost în continuu contact cu el după eliberarea lui din închisoare.

Astăzi, s-a discutat legea partidelor în Cameră. Am dat un interviu, seara, la Tele 7abc, împreună cu alți doi. Nimeni n-a putut dezvolta bine răspunsul la întrebările ce ni s-au pus de la publicul telespectator.

Am băgat de seamă, însă, faptul că lipsea Roxana Costache, deși ea mă invitase să particip la program. Am făcut-o pentru că îi promisesem, ca s-o ajut în disputele lor interne.

Miercuri, 1 Noiembrie 1995

Starea lui Coposu, neschimbată. Șansele de recuperare sunt nule. Dar acest lucru nu se spune.

După-amiază, la 5.00, întrunirea parlamentarilor PNȚCD. Diaconescu face o relatare a situației. Coposu a ținut legăturile cu străinătatea în mâinile lui. Ar fi trebuit ca el să facă invitațiile pentru Congres. Bolnav fiind etc., nu le-a făcut. Acum, e prea târziu ca să obținem delegați importanți până la 8-10 Decembrie. „S-ar putea ca Președintele să decedeze, Doamne ferește! În care caz, ar fi un act de impietate să avem, îndată, un Congres". Într-un cuvânt, Diaconescu a pledat pentru amânarea Congresului până la 19 Ianuarie 1996. Diverse opinii. Vasile Lupu a sugerat 12 Ianuarie. În cele din urmă, s-a decis să fie 19 Ianuarie. S-a redactat un comunicat frumos, demn. Apoi, Matei Boilă a rostit un „Tatăl Nostru" și o „Născătoare".

Doctorul Baican a stat lângă mine. M-a cunoscut acum vreo 30 de ani, îmi spune. A fost la o serbare ACARDA la Londra. Foarte prietenos. Eu nu-mi aduc aminte de el. Când i-am spus că trebuie să plec în Turcia mâine, alarmat, mi-a spus să n-o fac. N-am putut să aflu exact de ce, pentru că au venit alții să-i vorbească. Dar am avut impresia că se așteaptă la un deznodământ curând. Mi-a spus că el stă aici doar trei-patru zile.

Senatorul Bădiceanu îmi cere un lift, căci locuiește lângă mine. „Veți candida la Președinția Partidului?!". Nu știu dacă e bine. După tot ce s-a spus că eram ahtiat să-i iau locul lui Coposu... „Da, eu cred că trebuie să candidați.

Eu n-am crezut niciodată că manevrați contra lui Coposu. I-am spus-o și lui Coposu. I-am spus-o și lui. Ăștia din jurul lui, ăștia îl informau".

În orice caz, eu prefer să fiu propus la Președinția Partidului de mai mulți membri. Eu n-am venit în țară să devin ceva. Dacă mi se oferă, atunci da, voi servi. Mi-a explicat că, potrivit Statutului, trebuie să-mi depun candidatura etc. El, personal, și ca el sunt mulți alții, ar vrea să iau Președinția. Să vedem câți?!

Ieri-seară am luat parte la o masă rotundă despre legea partidelor. La Tele 7abc, cum am notat deja. Interesant ce multă lume privește programul ăsta, căci am primit foarte multe felicitări pentru ce am spus. Inclusiv de la Năstase.

Azi-dimineață, Aura Florea, fiica lui Constantin Florea din Pitești, a venit să-mi aducă copiile scrisorilor lor către Coposu, care „le-a distrus viața". N-am avut nici timpul și nici inima să discut problema când Coposu e pe moarte. După aceea, a venit echipa de la NOVA TV. Mi-au luat un lung interviu. Se pare, satisfăcător.

O tânără, Mihaela Dan, de la *Tineretul Liber,* a început să-mi ia un interviu, dar l-am oprit când am văzut unde se îndreaptă. Același lucru cu revista *22*. Mi-au trimis niște întrebări la care nu pot să răspund în situația în care ne găsim. Le alătur „for the record". Dacă aș spune ce cred eu la întrebarea (3), ar trebui să utilizez un singur cuvânt: dezastruos.

1) În ce împrejurări l-ați cunoscut pe Corneliu Coposu și ce impresie v-a făcut?

2) Cum ați colaborat cu el?

3) Cum apreciați rolul lui Corneliu Coposu în acești cinci ani și jumătate și direcția pe care a imprimat-o el în viața politică?

4) Cum vedeți Opoziția și viața politică din România fără Corneliu Coposu?

Joi, 2 Noiembrie 1995

În avionul „Türk Hava Yollari", spre Istanbul. În timpul nopții, nici o schimbare. Doina îmi aduce ziarele de astăzi. *Azi* anunțase, în prima ediție, că Coposu a murit. În a doua proclamă: „Măgureanu i-a dat târcoale lui Coposu" și dă desfășurarea bolii oră de oră. Ba că a murit, ba că e aceeași situație. Mai anunță că „Gabrielescu vorbește despre Corneliu Coposu la timpul trecut și plânge", iar Emil Constantinescu „de la spital anunță că s-a sfârșit".

Măgureanu face o declarație uimitoare: „În calitate de vechi prieten și simpatizant al domnului Corneliu Coposu sau, așa cum îi place dumnealui să afirme, în calitate de consătean", așa a venit la spital. Doina e categorică: acum, Puterea nu mai are nevoie de el. Îl vor discredita și vor demonstra că *au colaborat*. Astfel, vor discredita și Partidul chiar și sub o nouă conducere. Eu nu cred acest lucru. Eu tot nu cred că Coposu a colaborat activ cu

Securitatea sau că a fost instrumentul Puterii, prin Măgureanu, în așa fel încât să nu pericliteze supremația lui Iliescu.

Am buna idee să merg la Parlament. Îi spun lui Diaconescu că plec în Antalya. Îmi cere să rămân în contact cu el, în caz că se întâmplă ceva. „Mă întorc imediat dacă e cazul", i-am spus.

Atât Mircea Ciumara, cât și Radu Vasile au fost salariații *Cotidianului,* m-a informat Doina. Până la alegerea lui Emil Constantinescu drept candidat CDR în Iunie 1992. N-am știut acest lucru. Dar e interesant. Să vedem ce se va întâmpla acum.

Vasile Lupu vine la mine în birou. E îngrijorat. Ce se va întâmpla. Cei din jurul lui Coposu l-au cam împins și pe el la o parte. L-au vrut pe Ciumara. Important e să rămânem uniți, oricine ar fi ales, i-am spus. „Trebuie să vorbim", a încheiat Lupu.

La Istanbul, m-a primit Oreste Ungureanu, Consilierul Comercial al Ambasadei, cel care a servit la Londra vreo șapte ani. M-a dus la Consulat. Apoi, pe jos, de la Taxim pe Istiqlal până la capătul tramvaiului. Adevărată podoabă istorică tramvaiul ăsta. Am stat în picioare pe platformă, lângă conductor. Tramvaiul, arhiplin. Am trecut și pe lângă Galata Sarai, unde am stat când eram cercetaș, prin 1931 sau 1932. Istiqlal mișuna de oameni. Prăvălii, restaurante, cafenele. Mi-am cumpărat o pereche de chiloți de baie, lukum și halva pentru cadouri la întoarcere.

La sugestia lui Ungureanu, mi-am lăsat paltonul și căruciorul pentru bagaje cu ei. Am greșit. Când am sosit în Antalya, ploua și era frig! O oră cu autobuzul până la sătulețul Simena, compus din nenumărate mici apartamente. Al meu e numărul 408. Când m-am întors de la cină, nu-l mai găseam pe al meu. În cele din urmă, m-a dus unul dintre angajații de aici cu căruciorul lui electric.

La telefon, Doina îmi spune că la televiziune și la radio se dă deja ceva asemănător „faire-parte"-urilor. Probabil că sfârșitul se așteaptă din moment în moment. Trebuie să fiu pregătit cu ceva, în caz de...

După vreo oră, la 0.20 a.m., ca să fiu exact, i-am dictat următoarele:

„O zi tristă pentru neamul românesc. Prin moartea lui Corneliu Coposu, națiunea pierde pe unul din cei mai buni fii ai săi. Încă din fragedă tinerețe Corneliu și-a dedicat viața idealului democratic și l-a servit cu tenacitate și perseverență până în ultima clipă.

Corneliu Coposu bine merită de la națiune.

Bunul Dumnezeu să-l odihnească!

Fie-i țărâna ușoară!

Ion Rațiu".

N-am vrut să spun un singur cuvânt despre neînțelegerile noastre și m-am ținut de preceptul: „De mortuis nihil nisi bene".

Cristi Teodorescu a pregătit un text foarte frumos și mult mai detailat, pe

care eu ar fi urmat doar să-l semnez. Nu e rău. Chiar dacă l-aș fi amendat puțin, n-ar fi fost exact ceea ce simt eu. Dar nu era nevoie să insist. Amândoi au găsit textul meu perfect.

Vineri, 3 Noiembrie 1995

Ședința e deschisă de Președintele Consiliului Atlantic al Turciei, Haluk Bayülken, fost Ministru al Apărării și fost Ministru de Externe. E a VI-a Conferință la Antalya organizată de ei. Un trimis special citește mesajul Președintelui Demirel. Vorbește Leo Verbruggen, într-o englezească impecabilă. Vorbesc, apoi, șeful Statului Major turc, ucraineanul Tkacenko. Dudley Smith de la UEO n-a putut să vină etc. Dar de notat că, imediat după cuvântarea lui de deschidere a Conferinței de Securitate și Cooperare în Mediterana și după citirea mesajului Președintelui Demirel, a anunțat că invită demnitarii prezenți, nu din regiune, și mă numește pe mine, „Vicepreședinte al Parlamentului din România". M-am sculat, în grabă, mi-am pus vestonul și m-am dus la tribună. Am subliniat importanța acestei conferințe, căci, deși marele pericol ce ne-a amenințat mai bine de 45 de ani a dispărut, rămân altele etc. Mica mea cuvântare, care s-a terminat cu asigurarea că România „will play its full party în this important activity", a fost foarte bine primită. Am primit nenumărate complimente, toată ziua.

După mine, a fost invitat Loïc Bouvard, bunul meu prieten. Dar el fusese informat, după cum mi-a relatat la prânz.

Cuvântări toată ziua. Mi-a plăcut cea a lui William van Eckelen, a Generalului Nezihi Çakar, a Consilierului Principal al Președintelui Demirel. Au vorbit un croat, un israelian. Interesant.

Cina a fost foarte stimulantă. Am stat la masă cu Prof. Robert Spencer, Atlantic Council of Canada, și cu Sami Cohen, care scrie o coloană în *Millyet*. Michael Durkee m-a impresionat. Ambasadorul Moldovei, Ion Botnar, a venit să-mi vorbească.

Cina a fost dată de Ismet Sezgiu, Președintele Adunării Naționale.

Peste tot, turcii ne primesc foarte bine pe noi, românii. Când în glumă i-am reproșat lui Hahuk că nu m-a avertizat de onoarea pe care mi-o face invitându-mă, primul, să le vorbesc, mi-a zis: „Știam că o să te achiți de sarcină ca întotdeauna, cu eleganță și competență". Evident, mi-a făcut plăcere. De altfel, la drept vorbind, mica mea cuvântare, spontană fiind din necesitate, poate a fost mai la obiect tocmai pentru că n-am avut răgazul să aleg între diverse alternative. Am spus, scurt, esențialul.

Sâmbătă, 4 Noiembrie 1995

Dezbateri toată ziua. Surse de conflict identificate. S-a vorbit mult despre Bosnia. Foarte mult despre importanța Turciei ca element de contact și legătură în Balcani, în Orientul Mijlociu, în Asia Centrală, Turcia fiind, însă, parte din NATO și Europa. Clinton, ne-a informat un fost ambasador turc, o consideră a treia țară din lume ca importanță. După SUA și Marea Britanie. Abia după Turcia vin Japonia, Germania, Franța, Rusia etc.

Am luat și eu cuvântul la sfârșitul conferinței. Deși n-am fost în formă, intervenția mea a fost foarte bine primită.

Rabin a fost asasinat de un evreu. Dumnezeu i-a poruncit s-o facă, a declarat tânărul student de 15 ani. Fanatismul e un adevărat dezastru.

Duminică, 5 Noiembrie 1995

Excursie cu autobuzul. Ne oprim la Myra, numele cetății antice. Amfiteatru, în bună condiție, deși un e restaurant. Blocuri de marmură, coloane sparte, pedimente sculptate, peste tot. Muntele, ca o cortină, găurit de multe mausolee. Ca în Petra, dar nu la fel de delicate. Totul, sculptat în stâncă. Bineînțeles, toate mormintele au fost jefuite, de-a lungul secolelor. Ne-am oprit la Iinike, un sat pitoresc de pescari. Apoi, la Caș. Am vizitat Biserica Sf. Nicolae din secolul al III-lea, acum în restaurare. Impozantă. Ca un templu roman, fără catapeteasmă.

Din greșeală, șoferul a greșit drumul la întoarcere. Ne-am tot urcat, până ce am ajuns, de la nivelul mării la cota 1320 m. Deci, pe Podișul Anatoliei. Călătoria a durat cu trei ore mai mult decât fusese prevăzută. Dar interesant. Lună plină, așa că am putut aprecia priveliștea. Foarte puțin populată această regiune. Pământ arabil, vegetație răzleață. Pinii de mare, strâmbi, predomină.

Cină bună, la întoarcere. Mi-am făcut bagajele și m-am culcat la 1.00 a.m., azi,

Luni, 6 Noiembrie 1995.

M-am sculat la 4.00 a.m. și am ajuns în Antalya la timp ca să luăm avionul de 6.00 a.m. la Istanbul. Am stat de vorbă cu soții Botnar, care mi s-au alăturat în timpul excursiei. El e ambasadorul Moldovei la Ankara. Vorbește foarte bine turca. Mic de statură, ochi vioi, inteligent. Cred că e bun romîm, dar recunoaște că mulți basarabeni se consideră moldoveni și vorbesc „moldovenește", **nu** românește.

La Istanbul, Ungureanu mă așteaptă la aeroport, cu paltonul și căruciorul meu. E foarte săritor.

Sosim cu vreo 40 de minute întârziere la Otopeni. Pe o ceață deasă, pământul acoperit de zăpada ce-a căzut, din abundență, ieri, toată ziua. Nu mai avea nici un rost să mă duc la Conferința de Presă a PNȚCD.

Am ajuns la timp pentru ședința Biroului Permanent. Apoi, perindare la mine. Deputații noștri sunt dezorientați. Își dau, acum, seama că Coposu, orice s-ar întâmpla, nu se mai întoarce la conducerea Partidului. Doctorul Stănescu nu-i mai dă nici o șansă. Dudu Ionescu își găsește scuze să mă vadă.

Să intervină pentru Irina Bojin, pe care „Ghibernea vrea s-o scoată din departament". Eu n-am nimic împotriva ei, dar arată teribil. Nu face impresie bună pe unde mergem.

Alecu îmi vorbește deschis. Mulți sunt pentru Diaconescu, care are un palmares bun în serviciul Partidului. Dar nu ia niciodată o decizie, n-are carismă. În privința asta, alții mă preferă pe mine. Pe Ciumara, prea puțini. Dar el ține foarte mult să devină Președinte al PNȚCD.

Să rămânem uniți, sugerez eu. Soluția ar fi să avem alegeri autentice și să acceptăm verdictul. Oricare ar fi el. Rămâne de văzut ce vrea Diaconescu. După Alecu, Nelu vrea să fie el Președinte. Ideal ar fi ca unul dintre noi să fie Președinte și celălalt Prim-Vicepreședinte și să lucrăm împreună în mod leal. Sunt complet de acord. Dar acceptă el așa ceva?

Marți, 7 Noiembrie 1995

Dau năvală peste mine, în biroul meu: Diaconescu, Țepelea, Dr. Baican, Dr. Maha, Ciumara, Dudu Ionescu, Sorin Lepșa, Barcan, șoferul lui Coposu. Dr. Maha ne explică situația. Acum un an și mai bine, a descoperit cancerul din plămânul drept al lui Coposu. Ar fi trebuit să i-l scoată complet, dar, la insistențele lui, i-a scos numai partea inferioară, unde era tumoarea. Dar cancerul a intrat în metastază, o tumoare i-a blocat parțial bronhia stângă. De aceea a avut atâtea dificultăți cu respirația. Acum, i-a scos această tumoare. Prognoza e bună, căci e un luptător. „Dacă ar fi fost tatăl meu, nu i-aș fi făcut operația", spune doctorul. Îl lăsam să se stingă. Acum, e torturat pentru unadouă luni de viață în plus. Metastaza nu se mai poate opri.

Am chemat-o pe Doina. I-a luat un interviu amplu Doctorului Maha. I-a făcut Maha și o schiță a plămânului și a tumorii. Diaconescu a interzis publicarea. Păcat.

Pe rând, au venit la mine Nelu Mureșan, Liviu Marcu, Alecu. I-am pus la curent. Ne-am înțeles ca Mureșan să ia legătura cu Pițigoi, omul lui Diaconescu. Să negocieze ca să mă accepte pe mine ca Președinte al PNȚCD. Eu nu cred că Diaconescu va accepta. Prea a suferit mult prin închisori. A venit și Otto Weber. M-au avertizat că nu se poate avea absolută încredere în Geo Cristea. Așa o fi?!

Lupuțiu a venit la 4.30 p.m. Îmi spune că a fost întotdeauna pentru mine, că tatăl lui m-a admirat. Știe multe despre Partid. A fost mâna dreaptă a lui Coposu, despre care crede că a fost influențat de Cicerone Ioanițiu, George Serdici și Emil Ghilezan. Toți au fost împotriva mea. „De ce m-a urât atât?", l-am întrebat. N-a negat. Am ridicat și problema banilor. „Știu", a fost reacția lui. E îngrijorat că nu mai sunt ardeleni în Biroul Permanent. Am rămas doar Țepelea și eu. „A cui e vina?", am întrebat. Nu l-a apărat pe Coposu. La sfârșit, mi-a cerut să-i dau niște bani împrumut. Am refuzat.

Vrea să joace un rol în Partid. De ce vine la mine? Crede că eu trebuie să conduc Partidul. Dar mai spune că așa e regula: după un ardelean, trebuie să urmeze un regățean. Adică, după Coposu urmează Diaconescu. El poate să mobilizeze sprijin pentru mine la Congres. Crede că ar fi mai bine să se amâne Congresul. Sunt complet în dezacord. Peste tot, ei schimbă birourile județene ca să le fie lor favorabile.

După el, vin Țurcanu și Drăghici, de la Propact. Ambii spun că sunt pentru mine. Mă vor Președinte al Partidului și candidat la Președinție. Dacă nu reușesc să iau conducerea PNȚCD, mă vor propune ei să candidez la Președinția țării. Multă palavră, care nu mă impresionează.

Vine Bogdan Ionescu de la Tele 7abc. Interviu despre Coposu. Le-am povestit cum l-am cunoscut, când eram studenți. Am vorbit foarte frumos despre Puiu și Bărbuș când m-am întors în țară. N-am spus nimic de rău, nici implicit. Am relevat doar aspectele pozitive ale vieții lui.

Miercuri, 8 Noiembrie 1995

Vorbesc la seminarul „Asociației Internaționale a Parlamentarilor de Limbă Franceză". Subiectul: „Le Pouvoir de Contrôle du Parlement". În esență, spun că n-avem o separație a puterilor și că Parlamentul nu este puterea supremă în Statul Român. Și dau exemple, să arăt că Executivul domină Parlamentul nostru.

Masa cu toți participanții la seminar. La fel cina, care, de fapt, a fost o recepție, dar mâncarea și băuturile au fost foarte bune. Am vorbit mult cu Deputatul ungur Rajk, pe care-l cunoșteam deja din 1986, de la Paris.

Nu m-am dus la mitingul organizat de TUNȚ pentru Rege. Diaconescu și Emil Constantinescu au fost prezenți. Eu le-am publicat niște afișe și foi volante.

Joi, 9 Noiembrie 1995

Cotidianul iese cu un titlu mare: „E ziua Regelui, ce cauți acolo, nu ți-e rușine?". Sunt cuvintele unei femei, adresate lui Emil Constantinescu. Care nu l-a numit și nici menționat în cuvântarea sa pe Rege.

Ioan Mureșan îmi aduce vești proaste. Foarte mulți dintre deputații noștri sunt hotărât contra mea. Grupul Ciumara se simte foarte tare pe poziție. Au început discuții cu Diaconescu, să-l facă Președinte și ei să formeze Biroul Permanent. Cum ei organizează Congresul, sunt siguri de victorie. Evident, Diaconescu marșează. El a discutat cu Pițigoi și i-a sugerat o întâlnire numai noi patru. Sugerează să i se transmită lui Diaconescu că-l susținem la Președinția Partidului dacă el mă susține candidat la Președinția țării.

Până acum, Pițigoi n-a reacționat.

Ceva mai târziu, Mureșan revine să-mi spună că ultima combinație ar fi

Diaconescu Președinte, Radu Vasile Prim-Vicepreședinte și Geo Cristea Secretar General. Cristea face „volte-face". Dar în România totul e posibil!

Ieri după-amiază, l-am primit pe noul ambasador al Ungariei, Szöcs Ferenc, la mine acasă. Era cu Elisabeth când am sosit și eu, cu două minute întârziere. Ne-am înțeles de minune. Evident, e diplomat. Totuși, e clar: 1) nu vor nici o revizuire a frontierelor; 2) nu vor autonomie teritorială în secuime; 3) nu vor o interpretare medievală a concepției „drepturilor colective". De fapt, aici am discutat mai mult și i-am amintit că întreaga campanie pentru drepturile colective este o reeditare a conceptului „unio trium nationum" din Evul Mediu. În lumea democrației moderne, națiunile conlocuitoare nu negociază pentru drepturi. Toți indivizii țării, indiferent de etnicitatea lor, au drepturi egale și apartenența etnică nu îndrituiește pe nimeni la drepturi speciale, specifice ei.

Vineri, 10 Noiembrie 1995

La Parlament, aceeași poveste. Sunt tratat de colegii mei de la distanță. Nu știu cum să interpretez fenomenul. Ostilitate? Respingere? Sau grijă să nu mă supere? Diaconescu e în Comisia care dirijează legea partidelor, acum în dezbatere. Merg la ședință, dar nu iau cuvântul, deși eram foarte tentat.

Mă întâlnesc cu Năstase pe coridor. Tocmai intra în ședință, asistat de Gaspar. „Care e situația? Sper că veți obține Președinția (Partidului)". „E cam complicat". „Noi sperăm că veți câștiga și că veți face un partid modern. Dacă vă putem ajuta, o s-o facem. Să vă atacăm, de exemplu!", mi-a zis, zâmbind. N-am reacționat decât zâmbind și eu și strângându-i mâna. Cred că a fost sincer, dar nu e semn bun. Adică, cu mine în capul Partidului, nu vor fi periclitați. Altfel, de ce să mă susțină?

Am dat, astăzi, un exemplar din *Clive și Ana* tuturor parlamentarilor PNȚCD și am introdus o invitație pentru lansarea cărții, Duminică, tuturor parlamentarilor, fără excepție. Dacă vin zece, voi fi încântat. Dar invitația le-a trecut prin mână!!

Doctorul Ciurea a venit la 8.00 seara. Cu soția. Mi-a făcut plăcere. A salvat viața unui copil, la cererea noastră. Sunt încântat și recunoscător. Copilul avea leucemie.

Tot astăzi, am obținut de la ambasadorul Franței, Boyer, confirmarea că vor da vize fetiței și mamei ei, ca să fie operată în Franța, la ochi. Formidabil ce prompt a reacționat. Ieri i-am scris, astăzi mi-a telefonat.

Sâmbătă, 11 Noiembrie 1995

Cornel a murit la 9.40 azi-dimineață. Dumnezeu să-l ierte!

Probleme imediat. Întâi am primit-o pe doamna Cătană, deja programată. Doina e cu mine. Urmează ca doamna Cătană să aducă toate conturile întreprinderilor la zi. Muncă de Sisif, în cazul nostru.

Prânzul cu Alan Johnson și soția și cu Andreea Stamate. El verifică situația în România pentru George Sörös. *Vrea* colaborarea mea la cheltuirea a 50.000 de dolari pentru alegerile prezidențiale. *Vrea* colaborarea mea la distribuirea de ajutoare în România. A alocat deja 8 milioane de dolari pentru acest proiect. *Vrea* ajutorul meu pentru a obține o participare directă din partea Republicii Eire (Irlanda) în România. *Vrea* să intervin, dar nu imediat, la aducerea Margaretei Thatcher în România, în cursul lunii Ianuarie 1996.

Alin Teodorescu va părăsi conducerea Fundației „Sörös" în Ianuarie, ca să ia în primire administrarea fondului de 5 milioane ECU pentru „Civil Society". În locul lui îl propune pe Călin Anastasiu, care nu va mai candida la alegerile parlamentare din 1996. Salariul lui Anastasiu va fi mai mare decât cel actual pentru acest post, care se ridică la 38.000 de dolari pe an.

Am reacționat prompt. 1) Putem să facem o fundație ca să utilizăm cei 50.000 de dolari pentru alegeri. 2) Avem nevoie de hârtie pentru gazetă, să ne ajute. 3) Cred că pot să-i aduc pe irlandezi. 4) Voi face tot posibilul s-o aduc pe Margaret Thatcher în România dacă Alin eșuează.

Multă lume la sediul Partidului. Lumânări aprinse peste tot, în curte și pe trotuarul din fața clădirii. În biroul Președintelui, un portret al lui Cornel pe o masă scundă, împodobit cu un tricolor și fâșie neagră. Trei lumânări în fața lui. Tele 7abc ne ia interviuri. La fel, Europa Liberă și alții. Din partea Partidului vorbesc eu, Constantinescu din partea Convenției, îmi spune Diaconescu când îmi explică aranjamentele. Țepelea vrea să scoată un număr special al *Dreptății*. Sunt de acord. Îi ofer lui Diaconescu să acopăr cheltuielile de înmormântare. Să rămână numai între noi. Nu vreau să am nici un merit, i-am spus.

Duminică, 12 Noiembrie 1995

La sediu, deja la 9.00 dimineața. Pregăteau catafalcul. „Ai scris în condică?", mă întreabă Ioan Lup. Nu scrisesem. Mă îndrept spre cea așezată pe masa de scris a Prim-Vicepreședintelui. „Nu acolo. Dincoace", îmi zice Lup și-mi arată condica deschisă pe masa lui Cornel. Pe prima era indicat: „Membri PNȚCD". Acolo mă îndreptasem. Pe a doua scria: „Personalități, Organizații, Diplomați". Încerc să argumentez. „Scrie acolo. Îți zic eu". M-am așezat la masă. Am încercat să-mi culeg gândurile, căci nu vroiam să scriu nimic neadevărat, nerecunoscut ca adevărat în inima mea. Abia am început să scriu și aud: „Ne-am înțeles că nimeni nu se așază pe scaunul Președintelui!". Era Ciumara. Blând, i-am zis: „Întâi mi se spune să stau jos și să scriu. Apoi, să nu mă așez pe acest scaun. Curios".

M-am sculat și am continuat să scriu. Fusesem descumpănit, totuși, de intervenția bădărană a lui Ciumara. Ezitam cum să continui. Când aud vocea Nadiei, din anticameră: „Dl Rațiu își scrie memoriile". Cui i-a adresat aces-

te cuvinte habar n-am. Dar obrăznicia e evidentă!

După ora 10.00, vine vestea că sosește mașina-dric cu sicriul. Mergem afară, pe treptele spre curte. Stupoare. Mașina nu poate trece pragul porții. Le-a trebuit aproape un sfert de ceas să rezolve problema. Superstițioși cum sunt românii, am auzit: „De ce nu vrea Președintele să se întoarcă la sediu?". Coșciugul, purtat pe umeri de tinerii noștri, e instalat pe catafalcul construit în mijlocul holului. Altă palavră până au reușit să înlăture capacul. În fine, totul e gata. Începe slujba. Doi preoți și un cantor.

La 11.00, se acceptă primii jelitori. O serie de gărzi de onoare, fiecare formată din patru membri marcanți ai Partidului. Fiecare să stea la cele patru colțuri ale catafalcului un sfert de oră. În prima gardă: Ioan Lup, Gabi Țepelea, Bani Ghica și Nelu Diaconescu. Pelerinajul în jurul catafalcului, de la dreapta la stânga. În medie, o persoană pe secundă. Deci, aproximativ 3500 de persoane pe oră. Am stat și eu pe margine până la 11.40, când m-am dus la clădirea Radio, pentru lansarea cărții mele *Clive și Ana.*

A mers foarte bine. Multă lume. Le-a vorbit cineva. Am răspuns povestindu-le cum am scris această piesă de teatru cu Jane Cobb. Am semnat foarte multe cărți, oferite gratuit. M-am oprit și la standul Editurii Majadahonda. Numai cărți legionare. L-am întrebat pe cel care patrona standul de ce. Răspuns neinteligibil.

Înapoi la sediu, am stat mult în hol. La 1.45, mi-a venit și mie rândul să iau parte în garda de onoare. M-am executat.

Trimit mașina să-l aducă pe Nik Bărbuș Și el intră în gardă. Îmi cere, apoi, să-mi vorbească. Mergem împreună, și cu Leucuția, la mine acasă. Rămânem numai noi doi, în biroul meu. „Ne vom întâlni, bătrânii, să decidem ce-i de făcut". Îmi dictează numele lor. Mă asigură, apoi, că el e hotărât și irevocabil pentru mine.

Pe la 5.30, vine Ioan Mureșan. După discuții, găsim că ideal ar fi ca Diaconescu și eu să candidăm în mod legal la Președinție. Și oricare dintre noi ar fi ales, celălalt să fie, automat, numit Prim-Vicepreședinte. Așa s-ar dovedi tăria noastră. Ar face o impresie excelentă atât în țară, cât mai ales în străinătate. Chiar dacă Diaconescu nu acceptă această formulă, noi trebuie să o aplicăm. Trebuie, deci, să mergem în teritoriu și să vedem pe cine putem conta.

Luni, 13 Noiembrie 1995

Întâi la sediu. Un șir neîntrerupt de cetățeni s-au perindat în jurul catafalcului toată noaptea.

La 12.00, la Senat, ședința Camerelor reunite (Birourile Permanente). Se decide ca mâine să se lucreze pe comisii, ca parlamentarii să poată participa la înmormântarea lui Coposu. Noi, cei din Biroul Camerei, rămânem în ședință. Mi se cere să conduc dezbaterile după-amiază.

Pe la 3.30, vine Horia Rusu cu Dinu Zamfirescu. Un gest de sprijin din partea lor. Mi-au indicat clar că ei nu-l vor pe Emil Constantinescu în ruptul capului și că m-ar susține pe mine. Pe Quintus nu se poate pune bază. E prea schimbător. Horia vrea să vorbească azi în ședință.

Curând după ora 4.00 p.m., deschid ședința Camerei și imediat propun un moment de reculegere. Dau cuvântul, apoi, pe rând lui Țepelea, Horia Rusu, Adrian Severin, Sergiu Cunescu, Tókay György, Sălcudeanu, Emil Constantinescu, Crin Antonescu și Bălăeș. Toți au vorbit bine, frumos, elogios despre Coposu. Am trecut, apoi, la adoptarea legii Zilei Constituției și la declararea comunelor Ip și Trăznea, din Satu Mare, localități-martir.

Au urmat răspunsurile miniștrilor la întrebările orale și interpelările scrise ale deputaților. Am ridicat ședința pe la 7.30 p.m. și m-am dus direct la sediu. Mulțime mare în stradă. Înăuntru, șirul nesfârșit al celor care se perindă în jurul catafalcului continuă.

Stau și eu de veghe, împovărat de gânduri. Curând după 10.00 p.m., merg acasă. Nu mâncasem nimic toată ziua.

Marți, 14 Noiembrie 1995

La sediu, după o scurtă vizită la Parlament. Deci, înainte de ora 9.00 a.m. Stau tot timpul în aceeași poziție, la dreapta catafalcului, cam pe la mijlocul lui. Mitropolitul nostru Mureșan și Episcopul Guțiu cocelebrează un serviciu divin împreună cu un episcop ortodox – cel care a sfințit podul de la Clinceni.

Surorile lui Coposu erau în fundul holului când a venit Regina Ana, însoțită de Principesa Mărgărita. Au rămas câtva timp împreună în biroul Președintelui. Au ieșit, apoi, și s-au postat de cealaltă parte a catafalcului. M-am dus și le-am sărutat mâna și m-am întors în aceeași poziție.

Din când în când, în timpul slujbei, mă uitam să prind ochii surorilor lui Coposu, plasate direct în fața mea. Vroiam să mă înclin. În zadar. Evident, înadins, au evitat să mă privească. M-a îndurerat, dar n-aveam ce face. Să mă duc la ele ar fi fost un gest periculos, prea încărcat de emoție, pentru că bine știam că ele sunt mult mai înverșunate împotriva mea decât oricine.

După terminarea slujbei, am încercat să merg prin mulțimea masată spre scări, dar nu era chip. O doamnă relativ tânără, din anturajul surorilor lui Coposu, mi-a zis: „Acum sunteți liniștit, dle Rațiu". Nu eram sigur ce vrea să-mi spună. Am întrebat-o. „Acum dl Coposu nu mai este". „Asta-i o blasfemie, doamnă!", am reacționat cu blândețe. „Dumnezeu vede totul", mi-a zis. „Da, Dumnezeu vede și e bine așa", i-am răspuns. Câtă răutate!

Nu m-am vârât în rândul întâi, după coșciug. Ionescu-Quintus s-a băgat alături de Diaconescu. Apoi, surorile de-o parte și de alta a Reginei și Principesei. Cataramă, Tăriceanu și alți liberali s-au îmbulzit înaintea mea. Emil Constantinescu era în primul rând, lângă Regină. Așa am înaintat până în

Piața Universității. O mulțime imensă arunca flori fără încetare pe tot parcursul. Slujbă scurtă și iar ne încolonăm.

În Piața Palatului, acum a Republicii, slujba a fost condusă de patru episcopi greco-catolici și de unul ortodox. Vorbește excepțional Mitropolitul greco-catolic Mureșan. Apoi, Episcopul ortodox. După aceea, Diaconescu, Constantinescu, Ticu Dumitrescu. Primii doi, bine. Ticu, ca de obicei. A vorbit și Oliviu Gherman. A fost fluierat când s-a referit la prietenia lui cu Coposu, „la Senat și acasă". Altfel, totul a decurs în liniște, demn. Mulțimea, în jur de 100.000 de oameni.

Ne-am încolonat mașinile. A mea, înaintea dricului până ne-am apropiat de Cimitirul Bellu, partea catolică. Alt serviciu divin în fața Capelei. Familia, la dreapta catafalcului, Regina, Principesa, Diaconescu etc., la stânga. Ultima slujbă și ultima oratie funebră a Doctorului Pușcaș, din partea sălăjenilor.

Coșciugul, din nou purtat pe umerii tinerilor PNȚCD-iști, ca peste tot, de altfel, până la groapa unde e înmormântată soția lui Cornel. Rugăciunea finală. Groparii țineau lopețile cu pământ. Am stat și eu la rând, împreună cu Dejeu, care m-a însoțit tot timpul, căci eu l-am dus la Bellu în mașina mea. Trist moment când am aruncat țărâna pe coșciugul lui.

Am revenit acasă cu Dejeu. E și el foarte preocupat de responsabilitatea ce ne revine. Își dă seama că lucrurile nu merg bine.

Din Tulcea vine Președintele UMRL. Apoi, Mircea Enescu. În fine, Adrian Marino, cu care mă înțeleg foarte bine. Toți sunt foarte preocupați de soarta Partidului și îmi cer să iau conducerea lui. Ca și cum ar depinde de mine!

La 8.30, tocmai când trebuia să plec la cină, la Andrew Bache, sosește Elisabeth din Turcia.

Cina, la reședința ambasadorului Bonsor. E înalt, bine făcut, de vreo 45 de ani, aș zice. Abia sosit, îmi spune că e înrudit cu familia Pilkington prin Nigel (unul din ramura Roby). Am vorbit mult despre ei. Despre Harry (Lord P.), Alistair, Antony și Kirsty și le-am povestit ceva din anii noștri petrecuți la St. Helens. El, Sir Nicholas Bonsor, e Secretar de Stat la Externe. Călătoria actuală e o misiune economică în Ungaria, România și Bulgaria.

Am discutat intrarea României în NATO și dacă intrarea Ungariei va avea efect negativ pentru România. Le-am explicat cum stau lucrurile. Lăsați pe dinafară, românii vor trebui să-și găsească securitatea altundeva. Dar noi aducem ceva pozitiv Alianței Nord Atlantice.

Și suntem un important punct de sprijin unilateral. Ceea ce trebuie între Turcia la sud și Polonia la nord. Chiar dacă încă nu ne calificăm prin calitatea vieții, prin democrație, ne calificăm mai mult decât celelalte țări foste comuniste pe criterii militare.

Le-am explicat și de ce n-am semnat încă tratatul de bază româno-maghiar, Recomandarea 1201, autonomia teritorială etc. Cred că au înțeles.

Miercuri, 15 Noiembrie 1995

Au început manevrele în Partid. Se profilează o înțelegere Diaconescu-Ciumara, susținută de Dudu Ionescu și restul șlehtei. Pițigoi, cu care vorbește Mureșan, nu reacționează pozitiv față de noi. Și el îl reprezintă pe Diaconescu. Majoritatea ziarelor arată mulțimea imensă la funeraliile lui Coposu. Dau interviuri, primesc nenumărate dovezi de sprijin. Dar nu știu în ce pot să cred.

Birou Permanent după-amiază. Seara, total epuizat. Cina cu Elisabeth.

Joi, 16 Noiembrie 1995

Priceputu de la PNL vine cu Mureșan și Marcu. Ei sunt gata să mă susțină la Președinția CDR dacă distribuim mandatele în Parlament 50/50. Adică, 50% PNȚCD+PER și 50% celelalte formațiuni, PNL-CD, UCD etc. Altfel, s-ar putea ca Emil Constantinescu să intre în PNL și să aibă așa voturile CDR. Eu nu cred într-un asemenea pericol. Emil Constantinescu „is a spent force".

Mureșan nu reușește să organizeze o întrevedere în patru: Diaconescu, eu, Pițigoi și el. E de rău augur.

Pe coridorul Camerei, îi sugerez lui Diaconescu să mă ocup eu de invitarea delegaților la Congresul nostru. Să încerc să aduc personalități de prim rang. Erau și Dudu Ionescu, și Ionescu-Galbeni de față. Explică de ce nu e nevoie, pentru că se face automat.

Ședință de Birou CCC. Lipsește doar Bani Ghica (Diaconescu, Gabrielescu, Țepelea și eu, prezenți). Dintre supleanți, cinci prezenți: Dudu Ionescu, Mircea Ciumara, Remus Opriș, Ulm Spineanu, Răsvan Dobrescu. Foarte mulți invitați. De ce? Îi am pe lista alăturată: Radu Vasile, Ioan Lup, Sergiu Macarie, Ionescu-Galbeni, Șerban Săndulescu, Ion Manea, Popa-Zlatna, Constantin Ionașcu, Roșca, Mișu, Barcan, Mihaela Dobrescu, Zăgan.

Ioan Lup: continuitatea de aproape 150 de ani trebuie păstrată. Ion Diaconescu să fie Președinte nu ales, *aclamat*. Ceea ce ar garanta imaginea morală în fața electoratului. Toți suntem necesari.

Ciumara: să se menționeze că Diaconescu a suferit 17 ani în închisoare. Testamentul lui C. Coposu! Cunescu, Dinu Patriciu, Emil Constantinescu, toți au sosit gătiți, la solemnitate, testament. Farsă!!

Nu mai scriu amănunte. N-am înțeles de ce Diaconescu n-a menționat oferta mea de a încerca să aduc personalități de mâna întâi la Congres. N-avea nici un rost să intervin, ar fi fost deplasat după peroratia lui Diaconescu despre „zestrea morală și păstrarea ei, „uniți în jurul puținelor sfinte moaște", adică a foștilor pușcăriași politici „adevărați martiri".

Diaconescu a fost confirmat Președinte interimar și Ioan Lup a sugerat ca și la Congres să ne alegem președintele „prin aclamații". Bărbuș îi va lua

locul lui Coposu în Senat.

La sirieni, ambasadorul vine special la mine. Vorbim prin traducător. Trebuie să întărim legătura. Quintus vine și el. Îl întreb dacă Priceputu vorbește autorizat în numele PNL. Răspunde în doi peri, dar îl apreciază.

Vineri, 17 Noiembrie 1995

Grabowski vine cu un plan de activitate pentru Președinție. Să ne organizăm o echipă. Să studiem problemele și să mă pregătesc pentru a răspunde oricăror întrebări.

Incident amuzant. Ieri, Tele 7abc îmi cere să particip la un program de o oră, azi, la 7.00-8.00 p.m. Am acceptat. Azi-dimineață, citesc în *Libertatea* că vom participa, Emil Constantinescu și eu, ambii candidați la Președinție. Îi telefonez lui Neagu de la *Libertatea*. Arăt nedumerirea mea, pentru că eu nu am declarat niciodată că sunt candidat. Am indicat, însă, de nenumărate ori, că sunt disponibil pentru a candida. Lupu a intervenit imediat. „Dl Constantinescu a anunțat deja că nu poate să participe în acest program. Dar îl avem pe Dudu Ionescu din Partidul dumneavoastră". N-am reacționat. Dar m-am consultat cu mai mulți prieteni. Toți mă sfătuiesc să n-o fac. Telefonez din nou și dau de Valentin Neagu, cel care ar urma să fie moderatorul nostru. I-am explicat că sau voi fi singur în program, sau nu voi participa nici eu dacă Constantinescu nu ia parte.

La 4.30, la MAE, la dezbaterea organizată de Centrul pentru Studii Politice Europene (program PHARE). Subiectul: Conferința interguvernamentală și lărgirea Uniunii Europene: pregătirea României pentru aderare. N-am stat mult. I-am explicat lui Meleșcanu că trebuie să merg la requiem-ul pentru Coposu, dar că mă voi întoarce.

Sosesc la Catedrala „Sf. Iosif" cu șapte minute înainte de ora 5.00 p.m. Deja plină. Mă conduce pe partea dreaptă, până în față. Intru în banca a treia, încă goală, cu excepția unui domn, care mi-a explicat că e reprezentantul lui Boyer, ambasadorul Franței. În fața mea, Simina Mezincescu, Bani Ghica și rude de-ale lui Coposu. Aud vocea lui Diaconescu. Era în banca a patra, imediat în spatele meu. Îi strâng mâna. „Te-am recunoscut imediat", i-am spus. „Așa e. Vocea mea e de neconfundat. Când m-am întors din pușcărie, după 17 ani, arătam, probabil, ca o stafie. Eram pe stradă. Vorbeam cu un prieten. A venit unul la mine, pe care-l cunoșteam, dar nu bine. «Dumneata ești Nelu Diaconescu. Te-am recunoscut după voce»".

Abia m-am așezat și sosește familia, cele două surori și nu mai știu cine în banca întâi și celelalte în banca a doua și lângă mine. Vreo zece persoane, toate femei, cu excepția lui Ionuț Gherasim. Lângă mine, doamna Lia Pop, care-și exprimă condoleanțe și-mi dorește, șoptindu-mi la ureche, să mă lupt să iau conducerea Partidului. M-a luat prin surprindere, trebuie să admit. Nu

mă așteptam la un sprijin atât de insistent chiar din cercul intim al lui Cornel.

Slujba demnă, solemnă, prezidată de Arhiepiscopul Robu și de alți cinci preoți. Toți în veșminte violet. Ovația funebră bună, simțită. Mihai Ghica citește „Apostolul".

Am stat până la coadă, la ieșire, cu sufletul greu. Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească!

Înapoi la MAE. Erau tot în Sala „Gafencu". A mai durat vreo jumătate de oră, dar n-am luat cuvântul. Printre cei prezenți i-am remarcat pe Niculae Cerveni, Varujan Vosganian, Nicolae Văleanu, Ivanciu, Mișu Negrițoiu, Daniel Dăianu (BNR), Karen Fogg, Dorel Șandor, Vasile Secăreș și Alin Teodorescu. La conducere, pe lângă Peter Ludlow, Jørgen Mortensen, de la Centrul din Bruxelles, și Giorgio Maganza, Consilier juridic la Consiliul Europei.

Sâmbătă, 18 Noiembrie 1995

Carmen Georgescu îmi povestește cum a mers aseară la Tele 7abc. Neagu a explicat că mă așteaptă, dar de participat a participat doar Dinu Zamfirescu. Nu prea interesant.

Nicolae Penescu și fiul său Cristian. Cam cu întârziere vine și Mihai Ghiga. Cădem imediat de acord asupra cumpărării unei fâșii late de 28,5 m. Paralelă cu hotarul dintre proprietatea mea (cumpărată acum doi ani) și a lui. Așa cum scrie în opțiune. E vorba de proprietatea de pe Lacul Pantelimon, aproape de „Lebăda".

Ionuț Angelescu, însoțit, ca de obicei, de maică-sa, vine să-mi explice situația de la Ploiești. Mircea Munteanu e categoric împotriva mea. Dar e cu două fețe. Să n-am încredere în el. Moroianu, cel nou-ales, cu sprijinul UMRL, Președinte CDR, e pentru mine. E PNL-ist.

Radu Roșeanu, surprinzător de cald și prietenos. Mi-a povestit cum li s-a oferit și lui Radu Câmpeanu, și lui Coposu să se întoarcă în țară. Nu l-au încurajat. Acum e pe punctul de a veni. Să intre la noi în Partid, i-am spus. Doar familia lui, Hodoșeștii, au fost mari țărăniști. E la curent cu toate manevrele din Partid. E pentru mine.

Radu Vasile mi-a trimis vorbă că nu poate veni la prânz. Putea, măcar, să-mi telefoneze personal, nu să-l pună pe aghiotantul lui să lase un mesaj la secretara mea. O semnificație trebuie să aibă. Mă întreb care?

Joi, 16 Noiembrie, i-am telefonat lui Leo O'Donovan, Președintele Georgetown University. Tocmai o avusesem la cină, cu o seară înainte sau două pe Doamna Dr. Scribanu. Ea e genetician și lucrează la Universitate de vreo 30 de ani. Mi-a făcut impresie foarte bună. Elisabeth o adusese la cină, colaborează cu ea la opere de caritate. Leo, încântat să-mi vorbească. Îi spun că ar fi bine poate să avem și pe cineva de origine română în Comitetul care

caută un titular pentru Catedra de Studii Românești. I-am explicat c-am cunoscut-o pe Doamna Scribanu și i-am vorbit și de Amelia Roman, profesoară la ei de limba și literatura franceză. N-am nici o preferință, doar că ar fi bine ca una dintre ele să fie numită. Leo s-a arătat foarte înțelegător. Se va interesa. Va vorbi și cu Balzer. A vrut să știe cum merg lucrurile la noi. Nu știa că Coposu a murit și că se vorbește de candidatura mea la Președinția PNȚCD și, apoi, a țării. Și că sunt frământat și nu știu ce să fac.

„I will pray for you. What shall I pray for?". „That I should be wise", am răspuns. Așa e, îmi trebuie înțelepciune.

Duminică, 19 Noiembrie 1995

Nicky Stoian îmi telefonează de la Londra. Îmi cere un interviu în legătură cu afirmația PUNR că ei sunt continuatorii Partidului Național din Transilvania. Am răspuns fără înconjur că o astfel de afirmație temerară e o impostură. Partidul Național Român n-a fost niciodată împotriva ungurilor; a fost pentru drepturi egale pentru toți cetățenii. Ioan Rațiu a fost un erou al secuilor în timpul proceselor urbariale. Și l-am citat: „Nu suntem împotriva ungurilor și secuilor, care și ei sunt exploatați de latifundiari" (care-și reconstruiau latifundiile după reformele după Revoluția din 1848). Și l-am citat și pe Maniu la 1 Decembrie 1918: „Din asupriți nu vrem să devenim asupritori". PUNR este antimaghiar, șovin... Cam așa am vorbit. Fără nici o pregătire prealabilă.

Îmi telefonează Alexandru Popescu-Zorica. E fratele lui Nicolae, care mi-a fost coleg la Școala de artilerie din Craiova în 1938-39. „Ați fost extraordinar la Radio Londra, domnule Rațiu. Ați spus exact ceea ce trebuia spus. Vă doresc tot succesul!". Se pare că PUNR are în Statut afirmația că e continuatorul PNR din Transilvania. Adevărată impostură!

Luni, 20 Noiembrie 1995

Sosesc la sediu pe la 10.30 a.m. Sunt întâmpinat de un cabinet al Președintelui plin până la refuz. Toți cu zâmbetul pe buze. „Vorbeam de lup și lupul la ușă", a comentat Țepelea. Le-am strâns mâna tuturor, începând cu Diaconescu, instalat în scaunul Președintelui. „Hai să schimbăm o vorbă", îmi zice Diaconescu. Mergem în sala de ședințe.

„Spune-mi, vei candida la Președinția țării și la cea a Partidului?", m-a întrebat fără înconjur. I-am adus aminte de discuția noastră pe culoarul Parlamentului când i-am spus că nu voi căuta Președinția Partidului, în nici un caz. „Coposu, voi ați suferit 17 ani în închisoare, nu eu. Întotdeauna am recunoscut că voi aveați dreptul moral să conduceți Partidul. Coposu, în primul rând. El n-a vrut să mă creadă. Eu aș fi răspuns doar la o chemare masivă, din partea voastră. N-a fost cazul. Eu nu țin nici acum să candidez. Dacă vrei să nu candidez, spune-mi-o și mă voi abține. Dar la Președinția țării, da. Dacă

mă susține Partidul sau dacă se va găsi o formulă ca și eu să candidez, atunci da, voi candida".

„Trebuie să mai vorbim. Când te întorci".

Interviul meu la BBC a fost comentat favorabil de toți când ne-am întors în cabinetul Președintelui.

La Conferința de Presă, prima întrebare îmi este adresată mie. Candidez sau nu la Președinția țării? „Sunt disponibil", le spun. Dar sunt leal Partidului. Depinde de Partid. Alte întrebări, legate de situația economică, urcarea vertiginoasă a dolarului, de pretenția PUNR de a fi continuatorul Partidului Național Român din Transilvania. Și iar vine cineva care critică susținerea lui Emil Constantinescu la Președinție și declară ritos că eu trebuie să fiu candidatul CDR. De ce nu mă susține PNȚCD în cadrul CDR? Diaconescu a răspuns cum a putut. Nu prea bine, dar a lăsat să se înțeleagă că încă pot interveni schimbări, la Congresul Partidului. „Atunci se poate decide".

Repede la Parlament, căci a trebuit să conduc dezbaterile. M-am achitat de sarcină, cred, suficient de bine, deși nu fără complicații.

Nelu Mureșan și Liviu Marcu, imediat la mine în birou. Le povestesc cele discutate cu Diaconescu. „Sunt speriați", îmi spun. Trebuie să-i cereți lui Diaconescu să vă sprijine la Președinție și să vă facă Prim-Vicepreședinte al Partidului". Eu cred că va trebui să insist ca Nelu Mureșan să fie numit Secretar General. Dar nu le-am spus acest lucru, pentru moment.

Marți, 21 Noiembrie 1995

Vorbesc cu Minodora. Îmi promite că va rezolva problema proprietății MApN din Calea Plevnei. Noi ne zbatem să obținem Statutul de ofertanți unici la licitația de închiriere. Văcăroiu mi-a promis să rezolve problema, dar totul s-a oprit la Hrebenciuc. Să vedem ce poate face! Îmi atrage atenția, însă, că e important să nu-l mai atacăm pe Iliescu. Îi răspund că întotdeauna am fost împotriva atacurilor personale, dar *Cotidianul* e un ziar independent, autentic independent. Eu nu fac nici o cenzură. Dar îi critic, după publicare, dacă au făcut atacuri personale. A mai argumentat, dar m-a asigurat: „Las'că se va face. Știu eu cum". Faptul că Kwasniewski a câștigat Președinția Poloniei va avea efect foarte mare în România. Și e aproape sigur că tot un comunist va câștiga alegerile din Federația Rusă. Și, foarte probabil, Partidul Comunist va câștiga o majoritate în Parlamentul Rusiei. Deci, ei vor forma guvernul. Iliescu, care acum călătorește peste tot în lume să-și lustruiască imaginea, atât în Occident, cât și intern, se va afirma tot mai mult. Avem, de fapt, un regim „iliescist". Puterea lui e în continuă creștere.

Sunt în avionul Tarom, cu Senatorul Pustai. Mergem la seminarul AAN, Comisia Afacerilor Civile. Funar a fost reales Președintele PUNR, distanțându-l degajat pe Suian, care rămâne Secretar General, și Gavra, Vicepreședinte.

Sâmbătă, 25 Noiembrie 1995

Zilele la Londra au trecut ca în vis. Miercuri, toată ziua, la Insurance Hall, unde a avut loc întrunirea Comitetului Afacerilor Străine al AAN. Brigitte Schulte a prezidat, asistată de Michael Lucas. La ședința de deschidere a vorbit Baroneasa Chalker despre modul în care funcționează democrația în Marea Britanie. A subliniat, în special, rolul enorm pe care-l joacă comitetele parlamentare (noi le spunem comisii).

Masă comună, apoi vizită la Primăria din Greenwich. Ni se explică componența și funcționarea Consiliului ales al „Borough of Greenwich". Vizită la palat și capelă.

Urma să mă duc la întrunirea organizată, seara, de Monday Club în Camera Lorzilor. Subiectul: „Romanian Royal Legitimacy". Titlul exact: „A Clash of Legitimacy – King Michael and the Romanian Government since 1990". Invitațiile, făcute în numele lui David Horbury, gazdă fiind Lordul Sudeley. Nu m-am mai dus, har Domnului! A fost o manifestare pur monarhistă, unde n-aveam ce căuta, mi-a spus Nicolae la cină.

Joi dimineață, Nicolae mă duce întâi la FCO. Sean Cleary ne duce la Francis Richards, Assistant Under-Secretary of State, cu responsabilitate pentru țările neutre. I-am explicat care este situația. Să nu se facă din nou greșeala cu Ceaușescu. Atunci, el a fost ajutat masiv de Occident să spargă puterea Moscovei, prin „independența" lui. Acum, Iliescu e pe cale de a fi ajutat pentru că asigură stabilitate și duce România la democrație. Mare greșeală, spun, și explic cu amănunte. Arăt că, acum, avem o șansă, întâi să unim forțele democratice și, apoi, să câștigăm alegerile. Să ne sprijine pe noi. Cum? „Printr-o televiziune independentă", am zis. „N-am bani", mi-a răspuns. Mesajul a fost înregistrat, însă.

Sir Geoffrey Pattie ne-a primit excelent în Camera Comunelor. Am stat de vorbă aproape o oră în restaurant. I-am explicat cam același lucru, dar am pus accentul pe situația din Partid, acum, după dispariția lui Coposu. I-am arătat că sunt gata să-l susțin pe Diaconescu dacă mă susține el la Președinția țării. E de acord s-o invităm pe Margaret Thatcher, dar, dacă ea nu vine, vine el! Excelent, m-a amuzat comentariul lui: „You look very Presidential. With your stick and all".

În Geoffrey vom avea un aliat puternic. M-am gândit și la posibilitatea de a-l invita (la Congresul Partidului, bineînțeles) și pe Douglas Hurd. Pattie, mai puțin entuziast.

La AAN au vorbit Jack Straw și David Maclean, Secretar de Stat la Interne.

Seara, cină la Camera Lorzilor. Au vorbit Sir Geoffrey Johnson-Smith, Președintele delegației britanice la AAN, Lordul Lucas și Brigitte Schulte. Am luat și eu cuvântul, la sfârșit, dar n-am reușit să dau nota potrivită. Mai bine nu vorbeam.

Vineri dimineață, din nou la Insurance Hall. Ni se face o prezentare amplă, cu ilustrații proiectate, despre cum se combat terorismul, traficul cu droguri, spălarea banilor și fraudele financiare, despre Interpol etc. Doamna Rumbold (Jeny), Director al Departamentului, asistată de patru înalți funcționari din Home Office. Impresionant.

Închiderea întrunirii. Masa cu Nicolae. Cred că am rezolvat toate problemele urgente.

Mureșan, la telefon, îmi spune că Diaconescu nu vrea o întâlnire cu mine. S-ar fi înțeles cu Vasile Lupu, la sugestia lui Matei Boilă, să-l facă Prim-Vicepreședinte. Ăsta e motivul pentru care Lupu, care se apropiase de ei, acum nu mai vrea. Dau telefoane. Printre altele, și Minodora Ilie. Ea nu crede. Urmează să verifice. Deci, suntem în plină intrigărie balcanică.

Duminică, 26 Noiembrie 1995

Vine Pustai, cu mașina ambasadei, să ne ducă la aeroport. Consilierul Dragoș e cu noi. El a fost „en poste", printre altele, și la Nairobi, am depănat amintiri și despre mina noastră de cupru pe care o aveam lângă Mombasa. I-am povestit cum, cercetând catalogul abonaților la telefon, am dat de „Iorga", inginer, român, care făcea și „rugby" cu băștinașii negri. (Referințe, probabil, se vor găsi în jurnalul meu de zi și asupra acestui episod din viața mea.)

La Aeroportul Heathrow, am dat de primarii români invitați să participe la un seminar practic, sub auspiciile Programului „Know How". Au fost la Londra, dar, mai ales, în Birmingham. Bembea de la Turda, Tutunaru din București, alții de la Focșani, Constanța, Buzău, Bacău și mai nu știu de unde m-au luat în primire cu adevărată afecțiune. M-am înțeles cu Bembea. Mi-a dictat scrisoarea pe care trebuie să o trimit Consiliului Municipiului Turda ca să obțin casa noastră pentru a o transforma în „Casă Memorială a familiei Rațiu".

La București, probleme. Caut să le descifrez. Care sunt intrigile. Vorbesc cu Diaconescu. Ne înțelegem să stăm de vorbă mâine, după ședința Biroului Permanent al Camerei.

Luni, 27 Noiembrie 1995

Perfectez cumpărarea unui hectar la Pantelimon de la Nicolae Penescu. Cu băiatul lui, Cristian, Doina și avocatul meu, Ghiga, prezenți la tranzacție, pe lângă notarul public. La mine acasă. Mă costă 29.000 de lire sterline. Sunt convins că e o bună achiziție.

La sediul Partidului. Ciumara îmi spune că a dat în judecată *Cotidianul*, pentru calomnie, și cere 5 milioane de lei despăgubire. Să fie sănătos. La Conferința de Presă, nimic interesant, și nici la Biroul Permanent.

Diaconescu vine pe la 3.15 p.m. Îi spun că vreau să lucrăm împreună. Că

nu țin să devin Președinte al PNȚCD. Dar că socotesc că ar fi bine să avem o alegere liberă. „Eu cred că el va câștiga cu ușurință. A fost în închisoare toți acești ani. A luptat etc. Odată ales, îl asigur că-i voi fi leal sută la sută. Ar fi bine să fie așa. S-ar dovedi unitatea partidului. Ne vom îmbrățișa și vom consfinți unitatea noastră numindu-mă Prim-Vicepreședinte. Da, ar fi o soluție, îmi spune. Să se gândească și să vorbească cu prietenii lui. Poate și Țepelea vrea să fie Președinte al Partidului. Pe Galbeni ar vrea să-l facă Secretar General. E un om foarte pregătit, popular... N-am intervenit. Galbeni e cel mai pornit dușman al meu.

Am recunoscut, însă, că vreau să candidez la Președinția țării. „Mai greu. Trebuie să continuăm politica lui Coposu". L-am întrerupt. Otto Weber e pentru mine. Cerveni e pentru mine. Dacă și Quintus vine spre mine, atunci avem trei voturi din șase. Dacă și PNȚCD votează pentru mine, avem majoritatea. Emil Constantinescu poate fi schimbat. „Da, așa e. Acolo trebuie să acționezi. La organizațiile din Convenție". Nu sunt de acord. Numai cei șase din Biroul Executiv al CDR contează.

Remus Opriș a adus niște medici la mine în birou. Îi scriu lui Margaret Thatcher, s-o invit la Congresul PNȚCD. De asemenea, îi trimit un fax lui Bembea, la Turda, cum mi-a sugerat.

Fac o interpelare referitoare la „sabotarea" facultăților particulare, referindu-mă, în special, la medicină și stomatologie. Întreb dacă interdicția ca profesori de la Facultatea de Medicină București să predea cursuri este deliberată și, dacă nu, ce măsuri va lua Guvernul în această chestiune.

Acasă. La cină vin Ion Mureșan, Liviu Marcu și Alecu Paul. Seară plină de vervă și de planuri concrete. Cel mai bine ar fi ca ei să formeze un comitet de organizare a Congresului și a alegerilor președinților de partid. Eu mă voi conforma planului lor. I-am asigurat că Diaconescu – după spusele lui – nu s-a înțeles cu nimeni. Nici cu Vasile Lupu, nici cu Ciumara și nici cu Radu Vasile. Toți sunt foști comuniști, și nu mici. Mai ales primul, le-am relatat că mi-a spus Diaconescu.

Ei sunt hotărâți să militeze pentru Președinția Partidului.

Marți, 28 Noiembrie 1995

La Parlament, Otto Weber iarăși mă pisează cu candidatura. El vrea să încep o campanie deschisă. A venit și Ioan Mureșan. Apoi, Paul Alecu. Cred că pe ei se poate conta.

La ora 4.00 decolăm spre Islamabad. Prima escală, Istanbul. Suntem primiți de Consulul General. Se ocupă de noi minunat. Suntem patru: Vergiliu Constantinescu, Președintele Academiei Române, Răzvan Theodorescu, Augustin Buzura și eu. Facem o escală la Abu Dhabi, dar nu debarcăm. La Dubai, însă, da. Schimbăm avionul. Dar avem de așteptat vreo cinci ore. Ca

să ieșim în oraș se poate, dar numai cu viză și dacă rămânem cel puțin opt ore. Noi nu îndeplineam nici una din aceste condiții. Consilierul economic, care ne-a așteptat, Paul Țarcane, a făcut toate formele necesare ca să primim autorizația necesară, totuși. Până să vină, a trecut o oră. Ne-a pus la curent cu situația de aici. Sunt șapte membre în Emiratele Arabe Unite. Dubai e cea mai importantă parte a federației. E și cea mai mare producătoare de țiței. Abu Dhabi e al doilea emirat ca importanță în producție, dar primul în comerț. Toate emiratele sunt autocrații. Federația e stat feudal. Furtul, practic, nu există. Decapitarea nu se mai practică, dar tăierea mâinii, da. Corupție nu există. Toți cei în funcții publice trebuie să fie oameni bogați. Impozite și taxe nu există. Populația indigenă se ridică la 500.000. Venitul lor e asigurat prin instituția sponsorizării. Orice societate străină, orice străin, ca să poată funcționa aici, trebuie să fie sponsorizat de un cetățean. Așa se stabilește un parteneriat. Străinul plătește parte din venitul său, negociat individual. Numai indigenii pot să dețină proprietăți funciare. Ei construiesc case și le închiriază străinilor. Mâna de lucru, la toate nivelurile, e importantă. Cea de jos, din India și Pakistan, mai ales. Aceștia sunt plătiți relativ prost: 300-500 de dolari pe lună. Cei din partea noastră a lumii, între 700 și 900 de dolari. Englezii și americanii, din cauza prestigiului pe care-l conferă întreprinderii, 3-4000 de dolari pe lună. E o discriminare total nejustificată, dar e o realitate. Nimeni nu e forțat să vină aici.

Se construiește enorm. Ce există acum e impresionant. Șosele mari și multe. Trebuie să ai mașină ca să poți funcționa aici. Totul, incredibil, s-a construit în ultimii 20 de ani.

Îndată ce am primit permisiunea, am plecat în mașina lui și am vizitat orașul. Remarcabil. Zgârie-nori, nu mulți încă, dar fiecare diferit. Ansamblul elegant, nou. Ne-a culcat, apoi, pe toți patru în casa lui. Am dormit tun, o oră și 20 minute.

Tip interesant Țarcane. Tatăl lui era din secuime. Probabil că-l chema Sárkányi. Complet românizat. Iată de ce se tem ungurii noștri din Transilvania.

La Karachi, am stat în aeroport timp de cinci ore. Fără mâncare, fără somn. Greu de suportat.

În fine, sosim la Islamabad. Pe la 8 seara. Stoicescu e însărcinat cu afaceri. Împreună cu ceilalți membri ai misiunii, dăduse o recepție de Ziua națională. Tocmai o terminaseră și oaspeții plecaseră. Dar era multă mâncare, și bună. După lunga și plina de evenimente călătorie a noastră, ne-am înfruptat. Dar fără băutură. Numai ceai, cafea sau apă minerală.

Joi, 30 Noiembrie 1995

Am dormit bușteau. Clădirea nu e impozantă arhitectonic. Dar e mare, funcțională. Descopăr că Vergiliu Constantinescu a fost cazat la Hotelul

Marriott, iar noi, ceilalți trei, la Best Western.

În sală, la fel, Constantinescu e jos, noi în galerie. Dar ne-am așezat, strategic, la mijloc. Scaunul meu avea numărul 13.

Benazir Bhutto sosește punctual, la 10.00 a.m. Înfășurată în șaluri, așa cum cere tradiția, ascunde cât de grea e de la mijloc în jos. Dar are o față fină, chiar frumoasă, într-un anumit sens – bărbătesc, i-aș spune. A vorbit lung, amănunțit, curajos. Mă întrebam dacă nu cumva își semnează sentința de moarte. Pentru că i-a atacat pe fundamentaliști. Eu n-aș fi făcut-o. Dar, la noi, reconcilierea trebuie să aibă loc. Cuvântarea ei nu poate duce decât la confruntare.

Când am ieșit în sala de recepție, unde se servea ceaiul, Benazir tocmai urca treptele. M-am dus la ea fără ezitare. M-am prezentat. M-a întrebat când m-am întors în România etc. Ambii am fost exilați în Anglia. Ea și-a făcut studiile la Oxford, eu la Cambridge. „Which college?", a vrut să știe.

Într-un cuvânt, am avut o lungă și foarte plăcută discuție. Ar fi trebuit s-o invit în România, dar nu mi-a trecut prin minte. Dar îi voi scrie. Gazetărița Huma Masroor, de la *The News,* mi-a luat un interviu.

Masă mare, pe iarbă verde, la Șakarparian, pe colina de unde se vede Islamabadul și până departe la Rawalpindi. Totul, profilat pe munții ce închid valea. Peisajul nu e fantastic, dar e frumos.

După-masă, altă ședință, urmată de ceai și a patra ședință, la sfârșitul căreia Președintele anunță că va permite intervenții scurte și din partea celor neindicați pe programul tipărit.

Au fost mai multe comunicări penibile. Wladyslaw Adamski, din Polonia, și Jan Marek, din Cehia, abia de s-au reținut să nu atace frontal democrația. Mai mulți delegați – cel egiptean, Salek Mostafa, și cel algerian, Mohamed Sari, de pildă – au atacat, chiar violent. Ceea ce a încurajat și alte comentarii foarte dăunătoare democrației. Au prezentat-o chiar drept apărătoarea privilegiilor colonialismului și a bunăstării țărilor dezvoltate.

Cineva trebuia să răspundă. M-am dus eu. Am fost ultimul să iau cuvântul. Sunt Ion Rațiu, Vicepreședinte al Camerei Deputaților, dar aici sunt prezent în calitate de scriitor. Am arătat că sunt șocat de anumite interpretări și că doar democrația poate să dea frâu liber operei de creație liberală, artistică etc. A fost bine. Mi-au confirmat-o, în primul rând, colegii mei. Apoi, nenumărați la ieșirea din aulă, în autobuz spre hotel și la cina festivă de la Hotelul Perl Continental din Rawalpindi. Oraș mic, nu mai mult de 35.000 de locuitori, era plin de activitate, prăvăliile deschise etc. la 10.15 seara, când ne-am întors la Best Western.

Zi plină. Nu fără satisfacții.

L-am cunoscut pe islandezul Ulfur Hjorvar, poet. Numele lui înseamnă „lup". Limba lor e scandinava originală, pe care o păstrează pură. N-au neologisme, ca de exemplu „telefon", „fax", „computer" etc. Toate au un echivalent scandinav creat acum. Fiul lui Eric cel Roșu, Leif a fost cel care a ajuns în Groenlanda. El este autorul primei reclame mincinoase din viața omenirii. I-a spus „Țara Verde" ca să-și încurajeze compatrioții să meargă acolo. Tot el a ajuns în America propriu-zisă, pe la 1000. Dar, cum spunea Oscar Wilde, a fost foarte deștept. N-a spus acest lucru nimănui.

Sâmbătă, 2 Decembrie 1995

Ziua de ieri a trecut fără ceva deosebit. *The News* n-a publicat interviul cu mine. A publicat, însă, mare parte din cuvântarea cehului Marek, cel pe care l-am apostrofat implicit, fără să-l numesc, însă, pentru că a denigrat în esență democrația.

Am luat prânzul în aer liber, pe colina de unde s-a decis să se construiască Islamabadul. E oarecum în mijlocul unei căldări. De jur-împrejur, munți. Islamabad e de o parte a colinei și în depărtare se văd Rawalpindi și lacul de acumulare. Abia aici mi-am dat seama de scara gigantică la care Islamabadul a fost conceput. Mă întreb câte zeci de ani, dacă nu o sută, vor trebui să treacă până să devină o adevărată capitală!

Parlamentul, Curtea Supremă de Justiție și moscheea cea mare se văd albe, bine profilate. Frumoase.

Theodorescu mi-a povestit multe. Cum toți ăștia, Băcanu, Ana Blandiana, Pleșu, Octavian Paler, au scris mult pentru și în favoarea regimului Ceaușescu. Băcanu nici nu a semnat scrisoarea pentru salvarea Mânăstirii Văcărești!! Mi-a povestit și diverse episoade din vremea când a fost șeful Televiziunii. Atât Iliescu, cât și Radu Câmpeanu l-au criticat că nu m-a pus la punct, în cursul dezbaterii noastre din 17 Aprilie 1990, când am afirmat că vine Jimmy Carter observator la alegeri. „Pentru că și Rațiu a fost dezinformat", le-am spus. Ar fi fost o lovitură sub centură, căci eu n-am dat știrea ca fapt, ci ca informație primită.

Un alt lucru interesant. Iliescu a văzut filmul „Clive și Ana" și l-a apostrofat. „De ce nu dai și alte piese politice?". „Care?", l-am întrebat. „Cele ale lui Everac", i-a răspuns Iliescu. Și-mi comentează Theodorescu: „A fost prima dată când am auzit de Everac în legătură cu televiziunea. Nu știam că e prietenul lui Iliescu".

Astăzi, o serie de cuvântări, atacuri directe la adresa occidentalilor, americanilor în special. Democrația e ipocrizie etc. Libanezul, Dr. Muhammad Izzat Nasrallah, dezgustător. Palestinianul Tawfik Fayyed a atacat „pacea" abia semnată. Irakianca Nasera al-Saadon, violentă în atacul celor care, prin sancțiuni, au omorât un milion de copii! E vorba de embargo. Greu de crezut. Majoritatea celor prezenți aplaudau!

Vergiliu Constantinescu a vorbit și el. Scurt, două minute și jumătate. Bine.

L-am felicitat imediat ce l-am văzut.

Masa, la prânz, la „Kharpur Dam", deasupra lacului de acumulare: dansuri cu săbii, fanfară militară, cântece folclorice.

Ciorna Declarației de la Islamabad, ce ne-a fost distribuită, un adevărat dezastru. Nici englezeasca nu e acceptabilă, nu numai conținutul.

Duminică, 3 Decembrie 1995

Am vizitat Moscheea Faisal Masjid. Îi spune așa pentru că Regele Faisal al Arabiei Saudite a dat 350 de milioane de dolari pentru construirea ei. E mare, impresionantă. În interior, 90.000 de credincioși pot să-și facă mătăniile. Și în galerie, loc pentru 18.000 de femei. N-aș putea spune că e frumoasă, comparând-o cu atâtea splendide moschei: din Cairo, Ispahan, Damasc, Istanbul. Dar e unică în lume, așezată cum e în fața dealurilor ce-i servesc ca un adevărat fond, ca albeața marmurii și cimentului alb să se profileze de minune.

Am spus mare. Interiorul e un spațiu de 100x100 m. Afară, în porțiunile rezervate credincioșilor, alți 200.000 de oameni pot să se roage și să execute genuflexiunile rituale. Candelabrul central, ca un glob de tuburi de aluminiu aurit, cu 1000 de becuri, are un diametru de 45 m. Și cântărește 6 tone. Atributul cel mai potrivit: grandios, totul e grandios.

La Conferință, contribuții interminabile. Toți participanții vor să vorbească. Toți, cred, și-au pregătit contribuția. Vergiliu Constantinescu e cooptat la prezidiu. Mă bucură. Tonul antioccidental continuă.

Masă bună. Alt guvernator e gazdă.

După-masă, ședința de închidere. Președintele Pakistanului nu vine. Se adoptă o rezoluție acceptabilă. Părțile mai ofensatoare din versiunea originală au fost eliminate. Dar s-a făcut referință la respingerea oricărei hegemonii și la nevoia de a redistribui, echitabil, averea lumii.

Cina dată de Președintele Republicii, care, când i-am fost prezentat, mi s-a adresat: „Excelență". E un fel de a recunoaște Parlamentului prioritatea pe care teoretic o are. Dar nu aici, în Pakistan, precum nici în România. Executivul domină.

M-au impresionat tinerii din garda de onoare. Toți cam de 190 cm. Sau mai înalți. Și dacă le adaugi turbanul și penele, sunt ca niște giganți.

Cuvântarea Președintelui lungă, dar coerentă și într-o englezească foarte bună. A vorbit și despre Kashmir. Lecție bună pentru mine.

Luni, 4 Decembrie 1995

Secretarul doi, Pătru, vine să ne ia la 9.30 punct. Mergem și la Hotelul Marriott să-l luăm pe Constantinescu. Apoi, în două mașini, la Moschee din nou, să vedem și mormântul fostului dictator Ajub Khan. Interesant că, ieri,

ghidul nu ne-a spus nimic. Nici n-a menționat măcar că aici e și că mulți îl consideră erou și-l venerează. Ne-am dus apoi sus, la punctul de observație, pe deal. În fine, mi-am dat seama, vizual, de grandoarea proiectului. Islamabad, dacă nu intervin cataclisme, va fi un oraș-capitală de mari proporții. Are un plan riguros, ca Washington, dar cu o viziune pentru secolul nu al XXI-lea, ci al XXII-lea, oarecum la fel ca și Canberra și Brasilia. Circulația, evident, se face doar cu mașina. În fiecare sector, bine definit, ai tot ce-ți trebuie. Doar acolo mergi pe jos.

Ne-am dus în ceea ce ei numesc "The diplomatic enclave". Aici sunt ambasadele construite sau în curs de construire, la o scară neobișnuit de mare. Americanii, de exemplu, au câteva hectare, îmi închipui. Am văzut terenul înconjurat de rulouri de sârmă deasupra zidului, care-l izolează și protejează de posibilitatea unor agresiuni violente – amenințarea e permanentă în această țară, bântuită de fundamentalismul islamic. E drept, mai puțin decât în Iran sau Irak, dar prezentă. Lucru ce ne-a fost imediat adus literalmente în fața ochilor când am ajuns la Ambasada Egiptului, unde fusese un atentat. Adevărat complex de clădiri. Mare. Dar am insistat să mergem acolo unde a fost detonată bomba cea mare. Strada e blocată. Nenumărați polițiști de gardă. Fiind într-o mașină a corpului diplomatic, n-am avut probleme. Am coborât din mașină și m-am dus pe jos până lângă groapa cauzată de explozie. Clădirea e și ea distrusă. Fie că a fost un kamikaze, fie că a fost sacrificat de la distanță, cel care a dus mașina plină de exploziv până lângă clădiri a fost literalmente pulverizat. Împotriva unor astfel de acțiuni nu există apărare.

Ne-au dus apoi la Ambasada României. Ne-a primit Stoicescu, însărcinatul cu afaceri și cu alți membri ai misiunii noastre. Casă frumoasă, confortabilă. Dar noi avem un teren frumos, pe care am putea construi ceva interesant dacă am avea bani!

Sunt în avionul care ne duce de la Karachi la Istanbul. Stoicescu "chargé-d'affaires" ne-a dat o masă la restaurantul favorit al corpului diplomatic. Ceva neobișnuit. Mie, însă, nu mi-a plăcut prea mult. Prefer "curry"-ul lor internațional.

Am fost mult împreună cu Răzvan Theodorescu. E foarte volubil și doritor să se justifice. A fost primul care a ajuns în casa lui Ceaușescu pe Primăverii. Cu Petre Roman a fost prieten intim. Pe Mioara o cunoaște foarte bine. Ea este ambițioasa familiei. Petre a făcut mari greșeli. Inclusiv cea de a se afișa peste tot că este creștin. „Purta chiar două cruci pe piept la un moment dat", îmi relatează Răzvan. Dar n-are bază în țară. Dacă nu face o alianță, s-ar putea să nici să nu mai intre în Parlament la alegerile viitoare.

Miercuri, 6 Decembrie 1995

Sunt în micul Hotel USTA, de lângă Consulatul nostru, unde ne-a încartiruit Nicolae Irinoiu, Consulul General la Istanbul.

Călătoria de la Islamabad, prin Karachi, lungă, dar fără surprize. La Karachi, am stat în Salonul VIP de la 10.00 p.m. până la 4.00 a.m. ieri dimineață. Eu am dormit pe o canapea. Ceilalți, mai puțin. Agitație cu bagajele, dacă le găsim sau nu, pentru că la Istanbul au fost înregistrate pentru "BUK" Constantinescu, atent la detalii, ne-a atras atenția că un astfel de aeroport nu există, chiar dacă "BUK"-ul se poate citi: "BUK", adică București. Corecta denumire internațională trebuie să fie OTP, pentru Otopeni.

La Istanbul n-am fost așteptați la aeroport. Irinoiu, foarte penitent, și-a cerut după aceea scuze. A uitat, pur și simplu. I-am telefonat de la aeroport, a venit mașină să ne ia, ei trei s-au culcat și eu am rămas să vorbesc la telefon cu ai mei, la București. Aflu că Emil Constantinescu și-a anunțat înscrierea în PNȚCD și candidatura la Senat pe listele noastre. De asemenea, că a cerut ca toți candidații să-și declare averea și "să o supună unui control". Ce control? Cine să-l facă?

Am rămas cu Mircea Malița. Se minunează de "resursele" mele fizice, intelectuale etc., de atmosfera ce se degajă în jurul meu. Și-l citează pe George Călinescu, care în piesa lui "Țun", zice: "Înțeleptul șade senin și neturburat. Lovitură de gong. Mai târziu, se repetă: Înțeleptul șade senin și neturburat. Gong formidabil!".

Suntem invitați la sediul Adunării Parlamentare de Cooperare Economică a Mării Negre. Ne primesc Faik Kaytanci și Petricu, Secretarul General și cel adjunct al organizației. Masă bună la un restaurant de pe malul Bosforului, în imediata apropiere a sediului lor, care e chiar în casa de lemn construită de sultan pentru cadâne. Deci, în continuarea Palatului Dolma Bacsi. Ceea ce-l preocupă pe Kaytanci este faptul că nu e luat în considerare deloc la AAN. Dă vina pe Peter Corterier. Le-am promis că voi vorbi cu Karsten Voigt și Peter Corterier.

După-masă, m-am culcat și eu. Cam o oră. Când cobor, la 4.00 p.m., sunt informat că la București e mare viscol și că Aeroportul Otopeni e închis. Agitație. Toate planurile mele pentru astăzi, ruinate. Trebuia să-i primesc la prânz pe Ringier și Schwarzenbach.

Pe Irinoiu îl cheamă Nicolae. Ne-a invitat pe toți la masă, în salonul elegant al Consulatului. S-a stabilit o oarecare camaraderie între noi, căci dimineața am petrecut-o făcând turism: Vergiliu Constantinescu, Răzvan Theodorescu și eu. Turism foarte doct, căci Răzvan era foarte profund informat. Întâi ne-am oprit la casa în care a trăit Dimitrie Cantemir în Pera, între 1688 și 1710. Aici a scris *Istoria Imperiului Otoman*. De domnit a domnit prea puțin, căci a fost alungat de turci și s-a refugiat la Moscova, unde a și murit. Casa e mică, modestă, pe o străduță pe o coastă piezișă. Am văzut, apoi, Eyüp Sultan Çamii, construită în secolul al XV-lea de un pașă. Ceramică splendidă. Acolo e mormântul lui. De jur-împrejur, un cimitir musulman. În fine, ne-am

dus și la Kahrye Çamii, acum în restaurare. A fost construită de marele logothet Theodor Melochites, în 1320. Ca biserică, bineînțeles. Pe urmă, turcii au transformat-o în geamie. Acum, mulțumită americanilor, a devenit muzeu. Un mozaic splendid bizantin a fost scos la iveală acolo unde fusese doar acoperit de tencuiala musulmană. Cel care a construit această biserică a făcut una și în Salonic („Sf. Apostoli"), în 1325, și de aici a ajuns să o construiască și pe cea din Curtea de Argeș, în 1360. Exact aceeași arhitectură, același plan.

Biblioteca lui Ahmet al III-lea e și ea în restaurare. Strașina din lemn sculptat e remarcabilă. Aici, lângă „Sf. Sofia", a fost decapitat Constantin Brâncoveanu în 1715, de ziua lui de naștere, la 15 August (Sf. Maria Mare).

În fine, după intervenții, direct la București, ni s-au alocat locuri în avionul care pleacă astă-seară la București. Absolut plin – cum era de așteptat. Sosim cu bine la București. Zăpadă mare. Tot felul de zvonuri politice, care mai de care.

Sâmbătă, 9 Decembrie 1995, 6.30 a.m.

Sunt la Cluj. Am sosit aseară târziu, cu trenul Intercity. Am plecat de la București la 4.10 p.m. și n-am avut mare întârziere, deși am dat de multă zăpadă, pe tot traseul. Am venit mulți să marcăm 100 de ani de la nașterea lui Ilie Lazăr. Nelu Diaconescu, Barbu Pițigoi, Ioan Lup cu Consilierul și expertul Vicepreședintelui Senatului (Radu Vasile n-a venit, deși acum ăștia doi pentru el lucrează; doar de la Lup i-a moștenit) și doamna Raica, Președintele Organizației Femeilor PNȚCD. Ei șase erau într-un compartiment. În altul erau Mircea Ciumara cu soția și Simina Mezincescu. Eu eram într-un al treilea compartiment, cu Sorin Belu și trei tineri străini de noi. După un timp de la plecare, vine Barbu în compartimentul nostru și mă anunță că e momentul să stăm de vorbă. Diaconescu și cu mine. "Îl aduc eu", mi-a zis. De altfel, îmi indicase ieri dimineață, în biroul meu din Parlament, că Diaconescu vrea să discute cu mine situația din Partid și ce facem la Congres. Curând după aceea, vine Nelu. Compartimentul nostru, între timp, se golise. Ceilalți au plecat înadins să ne lase nestingheriți și alți doi tineri fumau pe coridor. Doar o fată tânără rămăsese în locul de lângă fereastră. Eu, în locul de lângă coridor și Nelu între noi. Toți trei cu fața în direcția mersului trenului. Toate trei locurile din fața noastră, goale. Aveam și muzică, fiindcă aparatul de difuzare avea controlul stricat. Într-un cuvânt, puteam vorbi fără martori.

A început el că nu e mulțumit cum merg lucrurile la Partid. "Dar nu vreau să le schimb acuma, așa de curând după moartea lui Coposu. El i-a numit". „Ce caută Barcan și Mihaela Dobrescu la ședințele Biroului Permanent?", l-am întrebat. "Tot moștenire de la Cornel".

Am mai vorbit de necesitatea transformării noastre într-un Partid eficient și ne-am lansat "in media res". "Vei fi în Biroul Permanent. Te vei ocupa de relațiile externe. Eu n-am pretenții în această direcție. Coposu a vrut neapărat

să țină totul în mâna lui. Eu nu", mi-a zis. „E clar că voi fi propus la Președinția Partidului. Eu nu țin să fiu Președinte. Voi aveți dreptul. Voi, care ați suferit. Dar ar fi bine, pentru imaginea noastră democratică, să fie o alegere liberă. Sunt sigur că vei fi ales. Ai toate meritele. Ai toate legăturile cu circumscripțiile electorale, cu organizațiile județene etc. Va fi bine să se voteze și eu să te felicit, la scenă deschisă. Să ne îmbrățișăm, ca să arătăm lumii unitatea noastră. Să mă facă, apoi, Prim-Vicepreședinte și să lucrăm împreună. Vei avea din partea mea totală lealitate. Dar să conducem, efectiv și practic, împreună. Doar știi că Coposu nu m-a consultat niciodată în vreo problemă politică. Venea la Intercontinental, îi dădeam o masă, îmi vorbea de vizita pe care a făcut-o cu Maniu la Felicia Rațiu și alte povești și îmi cerea bani. Și am continuat: Eu vreau să fiu activ și să cred că am de dat ceva, spre binele Partidului". "Da, dar dacă ești ales dumneata!?". „Sincer îți spun, eu sunt sigur că vei câștiga". „Îmi dai în scris?", a spus el, râzând. „Sigur că da. O fac pe loc". "Dar, totuși... Dacă, totuși... evident te numesc Prim-Vicepreședinte. Și pe cine Secretar General?" Am ezitat, pentru că nu vroiam să-i spun că numai la el m-am gândit.

Apoi, am zis: „Cred că Ioan Mureșan ar fi cel mai potrivit. E tânăr, energic, muncitor, talentat. Dar, repet, sunt sigur că vei fi ales". "Nu știu ce să zic de Vicepreședinte. În orice caz, trebuie să fie un ardelean".

Asta înseamnă Țepelea. Bărbuș nu mai este și altul n-avem. Fără s-o spună, mi-a dat să înțeleg că așa e. Mi-a repetat că eu mă voi ocupa de relațiile externe.

"Dar candidatura la Președinția țării?" „Asta, da. Nu mă îmbăt cu apă rece. Nu-mi închipui că toți cei care mă urgentează acum să candidez mă vor vota sau că ei vor reprezenta majoritatea electoratului. Dar aș vrea să-l mai înfrunt o dată pe Iliescu. Dar n-o fac fără girul Partidului". "Cum știi, noi suntem legați de CDR".

Am examinat posibilitățile, schimbarea Protocolului CDR, alegerea unui nou Președinte al CDR, și am ajuns la concluzia că problema trebuie discutată, deschis, la Congresul Partidului. Dacă Partidul zice da, bine. Dacă nu, voi accepta decizia.

„Diplomații care vin să mă vadă vor să știe pe cine susținem. Își dau seama că Emil Constantinescu n-are șanse. Și-i întreb: «Dar Rațiu are?». Dau din cap: «NU». Vezi, e cultul tinereții. Ei vor să vadă un om tânăr. Vor să știe pe cine pregătim".

Am discutat toate astea cu multe întoarceri în trecut. I-am spus cum Coposu mi-a trimis pe Ioan Lup și apoi pe Mihăilescu, să-i dau 100.000 de dolari să mă susțină la Președinție, și că le-am răspuns că eu nu sunt fanariot.

"Asta n-am știut!". „Întreabă-i. Eu pot să-ți dau, exact, data când am făcut-o, căci am notat totul în jurnalul meu de zi".

Am evocat împreună câteva din bizareriile lui Coposu: cum fabula când era vorba de anul de naștere, titlurile lui academice... Toate acestea exprimau ceva mai adânc despre psihologia lui. Acum fac parte din legenda Coposu.

„Cum îți explici mulțimea venită la înmormântare?". „Avea o integritate a lui. Și a știut să-și creeze un mit. E un lucru bun. Partidul beneficiază de pe urma lui". Am vorbit de Klaps – care-l ura pe Coposu și întotdeauna zicea că e venal. De Ion Puiu și de alții.

Cu Victor Marian la Geomoleanu, ca să stăm de vorbă cu Emil Aluaș. E la Primărie. El e născut în România, acum cetățean american, bineînțeles. Cred că ne-ar putea fi de folos.

Sosim la fosta Biserică unită din Mănăștur. Oficiază un sobor de preoți uniți, în prezența Episcopului Guțiu. Parastas pentru Ilie, Mara și Ioan Lazăr. La 100 de ani de la nașterea lui Ilie.

Au vorbit un preot și Matei Boilă. Eu am rămas tot timpul pe lângă Diaconescu, ca să marchez unitatea noastră de vederi. Masă la Hotelul Continental. Mihăilescu se scuză că nu m-a pus la masă cu el, Diaconescu, Lia, doamna Raica și mai nu știu cine. La 4.00, în Aula Universității, Masă Rotundă în onoarea lui Ilie Lazăr. Au vorbit mulți: Mihăilescu, Rectorul Marga, Radosav, deputatul Dunca, Ionuț Gherasim și alții, sfârșind cu mine și Lia. Eu am fost emoționat. Aproape că mi-au dat lacrimile, la un moment dat, dar m-am stăpânit.

Radosav îmi adusese scrisoarea mea către Miluț (Tilea) din 30.03.1969, în care-mi arătam bucuria că lui Ilie îi plac hainele pe care i le-am trimis. La cină, am circulat. Secretariatul nostru, în păr: Popa Zlatna, Mihaela Dobrescu (Răsvan Dobrescu a vorbit și el – slab!), Roșca, Remus Opriș, Ciumara cu soția etc. Au fost cam inexistenți.

M-am folosit de ocazie și le-am spus lui Diaconescu și Pițigoi: „Eu merg la Zermatt de Crăciun pentru câteva zile. Veniți și voi. Vă invit, cu toată dragostea. Cu soțiile. Pe socoteala mea, bineînțeles". Diaconescu mi-a explicat de ce e imposibil să accepte. E prea ocupat cu pregătirea Congresului.

Ne-am fotografiat cu Lia și cu Diaconescu, în special. Interviuri etc.

Duminică, 10 Decembrie 1995

Luăm trenul Intercity la 4.50 a.m. Frig în compartimentul nostru. Muzică asurzitoare, fără chip de a fi moderată. Ajungem totuși la București fără incidente, cu câteva minute înainte de 12.00.

Imediat după-masă, vine Mihai Ghiga să mă vadă. La cererea lui insistentă. Cerveni e pentru mine. Aș fi singura soluție pentru țară. A vorbit și cu Isărescu, care mă vede acceptabil. Mai citează pe nu știu cine, care vede trei capete de acuzare împotriva lui Iliescu: 1) Krivoi Rog - 450.000 de români

muncesc pentru acest proiect; 2) Cuba – plătim din greu pentru exploatarea de nichel de acolo; 3) Rezerva de aur furată în 1945 se ridică la 650 de tone. De ce n-o recuperăm? Concluzia lui: Trebuie să candidez. E singura soluție.

Vine Radu Vasile. Îmi face o analiză riguroasă a situației. Formula pe care se merge acum e: Diaconescu Președinte, Țepelea Prim-Vicepreședinte, Ionescu-Galbeni Secretar General. După el, asta nu merge. Eu ar trebui să fiu Prim-Vicepreședinte. „Altfel, nimic nu se va schimba", îmi zice. Mă vede, însă, candidat la Președinție, cu șanse nu neglijabile de reușită. S-ar vedea în fruntea Secretariatului General al Partidului. „Eu te văd în postura de Prim Ministru", i-am zis. E adevărat că e singurul economist din rândurile noastre care înțelege cum funcționează economia de piață. Eu sunt keynesian. Ar trebui să negociem o formulă ajustată pe aceste linii, nu monetaristă, cu Banca Mondială și Fondul Monetar Internațional. E de acord. Ungaria, de exemplu, a obținut termeni mult mai favorabili decât noi, îmi spune. De Emil Constantinescu nici nu vrea să audă: „E un dezastru".

Interviu la PRO TV. Mă întreabă cum văd anunțul candidaturii lui Diaconescu la Președinția Partidului. „E justificată, răspund. A servit Partidul cu lealitate. A suferit ani grei de temniță". „Diaconescu a declarat că probabil și dumneavoastră veți candida". „Dacă se va considera că aș putea da mai mult Partidului fiind Președinte, aș accepta să candidez. Într-un spirit de colegialitate, nu de concurență. Așa e bine. Așa e democratic și sunt sigur că și Diaconescu va reacționa la fel". Cam așa am răspuns.

Pe urmă, m-au întrebat de Emil Constantinescu. N-am ezitat. El pierde sigur contra lui Iliescu. Eu aș avea o șansă. Dacă sunt propus, accept.

Primesc, prin fax, comunicatul prin care se anunță Comitetul de Organizare a Congresului PNȚCD. Din 12 membri, doar doi sunt ardeleni. Și foarte slabi: Țepelea și Dunca. O să iasă scandal. Clica lor domină: Ciumara, Dobrescu, Ionescu-Galbeni, Dudu Ionescu, Sergiu Macarie, Remus Opriș, Costel Păunescu. Doar Spineanu și Ing. Mihai Grigoriu par independenți. Pe ultimul nici nu-l cunosc.

La Cluj, am lăsat, prin Victor Marian, banii pentru noul bursier „Ion Rațiu". Îl cheamă Radu Mârza. E student, anul IV – Istorie. Primește 88.000 de lei lunar.

Luni, 11 Decembrie 1995

Mare agitație. Telefonul – adică telefoanele toate – sună neîncetat. PRO TV a dat interviul cu mine și, apoi, cu Diaconescu și Ciumara. Ultimul m-a atacat cam brutal. Eu n-aș avea nici un merit în Partid, doar prin strămoșii mei. Concluzia lui: „Domnul Rațiu nu reprezintă generația continuității Partidului".

Îi scriu Liei Gherasim, lui Radosav și Ilenei Tilea despre cele petrecute la

aniversarea a 100 de ani de la nașterea lui Ilie Lazăr. Le-am trimis o copie după scrisoarea mea din 1969 către Miluț Tilea, pe care am citat-o în cuvântarea mea.

La Conferința de Presă, inevitabil, s-a ridicat problema. Am fost explicit împotriva candidaturii lui Emil Constantinescu la Președinția țării. Dar am subliniat că nu voi candida fără acordul partidului căruia îi aparțin. La Președinția Partidului voi candida numai dacă mi se va cere să fac acest lucru. Am arătat că așa e bine, așa e democratic. Nu e vorbă de concurență, nu e o candidatură contencioasă. E constructivă. Facem parte din aceeași generație, avem aceleași tradiții, servim același ideal.

Am vorbit cu Directorul de Cabinet al lui Văcăroiu. Îl cheamă Sorin Panaitescu. Mie mi se pare că *nu vor* să rezolve problema închirierii localului pentru Redacția și Tipografia mea.

Marți, 12 Decembrie 1995

Presa e plină. Primire, amestecată. Unele ziare mă atacă deschis. În orice caz, toată lumea a înțeles că sunt gata să candidez **dacă mi se cere**. Atât la Președinția PNȚCD, cât și la cea a țării. Marcu îmi spune că Radu Vasile a fost foarte slab într-o discuție cu Adrian Păunescu la Tele 7abc aseară. M-ar fi atacat.

Horia Alexandrescu, însă, care a fost moderatorul transmisiei, îmi spune că nu e cazul. „A bălmăjit-o", mi-a zis, pentru că, probabil, Diaconescu i-a cerut să nu fie pentru mine.

Ioan Chiș, de lângă Bădăcin, acum pensionar, fost aviator de vânătoare, vine să-și exprime îngrijorarea. "Partidul nostru intră pe mâna ăstora. E un dezastru. Trebuie să-i mobilizăm pe toți ardelenii". Nu repet ce mi-a povestit de Diaconescu, de tatăl acestuia, dar mai ales de „Țap". „Născut la Soroca, e «jidan» la origine, încreștinat".

Probabil că e o invenție, căci n-a putut să-mi dea numele lui original, înainte de a și-l fi schimbat. Și în ceea ce mă privește, prejudicii împotriva evreilor n-am. Doar și Roman e evreu. Dar și unul, și altul sunt total asimilați; se comportă ca niște români. Ca și Ștefan Cazimir. E un român autentic, de religie mozaicală! Trebuie să ieșim odată și odată de sub prejudiciile antisemite pe care, orice s-ar spune, noi, românii, le avem.

Gabrielescu vrea să-mi vorbească. La plecarea de la Cameră, mă opresc la el, la Senat.

O ia pe ocolite. Mi-a explicat – un fel de justificare – de ce a fost împotriva mea pe vremuri (adică în prima legislatură). Apoi, divergențele lui cu Coposu, care l-a marginalizat, pentru că „umbla în toată țara". Sensul fiind că ar fi căutat să-i ia locul când Cornel era bolnav. De fapt, îmi aduc aminte de ședința Biroului Permanent la care Coposu, sarcastic, a zis că îl înțelege. „Gabrielescu s-a gândit că *crapă Coposu* și ar trebui să nu rămână Partidul

fără cârmă". Formularea e a mea din memorie, dar ăsta a fost sensul expresiei „crapă Coposu", a fost utilizat de el. În fine, Coposu l-a înlăturat din orice funcție în urma programului la Televiziune unde s-a arătat prea reverențios față de Iliescu, când l-a audiat în numele Comisiei de Anchetă asupra Revoluției.

„Ce facem, Iancule?". Mi-a spus că el nu aspiră la Președinția Partidului. Apoi, mi-a relatat niște discuții avute cu oameni influenți, membri de Partid, dar nu politicieni activi. Toți i-au sugerat că eu aș fi mai potrivit decât Diaconescu. N-am chef de intrigi. L-am asigurat că declarațiile mele, făcute presei, sunt autentice. Voi candida numai dacă mi se va cere. El mă asigură că mă va susține și că va vorbi în acest sens și cu Diaconescu, „care vrea acum să fie Președinte, dar eu i-am atras atenția că multă lume te vrea pe tine".

Acasă, mă așteaptă Nelu Mureșan. Împreună sortăm materialul ce ar putea să intre în broșura pe care o pregătim pentru a fi distribuită înainte și pe timpul Congresului Partidului. Dacă le-aș publica pe toate, ar ieși o carte voluminoasă.

Necazuri cu Doina. E furioasă pentru că Nicolae i-a ținut o lecție severă într-un fax. Îi cere, în definitiv, să aleagă. Sau se ocupă de partea de "business" a ziarului, sau de redactarea lui. Pe ambele nu le poate face o singură persoană **bine**.

Miercuri, 13 Decembrie 1995

Grecu de la Târgu-Jiu vine să-mi ceară casete radio și videocasete cu cuvântările mele. Îmi confirmă că Barbareso m-a atacat brutal la ședința PNȚCD de la ei când, împreună cu Săndulescu au schimbat Biroul organizației județene. Printre altele a afirmat că trăiesc pe banii lui Elisabeth și că sunt chiar în proces cu familia întreagă. De fapt, e ceea ce a lansat Corneliu Coposu despre mine. Barbareso a făcut ce a făcut din lealitate pentru el.

Aranjez cu Nicolae achiziționarea de calculatoare pentru redacție și-i prezint lui Năstase situația cu reînnoirea contractului de închiriere a localului din Plevnei. Îi arăt că totul s-a împotmolit la Hrebenciuc și acum am primit ordin de evacuare. Mi-a promis că va interveni.

La ședința Biroului Permanent al Camerei am intervenit în favoarea introducerii sistemului din Marea Britanie la "Question Time". Modul cum funcționăm noi e absurd. Sunt mai mulți miniștri prezenți decât deputați în sală!

Merg la vernisajul lui Vasile Grigore, în fosta Sală a Tronului din Palatul Regal, acum muzeu. Foarte multă lume, inclusiv Ministrul Culturii, Mărgineanu. Răzvan Theodorescu stă mult cu mine. Năstase se lasă așteptat vreo 20 de minute. Dar apare Răzvan, face cuvântarea de prezentare și Adrian Năstase îi prezintă pictorului medalia Parlamentului.

Multă lumină, multă culoare în tablourile lui Grigore. A fost asemănat cu

Palade, Matisse. De fapt, e el, ușor de recunoscut.

A fost foarte atent cu mine Grigore. Mi-a spus din nou că pot să-i duc tablourile lui, achiziționate de Elisabeth și avariate de incendiul din 1 Ianuarie 1994. Căldura a făcut să se scurgă culoarea. Trebuie, însă, s-o fac de urgență.

Acasă mă aștepta Pisoschi. Trăiește la München. E șomer. Are 55 de ani, dar arată mai tânăr. Cu barbă și mustăți frumoase. Filosofăm, mai ales despre etosul românesc, lipsa de corectitudine. A plecat din țară abia în 1988. A lucrat la Europa Liberă. Mi-a arătat manuscrisul lui Camil Dumitrescu și scrisorile de recomandare, a lui Coposu din 1993 și cea a lui Stânișoară din 1993. Fetele lui Bărbuș n-au dreptate când afirmă că ele au moștenit și manuscrisul. Demetrescu i l-a dat lui, lui Pisoschi, ca să-i asigure publicarea. Discută cu Liiceanu. Îl voi ajuta și eu dacă e nevoie.

Joi, 14 Decembrie 1995

Direct la tipografie. Doina și două alte redactoare lucrau. Lucraseră toată noaptea fără încetare. Era 8.20 dimineața. Broșura va avea 48 de pagini, format A4. Au ales, în general, bine. Puteau să introducă și alte cuvântări de-ale mele, dar n-au încăput.

La Parlament am examinat broșura propusă cu Ioan Mureșan și băiatul lui, Dănuț, venit acum din Anglia pentru vacanța de Crăciun. Am făcut niște schimbări, căci toți am considerat importante relațiile româno-maghiare. Cercetarea textului, pe care am făcut-o împreună cu Consilierii mei, Olariu și Sorin Mureșan, a durat foarte mult. Ba am fost și întrerupți. Vine Pițigoi. Sunt speriați că „gașca" se întărește și are șanse să pună mâna pe Partid.

Ajung cu mare întârziere la japonezi. E Ziua Împăratului. Foarte multă lume. Malița îmi vorbește. Ambasadorul Moldovei, dar mai ales Senatorul Popovici, din Ploiești. Ambasadorul SUA, Moses, îmi confirmă că vizita lui Iliescu a fost un mare succes. Se referă apoi la faptul că apar mult în presă: „Ar fi foarte bine pentru PNȚCD dacă ați fi ales Președinte. Partidul ar avea altă imagine", îmi spune. Îl întreb dacă e bine să candidez la Președinție? „Nu mă amestec în treburile interne". Îi spun că am fost încurajat de Bob Dole, de exemplu, și de Chuck Percy. „Dacă vă simțiți în stare s-o faceți, e cel mai bun lucru".

Greu să spun. Mi-a dat impresia că într-adevăr ar aprecia alegerea mea la Președinția Partidului. Mi-a spus să ne revedem după întoarcerea în România la 8 Ianuarie 1996.

La Bursa Maritimă și de Mărfuri Constanța. Vieru mă primește. Sunt plasat în rândul întâi din Amfiteatrul World Trade Center, între Negrițoiu și Filostrat, Consilierul Ambasadei SUA. Lângă Negrițoiu, Dan Iosif. Până a deschis ședința. I-a dat cuvântul lui Negrițoiu, care a vorbit în numele Președinției. Credeam că-mi vor da și mie cuvântul, căci așa îmi spusese Vieru,

dar n-a făcut-o. A trecut direct la explicarea funcționării operațiunilor „futures". Din fericire, Sorin Belu a venit să-mi spună ceva, ceea ce mi-a dat ocazia să plec. Vieru a venit cu mine. Am băut un pahar cu el și am acceptat scuzele lui.

Direct, din nou la tipografie. Îi dau Doinei materialul pentru broșură, gata corectat. Îmi explică de ce n-a introdus cuvântarea mea de la alegerea lui Constantinescu Președinte al CDR. Pentru că vorbeam de primirea în Statele Unite a Președintelui României. Or, Iliescu tocmai a fost primit, așa că nu mai poate fi vorba de un avantaj pe care *eu* l-aș putea aduce României.

Multă lume la decernarea premiilor Asociației Arte Plastice. Ambasadorii Suediei și Franței au fost onorați. De asemenea, diverse personalități, inclusiv Mircea Ciumara. Mă întreb de ce? Am fost alături de Petre Roman. Foarte afabil și prietenos. De la *Cotidianul* n-am văzut pe nimeni.

De-acolo, la Radio România Tineret, programul lui Marin Constantin: „Întrebări incomode". M-au frecat o jumătate de oră. Dar mi-a plăcut, deși eram obosit.

Vineri, 15 Decembrie 1995

Broșura a ieșit foarte bine. I-o dau lui Cornel Sturdza-Popovici.

Masa cu Oprișescu. Cred că l-am liniștit. Să vedem ce va putea el face cu *Românul Liber*.

La 2.00 vine Niță, Președintele Partidului Național Democrat Creștin. A vorbit și cu Diaconescu. Ar vrea să se unească cu noi. Îmi spune că Partidul Național Creștin Independent (Președinte Eugen Popa) e pentru mine. De asemenea, Partidul Liberal Regalist. Sindicatul Studenților, condus de Ovidiu Zară și Bogdan Grabowski.

La 3.00, vine Constantin Florea din Pitești. Îi dau broșuri.

Curând după ora 4.00, vin cei din Constanța: Gh. Dorneanu, Cristian Marcov și Iulian Georgescu-Ovezea. Ultimul e sculptor. Mi-a făcut o icoană sculptată în lemn. Primii doi vor să-i ajut să-și facă o agenție de plasare pentru marinari. Să le dau numele și prestigiul meu. Nicolae are o reacție foarte sănătoasă. Dacă trebuie să plătească pentru management, se vor întoarce împotriva noastră. Dacă nu câștigăm nimic, de ce să ne legăm la cap? Aș vrea să-i ajut totuși.

Peste ei dau Valentin Țurcanu, cu Dragomir și Butnariu. Țurcanu e cu Propact și vor să mă susțină la Președinție, dar le trebuie bani! Butnariu vorbește cel mai mult. Ei au format un nou Partid Liberal Creștin. Cu Radu Ciuceanu. Vor să mă susțină și să intre în Partidul nostru în cele din urmă. Mi-au vorbit și de Ticu Dumitrescu, care s-ar putea să piardă Președinția AFDPR.

În fine, la Clubul Diplomatic. Recepție dată de revista *Capital*. Pană, de la BMMC, îmi spune că mie mi-au oferit premiul principal – o mică statuie de

marmură – după ce plecasem. A luat-o cineva de la *Cotidianul* să mi-o aducă. La Redacție nimeni nu știe nimic!

Mi-a sosit, cu DHL, „scaunul cu emblema Universității din Georgetown". E foarte frumos și confortabil. E ceea ce-mi promisese Leo O'Donovan.

Sâmbătă, 16 Decembrie 1995

Grabowski insistă enorm să mă duc la parastasul pentru Coposu care se celebrează la Biserica din Cimitirul Bellu Catolic. 2Dacă nu mergeți, se va interpreta greșit și vă va dăuna foarte mult".

Imposibil. Peste zece minute – ora 9.50 a.m. – încep să vină membrii Comitetului Coordonator al UMRL și la 12.00 –, președinții filialelor UMRL din țară. Nu pot să contramandez. A vorbit și cu Doina, pe care a acuzat-o că mă sfătuiește rău. De fapt, Doina înclinase să dau fuga la Bellu, să stau câteva minute și să plec. Nici asta nu e o soluție. Asta s-ar interpreta și mai rău, după mine!

La ședință, Anghelescu, Grabowski, Enescu, Ionică Varlam, Mihăilescu. Varlam a vorbit foarte mult, ca de obicei. Deși el nu face parte din Comitet.

S-a decis: 1) Facem Congresul UMRL la 25-26 Mai 1996, la București; 2) Rămânem cum suntem, deși avem o participare sporită, pentru că multe filiale sunt active în CDR și, astfel, au un rol politic. S-a discutat mult ce facem. Să ne transformăm în partid politic. Asta mai ales dacă gașca Ciumara-Opriș-Dudu Ionescu reușește să mă elimine total de la conducerea Partidului. Am fost împotrivă.

Plecăm la 5.00 p.m. cu mașina. Ajungem la Alba-Iulia, Hotel Parc, pe la 10.30.

Duminică, 17 Decembrie 1995

Primarul Timiș vine să ne ia. Eram la micul dejun. Sosim la Catedrala din Blaj puțin înainte de ora 10.00. Tocmai la "Fericiri". Catedrala, plină. Oficiază Mitropolitul nostru Lucian Mureșan, asistat de șapte preoți. Cuvântarea lui, excelentă. Parastasul, demn. Doar o doamnă plasată, strategic, lângă masa cu trei colaci mari plângea cu sughițuri, din când în când. Dar și ea s-a liniștit.

Masă la Florin Florea. Vreo 30 de persoane. Ne-am întins până la 6.00 seara. Am vorbit eu de nevoia de a-l înlătura pe Iliescu. Apoi, Ioan Mureșan și Amelian Paul Alecu. Ambii au ieșit pe față pentru alegerea mea ca Președinte al PNȚCD.

Gavra a venit din Sălaj, cu oamenii lui. El ne va susține și cu bani.

Luni, 18 Decembrie 1995

La Conferința de Presă nu s-a făcut nici un comentariu asupra celor două parastase. Sau trei, pentru că la Bellu au fost două. Și, apoi, s-a menționat că au fost parastase și în alte orașe, nu numai la Blaj. S-a oferit un pahar de șam-

panie presei.

Ședința Biroului Permanent. Apoi, cea plenară. Obosit mort, mă culc devreme.

Marți, 19 Decembrie 1995

Dau invitația ridicolă pe care Doctorul Baican a trimis-o în toate părțile. O englezească nu agramată, imposibilă! Așa ne facem de rușine. Doctorul Stănescu o ia să o răspândească printre deputații noștri.

Cerveni, la mine în birou cu Ion Dinu și Otto Weber. „Trebuie neapărat să candidați. Dacă n-o faceți dumneavoastră, candidez eu", mi-a declarat Cerveni. Rizescu îmi spune că Vasile Lupu ar putea să fie determinat să mă sprijine. Sunt de acord ca el să fie ales Vicepreședinte al Partidului. El ar vrea să fie Prim-Vicepreședinte. Dar așa ceva n-am putut să susțin, cu riscul de a nu avea sprijinul lui.

Cu Sorin Mureșan, la Nunțiul Papal Janusz Bolomek. După curtoaziile de rigoare, ridic problema unei posibile vizite a Papei în România, ca o primă deschidere spre soluționarea problemei noastre, a uniaților. Va trebui să vorbesc atât cu Iliescu, cât și cu Teoctist. Papa dă curs invitațiilor numai atunci când, în afară de șeful statului, și capul religiei dominante susține vizita.

Ședința parlamentarilor PNȚCD a început cu niște colinde. A vorbit Diaconescu despre Congres. Alătur notele mele.

Diaconescu: Ultima ședință înainte de vacanță.

1. Numărul delegaților și numele lor – ecusoanele pe culori, rezolvată problema cazării în București.

2. Cum s-a constituit Comisia de organizare. Pentru numărătoare – mulți s-au oferit – toți sunt bineveniți. Votarea – cât mai mulți.

3. Depunerea candidaturilor: Până la 4 Ianuarie la sediu, n-ar trebui să fie prea mulți candidați. La județ 11 membri. La Centru, numai 9: să se facă 11; și supleanții la 10.

Pentru ședințe importante, un Birou de 21 de membri.

Congresul alege Președintele, care îi propune pe Prim-Vicepreședinte și pe Secretarul General. 8 Birou, 10 supleanți.

Convenția Democrată a ridicat problema Emil Constantinescu. El, Diaconescu, trebuie s-o ridice. E vorba de Ion Rațiu, care a afirmat că Emil Constantinescu *nu e bun.* Galbeni a făcut un text să mă condamne. Am zis: „Forul să fie Congresul". Au vorbit:

Corniță: Dac-ar fi trăit Corneliu Coposu, ar fi făcut Ion Rațiu aceeași declarație?

Am atacat „Contractul pentru România".

Ticu Dumitrescu – Emil Constantenscu – Remus Opriș, Popescu Emil n-au replică.

Ionescu-Galbeni, Diaconescu – glumeau: „Aici se vinde pește proaspăt".

Mircea Munteanu: Invitații la Congres să fie fără drept de vot.

Ordinea de zi: Pentru C.C. – reculegere; cuvântul invitaților; rapoartele de activitate: externă, parlamentară (Cameră și Senat); Sâmbătă, prezentarea programului PNȚCD – dezbateri; alegerile (o zi întreagă).

Duminică: Rezoluția Congresului.

Președintele Congresului: Emil Ghilezan – Simionovici.

Apoi, a anunțat că i s-a cerut de la Convenția Democrată să ridice candidatura la Președinția țării anunțată de mine și i-a dat cuvântul lui Ionescu-Galbeni să citească un document în care se reafirma că Emil Constantinescu este candidatul PNȚCD și că Partidul condamnă atitudinea mea.

Am cerut cuvântul. Nu acest for este competent. Congresul Partidului trebuie să ia o atitudine. Le-am repetat că n-am anunțat niciodată că sunt candidat și că nu o voi face fără aprobarea Partidului. Că sunt continuu solicitat să-mi depun candidatura. Am subliniat două lucruri. Că numai Partidul poate să câștige dacă avem un candidat al nostru și că, în Ardeal, în special, o astfel de candidatură ne-ar ajuta să recuperăm terenul pierdut la PUNR. În ce privește Președinția Partidului, îmi anunț **acum** candidatura, pentru că nu e bine să ne alegem liderii prin aclamații.

Reacția a fost extraordinară. Atacuri violente din partea lui Corniță, Ticu Dumitrescu, Remus Opriș, Emil Popescu (mai ales) și Ionescu-Galbeni. Nimeni n-a luat cuvântul în favoarea mea. Adevărat că Ioan Mureșan, Paul Alecu și Cornel Popovici-Sturdza nu erau prezenți. Dar Liviu Marcu și Geo Cristea erau. Ultimul a luat chiar cuvântul în alte chestiuni organizatorice. Până și Simionovici m-a atacat.

Nimeni nu îndrăznește să mă apere. Nimeni nu îndrăznește să se afișeze alături de mine în public. O fac pentru că nu cred în mine sau din oportunism? Se gândesc poate la poziția lor pe listele electorale, ca să fie realeși anul viitor.

Președintele Congresului va fi Emil Ghilezan și probabil îl vor face Președinte de Onoare al Partidului.

Miercuri, 20 Decembrie 1995

Mare comoție la ședința Biroului Permanent, convocată în grabă, la cererea lui Gavra, pentru că la votarea unei legi organice, ieri, cu bile, s-a constatat că s-au exprimat 301 voturi, când prezenți au fost doar 300 de deputați la vot. Furtună într-un pahar de apă. Oricum s-ar fi exprimat votul extra, adică fraudulos, apărut printr-o bilă, rezultatul n-ar fi fost altul. Problema e că nu s-a întrunit și nu s-ar fi putut întruni votul cerut pentru a se aduna numărul de voturi cerut de regulament pentru adoptarea unei legi organice.

Am condus dezbaterile Camerei. Interviu la Radio Contact cu Andreea

Pora și un alt tânăr. Interesant. Multe întrebări de la ascultători. Îmi spun că a fost un mare succes. Întrebările obișnuite.

Joi, 21 Decembrie 1995

Semnez contractul cu Schwarzenbach (Ringier).

Iarăși coduc dezbaterile. La 11.30 vine și Senatul. Conduce Gherman, cu asistenta mea.

Ziarele sunt pline de Declarația PNȚCD de susținere a lui Constantinescu și de acțiunea împotriva mea din partea CDR. Remus Opriș a fost cel care a fulminat împotriva UMRL. Diaconescu n-a zis mare lucru. A fost ieri la mine în birou. „Izbucnirea asta de ură împotriva mea m-a surprins, îi spun. Eu mă pot retrage din viața publică, fără nici o dificultate". „Nu e cazul. Dacă nu ții să fii Președinte, nu văd nici o problemă. Vei fi ales la conducerea Partidului, a fost reacția lui. Trebuie să vorbim". Am fost de acord. Să ne vedem, când mă întorc la București, pe 28 Ianuarie, îi propun.

Vineri, 22 Decembrie / Sâmbătă, 23 Decembrie 1995

La TVR 1, Vartan Arachelian a prezentat filmul făcut la Washington cu ocazia recepției date în onoarea mea de Universitatea Georgetown.

Suntem toți patru aici. Elisabeth, Indrei, Nicolae și eu. Am discutat mult posibilitatea retragerii mele din politică.

Miercuri, 27 Decembrie 1995

Tocmai m-am instalat în vagonul de clasa întâi din trenul care mă duce din Brig la Zürich. E ora 7.40 a.m. A nins astă-noapte. M-am sculat la 4.30 și la 5.30, exact, am ieșit din chalet încălțat cu bocanci prevăzuți cu antialunecătoare. Pe jos, la gară. Zermatt e o minune la ora asta. Liniște deplină. Străzile, pustii. Doar mașina electrică încarcă pâinea, franzelele, „croissant"-urile, la brutăria lui Biner, direct sub chalet-ul nostru. Mirosul de pâine caldă atârnă în aerul rece înviorător. Peste tot, lumini electrice de tot felul. Ninge și acum, dar nu cu fulgi mari, ca aseară și astă-noapte.

Cele cinci zile petrecute aici, în Zermatt, au trecut ca-ntr-o clipă. Împovărat de multe probleme. Cea care m-a preocupat, chiar obsedat, tot timpul, a fost dacă să candidez la Președinția Partidului sau nu. Ședința parlamentarilor PNȚCD, unde am fost atacat cu atâta ură, m-a descumpănit. Degeaba vreau să servesc, dacă nu mă vor eu nu pot și nu vreau să mă impun. Dar dacă nu reușim să schimbăm conducerea, Partidul se duce de râpă.

Am petrecut Ajunul Crăciunului ca pe vremuri. Brad frumos împodobit. Multe lumânări, ghirlande argintii și cadouri.

Ieri, a venit și Alexandru, adus de Indrei, care s-a deplasat special pentru aceasta, la Paris. E foarte bine băiatul ăsta. Promite să se dezvolte excepțional. Să dea Bunul Dumnezeu! Acum învață și limba germană.

Legătura între mine și băieții mei mi-a ușurat povara problemelor pe care le am de înfruntat. Elisabeth, ca întotdeauna, ascultă, încurajează, e gata să ajute. Dar nu dă nici sfaturi și nici nu intervine. E generozitatea întruchipată, în stilul discreției britanice.

La Zürich, în aeroport, mă flatează cu aprecierile ei doamna Berlescu, care locuiește lângă Lugano, în Ticino. Îmi vorbesc mulți alții. Probabil, m-au recunoscut „după papion", zic eu, cu falsă modestie!!? Adevărul e că tinerii mă simpatizează și-și exprimă opțiunea pentru mine ori de câte ori au ocazia.

În avion, până la București, stau lângă Victor Stănoiu. Fotbalist profesionist, joacă la Jakarta, în Indonezia. Îmi face mare plăcere să-l ascult. Suntem de acord că, dacă joacă bine la anul în Anglia, jucătorii noștri vor avea mare trecere în lumea întreagă. „Băiatul de 5-6 ani primește în Brazilia cadou de Crăciun o minge de fotbal de la tatăl său. Pentru noi, așa ceva era imposibil înainte de Revoluție. Mingea costa 300 de lei. Salariul pe lună, maximum 2000 de lei. De unde puștiul să învețe să controleze mingea?". Are dreptate. Noi ar trebui să avem 40-50 de jucători de cea mai înaltă calitate, care să-i preseze pe titularii echipei naționale tot timpul. Și în spatele lor, să mai fie 300-400 de jucători de mare calibru. Așa au ajuns brazilienii să domine fotbalul lumii întregi. În Indonezia, unde joacă el, brazilienii sunt cam peste tot. Nu jucători cu potențial de a intra în echipa lor națională. Dar jucători excelenți, pentru că toți joacă bine; toți, mii și mii de oameni!

Mi-a plăcut cum mi-a vorbit. Are dreptate.

Joi, 28 Decembrie 1995

Ziua începe cu o convorbire telefonică. Minodora Ilie îmi spune că Diaconescu e hotărât să câștige alegerile și să-l numească pe Țepelea Prim-Vicepreședinte, iar Secretar General pe Ionescu-Galbeni. Mă asigură că le vorbește tot timpul. Doar sunt prieteni buni. Ea i-a obținut apartamentul și ea o plimbă pe soția lui peste tot. Dar nu-i chip să-l convingă să fie pentru mine.

Primul care vine e Sturdza-Popovici. Nelu Mureșan nu apare, deși telefonase aseară că vine. După nenumărate telefoane, reușim să vorbim cu soția lui. Ne confirmă că Nelu a încercat să vină cu mașina, dar s-a împotmolit la Sighișoara. Mari inundații, zăpadă multă etc. Sturdza-Popovici e de părere să le trimit o scrisoare tuturor delegaților, în care să explic de ce candidez. Eu reprezint o continuitate mai veche și mai profundă decât Diaconescu, ale cărui merite le laud din plin. Să fac, apoi, o ofertă politică: mai bună organizare în teritorii, centrul să nu mai domine dictatorial, identificarea personalelor eminente în provincie, clarificări doctrinare și ideologice, amendare a Statutului și un mesaj diferențiat pe zonele țării.

Sunt de acord că punctele lui sunt toate valabile și că ele trebuie să fie ridicate la Congres. Nu sunt sigur că e bine să trimit o scrisoare. Făcând acest lucru, efectul cuvântării mele va fi mult micșorat, pentru că nu mai e ceva nou. „Da, dar s-ar putea să vă împiedice să vorbiți", a fost reacția lui Popovici. Nu m-ar surprinde. Au încă mentalitatea comunistă, totalitară: „Cine nu e cu noi e contra noastră". Ăsta e principiul după care se ghidează.

Vine Nicky Bărbuș. Iarăși dezvoltă argumentele lui. Coposu a fost afectat de boala lui în ultimii doi ani. Îi era frică și de fata lui că vrea să-i ia locul. Și-mi vorbește de lucruri grave comise de Coposu. Dar nu mi-a explicat ce și n-am insistat. A ținut să mă asigure că este cu trup și suflet pentru mine și că și tinerii mă susțin. Mă bucură, dar influența și eficacitatea lui nu sunt mari.

Otto Weber e categoric. Trebuie să candidez. E singura noastră șansă de a câștiga. Nu spune nimic nou. E prezent când vin cei de la PRO TV să înregistreze un mesaj de Anul Nou. I se ia și lui un interviu. E încântat.

Gabrielescu vine punctual. El nu vrea să candideze la Președinția Partidului. I-a spus lui Nelu Diaconescu că eu am mulți sprijinitori. Totuși, Nelu merge pe formula cu Țepelea Prim-Vicepreședinte și „Galbenul" Secretar General. Gabrielescu ar vrea să fie din nou Secretar General. Nu comentez. Îmi descrie, apoi, conflictul lui cu Coposu, provocat de interviul de la TVR, cu chestionarea lui Ion Iliescu asupra evenimentelor din Decembrie '89, și a continuat să se plângă de el. Cum s-a înconjurat de Dudu Ionescu, Remus Opriș, Mircea Ciumara și soția lui. Tanți cutare, Tanți cutare. Tot timpul, la Coposu acasă. M-a înlăturat fără nici o scuză. Dar el știe unele lucruri grave. Să nu vorbesc de asta, dar el a fost cel care s-a dus să aducă fonduri din străinătate: de la belgieni, olandezi, francezi. Și mie mi-a confirmat Coposu că a primit 60.000 de mărci de la nemți. I-a dat 10.000 lui Macarie și, când l-am întrebat unde sunt celelalte 50.000 de mărci, mi-a răspuns că într-o bancă acolo. A murit și nimeni nu știe de acești bani. „Eu cred, a continuat Gabrielescu, că Baican știe de ei. Doar boala lui a costat foarte mulți bani și nu-mi închipui că Baican e foarte bogat că el să fi dat totul din buzunarul lui".

Mi-a povestit apoi cum erau cu toții pe Bărăgan după eliberarea lor, în 1964. Evident, vorbeau politică. Despre reorganizarea Partidului. Cel mai în vârstă dintre ei era Ghiță Pop. Ei bine, când se discuta cine să ia conducerea Partidului, Ghiță Pop era categoric: „Oricine, dar nu Cornel Coposu".

Dimineața, mi-a telefonat și Paul Dumitrescu, să-mi spună că și Costel Dumitrescu și ceilalți din grupul din jurul lui Klaps doresc foarte mult ca eu să ajung la Președinția Partidului. Foarte bine, dar la ce îmi folosește? Ei nu vor fi delegați la Congres și mă întreb ce influență au ei asupra delegaților. Poate nici una!

Urma ca Diaconescu să vină la cină. „Uite, frate, am venit foarte obosit de la birou și îi am cu mine pe nepoții mei din Argeș. Să ne vedem mâine", îmi

spune la telefon. Mâine dimineață, la 7.00 punct, eu plec la Viena.

A rămas să ne vedem după revenirea mea la București, pe 3 Ianuarie.

Vineri, 29 Decembrie 1995

Avionul aterizează la Schwechat înainte de 8.00 a.m., ora Vienei. E rece, dar plăcut.

Sâmbătă, 30 Decembrie 1995

Îl găsesc pe Nelu Mureșan acasă la Târgu-Mureș. E optimist. Eu, nu prea. Ne înțelegem să ne vedem pe 4 Ianuarie la mine, la prânz. Să-i aducă și pe ceilalți.

Cina, la un restaurant în Grinzing. Muzică, lume veselă. Mare masă, lângă noi, cu americani și prietenii lor austrieci. Îi spune Haurmendl.

– 1996 –

Joi, 4 Ianuarie 1996

Revelionul la Kaiser Ball, în Hofburg. Cu traume, plasați prost la masă, intervenții, găsim loc excelent în Festsalle. Dar trebuie să renunțăm la cină. Nimic mai ușor. Tot am mâncat prea mult de când am sosit la Viena. Amănunte în scrisoarea pe care am adresat-o Directorului Hotelului Sacher.

La Ball am fost recunoscut de mai mulți români, care toți mi-au urat succes în anul ce vine. La masă, cu alți patru italieni. Plăcut.

La concertul de Anul Nou, biletele noastre în galeria orgii. Nu puteam vedea nimic. Dar nu era nevoie. Atmosfera electrică, acustica splendidă, candelabrele - zece la număr - splendide, cu străluciri colorate de cristal. M-am simțit foarte bine, mai ales pentru că eram în ultimul rând din cele patru ale galeriei din stânga orgii.

Doina, întotdeauna întreprinzătoare, avea pregătite câteva numere din *Cotidianul* pentru Maazel. Am fost cam peste tot, în timpul pauzei. În cele din urmă, am găsit camera lui. Am intrat, fără să ascultăm cerberii de la ușă. Maazel tocmai cânta la vioară. S-a oprit, mirare mare pe fața lui. „Cum îndrăzneșți?", parcă zicea. M-am dus la el, m-am scuzat că-l deranjam. „Doream să aveți ce-am publicat despre performanța dumneavoastră la Festivalul «Enescu» din București" și i-am dat cele câteva ziare pregătite. Fața i s-a îmblânzit. Dar n-am mai așteptat. I-am urat mult succes și am plecat. Fără insistența Doinei, n-aș fi făcut-o. Dar a avut dreptate. E bine ce-am făcut.

Masă splendidă la Hotelul Bristol. Am mai vorbit mult la telefon în zilele de după Anul Nou. Cu Diaconescu, Ulm Spineanu, Ioan Mureșan.

Ne-am întors ieri, ***3 Ianuarie 1996.***

Vine Ioan Mureșan la cină. Ne înțelegem. El are speranțe de victorie. Eu, nu prea. Trimiterea unei scrisori delegaților nu prea merge. În primul rând, pentru că nu avem lista lor! Apoi, de ce să dezvălui cum voi prezenta eu can-

didatura mea? Mai bine să-i iau prin surprindere.

Azi, la prânz, Sturdza-Popovici, Ioan Mureșan, Alecu, Nicky Bărbuș. Toți etalează optimism. Foarte bine. Vor căuta să ia legătura cu cât mai mulți prin telefon. Nicky Bărbuș va vorbi cu Matei Boilă. Cred că e pierdere de vreme. Sturdza a fost la întrunirea de la Timișoara a delegaților din cinci județe: Arad, Timiș, Caraș-Severin, Bihor și Mehedinți. El crede că vor avea majoritatea delegaților pentru mine, pentru că Nelu Diaconescu a făcut figură slabă.

La 2.30 punctual, mă prezint lui Nelu Diaconescu la sediu. Discutăm mult. Suntem de acord să nu ne ducem la Iliescu de Sfântul Ion.

Am discutat alternativele. În cele din urmă, s-a pronunțat. Va numi doi Prim-Vicepreședinți și doi Secretari Generali. Adică, va da șansa Congresului să aleagă dintre cei doi propuși de el. Eu voi fi unul dintre ei. Al doilea, probabil, Țepelea. Dar încă nu s-a decis. Îi e greu să decidă pe cine să propună candidați la Secretariatul General. „Sunt vreo zece: Ciumara, Radu Vasile, Dudu Ionescu, eu l-aș vrea pe Galbeni, dar el nu vrea, Pițigoi, Gabrielescu etc.". Eu i-am spus clar: „Dacă, printr-o minune sunt ales eu, te voi propune Prim-Vicepreședinte. Pe nimeni altul". „Nu știu. Sunt mult mai tânăr decât dumneata - e născut la 28 August 1917 - (râzând), dar sunt cam obosit. Nu știu cât o să continui".

Au venit și alții, Pițigoi, Nadia, Dudu Ionescu, dar nu i-a lăsat să ne întrerupă conversația.

Grabowski a venit la ora 5.00 să lansez un apel pentru sinistrații inundațiilor. Chiar Marțea viitoare și să mă folosesc de ocazie să explic, la o conferință de presă, de ce candidez. S-au scris multe neadevăruri în presă. Trebuie contrazise.

Vineri, 5 Ianuarie 1996

Sosesc devreme la sediu. Pe la 9.40 a.m. Doar Gabrielescu era prezent. Vroia să-mi vorbească între patru ochi. N-a fost chip. Abia am început să schimbăm câteva idei și-au început să vină și ceilalți. Pițigoi, Zăgan, Țepelea, Diaconescu și apoi buluc mai toți.

Pe la 10.10, începe ședința. La peste o sută de invitații, n-am primit decât șase refuzuri și o singură acceptare: aceea a lui Jim Cobley din Anglia (care se datorează intervenției mele pe lângă Sir Geoffrey Pattie). Deci, problema asigurării cazării străinilor nu se mai pune. Pentru moment, cel puțin. A urmat recepția. Baican a primit un deviz de 15.000.000 de la Casa Armatei, numai pentru mâncare. Au întors-o pe toate fețele. Galbeni, Dobrescu și mai nu știu cine au fost de părere să nu mai facem recepție. Să anunțăm doar că din cauza inundațiilor facem o donație sinistraților și atât! Dudu Ionescu a argumentat puternic că nu se poate. Oamenii vin din toată țara. Ceva trebuie să le oferim. Alții au început să argumenteze să dăm doar un sandvici și un pahar de vin.

Am cerut și eu cuvântul. Mi s-a dat. Ambele propuneri, cu austeritatea pe care trebuie să o demonstrăm și cea a lui Dudu, sunt bune. Să dăm o recepție decentă - și eu voi suporta costul - și să facem o colectă pentru sinistrații de pe urma inundațiilor. S-a acceptat imediat. „Facem un anunț în acest sens la recepția la care voi spune că domnul Rațiu a oferit-o Partidului". Nu-i nevoie să se spună acest lucru, am declarat.

Am ajuns apoi la publicații. Mare discuție. Țepelea vrea un program de 12 pagini, care să intre în mapa ce i se va da fiecărui participant. Patru pagini e destul, am propus. Să facem un fel de pliant. S-a acceptat și acest lucru. În fine, candidaturile. Țepelea s-a referit la oferta pe care i-a făcut-o Doina în numele meu: de a tipări totul gratuit. El vrea două ediții din *Dreptatea*. Prima, în care să se dea o prezentare a tuturor candidaților cu fotografie, și a doua, cu materialele Congresului, cuvântările etc. Galbeni nu era de acord. Vroia să se facă un fel de dosar - un adevărat teanc de pagini multiplicate, format 8°. L-am convins în cele din urmă că e mult mai simplu să tragem *Dreptatea* și să punem un exemplar în fiecare mapă. Îi era frică. Nu cumva să trag eu ceva foloase de pe urma publicării. „Doar dumneata și Țepelea veți controla ce se va publica". Descrierea fiecărui candidat să fie limitată la același număr de cuvinte, am sugerat eu. Și toți candidații să fie înscriși în ordine alfabetică. În cele din urmă, a acceptat.

Interesant că Galbeni a fost cel care a socotit că e bine să vorbesc și eu despre realizările noastre în acțiunea de integrare în structurile occidentale. „Știu că mă considerați dușman, a început, dar nu e așa. Socotesc că e bine să luați cuvântul în problema acțiunii externe românești".

S-a discutat cine să aibă drept de vot dintre acoliții sediului central. S-a examinat, de asemenea, dorința Siminei Mezincescu de a fi nu numai delegat, ci și candidat. Multă discuție. În cele din urmă, se va căuta să aibă și ea drept de vot, dar nu să candideze.

Sâmbătă, 6 Ianuarie 1996

Farcaș de la Organizația județeană Cluj e un adevărat ticălos. Prin Marian le-am plătit 508.000 de lei, cotizația de 2% din salariul meu de deputat. Totuși, refuză să-mi dea un Carnet de Membru. Zice să-l iau de la organizația unde domiciliez, adică de la sectorul 1 București. Face numai șicane.

Îmi telefonează Dr. Georgescu din Oradea și, ceva mai târziu, Dr. Chirilă din Baia de Arieș, care a fost coleg de clasă cu fratele meu, Radu. Nelu Chirilă, cel care locuiește în Hamburg, a fost coleg cu fratele meu Mircea. Îmi spune că sora lor mai mare a fost de vârsta mea. Deci, două familii perfect aliniate! Atât Georgescu, cât și Chirilă îmi vorbesc de marele sprijin de care mă bucur în spațiul lor și că mă vor Președintele țării. Iau totul cu multă circumspecție.

Dau un interviu la PRO TV doamnei Crina Nedelcu. Am vorbit de candidatura mea la Președinția Partidului. Am vorbit foarte frumos de Diaconescu, după care, imediat, m-am dus la sediul Partidului la recepția pe care o dădeam de Sf. Ion. Începuse deja la ora 12.00. Eu, din cauza interviului, am sosit abia la 13.10. Am fost foarte bine primit, mai ales de Diaconescu, cu care m-am îmbrățișat. Am stat vreo oră. Ioan Lup m-a asaltat să-i dau două milioane de lei pentru a asigura corectitudinea alegerilor la Congres. Cu un domn, membru PNȚCD care are o firmă particulară, și el vrea să construiască ceva gherete (!?). N-am înțeles tocmai bine. I-am trecut pe amândoi Doinei Bâscă. Remus Opriș iar a început să se scuze, oarecum, pentru că mă critică, dar că o face „pe față" etc. Curios că până și Macarie mi-a luat apărarea.

Atmosfera a fost bună. Orice se va întâmpla, vom lucra împreună, i-am zis lui Nelu Diaconescu. „Da, absolut!", a fost reacția lui.

Duminică, 7 Ianuarie, Sf. Ion

Am început aranjarea casei dis-de-dimineață. Doina telefonează cam peste tot să spună că voi primi lumea după ora 16.00. Până la miezul nopții. Mai multe interviuri. Inclusiv cu BBC. De ce candidez, deși am fost respins de alegători și în 1990, și de CDR în 1992, și la alegerile pentru Președinția CD în Februarie 1995? Pentru că țin să introduc un element de democrație. Alegerea nu se face prin aclamații, prin unanimitate, într-o democrație. Și o candidatură nu înseamnă trădare față de șef, față de cel care câștigă alegerile. Suntem în aceeași echipă, luptăm pentru aceleași principii și pentru același scop.

La Tele 7abc i-am dorit și celuilalt Ion (Iliescu) aceeași sănătate pe care mi-o doresc mie. Dar am adăugat că trebuie să câștigăm alegerile, atât parlamentare, cât și pe cele prezidențiale, ca să putem face saltul spre prosperitatea de care avem nevoie și pe care o merităm.

Pregătiri pentru oaspeții care sperăm că vor veni de ziua onomastică. Scoate pomul de Crăciun, cu luminițele electrice ce se aprind alternativ, afară în mica grădină pe care o avem spre Strada Herăstrău. Arată foarte bine, așa, în zăpadă.

Vine Gh. Cucu din Washington. Degeaba i-am spus că sunt foarte prins. A ținut neapărat să stea de vorbă numai cu mine, căci are să-mi aducă mesaje importante. Iată-le:

1) Tismăneanu nu cumva să fie numit la Catedra de Studii Românești din Georgetown. Îi arăt scrisoarea prin care Tismăneanu își retrage candidatura. Îi arăt și scrisoarea lui Nicolae Dima. „Dima în nici un caz. Nu știe să vorbească nici o limbă gramatical. Ne-ar face de rușine. Mai bine Tismăneanu". Voia să ia o copie după scrisori. N-am fost de acord. „Lumea n-o să mă creadă", mi-a zis. „Regret", am ripostat.

2) Calciu-Dumitreasa și toți românii sunt pentru mine. Mă vor președinte.

I-am explicat cum stau lucrurile și că Partidul meu e contra. Sunt foarte mulți care mă urăsc.

L-a văzut pe „Petrică" Băcanu, cu care e bun prieten, au și relații de afaceri împreună în America. Băcanu e total împotriva mea. „Rațiu ne întoarce curul dacă ar fi Președinte". Și explică: „Din cauza grandomaniei lui". Și Coposu i-a spus același lucru, când s-au văzut în America în 1992. Pe mine mă făcea „zgârcit", „vedetist", utilizez oamenii și, apoi, îi abandonez când nu-mi mai sunt utili. Nu fac nimic decât dacă-mi folosește mie etc. Imaginea pe care el mi-a creat-o în Partid ca să mă elimine. Cu Coposu s-a întâlnit prima dată în 1954, la Jilava. Era cu Țurcanu, care-și spunea „șeful Serviciului de Protocol" când s-au văzut în 1992.

Mi-a vorbit și de Ticu Dumitrescu, care nu s-a cunoscut în închisoare „cu nimeni"!? E un mister viața acestui om. A fost probabil „de drept comun", vârât apoi printre „politici". Făceau acest lucru ca să aibă informatori, spune el. Greu să-mi dau seama dacă Cucu se bazează pe fapte. Îl suspectează chiar pe Ticu că a fost printre „studenții" torționari din Închisoarea de la Pitești. „E un nimeni, gol, needucat, dar are o inteligență speculativă". Ce-o fi asta!? Cucu a fost închis în grupul „aviatorilor".

Începând de la 4.00 p.m. până după miezul nopții, au tot venit, mici și mari, tineri și bătrâni. Țepelea a venit. De asemenea, Nelu Mureșan cu Dănuț, Aurelian Paul Alecu, Otto Weber, Paul Lăzărescu, ambasadorul Serbiei, reprezentantul ambasadorului Chinei.

Mulți din tineretul PNȚCD. Secretarul General Dumitrașcu (Profesorul de matematică) îmi place. Grama. Vartan Arachelian și Emanuel Valeriu, care mi-a adus cartea lui unde descrie și interviul „în trei" (dezbaterea) din 17 Mai 1990, cu Iliescu și Câmpeanu.

Luni, 8 Ianuarie 1996

Conferința de Presă, fără surprize. Diaconescu face o butadă că sunt nou membru de Partid „din 1990". Am răspuns imediat că sunt membru din 1935.

I-am văzut pe marinarii care vor să organizeze o societate de „crewing". Îi pun în legătură cu Johnny Troiano (Dorneanu și Marcov).

Rămân apoi cu Alecu și Nelu Mureșan. Situația nu arată bine. Mi s-a telefonat din Târgu-Jiu, din Satu Mare, din Oradea, să mi se plângă că nimeni dintre susținătorii mei nu este ales delegat la Congres. Ceea ce înseamnă că nu voi avea suficiente voturi ca să fiu eu ales Președinte. Matei Boilă lucrează pe capete împotriva mea. Cum alegerile vor fi în „cascade" și cu drept de vot vor fi numai membrii Delegației Permanente (circa 300), e clar că Țepelea, nu eu, va fi ales Prim-Vicepreședinte. Și apoi, probabil că nu voi fi ales nici măcar în BCCC ca membru plin.

Seara, la Tele 7abc cu Petre Roman. Nu știu, nu-mi pot da seama dacă per-

formanța mea a fost adecvată.

Nu l-am atacat pe Roman, dar nici pe Emil Constantinescu.

Marți, 9 Ianuarie 1996

La Partid. Doina e în hol cu Silviu Petrescu, Președintele sectorului 1 al PNȚCD Capitală. După un interval de timp, reușesc să-mi obțin Carnetul de Membru al PNȚCD. Am plătit din nou. Când te gândești că am plătit 508.000 de lei la Organizația Cluj și nu mi-au dat carnet!

Pe la 11.30, mi-am depus candidatura la Comitetul de Conducere, la BCCC ca membru (dar nu ca membru supleant) și la Președinție. Președintele sectorului 1 București (Org. PNȚCD), Pârvulescu, mi-a adus un Carnet de Membru nou, începând cu anul 1995, dar care-l preia pe cel vechi, care era pe 1990-94. Ambele poartă nr. 102/S1 și indică data înscrierii drept 13.4.1990. La cererea mea, însă, a adăugat mențiunea „membru din 1935". Am făcut acest lucru pentru că e clar că Diaconescu a început deja să mă minimalizeze și ca „membru nou în Partid, din 1990".

Cu Alecu și Ioan Mureșan la mine în birou. Discutăm cam ce ar trebui să includ în cuvântarea mea. Doctorul Alexandru Stănescu vine-iese tot timpul. Îi oferim și lui un pahar de șampanie.

Interviuri și la 7.00 p.m. program la Antena 1 cu Andronic de la *Libertatea*. A adus cu el o reproducere a articolului ce a apărut în Februarie 1990 sub titlul „În cel mult 5 ani vom trăi în prosperitate". Roșca Stănescu îmi ia un interviu în profunzime. Îl recitesc: e clar, viziunea și justețea analizei sunt fără cusur. M-a întrebat și de șansele pe care le-aș avea să fiu ales Președintele PNȚCD. Foarte mici, i-am spus, pentru că influența Centrului asupra circumscripțiilor și alegerea delegaților este și va fi făcută cu multă grijă. Poate ar fi fost mai bine să spun ceva pozitiv.

Tot astăzi, la Cercul Militar, ca să finalizăm recepția. Am ales mâncărurile și prezentarea lor. Plus vin, alb și roșu. Tărie nu dăm. Am căzut de acord. Să nu treacă peste 15 milioane de lei pentru 300 de persoane. Cu Ioan Mureșan am aranjat, apoi, să aducă 20 de litri de pălincă de la Baia Mare. I-am plătit lui.

Miercuri, 10 Ianuarie 1996

Lung interviu cu Gabriela Adameșteanu de la *22*. Despre tinerețea mea, activitatea mea etc. Am fost foarte candid. Să vedem ce va ieși. În tot cazul, ne-am înțeles să-mi arate ce vrea să publice. Probabil Lunea viitoare, ca să apară Miercuri, 17 Ianuarie.

Leucuția mi-a vorbit ieri. Mult. Trebuie, neapărat, să-l sun pe Emil Ghilezan. Să-l câștig de partea mea. Va fi greu. I-am promis că voi încerca.

Astăzi pe la prânz, i-am telefonat lui Emil. Mi-a răspuns Rodica. Mi l-a trecut pe Emil.

„Ce faci, Iancule? Nu te-am auzit de ani de zile". Avea dreptate, n-am menținut contactul cu el.

„Când vii? Pot să-ți fiu de folos?".

„Voi veni în ziua de 16. Totul e deja aranjat. Dar vreau să-ți vorbesc".

„Sigur, trebuie să ne vedem, îndată ce sosești. Sunt fericit că te vom face Președinte de Onoare".

„Totuși, pentru trecutul nostru. Tu, doar, ai luptat. Trebuie să ți se recunoască acest lucru".

„Da, sunt singurul încă în viață din acea vreme. Tu cum o duci?".

„Cu sănătatea, har Domnului, relativ bine. Dar am probleme în Partid".

„Da, am auzit. Primesc tot felul de telefoane. Unii se pârăsc pe alții. E nemaipomenit".

Spre marea mea surprindere, părea foarte prietenos. Ceea ce mă bucură. Dar pot să-i dau crezare? Doar Emil întotdeauna a fost cam contra mea. El și Serdici. Ca să nu-l mai pomenesc pe Nicolae Penescu.

Doina a luat contact cu Ulieru. I-a indicat că eu aș abandona candidatura la Președinția țării, dacă (ei) nu se vor mai strădui să mă împiedice să fiu ales Președintele PNȚCD. A făcut-o fără autorizația mea. Ea e convinsă - ceea ce eu încă nu sunt că toți „băieții" ăștia (Dudu, Remus, Ulm, Ciumara etc.) sunt instrumentele „lor". Deci, trebuie opriți. Cum mai bine dacă nu prin Măgureanu? Căci pentru el lucrează cu toții. Așa crede Doina, cel puțin.

Grabowski a fost la mine. Vroia să facem o conferință de presă, ca să răspund diverselor dezinformări împotriva mea. Mai ales ce publică *România Liberă* a lui Băcanu. Nu știu dacă e bine. Să ne mai gândim. Cuvântarea mea la Congres va fi decisivă. De aceea sunt așa de nervos și indecis de modul cum ar trebui să fie abordată problema.

Deputatul conservator Ian Bruce trebuia să vină astăzi cu Klaus Franke. Franke nu vine. E bolnav. Bruce n-a putut veni, pentru că avionul n-a putut ateriza din cauza ceții la Otopeni. Nici Elisabeth n-a putut veni. Îmi telefonează, acum, la ora 22.00, că s-au întors la Zürich și vine mâine, cu același zbor.

Joi, 11 Ianuarie 1996

Au venit Mezei - tatăl și fiul, la micul dejun. Apoi, la Biroul CCC. Ticu Dumitrescu, Simina Mezincescu sunt printre cei a căror candidatură n-a fost acceptată. Manea a încercat să-l facă pe Bărbuș să-și retragă candidatura. Cred că n-a reușit.

La masă, pe la 2.30 p.m., i-am avut pe cei doi Mezei. Le-am dat mititei făcuți de mine.

Vineri, 12 Ianuarie 1996

La Ambasada germană. Ne primește Franke (Klaus). Argumentează că ar

fi bine să nu candidez, nici la Președinția Partidului și nici la a țării. Sunt respectat în Occident. Voi putea aduce mari servicii țării, ca reprezentant al ei. Dar, dacă voi pierde alegerile, nimeni nu va mai apela la mine.

Am dezvoltat argumentele mele. Nu cred că l-am convins. Dar Franke mi-e prieten. Sunt convins.

La Ian Bruce, Deputatul conservator care a venit cu Klaus, la Sofitel. Ian e mult mai puțin informat despre situația din România decât Klaus.

Iarăși la Partid. Discuții în continuare pentru pregătirea Congresului.

Sosesc la Restaurantul „Primavera" cu mică întârziere. Masă bună. Am înțeles de la Lorry, e șefa Departamentului de presă și „public relations" la Ambasada SUA, că nu ne pot ajuta în nici un fel.

Sâmbătă, 13 Ianuarie 1996

Claudiu Pavelescu, Președintele PNȚCD Călărași, vine să-mi spună cum gândesc ei în ceea ce privește Președinția Partidului. Îi vorbesc fără ascunzișuri. Nu știu dacă l-am convins. Totuși, mi-a părut bine că a venit.

Iarăși la Partid. Se discută programul. Mi se vor da doar cinci minute la dezbaterea raportului lui Diaconescu. Când le-am spus că vreau vreo câteva minute înainte de alegerea Președintelui, mi s-a răspuns s-o fac o dată cu intervenția asupra raportului.

După-masă, la 3.00, Mircea Druc mă urgentează să candidez la Președinție indiferent ce se va întâmpla la Congresul PNȚCD. Să fac un Partid Național Român, continuarea PNR din Transilvania dinainte de Marea Unire sau, mai bine zis, dinaintea fuziunii cu Partidul Țărănesc. El se oferă să lucreze din plin cu tot Partidul lui, al Reîntregirii Naționale (Consiliul Național al Reîntregirii). Vine apoi Deputatul Ion Dinu. Omul ăsta e trup și suflet pentru mine.

Seara, pe la 10.15 p.m., îmi telefonează Gaetan din Washington. Criptic îmi vorbește de un sprijin important pe care-l pot avea în Partid, pentru victoria la Președinție, din partea unei persoane neașteptate. Trebuie să insist, dar, în cele din urmă, îmi spune. E vorba de Matei Boilă. Mă va susține dacă îl susțin la Vicepreședinția Partidului. Îmi vine foarte greu să cred. În fine, îi spun: să stau de vorbă. Mi-l indică pe Senatorul Moțiu ca omul lui de legătură. De acord, să stăm de vorbă! Nu trece o jumătate de oră și îmi telefonează Moțiu. Aranjăm să ne vedem Luni dimineață, la ora 8.00 p.m. Va veni cu soția lui la micul dejun. Fascinantă desfășurare a evenimentelor. Parc-am fi într-un film despre culisele politicii. Nu credeam.

La Telejurnalul PRO TV, ora 19.30-19,55, ieri seară, Ticu Dumitrescu a declarat: „Nu mai înțeleg nimic. Dacă trăia Corneliu Coposu, m-ar fi avut alături de el în conducere. În ultimele săptămâni de viață, Corneliu Coposu mi-a spus, în mai multe rânduri: «N-am știut până acum cu ce fel de oameni am lucrat». Prin ultimele decizii, PNȚCD se îndepărtează de linia politică a lui

Corneliu Coposu. Eu mi-am făcut mulți dușmani în Partid pentru că am cerut ca fiecare să-și prezinte dosarul... Ion Diaconescu este un laș. Să nu ai tu, Ion Diaconescu, curajul să-i spui în față lui Ticu Dumitrescu DA sau NU în problema candidaturii?! Ion Diaconescu a preferat să se abțină".

Ticu a făcut declarații și la Mediafax, și la *Evenimentul Zilei* în care ne-a atacat pe cei care am votat împotriva candidaturii lui: Ion Diaconescu, Valentin Gabrielescu, Ioan Lup, Nicolae Ionescu-Galbeni, Ion Rațiu și Dudu Ionescu. L-a menționat și pe Ion Manea, mi se pare, deși el n-a avut un vot.

Alătur interviul lui Ticu Dumitrescu:

PRO TV
INTERVIU TICU DUMITRESCU - 12 IANUARIE 1996

Când v-ați hotărât să candidați la conducerea PNȚCD?

TD: După ultima discuție cu dl Coposu. Dl Coposu venea după unul din cele mai furtunoase BCCC-uri, pentru că anumiți domni, dl Galbeni, dl Manea și dl Macarie au reușit să-l aducă într-o situație-limită - nu l-a auzit nimeni până atunci ridicând tonul atât de puternic cum a făcut-o atunci. După aceasta, dl Coposu mi-a încredințat părerea sa de rău că nu și-a dat seama până atunci cu ce oameni lucrează.

Credeți că PNȚCD nu respectă linia dlui Coposu?

TD: După declarațiile din ultimul timp făcute de doi fruntași PNȚCD - nu vreau să-i numesc -, a reieșit clar că există tendința de a se ajunge la o înțelegere cu PDSR.

Cum interpretați voturile împotriva dvs.?

TD: (...) Cine să voteze împotriva lui TD? Valentin Gabrielescu. Cum va comenta opinia publică votul acestui domn? Dl Galbeni, Vicepreședintele Comisiei SRI - care nu a fost auzit de nimeni luând vreo atitudine față activitatea SRI. Din informațiile pe care le am, acest domn s-a împotrivit cu insistență ca Măgureanu să fie audiat de comisia din care făceam parte. Repeta mereu: „Măgureanu nu are ce căuta la TD". (...) Dl Rațiu? Nici nu erau semne că se apropie sfârșitul dlui Coposu și își anunțase pretenția de a conduce partidul (...). Oamenii aceștia își fac niște calcule matematice: dacă nu-l eliminăm pe TD, riscăm ca voturile să se împartă la alții, dacă-l eliminăm, voturile se împart între noi. Mă indignează cei care n-au votat. Este o dovadă de lașitate și de lipsă de simț politic. Cum adică tu, Nelu Diaconescu, care candidezi la Președinția Partidului, n-ai curaj să spui DA sau NU în fața lui TD și alegi calea asta de... așa? Nu mai zic de acest domn Dudu, care își permite să-l numească pe marele Coposu cu termenul „bătrânul" ca și cum ar fi vorba de nu știu ce bătrân care a cules mere din livada părinților săi. Pe oamenii aceștia îi detest pentru lașitatea lor.

Cine credeți că ar trebui să preia conducerea Partidului?

TD: Nelu Diaconescu. Dar nu el contează, ci aceia de care se va înconjura. Până acum, Diaconescu primea de la dl Coposu linia pe care trebuia s-o urmeze. De acum, va trebui să decidă singur. Și iată un prim examen pe care l-a pierdut: acest vot. Și Nelu Diaconescu l-a picat cu brio, prin lașitate și lipsă de hotărâre. Urât. Foarte urât.

N.R.: Numerele de telefon la care ne puteți găsi sunt: 312.21.05 și 250.19.64.

Vă mulțumim!

Duminică, 14 Ianuarie 1996

Sosesc foarte devreme la Templul Coral. Pe la 9.54 dimineața. Eram aproape singur în sinagogă. Se instalau microfoanele, se aranjau instrumentele muzicale ale micii orchestre etc. Mică forfoteală de pregătire. Crezusem că serviciul divin urma să înceapă la 10.00. De fapt, când, în fine, mi-au dat programul, am văzut eroarea mea. Ceremonia fusese programată pentru 10.30 a.m.

Doctorul Nicolae Cajal a sosit devreme și a ținut să vină să mă salute. La fel și alții, ale căror nume nu le reține. Pe la 10.25, sosește și Răzvan Theodorescu și, apoi, Adrian Popescu-Necșești, Senatorul liberal de Caraș-Severin. Răzvan e excepțional de generos. Mă laudă peste tot. „Pe omul Ion Rațiu, pe care l-am cunoscut mergând la Islamabad". E impresionat, mai ales, de capacitatea mea de a dormi oriunde! Popescu-Necșești îmi vorbește de Șerban Orăscu, care-l va ataca foarte tare pe Emil Constantinescu în programul său de la Europa Liberă. Nu pentru că are ceva cu el, ci pentru că nu poate să câștige, fiind o personalitate șterșă, artificial creată. Nu ține!!

S-a făcut comemorarea victimelor pogromului legionar din 21-23 Ianuarie 1941. Psalmii, rugăciunile, cantorul, corul, mica orchestră, la înălțime. Cajal a vorbit foarte bine, fără patetismul lui Moses Rosen. Dar a spus lucrurilor pe nume. Au fost 131 de victime, împușcați la Jilava, Băneasa și la Abatorul din Văcărești, unde cadavrele au fost agățate în cârlige cu inscripția „carne koșer". Dintre cei 84 de împușcați în Pădurea Jilava, numai Rabinul Gutman a supraviețuit; crezându-se că era mort, l-au lăsat printre cadavre. Au fost și 82 de victime creștini, din câte spunea Cajal.

Noi eram în banca a treia. Primele două, alocate corpului diplomatic. Ambasadorul Israelului, Avșalom Meghidon, a venit special să mă salute.

I-am dat un interviu lui Șeuleanu. „Exact acum un sfert de veac, în 1971, am rostit rugăciuni pentru victimele fascismului în România, la Sinagoga din Seymour Street, Londra, serviciul fiind condus de Rabinul Grynn", i-am spus.

Am lucrat toată după-amiaza la cuvântarea pe care urmează să o rostesc la Congresul Partidului. E departe de a mă mulțumi, dar e un început. O primă ciornă, har Domnului! Căci mi-a fost extrem de greu să-mi formulez ideile.

Luni, 15 Ianuarie 1996

Telefoane, scrisori, care de care mai pozitive acum. Cea de la Mircea Diaconu din Medgidia, în special, excelentă.

Conferința de Presă a PNȚCD n-aduce nimic nou decât doar noi înțepături de-ale lui Radu Vasile. Zice, cu voce tare, ca să audă gazetarii, cei din primul rând, în tot cazul, că pe mine mă va vota ca supleant la BCCC. Glumă, glumă, dar ideea e de a minimaliza persoana mea în ochii jurnaliștilor.

Trebuia să vină azi-dimineață Senatorul Moțiu la micul dejun. Mi-a telefonat că erau morți de oboseală, el și soția lui, după o noapte într-un compartiment sufocant de supraîncălzit. I-am invitat la cină.

A ieșit broșura celor trei deputați: Alecu, Mureșan, Sturdza-Popovici. E foarte frumoasă.

La ADIRI am fost în casa lui Titulescu. A fost onorat Jean d'Ormesson, făcut membru de onoare al Academiei Române. A prezidat Corneliu Mănescu și a vorbit Hăulică. Într-o franțuzească impecabilă, aș spune. S-a lansat traducerea în limba română a cărții lui *La Glorie de l'Empire*. Cuvântarea lui d'Ormesson, foarte amuzantă. Și-a adus aminte și de copilăria lui la București, când unchiul lui era ambasadorul Franței. Și-a adus aminte și de mine.

Virgil Constantinescu, Președintele Academiei Române, mi-a povestit cum a luat ceva infecție la Islamabad, care l-a ținut în pat, mai multe săptămâni. Buzatu și el mă lăuda peste tot, mai ales pentru capacitatea mea de a dormi în orice împrejurare! Ceea ce nu este strict adevărat. Dar asta-i impresia pe care am lăsat-o.

Seara vin soții Moțiu la cină. Ea e a doua lui soție. Tânără, foarte înaltă, distinsă, chiar frumoasă.

Am discutat de toate, dar obiectul principal al lui e să descopere dacă sunt sau nu hotărât să candidez la Președinția țării. El și-a format o idee foarte pozitivă despre mine și e convins că am mulți susținători, mai ales în Transilvania. Cu Matei e bun prieten și crede că-l va putea influența. I-am spus că mă îndoiesc, căci e sub influența Doctorului Ioan (Nelu) Boilă, care mă urăște de moarte. Doar Dumnezeu știe de ce, i-am răspuns lui Moțiu când m-a întrebat.

Marți, 16 Ianuarie 1996

Rareș Cionca vine de la Cluj. Semnez toate documentele și mergem la Parlament. Pregătim broșura cu cuvântările mele ca s-o punem, împreună cu piesa de teatru „Clive și Ana", într-un plic separat pentru fiecare delegat la Congresul PNȚCD. Chiar dacă se va interpreta că vreau să influențez votarea, de stricat nu poate să strice. Tinerii PNȚCD-iști, care lucrează la redacția *Cotidianul*, vor distribui plicurile celor vizați.

Ziarele sunt pline de furia lui Ticu Dumitrescu pentru că n-a fost acceptat

candidat la nici o funcție de conducere în Partid. Pe drept cuvânt, pentru că nu face parte din Delegația Permanentă. Potrivit Statutului, asta e o condiție „sine qua non".

Max van der Stoel, Comisarul OSCE, e prin Brașov, Covasna, Harghita. I-am trimis o notă lui Adrian Năstase, să-i spun că-i stau la dispoziție dacă e necesar la întoarcerea lui Max la București.

Puțină încurcătură cu răspândirea cuvântărilor mele - mă refer la broșura pe care am tipărit-o. Vroiam s-o expediez la toate sediile județene PNȚCD. Doina se face tare s-o distribuie tuturor delegaților aici, la București. Să afle care sunt hotelurile, adresele etc. Are dreptate, mai ales că, așa cum am consemnat azi-dimineață, vreau să alătur și „Clive și Ana".

Ieri am avut o discuție foarte interesantă cu Adrian Năstase, la el în birou. I-am explicat că șansele mele nu sunt prea mari să fiu ales Președintele PNȚCD. Și-a exprimat dorința să reușesc. Cred că e autentic. I-am cerut să intervină la Hrebenciuc pentru tipografia din Calea Plevnei. Azi mi-a transmis că a făcut-o și că răspunsul va fi favorabil.

La cină, Senatorul Bădiceanu. Mă asigură că voi avea 12 din cele 13 voturi ale delegaților din Bihor. Numai Țepelea va vota cu Diaconescu. Discutăm de toate. Și el e greco-catolic. Nu-l înțelege pe Matei Boilă, care mă atacă pe toate cărările. „Ce fel de preot e?".

La 22.30, în programul lui Tatulici la PRO TV. Cu Radu Vasile, Mircea Ciumara, Ulm Spineanu, Ticu Dumitrescu. Trebuie să vină și Diaconescu. N-a apărut. Discuția, destul de interesantă, dar, în partea primă, nu prea. Multă teorie, doctrină etc. Apoi, chestia candidaturii lui Ticu Dumitrescu. Slab. Slab de tot.

Varlam îmi telefonează, imediat după emisiune, să mă critice pentru că nu i-am atacat „pe toți acești foști comuniști".

Cred că Diaconescu n-a vrut o confruntare. De aceea n-a venit.

Miercuri, 17 Ianuarie 1996

Discuții cu prietenii mei asupra cuvântării pe care urmează să o fac: Sorin Mureșan, Ioan Mureșan, Olari și Alecu, toți mi-au dat sugestii.

Trimit o scrisoare de recomandare pentru Thomas Quinby (băiatul lui Gillian) Părintelui Leo Donovan ca să fie primit la Georgetown. Sunt curios să văd rezultatul.

Emil Ghilezan mă primește la el în cameră (428) la Hotelul București. Rodica, elegantă, ne lasă singuri împreună. La nivel personal, prietenie, îmbrățișări etc. „Am venit ca Diaconescu să fie ales. Dacă e nevoie, voi vorbi împotriva ta". L-am asigurat că-l accept pe Diaconescu, cu dragă inimă, dacă mă numește pentru poziția de Prim-Vicepreședinte, chiar dacă numai alături de un altul. Adică Țepelea. A spus toate prostiile pe care le-a debitat o viață

întreagă. Toate false. Toate inventate. Ba cu Penescu, cu caraghioslâcul UMRL, Baroneasa (Gaby) ai cărei bani „i-am păpat", ba cu zăpăcitul din Frankfurt căruia „i-am cerut banii înapoi în valută". N-am reacționat decât să-i explic povestea separării mele temporare de Elisabeth și legătura cu Gaby. Cred că am greșit. Va utiliza și asta împotriva mea, într-o formă schimbată, inventată de el.

Dar mi-a promis că-i va vorbi lui Diaconescu să mă propună la Prim-Vicepreședințe.

Joi, 18 Ianuarie 1996

I-am dus lui Nelu ediția specială din *Dreptatea* cu pozele și descrierea succintă a fiecărui candidat. Sus, două poze mari, frumoase, în culori, a lui Diaconescu și a mea. Cum a văzut-o, Diaconescu încântat. Arăta foarte tânăr în fotografie.

„Ăsta-i sabotaj!!", exclamă imediat. „Cum se poate asta? Ăsta-i sabotaj curat". Citise textul, unde era indicat că are 80 de ani.

Mă uit și eu, consternat. Dar, har Domnului! mă uit și la textul meu: „79 de ani".

„Cum să fie sabotaj? Sau, dacă este, e și contra mea. S-a îmbunat. Îl asigur că nu se poate distribui astfel. Vom face o nouă ediție. Îi chemăm pe Dudu și pe Remus Opriș. Nimeni nu știe cum s-a greșit. Doar textul ne-a fost dat, gata cules, de la Biroul PNȚCD.

Probleme peste tot, nouă ediție, bani pentru șampanie (căci întotdeauna primim musafirii cu un pahar de șampanie, îmi transmit cei de la Cercul Militar). Altă jumătate de milion.

Dimineața a început cu sosirea lui Victor Marian. Nimic deosebit. Doar determinarea clujenilor să mi se opună. Toți contra mea! Printre delegați sunt șase din familia Boilă.

La mine la birou, niște delegați din Caraș-Severin, împreună cu prietenii mei.

La 2.00, vine italianul Viola, corespondent *La Republica.* Îi dau tot ce-i trebuia, cred.

Îl găsesc pe Diaconescu singur. „Mi se spune că vrei să-i numești pe Țepelea și pe Galbeni la Vicepreședințe. E adevărat?" Se uită la mine, pieziș. „Așa-i. E mai bine așa. Vei fi Vicepreședinte și vei avea răspunderea pentru afacerile străine. Am nevoie de cineva să stea aici cu mine. Dumneata nu poți face acest lucru". „Dar mi-ai spus, în tren spre Cluj, că unul dintre cei doi pe care-i vei numi voi fi eu". „N-am promis". „E total contra celor convenite de noi. Să știi că e foarte serios. Numește trei. Eu sunt gata să fiu eliminat. Dar numai prin vot". „Nu pot numi mai mult de doi. Așa scrie în Statut".

Cum nu eram sigur, mi-a arătat. Avea *Dreptatea.* „Vezi, sunt supus la mari

presiuni. Din partea celor din județul lui Coposu: Ciumara, Dobrescu, Opriș și surorile lui Coposu". „Sper că o să fii înțelept. Eu țin să mă numești și pe mine. Vei avea un colaborator autentic. Și eficace". „Las' să mă mai gândesc! Să văd ce pot face. Ăștia zic: «Cum să-l numești pe Rațiu, pe care Coposu l-a detestat?!»".

N-am mai insistat.

Am refuzat să merg la „Ceaiul de la ora 5.00", emisiune a doamnei Almășan. Deși mi-a zis că Negrițoiu, Năstase, Tărăcilă și chiar Iliescu vor fi prezenți.

Am trecut pe la Redacție. Lucrurile nu merg rău.

Acasă l-am găsit pe Nicolae. Am luat o cină împreună. Elisabeth a plecat apoi la o ședință a Fundației ei.

Lucrez apoi până la 11 seara ca să-mi pregătesc cuvântarea.

Vineri, 19 Ianuarie 1996

Sunt minus opt grade Celsius. A nins toată noaptea. Totul e alb. Mare forfotă la intrarea marcată PNȚCD de ambele părți, ca niște coloane. Sunt salutat, dar nu cu entuziasm. Semn rău, mi-am zis imediat. În hol îi găsesc pe ai mei de la *Cotidianul*. Păzeau pungile cu cartea mea „Clive și Ana" și broșura de cuvântări, frumos aranjată pe județe. Sorin Mureșan, gata să ajute. Adică, să dea punga unui delegat din fiecare județ pentru a fi distribuite plicurile nominalizate celorlalți membri ai delegației din care face parte.

Mai târziu, în timpul dezbaterilor, Sorin Mureșan m-a informat că, practic, toți delegații au primit cartea și broșura mea. Spun practic pentru că am aflat mai târziu că circa 200 de delegați de pe lista pe care o obținusem noi fuseseră înlocuiți cu alții în ultimul moment.

Sala arhiplină. Aproape 200 de gazetari oficial acreditați. Câteva mii de doritori să fie prezenți, ca invitați, au fost refuzați.

După Imnul național s-a arătat un clip cu Coposu, ne-am luat 16 oameni locul la prezidiu. La mijloc, Emil Ghilezan, flancat la dreapta de Diaconescu și la stânga de mine. Diaconescu îl invită apoi pe Ioan Lup să rostească Tatăl Nostru. O face frază de frază, mulțimea repetând fiecare în unison. Stupefiant: Lup lasă afară „și ne iartă păcatele noastre precum și noi iertăm greșelile greșiților noștri". Dar toată lumea îl iartă. E bătrân, săracul!!

Urmează rapoartele lui Diaconescu și Dejeu asupra activității politice și parlamentare a Partidului. Apoi mesaje din partea câtorva delegați străini: un neamț, un italian și un sârb. Primii doi, lung și pe limba lor, cu traducere. Teribil de lungă operația. În fine, mesajele din partea altor partide: Ionescu-Quintus (PNL), Babiuc (PD), Tókai (UDMR) și Surdu (PDAR).

Se ridică apoi ședința. Mergem la sediul Organizației „21", unde e și Convenția Democratică. Vreo 200 de oameni adunați în fața bustului lui Coposu sculptat de Iliescu-Călinești. Îl dezvelește Diaconescu, împreună cu Emil Constantinescu. Ambii vorbesc, urmați de Dumitrescu, Președintele Organizației „21".

Bustul e rău. Nu-i seamănă deloc lui Coposu.

La reluarea ședinței, curând după ora 4.00 p.m., mi se dă mie primul cuvântul la dezbaterea rapoartelor. N-am fost în apele mele. Aveam textul scris. Nu l-am transmis bine. M-am și împleticit într-un cuvânt. Dar textul era bun, serios, ca să arăt că noi, Opoziția, PNȚCD în special, am dus România în direcția încadrării noastre în structurile internaționale.

Au vorbit mulți alții, după care s-a trecut la alegeri. Operație anevoioasă. Au votat 703, 45 au fost absenți; 537 au votat pentru Diaconescu și 152 pentru mine. Eu sperasem să am cam 200 de voturi. Umilit nu mă simt, dar dezamăgit sunt. Îndată ce Griroiu a dat rezultatul votului, l-am îmbrățișat pe Diaconescu și am luat microfonul: „Dați-mi voie să fiu primul care să-l felicit pe Președintele nostru, Ion Diaconescu. Eu mi-am depus candidatura nu în adversitate, nu în concurență, ci ca un exercițiu în democrație...". I-am adus omagii, am arătat că merită să fie ales, pentru suferințele lui și corectitudinea lui în închisoare etc.

Această cuvântare a fost foarte bine primită.

De-acolo, la Palatul Elisabeta, unde s-a dat o cină pentru oaspeții din străinătate. Am stat vizavi de Ghilezan și Diaconescu și flancat de László și Surijan și de Jim Cobley, din partea Partidului Creștin-Democrat Popular din Ungaria, respectiv a Conservatorilor din Anglia.

Acasă mă aștepta Nicolae în salon. Era deja 11.45 p.m. Ne-am dus în biroul meu. Voi continua altfel. Cu opere de caritate și alte operații, dar a sosit timpul să mă retrag. Trebuie s-o fac cu grijă, să mă dezangajez treptat. Apoi să plec, menținând însă o prezență în România. Așa am început. Nicolae, spre mulțumirea mea, vrea să continue să se intereseze și să rămână implicat în România și în problemele românești. El vrea să continuăm publicarea *Românului Liber*. Operație la care vrea să participe și românul din Canada Nicolas Andreescu. E milionar. E gata să investească 120.000 de dolari, cu condiția să fie din nou redactat în exil.

Cotidianul trebuie continuat, cu modificări. Tia Șerbănescu să fie editor și Doina să conducă partea de afaceri ca director administrativ. I-am spus că probabil Ringier va dori să cumpere tipografia. Nicolae mi-a răspuns informându-mă că Albert Scardino are o propunere similară. Și el e gata să investească masiv și să continue publicarea *Cotidianului*.

A ieșit și Elisabeth „to confort me". Am asigurat-o că nu e nevoie. „Sunt complet relaxat și mulțumit de soarta mea. Am făcut ce am putut. M-am lovit de opoziția lui Coposu, care, în mod deliberat, m-a exclus de la conducerea Partidului.

Sâmbătă, 20 Ianuarie 1996

Alegerea Prim-Vicepreședintelui și a Secretarului General. Diaconescu a utilizat o stratagemă. Putea să numească doi candidați pentru fiecare funcție. I-a numit pe Țepelea și pe Ionescu-Galbeni, respectiv pe Radu Vasile și pe Gavril Dejeu. Ionescu-Galbeni s-a dus la microfon și, elogiindu-l extravagant pe Țepelea, și-a declinat competența. Evident, Diaconescu știa că el nu va accepta. Dar, în felul acesta, a evitat numirea mea în competiție cu Țepelea: „Nu putea numi trei candidați, căci n-o permitea Statutul!". Așa vor fi mulțumite și surorile lui Coposu, și grupul de presiune cu care s-a aliat Diaconescu și care mă vrea exclus, de formă, și pe mine, pentru că m-ar fi nominalizat și pe mine dacă i-ar fi permis Statutul!!

În timp ce se pregătea votarea, a vorbit Generalul Moreanu, îmbrăcat în mantila Ordinului „Mihai Viteazul". Patriotic, s-a referit și la dezvelirea statuii „Ioan Rațiu, strămoșul lui Ion Rațiu aici".

Printre străinii cu mesaje au fost și Jim Cobley, Surijan și un slovac.

Țepelea a fost ales Prim-Vicepreședinte și Radu Vasile – Secretar General.

În timp ce eram în sală, Doina l-a forțat pe Diaconescu să anunțe că recepția de mâine seară e dată de mine. Dar, îmi spune Doina, numai după ce a amenințat că face scandal. Nu era nevoie, eu spusesem deja, la BCCC, că voi da cei 15.000.000 de lei și dacă nu voi fi ales și că nu e nevoie să se spună că eu sunt sponsorul recepției. A venit Radu Vasile lângă mine să-mi confirme că numai mulțumită Doinei s-a făcut acest anunț. Altfel ar fi fost recepția dată de PNȚCD, așa cum scrie pe invitație. Pe invitație însă, apare și sigla *Cotidianul*.

Printre cuvântările multiple și interminabile au fost și ale lui Nelu Mureșan și Paul Alecu. Slăbuțe. M-am așteptat la mai mult. Mituș Ionescu, de la Geneva, ditirambic, ca de obicei. Rezultatul alegerilor la BCCC: 297 din 317 au votat (20 de absenți), 4 voturi anulate.

1) Ionescu-Galbeni 127, 2) Ion Rațiu 126, 3) Mircea Ciumara 125, 4) Vasile Lupu 125, 5) Ulm Spineanu 124, 6) Remus Opriș 122, 7) M. Popa-Zlatna 111, 8) Sorin Lepșa 102.

Curios, anunțarea alegerii mele a fost întâmpinată cu aplauze pot zice furtunoase. M-a luat cu totul prin surprindere. Nu m-am așteptat. Credeam că mă vor elimina. În orice caz, m-am sculat în picioare ca să mulțumesc pentru aplauze și să-i fac să înceteze.

Macarie, în raportul lui financiar, a menționat faptul că ajut financiar apariția ziarului *Dreptatea*. Dar n-a spus că mă costă aproape un milion fiecare număr. Și, cum apare de două ori pe lună, e vorba de o subvenție de vreo 23 de milioane pe an. Mandea, șeful Comisiei de control, în raportul său, a menționat și el că eu ajut sistematic la finanțarea publicațiilor. Un tânăr basarabean, Ivanov, a vorbit de Transnistria, unde locuiesc 400.000 de români

dintr-o populație de 700.000. N-au școli etc. În Basarabia, au acum. Învață și Istoria. L-a citat pe Ilașcu, care a strigat din cușca de fier în care era la proces: „Trăiască, trăiască și să înflorească Moldova, Ardealul și Țara Românească".

Iftene Pop a adus o declarație asupra Basarabiei și cere să o adoptăm ca declarație a Congresului PNȚCD.

Emil Popescu s-a ridicat împotriva declarației, pentru că nu putem să avem pretenții teritoriale, revendicări teritoriale. Iftene afirmă că avem, astăzi, temeiul legal ca să afirmăm că Basarabia este parte din Țara Românească.

Am luat și eu cuvântul, ca să sfătuiesc mare grijă, să ne punem capetele laolaltă ca să nu prejudiciem procesul de integrare în Europa în care suntem angajați. Dacă declarația noastră poate fi interpretată ca o revendicare teritorială sau ca o revizuire de frontiere, ne excludem automat din Parteneriatul pentru Pace. Trebuie ținut seama că NATO nu va accepta nici o țară care prin includerea ei aduce un potențial conflict.

S-a decis un comitet, compus din Iftene Pop, Ioan Lup și din mine, să formulăm o declarație înțeleaptă.

Cina cu Elisabeth și Nicolae. Târziu, îmi telefonează Doina cu rezultatele alegerii membrilor supleanți ai BCCC: Dunca 108 voturi; Săndulescu 106; Dudu Ionescu 103; Răzvan Dobrescu 103; Ionuț Gherasim 99; Mircea Munteanu 80 și Dragoș Corin Oncescu 70. Sunt foarte mulțumit că a intrat Mureșan.

În timpul dezbaterilor, am vorbit cu Emil Ghilezan despre situația de la Cluj, despre modul cum familia Boilă monopolizează totul în Partid. Mi-a povestit cu lux de amănunte cum a fost cu scandalul Skoda. Și mi-a citat niște versuri ale lui Tănase la Teatrul Cărăbuș:

Ia te uită,
Ia te uită,
La Boilă,
Cum face pe Sărăcilă
Astăzi umblă cu Buick-ul
Vedea-l-aș mâine cu dricul!

El, Ghilezan, era la Bancă. Zachi, tatăl lui Nelu și Matei, era cărtaș și avea nevoie de bani, din când în când. A venit cu el să-i dea un împrumut, că are nevoie pentru casă etc. Emil a fost de acord, dar i-a dat banii direct Clariței, soția lui Zachi. „I-am făcut figura!", și-a încheiat Emil povestioara.

Duminică, 21 Ianuarie 1996

A fost greu, dar m-am înțeles cu Iftene Pop, în cele din urmă. Am sugerat să facem o scrisoare către toți Președinții de organizații și să trimitem broșura pentru comentarii.

Am votat ultima „cascadă": 40 de membri în Comitetul de Conducere.

Am ridicat și problema acordării titlului de Președinte de Onoare lui Emil Ghilezan. Diaconescu mi-a arătat articolul 185 și mi-a zis: „Coposu și-a pregătit acest titlu pentru el însuși. Articolul scrie clar: «Pentru merite de excepție în timpul exercitării mandatului său de Președinte și ale întregii sale activități în Partid, Congresul poate alege un Președinte de Onoare al Partidului». În consecință, nu-i putem da lui Ghilezan această onoare".

Vorbește și Wagner, „veteranul Partidului, membru din 1921". Peste 6 (șase) luni, Wagner va împlini 100 de ani! Fantastic. E saș. Și acum vorbește cu un mic accent străin. L-am felicitat în nemțește.

La dezbaterea asupra rezoluției finale, Răsvan Dobrescu și-a dovedit încă o dată lipsa de judecată. Vroia neapărat să introducem o declarație categorică că nu vom colabora niciodată cu PDSR. În cele din urmă, s-a liniștit prin formula că nu vom colabora cu formațiunile totalitare.

M-am odihnit vreo oră acasă. Când am sosit la Cercul Militar, la 7.25 p.m. vreo 70 de persoane erau deja în sală. Mâncarea arăta foarte bine. Chelnerii serveau șampanie și palincă. Mulți ambasadori. Alfred Moses, însoțit de Radu Vasile peste tot.

Atmosfera, excepțională. Mâncarea pur și simplu a dispărut. Pe la 9.00 seara, am spus câteva cuvinte și mi-am cerut iertare: prea puțină mâncare și prea puțină băutură. L-am chemat pe Diaconescu. A vorbit scurt, bine. A lăudat recepția și s-o facem din nou la anul!

„La anul o facem la Cotroceni", am intervenit eu imediat, în aplauzele furtunoase ale celor prezenți. Maramureșenii au cântat de-ale lor, muzica a fost bună. Curând după ora 22.00, am plecat. La Redacție. Doina a venit ceva mai târziu. I-am dat o scrisoare ca să poată obține 25 de milioane de lei de la BRCE.

Acasă am mâncat și noi, Nicolae și cu mine. E sigur că acest Congres, sfârșit cum s-a sfârșit, cu o recepție atât de reușită, mi-a folosit enorm. Atitudinea delegaților față de mine s-a schimbat fundamental după cuvântarea mea de Vineri seară în care l-am felicitat pe Diaconescu. Și eu am simțit acest lucru.

Luni, 22 Ianuarie 1996

În avion. Mi se oferă un loc la clasa I. Și Negrițoiu mergea la Viena, pentru niște negocieri financiare.

Citesc tăieturile din ziare. În *Jurnalul Național,* Ciumara dă un interviu. Titlul: „Sunt singurul care am refuzat să fiu prim-ministru". Mă atacă violent. Acuma înțeleg de ce n-a venit la mine să-mi strângă măcar mâna, la recepție. Ionescu-Galbeni, satisfăcut în orgoliul său de numărul mare de voturi pe care le-a obținut la alegerea membrilor BCCC, a venit la mine să-mi spună că locul meu e Ministru de Externe într-o guvernare a noastră. L-am ascultat!

La aeroport mă așteptau atât de la NATO, cât și de la Misiunea noastră,

Florin Saghiu (Emeric) și Viorel Ardelean, ambii Prim-Secretari la Misiunea Română pe lângă Uniunea Europeană.

M-au dus direct la Cartierul General NATO. Am ajuns spre sfârșitul sesiunii de dimineață a Subcomitetului pentru Viitorul Forțelor Armate. Președinte e portughezul Pedro Campilho și coraportori suntem noi, Thomas Wachsler și eu. S-a discutat Statutul Parteneriatului pentru Pace. Nu este o competiție, ci o autodiferențiere, căci inițiativa și oferta de participare trebuie să pornească de la țările petiționare. Parteneriatul pentru Pace nu este o condiție-stadiu pentru intrarea în NATO, dar joacă un rol important în pregătirea candidaților. Anders Sjaastad, Senatorul Paolo Riani, Deputatul Giuliano Boffardi, Frank Crok, toți activi. Frank, în special, vorbește prea mult. E greu să intri în vorbă. Dar o fac. Masă comună cu ambasadorii Albaniei, Ungariei, Ucrainei, Poloniei, Letoniei și Suediei. Ei au explicat în ședința de după-amiază implicarea lor în Parteneriatul pentru Pace. Ungurul Simonyi András vorbea foarte bine englezește.

Seară excepțională la Restaurantul „La Bergerie - Mare Nostrum" din Rue des Bouchers. Cu Magda Watteeuw. N-o mai văzusem dinainte de întoarcerea mea în România. A îmbătrânit, bineînțeles, dar nu mult. Are o față fără multe crețuri. Am mâncat excelent: moules marinière, homard, plateau de fruits de mer. Și am băut două sticle de Pouilly Fumé. N-a fost greu, pentru că am stat de vorbă mai bine de trei ore: „down memory lane". Am vorbit de toate, de când ne-am cunoscut, în 1960-61. Mi-a mărturisit că eu am fost marea ei iubire și cum dorise să se căsătorească cu mine. De fapt, de această dorință de-a ei știusem de la Gică și Nela Dumitrescu (Amiralul), care erau buni prieteni cu Generalul Wonters, Atașatul Militar al Belgiei. Dar nu mi-am închipuit că afecțiunea ei a durat atât - toată viața.

M-a mișcat foarte mult. Întotdeauna mi-a fost dragă. Mi-a făcut mult bine mărturisirea ei. În special acum, când sunt prea adeseori criticat.

Și iată că vine patroana restaurantului să-mi spună că am o admiratoare la o masă vecină care-și permite să-mi trimită un mesaj: „Dle Rațiu, La Mulți Ani! Felicitări și mulțumiri pentru ce faceți pentru România. De la o romîncă ce reprezintă turismul rural. Mă bucur să fim în această seară în același local frumos. Maria Stoian". Am lăsat să treacă puțin timp. Magda, curioasă, a ținut să-i traduc mesajul. În fine, m-am dus să-i mulțumesc. Era cu un belgian de limbă franceză. Mi-a dat o broșură cu ilustrări de case țărănești unde poți să-ți faci vacanța în România.

Marți, 23 Ianuarie 1996

La Shape, la Mons. De fapt, la Celula de Coordonare a Parteneriatului pentru Pace, care e amplasată alături de Shape, ca să poată include și Franța. Ne-a primit directorul PCC, Generalul Danes Lange, împreună cu Amiralul ger-

man Feist și Generalul italian Zema.

Prezentare excelentă a Colonelului SUA James Holcomb, Chief of Permanent Staff. Și aici am contribuit cu întrebări pertinente. Am înțeles mai bine ca oricând ce se face în problema extinderii NATO prin Parteneriatul pentru Pace. Acum e clar că poziția propusă de noi - în mare parte prin pledoariile mele în acești ani - a fost adoptată. Adică, nu mai e nici o diferențiere. Nu mai se vorbește de țările de la Vișegrad ca un prim eșelon și nici de cele 5 (inclusiv Slovenia) sponsorizate de Austria și Italia, din „Grupul celor 7". Acum toți plecăm de la același start și calificarea se face pe baza performanței. Iar noi, românii, ne plasăm pe primul loc dacă se judecă pe participarea la exercițiile și inițiativele NATO.

La plecarea spre Clubul Ofițerilor, unde ni s-a servit masa, m-a recunoscut Colonelul Marin Chioțea, care m-a invitat în camera rezervată lor, căci sunt numai doi din Misiunea Română. El și Maiorul Dan Predatu. Mi-au dat o mulțime de documente edificatoare.

Masa, bună. Vecinul meu, Colonelul Belcher, din familia scoțiană care produce whisky-ul „Teacher's", și vizavi de Tony Coutts-Brittain, Senior administrator (Policy), singurul funcționar internațional civil în Celula de Coordonare a Parteneriatului.

Doina îmi spune că *Jurnalul Național* de ieri a publicat o pagină întreagă cu fotografia mea, ca „omul zilei". Tot mulțumită modului cum am vorbit după victoria lui Diaconescu la Președinția PNȚCD. Și Diaconescu mi-a menționat acest lucru, când i-am telefonat. El pregătise prima adunare a BCCC pentru mâine, 24 Ianuarie, după-masă. După ce i-am explicat că nu mă pot întoarce la timp, mi-a spus că va încerca să o mute pentru Joi 25, dimineața.

Miercuri, 24 Ianuarie 1996

Astăzi se împlinesc șase ani de la întoarcerea mea în țară. E greu să fac un bilanț. Am făcut ceva. Cred că mai degrabă prin comportarea mea în momente critice decât prin poziția mea politică am contribuit la înțelegerea funcționării democrației. În rest, n-am putut face prea mult, pentru că m-am izbit de Coposu, care vroia, cu tot prețul, să dețină monopolul acțiunii politice.

Joi, 25 Ianuarie 1996

Vieru, de la BMM din Constanța, mi-a adus o statuetă - bust de femeie din marmură subtil stilizată. Ar fi trebuit să mi-o dea la recepția BMMC, care a avut loc la World Trade Center înainte de Crăciun. Cu el a venit Rașid Ialcin, turc, activ în comerțul exterior. Vrea sârmă și ciment alb. Ambele materiale pot fi obținute de la Câmpia Turzii și Turda.

Declin invitația la prânzul dat în onoarea noului Președinte OSCE, elveția-nul Flavio Cotti. Meleșcanu înțelege și îmi urează succes la întrunirea BCCC,

programată la ora 13.00 astăzi. Amânarea a fost făcută de Diaconescu ca să pot să particip și eu la această primă ședință a noului BCCC. De construire și repartizare a rolurilor membrilor BCCC. Radu Vasile e hotărât să schimbe Secretariatul. Îl voi susține. Opriș, legătura cu presa. Vom avea și timpi la TVR: nouă minute pe săptămână, în două emisiuni separate. Eu mă voi ocupa de relațiile externe, dar Diaconescu se referă la Statutul nostru, care spune clar că Președintele reprezintă Partidul. Și el îl vrea și pe Dunca să se ocupe de Secretariatul relațiilor externe. Am cerut un „colț de masă" în sediu și am spus, chiar, că primul lucru pe care vreau să-l fac e să scriu fiecărui partid din Uniunea Internațională a Partidelor Creștin-Democrate și Conservatoare.

Paula Predeleanu s-a oferit să contrazică afirmațiile doamnei Hossu-Longin, îmi faxează Nicolae. Hossu-Longin a afirmat că am primit o casă frumoasă (aici, în Armindenului) pentru că am făcut o înțelegere cu Iliescu. Extraordinar cum se inventează zvonuri. I-am trimis răspunsul meu, în scris, prin fax, ca Paula să poată să mă „apere", cum spune ea, la sărbătorirea „Unirii Principatelor", care va avea loc la Paris, poimâine, 27 Ianuarie.

La întoarcerea acasă, de la sediul Partidului, îl iau pe tânărul Marin Moise cu mine în mașină. Locuiește în Franța. Vrea să fie activ. Ar trebui să fim în stare să utilizăm aceste oferte.

Toți vin deodată. La 18.30. Eu îi eșalonasem, tot la o jumătate de oră. În fine, l-am luat întâi pe Aurel Vaida din Baia Mare. Au făcut un partid cu statute etc. să fie continuatorul Partidului Național Român. Foarte frumos. Mă vor Președinte. Le-am explicat de ce nu se poate. Dar le-am mulțumit.

Apoi, Ion Pasat. El are Fundația „CARMIL". Voi căuta să-l ajut. Tot pentru copii.

În fine, rămân cu Alexandru Herlea, cel care mi-a spus, la Congres, că vrea să fie sincer și că l-a votat pe Diaconescu. A căutat să mă descoase. Tot ce-l interesa, de fapt, era să-și asigure poziția de reprezentant al PNȚCD în Europa Apuseană. Asta pentru că auzise că eu voi conduce relațiile externe ale Partidului. De fapt, încă nu s-a decis, dar asta e intenția și a lui Diaconescu, care vrea, însă, să-l mențină și pe Dunca.

Rusia a fost acceptată în Consiliul Europei. Dau un interviu. Socotesc bun acest lucru. Diaconescu îmi spune că a aflat de la Matei Boilă de intenția lui Funar de a-i ridica o statuie lui Antonescu. Mare greșeală. Mai ales în contextul actual politic pe plan internațional. Dar și fără.

Vineri, 26 Ianuarie 1996

Rodica Magerean îmi ia un interviu pentru *Flacăra*. Pentru primul număr al revistei *Sinteza*, organ al Partidului Democrat Liberal, dau un interviu, în profunzime, lui Lucian Iordănescu și Mircea Georgescu. Apoi, vine Doctorul Viorel Sorin, autorul mai multor cărți de convorbiri cu personalități. Scoate

una nouă. El e psiholog. Vine cu niște foi de întrebări-șablon, interesante, de altfel. E clar că obține astfel autoevaluarea victimei. Mă supun și eu acestei investigații, cu toată candoarea.

Apoi, Paul Dragomir, care locuiește în Manchester, dar se mută în Boston. Idei grandioase de a ajuta mai ales agricultura în România. E la origine din Urziceni, dintr-o familie de chiaburi. Plecat din țară în Mai 1990, după alegeri.

Spanily vine după-masă. Îmi descrie o situație dezastruoasă la ziar și tipografie. Doina e de vină de toate. Nu știu ce să mai cred.

La 4.30 p.m., ședința Comitetului Coordonator al UMRL. Prezenți Mircea Enescu, Teodorescu, Grabowski și Varlam ca invitat. Vin în timpul ședinței Oprișescu și Chirvai pentru a discuta *Românul Liber*. După care, ambii pleacă.

S-a discutat mult Congresul PNȚCD și consecințele lui. Varlam vorbește foarte mult și foarte tare, tot timpul. În rezumat: „Opoziția are nevoie de un lider!". Evident, referindu-se la faptul că eu nu atac, nu dau o soluție. Tot felul de analize ale celor întâmplate, mai ales în culise. Listele care au circulat, înțelegerile ce s-au făcut și desfăcut etc. Matei Boilă n-a reușit să intre în BCCC ca membru deplin pentru că s-a înțeles ba cu Vasile Lupu, ba cu Ioan Mureșan.

N-am avut nici o problemă în ceea ce privește organizarea Congresului UMRL. Va avea loc la 25-26 Mai. Să fie vreo 400 de participanți (200 de delegați, zece din fiecare filială) și invitați. Dacă vin mai mulți, să vedem. Le voi oferi eu un sandvici și o bere sau suc la prânz, în prima zi, și un pahar de vin la sfârșitul Congresului.

Sâmbătă, 27 Ianuarie 1996

Telefonează Rodica Perțiali (Perciani?) din Chicago. Vine Emil Constantinescu, Luni, 29 Ianuarie, și n-au nici un material de distribuit. Totul e în aer. Îmi cere să-l contactez să-i spun asta. Unde? El e la un simpozion, la Sinaia. USIA finanțează. Ce-o să iasă?

Luni, 29 Ianuarie 1996

La sediu, pentru Conferința de Presă. Numai Opriș, Zăgan, Barbareso. Ultimii doi tot apar, deși n-au fost aleși în BCCC. Se continuă, deci, vechiul sistem. Vin apoi Dudu Ionescu, Radu Vasile, Valentin Gabrielescu, ultimul proaspăt sosit de la Strasbourg. Se pregătește „menu"-ul pentru presă. Situația financiară precară, colaborarea noastră cu PD, cu PDSR, cu alții (numai prin CDR, căci noi am creat CDR). Zvonurile cu reintrarea în CDR a PAC și a altora etc. Eu să fac o dare de seamă a celor petrecute la Bruxelles și Mons. De acord. Dar, când Gabrielescu sugerează ca el să descrie ședința Consiliului Europei în care Rusia a fost acceptată membră, ședința condusă

de el, în calitate de Vicepreședinte prin rotație al Consiliului, reacția a fost negativă. „Numai dacă se pune întrebarea", a zis Diaconescu. M-a surprins decizia lui, trebuie să spun. Dezbaterea la Strasbourg a fost aproape furtunoasă. Mulți s-au opus acceptării Rusiei. Gabrielescu s-a abținut. Ar fi fost cazul să explice de ce.

E clar. Gabrielescu e lăsat să cadă de la conducerea Partidului. S-a făcut, de asemenea, inovația ca numai purtătorul de cuvânt (Vasile), Președintele (Diaconescu) și cine mai are ceva de comunicat să apară la masa Conferinței de Presă. Astăzi, eu.

Așa a fost. Am apărut numai noi trei în fața presei. Am avut întrebări. M-am achitat cu „brio". Performanța noastră în PpP e în fruntea tuturor. Cu cea politică, stăm cam la coadă. Dar nu se mai vorbește de țările de la Vișegrad, intrarea cu două viteze etc. Toți suntem egali. Performanța e hotărâtoare. Nimic altceva.

După ședință, mai multă lume în biroul Președintelui. Gabrielescu, care n-a deschis gura la Conferința de Presă și a stat în picioare pe margine tot timpul, foarte deprimat. Pare în cădere liberă, cum s-a exprimat un gazetar când s-au dat rezultatele alegerilor.

„Vorbim de prostii aici și nu de un lucru important: acceptarea Rusiei?! Și un român a condus ședința. Aveam vreo patru lorzi înscriși la cuvânt. Și i-am ținut în ordine". Are dreptate.

A intrat Doina. A găsit un moment prielnic și a prezentat planul ei de a publica *Dreptatea* de trei ori pe săptămână. Ar însemna garantarea unui număr minim de abonați: 100 de fiecare organizație. Tot am rămâne descoperiți cu 18 milioane pe lună, pe care accept să-i acopăr eu. Dar pentru redacție costul, salariile etc. ar trebui acoperite din publicitate, reclame. „Societățile comerciale nu vor veni la noi. Le e frică să nu se pună rău cu autoritățile și așa să-și prejudicieze șansele de a face profituri", a fost reacția lui Diaconescu.

S-a vorbit apoi de 120 de milioane, cât va cheltui PDSR, și de 7 miliarde promise de Cataramă pentru PNL-Quintus. „Noi abia de-avem câteva milioane", a concluzionat Diaconescu. Așa e.

Marți, 30 Ianuarie 1996

Petre Drăguțoiu, gazetar (și la *Academia Cațavencu*) și Mirela Chițin au venit să-și exprime marea dezamăgire că nu voi candida la Președinția țării. N-am spus asta. Am spus doar că nu voi candida dacă nu am sprijinul Partidului meu.

„Foarte multă lume, printre intelectuali, gazetari, scriitori, se gândește acum la dumneavoastră ca singurul om valabil, capabil să-l înfrunte pe Ion Iliescu", pretind ei.

Am discutat, pe larg, toate aspectele. El îmi propune să pornească o acți-

une „Ion Rațiu pentru Președinție". Va vorbi chiar astăzi cu Mircea Dinescu.

Să nu mi se atribuie mie această inițiativă. Eu nu voi ridica nici un deget ca s-o porniți. Altfel, iar voi fi acuzat că vreau neapărat să fiu Președinte. Dar, dacă mobilizați un sprijin impozant, atunci da. Îi voi da curs. Dacă m-ar sprijini oameni precum Liiceanu, Octavian Paler, Paleologu etc. Nu-l înțeleg pe Băcanu. De ce e așa împotriva mea? Niciodată nu publică ceva despre mine decât dacă sunt atacat sau pus într-o lumină proastă.

El, Petru Drăguțoiu, e muzeograf. Ar prefera să fie cunoscut drept „muzeolog", îmi spune.

În timp ce vorbeam cu el, Pană, din Oradea, îmi telefonează să-mi spună că mulți vor să plece din Partid din cauza alegerilor de la Congresul PNȚCD. Să n-o facă. În nici un caz. Trebuie să luptăm din interiorul Partidului. Nu părăsindu-l, i-am zis. În orice caz, ei vor, neapărat, ca eu să candidez la Președinția țării, oricum aș face-o.

La prânz, vine Nadia Pascu. Ea e categorică, Coposu a avut un angajament. Ca dovadă, îmi spune următoarea istorioară. Coposu și Emil Constantinescu tocmai se întorceau din vizita lor în SUA. Mai erau 38 de ore înainte de depunerea listelor de candidați. Nadia s-a dus la el și i-a dat numele a 11 securiști candidați PNȚCD. „Ce faceți, domnule Președinte?". Și-a luat capul în mâini și mi-a spus că nu poate face nimic, mi-a relatat Nadia.

Când, mai târziu, Nadia i-a reproșat că a fost înlăturată ca Secretar al Convenției Democrate, Coposu i-a spus: „Acum Constantinescu e Președintele CDR. El poate să-și aleagă Secretarul General".

La Parlament, nici Sorin Mureșan și nici Vali nu sunt prezenți. Cam chiulesc, din nefericire. Dar e sistemul în România.

Nelu Diaconescu termină ce avea de făcut cu ceilalți și rămânem singuri. La Cotroceni, ieri, s-a dus cu Țepelea. I-a ținut Iliescu până la 10 seara, de la 5.15 p.m. Absolut nimic important. Doar să poată spună că s-a consultat cu liderii grupurilor parlamentare. E de acord să iau în mână relațiile externe ale Partidului. Dar să-l țin la curent și să-l mențin pe Dunca Secretar cu relațiile externe. Îi spun că am nevoie de o masă de scris în sediu, ca să încep să lucrez.

„Vino aici. E biroul meu. Țepelea are camera lui sus. Nu cred că va dori să vină aici. Ia să mă uit ce am aici".

A scos tot ce era acolo. Le-a băgat în dulapul din spatele mesei Președintelui. Era și o masă marcată „Corneliu Coposu", cu diverse lucruri în ea, inclusiv o medalie „O sută de ani de la..." ceva organizație militară.

„Pe asta am s-o dau familiei", a încheiat operația.

„Vorbește cu Țepelea și-mi aduc eu ceva lucruri aici. Dă-mi de știre", a fost reacția mea.

L-am întrebat apoi de candidatura la Vicepreședința Camerei Deputaților.

Pe cine propune?

„Statutul ăsta ridicol zice ca eu să indic candidatul. N-o s-o fac. Știu că mulți vor. Vasile Lupu, Mircea Ciumara, Mircea Munteanu, ba și Gavril Dejeu - deși el n-are șanse. Am să las să se decidă prin vot secret".

Conduc un fel de anchetă la redacție. E vorba de afirmațiile lui Spanily că Doina a lăsat o mare datorie când a plecat din țară și că acum funcționăm în pierdere în cont curent. Ambele s-au dovedit afirmații mincinoase. Păcat, căci așa se creează atmosfera de insecuritate în organizație. I-am lăsat să se descurce.

La Adunarea PNȚCD sectorul 1. Foarte bună audiență. M-au primit cu aplauze și m-au aplaudat cu entuziasm după ce le-am vorbit, simplu, dar la obiect.

Trebuie să fac astfel de vizite cât mai des.

Corneliu Vadim Tudor mă atacă în *România Mare.* „Ion Rațiu sau greșeala lui Dumnezeu". E semnat Vasile Băran. Există omul ăsta? Reia zvonurile răspândite de Coposu că tot ce am realizat se datorează familiei lui Elisabeth, dar că, acum, sunt impotent. Interesantă afirmație! Dar ce e și mai interesant e faptul că articolul apare în rubrica „Candidați la Președinție".

Joi, 1 Februarie 1996

Ziua a început cu vizita Primarului din Lupșa, Ion Bucea, însoțit de Traian Ionele. Mi-au adus niște țuică bună de la ei. Vor să-i facă un bust lui Lani (vărul meu, Preotul Coriolan Sabău). Doar Lupșa, Albac și Baia de Arieș au primari din Opoziție, ceilalți sunt de-ai Puterii. Gaiță Vasile e Președintele pe zona Apusenilor.

Gabrielescu îmi telefonează să-mi ceară sprijinul ca și el să fie numit Secretar Adjunct. Apoi vine Crețu, să-l susțin la Primăria Capitalei. Știe de candidatura Doinei. „Am face o echipă excepțională, imbatabilă. Candidatul lor e Ilie Năstase. Toată lumea îl cunoaște. Va fi greu de învins". Ce știe el de politică sau de administrație?

La Partid n-am intrat la Președinte. Îl întreținea pe ambasadorul Chinei. De altfel, aveam programate niște audiențe. Le-am ținut în sala unde se întâlnește BCCC, neîncălzită.

James Rosen de la *The News&Observer* din Raleigh și Eric Fettmann de la *New York Post* vin cu recomandări de la David Funderburk. Le vorbesc pe șleau. Cât timp îl avem pe Iliescu Președinte, n-o să avem adevărată democrație. Privatizarea e superficială și nomenclaturiștii se îmbogățesc, le-am spus. Am fost musafirul lor la prânz, la „Primavera".

Când m-am întors, Diaconescu m-a întrebat de ce n-am intrat când îl avea pe ambasadorul Chinei: „Doar ești cu relațiile externe". „Bine, de-acum încolo voi face-o, i-am răspuns. Cu condiția să fiu la curent".

Edward Steen, Chef de Presse Parti Populaire Européen, apare la sediu. Îl primesc. Îmi amintește că a scris despre mine în *Independent* în perioada alegerilor din 1990. Partidul Popular e legat de partidele creștin-democrate în Parlamentul European. Primesc prea puține informații despre noi, PNȚCD. În schimb, sunt bombardați de unguri, de aceea mă întreabă despre situația minorității maghiare din România. Mai ales în ceea ce privește utilizarea limbii maghiare. Îl lămuresc, dar e clar că trebuie să le trimit date precise pentru a fi răspândite la toate organizațiile lor. E important ca toate partidele din această familie populară și creștin-democrată să fie informate de punctul nostru de vedere.

Ion Cristoiu îi atacă puternic pe Tia Șerbănescu și pe Liviu Ioan Stoiciu pentru că mă susțin pe mine, precum Rodica Beclean îl susține pe Ion Iliescu. Și apoi, se dă și la mine, care am două slăbiciuni pentru o doamnă „nici urâtă, nici frumoasă - curățică! i-ar spune Caragiale" și pentru *Cotidianul,* un ziar care mă costă câteva zeci de milioane de lei pe lună etc. Absolut absurd și sub orice nivel.

Vineri, 2 Februarie 1996

Aseară târziu, pe la 11.15 p.m., le-am telefonat, atât Tiei, cât și lui Stoiciu, ca să le mulțumesc pentru atitudinea lor. Și mi-am exprimat speranța că nu sunt prea supărați de atacul lui Cristoiu. Au fost foarte mulțumiți și recunoscători că le-am telefonat. Astăzi, *Cotidianul* apare cu un articol în centru sub titlul „Un frustrat, Ion Cristoiu", semnat de Tia. Articolul sus, imediat sub titlul ziarului, e între două manechine superbe, una într-un ansamblu, alb-negru, cu picioarele goale, și cealaltă în roșu stacojiu, cu umerii dezveliți. De ce o fi Cristoiu frustrat?

Duminică, Jockey Club român are ședință. M-au invitat insistent să iau parte. Din păcate, avem ședința Comitetului Executiv tot atunci. I-am trimis un fax lui Manole Filiti, să-l asigur de sprijinul meu și că voi merge și eu la ședință, de îndată ce voi putea.

Îi transmit și un mesaj lui Grecu din Târgu-Jiu, ca să afirm determinarea mea de a susține unitatea Partidului.

Iau masa cu Radu Vasile. De la 1.15 până la 4.10 p.m. Vorbim pe îndelete. Îmi demonstrează că, prin BRCE, se fac averi pentru cei care susțin PDSR. E vorba de împrumuturi fără garanții, diferență de dobânzi pentru împrumuturi, împrumuturi forțate în valută, „ECGD" acordate exportatorilor (de exemplu, Astra din Arad pentru vagoane în Franța), care, apoi, încasează banii din străinătate, dar nu replătesc creditul acordat sută la sută de Guvern etc. Avem aceeași optică pentru politica economică pe care trebuie să o urmăm dacă ajungem la Putere. Îmi face un portret al lui Ciumara. Dacă e așa, de ce l-a susținut Coposu atâta?

„Nevasta lui Ciumara e drăguță. Eram la ei acasă tot timpul. Tanți așa, Tanți așa. S-au împrietenit cu surorile lui Coposu. Casa era deschisă...". Totuși, cu un trecut ca al lui Ciumara greu s-ar califica pentru conducerea Partidului nostru. „Așa e. A fost foarte important în PCR și este acum Directorul unui important departament guvernamental". I s-a oferit, într-adevăr, să fie Prim Ministru, cum afirmă el? „Nu direct. Dar e posibil că a fost luat în considerare, atunci, la început, în 1990". Deci, nu cum mi-a propus mie Roman, în 1991. „Nu, asta nu cred. Nu așa de clar încât intrarea în Guvern să depindă numai de un răspuns din partea lui, cum a fost cazul dumneavoastră".

Mi-a relatat, apoi, că Ciumara n-a scris nici o carte. Nici măcar un studiu serios, bine gândit. E arogant, chiar brutal în opinii și relații cu membrii de Partid. Are, însă, un grup care-l susține. Cam cei care au fost membri activi ai PCR.

Am vorbit de modul cum ar trebui reorganizat Partidul. Mi-a dat lista candidaților pe care-i va propune pentru cele șase posturi de Secretar General adjunct: Barbu Pițigoi, V. Roșca, Dudu Ionescu, Laurențiu Dumitrescu, M. Țariuc, Costel Păunescu, M. Ghiordunescu, M. Grigoriu.

I-am zis: „Propune-l și pe Ioan Mureșan. E un om serios, echilibrat, muncitor și capabil". L-a criticat. „I s-a cam suit la cap. Are mulți adversari". Ba că e cu Matei Boilă. Mi-a explicat, de asemenea, cum s-au făcut combinațiile la alegeri. Grupul Vasile Lupu a trădat înțelegerea etc. N-am înțeles prea bine. Și nici nu mă interesează, ceea ce, trebuie să recunosc, arată că nu sunt un adevărat politician. Ar trebui să mă fascineze intrigile și asigurarea majorității prin manevre, bine ticluite și ghidate de mine. N-am făcut absolut nimic. E de mirare că am fost ales! Dar de asta n-am vorbit cu Radu Vasile. L-am convins, însă, să-l propună pe Ioan Mureșan. Dacă l-aș propune eu, cei opuși mie nu l-ar vota.

După plecarea lui, i-am vorbit și lui Gabi Țepelea. Și el a avut multe rezerve relativ la Nelu Mureșan. „Eu nu sunt regionalist, dar uită-te la listă. Nici un ardelean. E bine așa? Mureșan are valorile noastre tradiționale în sânge". L-am convins și pe el. Mi-a promis că-l va vota pe Nelu.

Sâmbătă, 3 Februarie 1996

Remus Opriș dirija clipul PNȚCD pentru spațiul alocat nouă de TVR 1. Interviu cu Diaconescu și Țepelea. I-a scos pe toți afară din biroul Președintelui. Eu am rămas. Vroiam să văd filmul. Merge, dar n-o să entuziasmeze pe nimeni.

Am început ședința BCCC, din cauza filmării, la 9.45, în loc de 9.00 a.m. Toți 11 membri prezenți. Plus Ionașcu, secretarul ședinței.

Primul subiect: oferta *Cotidianul* de a publica *Dreptatea* în format mare de trei ori pe săptămână. Ne trebuie 4000 de abonați. Noi am ajuta cu 18 mi-

lioane pe lună ca să acoperim cheltuielile. Țepelea vroia să știe dacă voi candida la Președinție. Numai dacă sunt susținut de Partid. Altfel, NU.

„Atunci, n-avem probleme. Eu sunt pentru acceptarea acestei propuneri", a fost reacția lui Țepelea. Ceilalți, mai ales Diaconescu, foarte sceptici. Nu vom reuși să avem atâția abonați. Ridicol. Avem 47 de circumscripții electorale. Ne trebuie cam 90 de abonați din fiecare județ și din cele șase sectoare ale Bucureștiului plus SAI. Ar trebui s-o facem fără nici o dificultate.

La adoptarea propunerilor pentru Secretarii Generali adjuncți, au vorbit Ciumara contra lui Dudu Ionescu, Vasile Lupu contra lui Vlad Roșca și mai nu știu cine. De fapt, lista celor opt propuși e foarte slabă. Au vorbit mai toți. Așteptam ca Radu Vasile să-l propună pe Ioan Mureșan, cum mi-a promis că va face. A vorbit, a vorbit și Țepelea, căci și el mi-a promis că-l va susține, iar Ulm Spineanu, alt sprijinitor teoretic al lui Mureșan, n-a deschis gura.

Am luat atunci eu cuvântul. L-am lăudat pe Mureșan și am atras atenția asupra faptului că printre candidați nu se găsește nici un ardelean. Dacă propunem opt, de ce să nu propunem nouă? S-au ridicat împotriva sugestiei mele mai toți. În frunte cu Ciumara. S-a decis, apoi, ca la funcțiile alocate nouă în Parlament să candidăm liber, să nu facem propuneri noi BCCC, cum scrie în Statut.

Soții Petrovici au dat o masă, autoservire, cu șampanie, bere, sucuri, cu sandviciuri din produsele fabricii lor de mezeluri. Au venit și vreo 20 de participanți la ședința PNȚCD SAI (căruia îi aparține și comuna lor, Clinceni). Doamna Petrovici a împlinit 47 de ani.

După-masă, pe la 4.00, vine și Doina la mine acasă. Fusese la adunarea PD + PSDR, acum Alianța Social Democrată, la care s-a proclamat candidatura lui Petre Roman la Președinția României. A rămas foarte impresionată.

Curând după aceea, a venit și Ioan Mureșan. I-am povestit cum au mers lucrurile. Am luat cina împreună toți trei. Nu știm ce trebuie să facem!

Duminică, 4 Februarie 1996

Indrei îmi telefonează. Sunt toți împreună la el acasă, în Frome: Elisabeth, Nicolae, Maria și Dănuț Mureșan, care s-a dus acolo de la școala lui (Downside). „Suntem o familie. Ne simțim bine împreună. Am cântat «La Mulți Ani» și «Happy Birthday to you», căci a fost ziua de naștere a lui Dănuț. A împlinit 15 ani. E mare, voinic, pentru vârsta lui".

Acum sunt la Primăria sectorului 4. E adunarea Comitetului. Ca de obicei, începem cu întârziere. În loc de 10.00, e 10.30. Dar începem. Prezidiul e format din membrii BCCC. Diaconescu la centru. În dreapta lui, Țepelea, Spineanu, Ionescu-Galbeni, Popa-Zlatna, Sorin-Lepșa. În stânga, Radu Vasile, eu, Vasile Lupu, Mircea Ciumara și Remus Opriș. Diaconescu deschide „prima ședință a Comitetului după Congresul Partidului". Mulțumește apoi

pentru spiritul ce s-a degajat la Congres: Unitatea Partidului în special.

S-a trecut repede la prezentarea candidaților la poziția de Secretar General adjunct. Primul – Laurențiu Dumitrașcu, 31 de ani, al doilea – Mihai Ghiordunescu, 49 de ani, apoi Grigoriu, 50 de ani, cel care a organizat alegerile la Congres. Au urmat Dudu Ionescu, Costel Păunescu, Pițigoi, Vlad Roșca, 36 de ani, Organizația muncitorească, Țariuc Alexandru, 38 de ani, inginer aeronave.

După alegeri, cuvântări. Micle l-a urmat pe Bodiceanu. Ce se întâmplă în Bihor. Ba să schimbăm conducerea UMRL (care s-a dat cu liberalii), ba să-i aducem pe romi cu noi, desemnându-l pe unul de-al lor candidat la alegerile locale.

A urmat Crețu, care, bineînțeles, s-a susținut pe el însuși contra lui Ciorbea, la Primăria Capitalei. Va pierde, Diaconescu nu-l consideră cinstit. Dar, în preambulul peroratiei lui „pro domo", a lăudat propunerea *Cotidianului*, așa cum a fost prezentată de Doina. Da, propunerea ei a fost receptată cu atenție, dar nu cu entuziasm.

Într-o pauză, Vasile Lupu mi-a propus să mă retrag de la candidatura la Vicepreședința Camerei, ca să nu-i asigurăm victoria lui Dejeu, pe care o vrea Diaconescu. I-am spus că eu trebuie să candidez ca să-i susțin pe colegii care m-au susținut pe mine la Președinția Partidului. E clar că va candida și el. I-am consultat pe Nelu Mureșan și Aurelian Alecu. După o sugestie a lui Alecu să-l susținem pe Lupu ca să devenim cinci din patru, cum suntem acum (adică și Cornel Sturdza-Popovici), s-a luat decizia că în Lupu nu se poate avea încredere. Să candidez eu, eu care-i voi susține din toate puterile mele ca să li se asigure mandatul de deputat în Parlamentul de după viitoarele alegeri. Adică, o candidatură la loc de frunte, pe listele CDR, ca să poată fi aleși. Le-am promis că voi lupta pentru ei, până în pânzele albe. Și, dacă nu voi reuși, voi face un enorm scandal.

Nelu Boilă vorbește despre rostul și funcționalitatea forului Comitetului de Conducere, Coordonare și Control. „În ultimii patru ani n-a avut nici un rol", zice Nelu. Are dreptate.

A doua problemă: „Noi nu putem să-i oprim pe tineri să atace Biserica greco-catolică". După intervenții, l-a numit pe Ionuț Gherasim, care e greco-catolic. A dat un răspuns imediat, să indice precizarea care a fost publicată în *România Liberă* ieri.

Nelu Mureșan a vorbit de relațiile pe care trebuie să le avem cu partidele din afara Convenției și cu cele din arcul guvernamental și să respingem atacurile ce vin din partea PUNR, PRM, PSM, că ei sunt adevărații patrioți și ne apără împotriva ungurilor.

Apoi Iftene Pop, cu Basarabia etc.

Am cerut cuvântul. Am precizat că noi suntem continuatorii celor care au luptat pentru drepturile românești în Ardeal. Am dat exemplul comunei

Hodac și cum am fost primiți. Deci, depinde de noi. Cum ne prezentăm electoratului.

L-am liniștit pe Iftene Pop. Vom trimite broșura lui, care este excepțional de bună, fără să prejudicieze intrarea noastră în structurile europene. Îndată ce vom avea răspunsul din teritoriu, vom trece la acțiune. E o problemă care ne stă la suflet tuturor, am zis. Am fost recompensat cu aplauze autentice. Și am fost ultimul să iau cuvântul. Iftene și Liviu Petrina au ținut să-mi mulțumească, personal, după ridicarea ședinței.

Deși am fost doar prezent fizic și n-am luat cuvântul decât la urmă de tot, sunt foarte mulțumit de impresia creată. Am avut sentimentul că mulți care se îndoiau de mine, mulțumită lui Coposu, în ultima analiză și-au schimbat optica.

Luni, 5 Februarie 1996

Zi remarcabilă. M-am dus la sediu. Am contribuit la discuțiile preliminare, dar n-am stat la Conferința de Presă. Pentru simplul motiv că nu aveam nimic original de comunicat.

La ședința Biroului Permanent, nimic deosebit, PNȚCD reține cele două locuri în Birou: adică Vicepreședința și Chestura (unul dintre cei patru pentru fiecare post, bineînțeles!).

Ai mei vin să mă vadă (Mureșan, Alecu, Sturdza-Popovici, chiar și Cristea). Alții, printre care și Opriș, se poartă frumos cu mine.

Vin alegerile. După oarecare ezitări, Dejeu refuză să candideze. Rămânem numai noi doi: Vasile Lupu și eu.

Alătur scorul. 25 Rațiu, 9 Lupu Vasile, 1 alb. Se trece la Chestor. Sunt șase candidați: Lepșa 14, Dunca 10, Marcu 5, Mureșan 4, Alecu 1, Cristea 2. În turul doi rămân doar doi: Lepșa 19 și Dunca 13, 6 albe. Primul câștigă, cum se poate vedea de pe listă.

Constat autentică deschiderea - dacă nu prietenia - față de mine. Ceva s-a întâmplat. Probabil că Opriș, așa cum e el, a găsit cuvintele potrivite: „Știți să pierdeți, domnule Rațiu".

La deschiderea Parlamentului am avut ocazia să vorbesc cu Văcăroiu. I-am reamintit de cazul edificiului din Plevnei: știu că Hrebenciuc are multe pe cap, dar să se soluționeze odată problema. „Bine că mi-ați reamintit. Am să mă ocup de problemă. I-am trimis toate documentele". Să vedem acum!

După votare, am avut o lungă pauză. Prin votul parlamentarilor s-a decis să celebrăm imediat. Am adus șampania și niște pastete (foarte bune, de altfel). Atmosferă plăcută, prietenoasă. Doar Dudu Ionescu încruntat. I-am mulțumit lui Diaconescu că m-a votat. „De unde știi? Votul e secret", râzând.

I-am spus lui Năstase: „Ceva s-a întâmplat. O adevărată mutație. Sunt surprins că de la o majoritate de unu, la ultimele alegeri, acum votul a fost de 25 la 9, deci o majoritate de 16". „Nu mă surprinde deloc. Mă așteptam să învingeți detașat. Lumea a început să-și dea seama că trebuie să facem democrația noastră să funcționeze. Compromisul e esențial". Se referea la modul în care eu întotdeauna defineam compromisul politic drept ceva pozitiv - găsirea unei soluții imperfecte, dar care să poată satisface, în parte, ambele părți.

Le-am spus alor mei că-i voi susține până în pânzele albe ca să-și păstreze mandatul de deputat la alegerile viitoare.

La iranieni. Mulți mă felicită. Deja auziseră. Cerveni mă ia la o parte. „Trebuie să mergem la Președinție. Nu mai ezitați", îmi zice. Da, dar să mă accepte Convenția. „Așa văd și eu", e replica lui. Ne-am înțeles să luăm masa împreună cât mai curând.

Cina la Clubul Diplomatic, dată de Teodor Meleșcanu, în onoarea Ministrului de Externe al Norvegiei. L-a plasat între mine și Tinca, Ministrul Apărării Naționale. A mers strună. Cum mi-a spus Meleșcanu, la plecare: „Ne-ați ridicat mingea de multe ori. A fost foarte bine". Suntem de aceeași parte a baricadei, am concluzionat eu, căci e vorba de interese naționale. Toți am recunoscut problemele pe care le avem la Est, și noi, și ei. Se pare că Bjorn Tore Godal a chiar vorbit recent în Storting despre planurile Moscovei de a ocupa partea de nord a Norvegiei, inclusiv portul Narvik. Cred că norvegienii ne-au înțeles și ne consideră prieteni, demni de a fi susținuți în organizațiile occidentale. E foarte important.

Meleșcanu a găsit un moment prielnic să spună că provin dintr-una din cele mai respectate și faimoase familii din România. M-a luat prin surprindere, așa că am făcut o remarcă, puțin neîndemânatică, referindu-mă la „epigoni". Nu trebuia s-o fac, dar... cum zic, m-a luat prin surprindere.

Tinca a fost pozitiv. Mi-a spus că el susține reînnoirea contractului nostru de închiriere. L-am zgândărit puțin și pe Meleșcanu, referindu-mă la acordarea de pașaport diplomatic directorilor ziarelor importante.

Godal a fost însoțit, în afară de ambasadorul Norvegiei la București, de Consilierul lor, Haakon H. Storhaug, și de Johan Ludvik Løvald, Directorul General al Departamentului de Afaceri Politice din Oslo.

Otto Weber e încântat. „V-am spus eu. Așa trebuia să fie. Ai mei au votat în bloc pentru dumneavoastră".

Ionel Roman vrea să știe cum ar putea Partidul lui Democrat Liberal să intre în coaliția CDR. Nu prea văd cum, dar el ar putea să fie un element pozitiv dacă mergem pe ideea că putem schimba candidatul CDR.

Marți, 6 Februarie 1996

Gabi Țepelea dă o plăcută recepție la COȘ. A împlinit astăzi 80 de ani. De la Partid, numai Diaconescu și Ionescu-Galbeni. Toți ceilalți, rude de-ale lui și academicieni. Nelu Diaconescu a rostit o scurtă și justă apreciere, eu m-am referit la „tânărul Țepelea care încă de pe băncile Universității promitea mult.

El era în sala de lectură, citea ziare, reviste etc. la Căminul «Avram Iancu» din Cluj când noi jucam ba ping-pong, ba biliard". Au vorbit încă doi academicieni, bine, dar cam lung, după care Țepelea a vorbit de viața lui - magistral. Fără exagerare, o cuvântare splendidă, pe care a încheiat-o citând una din poeziile lui. Nici nu știusem că a scris și poezie.

La un moment dat în timpul serii, Diaconescu ne-a povestit, mie și mai nu știu cui, care era așezat pe un scaun lângă noi, ceva din experiența lui la închisoarea din Aiud, unde a fost în lanțuri timp de șase luni de zile pentru că au intrat în grevă: pur și simplu au refuzat cu toții să lucreze.

Miercuri, 7 Februarie 1996

La 9.00 a.m. sosesc Robert Withed și M. Carp de la Ambasada SUA. Le fac o analiză a situației politice și le mulțumesc pentru programul pe care l-au conceput pentru promovarea democrației în România.

La Partid, Diaconescu era cu ambasadorul Iranului, Mahmoud Sadri. El ne-a asigurat că fundamentalismul iranian nu e extremist, că nu e xenofob și că tratează toate națiunile și religiile în mod egal. După mai multe întrebări, mai ales din partea mea, a admis că ei sunt împotriva Israelului și Sionismului, dar nu împotriva evreilor. Și a respins terorismul ca armă politică! Avem interese comune, vrem relații bune, i-a spus Diaconescu și eu am adăugat că, într-un fel sau altul, noi vom face parte din guvernul ce se va forma după alegeri.

La ședința Biroului Camerei, Năstase ilustrează o argumentare citând butada franceză „faute de mieux on couche avec să femme". M-a surprins.

A venit ieri Dunca la mine să pregătim activitatea relațiilor externe ale Partidului. L-am reținut și pe Sorin Mureșan la discuție. Să încercăm să-l salvăm pe Ilașcu, să scriem tuturor organizațiilor județene despre situația provinciilor pierdute și să-i informăm pe șefii partidelor creștin-democrate din străinătate despre Congresul nostru.

De la Londra (Nicolle) îmi vine reproducerea unui articol ce a apărut în *Adevărul de Cluj* la 25 Ianuarie crt. sub titlul: „Dr. August Rațiu - Realizator al Marii Uniri". M-a încântat, deși a spus foarte puțin despre Tata. Adevărata lui activitate patriotică va trebui să fie odată și odată valorificată.

Joi, 8 Februarie 1996

Zi excepțională. Mă amuză chiar când mă gândesc la superstițiile noastre românești.

M-am sculat devreme, deși am adormit abia pe la 1.30 azi-dimineață. Cum eram grăbit, mi-am pus vesta neagră de angora pe dos. Menționez că e de angora pentru că îmi place. E ușoară, subțire și, totuși, e foarte călduroasă. Afară viscolește. Am plecat prin zăpadă în bocancii mei din piele de ureche de

elefant, cumpărați în Kenya! Ia să n-o întorc, mi-am zis. O fi cu noroc și ziua e plină. Vezi-ți de treabă, am reacționat, „corupt" cum sunt de civilizația occidentală. Mi-am pus vesta cum trebuia s-o pun din capul locului și... la drum.

La Parlament, adevărată șuetă. Dunca, să facem o celulă în Partid care să se ocupe de afacerile externe. Petrovici, să intervin la Gavra pentru buticul lui. Alecu, să nu uit să-l conving pe Diaconescu să le asigurăm locurile de candidați pe listele CDR, așa ca să aibă șanse de a fi realeși la alegerile viitoare, în ciuda faptului că au votat pentru mine la Președinția Partidului.

Îi dau ciorna scrisorii către organizațiile din Uniunea Internațională Creștin-Democrată, s-o pună pe ordinator. Mă simt, oarecum, jenat pentru că am masacrat sugestia lui. Dacă am luat două fraze din ea, e mare lucru! Dar nu s-a supărat. Cred că a înțeles. Trebuie să fim cu mare atenție, însă. E un tânăr muncitor, talentat, din nefericire foarte orgolios și cam plin de sine. Are frumoase studii universitare, inclusiv un „M.A." în Anglia etc. Dar engleza lui lasă mult de dorit. Nu e publicabilă, chiar dacă substanța, ideile ar fi suficient de interesante. Dar nici asta nu e întotdeauna cazul. Promite însă. Îl voi cultiva. Sper că se va dezvolta în direcție bună.

Am fost în plen la deschiderea ședinței. Năstase a prezidat. Rutină. Acordul bilateral cu Vietnamul de Nord etc. M-am retras în biroul meu. Termin scrisoarea către fratele meu Mircea. Îi trimit articolul despre Tata și scrisoarea deschisă în care sunt atacat de Liviu Turcu pentru Catedra de Studii Românești de la Georgetown.

Începe dezbaterea acțiunii Ministrului Chiuzbaian de ridicare a imunității parlamentare a deputatului Cornel Sturdza-Popovici pentru că a omorât o fetiță într-un accident de mașină în 1991. Au vorbit mulți. M-au impresionat Paul Alecu, Gavril Dejeu, Bivolaru, chiar și Catarig și m-au dezgustat Țurlea (care vorbea de o „crimă") și Președintele Comisiei Juridice, Știrbu. Chiuzbaian a fost, cred, corect: „Odată acțiunea declanșată de Procuratura Generală, Constituția nu-mi permite s-o opresc...". Cam așa s-a acoperit. Pe coridor, înainte de ședință, i-au spus că în cadrul Biroului Permanent, ieri-dimineață, am fost unanim contra. Cred că l-a influențat, totuși. S-a votat cu bile. Din 341 de membri, au votat 245. Pentru 66, contra 179. Sturdza-Popovici a răsuflat ușurat. Interesant însă că, pe coridor, un deputat PDSR, al cărui nume îmi scapă, era cu Burcă, mi-a zis: „Sturza a făcut o mare greșeală. Când nu va mai fi deputat, îl vor judeca. Va intra la pușcărie. Se vor răzbuna. Prea a atacat structura Justiției în România". Nu sunt de acord. Trebuia s-o facă. E clar că acțiunea împotriva lui a fost declanșată din motive politice.

Dau un lung interviu lui Stroe pentru *Cronica Română.*

La COȘ, invitați de Karen Fogg, pentru Van den Broek. Ne primește Andrew Rasbash, numărul doi în Delegația Uniunii Europene la București. Vorbesc și cu Michael Leigh, tot consilier, și cu Nico Wegter, care a fost

plasat la masă lângă mine. La masă, Oliviu Gherman, Adrian Năstase, Petre Roman, Vasile Popovici (PAC), Borbély Laszlo și un liberal, al cărui nume nu-l știu, dar care a vorbit lung, cam greu de înțeles și într-o englezească dubioasă.

Totuși, masa a decurs bine. Van den Broek a prezidat. Ne vrea în Europa și să discutăm, îndată ce terminăm felul întâi. Zis și făcut. Petre Roman începe. Tipic, deșteptul clasei. Total neinteresant. Problemă de structura Uniunii etc. Lucruri pe care atât el, cât și noi toți, cei din jurul mesei, le știam pe dinafară. Urmează apoi, probleme în legătură cu CAP (common agricultural policy): foarte importantă problemă pentru noi, petiționarii din estul Europei. Eu ridic problema șomajului în Europa, creșterea lui, în mod inevitabil, prin intrarea noastră în UE și dacă asigurările sociale, care îi împiedică pe britanici să accepte Maastricht, vor fi impuse tuturor membrilor. Dacă politica de urmat va fi în mod necesar una monetaristă sau dacă și o abordare keynesiană va fi posibilă?

Discuția a fost amplă. În concluzie: fiecare țară își va desfășura propria strategie economică pentru rezolvarea problemelor. Nu știu câți au înțeles. Dar discuția a fost substanțială, importantă. Mă întreb însă dacă Maastricht va permite o astfel de abordare independentă din partea țărilor membre ale UE.

A vorbit și Năstase. Nu vreau să fiu rău. Dar n-a fost interesant. Și iarăși nu țin să încrustez numai ceea ce am spus eu, dar adevărul e că tot eu am ridicat ultima problemă importantă: Care este viziunea UE asupra problemei minorităților din România, referindu-mă direct la colegul meu Borbély. Am observat că Năstase și Roman vorbeau între ei, în șoaptă, în timp ce se discuta problema. Probabil că amândoi erau de acord că ar fi fost mai bine să nu menționez această problemă.

Când ne-am ridicat de la masă, m-am dus la ei și le-am spus că atâta timp cât minoritatea maghiară nu va considera România ca adevărata ei patrie, unde se bucură de drepturi absolut egale, relațiile româno-maghiare nu vor fi bune și nu vom avea adevărată pace. Au fost de acord cu mine, dar, mai degrabă, numai de formă.

La Partid îl găsesc pe Diaconescu cu Brătianu, sindicalistul. Îl critică pe Ciorbea, aspru de tot. Amenință chiar că, dacă Ciorbea va fi candidatul CDR la Primăria Capitalei, va fi un dezastru. Toți muncitorii, toate sindicatele se vor revolta.

Butnaru, cel care mi-a luat primul interviu când am sosit în țară, chiar la 24 Ianuarie 1990. Îi propune lui Diaconescu să transforme *Dreptatea* în cotidian. Pentru asta, bineînțeles, avem nevoie de fonduri mari. L-am ascultat. El scoate trei săptămânale, *Top Business*, *Flagrant* și *Bulă*. Afirmă că face profituri semnificative. Vor începe și un post de radio. Am fost de acord că

avem mare nevoie de un ziar al Partidului și că voi încerca să-i ajut. Să ne facă un deviz.

Acasă mă aștepta Petre Drăguțoiu. E profesor de liceu la Târgoviște. Scrie la *Cațavencu*. El e cel care vrea să strângă personalități din lumea literară care să-mi solicite să candidez la Președinție. Mi-a vorbit cu mult entuziasm, mai ales despre *În așteptarea redeșteptării*. Mi-a cerut, chiar, să-i dau câteva exemplare, cu dedicație pentru Pleșu, Mircea Dinescu și mai nu știu cine. Le-am dat cu plăcere, deși m-am întrebat dacă nu cumva Drăguțoiu mă antrenează în felul acesta ca să facă, apoi, o glumă pe socoteala mea în *Cațavencu*.

Vineri, 9 Februarie 1996

Liga Națională a Luptătorilor din Decembrie 1989 s-a înființat exact acum cinci ani. Au organizat o „adunare festivă" ca să marcheze acest eveniment.

Cum era de așteptat, au vorbit somitățile din stat, fie că au avut un rol important, fie că nu (în evenimentele din Decembrie 1989, bineînțeles!!). Președinte e un om tânăr, A. Staicu. El i-a prezentat pe rând. Primul, Oliviu Gherman („Am fost al 25 milioanelea... nu, dintre cei 22.500.000 de cetățeni am fost al 22.499.000-lea...!?"). Văcăroiu („Au reușit numai elemente ale privatizării"), Dan Marțian (lung, foarte lung: „Se va scrie mult despre Revoluția română, cum s-a scris mult despre cea franceză"), Episcopul Bucureștiului, Năstase (prin consilierul său, care i-a citit discursul), Dan Iosif („I-am primit pe toți revoluționarii, fără șpagă..."). Dan Iosif a sugerat, printre altele, observații curioase că strămoșii noștri spuneau „D-aci sunt", de unde „Dacii"!? Sergiu Nicolaescu l-a bește lit pe Ceaușescu sau, mai bine zis, pe „Ceaușești", pe amândoi. După care s-a adoptat un Apel-Chemare, pentru modificarea Legii 42/1991. Tinca și Ministrul de Interne, Tărăcilă, s-au oprit lângă mine să-mi vorbească. Cu Văcăroiu am stat mai mult de vorbă, la ieșire, despre Șalikașvilli („nu ne-a adus nimic"). I-am spus să nu mă uite cu prelungirea închirierii clădirii din Calea Plevnei.

La ședința Consiliului Convenției Democrate, PNȚCD a fost reprezentat de Diaconescu și Remus Opriș. Doina se propusese lui Diaconescu să candideze ea la Capitală, pentru că Victor Ciorbea va fi demolat în zilele ce urmează. Trecutul lui e teribil. Și pentru că ea își poate face singură campania electorală. N-are nevoie de bani. „În politică, banii nu contează", a fost reacția lui!?

Atât Grabowski, cât și Crețu sunt dezgustați de modul cum se procedează la Consiliu. Emil Constantinescu a ajuns să-și impună punctul de vedere, susținut de PNL-Quintus, fără a mai ține seama de o altă posibilă atitudine. Diaconescu e slab și acceptă. Se va vedea la alegeri. Cu Ciorbea pierdem sigur. E posibil, totuși, ca Doru Viorel Ursu să câștige, ca independent. Șansele cele mai mari, însă, le va avea Ilie Năstase, care a fost uns candidatul PDSR.

M-am oprit la sediu. Numai Macarie era acolo. Imediat am discutat finanțe. Și, inevitabil, am ajuns la Coposu și la contribuția mea la Partid. Coposu se aștepta ca eu să dau direct, în bani pești, deci lui, 100.000 de dolari. I-am reamintit lui Macarie că am dat, fără să întreb măcar pentru ce, toți banii pe care mi i-a cerut Coposu până în Iulie 1990. Ultima tranșă de 10.000 le-am dat-o lui și lui Diaconescu la sfârșitul lui Iulie, a doua zi după ce mi i-a cerut Coposu. Cu acea ocazie, Cornel mi-a sugerat să mă coopteze Vicepreședinte al Partidului, dacă accept. Răspunsul meu a fost: „Dacă vrei tu, bineînțeles". Curând după aceea, când eram deja la Washington, am primit vestea că n-am fost cooptat deloc în Biroul Permanent. Când l-am întrebat ce s-a întâmplat, la revenirea mea în țară, Coposu a dat vina pe membrii Biroului. „Îți aduci dumneata aminte, l-am întrebat, acum, pe Macarie, de această propunere? Atunci sau la vreo altă ședință a Biroului?". „... Nu, dar...". „Vezi cum au stat lucrurile. Coposu mi-a zis că m-a propus. Că ceilalți s-au opus. Ceea ce e absurd, pentru el și-a construit Biroul așa, ca întotdeauna punctul lui de vedere să fie adoptat. Și mi-a explicat mie, când l-am întrebat ce s-a întâmplat". „Doar tu nu vrei să fii cu noi, bătrânii!?". „Ce spui? Doar nu sunt și eu bătrân?", a fost replica mea atunci. „Acum și dumneata confirmi că m-a mințit. Cum mi-au confirmat și alții că nu m-a propus. Tot ce a vrut Cornel de la mine a fost bani și iar bani". „Nu, el vă aprecia...". „Curioasă apreciere. Niciodată nu m-a consultat în probleme politice. Ăsta e adevărul. El mințea. A mințit în chestia vârstei lui. Eu știu precis. Cornel s-a născut în 1914. A terminat liceul la Blaj în 1930. La Cluj, era înaintea mea la Facultatea de Drept, dar nu-și lua examenele. A mințit. Știi dumneata că în 1992 mi-a cerut bani pești, prin Ioan Lup întâi și, apoi, prin Valentin Gabrielescu, 100.000 de dolari ca să mă susțină candidat la Președinție?". „Asta mă surprinde. Chiar prin Gabrielescu?". „Întreabă-i, acum. Cum ți-am spus, tot ce a vrut de la mine a fost bani și iar bani. Păcat, căci de altfel puteam să fim de mult la Putere. A făcut enorme greșeli pe care, dacă ar fi lucrat cu mine, le-am fi evitat". „Mă îndoiesc...". E dreptul dumitale. Dar ăsta e adevărul.

Toată discuția a fost generată de socoteala ce i-a parvenit de la *Cotidianul,* care arăta că am contribuit cu peste 28 de milioane de lei pentru Congres: numerele speciale din *Dreptatea*, recepția, florile, construcția separeurilor de vot etc. Și l-am asigurat că voi contribui din nou, cum am făcut și până acum, pentru asigurarea apariției *Dreptății.*

La 5.00 punctual vine tânărul Gabriel Mihailovici. Îmi aduce *Trilogia horoscopului personal* în trei volume și un calendar astrologic. Are 29 de ani. E timid, deschis la față, se scuză de nenumărate ori că mă deranjează și că-mi răpește timpul. Îmi descrie pasiunea lui pentru astrologie. Sunt doar câteva centre unde se poate adânci studiul, Los Angeles, Paris... și Londra. Să-l ajut să ajungă acolo. Voi încerca s-o fac, dar îi mărturisesc că n-am nici o legătură

cu lumea aceasta. Mă voi interesa, totuși.

Au venit și două doamne – Diana Ene și Georgeta Bărbulescu – să mă invite să susțin Organizația „Prietenii Muzeului de Istorie și Artă al Municipiului București, Palatul Șuțu". Sigur că voi face acest lucru. Au 18 case memoriale de care se vor ocupa, îmi spun.

Sâmbătă, 10 Februarie 1996

Mă duc cu Doina, cu Mihai și Mara Ștaub la Restaurantul-Casino Bucur pentru lansarea revistei *Nopțile Bucureștiului.* Am stat la masă cu soții Iulian Crețu, care critică violent faptul că Diaconescu l-a susținut pe Ciorbea la Primăria Capitalei. Și amenință că vor porni o campanie în toată regula împotriva lui Emil Constantinescu, al cărui prieten e Ciorbea. De ce se lasă Diaconescu dominat? Nici Doina nu e încântată. Ea s-a dus special la Diaconescu să-și ofere candidatura ca PNȚCD-istă. Trebuia s-o prezinte, măcar, la ședința Convenției Democratice.

Ne-a cântat Gică Petrescu romanțe de pe vremuri. Are peste 80 de ani. Am vorbit și cu doamna Valmy.

Duminică, 11 Februarie 1996

Petre Drăguțoiu a apărut în timp ce eram la masă. Am refuzat să-l primesc. Mi-a telefonat, apoi, și l-am primit la 5.00 p.m. I-am explicat fără înconjur că eu nu țin să candidez, dar, dacă se organizează un grup important de oameni, pe care-i respect, și-mi cer s-o fac, atunci probabil voi spune DA. Dar ei trebuie să ceară acest lucru pe față. S-o facă public. Drăguțoiu vroia să organizeze, deja, niște întâlniri și întruniri la Mânăstirea Dealului. Prematur, întâi să văd sprijin semnificativ și apoi să mergem pe teren.

În ceea ce privește publicarea unor declarații inedite în legătură cu ultimele zile ale Ceaușeștilor în Târgoviște, am acceptat s-o facem. Am acceptat în principiu să remunerez aceste informații. E vorba de Generalul Kemenici, I. Știrbescu și Col. Dinu, „care a stat cu ei din prima până în ultima clipă". Dinu tocmai a decedat!

Mă înțelesesem cu Diaconescu să ne întâlnim astăzi. M-a rugat să amân pe mâine. Nu se simte bine. A acceptat să iau și eu cuvântul la Conferința de Presă în legătură cu Scrisoarea deschisă a lui Liviu Turcu publicată la 6 Februarie în *Curierul Național.*

Am vorbit cu Dan Costescu și cu Cornel Dumitrescu la New York. Ei mi-au dat amănunte despre Liviu Turcu.

Luni, 12 Februarie 1996

Mă pregătesc să iau cuvântul la Conferința de Presă, despre Catedra de Studii Românești și scrisoarea deschisă. Radu Vasile se opune, pentru că e o

problemă personală, nu a Partidului. Diaconescu nu zice nimic, deși fusese de acord când vorbisem cu el aseară. De fapt, Vasile are dreptate.

Scrisoarea pe care vroiam s-o trimit tuturor organizațiilor creștin-democrate din lume i-a fost arătată lui Diaconescu. Îmi spune că el vrea s-o semneze. Deci, să plece în numele lui. Cealaltă, cu broșura lui Iftene Pop, s-a vârât Petrina pe fir. Vrea s-o semneze el ca „DIRECTORUL DEPARTAMENTULUI DE POLITICĂ EXTERNĂ, INTEGRARE EUROPEANĂ ȘI RELAȚII CU ROMÂNII DE PRETUTINDENI".

E greu. Eu nu sunt făcut pentru astfel de lupte.

Marți, 13 Februarie 1996

Micul dejun la ambasadorul SUA, Moses, cu Richard Holbrooke. Vreo 20 de parlamentari, Hrebenciuc și Marcel Ene din partea Guvernului. A vorbit, întâi, Holbrooke, după care, la invitația lui, am ridicat și noi întrebări. Ca de obicei, Petre Roman s-a îmbulzit să fie primul. Au urmat altele. Răspuns din partea mea, cum apreciem reconcilierea cu ungurii. Evident, pozitiv.

Holbrooke ne-a avertizat, implicit, în toate răspunsurile lui, că nu trebuie să pierdem trenul care va demara în Decembrie anul acesta. E bine ca Ungaria și România să intre împreună în NATO. Polonia și Cehia vor intra sigur.

Nu exagerez, întrebarea-cheie i-am pus-o eu, către sfârșitul micului dejun. Una din condițiile de căpetenie ale intrării în NATO este de a nu aduce un potențial conflict. În felul acesta, cum va putea intra Ungaria dacă nu se rezolvă contenciosul cu România?

A fost foarte politicos, a vorbit de soția lui, care e unguroaică (s-au căsătorit anul trecut în timpul sesiunii de primăvară a AAN la Budapesta). A insistat să arate că e obiectiv, dar ne-a reamintit că acceptarea unei țări petiționare în NATO trebuie să fie aprobată de toate parlamentele țărilor membre. Congresul american trebuie să o aprobe cu 2/3 din voturi. Lobby-ul maghiar este mult mai puternic decât cel românesc. Deci, Ungaria ar putea să fie acceptată. În concluzie, ne-a „sfătuit" să încheiem tratatul-cadru bilateral. Nu explicit, dar fără echivoc.

Printre cei prezenți, Vasile Popovici, care a vorbit, și Radu Vasile, care n-a vorbit deloc. Frunda a sosit târziu. Poziția lui rămâne neschimbată. El continuă să vorbească de drepturi colective. Holbrooke a răspuns foarte bine: Americanii nu cred în așa ceva, deși le recunosc drepturi colective indienilor, în rezervațiile ce le-au fost alocate. „Eu nu cred că vreți așa ceva?!". Frunda a insistat. Limba maternă a minorității de două milioane trebuie să fie tratată în mod egal în fața instanțelor judiciare, școli profesionale etc.

Petre Roman a tot revenit. Așa s-a declanșat o îngrijorare pe care Holbrooke a exprimat-o: „Acum, că peste vreo săptămână nu voi mai face parte din Guvern. Noi l-am susținut pe Elțîn. Dar situația e confuză și periculoasă

în Rusia...". Și a continuat pe această temă, ca să arate că numai în rău se va dezvolta situația. De aceea, a tras el concluzia, e important să intrați în NATO.

Am stat la masă la dreapta lui Moses, deci aproape în fața lui Holbrooke. L-am văzut bine și de-aproape în acțiune. E impresionant omul. Înalt, spătos, negricios cu păr negru - o fi cănit? În orice caz, e coerent și succint. La stânga lui, Florin Georgescu, iar la stânga acestuia, Hrebenciuc. I-am vorbit de închirierea localului din Calea Plevnei. Mi-a promis că se va ocupa de problemă. N-ar trebui să fie problemă. Să prelungească contractul, atât. Am sentimentul însă că Puterea ar vrea să ne înspăimânte, ca să nu-i mai atacăm. Ceea ce e imposibil. Trebuie să continuăm s-o facem, e de datoria noastră.

Pe la 12.30 am preluat conducerea ședinței de la Berceanu. Am dezbătut și adoptat o lege în timp record. Deputații au fost încântați. Doar Dan Marțian a ridicat o mică obiecție împotriva dezbaterii mecanice. Am reacționat felicitând Comisia care a prezentat proiectul de lege pentru modul în care și-a făcut datoria. Viteza cu care legea a fost adoptată e meritul lor, am zis.

După-masă, în Sala 22, Emil Constantinescu le-a dat o lecție deputaților Convenției. Nu entuziast receptată. Omul n-are nici carismă și nici înțelepciune.

Dau un amplu interviu la Radio. După preliminariile de rigoare, s-a transmis vocea vocea lui Coposu exprimându-și poziția. Nu l-am atacat direct, dar am arătat că poziția pe care am luat-o în numele Partidului, la Constituantă, a fost alta. Nu monarhistă, ca a lui Coposu, ci în favoarea unui referendum prin care poporul întreg să se pronunțe dacă vrea o monarhie sau o republică.

Ziua nu s-a încheiat. La 7 seara, la Ambasada Ungariei, în onoarea Ministrului de Stat la Externe al Ungariei, Somogyi. M-am înțeles bine cu el. Să nu ne mai împotmolim în teorii și ideologii. Să vedem conținutul practic al lor. Așa să examinăm drepturile colective, Recomandarea 1201 etc. Să specificăm substanța acestor concepte și s-o formulăm în formă practică. Așa cred eu, i-am spus, că ne-am putea înțelege. E clar însă, pentru mine, că pentru ei nu e chiar așa.

M-am simțit jenat puțin când mi-a vorbit Emil Constantinescu. „Am să-i dau în judecată pe cei de la *Cotidianul*. Stoiciu, în special. Mă calomniază și atacă fără întrerupere. Și e un ziar al Opoziției!". N-am reacționat decât să-i spun că nu exercit nici o cenzură.

Am vorbit mult cu Secretarul de Stat maghiar.

Trebuia să iau avionul la ora 0.10. Ceață. Avionul a aterizat la Sofia. M-am întors acasă.

Miercuri, 14 Februarie 1996

Sunt în avion spre Londra. Nici azi-dimineață n-am putut decola la 10.00, cum fusese programat, ci la 11.45. Acum ne oprim la Londra, e ora 2.00 ora

Bucureștiului, deci 12.00 ora Londrei. Avionul meu spre Lisabona decolează la ora 14.10. Sper că n-o să mai am probleme.

Ziua a publicat astăzi ceva în legătură cu scrisoarea lui Turcu. Ieri, însă, *Vocea României* a publicat un editorial pe această chestiune, luându-i apărarea lui Turcu. A devenit, oarecum, o ciocnire, ca să nu zic luptă, între serviciile secrete. Cine l-a pus pe Turcu să scrie, dacă el a scris, ceea ce nu e sigur, cum insinuează redactorul-șef al ziarului guvernamental *Vocea României*? E greu să fie altcineva decât foștii și probabil actualii lui șefi, Securitatea devenită SRI.

Duminică, 18 Februarie 1996

Sunt în Aeroportul Lisabonei. Zborul spre Londra, cu BA, are întârziere, din motive tehnice. Sper că n-o să fie prea grav, pentru că trebuie să prind avionul de la Londra la Washington.

Ultimele patru zile au trecut așa de repede, că n-am avut timp să-mi scriu jurnalul de zi.

Am venit aici pentru ședința Subcomitetului Comisiei pentru Afaceri Civile a AAN. Lordul Lucas conduce Subcomitetul și Brigitte Schulte – Comisia. Joi, 15 Februarie, am avut două întruniri, dimineață la Ministerul de Externe, iar după-amiază la Interne, cu Secretarul de Stat. La prânz, Jose Lello, care acum e Ministru pentru Portughezii din afara granițelor, ne-a dat o masă formală într-o sală splendidă în fostul Palat regal. Dintre cei 15 milioane de portughezi din lume, o treime trăiesc și lucrează în străinătate. Aceștia constituie o mare sursă de venit pentru țară. Lello e bun prieten.

Seara, cu Dan și Ana Maria Caragea la un restaurant, „Fado". Mâncarea, foarte proastă. Cântecele, bune.

Vineri, 16 Februarie, ședință dimineața la Departamentul pentru Migrări, care aparține Ministerului de Interne. Descriere amănunțită a obținerii azilului la frontieră, la Centrul de imigrare, la Ministerul de Interne. Există și un drept de apel. Românii sunt cei mai numeroși din Europa Răsăriteană. De fapt, vasta lor majoritate sunt țigani și aproape toți, răufăcători. Sunt organizați în bande. Fură mașini din toată Europa și le exportă de aici în Africa. Spălatul banilor și drogurilor sunt în mâna refugiaților ruși. Ei dispun de sume enorme de bani. De unde? E marele mister.

După-masă, la Universitatea Modernă. Rectorul Gonsalves și Prorectorul Lara m-au făcut „visiting professor" într-o scurtă ceremonie. Ne-au arătat ce au realizat în nouă ani, de când s-au înființat. E remarcabil.

Seara, soții Caragea ne duc la un restaurant din Cascais. Excelent, dar din nou prețul exorbitant.

Ieri, ***Sâmbătă 17 Februarie***, m-a invitat ambasadorul Mihu Biji la masă. Dar a venit la 11 a.m. să mă ia la o plimbare. Am mers la Biserica și fosta

Mânăstire Sf. Ierominus. Remarcabilă, coloanele sculptate, dar neterminate, și cloisterul excepțional de frumos. Construită în secolul al XVI-lea, dar nici acum terminată. O plimbare cu mașina pe malul râului Tejo. Ne oprim la Turnul Belem, de unde plecau vasele cu pânze, pe vremuri.

Musafirii vin punctual. Doamna Urdăreanu, distinsă femeie. Mi-a povestit cum Regina Elena i-a lăsat ei totul. Și ea i-a dat lui Mihai portretul în care era foarte tânăr, cu pușca de vânătoare la piept, și lui Paul Lambrino, caietele Regelui al Carol II-lea.

Alte peripeții, ca să nu zic aventuri. Ambasadorul Biji vine înainte de ora 8.00 a.m. Totul merge perfect până în sala de așteptare pentru zborul BA spre Londra. Așteptăm și iar așteptăm. Într-un târziu, suntem informați: probleme tehnice. Întâi, ne-au spus o jumătate de oră. Apoi, două ore. Îi vedeam lucrând la avion. În fine, suntem informați că niște probleme hidraulice îi forțează să anuleze zborul. Agitație, ba socoate-ți bagajul, stai la coadă să te înscrii pentru zborul următoar, la 14.20 în loc de 9.15, anulat. Ca să ți se spună, după o oră de așteptare, să-ți vină rândul, că trebuie să-ți iei, mai întâi, un bilet de îmbarcare, la alt ghișeu!! Dar, când am ajuns unde trebuia, am dat peste o doamnă între două vârste extrem de eficace. Mi-a aranjat să merg direct de la Lisabona la New York și de acolo cu un mic avion TW Express (de 12 locuri) la Washington-National. Nici că se putea mai bine.

Luni, 19 Februarie 1996

Prânzul la „Paul's", de unul singur. Mare plăcere. Doar stridii, crevete și scoici (clams).

La 6.00 seara, punctual, vine Harley Balzer să mă ia. Acasă la ei stăm doar noi trei de vorbă. Am socotit important să le arăt că în nici un caz nu pot să fiu acuzat de șovinism. „My country right or wrong holds no message for me. In fact, it is an abomination", le-am spus. Dar am subliniat atașamentul meu față de meleagurile unde m-am născut și pe care vreau să le servesc. Au venit apoi Victor și Eleanor Gaetan la cină, împreună cu fetița lor, Teodora, de două săptămâni. Ei sunt categorici. Trebuie, necondiționat, să candidez la Președinție. Degeaba le spun că eu nu țin la asta, că ar fi un sacrificiu pentru mine etc. „E ultima șansă. Nu numai pentru dumneavoastră, ci și pentru democrație în România în viitorul apropiat", a fost opinia lor. Bineînțeles, eu redau numai concluzia. „Trebuie să ne vedem. Am să vă arăt cum puteți să câștigați Președinția", a concluzionat Victor. I-am dat întâlnire pentru mâine.

Marți, 20 Februarie 1996

Doina îmi spune că Diaconescu, influențat de Ciumara, a cerut alegeri anticipate. Toată presa ne ironizează.

Vine Aurelia Roman. E foarte împotriva lui Balzer, „care utilizează banii

Catedrei pentru scopurile lui". Mi-a povestit cum a decurs conferința doamnei Livezeanu „The Treasor of the Intellectuals". I-a făcut pe toți antisemiți: Nae Ionescu, Cioran, Mircea Eliade etc. Atât ea, cât și doamna Scribeanu, care este evreică din România, au fost dezgustate. Aurelia Roman n-a fost invitată să ia parte la ședințele organizate de „The search Committee". Orton s-a opus oricărei participări din partea ei. La conferința Irinei Livezeanu au participat șase studenți și șapte profesori, dintre care doi au plecat înainte de sfârșit. Probabil dezamăgiți!?

„Minoritățile au fost persecutate în România între cele două războaie. Antisemitismul a început în România înainte de a începe în Germania. Evreii au plecat din cauza asta în URSS și s-au întors apoi comuniști". Asta a fost argumentarea ei. Mi-a vorbit și de Ronald Linden. Inteligent, prestanță, personalitate. Dar și aroganță. A început cu întrebarea: „Ce au făcut cei din Europa de Est ca să se califice ca europeni?". Trei studenți și nouă profesori la conferință. „Omul are umor, dar e superficial. Toată perorația lui este bazată pe extrase din ziare". Pe ceilalți candidați nu i-a auzit. N-a putut să scape de la cursurile ei. Dar nu-i consideră pe nici unul demn de a ocupa această Catedră. Să declarăm „a failed search" și să începem din nou. Dar să scoatem Catedra de sub Balzer. El nu ne vrea binele. E prea pentru ruși. Ce căutăm noi acolo? Pe el îl interesează Holocaustul, evreimea etc. Iar Orton (Laurence) e cam „securist"! Sfatul ei: „Să amânăm decizia și să facem o nouă alegere". Mi l-a recomandat pe Dr. Ernest Latham, un fost diplomat american care iubește România și cultura românească.

Prânzul cu Linden la „Au pied de Cochon". L-am întrebat direct: „Why do you want this job?". Pentru că e în Washington și Universitatea Georgetown are prestigiu", a fost răspunsul. Am stat o oră și jumătate cu el. A fost în România în 1974 și 1975. Și-a luat Ph.TD-ul în 1976 în urma studiilor făcute acolo.

Doamna Roman mi l-a descris bine. Are 48 de ani, dar pare mai tânăr. „Știi că poporul român e văzut, aici, ca antisemit. Ca evreu, nu te deranjează?". Mi-a explicat că nu e nici ortodox și nici reformat, ci conservator evreu. „Și nu arăt deloc evreu", a adăugat.

Face bună impresie, dar mă întreb în ce măsură va preda așa cum trebuie cultura și civilizația românească!? Și nu vorbește prea bine românește.

Nicolae Dima îmi telefonează. Furios că n-a fost luat în considerare. „Trebuia să puneți condiții înainte de a da o sumă atât de mare". Trist, n-a înțeles că universitatea trebuie să decidă, nu eu. El, care câștigă 65.000 de dolari pe an, ar lua Catedra și, probabil, un salariu mai mic, pentru că servește românismul. L-a pomenit și pe Petrasevici, care mi l-a recomandat (și căruia i-am răspuns din București). M-a surprins peste măsură vehemența lui, dar nu lipsa de tact.

Cină, cam extravagantă, la noul Restaurant „Provence": cei doi Balzer și David Kideckel, care mi-a vorbit mult în românește. Multe greșeli gramaticale, dar fluent. E antropolog. A făcut cercetările lui în regiunea Făgărașului, între Olt și Munți. Știa de Drăguș, Lisa etc. Auzise și de Ion Codru Drăgușanu.

Miercuri, 21 Februarie 1996

În timpul nopții sunt sculat, pe la 2.30 a.m., de un telefon din Cluj. Sunt informat că Dorel Rațiu a fost arestat și e în închisoare. Le-am spus că nu pot face nimic de aici. „De ce?", am întrebat. Ceva în legătură cu niște proprietăți. Mărturisesc că nu sunt cu totul surprins. Prea s-a întins, cum l-am avertizat de atâtea ori să n-o facă. Voi căuta să-l ajut când mă întorc în România.

M-am sculat pe la 6.30 a.m. Mi-am făcut bagajele, am făcut un duș și i-am primit pe Ernest Latham și Tim Kennedy. Îi invitasem la micul dejun. Le-am povestit istoria Catedrei de Studii Românești. Ideea lor: să cer amânarea deciziei pe cine să numim profesor, să se redefinească condițiile și să cer, fără ezitare, separarea Catedrei de orice legătură cu Moscova. Să scot Catedra din CERES. Să-i resping pe toți candidații actuali. Să insist să se facă o nouă selecție. Mi-au sugerat, chiar, niște formulări destul de directe. „Așa funcționăm noi, americanii", mi-au spus. Nu m-a încântat, dar am scris o ciornă pentru un text care să fie predat fiecărui membru al Comisiei de selecție.

Bickert (nu-mi aduc aminte cum i se scrie numele) avocatul, prietenul lui Victor Gaetan, trebuia să vină să mă vadă. Mi-a telefonat secretara lui, în ultimul moment, că nu poate s-o facă. Cu atât mai bine, mi-am zis. Tot ce vrea omul ăsta e să obțină un onorar important ca să mă ajute să fiu susținut la candidatura pentru Președinția României! Ca și cum ar putea-o face!

Cu taxiul la Universitate, deși, de obicei, merg pe jos. Leo O'Donovan mă primește cu multă prietenie. Îi explic temerile mele:

- îi avem oare pe cei mai buni candidați?;
- e bine ca această Catedră să fie sub CERES?;
- n-ar fi mai bine să nu alegem pe nimeni acum, să declarăm „a failed search" și s-o luăm de la capăt?

Leo a fost foarte diplomatic, dar neechivoc. A înțeles și a acceptat îngrijorarea mea. A știut să-mi dea explicații și asigurări satisfăcătoare și m-a avertizat că o nouă controversă în jurul Catedrei va dăuna tuturor. L-a lăudat foarte mult pe tânărul Charles King, acum „Marshall Scholar" în Oxford. Mi l-a descris excepțional, un om care poate să-și facă un renume mondial... 15 ani de-acum încolo.

Să nu uit, aseară, la ora 5.00 p.m. ca să fiu precis, am fost prezent la o discuție a cărții lui David D. Newsom „The Public Dimension of Foreign Policy". Foarte interesant. Au vorbit Hodding Carter III, Stanton Barnett,

Dorothy Thomas şi Michael Smith, prezentaţi de Casimir Yost, Directorul Institutului de Studii asupra Diplomaţiei. Toţi au vorbit bine. Mai ales ultimul, adică Michael Smith. Am cumpărat şi eu o carte, pe care am primit şi o dedicaţie de la David.

Am luat masa cu Harley în Clubul profesorilor. Geoană îmi telefonează să confirme că sunt mai mult decât binevenit să iau masa cu el şi cu nr. 2 de la Ambasada UK (n-am reţinut numele). Am declinat, bineînţeles. Timpul nu-mi permite, dar am primit asigurări de la ei că va sprijini Catedra pe cât îi va sta în putinţă.

Şedinţa Comitetului de alegere a început la ora 14.15. Deci, şi aici se aplică sfertul academic, am zis. N-au fost de acord. Întârzierea e excepţională.

Harley a citit toate opiniile scrise primite. Multe. Aproape toate l-au plasat pe Charles King în frunte. Apoi, toţi cei prezenţi l-au plasat pe King pe primul loc.

Am ţinut să zic: „Nici n-ar trebui să fiu aici. Am venit doar pentru că am dorit să arăt că alegerea e foarte importantă şi că ţin la succesul acestei Catedre. Eu sunt fericit că au decis să aibă o Catedră de Studii Româneşti. De aceea prefer ca alegerea să fie declarată prin consens, nu în unanimitate".

Cuvintele mele au fost foarte bine primite. Aşa s-a procedat. Anunţul se va face de îndată ce Charles King acceptă postul. Nu înainte.

Sunt foarte mulţumit. Am primit de la Harley şi explicaţia de ce candidatura lui Nicolae Dima n-a fost luată în considerare: s-au calificat numai cei cu o carieră academică. Nu cei din „mass-media". Şi m-am bucurat când mi-a confirmat că acesta a fost motivul pentru care nici Şafir, de la Europa Liberă, şi nici Hurezeanu, de la Vocea Americii, nu s-au calificat.

I-am cerut, de asemenea, lui Harley să-mi dea conturile asupra modului cum au fost cheltuiţi banii generaţi de Fundaţia „Raţiu". Ca să le pot explica criticilor că aceşti bani n-au fost utilizaţi pentru Biblioteca rusească etc. Mi-a promis că o va face.

Laurence Orton m-a condus la Aeroportul Dulles. Pe drum, ploaie, ceaţă mare, multă circulaţie. Îngrijorarea a dispărut însă, o dată cu încetarea ploii şi cu ridicarea parţială a ceţii. Zborul nu va fi anulat.

Sunt în avion. E ora 1.00, dimineaţa zilei de 23 Februarie, ora Londrei. Mâine îmi voi face apariţia la şedinţa UEO.

Am venit la Washington foarte îngrijorat. Plec mulţumit. Cred că am contribuit ca să ajungem la cea mai bună soluţie, dacă ţinem seama de circumstanţele în care ne găseam. Nu perfectă, dar acceptabilă, chiar bună.

Duminică, 25 Februarie 1996

Am sosit la Londra alaltăieri, pe la 7.00 dimineaţa. Până mi-a venit bagajul, „underground"-ul la Londra, micul dejun cu Elisabeth şi Nicolae, bărbieritul etc., s-a făcut ora 10.00. Am luat un taxi şi am ajuns la „Church House" tocmai când John Major răspundea întrebărilor. Din galeria Presei şi a invitaţilor, i-am reperat pe ai noştri: Diaconescu, Creţu, Dudu Ionescu, Janciu Văleanu, Verestoy, Sergiu Nicolaescu.

În pauză ne-am întâlnit la o cafea. Am vorbit cu Deputatul francez Mignon, Lordul Francis Newell şi alţii. I-am dus apoi la Café Royal. Le-am dat o masă bunicică, după care i-am pus în maşina ambasadei, trimisă de Celac. Le-am arătat, bineînţeles, biroul meu şi „penthouse"-ul. Le-am arătat şi batista lui Maniu din închisoare. Ieri l-am luat pe Diaconescu de la Hotelul Novotel, unde au fost încartiruiţi câteva minute după ora 10 dimineaţa. Am stat împreună până la 4.00 p.m. Nicolae conducea maşina. L-am pus pe Diaconescu în faţă lângă el, ca să vadă mai bine. Ploua, dar nu tare. L-am dus peste Tower Bridge şi i-am arătat Castelul. Am mers apoi în Insula Câinilor (Isle of Dogs). I-am explicat cum totul s-a construit în ultimii 20 de ani. I-am arătat Canary Wharf şi am vizitat clădirile noastre în Glengall Bridge. Prea impresionat n-a rămas. Nici măcar de efectul bombei care a distrus toată faţada unei mari clădiri din imediata apropiere.

Ne-am întors să-şi cumpere o pălărie Loak. Preţul l-a cam şocat. Am insistat însă să primească o chitanţă pentru recuperarea TVA la aeroport. Apoi, în apartamentul nostru din Arlington. A remarcat tablourile mele. Mi-a vorbit de Regele Mihai, dar nu laudativ, pentru că acceptase Guvernul cu Romniceanu şi Alexandrescu. Am luat masa la Bentley's. I-au plăcut stridiile. Nu mâncase aşa ceva niciodată.

Am vorbit mult în aceste patru ore. „N-am ţinut să fiu Preşedintele Partidului. Dar lumea vrea să continuăm zestrea de jertfă", mi-a zis. E mulţumit cum merg lucrurile. Convenţia se va destrăma după alegeri. Nu va mai avea nici un sens. Vom câştiga o pluralitate la alegerile parlamentare. „Pe cine ar trebui să facem Prim-Ministru?", m-a întrebat. Am vorbit amândoi de Radu Vasile. „Nu e muncitor. E chiar comod, mi-a zis. Noi suntem prea bătrâni", a adăugat. E şi el de părere că Emil Constantinescu nu are şanse. „E furios pe *Cotidianul*. Vrea să-l decretăm inamic al Convenţiei". A ridicat problema la ultima şedinţă a Convenţiei Democratice.

Mi-a vorbit şi de Coposu. După ce au ieşit din închisoare şi-au fost trimişi pe Bărăgan, făceau planuri. Ghiţă Pop era cel mai mare în rang şi recunoscut ca atare. Dar el avea vreo opt ani de făcut şi-i sfătuia pe ceilalţi să se organizeze. Problema discutată era pe cine să facă Preşedinte. „Pe oricine, dar nu pe Coposu", a fost părerea lui Ghiţă Pop, îmi spune Diaconescu. În ceea ce mă priveşte, e important că Diaconescu a recunoscut că Coposu nu mă suporta. Am fost un pericol pentru el. „Îi era frică de oricine". I-a cerut ca Anca Bărbuş să fie dată afară din Partid. I-a atras atenţia cât de absurdă e ideea. „Ori ea, ori eu", a fost reacţia lui Coposu. Trist.

Luni, 26 Februarie 1996

Ajung la timp pentru Moţiunea simplă. E vorba de criza de energie. În timpul dezbaterii, i-am vorbit lui Văcăroiu pentru clădirea din Calea Plevnei. Mi-a promis că o face. Paşcu mi-a confirmat că ordinul de evacuare, care ne cerea să părăsim localul poimâine, 28 Februarie, a fost suspendat.

Am dat un interviu aseară la BBC şi altul azi-dimineaţă la RFE (Europa Liberă). Am spus, clar: Sper că problema prelungirii contractului de închiriere nu se datorează unei motivaţii politice. În 1990, curentul ne-a fost tăiat când aveam tipografia gata instalată în subsolul Teatrului Naţional. De marele democrat Pleşu. Să nu se repete situaţia şi anul acesta tocmai în preajma alegerilor!

Marţi, 27 Februarie 1996

Adrian Năstase m-a invitat să iau masa cu delegaţia Parlamentului Bulgar, condusă de Blagovest Sendov. E matematician. M-am înţeles bine cu el şi cu cei care reprezintă partidele „surori". Stoian Prodanov „Uniunea Populară", Preşedinte Dna Mozer şi Ek. Michailova, Centrul Unit Creştin Democrat. N-avem probleme cu bulgarii. Ar fi bine să colaborăm mai strâns. Le-am spus că singura noastră ciocnire ar fi posibilă la fotbal, pentru că şi ei au o echipă foarte bună! Le-a plăcut. Unul dintre ei, chiar, ne-a asigurat că n-o să ne bată prea rău. Poate cu un gol.

Marian vine la mine să-l demaşte pe Radu Sârbu. Să nu-l susţinem la Primăria Clujului. I-am comunicat acest lucru lui Diaconescu. Ne trebuie un candidat bun ca să-l batem pe Funar - ăsta e scopul. Funar trebuie înlăturat, căci ne dă o imagine foarte proastă în lume.

Miercuri, 28 Februarie 1996

Ieri şi azi am dat curs sugestiei lui Victor Bârsan, Preşedintele Organizaţiei împotriva Torturii, şi a lui Teodor Dunca, pentru Ilie Ilaşcu. Ideea e de a judeca procesul în apel nu la Tiraspol, ci într-o ţară neutră. Suedia, Luxemburg şi Polonia au fost luate în considerare. Am decis că Polonia e ţara cea mai potrivită. Am reuşit să vorbesc cu Geremek, ieri-seară. El e Preşedintele Comisiei de Externe a Sejm. Geremek e de acord, dacă putem obţine sprijinul OSCE. Azi am vorbit cu Michael Wygant, reprezentantul OSCE la Chişinău. Şi acesta e gata să susţină ideea. Va discuta cu Geremek. E de părere ca problema să fie abordată la întâlnirea de vârf din 11 Martie dintre Igor Nicolaevici Smirnov şi Mircea Snegur. Se pare că Grigori Stepanovici Marcuţa, Preşedintele Sovietului Suprem al autoproclamatei Republici Transnistria, ar fi şi el înclinat să accepte această soluţie. Ar fi fantastic să reuşim.

Ieri-seară târziu, a venit Rareş Cionca cu Ion Mihuţ şi Alexandru Raţiu, fratele lui Ioan Dorel Raţiu. Vor ajutorul meu să-l scăpăm. A fost arestat Marţea trecută, 20 Februarie, la instigaţia Băncii Dacia Felix, care vrea să pună mâna pe benzinăriile lui. Adevărul e că Dorel s-a cam extins şi nu e în stare să aibă beneficii satisfăcătoare faţă de împrumuturile masive pe care le-a contractat. Caut să-l ajut. Doamna Iliescu de la Banca Transilvania mă informează că Dorel ne datorează 600 de milioane de lei şi 100.000 de dolari. E grav.

Popovici-Sturdza vine la mine cu Ing. Ion Mura, Preşedintele Organizaţiei PNŢCD Caraş. Ei vor ca eu să candidez cap de listă la Senat la Caraş-Severin. Ar fi o soluţie şi pentru problemele pe care le am la Cluj din cauza clanului Boilă.

Joi, 29 Februarie 1996

Geremek îmi telefonează. Sunt gata să găzduiască un nou proces al lui Ilaşcu. OSCE să scrie la Procuratura Generală a Poloniei în acest sens. Îi telefonez îndată dlui Wygant în Chişinău. Îmi promite că va face acest lucru de îndată ce obţine acordul autorităţilor transnistrene, ceea ce, se pare, este şi dorinţa lor acum, căci vor să se scape de „cazul Ilaşcu".

Ieri la 5.00 a început şedinţa BCCC. Eu am sosit pe la 5.20. S-au discutat candidaturile noastre la alegerile locale. Matei Boilă a intervenit să spună ce candidat ideal e Radu Sârbu la Cluj. El ar fi în stare să-l înfrângă pe Funar. Am negat acest lucru. Le-am comunicat că ungurii m-au informat, azi-dimineaţă în Parlament (Hamar Kónya), că nu-l vor susţine. Afirm, de asemenea, că nici PNL şi nici PER nu-l susţin. Sugerez că ideal ar fi să-l avem pe Cerghizan candidat al Convenţiei.

Apoi am plecat. Erau multe de discutat. Şi tot am ajuns cu întârziere la magazinul Maison Niran, unde eram programat să decernez Premiile pentru eleganţă. Tocmai se anunţaseră primele premii, lui Petre Roman şi Meleşcanu „în politică". Roman a fost reprezentat de Vătăşescu. Au urmat multe alte categorii. Nu-i mai menţionez pe câştigători. Se găsesc în ziare. A fost însă foarte bine. Multă lume, evenimentul bine mediatizat.

Aproape toată dimineaţa am avut aici o delegaţie de vreo 26 oameni din Hunedoara, împreună cu Deputatul Bucur. Certuri. Mi se pare că Diaconescu a reuşit să-i liniştească.

În *Politica* lui Vadim Tudor de azi apare: „O ştire de senzaţie face ocolul Pământului în 80 de minute: actorul Anthony Quinn va fi tată, la cei 80 de ani ai săi. Aceasta ar fi cel de-al 13-lea copil, dar poate credeţi că-i al lui? Aiurea, deţinem informaţii că ar fi al lui Ion Raţiu, marele actor fiind trecut aşa, de sanchi, ca un paravan, ca să nu fie ştirbite şansele la Preşedinţie ale eternului candidat-zâmbet". E inventiv caraghiosul ăsta!

La bulgari, ambasadorul Ivanov, plin de solicitudine. Se pare că am făcut o deosebită impresie asupra delegaţiei parlamentare bulgare pe care am avut-o

aici deunăzi. E Ziua lor națională. Cum cade pe 29 Februarie, mă întreb dacă e aniversată doar o dată la patru ani!?

Vineri, 1 Martie 1996

Îi aduc pe Diaconescu și Konya Hamar Sandor la mine în birou. Konya îi arată lui Nelu că Radu Sârbu e inacceptabil pentru ungurii din Cluj. E navetist, fost comunist și cam destrăbălat în viața lui privată: chefuri etc. Alătur un articol din *Adevărul de Cluj:*

Adevărul de Cluj - 23 Februarie 1996

Candidatul țărănist Radu Sârbu, acuzat de imoralitate, beții și nerespectarea contractelor de afaceri

Înainte de a începe campania pentru alegerea sa în funcția de primar, candidatul probabil al Convenției Democratice în Cluj, Radu Sârbu, este nevoit să se apere într-o cauză civilă, în calitate de administrator al S.C. Nord Vest Petrol. Radu Sârbu este chemat în judecată pentru a achita suma de 51 milioane lei cerută de firma cu care S.C. Nord Vest Petrol a construit o stație de benzină în Satu Mare. Valerian Răileanu, patronul firmei de construcții, care a stat aproape de Sârbu mai mult de trei luni, în Satu Mare, are cuvinte deloc laudative despre caracterul candidatului PNȚCD. El povestește comportamentul fostului său partener în afaceri: „Radu Sârbu venea cu mașina pe șantier sub influența băuturilor alcoolice. El și-a părăsit familia în Cluj și și-a făcut de cap în Satu Mare; de mai multe ori a venit pe șantier cu diverse femei, în stare de ebrietate, muncitorii rămânând cu gura căscată".

Potrivit declarației sale, Valerian Răileanu s-a adresat redacției noastre din dorința de a „împiedica un astfel de om să ajungă în fruntea Primăriei Cluj". Anterior, el a trimis președintelui Convenției Democratice o scrisoare în care atrăgea atenția asupra caracterului lui Radu Sârbu.

Diferendul dintre firma de construcții a lui Valerian Răileanu și Nord Vest Petrol (administrator Radu Sârbu, a cărui semnătură apare pe toate actele) se datorează nerespectării contractului de antrepriză de către beneficiar. Nord Vest Petrol s-a angajat ca, până în data de 7 iulie, să plătească constructorului 133 milioane lei. Conform spuselor sale, din această sumă Valerian Răileanu a primit 80 de milioane, și asta abia în 20 septembrie, dată la care el s-a retras, lucrarea fiind terminată în proporție de 80 la sută. După somații repetate, la care nu a primit răspuns, Valerian Răileanu s-a adresat, în 6 februarie, Tribunalului județean, cerând suma de bani rămasă neplătită. Dosarul civil a fost înregistrat la numărul 802.

Radu Sârbu a fost desemnat oficial candidat al PNȚCD la Primăria din Cluj. În ședința de ieri a Convenției Democratice, el a fost, probabil, uns candidat al întregii Convenții. Ședința era în desfășurare la închiderea ediției.

Caius Ghiobeanu

Dacă el rămâne candidatul CDR la Primăria din Cluj, vor fi nevoiți să aibă candidatul lor propriu. Dacă, însă, candidatul e Cerghizan, atunci îl vor vota pe el. Ungurii reprezintă 27% din populația Clujului. Cu Cerghizan avem șansa de a-l învinge pe Funar. Altfel, nu. L-a lăudat pe Cerghizan pentru performanța lui în Consiliul Municipal în ultimii patru ani.

La ședința CDR, Constantinescu și Ana Blandiana l-au acuzat pe Sârbu. Va căuta Diaconescu să le schimbe opinia. Matei Boilă e așa de încăpățânat, încât insistă până la ultima virgulă. Diaconescu nu crede că-l va putea convinge să-l propună pe Cerghizan. După noul nostru Statut, el, Diaconescu, poate să decidă, indiferent de atitudinea organizației locale.

Trebuie să lămurim lucrurile la Organizația noastră din Cluj. Eu n-am nevoie, pentru că mi s-au făcut oferte din alte județe, dar Clujul e important, îi spun. „Nu contează. Te impunem noi de la centru, orice ar spune ei". Clujul ar putea să fie o organizație extrem de puternică. Acum am fost invitat de Rectorul Marga să mă facă Senator de Onoare al Universității. Dacă s-ar înlătura clanul Boilești lor, mulți intelectuali ar veni în rândurile PNȚCD.

La 11.00 a.m. vin zece tineri străini însoțiți de șase de-ai noștri. Le explic componența și funcționarea Parlamentului.

Geo Cristea și Boștinaru vin la mine separat să mi se plângă că Ciumara e mai rău decât Coșea: susține menținerea puterii în mâna Guvernului, în loc să o descentralizeze. E vorba de Legea administrativă, el fiind Președintele Comisiei sesizate în fond.

Sosesc punctual, la ora 13.00, la Teatrul Bulandra, unde se prezintă expoziția „Mărțișor Politic", sub auspiciile Evex-*Evenimentul Zilei*. Artiștii Mariana-Manuela Morcov, Traian Duță și Claudiu Grosu au făsut un poster cu un meci de fotbal. Eu sunt lângă Iliescu, înconjurat de Coșea, Adrian Păunescu, Văcăroiu. Arbitrul Cristoiu tocmai îmi arată două cartonașe roșii, adică unul în fiecare mână. De-acolo, la expoziția de holograme în holul vast al Politehnicii. Australianul David Ratcliffe, născut în Anglia, a vorbit în românește. Prof. Chișleag mi-a arătat și explicat exponatele. Extrem de interesant.

Am sosit acasă la timp să-i primesc pe Paul Dumitrescu și pe Neațu din Râmnicu-Vâlcea, care-l denunță pe Senatorul Săndulescu. În Oltenia, îmi spun ei, aș obține 60% din voturi, Petre Roman 15%, Iliescu 13% și Emil Constantinescu 12%. Ăsta e sondajul lor. Cum l-au făcut, habar n-am. Dar n-am încredere în el. În orice caz, ei mă urgentează să candidez acum. Le spun să-l convingă pe Diaconescu. O s-o facă prin inginerul Ion Ion, care i-a dat un post la ieșirea lui din închisoare. Interesant comentariul lor despre Senatorul Săndulescu. „E mână în mână cu Ion Iliescu și cu KGB-ul".

A venit și macedoneanul Zarma. A vrut să fotografieze șemineul meu. Așa, cel puțin, mi-a spus. L-am lăsat să-și facă fotografiile. Dacă e spion, tot au ei

informații destule despre mine!

Petre Porea a fost cel care m-a primit la Teatrul Bulandra. El e Directorul Companiei Evex-*Evenimentul Zilei*. A fost foarte activ PNȚCD-ist la început și oarecum doctrinarul partidului cu Caius Iacob și Gabi Țepelea. A fost înlăturat, încă - îmi spune -, din cauza lui Lupuțiu. Ar fi important să-l reactivez.

Sâmbătă, 2 Martie 1996

Adunare la Partid, cu Conferință de Presă, Televiziune etc. Jim și Jill Cobley, Bob Moodie, MBE și ceilalți englezi, din partea Partidului Conservator, care au făcut școlarizarea activiștilor pentru alegeri. S-au decernat premii, s-a închinat un pahar de vin etc.

Președintele PNȚCD sectorul 1, Petrescu, a venit să-mi vorbească. „Doina Bâscă e cât trei bărbați. Pe ea o vrem candidat la Primăria sectorului 1". „Spune-i asta domnului Diaconescu". „Sunt atâția în jurul lui care strică imaginea noastră, Ciumara, Dudu Ionescu, Răsvan Dobrescu, toți sunt împotriva Doinei. Și domnul Diaconescu se lasă influențat". „N-are importanță. Vorbește-i deschis", i-am spus, tocmai în momentul în care Diaconescu intra în birou.

M-a amuzat pe urmă scena. Silviu Petrescu i-a vorbit vreo cinci minute. Diaconescu, înconjurat de oameni, toți solicitându-i atenția. Dar nu atingea subiectul. În fine, altcineva intră pe fir și-l întrerupe. Petrescu vine la mine. „Vorbește-i deschis, nu mai căuta să programezi o audiență, îi zic, căci asta caută". A înțeles. S-a dus din nou în cercul din jurul lui Diaconescu. „Domnule Președinte, acordați-mi doar un minut. La noi, la sectorul nostru, s-o numim pe Domnișoara Bâscă. Ea va câștiga cu siguranță. Face cât trei bărbați". „Ce va zice dl Rațiu? Are nevoie de ea. Să i-o luăm așa?".

Între timp, biroul s-a umplut de oameni. Printre ei, Emil Constantinescu, cei din Dolj - delegație întreagă venită pentru soluționarea problemei lor, căci sunt și acolo două tabere. Dar au plecat. Am rămas doar noi trei. Diaconescu, Emil Constantinescu și eu.

A început Emil. De ce-l atacă *Cotidianul*. E o campanie împotriva lui. Am negat acest lucru. Le-am vorbit pe șleau. I-am asigurat că nu exercit nici o cenzură. E opinia celor de la ziar. Ei nu cred că Emil poate să câștige alegerile. Atât. A fost o greșeală că a refuzat ziarului prezența la Conferințele de Presă ale CDR, am zis. Proteste. Ba, acum Lucian Gheorghiu a fost acceptat la ultima Conferință de Presă a CDR etc.

În final, Diaconescu ridică problema candidaturii la Primăria Cluj. Lungă discuție despre Radu Sârbu. L-am susținut pe Cerghizan. Să căutăm o soluție. Clujenii din sânul CDR să-și exprime nemulțumirea. Aceasta pentru că CDR Cluj l-a acceptat deja pe el drept candidat. Dacă acest lucru se adevereşte.

Politica e foarte complicată. Concesii da, dar nu susținerea de candidați

care nu merită să fie aleși și care, și mai grav, nici nu au șanase de a reuși.

Doina mi-a cumpărat un calendar cu hărți vechi din toată lumea ca să-l trimit cadou lui Iliescu, mâine, de ziua nașterii. O fac, cam „contre-coeur", dar îi trimit și *Clive și Ana* cu dedicația alăturată. Așa cel puțin am o justificare în fața conștiinței mele:

„Dlui Ion Iliescu, Președintele României

De ziua nașterii această piesă de teatru-fruct al tinereții mele. O problemă de conștiință, care, cred eu, nu poate să vă fie străină. Conștiința, fundamental, nu poate să fie eradicată schimbând orânduirea socială. Cum te împaci cu ea e la cheremul fiecăruia din noi. Soluția, aici, e nobilă, pentru că Templeton era motivat de o viziune nobilă și avea, el, o structură nobilă.

La Mulți Ani!

Ion Rațiu, 3 Martie 1996"

Duminică, 3 Martie 1996

Pornim curând după 8.00 dimineața. Nu mai ninge, dar totul e alb până aproape de Pitești. Apoi gropi. Enorm de multe gropi pe Dealul Drăganului și pe Dealul Negru. Ne oprim să luăm prânzul la „Împăratul Romanilor" în Sibiu. Gustos și rezonabil.

Ne-am întâlnit la 6.00 seara, la sediul UMRL din Cluj, unde e biroul meu de deputat. A durat mai bine de două ore. Foarte bună participare. În principal, s-a discutat candidatura la Primărie. Au vorbit cam toți, începând cu Mihăilescu, bineînțeles. Așa am stabilit că dintre cei cu drept de vot la Convenția Democratică liberalii și UMRL au votat contra lui Sârbu. Pentru el au fost (PNȚCD - Horoba), AC (Stela Râmboi), AFDPR (Septimiu Râmboi - fratele Stelei). Cerghizan trebuie să fie candidatul nostru, a fost, în cele din urmă, concluzia celor prezenți.

Radosav a făcut o intervenție foarte bună. A arătat cum PUNR caută să-l confiște pe Alexandru Vaida Voievod. Vor să transforme parterul casei lui în sediu PUNR pentru toată Transilvania. Vor plasa apoi bustul lui acolo, în fața casei, lângă Operă. Prin Alexandru Vaida Voievod ei afirmă sau, mai degrabă, vor afirma filiația lor din Partidul Național Român. Vor face, apoi, un memoriu la Partid ca să suspende Comitetul actual al lui Boilă, pentru falsurile comise la alegeri.

Luni, 4 Martie 1996

La Expoziția-Târg din clădirea făcută de Mihăilescu. Masa cu Radosav, Cerghizan și Marian. La ora 2.00 p.m. la Banca Transilvania și la ora 3.00 p.m. la Universitate. Marga deschide festivitatea creării Marelui Senat al Universității. Au vorbit apoi Karen Fogg, ambasadorul Uniunii Europene, Pre-

fectul Zanc și eu. Karen bine, cam lung și foarte aspru în analiza costului integrării României în Europa. Cost care va trebui suportat în primul rând de România. Eu m-am referit la studenția mea, la dascălii mei și lucrările mele de atunci. Apoi la faptul că am fost făcut „visiting professor" la Universitatea Modernă din Portugalia și la Catedra de Studii Românești din Georgetown.

A mers bine. La recepția din Sala Rectorului, Zanc a venit la mine să-mi propună să ne unim forțele. De acord: să-l voteze el pe candidatul nostru, care nu va fi Sârbu. Nu asta vroia el.

Marți, 5 Martie 1996

La mine în birou, mare ședință cu delegații din Hunedoara. N-ajung la nici o înțelegere.

Mă zbat pentru Ilașcu. Trimit telegrama de felicitări prin Petrina în Spania lui Aznar și în Australia lui Howard. Ambii au câștigat alegerile generale împotriva stângii.

Miercuri, 6 Martie 1996

Diaconescu, Țepelea, Matei Boilă și eu. Vine pe parcurs și Dudu Ionescu. Vorbește tot timpul. E sigur că Sârbu va câștiga la Primăria Clujului. Spune niște minciuni de-ți stă mintea-n loc. Și când te gândești că e preot. Pretinde că mulți unguri îl vor vota pe Sârbu, nu pe Cerghizan. Nu i-a convins pe ceilalți. Și Ionescu-Galbeni a fost prezent. A intervenit și el. Totul se învârte în jurul problemei cine poate să-l învingă pe Funar. Matei a venit cu niște „sondaje", organizate de el, total neverosimile.

Aș fi vrut să iau și eu cuvântul, dar Diaconescu mi-a făcut semn să n-o fac. A căutat să facă un târg. Să accepte Sârbu să-l facem prefect, într-o administrație a noastră. Sau să fie al doilea pe lista CDR la Cameră. N-a fost chip. Matei, una și bună, Radu Sârbu e cel mai bun candidat, va câștiga cu siguranță.

Pe coridor îl întâlnesc pe Petre Roman, împreună cu Boștinaru și alții de-ai lui. Îi vorbesc de nevoia de a-l învinge pe Funar. „De acord, dar omul vostru nu e bun". Avem altul, care va câștiga dacă ne ajutați. „Cine?". „Cerghizan". „Cine e Cerghizan?". Îi explic. Și ai lui confirmă. „Bine, să-l susținem", a concluzionat Petre, căci ei n-au candidat la Cluj.

Seara vorbesc la biroul Congresmanului Sterny Hoyer. Îi dau amănunte secretarei lui, Eileen, despre Ilașcu. Wygant, reprezentantul OSCE la Chișinău, cu care am vorbit azi, m-a sfătuit să nu scriu nimănui până după vizita lui la Tiraspol, cu Snegur, ca să medieze în discuțiile cu Smirnov. Ea va avea loc la 11 Martie. Merge, apoi, la Viena. Să stăm de vorbă după întoarcerea lui la Chișinău, pe 18 Martie. Decidem după aceea ce e de făcut.

Am scris raportul despre Lisabona. Sunt mulțumit. E succint și adecvat.

Minodora Ilie vine să-mi anunțe candidatura ei la Primăria Capitalei. Zice că Iliescu a încurajat-o. Mă cam îndoiesc, dar... A adus-o pe Agata Nicolau în biroul meu. Am vorbit de problema mea cu obținerea prelungirii contractului de închiriere a imobilului din Calea Plevnei.

Agata s-a declarat gata să meargă cu Minodora să obțină decizia Primului Ministru sau a lui Hrebenciuc dacă la el s-au împotmolit lucrurile.

Vineri, 8 Martie 1996

Tiberiu Grosu mă asigură că Partidul Național Țărănist are 27 de organizații județene. Îmi dă amănunte unde și-i numește pe Președinți. Au peste 25.000 de membri. La Cluj, de exemplu, e Dr. Corneliu Bratu Președinte, dar îmi indică drept posibilă defectarea lui Farcaș de la PNȚCD. Și nu m-ar mira dacă Centrul va lua o poziție fermă împotriva celor petrecute la Cluj. „La al 5-lea Congres al Partidului - căci noi numărăm toate Congresele din 1926 - am creat postul de Președinte și Președinte Executiv, îmi spune. Postul de Președinte l-am lăsat vacant. Vă așteptăm pe dumneavoastră". Îmi explică apoi că Virgil Lambru e Președinte Executiv, el e Vicepreședinte, iar Sandru Seneca Berghianu e Secretar General. Crede că și Iulian Crețu va merge la ei. Mi-a vorbit, apoi, de Mircea Ciumara, fost șef de cabinet la Primăria Capitalei sub comuniști etc.

La prânz, Radu Vasile. Vrea să schimbe lucrurile. Contează pe mine. E total nemulțumit de grupul Ciumara și-și dă seama că acum a ieșit la iveală un grup Ionescu-Galbeni, care are mare influență asupra lui Nelu Diaconescu. Are dreptate, ieri-dimineață am ținut ședința BCCC în biroul meu de Vicepreședinte al Camerei. S-a discutat în special situația din Constanța și cea din Cluj. Dacă să-l susținem pe Cerghizan candidat la Primărie din partea CD. A rămas, mulțumită lui Ionescu-Galbeni, să vorbim cu Markó Béla. Deci, să nu ne lăsăm convinși doar de Kónya Hamar și de Némenyi László. Impresia generală, însă, a rămas. Suntem pentru Cerghizan. Acum rămâne să obținem acordul Convenției Democratice. Adică, al lui Emil Constantinescu.

Imediat după masă, merg la Radio România pentru o transmisiune despre Viorel Tilea, cu Popișteanu și Dan Manolache moderator. L-am lăudat foarte pe Viorel, numit în misiune la Geneva, Paris, Londra, la o vârstă foarte fragedă, de Maniu, care s-a apărat când a fost criticat: „Pot să am toată încrederea că nepotul lui Ioan Rațiu va ști să apere interesele României chiar dacă este foarte tânăr". Cele 45 de minute au trecut fără să ne dăm seama. Am discutat dacă a fost sau nu un ultimatum economic din partea Germaniei la 17 Martie 1939. Cum s-a ajuns acolo și care au fost consecințele. Dacă telefonul primit de Viorel la 6.00 a.m. în acea zi de la Paris a existat sau a fost inventat de Viorel. Și, dacă a existat, cine i-a vorbit.

Am intrat în toate amănuntele, dar, cum ne-am lungit prea mult, s-a decis să facem o nouă emisiune. Așa că am amânat deconspirarea vocii misterioase. De altfel, Viorel întotdeauna a spus că nu-i poate da numele, dar că el se găsește în documentele din arhiva lui. Ileana, fiica lui, a găsit documentul. Omul de la telefon a fost trimisul lui Malaxa, Adrian Dumitrescu, Managerul General al acestuia. Mesajul, deci, a venit direct de la Rege prin Malaxa. Asta explică de ce Viorel n-a fost rechemat, deși, două zile după ce *Daily Telegraph* a publicat știrea-bombă a ultimatumului, Gafencu l-a dezmințit în termeni categorici.

De acolo, la Partid, dar nu mai era decât Popa-Zlatna. Diaconescu plecase cu vreo 10 minute înainte.

La 4.30 la simpozionul PHARE despre „Femeia - șansă politică". Au vorbit Karen Fogg, ambasadorul Suediei, Ragnar Engeby, Consilierul Președințial Gabriel Năstase, după care ne-au dat cuvântul mie, lui Duvăz, Aronescu Senatorul, Maria Matilda Țețu și o doamnă deputat pe care nici n-am recunoscut-o. Gabriel Năstase a făcut nenumărate gafe, care au stârnit ilaritate. Scurta mea cuvântare a fost excepțional de bine primită. M-am referit și la faptul că femeile, alături de copii și nebuni, n-au fost emancipate decât în 1926!

Reconciliere generală cu Doina, dar ea e hotărâtă să devină absolut independentă financiar. Sunt încântat, dar trebuie să accepte răspunderea pentru toți banii pe care i-am avansat. Eu nu insist. Poate că voi uita de toți banii pe care i-am dat, căci va fi foarte greu să câștige mai bine de 600 de milioane de lei în afacerea noastră ca, astfel, să aibă resurse să-mi restituie mie cele 60 de milioane (minimum minimorum) pe care mi le datorează.

Sâmbătă, 9 Martie 1996

La recepția lui Meleșcanu, la Clubul Diplomaților. Invitațiile au fost, evident, selectiv trimise. În afară de câțiva ambasadori, numai Radu Vasile și eu din partea Opoziției. N-am văzut pe absolut nimeni altcineva! Poate e vina mea.

Iliescu, după ce a stat cu grupul în jurul lui Meleșcanu o bună bucată de timp, a venit la mine. Am vorbit de cartea pe care i-am trimis-o de ziua lui de naștere. „Ați scris-o cu englezoaica...". „Da, ea mi-a dat atmosfera de la Singapore. Eu am produs argumentația ideologică. M-ați înțeles de ce v-am trimis cartea...". Am zâmbit amândoi și am adăugat: „Mi-am adus bine aminte când ne-am văzut prima oară că mi-ați vorbit de multele lucruri bune aduse de comunism...". Conversația se întindea. Iliescu, vădit interesat. Am fost fotografiați, filmați etc.

Și Boda, ambasadorul nostru la Berna, își are ziua de naștere. L-am felicitat și pe el.

Discuție interesantă cu Andrew Bache, despre politica noastră internă.

„Trebuie să luăm masa din nou", mi-a zis.

Cristoiu vede posibilitatea ca Iliescu să nu intre în finală. Nu mi-a explicat. S-a gândit că Iliescu nu va participa deloc în alegeri sau ce? Concluzia lui. În acest caz, Constantinescu poate câștiga.

Amuzant că la expoziția de statuete din gresie a oamenilor politici, care a avut loc deunăzi la Teatrul Bulandra, Emil a apărut ca un slăbănog, tras la față, sprijinindu-se pe o mare cheie. S-a supărat foc, mi s-a spus, și, ceea ce e mai rău, a declarat-o public.

Bogdanii Grabowski, tatăl și fiul, au venit să mă vadă. Tânărul îmi propune să finanțeze construirea unei biserici din lemn pentru studenții bucureșteni, „căci n-avem biserica noastră". Vrea 50 de milioane imediat ca să se cumpere lemnul. Meșterii maramureșeni vor pregăti totul acasă la ei, ca, apoi, să fie asamblată aici. Totul să coste 150 de milioane de lei. De acord, în principiu, dar i-am cerut să-mi spună cine mai sprijină ctitoria? Planuri de a da bani pentru tot felul de activități merituoase, de altfel, am destule, har Domnului!

Grabowski senior vine cu niște idei concrete. Să fac o mare cuvântare, prezidențială i-a spus el. Adică, să vorbesc de problemele țării astăzi și să spun ce ar trebui să facem. De acord. Îmi trebuie o platformă. Academia Română ar fi una. În Parlament, cam greu. La Congresul UMRL da, dar asta înseamnă sfârșitul lui Mai, deci cam târziu. Scopul urmărit, zice Grabowski, trebuie să fie abandonarea de către CD a candidaturii lui Emil Constantinescu și adoptarea candidaturii mele. I-am cerut să pună ideile lui pe hârtie. Pe o singură pagină.

Diana Turcu, fata vărului meu Titică, fiul lui Emil, vrea să lucreze. E în an treilea an la facultate și ar vrea să câștige un ban. E foarte prezentabilă, distinsă. Are mâini foarte frumoase, cu degete lungi. Poate de acolo am moștenit și eu mâinile pe care Jonny Troiano le-a imortalizat acum 50 de ani, fotografiindu-le din toate unghiurile.

E Duminică, 10 Martie 1996.

Și tot ninge. Mai degrabă, fulguiește. Cad mari și răzleți fulgi de zăpadă. Remarcabil, atât de târziu în luna Martie.

O zi remarcabilă. La cererea insistentă a camaradului meu din Craiova, Călin Daia, am făcut necesarul ca să fiu prezent la o agapă în memoria lui Limbășeanu, care a decedat acum câteva luni. Evident, i-am trimis, atunci, o mare coroană de flori, dar toți foștii camarazi, în acea promoție, 1938-39, vroiau să ne reîntâlnim. Ei, bine, am făcut-o astăzi. Pe lângă Călin Daia, Buby (Dumitru) Truția, Cristian Dumitrescu, Nicolae Harga, Constantin Ghighilicea, Mircea Octavian Tănăsescu și Petru Marinescu, ne-am adunat la o agapă în apartamentul văduvei lui Ilie Limbășeanu. Splendidă atmosferă. Când s-au exprimat anumite păreri favorabile lui Iliescu, „faute de mieux", a

trebuit să intervin. Palmaresul lor a fost dezastruos. Sub regimul Iliescu n-avem nici o speranță. Să-l înlocuim. Cum? Rămâne de văzut.

Luni, 11 Martie 1996

Prânz de rămas bun și de bun venit la ambasadorul Cehiei, Jaromir Kvapil. În onoarea lui Anton Rossbach, care ne părăsește să-și ia noul post la Praga. Oliviu și Rodica Gherman, Vergiliu Constantinescu, Karen Fogg. Rossbach răspunde foarte bine anostei cuvântări rostite de Jaromir Kvapil.

Să-l scoatem pe Funar de la Primărie, îi spun lui Gherman. „Da, votați-l pe Rus, profesor universitar, om eminent etc...", răspunde Oliviu. Votați-l voi pe al nostru. E mult mai bun. „Pe Sârbu? Vezi-ți de treabă". Nu, pe Cerghizan. El va fi candidatul CDR. N-auzise de Cerghizan. Îi explic. Degeaba. Una și bună. Noi să-l votăm pe Rus.

Seara, recepție imensă la soții Rossbach. Măgureanu vine să mă salute. Ca de obicei, foarte politicos, foarte reținut. Cu fața lui de copilaș nevinovat. Omul ăsta nu îmbătrânește, n-are riduri, n-are cearcăne. Mă face să mă gândesc la un gangster american, un „executioner" căruia i se spunea „baby-face".

Marți, 12 Martie 1996

La modificarea Legii 69/1991 s-a căzut de acord, la întrunirea șefilor grupurilor parlamentare, să se rediscute art. 26, alineatul 3. Diverse sugestii rezonabile, din toate părțile. Vida le-a acceptat. Textul e foarte înțelept. Și nu conține nimic nou, dacă se ia în considerare textul Legii Uniunii Europene asupra minorităților, care se va adopta automat, foarte curând. Totuși PUNR, PRM și PSM au venit să vorbească în contra discutării, iar cei din PDSR, prin vocea lui Ilie Nica, au declarat că ei se abțin. Rezultatul: reluarea acestui articol a fost respinsă. Când Legea 69/1991 a fost prezentată pentru a fi votată, doar 23 de voturi (ale ungurilor) au fost contra și 43 s-au abținut de la vot.

M-am aplecat spre Dan Marțian și Nica: „Trebuie să vă spun. E o mare greșeală pentru imaginea noastră în Occident". N-au zis nimic, dar erau jenați.

Mihai Bănică îmi raportează că la Pantelimon totul a fost furat. Nu mai e gard, nici stâlpi și gunoiul e îngrămădit peste tot. Primarul nu face nimic. Poliția, și mai puțin. Ce fel de țară e asta, când, la marginea Bucureștiului, se poate întâmpla așa ceva cu impunitate? Și vrem să intrăm în Europa!!

Miercuri, 13 Martie 1996

A nins toată noaptea. Ninge și acum, fulgi mici și răzleți. E frig. Sosim cam târziu la Parlament, din cauza circulației.

Vine Jurcă, redactorul-șef al noului ziar. Foarte prietenos. Vom putea colabora în viitor. Vrea chiar să organizăm distribuția ziarelor noastre împreună. Îi cer să intervină pe lângă Hrebenciuc să ne dea clădirea tipografiei. „Șurubeț? Sigur". M-a amuzat foarte mult. Nu știam că „Șurubeț" îi e porecla.

Primesc un fax de la Schwarzenbach, cu tot felul de plângeri.

Ceva mai târziu, primesc un alt fax, în care sunt avizat că trebuie să-i cedez casa în care stau domnului Gheorghe Miletineanu. Vorbesc imediat cu avocatul Anagnoste. „Mă bucur că ați apelat la mine, domnule Vicepreședinte". Și s-a referit la modul cum l-am susținut cu Legea avocaților. M-a sfătuit să fac un recurs în anulare și să mă refer la Legea 112/1996. S-o fac direct la Procurorul General. L-am rugat s-o facă el pentru mine.

Am vorbit cu Wygant. Era la OSCE, la Viena. Alaltăieri a fost la Tiraspol cu Snegur și Smirnov. A fost menționat și cazul lui Ilie Ilașcu. Mă sfătuiește însă: „Keep a low profile".

Discuție cu Kónya Hamar, pentru că nu i-a spus răspicat lui Vasile Lupu că ungurii nu-l vor vota pe Radu Sârbu. E important s-o spună clar. Nu e destul să spună că îl preferă pe Cerghizan.

Joi, 14 Martie 1996

Dimineața, la Parlament. Finalizez transcrierea discuției la Radio cu Popișteanu și Manolache despre Viorel Tilea. Evident, a trebuit să retușez textul, dar am avut mare grijă să respect autenticitatea.

La prânz l-am reținut pe Oprișescu. Mare scandal. Paula Predeleanu și Ion Varlam se plâng pentru felul în care am relatat, în *Românul Liber*, cele întâmplate la Biserica Ortodoxă din Rue Jean de Beauvais din Paris. De fapt, noi n-am făcut altceva decât să preluăm ceea ce a publicat *România Liberă*. Vom publica însă și versiunea lor. Nicoleta Mussulis folosește totul pentru a da vina pe faptul că *Românul Liber* se publică la București. E de înțeles. Altfel, lucrurile merg bine la redacția RL. Mi-am exprimat nemulțumirea că au publicat opt pagini „de Manolescu". O fi interesant, dar e mult prea mult.

Ar fi trebuit să mă duc la sediul „Omenia", la ora 3.00 p.m. Minodora Ilie și-a anunțat candidatura la Primăria Capitalei. Nu m-am dus. În același moment ar fi trebuit să fiu la CDR, cu Remus Opriș, ca reprezentanți ai PNȚCD. Pentru prima oară, căci Coposu niciodată nu m-a luat cu el ca să reprezint Partidul. Nu m-am dus nici la CDR până când n-am fost informat că Remus e cu nevastă-sa, care e în durerile facerii. Am sosit câteva minute după ora 16.00. Eram toți în jurul mesei, la sediul CDR („21 Decembrie"). Emil s-a purtat foarte elegant. Am rămas până la sfârșitul ședinței. S-a discutat un proiect de Declarație și candidații CDR la alegerile locale. Evident, el caută să obțină o poziție CDR, nu a unuia sau altuia dintre partidele care formează CDR. Băcanu îl susține foarte mult în această poziție.

Vineri, 15 Martie 1996

E frig, dar nu mai e ger. Cerul compact, cenușiu.

Pe la 9.30, la PNȚCD. Erau deja în ședință. S-au discutat candidaturile. S-a ajuns la sectorul 1. Petrescu, Președintele, a dat situația cu lux de amănunte. A arătat fără înconjur că Doina a ieșit cel mai bun candidat, cu mult înaintea celorlalți. Nici nu s-a terminat ședința, că a trebuit să plec ca să ajung la timp la Uniunea Veteranilor de Război, Președinte Cucu. M-am dus acolo la insistența colegului meu în Parlament Ion Dinu. El e membru al organizației. Mică ceremonie, mișcătoare totuși. Le-am spus că nu merit să fiu făcut Membru de Onoare, dar, probabil, de aceea sunt „de Onoare", pentru că nu-mi pot aroga meritul de „veteran de război". Am fost sub bombardament german în vara și toamna anului 1940, dar atât. Acolada mi s-a conferit pentru merite deosebite în slujba luptei pentru întregirea neamului. Ion Dinu a vorbit cam lung, dar deosebit de frumos la adresa mea.

De-acolo, la Partid. Nelu Diaconescu, săracul, e asaltat fără încetare. Tot felul de probleme, majoritatea legate de situația din organizațiile județene. Face ce poate, cu o deosebită răbdare.

În fine, rămânem numai noi doi. Vorbim de candidatura Doinei. Îmi spune clar: „Noi avem patru locuri din cele șase sectoare ale Bucureștiului. Noi o propunem pe Doina. Apropo, ce e cu caseta, lumea întreabă?". (Se referea la caseta înregistrată de ticălosul de Doru Hanganu). E un fals. Conversația e autentică, dar, pe urmă s-au imprimat niște expresii pe care eu niciodată nu le utilizez. «Suge-mi-o!!» Îți închipui că eu vorbesc așa?". „Dar să știi", am continuat, „nu m-am apărat și nu mă voi apăra niciodată. Sunt sigur că nici Doina n-o s-o facă".

Ne-am înțeles. Doina va fi propusă de noi. Rămâne acum ca și Convenția, deci Constantinescu, s-o susțină.

Repede la Sala Dalles. Multă lume. Dinu Giurescu semna cărți. E lansarea volumului *Guvernarea Rădescu*. Prezentare de Popișteanu.

Ajung la timp în Sala „Iorga" din Palatul Parlamentului. Prezidează Corneliu Mănescu, flancat de Meleșcanu, Radu Vasile și ungurul László Szasz. La stânga lui, francezul Paul Marc Henry, germanul Walter Althammer și Mircea Malița. E simpozionul care dă curs apelului făcut de Iliescu la o reconciliere româno-maghiară după modelul celei franco-germane. Au vorbit toți cei din prezidiu, cu excepția lui Radu Vasile. Simpozionul a fost sub egida AIRI.

La 5.00 p.m., la Banca Internațională a Religiilor. Mă primește, cu mult fast, Președintele Ion Popescu (fost mare securist). Vin, apoi, Arachelian, Săraru, Adrian Păunescu cu soția și băiatul lor. Fundația „Damian Ureche". S-au decernat premii: pentru poezie - Adrian Păunescu; pentru proză - Dinu Săraru, pentru gazetărie - Vartan Arachelian. De aceea m-a invitat insistent Vartan. Liviu Ureche, nepotul poetului decedat acum vreo patru ani. S-au citit poezii de-ale lui Ureche, poet necunoscut. Ministrul de Stat de la Culte, Mihai Ungheanu, a vorbit și el. Cum am ajuns printre ăștia? Păunescu a vorbit și, apoi, i-a pus pe protejații lui din Maramureș să cânte, acompaniați la ghitară de fiul lui. Tipic cenaclu Păunescu; până în 1985, când l-a oprit Ceaușescu.

Ne-au servit ceva de mâncare și băutură, timp în care Păunescu mi-a făcut un reproș: „De ce ați declarat că e o rușine candidatura mea la Președinție?". Am declarat eu asta? Nu e stilul meu. De fapt, nu-mi amintesc să fi spus așa ceva, dar sunt gata să-mi asum paternitatea acestui gând.

Sâmbătă, 16 Martie 1996

L-am avut pe Schwarzenbach aici. Discuții în legătură cu contractul nostru pentru tipărirea *Libertății*. Ar fi o adevărată pierdere dacă s-ar duce la altă tipografie.

Aseară, ședința Comitetului de Redacție *Românul Liber*; au fost la mine Chirovici, Mircea Enescu și Oprișescu (Staicu). Mare scandal pentru că am tipărit, reluând din *România Liberă*, scandalul de la Biserica Română din Paris. Am publicat, spun ei, versiunea tendențioasă, organizată de la București, transmisă prin Mediafax. Pe scurt: „Cu o majoritate zdrobitoare enoriașii Bisericii Ortodoxe Române din Paris au decis să iasă de sub jurisdicția Episcopiei rusești din America". Această decizie a fost orchestrată și nu reprezintă voința membrilor Bisericii. Am decis să dăm explicația falsului în numărul nostru din Aprilie. Paula Predeleanu, Ion Varlam, Dumitru Lupașcu și alții au protestat cu vehemență.

La 5.00 p.m., Silviu Petrescu la mine. El e Președintele PNȚCD sectorul 1 și Președintele Asociației „Regele Mihai". E îngrijorat de ce se petrece în Partid. El spera: 1) să se schimbe metoda de organizare pe județe. Să nu mai funcționeze echipa Săndulescu, Ionașcu, Dudu Ionescu, Dobrescu, care urmăresc aservirea Partidului foștilor comuniști; 2) să se schimbe Președinții care au fost impuși de aceștia și 3) să se schimbe Secretariatul. Diaconescu, evident, n-o face. Fetele care lucrează la Secretariat „sunt agente". Apoi, Floricel Marinescu, Noveanu, Hossu-Longin, toți foști securiști. Ionescu-Galbeni joacă cu comuniștii. Iar pe Țepelea nu se poate conta. El, Petrescu i-a scos pe comuniștii delegați ai sectorului 1. Țepelea i-a readus pe toți ca membri ai Departamentului său de Documentare, Studii etc. Mi-a spus că foarte multă lume e alarmată. Ei văd doar în mine salvarea. La alegerile locale vom pierde teren. Doar la sectorul 1 vom câștiga dacă va candida Doina. După aceea, s-ar putea să facem un nou partid. Foarte mulți vor veni dacă accept să iau conducerea. Tot PNȚ, cu cele 27 de organizații județene, va veni imediat. El știe de un grup de vreo 30 de oameni, printre care Gen. Lățea, Col. Toma, Pietrani și alții, care și-ar asuma imediat răspunderea pentru Secretariat.

L-am ascultat. I-am răspuns și lui, cum răspund tuturor. Eu nu vreau să

sparg Partidul, dar sunt de acord că nu merge bine. Să-l susținem pe Diaconescu, care e un om de treabă, și să-l ajutăm să facă ceea ce e necesar. Problema se va pune, fără îndoială, după alegerile loale.

Luni, 18 Martie 1996

Ieri a fost o zi de odihnă. Am citit mult. Am dormit. M-a amuzat faptul că presa a preluat comunicatul lui Sorin Mureșan asupra „accidentului" meu, care n-a avut loc. Evident, putea să fie foarte grav, dacă am fi avut viteză, căci ni s-a blocat direcția. Har Domnului, șoferul a putut opri, fără a lovi mașinile parcate la marginea Dealului Mitropoliei.

La ședința comună a Birourilor celor două Camere, Năstase s-a referit, ironic, la „sabotajul mașinii din cauza NATO". Cinci ziare au scris despre asta. Când mi-a venit mie rândul să fac un raport asupra sesiunii de toamnă, în 1997, a AAN, am zis: „N-am atribuit ne-accidentul unui sabotaj, în ciuda faptului că Duma de Stat din Rusia a votat pentru reînființarea Uniunii Sovietice".

Am dat și un interviu, azi-dimineață, la radio, ca să salut ascultătorii și să le doresc mult succes, bucurie... Zi frumoasă, însorită. Să schimbăm garnitura care ne-a condus, așa de rău, în ultimii șase ani.

La Parlament am fost întâmpinat spunându-mi-se că la Brașov, la meciul de fotbal Argeș-Brașov, s-a scandat:

„Hai Bucegiu
Hai Carpații,
Mai bine votați cu Rațiu".

Remus Opriș a oferit o cupă de șampanie pentru nașterea fetiței sale. Ionescu-Galbeni mi-a vorbit mult. Recapitulăm poziția mea în acești șase ani. I-am spus că, pentru mine, oricare ar fi umilințele la care am fost sau aș fi supus, eu voi susține unitatea Partidului. Vina cea mai mare a mea, îmi spune, este că sunt prea bătrân. El a vânturat informația că aș fi spus că și Adenauer, Churchill au fost bătrâni. „Dar în România nu merge". Dacă Bob Dole devine candidatul Partidului Republican, lucrurile se schimbă, i-am zis. El are 74 de ani, cred. Și îl cunosc foarte bine.

Marți, 19 Martie 1996

I-am primit la mine în birou pe parlamentarii irlandezi, conduși de Jim O'Keefee - membru al Camerei Reprezentanților (Partidul Fine Gael), Seamus Hughes - membru al Camerei Reprezentanților (Fianna Fáil), Dr. Moosajee Bhamjee - membru al Camerei Reprezentanților (Partidul Laburist), Dr. Mary Henry - membru al Senatului (independent), Dan Kiely - membru al Senatului (Fianna Fáil) și Eoin Faherty - secretarul delegației.

După politețurile de rigoare, s-au interesat foarte mult de minoritatea maghiară. Le-am explicat cum stau lucrurile, de ce nu putem accepta o autonomie teritorială și de ce moțiunea de drepturi colective e un pas retrograd, antidemocratic. Am făcut paralela cu situația lor în Irlanda de Nord.

Seara, le dau eu masa din partea Parlamentului. Vorbesc mult și cu Mary Henry și Dan Kiely, ambii senatori.

Mincu dădea o masă, mai mică, alături de noi. Cum am rostit „the after-dinner speech", toți m-au ascultat. M-am referit și la experiența mea în Eire, cu Oriel Line, când am soluționat greva făcând naveta între cele două sindicate de docheri într-o crâșmă („pub"). Un sindicat la parter, celălalt la etaj, culmea era că aproape toți docherii erau înrudiți!!

Indiscutabil, o seară ce poate fi decretată mare reușită. Colegii mei Ovidiu Petrescu, Vasile Popovici, Tudor Duncan, Miron Mănescu și Elena Zamfirescu, care, probabil, va fi ambasadoarea noastră la Dublin. Jim O'Keeffe mi-a făcut o propunere să ne încadrăm într-o activitate de educație superioară care leagă statul Missouri cu Eire în circumscripția lui electorală. Au acolo, la Skibbereen, cursuri universitare.

Miercuri, 20 Martie 1996

Ședință BCCC. Probleme în nu mai puțin de 22 de județe. Președinții vor fi convocați la București Sâmbătă. Ridic, apoi, situația din Cluj. Venise între timp și Emil Constantinescu. Vorbesc răspicat. Cu Cerghizan câștigăm sigur. Cu Sârbu nu vom avea votul ungurilor. Degeaba e băiat frumos etc. Trecutul lui nu e acceptabil, fost activist comunist, navetist de la Revoluție încoace, și-a părăsit nevasta și copilul etc. Vasile Lupu a vorbit în favoarea lui Radu Sârbu.

Recepție dată de ambasadorul Tunisiei, la Clubul Diplomatic. Apare și Iliescu. Ca întotdeauna, vine să-mi strângă mâna și să-mi vorbească. Ambasadorul Rusiei a insistat să-mi explice că votul Dumei de Stat pentru abolirea Legii care a desființat Uniunea Sovietică nu e decât o recomandare și că nu trebuie să ne alarmăm.

Vine Doina. Îmi aduce un nou joc, PREZIDENT, unde apar și eu pe cubul de zar împreună cu Ion Iliescu și ceilalți. Asta ca să-mi facă plăcere. Apoi, îmi relatează cum a mers ședința de selecție a candidatului CD la Primăria sectorului 1. L-au ales pe un tânăr de vreo 30 de ani. Ea a fost încolțită, mai ales de niște PNȚCD-iști. Îmi aduce aminte de ce mi s-a întâmplat mie, în 1992, când Ilie Păunescu a făcut o adevărată pledoarie contra mea, sub formă de întrebare absurd de lungă. Cu ocazia desemnării candidatului CDR la Președinție.

Joi, 21 Martie 1996

Vine Micu Mezei cu Florian Rădulescu. Îmi aduce 450.000 de lei. Primul dividend de 500.000 de lei, minus impozitul pe venit, de când am adus aces-

te mașini în țară. E greu de imaginat cum am fost jefuit de o serie de oameni, șase ani aproape: Codruț Popa, Chicoș „nepotul" meu, Victor Demian și Morea. Toți ar trebui să intre la închisoare. Vina e și a mea, bineînțeles, dar, pur și simplu, n-am avut timpul să mă ocup de această problemă.

Joi, 28 Martie 1996

N-am mai scris de o săptămână. Cu totul excepțional acest gol!

Vinerea trecută m-am dus la Londra. Acum sunt în avionul Tarom care mă duce la Timișoara.

La Londra am fost pentru Subcomitetul Forțelor Amate în cadrul Adunării Atlanticului de Nord, sub președinția portughezului Pedro Campielho. Frank Cook, Tomas Wachsler și eu suntem coraportori. Am avut întruniri la Ministerul Apărării, la King's College și la Sandhurst în Camberley. Peste tot am reușit să subliniez că România este țara cea mai performantă dintre cele 27 de țări semnatare ale PpP. La Sandhurst l-am cunoscut pe Băleanu, fost mare spion, condamnat la moarte după ce a rămas în Anglia în 1987. Sentința tot nu i-a fost comutată. E la fel cu Pacepa. Am vorbit mult cu el, mai ales la masa excelentă ce ni s-a oferit în popota Academiei Militare.

Directorul de Studii, Charles Dick, și-a exprimat dorința de a veni în România. Prof. Sasha Kenway, evreu din Austria la origine, interesant. Are aceleași idei despre Rusia ca mine.

Abia sosit la București, Miercuri, 27 Martie, m-am dus direct la ședința Biroului Permanent al Comisiei. Joi, 28 Martie, cu avionul la Timișoara. Dau o masă conducerii PNȚCD: Ciuhandu, Stanca, Viorel Sasca. L-am invitat și pe George Șerban, dar n-a venit. Probabil pentru că ne datorează mulți bani pentru distribuirea *Cotidianului*! După Ciuhandu, care este candidatul CD, lupta în final se va da între el și Oancea, actualul Primar. Viceprimarul Olteanu mă vizitează, după-masă. El a fost înlăturat de la conducerea PNȚCD pentru că e pentru mine. Va candida la Primărie independent. Dacă reușește, se va înscrie în Partid, mă asigură. Dar îi va înlătura pe ceilalți.

Seara, o mică ceremonie, cu lansarea cărții *Clive și Ana*, la Teatrul Național. Vorbesc Ioan Ieremia, Directorul, și alții (vezi ziarele). Semnez cărți, le și vorbesc, foarte scurt. Se prezintă apoi piesa în „lectură-spectacol". Foarte bine. N-a fost plin teatrul, dar nu rău. Am fost foarte emoționat. Mi-au dat lacrimile de mai multe ori. Am observat cât de atent urmărea acțiunea audiența. Le-am dat o cină tuturor. Membrii Partidului nostru n-au venit nici la spectacol și nici nu i-am invitat la cină. M-am culcat foarte târziu. Cu actorii, atmosfera excepțional de caldă.

Vineri, 29 Martie 1996, la Caransebeș

Am sosit târziu cu mașina. Ședința era programată pentru ora 10.00 a.m.,

nu 11.00 a.m., cum credeam eu. Am sosit totuși bine. Le-am vorbit. Entuziasm. Candidatul nostru ca Primar, tip bine, cu situație. Ne-au dat și o masă bună.

Cu mașina. După Făgăraș, mergem spre Hoviz, ca să ajungem la Baraolt. N-am putut străbate. Glod mare, ni s-a spus. Intenția mea fusese să înnoptăm la Târgu-Secuiesc, dacă nu se poate la Baraolt. Ne-am întors și-am stat la un hotel bun, Piatra Mare, în Poiana Brașov. Frumoasă priveliște, brazi falnici, multă zăpadă proaspătă. Ningea când am sosit.

Sâmbătă, 30 Martie 1996

Dimineața, la plecare, continua să ningă.

Sosim la Galați pentru lansarea celor trei cărți ale noii Edituri Noduri și Semne. Începuseră deja. Vorbea un actor Popescu despre *Așteaptă-ne, Lazăre*, de Ion Avram, *Carte de Muncă*, de Gelu Ciorici-Șipote, și *Vesel pe Fond Nervos*, de Ion Zambru. M-au așezat la masă lângă Episcopul Casian Gălățeanu și mi-au dat și mie cuvântul. Le-am spus că la ei m-am dus întâi, la cultură. Mă voi duce, apoi, la prezentarea candidatului CDR la Primărie.

Când am sosit, tocmai ieșeau în stradă. M-au întâmpinat cu urale: „Rațiu, Rațiu...". Doar Cataramă m-a întrebat de ce am venit, Radu Vasile s-a lăudat că el a insistat să viu! În fine, m-am dus cu ei la sediul PNL pentru o conferință de presă împreună cu Ionescu-Quintus. Nimic deosebit, doar că iarăși am fost întrebat dacă voi candida. Am răspuns ca de obicei.

Au venit în timpul mesei vreo 40 de americani, conduși de Pastorul Ovidiu Ghiță, de la Biserica Baptistă Galați. Americanii, membri ai First Baptist Church din Georgia, Pastor Gene Tyre. M-am înțeles cu ei de minune. Le-am și rostit o foarte scurtă cuvântare. Erau de toate vârstele.

Luni, 1 Aprilie 1996

La sediul Partidului vine și Radu Sârbu. Îmi dau seama că a fost convocat ca să fie prezentat la Conferința de Presă drept candidatul nostru, al Convenției, la alegerile de Primar la Cluj. Deci, Diaconescu a cedat presiunilor lui Boilă. Și nici ungurii nu s-au comportat cum trebuia. Markó Béla a scăldat-o, în loc să spună răspicat, cum a făcut-o Kónya-Hamar, că-l vor pe Cerghizan. Diaconescu i-a cerut să-l accepte pe Cerghizan ca Viceprimar. Sârbu s-a opus categoric.

Marți, 2 Aprilie 1996

Matei Boilă vine la mine în birou să-mi aducă răspunsul lui la scrisoarea circulară pe care am trimis-o tuturor Președinților de organizații județene. E pentru adoptarea broșurii lui Iftene Pop cu politica noastră PNȚCD asupra teritoriilor de peste Prut. S-a folosit de ocazie să afirme din nou că Sârbu va câștiga Primăria în primul tur.

Seara, la Palatul Parlamentului. Mare prezentare a noului televizor Samsung. Copos, foarte prietenos. Meleșcanu, oaspete de onoare. Ilie Năstase vine la masa noastră. L-am salutat cu „Domnule Primar General".

Cina cu Schwarzenbach. Nu reușesc să-l fac să accepte propunerea mea. Vrea să se mute la altă tipografie.

Miercuri, 3 Aprilie 1996

La Antena 1. Sunt prezentat drept „primul om politic - mică pauză - invitat la programul de la ora 8.00 dimineața". Mi-a dat ocazia să glumesc puțin. Dacă s-ar fi oprit anunțul că sunt „primul om politic" fără altă explicație, ar fi fost mai bine, am zis râzând.

Înregistrez un „clip" pentru PNȚCD. Încântat nu sunt de performanța mea, dar merge. E mai bine decât dacă aș citi un text.

Ședință BCCC. Discutăm situația din Constanța. „E o adevărată mafie acolo", îmi zice Vasile Lupu, care a cercetat personal cazul, la fața locului. Sunt susținuți de Ciumara, „care trece peste cadavre. Ca și Opriș, și Lepșa, de altfel".

La Biroul Permanent al Camerei conduce Gavra. Discuție interminabilă despre noua metodă de a da socoteală pentru suma forfetară ce i se dă fiecărui deputat. E trist. Să fii parlamentar aici nu înseamnă sacrificiu pentru a-ți putea servi țara, ci o formă de a-ți asigura privilegii și un venit mai mare. Evident, sunt și excepții, har Domnului!

Joi, 4 Aprilie 1996

O felicit pe Elisabeth. E la Zermatt. Împlinește astăzi 75 de ani.

Îi scriu lui Văcăroiu în chestiunea clădirii unde am tipografia. Mi-a promis de nenumărate ori să rezolve problema ca să pot rămâne acolo. N-a făcut-o. „Probabil că directivele Dumneavoastră s-au rătăcit pe undeva!", i-am scris.

Vineri, 5 Aprilie 1996

La Cercul Militar. Aniversarea Bankcoop. Multă lume. Bune rezultate. De asemenea, la relansarea revistei *Flacăra.* Ciumara îmi spune că nu mai vine la ședințele BCCC până nu află cine a dat la ziar că a fost admonestat la ultima ședință. E vorba de fraudele Viceprimarului. Comitetul actual, cu Jurie Președinte, a fost validat.

Dimineața, Domnișoara Pleșa îmi ia un interviu pentru istoria vorbită.

Mare expoziție de filatelie. Coli întregi, neperforate, din timbrele scoase de Regele Carol al II-lea. Foarte multe timbre „cap de bou", de o valoare excepțională. Stănculescu, Președintele activ, îmi spune că este atacat sistematic în *Cotidianul.* Se pare că Dragomir, care scrie coloana, e la cuțite cu el.

Diaconescu, cu care rămân câteva minute singur, la birou, tot nu vrea să-l

schimbe pe Sârbu pentru candidatura la Primăria din Cluj. „I-am spus lui Matei Boilă că va fi responsabil dacă pierdem alegerile. Vom suspenda Biroul județean". O fi.

Sâmbătă, 6 Aprilie 1996

Mă trezesc la 4.30. Dar nu mă scol decât la 6.00 a.m. Așa cum plănuisem, plecăm, Doina și cu cei doi, Sandu șoferul și Sorin Belu, Căpitanul SPP alocat mie. Sandu conduce splendid. Are și girofar. Ajungem aproape de Focșani pe la 9.30 a.m. Aveam vreme, deci. Hai să mergem la Panciu, le zic. De acord! Sunt vreo șapte crame. Poliția s-a oferit să ne conducă. Managerul, Adrian Toma, și Directorul Economic, Cicerone Cristea, ne-au primit excepțional.

„E șampania preferată de domnul Rațiu, știm. Și spunem și altora", mi-a zis Toma. Vorbeau de șampania Panciu Brut. E ce cumpăr eu prin Mamulea. Acum voi cumpăra-o direct.

De fapt, deja mult la sud de Focșani încep imensele vii, de ambele părți ale șoselei. Panciu, sus pe deal, e un orășel frumos, prosper în aparență. Deși mă întreb cine e prosper astăzi în România, în afară de foștii nomenclaturiști.

Chiar pierzând o jumătate de oră făcând ocolul la Panciu, am ajuns la Bacău la 10.45. Nu era nimeni la Casa de Cultură, în afară de organizatori. Ne-au dus peste drum la o cofetărie. Radu Vasile, cu vreo 14 alții luau cafeaua. Toți prietenoși, încântați să mă vadă. Dar nu Radu. Pretindea că e cufundat într-un ziar. Nu s-a ridicat în picioare ca ceilalți etc. Am pretins că nu observ. Am dat, rând pe rând, mâna cu toți și m-am așezat în fața lui.

Pe la 11.30 am început ședința. A mers bine. Corniță la Președinție, Radu Vasile la loc de onoare, Cataramă, Protopopescu de la PER, Cojocaru Vicepreședinte PNL, încă trei alții și candidatul la Primărie, Dan Felician Ioniță. Am vorbit liber, nu fantastic de inspirat, dar am fost singurul întrerupt cu aplauze; de două ori!

Întâlnire cu sindicaliștii, după o scurtă conferință de presă. M-a încântat. Mi-am marcat prezența. Indiscutabil, eu am fost receptat de cei prezenți ca personalitatea de căpetenie. M-a amuzat că nu numai Cataramă, dar și Radu Vasile erau vădit iritați. Printre întrebările ce mi s-au pus, a fost și una despre candidatura la Președinție. Să răspundă domnul Vasile. „Candidatul nostru este Emil Constantinescu", a răspuns, foarte categoric.

Ne-am dus și la stadion. FC Bacău juca contra bucureștenilor de la Rapid. Era un scaun liber lângă Cataramă. M-am așezat. Tot neprietenos. Nu pot să mă aștept decât la antagonism de la omul ăsta. Și n-are absolut deloc carismă. N-am stat mult. Am plecat când scorul era tot 0-0.

Călătoria la București, fără nimic deosebit.

Printre întrebările ce mi s-au pus: 1) Care este situația tratatelor de bază cu

unele dintre ţările vecine?; 2) Activând în Noiembrie şi Decembrie 1989 sub cupola UMRL, am simţit ce înseamnă demnitatea naţională? Vă rog să continuaţi lupta şi să răspundeţi dacă se fac eforturi în acest sens şi 3) De ce veniţi atât de rar la Bacău?

M-a încântat!

Duminică, 7 Aprilie 1996

Tom Lantos cu Anette, soţia lui, au venit, la invitaţia lui Năstase, însoţiţi de Barney Godstein, Al Togut şi Margery Kraus. Eu i-am primit la Otopeni în numele Parlamentului. Impresia mea este că urmăreşte interese financiare, afaceri, investiţii. E important să nu se mai opună la acordarea clauzei NCMF.

La întrebările gazetarilor a răspuns cu circumspecţie. A confirmat că-l interesează drepturile omului, nu numai cele ale ungurilor din România - în China, în Africa de Sud etc., dar s-a eschivat în ceea ce priveşte „drepturile colective". Ar fi o mare victorie dacă ar abandona susţinerea acestei idei.

Luni, 8 Aprilie 1996

La Partid, pentru Conferinţa de Presă. Aceeaşi atmosferă. Opriş şi-a stabilit biroul în fostul secretariat. Şi-a consolidat puterea, cum s-ar zice. Radu Vasile abia de se uită la mine. E extraordinar. Fiecare caută să construiască un imperiu. Probabil aşa e peste tot.

Seara, cină la McMoni's, cu Lantos şi însoţitorii săi. Hrebenciuc, printre ai noştri, Ovidiu Petrescu, Coja. Gazdă, Adrian Năstase cu soţia, care e într-adevăr distinsă. Am stat lângă Lantos. Am vorbit mult împreună. I-am explicat de ce nu ne putem întoarce la concepţia medievală a drepturilor colective şi de ce o autonomie teritorială, în cazul nostru, nu poate soluţiona problema. Cu argumentele mele obişnuite. Dar frica ungurilor de a fi asimilaţi e îndreptăţită. De aceea eu sunt de acord să aibă instituţii de învăţământ la toate nivelurile în limba lor, oraşele, străzile etc. să fie indicate în limba lor acolo unde sunt majoritari, în primul rând, educaţie şi examene în limba lor. Ţara încă nu este gata să o facă. Dar acolo trebuie să se ajungă şi se va ajunge dacă intrăm împreună în structurile occidentale. Cultura lor, etnicitatea lor trebuie încurajate, nu numai acceptate. Modelul suedezilor din Finlanda e cel mai potrivit situaţiei noastre. Dacă Lantos nu e complet convins, cred că e pe calea cea bună.

În scurta lui cuvântare a declarat că va pleda pentru acordarea clauzei NCMF, fără condiţii. Congresul va decide în luna Mai. S-a declarat pentru intrarea României acum în UE şi NATO.

Marţi, 9 Aprilie 1996

Plecăm pe la 8.35, ca să ajungem la Spitalul CFR la 8.45. Ne-am încurcat.

Nimeni nu ştia unde trebuie să găsim spitalul. În fine, după mai bine de o jumătate de oră, trambalându-ne pe şi în jurul Căii Griviţa, vorbind la telefon cu Carmen, întrebând agenţii de circulaţie şi pietonii, ajungem. Totul perfect, după aceea. M-a dezbrăcat complet. M-a examinat cu lupa. M-a interogat, nici nu mai ştiu de ce şi cum, m-a dus la analize. Mi-a luat sânge şi din vena braţului, şi din vârful inelarului de la mâna dreaptă. Câteva ore mai târziu, m-au informat prin telefon, la Cameră, că toate analizele denotă sănătate perfectă. Acum nu mai rămâne decât să mor, subit, peste câteva zile!

Dar mâncărimea rămâne. Pe picioare şi pe braţe. O fi alergie la ceva ce am mâncat? Mi-a dat tot felul de medicamente. Mă transformaţi în farmacie ambulantă, i-am zis. L-a amuzat, dar ţine să-l ascult.

Am avut timp să mă întorc acasă. Telefoane etc. Ajungem la MApN exact când Lantos şi ai lui ieşeau de la Tinca, flancat de Paşcu şi diverşi generali. „Perfect timing", a declarat Tinca. Toată lumea, mulţumită de întrevedere.

Pe drum spre Cotroceni, Lantos mi-a adus osanale. „Romania is very lucky to have you" etc. Evident, am reacţionat cu modestia de rigoare. Tinca l-a impresionat favorabil. De asemenea clădirea MApN. Pe bună dreptate. Şi mie îmi place acest palat. Nu e o capodoperă, dar este impresionant.

La Cotroceni am intrat întâi în Sala Muşatinilor. Li s-a explicat că e partea nouă a palatului, cu ferestre dedicate voievozilor Moldovei. Am remarcat calitatea sculpturii în lemn. Iliescu s-a achitat foarte bine. Lantos i-a declarat că va susţine acordarea CNCMF, intrarea în UE şi NATO pentru România. Au vorbit de turism, de nevoia de a exclude partidele extremiste din coaliţia de centru care ar trebui închegată după alegeri, de drepturile minorităţilor naţionale. Totul a mers perfect, până la ultimul subiect. Iliescu s-a lansat într-un lung discurs despre dispariţia minorităţii române din Ungaria - peste 200.000 de suflete - după 1918. „ În Ungaria nu existau greco-catolici unguri. Toţi erau români. Acum au dispărut. Acum sunt unguri greco-catolici".

Cum Lantos îl privea oarecum nedumerit - nu ştiu dacă pretindea sau nu -, am intervenit: „The President is refering to the Hajdudorog diocese, that used to be Romanian".

Michael Eynick, însărcinatul cu afaceri, i-a zis în maşină, căci eram numai noi trei în maşina oficială: „I was waiting for the bomb to fall & see how can pick up the debries".

Adevărul e că Lantos n-a făcut nici o gafă.

I was glad they asked me to represent Parliament for your visit. Of course, they had their calculations. If the visit is successful, well and good. If it is not, it is Ratiu's fault. That's politics!

„Take a note of that, Michael", i-a spus Lantos lui Eynick.

Nu repet ce s-a întâmplat la Conferinţa de Presă, în Palatul Parlamentului, în sala Biroului Permanent al Camerei. Se poate citi totul în presa zilei. Dar

a mers perfect. Lantos n-a răspuns intempestiv la nici o provocare.

Cavalcadă la aeroport. Totul perfect, până ce descoperă dna Anette Lantos că bagajele au fost înregistrate pentru Casablanca. Ei merg la Marrakech, cu escală la Casablanca. Comoție. Agitație, încercare de a schimba totul. Imposibil. Rămâne ca Michael să aranjeze ca reprezentantul american la Casablanca să se ocupe de recuperarea și reînregistrarea bagajelor când sosesc la Casablanca. Altfel s-ar putea să ajungă la Marrakech fără bagaje!

L-am văzut pe Lantos iritat, iar pe Anette aproape exasperată. Dar Eynick și cu mine i-am liniștit. „It's such a pity that a perfect visit should be ruined by a little incident, at the last minute".

Are dreptate.

În Parlament. Când în sală, când în biroul meu. Mă duc și la *Cronica Română* să-l sărbătorim pe Horia Alexandrescu. Năstase, Gherman, Radu Câmpeanu, mulți alții. Cum eram cel mai în vârstă, am rostit câteva cuvinte, să-i urez viață lungă, sănătate, succes.

La Biroul Permanent mi se cere să fac pe gazda la recepțiile ce se dau azi și mâine seară, la Clubul Diplomaților, pentru participanții la a 7-a sesiune a Comitetului Politic și Juridic al Adunării Parlamentare pentru Cooperare Economică a Mării Negre (PABSEC). Astăzi a fost personalul tehnic juridic.

Miercuri, 10 Aprilie 1996

Caramitru împreună cu o tânără pianistă din Basarabia dau un recital la reședința ambasadorului britanic, Andrew Bache. I-au spus „Shakespeare și Eminescu". A recitat în engleză și română, în ambele limbi din ambii poeți. Și totul punctat de tânăra pianistă. Mai ales din Chopin.

I-am dat Doinei 4500 de dolari.

Am plecat devreme, ca să ajung la timp la Clubul Diplomaților. Recepție pentru parlamentarii Organizației de Cooperare Economică à Mării Negre. Am vorbit mult cu delegatul din Daghestan. Cu o populație de un milion și jumătate, 15% turci, 80% ne-turci, dar tot musulmani, restul evrei. Au cel puțin 30 de limbi diferite, dar „lingua franca" e rusa. Sunt solid ancorați în Federația Rusă. Am vorbit și cu delegații ruși. Ei sunt siguri că Ziuganov va fi ales președinte. Deci, comuniștii vor câștiga alegerile.

A murit Steluța Ienciu, vara mea primară. A fost căsătorită cu Rebreanu. Aseară am aflat că a murit și Lynn Glendening din Savannah. Ne-a fost bun și leal prieten. Elisabeth se gândește să meargă la înmormântare.

Sâmbătă, 13 Aprilie 1996

Ieri am făcut al doilea program la Radio România despre Viorel Tilea. Am început chiar deconspirând vocea care i-a telefonat lui Viorel de la Paris în dimineața zilei de 17 Martie 1939. A fost Adrian Malaxa. Deci, mesajul a

venit direct de la Rege. Ceea ce explică de ce Tilea n-a fost rechemat, deși Gafencu a dezmințit declarațiile lui că germanii ne-au dat un „ultimatum economic".

Simona, fata lui George Serdici, a venit cu Brian Parker, soțul ei, și cu Tansin, fata lor de 12 ani. Își regăsește originea. Foarte încântată.

Sondajele de opinie justifică titlul mare produs de Doina: Iliescu și Constantinescu în cădere liberă. Petre Roman a obținut 10%. Iliescu 25%, iar Emil Constantinescu 12%.

Tot ieri-dimineață, Cerveni și Cataramă s-au certat violent la Diaconescu în birou. Eu eram de față. Adevărul e că Cerveni e desconsiderat de PNL, care acum e condus de Cataramă. Quintus e un fel de „figurehead". Nici mie nu-mi place Cataramă. Au căzut de acord să nu se mai atace. După plecarea lui Cataramă, Cerveni a repetat acuzațiile pe care i le-a adresat și pe față: „face gangsterism politic". El îl plătește pe Emil Constantinescu, deși Cataramă neagă acest lucru. „E un escroc. Are misiunea să ne distrugă", a fost concluzia lui Cerveni.

Am fost martor înainte și la disputa în jurul candidatului CDR la Primăria din Urziceni. Tot Cataramă caută să-și asigure candidatul PNL, deși îl au deja pe cel din Slobozia.

Sunt foarte deprimat. Sper, doar, că e rezultatul drogurilor pe care le iau ca să mă vindec de urticaria ce mi s-a răspândit pe membre, mai ales pe picioare.

Seara, la Patriarhie. Când am ajuns la „Veniți să luați lumină", noi eram în salonul mitropoliților. Am fost invitați în holul de la intrare când a ieșit Teoctist din apartamentul lui. Printre cei adunați: Florin Georgescu, Cozmâncă, Opaschi, Doru Viorel Ursu și încă vreo câțiva miniștri. Nimeni din partea Opoziției. Patriarhul ne-a dat lumină din lumânarea lui. Când m-a recunoscut, a înaintat un pas și m-a sărutat cu un fel de îmbrățișare cu mâna lui stângă. În dreapta avea lumânarea. Am apreciat gestul, căci n-a făcut-o cu nimeni altul.

A ieșit apoi afară pe platforma special construită pe treptele Patriarhiei, unde erau 12 preoți în odăjdii splendide. O mare de oameni. Imagine feerică pe măsură ce se răspândea lumina. Piața arhiplină și mii de oameni pe cele două drumuri spre Mitropolie.

Slujba a început la 11.40. S-a terminat la 3.10 a.m. Am stat până la sfârșit, când am mâncat ouă roșii, pască și am băut vin bun călugăresc.

Ce m-a impresionat mai mult a fost faptul că vasta majoritate, cei care au stat până la sfârșit, au fost oameni tineri. Indiscutabil, suntem un popor credincios.

Duminică, 14 Aprilie 1996

Acasă, micul dejun cu ouă roșii și pască. „The Parkers", mai ales, încântați. Prânzul și cina tot acasă, tot în familie, cu cei trei Parker.

După masă, vine întâi Alexandru Herlea. Apoi Varlam. Ambii îmi vorbesc de nevoia de a avea un departament de externe la Partid. Sunt de acord, dar or să mă lase Diaconescu și Țepelea s-o fac? Acum Țepelea s-a dus la întrunirea Internaționalei Creștin-Democrate fără să discute cu mine. Dunca s-a dus la Ljubljana, tot pentru Partid. La fel, deși el mi-a menționat că merge.

Herlea nu e pentru mine. Îl socotește mai bun pe Diaconescu și chiar și pe Țepelea. Sunt de acord că Diaconescu are autoritate în Partid și răbdare să se ocupe de toate certurile etc. Dar de aici până la reprezentativitate mai e drum lung de parcurs. „Țepelea e foarte ambițios. Vrea să cucerească teritoriu. Trebuie să te impui. Altfel nu merge", îmi spune Varlam și Herlea e de acord. „Țepelea acaparează totul. Și nu execută. L-a trimis pe tânărul neisprăvit Dănuț Popa să ne reprezinte la Uniunea Europeană Creștin-Democrată". Ambii sunt împotriva lui Hagea, care blochează un contact cu conducerea pentru că vrea să aibă monopol acolo; îl cunoaște pe Marteus etc. Cancanuri, rivalități personale. Ar trebui făcută ordine.

Ambii sunt dezamăgiți că Diaconescu n-a reorganizat secretariatul. Ba l-a și numit pe șoferul Barcan în postul de Secretar adjunct!!? Herlea mă informează că Franța e împotriva extinderii NATO în Est. Nu cred că are dreptate.

A reînceput războiul israeliano-libanez sau, mai degrabă, „hezbolah". Mare dezastru.

Marți, 16 Aprilie 1996

Cerveni e categoric. Trebuie să candidez. N-am voie să mă retrag. În orice caz, dacă lucrurile continuă să meargă ca acum, el va părăsi Convenția Democratică, Emil Constantinescu nu poate rezista. „E cazul să vorbiți pe față. Eu nu țin să candidez. Dacă o fac, va fi un sacrificiu. Dar o fac numai dacă mă numiți, dacă vorbiți deschis că ar fi bine să candidez, în numele Convenției sau al Partidului".

Și Dejeu mi-a spus cam același lucru când am remarcat că poate mă voi retrage din politică înainte de alegerile viitoare. „Nu puteți face asta. Țara are nevoie de dumneavoastră. Trebuie să candidați". Am vorbit apoi de formarea unui guvern. Eu aș vrea un om în plină vigoare. L-am menționat pe Radu Vasile. M-a întrebat de Ulm Spineanu. Nu i-a citit cartea *Anul 2000.*

Ion Constantin și Niță Victor, doi dintre cei pe care i-am botezat acum un an - toți copii orfani - au venit în deputație. Fundația lor pentru copii orfani a avut un congres, cu vreo 40 de filiale din toată țara. Au decis să-mi ceară să candidez la Președinția țării. Le-am spus să adopte o rezoluție și să dea totul într-un comunicat prin Rompres.

Miercuri, 17 Aprilie 1996

Sosesc devreme la Cameră. În biroul meu are loc întrunirea de rugăciune

a parlamentarilor celor două Camere. Liderii acestui grup de rugăciune sunt Pastorul Dugulescu, Părintele Roman și Matei Boilă. Apoi, Deputatul de Giurgiu Viorel Pavel Corniță, Stănescu, Argeșeanu și Senatorii Buracu și Bădiceanu. Din Elveția participă Walter Schmidt.

Secretarul general al NATO, Solana, se plimbă în Europa Răsăriteană. A fost deja în Ucraina. Acum e în țările baltice. Se va opri, apoi, în țările de la Vișegrad, dar nu e programat să vină în România și Bulgaria. Nu e un semn bun.

Astăzi se inaugurează Centrala Nucleară din Cernavodă.

Ieri am vorbit la telefon cu Prefectul de Cluj Zanc. I-am spus că, la nivel personal, accept propunerea lui de a-l susține pe candidatul lor la Primăria municipiului Cluj-Napoca, Ioan Rus. Aceasta pentru a împiedica realegerea lui Funar.

Mi-a trimis Cristian Rădulescu niște documente pentru structurarea Organizației pentru integrarea în Europa. L-a desemnat pe Petre Roman Președinte. Pe Oliviu Vasile, Nicolae Manolescu și Radu Vasile Vicepreședinți. Pe Boștinaru Secretar General și pe toți semnatarii actului de adeziune drept membri în comitet, printre care apar și eu. Scuza și explicația au fost că un astfel de comitet „provizoriu" e necesar pentru ca organizația să fie înregistrată la tribunal. Am refuzat să semnez. „E o șmecherie evreiască", a fost comentariul lui Radu Vasile când i-am atras atenția asupra manevrei.

Dau un interviu lung lui Stroie de la *Cronica Română*. Alătur întrebările, pentru că sunt interesante. E vorba de intrarea noastră în NATO:

„**Întrebare:** Domnule Rațiu, în ultima perioadă s-au înmulțit interpretările pro și contra posibilității ca țara noastră să fie admisă în NATO cu „primul val". Cum comentați aceste zvonuri contradictorii?

– Cine ar fi la originea acestor „istorii" privind intrările în etape?

– Totuși, cadența cu care vin aceste declarații defetiste provoacă îngrijorare, dând impresia că ni se ascunde ceva. Ce credeți?

– Deși se recunoaște că între țările central și est-europene, România se comportă foarte bine în cadrul PpP, nemaivorbind că am intrat primii în această structură pregătitoare, unii politicieni vest-europeni spun că acest element nu ar fi atât de important în favoarea noastră. Ce spuneți despre asta?

– Cum vedeți, consecința cu care militarii și politicienii ruși persistă în afirmații belicoase față de extinderea NATO spre Est, cu adresă chiar către noi, care nu mai avem frontieră comună cu această țară?

– Dar ce ziceți de faptul că, în replică la o declarație a dlui Solana, viitorii membri ai NATO vor trebui să se implice în organizație, din toate punctele de vedere, rușii ar accepta integrarea, dar numai prin prisma aripii politice a Alianței?

– De ce, oare, Occidentul nu are un comportament mai ferm față de fan-

doselile Rusiei, dimpotrivă, tinde să-i cânte în strună?

– Avem motive să fim optimiști în privința primirii în NATO? Ce argumente concrete există în acest sens?".

Cu avionul la Roma, împreună cu Ovidiu Petrescu. Ne așteaptă ambasadorul Constantin Grigore și Consilierul Victor Chiujbea, amândoi foarte prietenoși. Ajunși la Hotelul Delta, mergem direct la o recepție la Colegiul de Apărare NATO, care e afară din oraș, aproape de Aeroportul „Leonardo da Vinci". Îmi revăd prietenii: Loïc Bouvard, Peter Emery, Winston Churchill, Donala Anderson etc. Subiectul primei ședințe, azi,

Joi, 18 Aprilie 1996 – „Extinderea NATO întărește pacea și securitatea".

A vorbit Helmut Sonnenfeldt primul. Anost, nimic nou. A făcut afirmația că „împărțirea Europei n-a fost niciodată acceptată" („the division of Europe was never accepted"), ceea ce m-a făcut să-i cer o clarificare: „Îmi cer iertare că ridic această chestiune, dar, în timpul Administrației Președintelui Nixon, le-ați spus ambasadorilor SUA, la Londra, că divizarea Europei e permanentă, cerându-le să-și dezvolte activitatea pe această bază. (A fost momentul când s-a luat decizia să înceteze subvenționarea Adunării Națiunilor Captive Europene, când s-a abandonat sprijinirea Comitetelor Naționale ale exilaților din țările de la est de Cortina de Fier). Istoricii vor socoti importantă o elucidare din partea dumneavoastră", i-am spus.

A scăldat-o. Așa era situația atunci. Românii au făcut mare caz de acea întrunire de la Londra. Dar nu a considerat divizarea Europei nici atunci ca permanentă, doar pentru viitorul previzibil. Cam așa a răspuns și a mai făcut ceva comentarii „glumețe", ca să iasă din încurcătură. Winston Churchill, care era așezat în spatele meu, mi-a zis: „Turn the knife, Ian, well done!". Iar ziaristul de la *Economist* a adăugat: „Îmi aduc perfect aminte. Am scris despre această întrunire - chiar mult".

Alexei Arbatov ne-a „regalat" cu un discurs total negativ. „Dacă în toamna trecută încă se ezita, acum toată opinia e contra extinderii NATO". Și ne-a explicat cum și de ce au această atitudine comuniștii, naționaliștii și democrații. Neconvingător în argumente în ceea ce-i privește pe democrați, i-am spus, cerându-i o definire și explicație mai clară. Argumentul lui e că democrații pierd din puterea de a convinge că democrația e bună dacă sporesc pericolul pentru Rusia!?

A urmat István Gyármáti, care a prezentat cazul Ungariei, și Prof. Vogel (Heinrich). Bine.

Vineri, 19 Aprilie 1996

Dr. Richard Kugler a făcut o evaluare a costului extinderii NATO în Polonia, Cehia și Ungaria. Foarte interesant. Multe lucruri de învățat. După el au vorbit Gen. Moltke și Gen. Folmer. După-masă, Sjaastad, care conducea sesiunea, mi-a dat cuvântul: „Veți înțelege întrebarea mea dacă țineți seama că sunt român. Și-a exprimat dl Kugler opinia că și România ar trebui să intre în prima tranșă sau e doar «wishful thinking» din partea mea?".

Kugler a confirmat că a fost atacat de Guvernul român sau, mai bine zis, cartea lui de 600 de pagini a fost atacată. Ca răspuns, slovenul Jo□e Lenic, ne-a informat că n-a făcut studiul pentru Guvernul american, ci pentru Pentagon. Deci, nu este un studiu care să reflecte o politică decisă guvernamentală.

Cină splendidă la Restaurantul „La Rosetta", lângă Corso. După-amiază, am vizitat la Bibliotecă expoziția documentelor din Vatican despre prezența catolică în România. Apoi, Sf. Andrei, Sf. Sava Gotul, înecat în râul Buzău, Sf. Niceta de Remesiana, Sf. Paolino di Nola, dovadă a evanghelizării în Bacău etc. Am remarcat, printre altele, documentul prin care Popa Martino V (1687-1693) îl numește pe Giovanni di Antiquavollo Episcop de Argeș. Altul, un mesaj către credincioșii români din Oaș, în 1377. N-am văzut nici un document referitor la Unirea din 1698-1700. Dar există lista cărților din biblioteca episcopului Inocențiu Micu Klein, schimbul de scrisori și documentul final al înființării Arhiepiscopatului catolic de la București la 27 Aprilie 1883.

Trebuie să remarc. Deși expoziția s-a deschis la 19 Ianuarie și se încheie peste câteva zile, la 30 Aprilie, încă n-au dichisit să producă un catalog. Marea frescă, acum restaurată, arată splendid.

Sâmbătă, 20 Aprilie 1996

Subiectul dezbaterii: „A robust PfP". Au vorbit Antony Cragg, Generalul Peter Heinrich Carstens, șeful Statului Major Shape și Petre Roman. Primii doi, dar mai ales Carstens, foarte preciși. Au vorbit de realizările PpP, cum era cazul. Roman a făcut mare caz de intrarea României în prima tranșă, dar a avansat propunerea ca țările semnatare ale PpP să formeze o organizație de securitate la care să participe cele care nu sunt acceptate la prima extindere a NATO. Mare greșeală. Astfel, se micșorează nevoia de a intra în NATO și dă o justificare Alianței pentru a refuza extinderea. „It's better to have half a loaf than no bread at all!". Dacă îi putem satisface pe candidați cu o nouă organizație, s-o facem. Nu ne forțează să acționăm în sensul articolului 5, își vor spune cei care nu vor să extindă NATO dincolo de țările de la Vișegrad.

N-am luat cuvântul, pentru că nu vroiam să „atac" un compatriot, dar i-am spus opinia mea, fără înconjur, în fața lui Ovidiu Petrescu, care e complet de acord cu mine. Din fericire, Bruce George, deputatul laburist din Anglia, a exprimat foarte elocvent punctul meu de vedere, stârnind ilaritate în felul cum a prezentat absurditatea propunerii lui Roman. Dacă ar fi adoptată și s-ar construi o nouă organizație, nu tocmai NATO, dar aproape, PpP și-ar pierde

„robustețea", adică tocmai ceea ce se dorește.

Consilierul George Apostoiu ne duce cu mașina, de la ora 16.00 la 20.00, ca să vizităm Roma. Hotelul nostru, Delta, e chiar lângă locul unde-și avusese Nero Palatul, aproape de Colosseum. Vizităm Bisericile Santa Maria Maggiore, vedem sculptura fabuloasă a lui Moise (pe care o comparăm cu „Pieta", ca să subliniem contrastul de tratament), ne oprim în Piața Navona, unde admirăm fântâna lui Bernini a celor patru fluvii și pe cea imortalizată, modern, în filmul „Three pennies in the Fountain".

Cină excelentă la reședința ambasadorului Constantin Grigorie. El e din Satu Mare. Fusese șeful de cabinet al lui Meleșcanu înainte de a fi numit ambasador la Roma. E plin de realizările lui aici, inclusiv de faptul că a învățat italiana în trei luni de zile. La cină, pe lângă Petre cu Mioara și Ovidiu Petrescu, Consilierul Victor Chiujdea.

Duminică, 21 Aprilie 1996

Ambasadorul Grigorie vine la hotel să ne conducă personal la aeroport. Totul strună. Se cam laudă, dar dovedește spirit de organizare.

Luni, 22 Aprilie 1996

Conduc ședința Camerei de la ora 18.00 până la sfârșit.

Marți, 23 Aprilie 1996

Micu Mezei mi-l aduce pe Sorin Bichiș, candidatul la Primăria Turda (CDR - PNȚCD, de-al nostru).

Aranjez vize italiene pentru reprezentanții „Omenia". E vorba de a fi prezenți la înființarea filialei din Caserta.

Paul și Costel Dumitrescu vin să mă vadă. Costel îmi spune că i-a scris lui Andrew Bache, vara trecută, să mă convingă să candidez independent la Președinție. Mi-a trimis și mie o copie după această scrisoare, care, însă, nu mi-a parvenit niciodată!?!

Iarăși vine Niță să mă invite să iau Președinția Partidului său Creștin Democrat. E foarte tare, mai ales în Suceava, Ploiești, Piatra-Neamț, îmi spune. Are în total 27 de județe organizate. Nu-l încurajez câtuși de puțin.

La 10.30 p.m., la PRO TV în programul lui Tatulici „Deșteaptă-te, române". Tema tratată: experiența occidentală. Au participat încă doi cu mine. Grigore Ghica, fost profesor de gimnastică. A trăit prin Occident, mai ales în America peste 20 de ani, s-a întors în țară abia acum un an. Este unul dintre fondatorii, cu Varujan Vosganian, ai Grupului „Alternativa 2000". Celălalt, George Pădure, întors în țară în 1990, are cel mai mare supermarket din București, Gepa, primele litere din numele lui, tocmai și-a anunțat chiar astăzi candidatura la Primăria sectorului 1, ca independent. A mers bine. O

oră și jumătate. M-am simțit relaxat. Am căutat să fiu cât mai modest posibil, dar am spus lucrurilor pe nume.

Petre Roman a dat în *Evenimentul Zilei* știrea propunerilor lui. Împreună cu Ovidiu Petrescu am dat un comunicat că nu este atitudinea Parlamentului Românei, ci a lui personală. Și am criticat-o.

Miercuri, 24 Aprilie 1996

Ion Rusu de la Paris îmi spune că este Consilier tehnic la Parlamentul European. Iarăși vine cu propuneri de tv. Să le facă.

La Parlament îi primesc pe Rubens Medina, Law Librarian of Congress, Nick Kozura, Glin Project Manager, și Anton Wekerle, Chief Senior Legal Specialist, Near Eastern & African Law Division, Library of Congress. Sunt asistați de Randy Trift, reprezentantul lor permanent la București. Fac o treabă excelentă. Ne-au instalat ordinatoarele necesare ca să introducem și noi sistemul de informatică al lor. Vom transmite informațiile noastre și vom avea acces la ale lor. Ceea ce e extraordinar. Pentru acest lucru au alocat 500.000 de dolari.

Interesant, Wekerle, născut la Arad, nu numai că vorbește românește perfect, dar știa de Ministrul Wekerle - nu rudenie -, care l-a vizitat pe Ioan Rațiu în închisoare, în Seghedin, prin 1894-95.

Dau un interviu tv la Sigma, care lucrează cu TV-ul francez „La Cinq".

Seara, la o recepție israeliană, la Intercontinental.

Scrisoarea lui Ovidiu Petrescu și a mea e publicată, în întregime, de noi în *Cotidianul* și transmisă de Rompres. Cu ocazia Biroului Permanent al Camerei, îi spun lui Năstase cum s-au petrecut lucrurile. „Vom lua și noi poziție", a fost reacția lui.

Joi, 25 Aprilie 1996

Din nou conduc ședința Camerei. E proiectul de lege a comunicațiilor: autostrăzile, șoselele principale, podurile. Repede la Ambasada Iugoslaviei. Sunt primit de ambasador și de corpul diplomatic al ambasadei ca un adevărat prieten. Curios, pentru că eu m-am oferit doar să mediez conflictul lor, fără a ascunde vreodată că dezaprobăm rolul lor în conflictul din fosta Iugoslavie, condamnăm atrocitățile comise, mai ales de sârbi, și susținem embargoul.

Gionea și Iorgovan amândoi mi-au vorbit de absoluta necesitate ca să candidez la Președinția țării. Gionea, mai ales, a condamnat atitudinea lui Coposu față de mine. Ambii s-au oferit să mă susțină, public, dacă voi candida ca independent.

Trimit un mesaj TUNȚ, pe baza ciornei lui Sorin Mureșan.

Cu mașina, Sandu, șoferul, Sorin Belu, SPP-ul meu, și Ioana Lupea de la *Cotidianul* la Reșița. Am plecat la 4.00 seara. La un moment dat, i s-a făcut

rău Ioanei. Am oprit mașina, dar s-a ținut bine, altfel. Pe mine nu mă deranjează. Băiatul conduce foarte bine.

Dunărea arată splendidă, maiestuoasă și apus de soare fabulos.

La Hotelul Semenic, nimeni. Ne așteptaseră după-amiază. Nici la sediul PNȚCD nu răspundea nimeni. În momentul când urma să ne așezăm la cină, sosește și Sturza-Popovici cu Alecu. Au venit cu avionul la Timișoara și cu mașina de acolo.

Cină foarte plăcută, întreruptă continuu de diverși „admiratori", veniți să mă salute, au comandat special orchestrei să cânte hora bănățeană pentru mine etc. Aceeași poveste: de ce nu candidez?!

Vineri, 26 Aprilie 1996

La știri la televizor, Canalul 1, se dă și dezbaterea din Parlament, dar imaginea prezidiului e cu Năstase, nu cu mine! Evident, au scos-o din arhiva lor de filme ca să nu-mi facă mie publicitate. Așa funcționează Televiziunea noastră independentă!

Într-o coloană de mașini, întâi la Primarul Reșiței, Popa, independent, om de treabă. Apoi, la sindicate, la Frunzăverde, Camera de Comerț.

Duminică, 28 Aprilie 1996

N-am mai scris zilnic. A fost imposibil. Program supraîncărcat. Amănuntele așa cum s-au publicat în *Cotidianul*. Aici doar rememorez astăzi câteva observații generale.

Peste tot recepție foarte bună. Întâlnirile, cu alegătorii, în public, afară în piețe, cea mai reușită formă de comunicare. Ne-am dus peste tot. La Caransebeș, Oravița, Bozovici și multe alte centre mai puțin însemnate. Am folosit megafonul instalat pe o mașină. Alecu e excepțional de bine. Și vocea îl ajută, dar știe cum să vorbească publicului din stradă și din case, la ferestre.

Mese prea copioase. Interviuri. Sâmbătă, de la Dalboșeț mergem, cu mașina, la Teregova și, de-acolo, la o cabană în munți. Ajungem foarte târziu. Cabana primitivă, fără apă curentă, electricitate, odăi de baie. Latrina afară în curte. Spălatul afară, cu apă de la izvor.

Ne-au așteptat cu lăutari și masă mare, aperitiv, ciorbă și friptură de miel. Nu se mai opreau îmbiindu-ne să bem pălincă și apoi vin roșu. Regiunea e splendidă. Mi-au povestit cum aici au rezistat oamenii împotriva colectivizării, unii până în 1962. Dar toți au fost împușcați, în cele din urmă. Ultimul fiind tatăl celui care-mi relata povestea.

Au făcut un mare foc de tabără. Foarte frumos și romantic. Eu m-am retras la 1.30 dimineața. Ceilalți au stat la povești și taifas, unii până la 4.00 dimineața.

M-am sculat, odihnit, la 7.00 a.m. Ne-am oprit la Rusca și la alte comune. Dumitrașcu, Secretarul General adjunct pentru această regiune, a rămas

impresionat de felul cum am fost primit peste tot. Ca să nu mai pomenesc că a văzut și auzit că toți îmi cereau să candidez din nou la Președinție, chiar și independent.

Ne-am întors la București cu o viteză greu de egalat. Am plecat la 4.00 p.m. Și am sosit înainte de 9.00 seara.

Luni, 29 Aprilie 1996

În ședința Biroului Permanent, care a durat mai puțin de o oră.

Am vorbit cu Diaconescu și Galbeni despre modul cum se aleg candidații noștri. Galbeni zice că e necesară o implicare hotărâtoare a conducerii Partidului. Organizațiile județene - unele dintre ele - vor să decidă. Le-am explicat că în Anglia, cei care vor să candideze și au propuneri sunt verificați, întâi, de „Central Office". Odată acceptați acolo, membrii circumscripției aleg dintre aceștia. E deci o combinație, dar ultima decizie, dintre mai mulți, tot în circumscripții rezidă.

La concertul dat de Dan Grigore la Ateneu, pentru a sărbători Ziua Constituției poloneze. Luft a vorbit foarte bine în românește.

Mulți au venit să-mi vorbească la recepția ce a urmat recitalului. De ce nu candidez? Din toate părțile. Doar o doamnă care era cu Vergiliu Constantinescu, membră marcantă a Alianței Civice, s-a împotrivit.

În programul „Jocuri încrucișate" al lui Horia Alexandrescu, la Tele 7abc, cu Cornel Codiță, consilier prezidențial. Despre NATO, despre propunerea Petre Roman și despre retragerea ei după comunicatul dat de mine și Ovidiu Petrescu și reacția negativă a presei în general. Am subliniat că este absolut necesar să prezentăm o hotărâre de nestrămutat toată țara: vrem să intrăm în NATO. Atât. Să nu arătăm nici o ezitare, nici o alternativă. Altfel, dacă noi nu ținem morțiș și zicem că nu e un dezastru dacă nu intrăm, cum a declarat Tinca, sau vorbim de refacerea Pactului de la Varșovia sub o altă formă, cum zice Cioflină, atunci occidentalii nu ne vor accepta. Vor zice: Har Domnului c-am scăpat de ei!

N-am fost în formă fantastică, dar, judecând după întrebările cu duiumul ce ne-au venit prin telefon, n-a fost nici rău. Printre ele, și întrebarea: De ce nu candidez la Președinție?! Ca peste tot unde mă duc.

Marți, 30 Aprilie 1996

Conduc lucrările Camerei. Sunt foarte eficace. Terminăm Legea Drumurilor și pe cea a căilor ferate, până la 3.00 după-amiază. Urma Legea telecomunicațiilor. Nimeni din partea inițiatorului: telefonăm, în zadar, la minister. Ridic ședința, căci n-aveam ce face. Spre bucuria deputaților. Ca la școală! Să mai spună cineva că nu lucrăm în Parlament. Am lucrat prea bine și prea eficient, le-am zis.

La recepția ambasadorului Monique Frank al Olandei, la Clubul Diplomaților, Bădiceanu critică situația din Partid. La fel ca Ioan Lup, senatorul, ieri-dimineață. Adică, Diaconescu e depășit de obligațiile pe care le are. L-am apărat pe Diaconescu.

La Casa Vernescu, acum numită Casino Palace, la lansarea revistei *Nopțile Bucureștiului.* Foarte multă lume. Cristi Răuțu printre ei, căci și el colaborează la această revistă.

Miercuri, 1 Mai 1996

Dimineața la Partid, Cezar Stănescu, Președintele SAI, disperat. Nici Emil Constantinescu, nici Diaconescu, Radu Vasile etc. nu merg în campania electorală programată pentru azi după-amiază. Mă roagă pe mine Diaconescu și el: „Du-te, Domnule, ne faci un mare serviciu". Accept, cam „contre-coeur". Viceprimarul Iulian Crețu e iritat peste măsură pentru că a fost pus pe locul 27 pe lista consilierilor municipali. Mare discuție. Ne arată medalia pe care a primit-o de la Sao Paolo, din Brazilia. Acolo e stimat, dar nu aici. L-au făcut Profesor la Universitatea de acolo. El e specialist în design.

La ora 13.00 plecăm. Ajungem pe Șoseaua Mogoșoaia. Multă lume cu flori și steaguri albastru deschis, cu o cheie albă pe ele. Cam negricioși oamenii. Mulți țigani, cu siguranță.

Mă primesc cu entuziasm. Îmi umplu brațele cu flori. Cum Sorin nu era cu mine, le-am cam cărat eu până ce a venit Sandu să mi le ia. Am strâns mâini, am sărutat copii etc. Ne-am încolonat. Mașinile claxonau, cu steagurile fluturând din ferestre, bună atmosferă. Până la Biserica Princiară din Mogoșoaia. Ne-a primit preotul, am intrat, am sărutat icoana și-apoi cuvântări afară, în umbra bisericii. Totul, perfect. Sosește și Cataramă spre sfârșit. Văzându-se ignorat, ne-a lăsat baltă și n-a mai venit cu noi.

La Buftea. Pe drum ne-am oprit și la un han cu mese mari aranjate afară. Excelentă atmosferă. Le-am vorbit și lor. Ne-au servit bere, sucuri și, la cererea mea, vin. Am făcut șpriț, cu sifon. Era foarte cald.

În fine, la Chitila. Sală plină, mare. A venit și Simina Mezincescu. Apoi afară, de pe treptele Primăriei.

Peste tot, atenție deosebită la ce le spuneam. Căldură, afecțiune. La și pe lângă centrul de agrement de pe malul lacului. Foarte mulți tineri și alții la picnic, pe iarbă verde, la fotbal și la baschet. Peste tot am fost primit excepțional. M-au sărutat, mi-au oferit de mâncare și de băut etc. Peste tot am fost întrebat de ce nu candidez eu la Președinție. Peste tot i-am prezentat pe candidații Convenției la postul de Primar și pe consilieri.

Seara, masă copioasă la restaurant. Două doamne tinere, ambele foarte frumoase, nepoatele de soră ale lui Stănescu, au venit și ele. Una e soția unui stomatolog din New York, dar vor să vină permanent în România, cealaltă

vrea să intre în politică. Ar fi foarte bine. Avem nevoie de femei-deputat.

Joi, 2 Mai 1996

La Partid îl conving pe Diaconescu să-i telefoneze lui Boilă. Pe Cerghizan l-au pus pe locul 25, n-are nici o șansă așa. Am auzit conversația la telefon. Matei e de o încăpățânare crasă. A început el să-i ceară bani lui Diaconescu. Nici vorbă de a ceda în problema candidaturii lui Cerghizan. „I-am pus în vedere că el va avea toată răspunderea dacă eșuăm. Nici vorbă, Sârbu câștigă din primul tur", ne-a spus Diaconescu reacția lui Boilă.

Crețu iarăși ridică problema lui. Se pare că ar reuși să fie plasat pe locul 19, ceea ce ar fi eligibil. Trebuie să constat că Diaconescu nu luptă pentru ai noștri.

Toată ziua, apoi, la tipografie. Aranjez cu Micu Mezei să ia mașinile și să le repare. Dinu Petrovici face bună impresie într-un interviu la PRO TV.

Vineri, 3 Mai 1996

La Partid, Diaconescu îmi explică, pe larg, cum a mers ședința CDR de Luni. „De la 6.00 seara până Marți dimineața la 6.00. Douăsprezece ore, măi frate". S-au certat pe locuri în alegerile locale. Noi am cedat cel mai mult.

Macarie a venit. I-am dat 700.000 contribuție ca Tineretul să-și plătească subscripția la Organizația internațională creștin-democrată. A promis și Radu Vasile că dă o parte.

Herdan din Spania în discuție despre cum apreciază el situația din țară. „Bună, pentru Partid. Dar Emil Constantinescu nu merge. N-are șarm". „Dar cine ar avea?", zice Diaconescu. „Nu e ușor s-o spun, căci e aici. Dar Domnul Rațiu e considerat potențial câștigător. Și Dumneata".

A vorbit, apoi, de Petre Roman. Nu este luat în serios în Spania. I se spune „ciuro" (nu știum cum se scrie!), patron de bordel ar fi traducerea. În orice caz, Javier Ruperez, care va fi sigur un important ministru în Guvernul Aznar, n-are o bună impresie despre el.

Tutu Pătuceanu a sosit din Canada. El are o invenție pe care o socotește revoluționară: apa ca sursă de energie. „We are in the stone age using water the way we do, with dams, turbines etc.", zice Tutu. A fost la Mircea, la Oakland, să-i explice și să-i ceară sfatul. Mircea l-a sfătuit să meargă la Timișoara la Profesorul Anton, care e specialist în materie. Ideea lui e brevetată și are sprijin și din partea Guvernului canadian. Am stat cu el vreo două ore. L-am condus, apoi, la Băneasa.

Sâmbătă, 4 Mai 1996

M-am frământat în timpul nopții. Dacă fac mare caz de dolarii care-mi tot dispar din portofel, toți cei din jurul meu, și aici, și în Parlament, vor fi intero-

gați. Chiar dacă vinovatul mărturisește în cele din urmă, toți cei interogați vor avea un resentiment puternic față de mine. Cei din Serviciul de Protecție și Pază, în frunte cu Căpitanul Sorin Belu, vor fi cei mai afectați și, dacă vinovatul e unul dintre ei și va fi forțat să mărturisească, viața lui va fi distrusă. Cum îmi spune Elisabeth. Dacă am tăria să absorb această pierdere și să recunosc că nu există cinste, decât excepțional, în țara asta, mai bine să nu merg până la capăt. Să am, doar, grijă, în viitor, ca totul să fie încuiat; să schimb combinația la diplomatul meu etc. Ar însemna să-mi schimb obiceiul de o viață întreagă, pentru că niciodată nu mi-a plăcut să încui, să port chei asupra mea, să-mi păzesc „posesiile"; la care țin, dar nu prea mult!!

I-am telefonat lui Mircea. Tutu a fost la el să-i ceară sfatul. Mircea l-a trimis la Profesorul Anton de la Politehnica din Timișoara. Lichidele nu se pot comprima, după câte știu eu, i-am zis. „Așa-i, dar în anumite condiții se pot; foarte puțin, e adevărat, dar se pot", a fost reacția lui Mircea și mi-a dat numele omului de știință care a stabilit acest lucru. Dar a râs Mircea. „Așa e Tutu. Are idei fantastice. Acum vreo câțiva ani, era sigur că a inventat perpetuum mobile".

Doru (Tudor, fiul lui Mircea) va merge în Iulie la Cambridge, la Colegiul meu Sf. John's, pentru o mai lungă perioadă (până în Octombrie). El conferențiază, în subiectul lui, matematicile superioare, cam peste tot în lume. În spaniolă în Argentina, în portugheză la Rio, în germană în Austria și Germania și, în ultimul an, în franțuzește la Paris. Remarcabil om. Evident în vârful profesiei lui pe plan mondial.

Marți, 7 Mai 1996

Duminică, adică alaltăieri, am făcut o plimbare în Parcul Herăstrău cu Sorin Belu. Imens de multă lume. Remarcabil de frumos, flori peste tot, deși trandafirii n-au înflorit încă.

Mircea Enescu la mine. Mă avertizează că, după informațiile lui, se pregătește un complot împotriva mea la UMRL. Vor să mă debarce la viitorul Congres, care e acum fixat pentru 22-23 Iunie. Pe mine nu m-ar deranja deloc să ia altul conducerea. Am atâtea pe capul meu, încât de fapt nu pot să mă ocup de UMRL cum ar trebui. Complotiștii ar fi Ion Varlam, Predeleanu, candidatul la Primăria din Vălenii de Munte și mai nu știu cine. Eu i-aș încuraja, chiar, dacă ar avea un candidat valabil. Ion Varlam n-are calitățile necesare, oricât de ambițios ar fi el.

Ieri am condus dezbaterile Camerei la interpelări. L-am pus la punct pe Borbély Lázló, care a venit cu o interpelare pentru Primul Ministru - aceeași pe care i-o adresase deja lui Meleșcanu. Și pentru că n-a fost mulțumit, acum i-o repetă lui Văcăroiu. E o greșeală. Responsabilitatea Guvernului e solidară. Dacă un ministru de resort dă un răspuns, nu se poate face la apel Primul

Ministru. Lipsă de înțelepciune. Borbély ar fi trebuit să facă o nouă interpelare, care să includă și ce i-a cerut lui Meleșcanu, dar să fie diferită de ea.

Pentru aniversarea a cinci ani de la lansarea *Cotidianului* se vor face tricouri cu imaginea mea și cocarde de metal pentru butonieră. Textul-lozincă a fost mult dezbătut la Redacție. Din toate sugestiile alăturate am ales „rebus"-ul, adică ultima de pe listă.

S-a înecat în apele Potomac-ului Bill Colby, fostul șef CIA. Se afirmă că a fost un accident. Mă îndoiesc.

Am introdus, astăzi, o moțiune simplă, în care cer Guvernului să explice în ce măsură și-a îndeplinit angajamentele luate față de FMI. Am strâns 52 de semnături fără nici o dificultate.

Am dat un interviu gazetăriților din Cameră. De asemenea, am înregistrat un „clip" tv pentru PNȚCD. Despre NATO.

Miercuri, 8 Mai 1996

În avion spre Baia Mare. Senatorul de Satu Mare Szabó îmi zice: „Ce dezastru că nu vă înțelegeți la Cluj. Așa, va câștiga din nou Funar". Are dreptate. Ar fi trebuit să facem orice sacrificiu ca să-l înlăturăm. Matei Boilă e de o încăpățânare dezastruoasă.

Sâmbătă, 11 Mai 1996

Ultimele trei zile au fost atât de încărcate, încât mi-a fost imposibil să scriu ceva. Ajunși la Baia Mare ne-au dat un mic dejun. Conferință de Presă în fața unei adunări a Convenției, în Sala mare a Prefecturii, unde am fost în 1991 când s-au baricadat acolo greco-catolicii care scandau „De-aicia nu plecăm/ Nu plecăm acasă/ Până nu primim/ Catedrala noastră".

Candidatul nostru este actualul primar, Cristian Anghel. Se prezintă bine. Tudor Dunca, deputatul nostru, cu noi.

Cu mașina la Sighetul Marmației. Întrunire excelentă. Înapoi la Baia Mare, unde stăm noaptea. Doctorul Pușcaș insistă să mergem în Sălaj pentru ceremonia depunerii coroanelor la monumentele eroilor necunoscuți. Ne trimite o mașină. Plecăm din Baia Mare la 7.10 dimineața. Ajungem ușor la Zalău, înainte de 9.00. La sediul PNȚCD, la cimitir. Ceremonie acceptabilă. Refuz să iau cuvântul sau să reprezint Parlamentul, căci, dac-aș fi făcut-o, trebuia să-mi dea prioritate; să fiu primul la depunerea de coroane. Cuvântări, defilare, atmosferă bună. Mi-am dat seama că elevii, din diversele școli, pe mine mă reperau. A fost ceva nou pentru ei. Am vorbit cu Prefectul, Primarul, ambii PDSR-iști, cu Comandantul garnizoanei și cu alte notabilități.

Cu mașina la Șimleul Silvaniei, la Primărie. Iarăși o ceremonie foarte frumoasă în Piața cu Statuia Eroului Necunoscut din vechea Cetate. Se spune că acolo s-a plănuit asasinatul lui Mihai Viteazul.

Toate oficialitățile, în cuvântările lor, mi s-au adresat mie, în primul rând. După depunerea coroanelor, și aici au venit copii cu mici buchete de flori. Au pus multe pe monument, dar, apoi, s-a format o adevărată coadă să-mi dea mie flori. Am strâns un braț întreg. I-am sărutat pe fiecare cum îmi întindeau florile sau floarea. Eram evident emoționați și plini de autentică afecțiune, cred. Mișcător. Preoții amândoi, ortodox și greco-catolic, m-au lăudat. Peste tot cerere insistentă să candidez la Președinție.

Masă bună la Spitalul lui Pușcaș. M-am odihnit, vreo oră. Între timp, sosește și Vasile Lupu. Facem un interviu pentru campania candidatului nostru la Primărie, Dorel Oros. Om tânăr, simpatic.

La 4.00, la Casa de Cultură. Mă descurc bine. Culeg multe apaluze. Îmi cer iertare și fug. Dan, șoferul cu care a venit Micu Mezei, ne duce cu o viteză remarcabilă la Zalău, așa că am sosit la timp să începem adunarea.

Am plecat pe la 5.20. A condus Dan mașina ca la o cursă de viteză. Accelera când intra în viraj ca să facă mașina să patineze. Numai o dată am derapat, dar a recuperat repede, căci, har Domnului!, nu venea nici o mașină din direcție opusă. Am sosit la Primăria din Turda la vreo 6.40. Cred că a bătut toate recordurile.

La Turda, o ședință frumoasă la Primărie. Sala plină. Toți candidații au fost prezentați de Medrea. Am zis și eu câteva cuvinte simple. L-am lăudat pe candidatul nostru. Om tânăr, face impresie excelentă. Recepție. Au fost și Fărcaș și Vasiu de la Cluj, dar n-au venit la mine. Nu e nevoie s-o spun. La Turda sunt înconjurat de prieteni și admiratori. Poposim la Băile Sărate peste noapte. Am avut o adevărată orchestră de broaște noaptea. Mormintele arată bine. Vizităm întreprinderile lor: fabrica de pâine, biroul accesoriilor și cursele de șoareci. Sunt impresionat de ce au realizat. Vor face mult mai mult. Am să-i ajut.

La Cluj, ne oprim la UMRL. Luăm, apoi, avionul. Sosim la timp ca să mă odihnesc cam o oră. Aniversarea a cinci ani de existență a *Cotidianului* are loc la Teatrul de Operetă. A început la 6 seara. Eu am sosit pe la 6.40. Era în plină desfășurare. Foarte frumos.

Aflu că moțiunea mea va fi dezbătută Luni după-amiază, 13 Mai. Nu-i chip să fiu prezent. Îmi pare foarte rău, căci doream să rostesc o cuvântare majoră economică. Diaconescu e de acord să-l las pe Mureșan s-o prezinte. Dar nu-l găsesc nicăieri. Îl găsesc pe Alecu. El e gata s-o facă. Mă liniștesc, dar tot dezamăgit sunt. Eu trebuia să prezint moțiunea.

Am luat avionul punctual la 4.30 azi după-amiază. Acum sunt în Grand Hotel, la Roma. Am cerut o cameră dublă, dar mi-au dat „the royal suite" - un apartament enorm.

Duminică, 12 Mai 1996

Ne-am sculat la 5.45 a.m. Am coborât la 6.45. Ne-am înregistrat bagajul

cu societatea de turism pentru Florența și ne-am dus în Piața Republicii. Biserica Sfânta Maria „dei angeli e martiri" e în formă de cruce bizantină, cu toate brațele egale. Dar are două cupole, prima deschisă la vârf, ca Panteonul. Construită în 1599, în mijlocul Termelor lui Dioclețian, mi-a făcut o deosebită impresie. E și prima biserică unde ofertoriul de lumânări funcționează perfect, modern. Bagi banii în cutiuță, dar, în loc să aprinzi o lumânare de ceară, apeși pe un buton. Imediat se aprinde un mic bec în vârful unei „lumânări" albe artificiale. Toată lumea e mulțumită, îmi închipui. Inclusiv biserica, pentru că nu se mai acumulează fum.

A plouat toată ziua. Drumul e plăcut, dar nu excepțional. Panorama Florenței, de sus din Piazzale Michelangelo, unde e copia statuii lui David, însă e minunată. Vezi râul Arno, Palatul Signoriei, Cupola Brunelleschi, Catedrala, Turnul Giotto și Sinagoga. Ne-am cumpărat o umbrelă și, așa înarmați, nu ne-a mai păsat. Impresia e o adevărată îmbinare armonioasă cu totul deosebită.

Toată ziua de la un monument la altul. Nu le mai descriu, dar Academia cu sculpturile lui Michelangelo și Biserica Santa Croce trebuie menționate alături de faimoasa campanile. Biserica are mai multe morminte și plăci comemorative decât Sf. Paul din Londra. Dante Alighieri, Michelangelo, Machiavelli etc. până la Fermi, toți sau aproape toți marii fii ai Toscanei apar în această frumoasă biserică. Am observat o capelă cu mulți polonezi faimoși.

Marți, 14 Mai 1996

Sosim la Veneția-Mestre, cu trenul. Schimbăm pentru Santa Lucia. Cu vaporetto până la stația care deservește Hotelul Danielli, cel mai faimos și mai scump hotel din Veneția. Așa cel puțin eram eu informat.

Ieri, am fost la Pisa. Indiscutabil, Turnul e foarte înclinat. Se fac eforturi enorme. Ar fi mare păcat dacă n-ar reuși să-l salveze.

Dar tot complexul e extraordinar. Catedrala, baptiseria și cimitirul, pe lângă Turn. Toate sunt din marmură albă pe un gazon verde-verde. Impresia e excepțională. Pisa a fost o mare putere maritimă, până ce a cucerit-o Florența.

Înainte de plecarea noastră din Florența, azi-dimineață, Sorin Mureșan m-a informat, la telefon, că moțiunea noastră a fost, într-un sens, reușită. A avut doar 65 de voturi pentru, 86 contra și 92 de abțineri. Cifrele le dau din memorie, așa că trebuie corectate. Dar raportul, între ele, e exact. Mulți au luat cuvântul. Moțiunea a fost citită de Mircea Munteanu și prezentată, din partea PNȚCD, de Paul Alecu.

Bine. A stârnit multă ilaritate. Ceea ce vroiam eu a fost realizat. Vom avea argumente în campania electorală, chiar dacă Guvernul a știut cum să se apere, căutând să dea vina pe noi pentru ne-performanța lor.

Am vorbit și cu Diaconescu, care mi-a dat impresia că era mulțumit de rezultat.

Joi, 16 Mai 1996

Sunt în Aeroportul din Veneția. Am avut două zile remarcabile aici. Mă întorc la Roma, ca să iau avionul spre Atena astă-seară.

Am vizitat, încă o dată, San Marco. Mai bine decât înainte. Mozaicurile, pe de o parte, și marchetăria podelei sunt inegalabile, cred. Ne-am dus și sus în jurul cailor și ne-am urcat în campanile.

Ne-am dus la Lido și am mers cu vaporetto Nr. 1, de la un capăt la altul al Canalului Grande. Am luat cina la un restaurant lângă Podul Rialto, cina și micul dejun la Danielli. Remarcabilă experiență, Veneția estompată într-o ceață fină, după ce cam plouase în prima zi.

Seara târziu, la una din cafenelele din Piața San Marco Florian, unde cânta minunat o mică orchestră de români. Mai ales tangouri, șlagăre și valsuri, caracteristice tinereții mele. Au cântat și „hora stacatto", în aplauzele susținute ale celor prezenți.

Am vizitat Palatul Dogilor azi-dimineață. Sala cea mare a Consiliului cu imensul tablou al lui Jacopo Tintoretto îți lasă o impresie de neuitat. Tizian, Veronese și mulți alții, în profunzime.

În total, cinci zile la Roma, Florența, Pisa și Veneția. Unice.

Vineri, 17 Mai 1996

La aeroport la Atena, m-au așteptat ambasadorul Cristian Ionescu și atașatul militar. M-au adus la Hotelul Astir Palace - de fapt, sunt trei clădiri: Arion, Nausika și Afrodita. Camera mea e în prima.

M-am sculat de dimineață, la 6.15, ceea ce înseamnă 5.15 ora italiană. M-am pregătit pentru ședința de azi.

Am fost în Comitetul de Apărare și Securitate, Președinte Sjaastad Anders. Aici ne-a venit rândul, coraportori asupra Parteneriatului pentru Pace: bază pentru noua structură de securitate și un stimulent pentru reformă militară în Europa. A vorbit întâi Frank Cook, apoi eu. Cred că am făcut o foarte bună și pozitivă impresie.

M-am folosit și de ocazia pe care mi-a dat-o Frank să declar, categoric, că propunerea lui Petre Roman de acum o lună de la Roma nu este pozitivă României. Noi suntem pentru integrarea țării în structurile occidentale, în NATO în primul rând. Chiar dacă nu intrăm în primul eșalon, tot pentru NATO suntem și nu pentru crearea unei noi structuri de securitate. Estrella, Pastusziak și mai nu știu cine au luat cuvântul. Frank și cu mine am răspuns. PpP nu prezintă decât avantaje.

Masa cu Karsten Voigt și Contele Einsiedeln și cu soțiile lor. Einsiedeln a căzut prizonier tocmai înainte de bătălia de la Stalingrad. Fusese aviator. A fost tratat bine în prizonierat, fiind nepotul lui Bismark. A cunoscut mai mulți ofițeri români. L-a pomenit pe Generalul Mazarini, cu care juca bridge. E

membru SPD. E împotriva extinderii NATO, ca să nu stimuleze naționalismul în Rusia. Cum s-au schimbat nemții și sunt, astăzi, pentru democrație, așa se pot schimba și rușii. Nu în viitorul previzibil, i-am zis. Rușii n-au conducători cu adevărat democrați. Fără ei, o transformare nu poate avea loc. A rămas cu ideile lui, bineînțeles.

Recepție în Palatul Președinției. Președintele Stephanopoulos, Primul Ministr Dimitris și Ministrul de Externe Pangalos, neimpresionanți. Ambasadorul Cristian Ionescu a venit cu nevasta ca să mă secondeze. Recepția a fost doar pentru șefii de delegații, soții etc.

Dimitris vrea șefia Pasok, căci șansele ca Papandreu să se refacă sunt nule. Se pare că Partidul se va împărți în două.

Sâmbătă, 18 Mai 1996

Interesante condiții astăzi. Rusul Karaganov, de o aroganță extraordinară. A fost pe față împotriva extinderii NATO cu cele trei țări care au făcut parte din Imperiul rusesc 300 de ani. Iar în Ucraina, dacă se continuă concurența, Moscova va câștiga. Atât el, cât și celălalt delegat vorbesc cum s-a vorbit, îmi închipui, când Cehoslovacia a vrut să adere la Planul Marshall.

Petre Roman a vorbit bine. Și a fost apreciat.

Îmi telefonează ambasadorul nostru în SUA, Geoană. Vorbea din Texas, unde era la negocieri pentru exploatările ce urmează să fie făcute de texani în România. Mi-a cerut să intervin pe lângă Senatorul Roth (Bill) și Congresmanul Berenter (Dong) ca să ne asigurăm acordarea Clauzei NCMF în permanență, fără audieri.

La recepția dată de Georgios Romeos, Ministrul de Stat de la Externe, am vorbit cu mulți congresmeni americani. Pe lângă cei doi menționați de Geoană am vorbit cu Patricia Schroeder, Howell Heflin și Gerald Solomon. Peste tot l-am prezentat pe Ovidiu Petrescu, care era cu mine. A mers perfect. Am primit asigurări că acordarea clauzei, permanent, nu va întâmpina nici o greutate.

Am vorbit cu Winston Churchill, Sir Gerry Wiggin, Lordul Lucas, Sir Geoffrey Johnson-Smith, Michael Jopling și mai nu știu cine.

Duminică, 19 Mai 1996

Croazieră interesantă, dar ziua a început foarte bine deja în autobuzul care ne-a dus de la hotelurile noastre la vapor. Lângă mine s-a așezat polonezul Dr. Piotr Nowina-Konopka, deputat în Sejm din partea UNIA (Uniunea pentru Libertate). El e Vicepreședinte responsabil pentru relațiile externe. Onisz Kiewicz e în același partid. Trebuie să stabilim legături cu ei.

Am vizitat Insula Eghina. Din port ne-a trebuit peste o jumătate de oră să ajungem până în vârful cel mai înalt, unde s-a construit Templul zeiței (nim-

fei?) Althea, a luminii, a vieții, cu 40 de ani înainte de construirea Panteonului în Atena. Numai după aceea s-a construit Templul lui Zeus la Olympia. Stil doric pur. Statuile care ornamentau templul au fost duse cam acum 200 de ani la Muzeul din München. Tot aici a fost prima capitală a Greciei eliberate de sub turci în urma Revoluției din 1821. Ne-am oprit la Hydra. Frumoasă insulă. M-am urcat, singur, până la ruina ce nu e restaurată, în punctul cel mai înalt al insulei. A trebuit să mă cațăr, chiar și în patru labe. Coborârea a fost mai grea.

Masa pe vapor cu Dag Josten Fjaervoll, creștin-democrat din Norvegia, și cu Arni Ragnar Arnason și Jón Kristjansson, ambii din Islanda, membri ai celui mai vechi parlament din lume, Alting.

La cină, lângă turcul Cavit Kavak, bun prieten cu actualul Prim Ministru și vis-a-vis de Howell Heflin din Alabama. Nu mai candidează. Kovak mi-a promis să mobilizeze turcii lui din România în sprijinul candidaturii mele la Președinție!! I-am spus că șansele mele să candidez nu sunt mari. „Trebuie să candidezi. Dacă nu candidezi, pierzi sigur și România pierde. Dacă vei candida, poate pierzi, dar nu e sigur. Și, în orice caz, e bine pentru România".

Luni, 20 Mai 1996

Ședința plenară. Eu am redactat comunicatul pentru presă, așa că nu-l repet aici. Javier Solana a vorbit bine. M-am înscris la întrebări. Am vrut ca toată adunarea să audă că performanța României în cadrul PpP a fost excepțională. M-a ajutat, fără s-o știe, Arbator cu întrebarea lui. Cum se vor lansa invitațiile de a intra în NATO. În primul rând, celor care țin foarte mult să intre. Apoi, să îndeplinească condițiile etc. Am explicat condițiile politice „in extenso" și cele militare în trecere. Veți înțelege poziția mea. Eu sunt român. Țara care intră nu trebuie să fie doar consumatoare de securitate, ci și contribuitoare la ea pentru întreaga alianță. La acest capitol România s-a achitat foarte bine. Contează acest fapt? Răspunsul a fost o confirmare a performanței României, dar, a adăugat Solana, îndeplinirea condițiilor politice e la fel de importantă.

După ședință, ne-am întâlnit Anders Sjaastad, Pedro Camilho și Frank Cook, ca să plănuim întâlnirea noastră pentru pregătirea raportului pe care trebuie să-l facem la sesiunea viitoare, la toamnă. Vom merge în Ungaria și România spre sfârșitul lui Iunie, începutul lui Iulie anul acesta. Raportul va fi tot preliminar, pentru că va trebui să vizităm și Suedia și Finlanda și, apoi, SUA și Rusia. Aceste vizite să aibă loc după sesiunea de toamnă.

Mă bucur că toți înclină acum să propună intrarea României în NATO simultan cu a Ungariei. E un mare progres. În orice caz, România e întotdeauna menționată acum împreună cu țările de la Vișegrad. Mare progres.

Am înotat în mare după-amiază, i-am dat un interviu Doamnei Simionescu. Pentru prima dată ne-am pus de acord, toți parlamentarii români, asupra declarațiilor pe care urmează să le facem presei.

Seara le-am dat o cină Danielei și lui Petre Lițiu.

Joi, 23 Mai 1996

De când m-am întors, nici un moment liber. Declarații și contradeclarații PNL și PNȚCD. Scandalul „SAFI", Cataramă, Quintus, Diaconescu pentru și contra alegerilor decalate. Diaconescu mi-a indicat faptul că ar vrea întâi alegerile prezidențiale și apoi cele parlamentare. I-am atras atenția că astfel PDSR va fi avantajat. Iliescu va câștiga Președinția, ceea ce îi va da mare sprijin PDSR-ului.

Ieri ne-a convocat Iliescu la Cotroceni pe toți Președinții și Liderii în Parlament ai partidelor politice, să discutăm data alegerilor. Confuzie totală. Manolescu a început cerând scindarea lor. La fel, Gavra; restul, de toate opiniile. În cele din urmă, Iliescu a tras concluzia că vor avea loc între 29 Septembrie și 26 Octombrie, simultan. Diaconescu a fost acuzat că și-a schimbat poziția, pentru că declarase înainte că întâi trebuie ales Președintele și apoi Parlamentul.

Astăzi am discutat problema la Europa Liberă prin telefon cu Nestor Rateș de la Praga, împreună cu Oliviu Gherman și Nicolae Manolescu. N-a fost rău, deși nu mă simt bine. Mi s-au umflat picioarele și iarăși mi-au apărut niște bubulițe în partea de jos a picioarelor, care-mi dau mâncărime. Sunt deprimat. Har Domnului!, îl am pe Nicolae aici. I-am spus, chiar, că poate soluția pentru mine e să dau ortul popii, cum spunem noi, românii: acuma, dintr-o dată. Altfel e greu. Sunt solicitat să mă duc cam peste tot. Mi-e greu să refuz, deși trebuie să fac un efort enorm.

Vineri, 24 Mai 1996

M-am sculat devreme, pe la 6.00, ca să-mi aranjez puțin hârtiile, care iar s-au acumulat amenințător. Îi trimit un fax lui Leo O'Donovan, Președintele Georgetown University, că nu pot merge la Londra între 20 și 23 Iunie, cum sugerase el. Din păcate, nici Nicolae nu va fi acolo. Se va pierde o ocazie bună de a-i arăta Fundația noastră.

La 8.50 sosesc Peter Unwin și Serghei Cereikin, reprezentanții Organizației nonguvernamentale Transparency International. Sunt împotriva corupției. Vor ca eu să inițiez un grup parlamentar în sprijinul acțiunii și organizației lor. L-am avut pe Sorin alături, ca să ia note. Sunt de acord, în principiu. I-am confirmat că corupția, peșcheșul sunt „an ordinary feature of our society". I-am dat exemplul mamei lui Carmen, secretara mea, care trebuia operată, acum două zile. Până n-a dat o mulțime de bani tuturor celor implicați, inclusiv chirurgului, nimeni nu s-a uitat la ea! Am vorbit, evident, de marea

corupție, sus de tot, în Guvern. Avem corupție, dar n-avem corupți sau corupători. Îi știm, dar nu-i punem la stâlpul infamiei și nu-i pedepsim.

Plecăm, cei doi Sorin, Sandu și cu mine, la 9.30. Ajungem la Slatina la 11.10. Ne-am dus pe jos de la sediul Partidului, la Casa de Cultură. Am salutat oameni, am strâns mâini etc. S-au distribuit foi volante, broșura mea, *Cotidianul*. În grupul nostru, Dudu Ionescu, Dumitrașcu, Sergiu Rizescu. Destul de multă lume, deși e zi de lucru. Lumea e pe câmp, mai ales la prășit porumbul. A mers bine.

Dau un lung interviu doamnei Cenușă de la Televiziunea locală. Masă prea copioasă. Mult prea lungă. Ne sculăm înainte de friptură și plecăm, în ciuda protestelor proprietarului restaurantului, care, mi s-a spus, a oferit masa gratuit! Regretabil, dar nu se putea altfel. Eram deja în mare întârziere față de programul stabilit.

Ne oprim peste tot în sate. În fiecare loc ne aștepta un grup, mai mic sau mai mare. Prietenie, entuziasm. Le-am vorbit, scurt, foarte scurt, le-am strâns mâna, i-am îmbrățișat. I-am spus lui Sorin Mureșan să încrusteze totul, toate opririle. Am sosit la București pe Lunca Dunării de la Ianca, Corabia, Turnu-Măgurele, Alexandria, la ora 23.15.

Ne-am oprit la Sucidava, castru roman. Am văzut că și Aug. Treboniu Laurian l-a vizitat, pe lângă Vasile Pârvan, Iorga etc. Am coborât la fântâna subterană, unde am îngenuncheat ca să pot să-mi iau și eu, cu ulcica, puțină apă. E foarte rece. Obositor? Da, dar la fiecare haltă modul cum am fost primit m-a întărit. Extraordinară experiență.

Sâmbătă, 25 Mai 1996

Pornim la 10.15 și ajungem la Urziceni la 11.10, deși n-avem girofar. Suntem întâmpinați de ai noștri, localnici, plus Deputatul de Ialomița Geo Cristea. Adunare bună, dar nu excepțională.

La Focșani mergem pe jos, în alai. Lumea încântată. Mai ales în târg, unde stau de vorbă cu oamenii. Conferință de presă după-masă și cină într-o cameră separată la un club, la 3 km de Focșani. Acolo am fost cazați.

Duminică, 26 Mai 1996

Ajungem la Bârlad curând după 11.00 a.m. Remus Opriș prezent. Întrunire excelentă. Stimulat fiind, vorbesc foarte bine, îmi spun cei care mă însoțesc, mai ales Doina, care, har Domnului!, nu mă laudă ușor. Și aici mergem pe jos, să ne vadă lumea. Masă copioasă, dar n-o terminăm. Ne așteaptă lumea în Tecuci. Aici, și mai bine. Sala arhiplină.

Revenim la Focșani. La Casa de Cultură. Nu complet plină, nu toate locurile ocupate, dar lume în picioare pe margine.

Sosim, târziu, pe la 11.30 p.m., în București.

Luni, 27 Mai 1996

Diaconescu îmi cere să mă opresc și la Oltenița, unde promisese să meargă, dar nu poate, pentru i-a murit sora. Ne întâmpină Pavelescu, Președintele PNȚCD județul Călărași. Facem un tur al centrului orașului și târgului. Și aici suntem întâmpinați cu multă simpatie. Ni se dă o masă, la un restaurant privatizat. Candidatul nostru pare sigur de victorie. Mă scol eu primul de la masa care se tot întindea, cum e obiceiul românesc. Răsvan Dobrescu, Dan Grigoriu, Păunescu abia sosiseră. Mă așteptau mulți afară. În sală, multă lume. După ce ne-am așezat cu toții, aproape toate scaunele au fost ocupate, într-o sală de 400 de locuri. A mers bine. Dobrescu niciodată nu-mi place... dar...

Ajungem la Călărași cum fusese programat. Foarte mulți tineri. Cu noi, atât la Oltenița, unde s-a născut, cât și la Călărași, Prof. Alexandru Ionescu, Președintele Federației Ecologiste. A vorbit înflăcărat, în ambele orașe. Candidat aici e un fost fotbalist la Dinamo, Catană, om liniștit, practic. S-a privatizat. Are 35 de angajați. Ne-a dat o gustare după întrunire pe terasa restaurantului său.

Între Oltenița și Călărași, ne-am oprit în comuna Ciocănești, să-l vizităm pe preotul Alecu, tatăl lui Aurelian, colegul meu din Parlament. Are 84 de ani. Pare cam firav, dar e întreg la minte. Preoteasa, mică, sfrijită, simpatică.

Ne-am întors la București cu Pavelescu. Ne oprim în satul Plevna, să-l vizităm pe inspectorul școlar pe județ, Profesor de matematică. Nu l-am găsit acasă. Nevastă-sa, încântată. Apoi la Lehliu, sat numit după frații Lehliu, mari bogătași pe vremuri. Am mers vreo 300 de metri pe jos. Ne-am oprit la mai multe crâșme, cu mese afară. Plăcut, oameni primitori. „Se va duce vestea peste tot", m-a asigurat Pavelescu. De altfel, atât el, cât și tatăl lui Aurelian mi-au vorbit deschis de candidatura mea la Președinție. În termeni remarcabili.

Sâmbătă, 1 Iunie 1996

La 29 Mai, am luat parte la ședința de deschidere a simpozionului „Les journées constitutionnelles franco-roumaines" în Palatul Parlamentului. Mulți juriști francezi, prieteni mai vechi, prezenți.

Pe 30 Mai, dimineața, am deschis „Political Transformation Forum", organizat sub auspiciile Ministerului Apărării Naționale împreună cu Center for European Security Studies of the Netherlands și IRSI (Romanian Institute for International Studies). Participare interesantă: Peter Volten, T. Meleșcanu, Mircea Pașcu. Am condus dezbaterile în englezește.

Ieri, 31 Mai, la Tele 7abc înregistrare pentru „Omenia", la Clubul „Why Not", pentru Ziua copilului. Va fi transmis astăzi. Minodora, ca de obicei. Exces de zel-imprecisă. Totuși, am reușit să-i văd pe Col. Encuțescu și Seth Cropsey

de la Marshall Center, Președintele Departamentului „Democratic Defence Management". Putem să recomandăm studenți acolo, în Statele Unite.

Seara, dineu de adio pentru soții Bache, la ambasadorul Turciei. Și ei vor pleca în curând. Păcat, mi-au fost prieteni. Înainte fusesem la recepția Forum-ului. Am vorbit cu Tarașiuk, ucraineanul cu care Marcel Dinu a negociat tratatul bilateral cadru. Are o poziție absolut rigidă, negativă. Frontierele actuale trebuie recunoscute ca permanente. Insula Șerpilor a fost a lor pe vremuri!?

Dinu a fost și el la cină, la turci, cu soția. De asemenea Șandor, care m-a surprins că mă lăuda în gura mare. Eu am analizat situația corect în 1990. Acum, după șase ani, Iliescu spune același lucru. Ceea ce înseamnă că poporul român a pierdut șase ani. Va exprima aceasta în public.

La 30 Mai am fost la cina oficială în onoarea Președintelui Uruguay-ului, la Cotroceni, după ce l-am primit, dimineața, împreună cu Oliviu Gherman și Dan Marțian, în numele Parlamentului, la Senat.

Am stat de vorbă cu Tărăcilă despre posibilitatea de colaborare cu PDSR după alegeri. Urmează să ne mai vedem.

I-am mulțumit lui Drăgulin Manea, dar încă n-am confirmarea că a promovat recursul în anulare al sentinței judecătorești prin care imobilul în care locuiesc este atribuit unui domn Mitilineni. Tot la 30 Mai am fost la o recepție de Ziua Croației. Inovație: ambasadorul ne-a făcut pe toți să semnăm într-o condică, provocând o imensă coadă. Metode croate, i-am spus lui Boyer, ambasadorul Franței.

La cina de aseară, am luat și eu cuvântul, după gazdă și după Andrew Bache, în numele românilor și al României, am îndrăznit s-o spun. Am fost în formă. Dinu și Șandor, plini de complimente și mulțumiri.

Sunt foarte îngrijorat de victoria Likud în alegerile din Israel.

Enescu, Grabowski, Teodorescu aici, azi-dimineață. Să pregătim Congresul UMRL. Problema se pune. Vrem să-i dăm o mare amploare, să fie un fel de trambulină pentru mine sau nu? Grabowski e pentru. Eu cred că nu e bine. De altfel, depinde de rezultatul alegerilor locale. Dacă sunt proaste pentru noi, atunci ar fi bine să încercăm lansarea mea. Suntem cu toții cam nemulțumiți de performanța lui Chirovici ca redactor-șef al *Românului Liber.*

După-masă, înapoi la Forumul „Political Transformation". Au vorbit Boris Tarasynk, Marcel Dinu, Wim Van Eckelen și Irena Bolohorska din Slovacia. Elvețianul Curt Gasteyger, foarte bine ca moderator.

Seara, la recepția dată de Institutul pentru Studiul Totalitarismului. Au venit cu întârziere de la Snagov, unde și-au ținut ședințele. După cuvântarea lui Radu Ciuceanu, au mai vorbit doi. Am luat și eu cuvântul să-i felicit pentru ceea ce au realizat în acești trei ani de la înființare. Ciuceanu m-a dus apoi pe balcon să-mi spună că e pentru mine, că i-a vorbit în sensul ăsta lui Diaconescu, că PNȚCD a promovat prea mulți foști comuniști la conducere

și că-și pierde identitatea.

Probabil știe că totul este ascultat în clădire. De aceea m-a dus pe balcon.

Duminică, 2 Iunie 1996

Curând după 9.00 dimineața mă duc la secția de votare. Interviuri etc. Aproape imediat după aceea, vine Iliescu cu suita lui. Îmi strânge mâna, vorbim puțin, ceilalți cetățeni trec pe lângă noi și un domn, mai bătrân, îl angajează în discuție. S-a lansat într-o lungă pledoarie pentru guvernarea actuală, care a reușit să dea rezultate favorabile. Balanța comercială ne este defavorabilă doar pentru că importăm tehnologie modernă pentru industria noastră - ceea ce nu s-a mai făcut de patru ani. Bătrânul îl imploră, cu buzele tremurânde, să nu ne dea pe mâna rușilor. Altă perorație. Rușii, ca indivizi, sunt oameni de treabă. Doar politica lor e expansionistă. A condamnat Pactul Ribbentrop-Molotov etc.

A venit Președinta Secției de Votare să ne invite la vot. Iliescu: „Mergem împreună", adresându-mi-se mie, dar și bătrânului. „Iertați-mă, domnule Președinte, dar eu stau la coadă", i-am zis râzând. N-a avut ce face. A rămas și el. Ne-am despărțit în două coloane. După un timp, iarăși am ajuns cam la aceeași distanță de sala de vot. „Ne facem datoria de cetățeni, Dumneavoastră pe stânga, eu pe dreapta", i-am spus, căci așa eram încolonați. Mică tăcere. Apoi, râzând, a zis: „Eu sunt cam la centru, uite!", căci se mutase aproape de coridorul ce despărțea cele două coloane, prin care ieșeau cei care votaseră deja.

Mi-a venit mie rândul. Am votat. La ieșire Iliescu era, acum, cam în fruntea coloanei lui. I-am strâns mâna.

Luni, 3 Iunie 1996

Presa a scris, dar, cu excepția *Cotidianului*, s-a referit la faptul că Iliescu a stat 45 de minute la coadă. Nu că a făcut-o datorită refuzului meu de a merge la urne împreună cu el și cu bătrânelul căruia îi explica beneficiile guvernării lui.

Funar câștigă la Cluj. E un fel de Yo-Yo, dar continuă să aibă o majoritate absolută. Radu Sârbu e mult în urma lui. Să vedem acum dacă Diaconescu se ține de cuvânt și-l sancționează pe Boilă. Trebuie să-l suspende împreună cu întregul Birou Județean.

Rezultatele sunt proaste cam peste tot. Dar nu dezastruoase. La Iași, PAC a câștigat Primăria. Dar la Brăila, Brașov, a câștigat PSM. Turul următor va fi decis în vot direct, toți candidații concurând din nou, pentru că numărul votanților n-a întrunit minimumul necesar.

L-am văzut pe Emil Constantinescu pe culoarele Camerei. Era cu Deputatul de Pitești Rizescu. Le-am spus, fără înconjur: E un dezastru că am permis realegerea lui Funar la Cluj. Ne împușcăm în picior. Nu trebuia să acceptăm

candidatul lui Boilă, care e un idiot. M-a surprins și pe mine că mi-a scăpat cuvântul „idiot". Dar am spus-o foarte calm. Emil Constantinescu arăta îngrijorat.

La Biroul Permanent al Camerei am câștigat aprobare pentru apelul pe care urmează să-l trimitem, în numele Parlamentului, tuturor parlamentelor celor 16 membri deplini ai NATO. Referindu-ne la performanța noastră, le cerem să ne sprijine în dorința și determinarea noastră de a intra în NATO „cât mai curând posibil".

Am condus dezbaterile Camerei. Foarte mulți absenți. Imposibil să întrunim cvorumul.

Marți, 4 Iunie 1996

Am lucrat textul Apelului către cele 16 parlamente, la Hotărârea Parlamentului nostru și la cuvântarea mea. M-am referit la trecutul nostru și la faptul că din Occident ne-au venit doar lucruri bune.

Miercuri, 5 Iunie 1996

Sosesc la Cameră în timp ce „evangheliștii" erau la rugăciune în biroul meu. Când termină, Matei Boilă vine la mine. „ Ai făcut un dezastru la Cluj", i-am zis. Ca de obicei, a argumentat, excitat, că nu se putea altfel etc. Absurd. Diaconescu e de acord să îl sancționeze. Pierderea noastră e enormă. Dacă-l înfrângeam pe Funar, PUNR ar fi dispărut. Cu Cerghizan câștigam cu siguranță.

După pauză, la ședința Camerelor reunite s-au luat în discuție Apelul și Hotărârea Parlamentului în ceea ce privește intrarea noastră în NATO. Ședința, condusă de Oliviu Gherman asistat de Adrian Năstase, se desfășoară foarte interesant. Vorbesc și eu, fără a mă mai referi la beneficiile orientării noastre spre Occident în trecut. Am renunțat la această parte ca să nu-i provoc pe cei care spun că și din Răsărit am avut beneficii, ceea ce ar fi putut să ducă la o sciziune de opinie. M-a bucurat mult intervenția lui Adrian Păunescu. A ridicat anumite obiecțiuni, vroia acțiunile de integrare în NATO precis definite etc. Și Petre Roman a avut câteva amendamente. Aproape toate acceptabile pentru mine. Discuția a luat proporții. Gherman le-a dat cuvântul tuturor doritorilor și, apoi, a sugerat instituirea unei comisii de redactare a celor două texte. Păunescu, Roman și eu ne-am retras în biroul meu, unde am lucrat timp de aproape două ore. Am scos un text nu perfect, dar bun. Îndată după deschiderea dezbaterilor, la 3.20 p.m., s-au pus textele în discuție. Au vorbit Cunescu, Șomâncu, Danielescu, Dobrescu. Am respins obiecțiile și amendamentele propuse. A venit și Păunescu la tribună. Foarte eficace, a reafirmat susținerea textelor așa cum au fost amendate, în numele PSM. Când Solcanu a pus pe rând toate amendamentele, Camera le-a respins pe toate. Voturi pentru au fost între trei și maximum șapte. Votul final. Textele au fost adoptate. Sunt încântat.

Seara la Cotroceni. Dineu în onoarea Președintelui Uzbekistanului. Primesc multe felicitări. „Când îmi dați banii?", îl întreb pe Tărăcilă. „N-avem de unde. Trebuie să-i introduc în buget. Mai bine să ne faceți o donație. Pentru Academia de Poliție". „Domnule Ministru, eu nu sunt împotriva unei donații. Dați-mi banii întâi. Facem un «gentlemen's agreement» și vă voi da o parte din ei. Dar trebuie să mi-i dați și să arătați astfel că justiția funcționează. Eu mă voi ține de cuvânt".

La masă cu un uzbek, Tinca lângă mine, Suianu, Negrițoiu și Ministrul Transporturilor. El era singurul care vorbea cu uzbekul în rusește. Ceilalți nu știu limba, deși toți au învățat-o, cel puțin opt ani, la școală!!

Am vorbit de toate. Mai ales de nevoia de a avea un guvern de coaliție. I-am provocat. Care e diferența dintre socialismul PDSR și cel al USD - Alianța între PD (FSN) și PSDR? De asemenea, ca să-i fac pe toți să se ridice împotriva mea, le-am spus: Care e platforma politică a PUNR? După o tăcere jenantă, Suian mi-a răspuns, râzând: „Nu cerceta aceste legi...".

Toți vorbim de privatizare, de democrație, de tranziție, care e foarte dificilă, ne spune Iliescu în special. Care e conținutul acestor moțiuni. Nici una nu e corect înțeleasă. Sau, dacă e înțeleasă, nu e aplicată.

Joi, 6 Iunie 1996

M-am trezit la 4.00 dimineața. E încă întuneric. Astăzi împlinesc 79 de ani. „Tăicuțu a murit la 64 de ani. Moșu, la 76. Străbunicul Ștefan, la 82, mi se pare. Iar tata, la 86. Pot să mă includ și eu între membrii familiei care au ajuns la o vârstă venerabilă. Mierla din copacul vecinului îmi încântă urechile cu repertoriul ei zilnic. Am mai moțăit puțin după aceea, ca să fiu sculat înainte de 7.00, când au sosit cei de la Turda cu Mercedesul meu alb. L-au pus la punct, e de nerecunoscut. Micu Mezei, cu cei care mi-au reparat mașina și cu Sorin Bichiș, candidatul nostru la Primărie. Bem o sticlă de șampanie. Îi promit lui Bichiș, care e pe poziția a patra, să vorbesc cu Petre Roman ca să obțină sprijinul candidatului USD în turul doi. Pe locurile doi și trei sunt candidații PDSR și PUNR. Cu sprijinul USD, Bichiș câștigă, căci poate conta și pe sprijinul candidatului UDMR, care e pe locul cinci.

Îi dau voie lui Micu Mezei să mai ia o mașină din ce a rămas de la Retrans.

Ziarele îmi sunt favorabile. Laudă și toate aprobă Apelul pe care Parlamentul nostru îl va adresa parlamentelor celor 16.

Ședința se ridică pe la 11.30. Îi invit pe toți la o cupă de șampanie. Nu i-am numărat, dar vin foarte mulți. Diaconescu rostește câteva cuvinte. Mai important e că atmosfera-mi este favorabilă. Sosesc acasă așa ca să mă pot întinde câteva minute înainte ca oaspeții să sosească pentru recepție. Valentin Păunescu

îmi aduce o jerbă superbă. Vin ambasadorii Greciei, Israelului, Rusiei, Poloniei, Suediei și Norvegiei. Ultimii doi cu soțiile lor. Mulți gazetari. Roșca Stănescu mă informează că mă va susține la Președinție. Atmosferă excelentă.

Fac o baie rece și schimb totul de pe mine. Ajung la redacție pe la 5.45. Ne-am adunat cu toții. Am sărutat toate doamnele și domnișoarele. Le-am spus câteva cuvinte. Am stat aproape o oră, căci nu-mi venea mașina cu Elisabeth să mă ducă la sediul „Omenia". Și aici multă lume, iranienii și arabii Minodorei. De asemenea, israelieni și chinezi. Toți sunt foarte generoși. Minodora le oferă o platformă. Ei fac bune afaceri în România.

Le vorbesc despre modul cum am fost contactat la începutul anului 1989 de grupul Comandor Radu Nicolae, pe care l-a revendicat, apoi, Generalul Militaru. Am dat interviuri etc. Frânți de oboseală, ne-am dus la culcare după puțină mâncare, pe la 10.30 p.m.

Așa zi de naștere zic și eu!

Vineri, 7 Iunie 1996

Trimit jerba de flori de la Păunescu acasă la Diaconescu - cu o mică notă: „E prea frumoasă pentru mine". Până acum nu mi-a dat nici un semn de viață. E deja 8 seara și eu i-am trimis-o înainte de prânz.

Petre Roman îmi promite, la telefon, să-l susțină pe Bichiș la Turda. „Așa ne-am înțeles. Peste tot". Se referea la înțelegerea să ne susținem, reciproc, CDR-USD, pe cel mai bine plasat.

Am început să le mulțumesc celor care m-au felicitat și mi-au trimis cadouri. Printre ei, și Tinca, Adrian Severin, Ion Iliescu, Tărăcilă, Văcăroiu și foarte mulți alții.

M-am bucurat mult să-i aud la telefon pe Indrei și pe Nicolae. Ioana și Alexandru mi-au trimis un fax.

Joi, 13 Iunie 1996

Alaltăieri la Mediaș și Sibiu. Ieri la Turda și Craiova. Peste tot am fost foarte bine primit.

Efortul fizic a fost extrem de mare, Marți spre Miercuri am dormit doar patru ore și jumătate la Hotelul de la Băile Sărate din Turda. Acolo mi-a adus documentele din familia noastră tânărul care trebuia să le distrugă când a plecat Radu în străinătate. Au fost, pur și simplu, abandonate în casa noastră. Printre mostrele pe care mi le-a adus era și desemnarea lui Tata, cu fotografie, ca delegat al județului Turda la Adunarea de la Alba-Iulia din 1 Decembrie 1918. Mi-a cerut 35 de milioane de lei. „Ar trebui să le oferi unui muzeu, nu să le vinzi", i-am spus. A rămas să mă gândesc și să-i fac o ofertă.

Mormintele arată bine, flori peste tot. Am coborât din mașină în fața

Catedralei ortodoxe, am intrat în ea împreună cu candidatul nostru la Primărie. Pe jos până la teatru. Multă lume prietenoasă. Sala plină cu elevii absolvenți de licee, școli profesionale etc. Bembea le-a vorbit, a împărțit diplome premiaților. Eu le-am dat trei cărți fiecăruia dintre ei: *Corespondența primită de Ioan și Emilia Rațiu,* vol. I., *Mișcarea Memorandistă* și *Clive și Ana*. Le-am vorbit și eu puțin, mai ales despre răspunderea civică.

Am sosit exact la 5.30 p.m. la sediul PNȚCD, cum fusese convenit. Aflăm că adunarea s-a decalat, de la 6.00 la 8.00 seara. Am făcut un tur al parcului și prin oraș, să văd casele frumoase boierești de care-mi aduceam aminte. Am căutat, dar n-am găsit clădirea sau clădirile Școlii de ofițeri de rezervă de artilerie, unde am stat un an întreg, 1938-39.

Adunare enormă în aer liber. Le-am vorbit de pe treptele Teatrului Național: Președintele Stănescu, Președintele Convenției, un liberal CD, candidatul Nicolae Mănescu tot de-al lui Cerveni, Varujan Vosgonian și eu. A mers foarte bine.

Am luat cina la restaurantul unuia dintre liderii PNȚCD. Am văzut confruntarea Ilie Năstase-Ciorbea. Patetic. Primul, incult, al doilea, tipic procuror. Nu-l lăsa pe Năstase deloc să vorbească. Vorbeau aproape tot timpul amândoi. Insulte cu nemiluita. Habar n-au ce înseamnă o discuție democratică. Atât Andronic, cât și al doilea moderator, incapabili să-i stăpânească.

Am plecat după miezul nopții și am ajuns la 3.30 a.m. azi-dimineață la București.

Mircea Druc vine la mine acasă. Trebuie să ne pregătim de alegeri. Partidul Național al Reîntregirii îmi propune să preiau Președinția lor și să candidez la Președinția României. Au 20 de organizații județene. Sunt circa 20.000 de tineri basarabeni și bucovineni nou-veniți în România și aproximativ 1.000.000 de cetățeni români proveniți din ținuturile cedate URSS. Ăștia vor vota cu ei. Generalul Nicolae Militaru vrea să aibă sprijinul lor. Petre Roman le-a cerut să susțină candidatura lui la Președinție, Senatorul Coja, candidatul PUNR la Președinție, la fel. Ei mă vor pe mine.

I-am explicat de ce e imposibil să accept. Dar, dacă Partidul nostru e de acord să candidez, atunci ei pot să declare că eu sunt candidatul lor. Și-a reformulat propunerea. Să se facă o alianță cu CDR. El e sigur că am avea mai multe voturi decât Emil Constantinescu dacă aș candida în numele PNR. Și numele e bun, căci reamintește de Partidul Național Român din Transilvania de până în 1926. PNR să candideze pe liste separate la Parlament, dar să mă aibă pe mine candidat la Președinție, cu înțelegerea ca cel mai bine situat să fie susținut în turul doi, susține el. Dar ce se întâmplă dacă, în felul acesta, îi deschidem drumul lui Petre Roman? „Românii nu-l vor alege pe Roman. Pentru că e evreu, în primul rând". Nu cred că poate fi un argument.

Prin poștă îmi vine fluturașul care anunță că „țiganul Dan Andersen, din

Los Angeles, va candida independent la Președinția României. Ion Iliescu și gașca lui vor fi arestați, judecați și executați. Toți membrii PNȚCD vor fi și ei arestați". Mare e grădina lui Dumnezeu!

Vineri, 14 Iunie 1996

La sediul Partidului rămânem singuri, Diaconescu și cu mine, câteva minute. Îi spun amănunțit cum s-a petrecut întrevederea mea cu Druc. Interesantă reacția lui. „Druc își imaginа că are un mare sprijin popular. Câte voturi a avut? 100.000?". Pericolul e ca Emil Constantinescu să nici nu intre în turul doi. Să ne trezim cu Iliescu și Roman, a fost reacția mea. „Uite ce, măi frate! Ar trebui să facem un sondaj. Să aflăm ce sprijin are fiecare partid în cadrul Convenției. Pe urmă, pe cine preferă candidat la Președinție cei care votează CDR? Pe cine ar vota țara din o listă cu candidați?", a fost reacția lui Diaconescu. Și a adăugat: „Să propună asta Cerveni sau altcineva. Ar fi greu s-o fac eu. În felul ăsta, mi-a indicat Diaconescu, l-am putea schimba pe Constantinescu".

Opriș a venit cu amănuntele interviului dat de Manolescu, potrivit căruia CDR s-a despărțit de spiritul lui Corneliu Coposu. „Așa e, zice Diaconescu, când e ceva bun e moștenirea lui Coposu. Când e rău, e vina lui Diaconescu. Ca și cum n-aș fi fost eu cel care m-am ocupat de toate în ultimii doi ani. Coposu era absent mai tot timpul". Ceea ce e adevărat. Dar nu poate fi vorba de o „alianță cu PD (FSN)". Ne vom susține, reciproc, împotriva PDSR. Dar unde finala e între PD și CDR, nu poate fi vorba de o alianță.

S-a comentat apoi declarația lui Emil Constantinescu că e dispus să participe la o confruntare cu alte personalități pentru desemnarea unui candidat unic al Opoziției. I-am atras atenția lui Diaconescu și asupra „Declarației PNȚCD din 16 Mai" pe care a dat-o Petrina și care acum a fost aspru criticată de Chebeleu. Pe bună dreptate. Am ridicat problema pentru a stabili cine poate să vorbească în numele Partidului în problemele de politică externă. Pe lângă Petrina, sunt Iftene Pop, Dunca și Dudu Ionescu. Toți se îmbulzesc.

Ședință de pregătire a Congresului UMRL: Mircea Enescu, Bogdan Grabowski, Ion Varlam, Oprișescu (Staicu), Doina și eu. Foarte pozitivă. Decidem pe cine să invităm. Am acceptat oferta lui Petrovici de a organiza masa și am decis asupra programului. Trebuie să fac o cuvântare de fond, ca adevărat lider al Opoziției, susțin ei. Vom invita mulți ambasadori, pe parlamentarii Opoziției, dar nu pe cei din PD (FSN), și personalități ale vieții civile.

Sâmbătă, 15 Iunie 1996

Vine Doina neanunțată, pe la 11.00 a.m. Mă anunță că se duce la întrunirea „Hubert Humphries' fellows", care are loc la Budapesta.

I-am pus în vedere că e un fel de „relinquishing of duty" dacă pleacă în aceste momente critice. E vorba de revenirea *Actualității* la tipografia noastră și de pregătirea Congresului UMRL. Ar fi nevoie de ea aici.

M-am dus cu Elisabeth la recepția dată de „Bates Centrade Saatchi & Saatchi" la Palatul Mogoșoaia. Nicolae Florescu și cu fratele său sunt șefii acestei filiale, înființată acum cinci ani în România. Seară elegantă, clădirile frumos luminate, mâncarea bună, lumea elegantă, mai ales tinerele. Mi-a făcut mare plăcere să-l cunosc pe Andrei Codrescu, venit special din SUA să facă un film aici; să-l revăd pe Radu Florescu, tatăl băieților Florescu; pe Cornelia Bodea, care a funcționat mult la Boston. „Pe mâna cui a încăput Partidul!? Nu mai sunt ardeleni la conducere, mi-a zis Cornelia. Dumneata ar fi trebuit să fii acolo. Cum mergem, acum, cu «Țapu», n-avem nici o șanșă", mi-am zis. „E opera a trei ardeleni, am reacționat. Îți vorbesc în calitatea Dumitale de istoric. Corneliu Coposu a făcut-o împreună cu Ana Blandiana și Doina Cornea". Am discutat problema pe îndelete. Mă întreb cât a reținut, căci note nu și-a luat. Dar i-am spus că mi-am notat principalele evenimente în jurnalul meu de zi.

Victor Marian îmi spune, la telefon, că la alegerile pentru Viceprimarii în Cluj-Napoca, au ieșit Dejeu de la Mișcarea Ecologistă și Ruja de la PUNR.

Duminică, 16 Iunie 1996

La 10.00 a.m., la vot. Nu era nici o coadă. Am intrat direct în sala de vot și am declarat presei că sunt sigur de victoria candidatului nostru, Victor Ciorbea.

După-masă, la sediu, de serviciu. Nimic deosebit.

Luni, 17 Iunie 1996

E clar că am câștigat la București. La Partid, multă agitație, felicitări, rapoarte din toate părțile țării. Ciorbea e încântat, bineînțeles. La sectorul 1 a ieșit George Pădure, ca independent. Cu el am făcut un program la Televiziune, regizat de Tatulici. I-am telefonat să-l felicit și să-l invit să ia masa cu Ciorbea la mine acasă. Fixăm Vineri, 21 Iunie, la prânz.

La 10.00 mergem cu toții la Tribunal să înscriem Partidul. Confuzie. Intrăm în sala de ședință, cu gazetari, aparate de televiziune. Se fotografiază, judecătorul cere liniște. Procesul care era în judecată continuă. Câteva minute mai târziu intră Ciorbea. Lumea aplaudă. Judecătorul suspendă ședința pentru o jumătate de oră. În răstimp, vine și Emil Constantinescu. Procurorul, o doamnă, nu știu cum o cheamă, vine să ne explice că n-am îndeplinit toate formalitățile cerute de noua Lege a partidelor. Intrăm în ședință. Procurorul își dezvoltă argumentarea și cere amânarea înscrierii pentru ca partea (adică PNȚCD) să prezinte toate documentele necesare. Răsvan Dobrescu argumentează bine că nu poate fi vorba de prezentarea actului de constituire. Partidul s-a înființat în 1869, s-a unit cu cel țărănesc în 1926; n-a încetat niciodată să existe; s-a înscris în 1987 în Uniunea Creștin Democrată. Deci, toate obiecțiile Procurorului sunt de natură formală. Și s-a angajat ca, în ter-

men de șapte zile, să satisfacă toate obiecțiile Procurorului. Cu toate aceste angajamente, Președintele nu a acceptat să intre în fond, pentru că Dobrescu a fost Dobrescu. În loc să-și ia angajamentul să obțină el dosarul când s-a reînscris partidul imediat după Revoluție, a cerut instanței s-o facă. Surprins, Președintele a amânat dezbaterea.

Aflu că am pierdut Primăria la Turda. Sunt într-adevăr supărat. Nu se poate avea încredere în nimeni în țara asta. Am vorbit cu Petre Roman, personal. Mi-a promis că le va da instrucțiuni susținătorilor USD să voteze pentru noi. Dacă făceau aceasta, câștigam cu ușurință chiar dacă toți ceilalți s-ar fi coalizat. Așa a câștigat reprezentantul PDSR! Mare păcat.

Elțîn va intra în al doilea tur cu Ziuganov. Dacă obține sprijinul lui Lebed, probabil că va câștiga un nou mandat. Dar Lebed e un mare naționalist, care vrea refacerea Imperiului Moscovit. În orice caz, el nu ne este favorabil nouă, românilor. El a fost comandatul Armatei a 14-a din Tiraspol.

A venit Părintele Justinian Stoica de la Schitul Sf. Ioan „Prodromos" de la Muntele Athos. Mi-a cerut să-i ajut să obțină un Land Rover din Anglia „de urgență". Ei nu puteau obține livrarea înainte de Octombrie. Am dat telefoane peste tot și le-am obținut o livrare la mijlocul lui Iulie. Sper că firma din Anglia se va ține de cuvânt. Atât Indrei, cât și Nicolae sunt gata să ajute.

Miercuri, 19 Iunie 1996

Măgureanu a reușit să fie audiat în Parlament de Camerele reunite. Mare șmecher. Văcaru a făcut un raport din care a reieșit că SRI e perfect. Ionescu-Galbeni a corectat puțin imaginea. Victorios, însă, a fost Măgureanu.

Joi, 20 Iunie 1996

Instalarea lui Ciorbea Primar General al Capitalei. Emil Constantinescu s-a prezentat peste tot ca marele lider. Ceremonia anevoioasă, la Teatrul Copiilor, sala pe jumătate goală. Totuși, nu lipsită de oarecare demnitate ceremonia. Ciorbea s-a comportat modest, decent. Mi-a plăcut.

Lucrăm la lansarea invitațiilor pentru Congresul UMRL.

Seara, cina cu olandezul care conduce Centrul de Studii Strategice din Groningen. El are de oferit burse de un an de zile în Olanda. Limba engleză sau germană e obligatorie.

Vineri, 21 Iunie 1996

Obosit. Reușesc totuși să corectez programul pregătit de Varlam, împreună cu Mihăilescu și Doina. La 9.45 am fost cu Mihăilescu la sediul Partidului. Lazar Bondor, cu care Diaconescu a fost în închisoare, i-a explicat cum stau lucrurile la Cluj. Diaconescu a ascultat. Pe Mihăilescu nu l-a primit decât după ce s-a întors de la Notarul Public, unde s-a dus cu Răsvan Dobrescu.

Deci, pe la 13.30. Dar a fost explicit Mihăilescu. N-a acceptat sugestia că nu trebuie să facem nici o schimbare înainte de alegeri. A cerut suspendarea conducerii PNȚCD Cluj. „Pentru insubordonare", cum i-am spus eu faptului că Matei a ignorat instrucțiunile scrise de a-l trece pe Cerghizan într-o poziție eligibilă ca și Consilier municipal. Rămâne ca decizia să fie luată săptămâna viitoare la BCCC.

Cina la Timo și Erni Koponen, ambasadorul Finlandei. În onoarea Dr. Lea Hyvärinen. Pe ea o interesează problema socială a nevăzătorilor sau parțial nevăzătorilor. Am stabilit, imediat, o relație excelentă, când am stat de vorbă după cină. Și pe noi ne interesează problema. Se va întoarce în România, la 12-13 Septembrie, când va vizita și Școala de Ambliopi, pe care am înzestrat-o noi.

Sâmbătă, 22 Iunie 1996

Congresul UMRL. A mers excepțional de bine. Peste 200 de delegați. Am început cu o rugăciune, rostită de Păr. Mehedinți, din Germania. O scurtă alocuțiune de deschidere din partea mea. Am descris înființarea UMRL la Geneva. I-am pomenit pe Oni Brătianu și pe Prof. Mandulea, recte Aurelian Ionașcu, care ne-a trimis mesaje de susținere și cum românii au venit din toate părțile. Ion Datcu, ambasadorul României la Berna în 1984, mi-a confirmat, acum, că Ceaușescu i-a dat ordin să împiedice Congresul. Mi-a povestit cum a plasat o mașină de-a ambasadei în fața Universității, unde ne întâlneam, cum ne-a fotografiat pe toți etc. Am citit mesajele, începând cu cel de la Diaconescu, și am dat cuvântul ambasadorilor prezenți – Gunnar Lindeman (Norvegia), Fran Cukaj (Albania), Felix Tovar Zambrano (Columbia) și Gustavo Garaicoechea (Venezuela) și reprezentanților Moldovei, Ungariei și Franței. Am citit și mesajele ambasadorului Spaniei, Antonio Ortiz, și Ali Khan al Pakistanului.

Au urmat cuvântările personalităților venite: Emil Tocaci (PNL), Ioan Lup (PNȚCD), Ticu Dumitrescu (AFDPR), Otto Weber (PER), Niculae Cerveni (PNL-CD), Paul Șefănescu (UDC), Gh. Ceaușescu (Alianța Civică), Ioan Boer (PUD), Liliana Popescu (Solidaritatea Universitară), Nicolae Halipa (Pro Basarabia), Popescu-Necșești, Constantin Bălăceanu-Stolnici. A apărut și Emil Constantinescu. L-am interpelat. A vorbit bine, dar mare vâlvă n-a făcut. A vorbit și George Calalb din partea Convenției Medicilor Democrați.

Am vorbit, apoi, eu. Nu prea lung, pentru că luaseră deja mult timp intervențiile și mesajele personalităților. Să nu uit. Ion Puiu, căruia i-am dat cuvântul cam la sfârșit, a căutat să „înflăcăreze" audiența. Nu mai merge... Dar n-a vorbit rău. Eu le-am vorbit de obiectivul nostru: „Libertate și Democrație în România". Le-am relatat declarațiile lui Lebed la seminarul OSCE de la Moscova de săptămâna trecută. Deci, cu el la conducerea Rusiei, cu ideile lui imperialiste și organizarea păcii și securității, prin refacerea, sub o

nouă formă, a blocului comunist dinainte de Gorbaciov, libertatea și independența noastră vor fi din nou amenințate. Deci, trebuie să intrăm în NATO. Dar n-o putem face dacă n-avem democrație. De aceea, trebuie să câștigăm alegerile; să formăm un guvern autentic democrat care să dea încredere Occidentului.

Duminică, 23 Iunie 1996

După depunerea mandatului, ieri după-amiază, Predeleanu a condus Congresul. S-au depus candidaturile. Fiecare s-a prezentat de la tribună. S-a propus mărirea comitetului ca să avem nu cinci din străinătate și cinci plus Președintele din România, ci zece plus Președintele. Dezbatere frumos argumentată. S-a votat menținerea formulei actuale, de dragul operativității.

Azi am început la 9.40, căci îi mai așteptam pe cei din Vălenii de Munte să sosească. S-a trecut la vot. Mare forfoteală în jurul mesei prezidențiale de unde distribuiam buletinele. Am fost reales cu 1648 de voturi din cele 1658 valabile.

Atât ieri, dar mai ales astăzi, au vorbit mai mulți de serviciile pe care le-am adus țării. Rând pe rând, au sugerat ca UMRL să propună candidatura mea la Președinție. În cele din urmă, am luat cuvântul și le-am explicat că nu pot să accept atâta timp cât Partidul meu nu mă susține.

Am terminat la ora 15.20. M-am odihnit puțin și la 5.45 am ajuns la Antena 1. Ministrul Apărării Tinca și Cristoiu erau deja acolo. Interviul a durat o oră și jumătate. Am discutat intrarea în NATO și care sunt alternativele dacă nu intrăm în primul eșalon. Nu e o tragedie, sunt alte forme de securitate, au spus ei în diferite feluri. Nu avem alternativă dacă vrem asigurarea securității noastre, am spus eu. Chiar dacă nu intrăm, să continuăm în hotărârea noastră și să activăm în continuare, chiar mai ritos, să activăm în cadrul Parteneriatului pentru Pace. M-am folosit de ocazie ca să-i condamn pe toți cei care vorbesc de alternative. Cioflină, el, Tinca, Petre Roman etc., toți au greșit propunând alternative. Asta le va da scuze occidentalilor să nu ne includă în rândul celor ce vor fi invitați să intre; invitațiile vor fi lansate până la sfârșitul anului acesta.

Luni, 24 Iunie 1996

Mă duc și eu la Conferința de Presă a Partidului, la Restaurantul Premiera. Diaconescu minimalizează eșecul nostru la Iași, Brașov. Marea victorie, la aceste alegeri locale, a fost a lui Petre Roman. A obținut aproape același număr de voturi, pe țară, cât am obținut noi, CDR. E ridicol! Petre Roman care a fost gealatul lui Iliescu în primul guvern după Revoluție. Și care a făcut greșeli imense cu reforma economică. Nu el a câștigat. Noi am pierdut, pentru că el pune toată vina pe Iliescu, care, e adevărat, l-a înlăturat de la Putere

cu ajutorul minerilor. Atunci când am apărat eu Parlamentul.

Am condus eu dezbaterile Camerei. Am adoptat o mulțime de ordonanțe și proiecte de lege. În viteză, dar nu superficial.

Seara, cina cu Dinu Daponte. La mine acasă.

Marți, 25 Iunie 1996

La Fundația „Hanns Seidel", la Cercul Militar: a 4-a Conferință internațională privind reforma forțelor armate în noile democrații din centrul și estul Europei. Dieter Schmidt a condus seminarul și Tinca a făcut prima cuvântare. M-am așezat pe un scaun liber fără să-mi dau seama că vecinul meu era Petre Roman. Polonezi, cehi, ucraineni, unguri, bulgari prezenți. De asemenea, ruși și albanezi. Apoi nemți și austrieci, bineînțeles.

Discut cu Diaconescu problema candidatului la Președinție. Tânărul Stana din Oradea i-a vorbit, îmi spune el, vreo jumătate de oră. Diaconescu ar fi rămas neînduplecat: „Un om de 80 ani!?", a zis referindu-se la mine. I-am arătat invitația trimisă presei de Emil Constantinescu, candidatul CDR pentru funcția de Președinte al României. N-are nici o jenă. Vrea să le forțeze mâna tuturor celor din Convenție. Dar ei nu marșează. Nu marșează Otto Weber, Cerveni, Stăncescu și mă întreb ce face Ticu Dumitrescu. Doar el a venit la Congresul UMRL!

Am făcut mult pentru Ilie Ilașcu. Am vorbit la telefon cu Sir Peter Emery. Era la Londra, dar el e trezorierul OSCE și prin această organizație am putea realiza o rejudecare a procesului Ilașcu în Polonia, dar sub auspiciile OSCE. Sorin Mureșan mi-a fost de mare folos insistând să mă ocup de această problemă. Mi-a produs ciorne de scrisoare, rezoluție, descriere a cazului. Cam prost și greoi, „pompos" făcute. Dar m-a forțat, astfel, să rescriu totul. Îmi pare bine.

Mare comoție cu candidatura lui Lugojanu în locul rămas vacant la Cameră prin demisia lui Ghișe, ales Primar la Brașov. Reușește Lepșa să-l impună pe prietenul lui N. Zavici. Decisiv a fost faptul că Lugojanu a părăsit PER, unde fusese al doilea pe lista CDR, în favoarea FER, Otto Weber a fost cel care a decis în final.

Discuție înflăcărată, la prânz, cu Ceaușescu de la Alianța Civică și cu Otto Weber. Cred că l-am zgâlțâit puțin în convingerea lui că e prea târziu să-l mai schimbăm pe Emil. De ce să mergem la sinucidere, ca acei „lemmings" care se înecă în ocean cu miile și nimeni nu știe de ce, le-am zis. Dar și Ceaușescu e de acord că nu putem câștiga Președinția cu Emil. Și atunci? Nu vom putea schimba nimic fundamental în țara aceasta. Trebuie să câștigăm Președinția dacă vrem binele țării. M-a ascultat și mi-a promis că va aranja o întâlnire cu Băcanu și Ana Blandiana. Dar el, Ghighi Ceaușescu, este, se pare, cel mai leal susținător al lui Emil Constantinescu.

Miercuri, 26 Iunie 1996

Cerveni revine la mine, la birou, împreună cu Grabowski. Din nou îmi cere să candidez la Președinție. „Dacă nu candidați Dumneavoastră, vă declar, candidez eu". Iorgovan vine și el în biroul meu. „Am dat un interviu asupra candidaturii mele la Președinție, îmi zice. Am făcut-o pentru că Emil Constantinescu nu poate să câștige. Și formula Rațiu e mai bună, am declarat în articolul ce va fi publicat în revista *Lumea*, luna viitoare". Pe urmă mi-a spus: „Dacă candidați Dumneavoastră, eu nu mai candidez și vă voi susține". O fi, n-o fi, e totuși interesant că a ținut să-mi spună acest lucru.

Trimit prin fax intervenția mea pentru salvarea lui Ilașcu lui Sir Peter Emery. Peter e trezorierul OSCE.

După-masă, ședința BCCC. Se analizează rezultatele la alegerile locale. Diaconescu e destul de realist și corect. Recunoaște că am avut rezultate slabe în mai multe județe. Menționează și Clujul, dar numai după ce îi atrag eu atenția asupra eșecului. Matei nu era prezent. Se anunță un vot nominal. Mergem cu toții în sala de ședințe. Când ne întoarcem, e și Matei prezent. A vorbit lung, lăbărțat, foarte lung. De ce l-a lăsat Diaconescu s-o facă. E adevărat, însă, că Diaconescu i-a reamintit lui Boilă de felul în care a apelat la el, în 1993, să-i accepte și pe ceilalți în Comitet și că Boilă i-a respins pe toți. Am cerut suspendarea Biroului și numirea unui număr egal, câte cinci membri din cele două tabere. Și să-l facă pe Adrian Marino Președinte neutru. Nu s-a ținut seama de sugestia mea. S-a numit o delegație care să meargă la Cluj. Teodor Dunca și, pe urmă, făcându-mi un semn, Radu Vasile s-au oferit. Vor merge la Cluj și ce vor constata?! Ce li se va pune la dispoziție.

Petrina a propus un referendum asupra dorinței poporului român de a intra în NATO. Am argumentat că Parlamentul s-a pronunțat deja unanim în Senat și cu o singură abținere în Camera Deputaților. Sondajele arată că populația e 95% pentru. Orice rezultat am obține la un referendum nu poate fi mai bun. În plus, referendumul va fi orchestrat și declarat de Președintele Iliescu. Meritul, dacă iese bine, va fi al lui, chiar dacă ne acoperim, acum, trimițându-i o scrisoare în acest sens. Îl va ajuta la alegeri dacă nu stabilim, acum, a cui a fost inițiativa. Nici așa, eu nu sunt convins că e bine. În fine, Vasile Lupu vine cu sugestia de a cere o sesiune extraordinară pentru a dezbate Ordonanța Guvernului nr. 3/1996 privind modificarea Legii partidelor politice nr. 27/1996. Am motivat prin art. 114, alineatul 4 din Constituție, care prevede convocarea Parlamentului „în mod obligatoriu" în cazul unei ordonanțe de urgență. Amânând dezbaterea până la toamnă, „excede cadrul constituțional".

Să colectăm semnăturile necesare, adică o treime din membrii unei Camere.

Joi, 27 Iunie 1996

Nu m-am dus la lansarea candidaturii CDR la Președinție, adică a lui Emil Constantinescu. A avut loc la Teatrul de Operetă „Ion Dacian". Aceeași sală ca la Congresul UMRL. Toate formațiunile CDR prezente, cu excepția UMRL. Iar din PNL-CD nu Cerveni, ci Secretarul General a fost de față. Weber a semnat noul Protocol cerut de Emil.

La Biroul Permanent al Camerei, am susținut cererea noastră ca Biroul să convoce sesiunea extraordinară. Mi s-a argumentat că nu e posibil. La vot, numai doi am votat pentru, șase contra și o abținere.

La 5.00 p.m., la dezvelirea bustului „marelui dispărut Corneliu Coposu" în spațiul dintre Biserica Kretzulescu și Palatul Regal. Toți oratorii au făcut mare caz de acest amplasament simbolic, iar sculptorul ne-a arătat cheia ruginită pe care a găsit-o când a săpat fundamentul. Alt simbol!

Ciumara a organizat totul în onoarea marelui său dascăl, cum ne-a informat. Ambasadorul Suediei a vorbit în românește și profesorul venit special de la Göteborg, în suedeză. Destul de multă lume, vreo două mii cred. La recepția dată la sediul Artiștilor plastici, Ana Blandiana m-a apostrofat pentru că ziarul nostru *Cotidianul* atacă Convenția. De față erau Ciorbea, Rușan și mai nu știu cine.

De-acolo direct la Cercul Militar, pentru recepția dată de V. Stănculescu, „Senior adviser to the Chairman of Balli Group, and Dan Drăgoi, President of Balli Romania". El nu se înțelege cu Iliescu. Cu Adrian Năstase, care era prezent, da. Urmează să ne întâlnim.

Vineri, 28 Iunie 1996

La sediu n-am putut să vorbesc cu Diaconescu. Abia am început și-a intrat secretara lui. Apoi a venit Varujan Vosganian, cu vreo câțiva de-ai lui.

Le-am expediat, prin fax și prin Boștinaru, intervențiile mele pentru Ilașcu lui Xavier Ruperez, Benedict von Tscharner și Senatorul american Steny Hoyer.

Stelian Pană mi-a fost recomandat de Minodora Ilie. A venit aici cu Elena. Pană e Directorul Uzinei pentru Mecanică de Utilaj Chimic. Trebuie neapărat să candidez la Președinție ca independent. E sigur că voi câștiga. Mă va susține, cu ceilalți industriași care gândesc ca el - și sunt mulți, mă asigură - cu fonduri serioase. Trebuie să fie absolut legal, îi spun, ca să n-am probleme pe urmă.

Ieri l-am avut pe Niță, după masă. Și el mi-a vorbit în același fel. Seara mi-a vorbit Stana, din Oradea. Și el e convins că voi câștiga Președinția dacă intru în foc.

Astăzi, după Pană, vine Grosu de la PNȚ. Mă asigură că au 30.000 de membri. Președinția partidului îmi stă la dispoziție. Mă vor susține la Președinția țării. I-am spus că ar trebui să se facă un Comitet de Inițiativă, care să mă propună și să strângă semnături. Trebuie să ne punem de acord.

Patriciu vine exact la 5.00 p.m., cum ne înțelesesem. Ei vor încheia o

alianță cu PAC la sfârșitul săptămânii și vor propune ca Opoziția să meargă cu un singur candidat, desemnat de un colegiu de alegători, constituit din reprezentanți, proporțional aleși, ai celor trei forțe: CDR, USD și PL-93 + PAC. Dar, dacă nu se poate așa, să avem mai mulți candidați și de la CDR. Și Patriciu s-a exprimat fără echivoc. Mă preferă pe mine lui Emil Constantinescu.

Stană îmi telefonează din Oradea. Au avut cinci inși, printre care Ionescu-Quintus, o dezbatere la radio. Toți i-au declarat că eu trebuie să fiu candidatul Convenției. „Quintus a rămas pe gânduri", mi-a relatat Stană. Schimbăcios cum e, sunt sigur că n-a rămas prea mult pe gânduri epigramistul nostru!

În fine, Ion Varlam vine la 8.00 seara. Aproape imediat începe cu analiza situației și poziția mea. „Ești cel mai popular om în partid, dar nu la nivel de conducere. Cineva trebuie să scrie un articol pe tema aceasta". I-a telefonat imediat Lianei Petrescu. Ea e de acord că așa e, dar ar fi dată afară dacă ar strecura un astfel de articol și, dac-ar face-o pe față, Băcanu nu l-ar publica. O încearcă pe Andreea Pora. Nu răspunde. Varlam vrea să ne construim o echipă. Dar nu sub Doina Bâscă. N-are tact. Dar e de acord să se strângă semnături. „S-o facă ei. În provincie. Nu noi".

Primesc vestea că Ionescu-Quintus i-a cerut lui Emil Constantinescu să-l desemneze pe Cataramă viitorul Prim Ministru după victoria CDR. Toate se leagă. PNL, care cu greu a fost admis în CDR, se afirmă acum ca factorul determinant al Alianței. Iar PNL este, în realitate, condus de Cataramă, care dă banii.

Sâmbătă, 29 Iunie 1996

La sediu, Diaconescu era cu doi sponsori, care ne ofereau bani pentru campanie. Rămânem singuri. Discutăm „numirea" lui Cataramă ca viitor Prim Ministru CDR. Va vorbi de asta la Conferința de Presă. Nu poți să ai un cabinet al Opoziției („shadow cabinet") când trebuie să realizezi o coaliție pentru a guverna, îi confirm eu lui Diaconescu. „Așa ceva merge în Anglia", adaugă el. Dar se miră și el de Emil Constantinescu. „Dar n-avem alternativă. Eu știu că Dumneata vrei să candidezi, dar țara nu va vota cu un om de 80 de ani!", mi-a zis, confirmându-mi, încă o dată, că el nu mă susține și nu o va face niciodată.

Întors acasă, Radu Vasile la telefon. Îmi pare rău, îi zic, că n-o să fii Prim Ministru CDR. Ți-a luat-o Cataramă înainte. Am râs amândoi și mi-a descris planul care acum se elaborează. Să fie 1000 de oameni invitați la București, reprezentanți ai trei grupuri: CDR, USD și PL-93 + PAC, potrivit rezultatelor de la alegerile locale. Să-și depună candidații și să se voteze secret. Candidatul trebuie să întrunească 2/3 din voturi. Cum asta nu se va realiza, să fie sugerată candidatura mea ca o soluție de compromis acceptabilă majorității.

Doina nu e de acord. Eu trebuie să intru în alegeri de la bun început. Altfel, câștigă Petre Roman. Insistă, apoi, să telefonez le lui Petre Roman și lui Petre Mihai Băcanu, să-i felicit de ziua onomastică. Ambii au „repondeur". Las mesaje.

Îi telefonez și lui Ionuț Gherasim, la Câmpeni. „Toată lumea vă așteaptă etc.". I-am explicat faptul că nu mă pot duce la nuntă. Îi urez lui, soției și Liei tot ce trebuie. O să-i dau cadoul la întoarcerea lui în București.

Pe la 13.45 sosește Grabowski. Cădem de acord. Să-i lăsăm pe cei care mi-au tot propus să candidez să formeze un Comitet „Rațiu Președinte" și să strângă semnături. Examinăm numele celor care sunt gata s-o facă. Grabowski îi cam înlătură pe toți cei sugerați de Doina!!

Seara la Cotroceni. Cină în onoarea lui Jiang Zemin, Președintele Chinei. Iliescu afirmă conceptul unei Chine Unite (inclusiv Taiwan-ul). Zemin își aduce aminte de anul petrecut în Ambasada lor din București la începutul anilor '70. Chiar vorbește puțin românește, mă asigură vecinul meu, la masă, Cui (pronunță Țui) Nianqiang, Consilierul cultural aici.

Cred că am fost singurul reprezentant al Opoziției la cină. Iliescu așa m-a prezentat lui Jiang Zemin. I-am vorbit pe scurt de vizita pe care am făcut-o în China acum doi ani. Și după cină, și după plecarea chinezilor Iliescu s-a oprit la mine și mi-a vorbit, animat, despre felul cum China își dezvoltă economia. M-am întrebat de ce îmi acordă atâta atenție. La masă i-am avut pe Iulian Mincu și pe Dănescu. „I-am salvat viața lui Ceaușescu, e adevărat, spune primul, dar eu n-am fost medicul lui de casă. L-am văzut doar de două ori. M-au chemat pe mine pentru că eram specialist în diabet. Dacă nu interveneam, murea, pentru că tratamentul era greșit". De ce are o reputație atât de proastă omul ăsta dacă ce-mi spune e adevărat?

Duminică, 30 Iunie 1996

Surpriză mare, la alegerile din Mongolia au ieșit „anticomuniștii", căci democrați nu le poți zice. Dar e un semn. Poimâine vom avea alegerile din Rusia. Oricare ar fi rezultatul, e rău pentru România. Dacă iese Elțîn, Lebed va fi Vicepreședinte, deci Președinte automat la moartea lui Elțîn. Dacă iese Ziuganov, va fi mai rău, căci el se afirmă comunist, fără înconjur.

Am văzut finala Euro '96. Regina, Kohl, Havel, John Major, în păr. Frumos spectacol. Jocul a lăsat de dorit, mai ales în prima repriză. Penalty-ul acordat cehilor, cam suspect. Cehul a fost secerat în afara careului de 16 m, dar, e adevărat, nu mai avea nici o opoziție în față decât portarul. Egalizatorul, frumos. Câteva faze interesante și ocazii pierdute, și de o parte, și de alta. Golul de aur, în prelungiri, dramatic și frumos. Germania a meritat să câștige.

Am pierdut Primăria la Craiova, cu 137 de voturi!! Tare sunt supărat. Am avut o întrunire așa de plăcută la Craiova.

Cotidianul a ieșit foarte tare împotriva lui Cataramă.

Hilary Clinton vine astăzi. De ce n-am fost invitat la nici una din aparițiile ei? E, totuși, curios.

Recepție canadiană la Clubul Diplomatic, Ion Brătianu vrea să mă susțină, cu partidul lui „Liberal-Brătianu", la Președinție. Un grup de români canadieni și de români care lucrează la o societate canadiană de comunicații m-au înconjurat. S-au fotografiat cu mine, mi-au ridicat osanale etc. Vor să se implice, activ, în campania mea pentru Președinție, deși, cum le-am spus, încă nu sunt decis să candidez. „Aranjați-mi un sondaj de opinie. Dacă obțin 20%, m-aș gândi serios să intru în alegeri", le-am zis. Reacție interesantă. N-ar trebui să ridic așa de sus bara. Iliescu n-are mai mult de 28%. Dacă voi obține 15%, ar fi de-ajuns. În orice caz, sunt gata să facă sondajul.

George Păunescu mi-a vorbit pe îndelete. Vrea să mai stăm de vorbă numai noi doi. Poate își dă seama că venim la Putere, într-un fel sau altul.

Marți, 2 Iulie 1996

Sosește Stană din Oradea pe la 7.40 a.m. Curând după 8.00 vine și Doina cu Carmen. Stană are idei mari. Să facem un birou în fiecare județ. Să „cumpărăm" un gazetar la fiecare ziar de provincie cu 4000 de dolari etc. În total, vrea 95.000 de dolari ca să-mi „garanteze" alegerea ca Președinte. Eu l-am ascultat. Doina, iritată de multe ori, l-a cam întrerupt. În fine, am plecat lăsându-i împreună.

La Partid, Diaconescu e de acord să-l numim pe Nicolae reprezentantul nostru la Congresul Partidului Conservator. Fac scrisoarea etc. Discutăm și dorința lui Cerveni de a-l vedea. Din păcate, e la Constanța. Sorin Mureșan e încântat că Franke a obținut numirea lui la Comisia de Externe a Bundestag-ului. Ionel Roman își va înscrie Partidul Liberal Democrat foarte curând. Când își adună semnăturile, va obține și semnături pentru candidatura mea la Președinție. „Aveți o șansă unică. Nimeni nu va putea concura cu dumneavoastră, îmi spune. Iliescu este într-o cădere semnificativă. Ardelenii vă vor susține masiv", mi-a zis. Să strângă semnături. De stricat nu poate să-mi strice.

La Redacție vine Druc. El își tipărește ceva material publicitar. Da, mă va susține la Președinție. Să mă declar. Îi explic de ce nu pot s-o fac, dar să strângă el semnături. Nu știu dacă o va face, dacă nu mă declar. Militaru, Coja și Petre Roman, toți vor sprijinul lui.

La cină, Tim Lines. El e High Level Energy Policy Adviser, Romania - European Commission PHARE Programme. Extrem de interesant. Am învățat mult de la el. Doar trei din minele de antracit sunt viabile pe Valea Jiului. Cele de lignit sunt potențial foarte profitabil pentru „open-cast mining", iar cele din Prahova trebuie închise. Minerii pot să fie convinși să-și schimbe meseria dacă primesc $7000 fiecare. Reciclarea și reeducarea lor ar fi plătită de PHARE. Depozitele de lignit, însă, sunt foarte importante, peste trei miliarde de tone.

Miercuri, 3 Iulie 1996

Ajung târziu la Partid. Pe la 10.00 dimineața. Diaconescu în discuții aprinse cu Gabrielescu. Macarie și el prezent, dar n-a intervenit deloc. „Aveți sau n-aveți nevoie de mine, insistă Gabrielescu. Dacă nu, îmi iau catrafusele și plec. Mi se fac oferte. Aici sunt eliminat. Mafia te mănâncă. Ai spus că faci curățenie. N-ai făcut-o. Am fost în închisoare cu voi. Vreau să știu, voi avea un loc în Parlamentul viitor?". „Măi, Valentin. Eu te voi susține. Atmosfera e împotriva ta. Au fost aleși la Congres. Trebuie să luăm o decizie împreună. Știi ce se spune despre tine? Că te pregătești să ți se dea un post de ambasador. Ca să nu mai faci raportul. Ai văzut ce s-a întâmplat la Congres. Voi face ce voi putea. Dar să nu vii, pe urmă, să-mi spui că ți-am promis un loc".

Au ridicat vocea. Și unul, și altul. Diaconescu se plimba în prin cameră, cam agitat. „Baltazar e directorul de campanie al PD-ului lui Roman, Hrebenciuc e al PDSR-ului. Noi pe cine punem? Pe Roșca? Un copil!! Pune și tu pe cineva care poate să dea rezultate. Pe mine, pe Rațiu - bine că e aici!". „Dă-mi un nume. Dă-mi un om capabil s-o facă", i-a ripostat Diaconescu... „Roșca a fost numit de Coposu. El l-a adus. Ne-a rămas...", a continuat Diaconescu.

Dezorganizare. Peste tot.

A plecat Gabrielescu, fără o soluționare. Evident, nesatisfăcut. A venit Alecu. I se plânge lui Diaconescu că Pavelescu vorbește peste tot împotriva lui. Își pregătește candidatura la Cameră. Diaconescu încearcă să-l amâne pentru 11 Iulie, după ce se va întoarce dintr-o scurtă vacanță la el la țară. Alecu, dezamăgit, dă să plece foarte îndurerat. Față lungă, lungă. „Hai, 10 minute". Începe Alecu să explice situația. Pavelescu face afaceri murdare etc. „Tot ce-l interesează e să fie el. Am venit să-i spun aceste lucruri. Să mi se spună și mie: «Mă, Alecule, nu mai este loc pentru tine»". Pleacă nemulțumit.

Vin Cerveni și Otto Weber. Începe Cerveni. Cu Constantinescu pierdem sigur. La Craiova, de unde am venit acum, orașul era împânzit de afișele lui Constantinescu. „Și-a făcut propagandă personală. Candidatul PNL-CD, Mănescu, abia de a apărut". Discuția a durat vreo 40 de minute. Cerveni a „pledat", ca la tribunal: Constantinescu n-are caracter, e gata să facă orice trădare; a dat exemple, e condus de Cataramă, care-l conduce și pe Quintus; o face cu ceilalți escroci din jurul lui etc. Trebuie schimbat. Partidul Țărănist trebuie să aibă propriul candidat. Și a făcut o adevărată pledoarie pentru mine. N-o repet. Foarte generos în aprecieri. „Ar fi foarte greu. Coposu a fost împotriva soluției Rațiu. Va fi greu să-i conving pe cei din conducerea Partidului să-l accepte pe Rațiu, din cauza legământului lui Coposu. Domnul Rațiu e om capabil, simpatic etc., dar are o hibă, ca și mine, are 79 de ani...". Au protestat amândoi... Adenauer, Churchill, Reagan... Pe urmă, Diaconescu prezintă planul lui. Să facă sondajul de opinie. Și dacă ies eu deasupra lui Constantinescu, mă va susține. Altfel, nu poate să facă schimbarea candidatului CDR.

Interesant de încrustat cum s-a ajuns la candidatura Constantinescu în 1992. Otto Weber a fost prezent la masa dată de doamna Stoicescu, rudă de-a lui Gherman din München. S-a pus problema candidaturii. „Eu l-am propus pe domnul Rațiu", ne povestește Otto Weber. „Ce Rațiu?!, a reacționat Ana Blandiana. Avem noi un om extraordinar etc. Și l-a propus pe Emil Constantinescu". Coposu nici nu-l știa din capul locului.

Vin cei din Suceava. Ne povestesc rezultatele, bune, obținute la ei. Și lor le explică Diaconescu modul cum se va întocmi grila care va fi utilizată pentru desemnarea candidaților. Repartiția de mandate, zice Diaconescu, să fie făcută pe împărțeală. Dacă avem trei locuri eligibile, două să fie alese de ei și unul de aici, de la Centru. „E bine așa?", îi întreabă retoric Diaconescu. Mi-a plăcut cum a tratat problema.

Joi, 4 Iulie 1996

A câștigat Elțîn alegerile. Lebed, deci, va fi în curând Vicepreședintele Federației Ruse. Chiar dacă nu moare curând, Elțîn nu va putea guverna țara, din cauza sănătății sale șubrede. Lebed e cel care se va impune. Viziunea lui politică nu e de bun augur pentru noi, românii.

Am vorbit mult, aseară la telefon, cu Diaconescu. La ședința Comitetului Executiv al CDR, Constantinescu a insistat să se considere excluși din Convenție cei care nu semnează noul Protocol. Diaconescu ne sfătuiește să-l semnăm. Trebuie să vorbesc cu Cerveni, căci nici PNL-CD n-a semnat. Grabowski i-a trimis o scrisoare lui Constantinescu, cerându-i rediscutarea protocolului. După câte văd eu, UMRL riscă să fie exclusă din CDR dacă nu acceptă ultimatumul. E ceea ce își dorește Emil Constantinescu.

„Le tout Bucarest" era la recepția lui Alfred Moses. Am vorbit cu Bălăceanu-Stolnici și mi-am exprimat nedumerirea că Quintus îl susține pe Constantinescu după ce îmi spusese că nu crede în el. Au servit hot dogs, hamburgers și pizza. N-am mâncat nimic. Am vorbit, însă, cu un număr mare de oameni. Atmosferă extrem de pozitivă pentru mine. Evident, problema mă preocupă, de aceea caut să identific nuanțele.

Seara, foc de artificii, spre delectarea bucureștenilor. Foarte reușit. Deștept Moses!

Vineri, 5 Iulie 1996

Grosu și Burghianu, de la PNȚ, la mine. Din nou îmi cer să preiau președinția partidului lor, căci al nostru este infiltrat etc. Refuz, bineînțeles; le explic atașamentul meu față de PNȚCD, dar accept ca ei să strângă semnături pentru candidatura mea la Președinție. Le dau formularele pregătite, tăbliețele și pixurile livrate de Doina.

Doamna Teodorescu, Consilierul lui Cerveni, îmi cere să le dau recomandări pentru cercurile politice din Statele Unite și Anglia. De asemenea, cărțile mele. M-am executat.

Dimineață am inaugurat prima piață agroalimentară particulară din București în Piața Delfinului. Fusese vorba să o facă Ciorbea, dar n-a venit. Mi-a revenit mie sarcina. A fost bine primită vizita mea; cu toate că, anunțat în ultimul moment, a trebuit să improvizez.

Tânărul Pâslaru vine după-amiază cu Alexandru Ciochia. Îmi propun să facem sondajul de opinie de care am vorbit la recepția canadienilor. Discutăm în amănunt și cădem de acord în principiu. Îmi aduce o propunere de chestionar. Trebuie modificat, oarecum, dar e bun.

A venit la mine o delegație a Asociației „Silvania" pentru promovarea integrării europene: Crihan Eugen, Dr. Moldovan Florin, Pușcaș Dan Tiberiu și Săbăduș Ioan Nichita. Sunt din Zalău. Mi-au cerut să fiu Președintele lor de Onoare. Am acceptat. Elisabeth a făcut toată ziua o excursie la Târgoviște, Bran, Brașov, Predeal, unde au luat masa în casa lui Viorel Tilea, Sinaia. Eu am stat mult de vorbă cu Doctorul Florin Moldovan, pe care l-am găsit la Redacție cu Doina. Nu mă lăsa din „Excelență", în ciuda protestului meu!

Sâmbătă, 6 Iulie 1996

La 10.00 a.m. sosesc la sediul UMRL din Str. Gen Praporgescu. Sală mică, dar plină. Le vorbesc de nevoia de a lupta pentru democrație. Încă n-o avem: nici la nivel de guvernare a țării și nici în modul de funcționare a noastră, a Opoziției, în cadrul Convenției Democratice. Explic situația creată de Emil Constantinescu, care ține morțiș să fie candidatul CD la Președinție. Nu e vorba ca noi, UMRL, să ne retragem din CDR. Domnul Grabowski a făcut o întâmpinare justă și așteptăm explicațiile, le spun. Metoda lui Emil Constantinescu e simplă: îi pune pe toți în fața unui fapt împlinit. Așa a făcut când a lansat programul său ca viitor Președinte, fără să fi consultat pe cineva, așa a făcut înregistrând Convenția și noul protocol, deși condițiile prevăzute de lege nu sunt îndeplinite. Și pentru că Cerveni, în numele PNL-CD, și noi, UMRL, n-am semnat Protocolul, ne consideră excluși din CDR. PNL-ul lui Quintus, care a reintrat în CDR pe ușa din dos, este sprijinul principal al lui Emil Constantinescu, iar Quintus e total dominat de Cataramă, care a fost deja indicat ca viitorul Prim Ministru al viitoarei guvernări, după alegeri. Și când te gândești că ambii au făcut parte din Guvernul FSN al lui Roman!

Toți au îmbrățișat ideea de a stimula formarea de noi filiale cu ocazia campaniei electorale, la toamnă.

Să nu uit, aseară am fost și la distribuirea premiilor la UCECOM - Mișcarea cooperatistă din România. Bună organizație, frumoase rezultate.

Astăzi a sosit Regina Ana cu Principesa Mărgărita și logodnicul ei, Radu Duda. Punctual la 8.00 am sosit la Casa Monteoru din Calea Victoriei. Deja

era multă lume în casă și vreo 20 de persoane așteptau afară. Am strâns mâini de jur-împrejur, a venit și Dinu Patriciu cu Dinu Zamfirescu și, aproape imediat după ei, a sosit mașina Reginei. Cum nu era nimeni de față, am primit-o eu. I-am sărutat mâna, apoi pe cea a Principesei, care mi l-a prezentat pe viitorul ei soț, tip înalt, chiar frumos, dar nu foarte bărbătesc. Evident, Mărgărita e personalitatea mai puternică dintre ei.

Am condus-o pe Regină în casă, dar, îndată ce a apărut Simina Mezincescu, am rămas pe loc, ca ea să-i prezinte pe românii adunați s-o primească. Mulți diplomați. Ambasadorii Spaniei, Norvegiei, Suediei, Olandei, Belgiei, Danemarcei și numărul doi al Ambasadelor Franței și Germaniei. De la noi din Partid, Radu Vasile, Mircea Ciumara, Popa Zlatna, Sorin Lepșa, Viceprimarul Lis. Personalități politice nu prea am văzut și nimeni din partea guvernamentală, nici la un nivel mai jos.

I-am explicat Reginei situația în linii mari. Emil Constantinescu n-a apărut și nimeni din partea CDR. Ah, Remus Opriș a fost prezent și el ne reprezintă pe noi, PNȚCD, alături de Diaconescu, în CDR. Dar el a venit ca PNȚCD-ist, nu ca CDR-ist! Am sfătuit-o să vină cât mai des în România. De astă dată a primit viza de intrare imediat, la cerere. Poate să fie un semn că Iliescu nu se mai teme de restaurarea Monarhiei sau că prevede posibilitatea victoriei noastre, a Opoziției, dacă nu la Președinție, la alegerile parlamentare.

La plecare, i-am condus pe Regină și pe ceilalți doi la mașină. „Să nu uiți să vii să ne vezi la Versoix, când sosești în Elveția", mi-a zis când am informat-o că voi merge acolo la începutul lui August.

Doctorul Pușcaș, Președinte PNȚCD din Zalău, mă informează Doina, la telefon, e furios. „Am 12.000 de membri aici. Le rupem picioarele dacă vin să strângă semnături". Asta a fost reacția lui când a fost informat de acțiunea în favoarea mea. Reacția Doinei a fost bună. „Trimiteți-ne formularele înapoi. Nu e nevoie să strângeți semnături".

Duminică, 7 Iulie 1996

Ziua Justiției în Sala Mică a Palatului Parlamentului. Chiuzbaian a insistat să fiu invitat. „Am găsit dosarul Dumneavoastră. Nu știu cine l-a ascuns tot acest timp". S-a referit la cererea mea ca el să promoveze un recurs în anulare în cazul casei unde locuiesc.

Șoneriu a împlinit 100 de ani. E cam cocoșat și cu greu se ridică de pe scaun. Dar l-am ajutat eu. S-au distribuit diverse premii, inclusiv lui Lemona, avocatul lui Gugui.

„Îl faceți Prim Ministru pe Cataramă", îi spun lui Quintus. „E doar o propunere. Nu confundați propunerea cu realizarea", mi-a zis, râzând.

Mă întorc la timp ca să-i primesc pe Grabowski și Cerveni. Grabowski are idei bune. Vrea ca Cerveni să-i pună în defensivă pe Emil Constantinescu et

Comp. Cerveni acceptă ciorna scrisorii. Lungă și persuasivă pledoarie din partea lui Cerveni. „Diaconescu nu e onest. El e legat de Constantinescu. El n-o să schimbe niciodată susținerea pe care i-o acordă lui Constantinescu. Trebuie să ieșiți în arenă. Sunteți singura personalitate în PNȚCD după dispariția lui Coposu. Adunarea de semnături nu aduce rezultate. Odată declarat candidat, atunci se va vedea reacția populației. Jumătate dintre ardeleni vor fi pentru dumneavoastră".

Degeaba îi explic că nu pot face așa ceva. O ține morțiș. „Diaconescu nu se va schimba. Va continua să vorbească de moștenirea lui Coposu, de opoziția împotriva dumneavoastră în conducerea Partidului și nu vă va sprijini candidatura". M-a avertizat că trece timpul, că o să fie prea târziu etc. N-am cedat.

Luni, 8 Iulie 1996

Radu Vasile mă întreabă la telefon despre comunicatul dat de PNȚ-Lambru că mă propun pe mine candidatul lor la Președinție. L-am asigurat că eu nu i-am autorizat s-o facă. Oricine poate să mă propună. „It takes two to tango", eu voi candida, dar numai cu acordul PNȚCD.

Mă duc și eu la Conferința de Presă, la Restaurantul Premiera. Nimic interesant. Nimeni nu mă întreabă de candidatură. La sediu, unde m-am dus pe jos după Conferința de Presă, secretara mă întreabă dacă strâng semnături pentru candidatura mea. I-am repetat că nu voi candida decât cu acordul PNȚCD.

„Știam asta. Le-am spus ziaristelor care m-au întrebat că sunt sigură că nu veți părăsi Partidul. Și Partidul îl susține pe Constantinescu", mi-a răspuns fata.

Elisabeth și Gillian pleacă azi după-amiază. M-am odihnit puțin. Adevărată canicula. Peste 38° la umbră.

La Partid, cereri, cereri. Fac ce pot, dar e deprimant.

Program cu Vartan Arachelian, Dan Lăzărescu și Senatorul Paleologu. Despre Parlament și parlamentari, Dan critică „parlamentul rușinii și pe cel al prea-rușinii", adică primul, din care făcea și el parte, ar fi fost mai bun. Îl contrazic. Pun vina pe puterea executivă și pe presă. Parlamentul e esențial pentru o democrație, închei eu programul care a durat 90 de minute.

Marți, 9 Iulie 1996

Doina, Sorin Mureșan, Crețu vin aproape simultan. Foarte de dimineață. Ne concentrăm asupra măsurilor practice ce trebuie luate pentru o campanie electorală eficace. Crețu, de la început, a vorbit despre candidatura mea la Președinție. L-am lăsat să vorbească. Foarte constructiv. Idei bune. Doar că bătea la o ușă deschisă. Noi deja activăm. Când și-a dat seama cum stau lucrurile, ne-a cerut să-l luăm într-un rol de căpetenie - chiar Președinte - în

Comitetul de Iniţiativă. Da, Creţu poate să fie un element foarte important în această acţiune de strângere a semnăturilor pentru „Ion Raţiu - Preşedinte". Ne-a vorbit de Liga Primarilor, de Organizaţia Copiilor Supradotaţi şi de încă vreo două alte organizaţii care vor veni, pe faţă, susţinători ai candidaturii mele. Iorgovan e unul, Surdu (şi PDAR), altul. Ne va da un sediu şi o linie telefonică acolo, la Copiii Supradotaţi.

Stroie îmi ia un lung interviu pentru *Cronica Română*.

Doina întârzie la masă. Silvia Bădescu, văduva lui Aurelio Răuţă, vine la timp. După o oră de aşteptare mergem la Restaurantul Pescăruş. Plăcut afară, dar foarte puţină lume. E mare sărăcie în ţară. În fine, vine şi Doina. Luăm o salată proaspătă de roşii, ceapă, ardei, castraveţi şi şalău prăjit. Vin de Jidvei. Doina e iritată, Silvia ne declară hotărârea ei de a se întoarce în ţară permanent pentru a se angaja în lupta politică.

Acasă, alte două interviuri – cu Cristian Grigore pentru Partid şi cu Antena 1. Primul despre alegerile din Rusia şi al doilea despre Moţiunea pentru o sesiune parlamentară extraordinară.

Miercuri, 10 Iulie 1996

Ioana Brătianu vine cu nepotul ei, Ionel Brătianu, să viziteze Parlamentul. Tânărul nu vorbeşte româneşte. E foarte înalt. Cu un cap mai mare decât mine. Simpatic, de altfel. Îi conduc în biroul meu, apoi le arăt Salonul „Nicolae Iorga" şi Camera. Le arăt scaunul în care şedea străbunicul lui Ion I.C. Brătianu. La insistenţa Ioanei, i-am descris, puţin, cum funcţionează Parlamentul nostru şi am menţionat importanţa menţinerii tradiţiei noastre de familie de a ne servi neamul. Ioana a fost foarte elegantă şi a vorbit foarte frumos de familia Raţiu în Ardeal.

Interviuri: *Tineretul Liber,* TVR.

Cina la Cotroceni în onoarea lui Milan Kucean, Preşedintele Slovaciei. Limba lor, deşi slavă, are o intonaţie latină, chiar mai plină de vocale decât româna. Evident, influenţa italiană.

Am fost la aceeaşi masă cu Tinca şi Radu Vasile. Multă discuţie pe tema intrării noastre în NATO. Tinca vorbeşte de alternative. Eu nu. Trebuie să continuăm prin PpP să intrăm în NATO, chiar dacă nu vom fi invitaţi acum, la sfârşitul anului. Discutăm şi politică economică internă. M-aş putea înţelege cu Radu Vasile.

La plecare, Iliescu din nou s-a oprit la mine. Mi-a vorbit de vizita lui la Chişinău. Lucinski e contra unirii, dar toată lumea realizează că un ministat cu greu îşi acoperă cheltuielile inevitabile unui stat modern.

Joi, 11 Iulie 1996

Iarăşi interviuri. Cred că se va stabili în cele din urmă că e o autentică cerere din partea electoratului.

Domnişoara Coştiuc mă informează că Dejeu a reacţionat violent împotriva strângerii de semnături în favoarea candidaturii mele. O consideră o disidentă. Am liniştit-o. Să continue.

Lucrez cu Doina, Carmen şi Sorin Mureşan. Rezolvăm multe probleme. Vine şi avocatul Ghiga. Are tot felul de explicaţii pentru faptul că n-am reuşit să încasăm cei $60.000 pe care mi-i datorează Ministerul de Interne (pe lângă minerul Danciu şi cei doi securişti). Ghiga e un om simpatic. Are o volubilitate remarcabilă. Dar îi lipseşte profunzimea şi e uşor influenţat de mirajul marilor onorarii avocăţeşti, pe care, din nefericire pentru el, nu le poate comanda.

Mă duc la noul club al gazetarilor pentru aniversarea a 100 de numere ale săptămânalului *Top Business*. Este Clubul Flagrant de pe Bulevadul Ghencea. Mă primesc directorul clubului, Constantin Dumitru, Igor Butnar, omul care mi-a luat primul interviu la întoarcerea mea în ţară, şi Sorin Roşca Stănescu, care mi-a luat primul „in depth" interviu în Februarie 1990. De asemenea, Secretarul de Stat la Comerţ Ion Pârgaru, Stan Pelteacu, Directorul Romprint, cu care concurăm la tipărirea ziarului lui Jurcă, *Actualitatea*. Mi-au cerut să accept preşedinţia de onoare a clubului. Cred că am s-o fac.

Vineri, 12 Iulie 1996

Au venit Gâtlan, Mihnea Moroianu, Ion Dincă şi Adelina Georgescu, de la UDC. Ei sunt cei care l-au debarcat pe Mihai Grama (care a rămas cu Cristian Popescu, Coreci şi mai nu ştiu cine). Doamna Georgescu, în special, mi-a vorbit cu o căldură şi admiraţie excepţionale. Vor să mă susţină la Preşedinţie. Problema e cum. Diaconescu e greu de urnit. Doar declarându-se public pentru mine cât mai multe din organizaţiile CDR. Ei spun că PNL-CD, PER, PUD şi ei, UDC, ar fi pentru mine. Dacă toate reuşesc să se înscrie, poziţia lui Emil Constantinescu ar fi periclitată. PNŢCD şi PNL sunt ferm de partea lui. De asemenea AC, AFDPR.

Seara, înainte de plecarea mea de acasă spre Londra, îmi telefonează Otto Weber: „La interviul ce i s-a luat, acum la prânz, Dinu Patriciu s-a declarat pentru un singur candidat al întregii Opoziţii. Întrebat cine, a răspuns: «De exemplu domnul Ion Raţiu»", a răspuns, fără ezitare, Patriciu".

E prima dată când am sentimentul că valul se întoarce în favoarea mea. Îmi trebuie calm, reticenţă şi moderaţie.

Duminică, 14 Iulie 1996

Vineri seară, la ieşirea din aeroport, i-am văzut pe Mihai şi Daniela Leu. Îşi aşteptau fetiţa adusă de cumnatul lui Mihai. Tare drăguţă. Pe mine m-au aşteptat nişte vecini de-ai lui Indrei, soţ şi soţie. Până am pornit la drum, se făcuse 10.00 p.m. Dar a condus excelent şoferul, aşa că am sosit la Indrei, în casa lui din From, înainte de miezul nopţii. Deci, tot în ziua în care a împli-

nit 50 de ani de viață. Indrei, Ioana, Alexandru, Elisabeth și Tutu mă așteptau. Mare bucurie pentru noi toți.

Îmi place casa asta. A lărgit-o, adăugându-i un etaj, deasupra porțiunii în unghi drept față de corpul principal. Și l-a extins așa ca să se sprijine pe niște stâlpi și să facă adăpost pentru mașină, fără uși. Doar cu o scară externă de lemn, pentru a da acces celui care locuiește în apartamentul complet separat ce s-a creat în felul acesta. Totul cu gust. Centrul casei - unde se petrece totul - e, de fapt, o verandă spațioasă cu acoperiș și ferestre de sticlă, de jur-împrejur. Ca o seră. Fotolii și sofale mari, confortabile de două părți, banchetă de piatră acoperită cu o pernă în formă de „L" în colțul unde e masa și șase fotolii de nuiele împletite, de celelalte două părți spre interiorul casei. În spate, spre bucătărie, o sobă de teracotă tipică indienilor din Deșertul Sonora, din Arizona. Servește la încălzit, dar și la gătit. Aici e mai mult decorativă, căci bucătăria lui Indrei e chiar la intrarea din verandă în casa propriu-zisă. E o bucătărie modernă, cu cele mai sofisticate aparate, inclusiv cu microunde, plită, cuptor, frigider, congelator etc. Peste tot borcane mici și mari cu mirodeniile cele mai variate și exotice. Sticle de vin în rafturi, suspendate sus sub tavan, iar, pe masa care tronează în mijloc, tot felul de bunătăți. Dezordine organizată, i-aș spune. În partea de verandă, flori și plante. O viță-de-vie cu mulți struguri, două plante de dovleci, cu flori galbene ce cresc direct dintr-un sac de pământ gras de grădină. Dintr-altul, două, nu, trei plante de vinete. Iar, pe peretele de piatră din spatele sobei indiene de teracotă, un smochin plin de fructe se reazemă cu frunzele lui de verde profund. Cărți, păpuși mari de lână, mai ales urși - de ce urși? - se tolănesc pe sofale, fără nici o simetrie. Sigur, e doar casa unui om care e în continuă căutare. Dac-ar avea un răspuns, atunci da, ar stabili reguli, simetrie.

Îl admir pe Indrei. În fine, pare că s-a găsit, s-a descoperit. Dar nu e încă matur. E încă tânăr. Nu are decât 50 de ani! Mi-e foarte drag.

Mă întorc la Londra cu trenul. Tutu și Ioana sunt cu mine. Ele se întorc la Paris cu trenul de la Waterloo. Doina îmi relatează, la telefon, cum a mers interviul la Tele 7abc cu Mircea Druc. Cu lux de amănunte. Druc a spus-o pe șleau. Eu sunt soluția Opoziției. Eu pot să dau cele mai bune rezultate țării. Să o spună și alții. Altfel, Diaconescu nu schimbă. Așa cred eu, cel puțin.

Luni, 15 Iulie 1996

După-masă vorbesc cu Diaconescu. Îmi confirmă că va avea loc o ședință a Biroului Permanent al PNȚCD, dar că nu trebuie să mă întorc, pentru că se va discuta doar despre dificultățile și conflictele în teritoriu. Îi atrag atenția asupra Clujului și-i spun că singura soluție este suspendarea Biroului Permanent de acolo și numirea unui Birou interimar, care să pregătească noi alegeri. Doar i-a pus în vedere lui Matei Boilă că va trebui să suporte consecințele

dacă va pierde cu Radu Sârbu. Matei a insistat că Sârbu va câștiga din primul tur. Funar a câștigat din primul tur! Reacția lui Diaconescu n-a fost bună. Și-a adus aminte de discuția cu Matei, dar nu s-a pronunțat că îl va suspenda.

Marți, 16 Iulie 1996

Ieri, după-masă, am fost la Chirurgul Teodoru (căci John Stubbs, care mi-a scos vinele cu varice, în 1987, a murit între timp), iar astăzi m-a examinat cu niște aparate „scanner" doctorița Kane. N-a găsit nici o urmă de tromboză.

Mă informează Doina că Lambru a declarat niște absurdități. El se dă la o parte ca eu să devin Președintele PNȚ. Omul ăsta mi-a făcut numai dificultăți. Am autorizat-o pe Doina să dea o dezmințire sau o declarație că aceste speculații sunt făcute fără nici o autorizare din partea mea.

Reușesc să vorbesc cu Frank Cook despre vizita AAN pe care trebuie să o facem în Ungaria și România.

Îl felicit pe Celac pentru scrisoarea lui despre intrarea noastră în NATO apărută în *Guardian* la 12 Iulie. Ca de obicei, foarte elegant. De la Nicoleta primesc *Adevărul de Cluj* din 4 Iulie. Articol mare „Eșecul în alegerile locale reactivează disensiunile dintre țărăniștii clujeni". Descrie situația destul de obiectiv.

Miercuri, 17 Iulie 1996

Masa cu Nicolae și Charles King, profesorul la Catedra „IR" din Georgetown. Îmi plac ideile lui. I-am arătat toată arhiva ce merită să fie examinată și valorificată. E de acord cu mine ca accentul să fie plasat pe „studiile românești" în general și nu pe specialitatea deținătorului catedrei. Cu alte cuvinte, să invite specialiști în toate domeniile românești.

La cină, invitați Elisabeth și eu la Restaurantul Strangers al House of Commons. Peter Blaker, deși acum lord, are dreptul să primească musafiri acolo. Seară foarte plăcută. Noi am sosit devreme. Am ocupat a doua masă, dar, o oră mai târziu, toate mesele erau ocupate. Restaurantul e foarte elegant, la etajul 1, așa că puteam vedea Tamisa. Spre amuzamentul general, ospătarul Scot Kelly mi se adresează: „Excuse me, Sir, but are you not Mr. Ion Rațiu, the Romanian politician?". M-a văzut la tv soția lui, care e românca, mă admiră foarte mult etc. I-am dat o carte de vizită și l-am felicitat pe Peter pentru modul elegant în care a reușit să mă flateze!! De fapt, și el a fost încântat.

Am vorbit de toate. Și de posibilitatea ca John Major să mă primească pentru cinci minute. Să-i scriu două rânduri, mi-a sugerat. Și va trimite scrisoarea la biroul Primului Ministru.

Joi, 18 Iulie 1996

Diaconescu nu vrea să se hotărască. Îi cer să suspende Biroul Permanent de la Cluj. Nu vrea. Îi spun, de asemenea, că aș vrea să merg și eu cu el în Tran-

silvania. Se duce la Oradea, Baia Mare, Zalău, Bistrița, cu Dudu Ionescu și Ionescu Galbeni. „Nu crezi că ar fi bine să ai și un ardelean?", l-am întrebat.

„Vine și Dunca cu noi".

M-a înțeles. După o scurtă pauză: „Vom vedea, când te întorci".

Găsesc documentația și articolele despre vizita mea, în 1961, la Berlin cu niște gazetari marocani pentru a inspecta „Zidul infamiei". Atunci am scos un băiat și două fetițe din sistemul de canalizare veniți din Berlinul de Est, chiar sub ochii a doi „Vo-Po" care ne priveau peste gard.

Vineri, 19 Iulie 1996

Aseară, pe la 10.30 ora Londrei, îmi telefonează Doina. Mă informează de atacul lui Iliescu împotriva lui Emil Constantinescu pentru că n-a susținut acordarea Clauzei Națiunii Celei Mai Favorizate cu Statut Permanent. Camera Reprezentanților a dezbătut rezoluția și a adoptat-o cu 333 la 87 de voturi. Cei care s-au opus au fost conduși de David Funderburk. Diaconescu a dat o declarație pe linia mea, adică nu vrem ca Națiunea Română să sufere din cauza regimului, din cauza guvernării țării.

Tim Lines îmi telefonează din București. A discutat îndelung cu prietenii lui, care, toți, lucrează în calitate de consilieri pe lîngă Guvernul român. S-au decis să-mi vorbească, să-mi dea amănuntele analizelor lor. E vorba de Jean de Rochefort, Bănci, de Michael Jay, Tturism, iar el, Tim Lines, e specialist în Energie (petrol, cărbune, nucleară). Să vină să mă vadă chiar acum la Londra.

Așa cum mă avertizase Carmen, la ora 8.00 dimineața exact îmi telefonează Nicu Popescu de la Radio România Actualități. Vorbim de vizita mea aici, în cadrul AAN, scopul etc. și trecem rapid la acordarea Clauzei NCMF de către Camera Reprezentanților. A fost bine. Am arătat, implicit bineînțeles, că de fapt meritul votului favorabil în Camera Reprezentanților este al meu. Eu l-am convins pe Tom Lantos să ia această atitudine pentru Clauză. El a fost întotdeauna cel care mobiliza Opoziția la acordarea Clauzei. Apoi, tot eu i-am influențat - i-am convins, de fapt - pe congresmenii americani prezenți la AAN de la Atena.

Ileana e mulțumită de felul cum am prezentat eu problema garanțiilor din Martie 1939 (faimosul caz „Tilea"). M-a dojenit, doar, că n-am pomenit-o și pe ea, pentru că ea a descoperit scrisoarea din care rezultă că Dumitrescu, managerul lui Malaxa, a fost cel care i-a vorbit la telefon din Paris tatălui ei, Viorel Tilea, despre „ultimatumul economic" transmis la București în numele lui Clodius. Încă n-a găsit o editură pentru manuscrisele ei despre Viorel. Martin Gilbert și Nigel Nicolson (fiul lui Harold, prietenul lui Viorel), ambii îl găsesc foarte interesant, dar nu actual. Majoritatea oamenilor care au trăit sau cunoscut aceste evenimente au decedat. Am asigurat-o că voi publica eu o versiune în limba română a cărții.

Miercuri, 24 Iulie 1996

Sunt la Herst Monceux Castle. Am sosit, ieri-dimineață, cu trenul spre Eastbourne până la Polegate. De-acolo, vreo opt mile cu taxiul. Datează de pe vremea cuceritorilor normanzi ai Angliei. Restaurat la începutul secolului al XIX-lea, utilizat ca observator astronomic, preluat și adus la starea actuală excelentă de canadieni, arată splendid.

Castelul, aici, a fost construit de Sir Roger Finnes la mijlocul secolului al XV-lea. Fiul lui Roger, Richard a primit titlul de Lord Dacre, după socrul lui. Ambele nume continuă până în zilele noastre.

Seminar Rose-Roth în cadrul AAN. Am luat și eu parte la dezbateri. Subiectul: Forțele armate în societățile democratice. Petre Lițiu e cu mine. Vorbim mult despre posibilitatea ca grupul lor PL -93 + PAC (Alianța Liberală) să mă propună pe mine candidatul lor la Președinție. Dinu Patriciu ar vrea să fie numit Prim Ministru dacă aș ieși învingător. Da, îi răspund. Ideile lui sunt mai apropiate de ale mele decât cele ale lui Radu Vasile, ca să nu-l mai menționez pe Ciumara. Nu văd de ce nu l-aș chema să încerce formarea unui guvern de coaliție, căci coaliție trebuie să fie. Altfel n-am putea forma un guvern competent, căci nici o singură formațiune nu are destui membri calificați. Va trebui ca el să obțină sprijinul Camerei și Senatului.

Luni, 29 Iulie 1996

Sunt în sediul Partidului. M-am întors aseară de la Londra. Am găsit situația financiară la ziar și tipografie cu adevărat gravă. Jurcă (*Actualitatea*) ne datorează 32 de milioane de lei. Salariile n-au fost plătite. Multe alte datorii. Fără *Actualitatea* avem o gaură de circa 50 de milioane de lei pe lună. Nu putem continua așa.

Un du-te-vino fără încetare. Dau un interviu la Radio România Internațional despre NATO, încadrarea noastră, exercițiile navale în Marea Neagră. Diaconescu și Ioan Lup au fost prezenți. Și mi-am dat seama că m-au ascultat cu atenție și aprobat. Au menționat-o chiar, ceva mai târziu, dar nu ostentativ. Am susținut, bineînțeles, că șansele noastre de integrare sunt mai bune acum, dar nu mulțumită Guvernului sau lui Iliescu, ci Opoziției. Noi suntem cei care am pledat, cu toată puterea, să fim acceptați, în ciuda faptului că performanțele noastre în ceea ce privește calitatea vieții, democrația din România lasă de dorit. Dar că din punct de vedere militar prestația noastră este foarte bună, remarcabilă chiar, fiind cei mai performanți din toate cele 27 de state semnatare ale PpP.

N-am putut să vorbesc cu Diaconescu. Dar a venit Mihăilescu. A vorbit deschis. Ei, cei care se opun mafiei Boilă, nu sunt „oamenii lui Rațiu". Ei, pur și simplu, nu acceptă să fie excluși din viața Partidului. Am intervenit și eu. Am spus că singura soluție este suspendarea Biroului actual și numirea unui

Comitet Interimar. Ca să putem apărea cât de cât uniți la alegeri. Cât despre rezultatul lui Boilă la alegerile locale, trebuie să se recunoască că a fost un dezastru.

Discuție lungă cu Bek. El vrea să schimbe conducerea afacerii. De acord, dacă putem obține din nou *Libertatea* și celelalte publicații pe care Ringier vrea să le scoată în România. Ne vor da și tiparnița lor, cam veche, plătibilă de noi, treptat, publicând revistele lor. E vorba de reviste cu pagini lucioase.

La ambasadorul Turciei. Pleacă definitiv. A fost un bun prieten. Năstase mă întâmpină. „Aud că veți candida la Președinție!". „Greșit. Numai dacă Partidul meu mă susține voi candida. Și nu văd cum s-ar întâmpla un asemenea miracol".

Și alții mi-au vorbit. Ambasadorul Austriei și Marcel Dinu mi-au explicat cum stau lucrurile cu negocierile româno-maghiare pentru tratatul de bază. „Sunt perfizi ungurii", mi-a declarat Dinu. „De ce să n-aibă drepturi colective, de exemplu o universitate în limga maghiară?", mi-a zis. De acord cu universitatea, dar drepturile colective, negociate între națiunile conlocuitoare, pe modelul unio trium nationum medieval, e inacceptabil și total nedemocratic.

Meleșcanu, Măgureanu, Dănescu și alți câțiva miniștri, toți foarte atenți și prietenoși. E clar că ne pregătim pentru un guvern de coaliție. Ambasadorul Spaniei m-a încurajat.

Marți, 30 Iulie 1996

Altă zi foarte încărcată. Un du-te-vino continuu la Partid. Nici o șansă să vorbesc liniștit cu Diaconescu. De altfel, am sentimentul că el evită o astfel de discuție. Petrașevici îmi este foarte favorabil, deși dragostea lui, inevitabil, este pentru cei cu care și-a petrecut mulți ani în pușcărie. Au depănat amintiri, el și Diaconescu și un alt fost deținut care a venit special din Germania. Dar nimic concret. Valuri de emoție.

La 11.15 a venit tânăra de la *Jurnalul Național* să-mi ia un interviu. Am rămas cu ea mult timp. Apoi, au venit diverși înscriși la interviu. Unii, interesanți.

Diaconescu dispăruse, între timp, în diverse alte încăperi ale sediului. Am trecut pe la doamna Stanca, să-mi reglez conturile vizitei mele în Anglia. L-am văzut pe Radu Popa, șeful ei, care continuă să se declare hotărât pentru mine dacă îmi anunț candidatura. Dar e de acord cu mine că nu trebuie s-o fac dacă PNȚCD nu e de acord.

Interviu acasă, cu Aurelian Nica de la Sigma. Abia terminăm și vin Cerveni și Ion Puiu.

„Nu trebuie să rămâneți în umbra lui Diaconescu. El e un om de treabă, dar mediocru. Un om mare îndrăznește. Trebuie să spuneți țării: «M-am întors în țară după 50 de ani ca să servesc. Știu s-o fac...». Lumea vă va asculta. Nu e vorba de vârstă. Cum poate Diaconescu să-l susțină pe Constantinescu și nu

pe Dumneavoastră?".

Așa mi-a vorbit Cerveni. Și multe altele. Din istoria familiei mele, din activitatea mea din exil, despre statutul pe care mi l-am croit în țară prin eleganța, înțelepciunea, patriotismul cu care am acționat în acești șapte ani. „Nimeni altul nu se compară. Dacă nu candidați, va ieși un fost comunist care n-are nimic de-a face cu adevăratele tradiții și aspirații românești. Va fi Iliescu, Constantinescu sau Roman. Dar, probabil, primul. Aveți datoria să candidați. Veți câștiga!". Perorația a fost mult mai elaborată și mai laudativă la personalitatea mea.

Puiu, și el, a făcut multe trimiteri la lașitatea lui Coposu, dar și a lui Diaconescu, când a anunțat că el își depune candidatura la alegerile pentru Marea Adunare Națională din 1985. Candidatură căreia i-am dat multă publicitate în Occident.

Cu un cuvânt, ambii mă presează să candidez la Președinție, oricum aș face-o. N-am reacționat, decât, sper, elegant.

Mircea Dinescu îmi aduce două din cărțile lui de poeme. Îmi cere să recit eu una din poezii, mâine seară. Accept.

Crețu e și mai categoric. Vrea să aducă Liga Primarilor să fie un fel de asociată a UMRL!! Va ieși în public, pentru mine, de îndată ce mă decid să candidez. Îmi spune că Președintele Pantelimon, al Pensionarilor, mi-ar putea fi de mare folos. Au foarte multe voturi. A vorbit și de „tripleta de aur": Cataramă, Danielescu și Halaicu. S-au umplut de bani. Ei vor conduce Convenția dacă mergem așa mai departe.

Cina cu Nicolae la „Pescăruș". Foarte plăcut, pe malul lacului.

Nu văd, clar, ce am de făcut.

Miercuri, 31 Iulie 1996

Interviu cu doamna de Konig de la TV Amsterdam. Mai ales despre cum m-a urmărit Ceaușescu, vizita lui de Stat în Anglia în 1978, înființarea UMRL etc. și despre situația actuală.

Ajung pe la 10.10 la ADIRI. Mă așteptau. Am început ședința. Tinca, Năstase, Meleșcanu, Petre Roman fuseseră anunțați. N-a venit nici unul dintre ei. În jurul mesei, la dreapta mea, Corneliu Mănescu, Col. Encuțescu, Gen. Gh. Diaconescu, Viorel Ardeleanu, reprezentant la NATO, Ion Alexandru, Institutul Român de Studii Internaționale, și Jirjea de la Colegiul Național de Apărare. La stânga mea, Liviu Mureșan, Lazăr Comănescu, Secretar de Stat MAE, Prisăcaru, Secretar de Stat MAE, responsabil șef Dep. Integrare Europeană, Ghibernea, Doru Frunzulică de la Patronatul Român. Introducerea mea a fost scurtă. „Situația internațională e în continuă și rapidă schimbare. Declarațiile neoficiale la Washington, interviul dat de Gen. Lebed ziarului londonez *Financial Times* săptămâna trecută sunt o indicație. Ținând

seama de poziția anterioară, ne putem întreba dacă e vorba de o nouă înțelegere Moscova-Washington? E bine, deci, să identificăm interesul național, să-l definim în mod practic și să găsim - dacă e posibil - calea cea bună pentru realizarea lui".

Discuția a început lent, dar bine. Doar Ion Alexandru a vorbit de alte moduri de a asigura securitatea națională, nu prin integrarea în NATO și UE, ci prin OSCE, de exemplu. L-am contrazis succint și mi-am cerut scuze, căci îi avertizasem că trebuie să plec la 11.20. Am plecat, de fapt, la 11.40 a.m.

Ședință la *Libertatea* cu Frölinger, Schwarzenbach, Widerkehr și încă un elvețian. Noi eram Michael Bek, Nicolae și eu. Pierdere de vreme. N-au nici o intenție să revină la noi pentru tipărirea ziarului. S-a vorbit tot timpul de publicarea altor magazine în culori. Înseamnă o mare investiție fără vizibile șanse de profit în viitorul apropiat.

La chinezi, seara. Ambasadorul îmi vorbește lung prin traducătoarea care a fost cu noi în China când am vizitat Xian.

Marian îmi telefonează: „Biroul PNȚCD Cluj a hotărât următoarele sancțiuni: 1) Excluderea lui Baba Cătălin; 2) Excluderea lui Lucian Cordiș; 3) Excluderea lui Trif Dorin; 4 și 5) Suspendarea disciplinară pentru 18 luni a lui Victor Marian și Bogdan Cerghizan. Absolut obrăznicie. Gazetarul Pop mi-a cerut să comentez. „E un abuz", am zis.

Pâslaru mi-a explicat sondajul făcut. Nu ies rău, dar nici bine.

Joi, 1 August 1996

Iarăși m-a atacat Doina să-i măresc salariul. Tocmai acum, când pierdem o mulțime de bani din cauza ei! Rezist pentru moment.

La 8.20 vine Horia Pantelimon, Președintele Partidului Șomerilor din România, înființat în Decembrie 1994. La alegerile locale au avut peste 100.000 de voturi. La Congresul lor din 26 Iulie a.c., au decis să-și prezinte propriul candidat la Președinție. În 1990, el m-a votat pe mine. Mă consideră și acum cel mai indicat pentru acest post. Peste două zile vor avea o ședință de desemnare a candidatului. Ar vrea să mă propună. I-am explicat că nu pot să accept, căci sunt legat de hotărârea PNȚCD, dar nu văd nici un impediment ca ei să strângă semnături pentru mine. Îmi spune că Partidul Democrat de Centru, Președinte George Muntean, vrea să fuzioneze cu ei. Teoretic, Partidul Pensionarilor ar putea să obțină multe voturi, căci sunt 5.200.000 de pensionari în România. Apoi mai sunt pensionari foști CAP-iști, peste 1.300.000, foști UCECOM - 60.000, foști CENTROCOOP - 30.000.

Abia sosit la Partid vin americanii de la IRI (International Republican Institute): Alex Sutton, Claire A. Deckler, Roxana Musta și Mioara Tapalagă. Diaconescu le-a ținut o prelegere despre succesul nostru la alegerile locale, cu cifre, statistici etc. Apoi, la întrebarea lor, i-a asigurat că nu se va repeta

situația din 1992, când am câștigat alegerile locale și le-am pierdut pe cele parlamentare și prezidențiale. Diverse explicații nu prea convingătoare. Claire Deckler ne-a explicat, apoi, că ambasadorul Moses e împotriva lor, ba chiar că-i sfătuiește să-i susțină pe guvernamentali, „nu numai Opoziția". La întrebarea mea mi-a confirmat că n-o deranjează, ba ar dori-o, ca noi să facem cunoscut la Washington acest dezacord al lor cu Moses. IRI susține mai mulți tineri români în teritoriu. I-am sfătuit să-i ajute și pe cei din Turda. Acolo democrații ar putea să câștige cu puțin efort.

La 6.00 seara la Sala Dalles. Mircea Dinescu lansează două cărți. Prima, *O beție cu Marx*, poezii. Și a doua, *Pamflete vesele și triste*, reproducerea articolelor lui de fond apărute în *Academia Cațavencu*. Primul e datat 8 Martie 1991 și ultimul mi se pare 26 Mai 1996. Dar nu sunt publicate în ordine cronologică.

Enorm de multă lume. Atmosferă excelentă. Dinescu conduce „ședința" - „întâmplarea", ar trebui să-i spun - cu totul insolit. Așa ceva n-am mai văzut sau auzit. O cuvântare relativ scurtă, urmată de o serie de dialoguri-interviu cu diversele personalități prezente care și-au anunțat participarea. Tot felul de oameni. Meleșcanu, Ulieru, Emil Constantinescu, Ciorbea, Ion Brătianu, Cico Dumitrescu, George Păunescu etc. Și mie mi s-a cerut să citesc o poezie. Am refuzat, la început. Le-am citit. Sunt prea subtile. Mă depășesc. Nu mă încumet, le-am spus, risc să primesc notă proastă la română, să rămân corigent. Am citit însă, în traducere liberă, ceva din articolele pe care le-am scris eu în *The Free Romanian* în August-Octombrie 1989 despre Dinescu. I-am citat pe toți cei care au protestat împotriva domiciliului forțat ce i-a fost aplicat. Atunci am dat numele lui la Amnisty International, realizînd astfel o amplă publicitate în jurul numelui său. A insistat totuși să citesc din versurile lui. Am citit în cele din urmă *Îndoielile logodnicului*. Amuzantă și scurtă poezie. M-am oferit să-i citesc ceva din proză. Și-am întrebat sala dacă-i interesează, dacă nu-i plictisesc. Nicidecum. *Nervi de toamnă*, din Octombrie 1994. Se dă la Opoziție și la mine personal: „Cu cât avu parte mai des de pompieri pe casă și de mineri în sufragerie, cu atât domnul Rațiu deveni mai zâmbicios și mai împlinit". Și am continuat: „Această putere de"... aici m-am poticnit. A intervenit Mircea Dinescu: „Dați-i mai multă lumină domnului Rațiu: regenerare...". Da, regenerare, de asta avem nevoie. Și am terminat citatul, glumind referitor la vârsta noastră, a Opoziției. Foarte acostat la ieșire: interviuri, autografe. „De ce nu candidez". Refren.

Acasă. Baie rece, citesc ziare. Târziu, pe la 10.20, mănânc ceva. Pe la 11.00 p.m. vine Doina. N-o mai așteptam. Îmi cere 1000 dolari pe lună ca să rămână. Are o șansă bună să ia postul Iolandei la un salariu de 1500 de dolari pe lună. „Nu ezita. Fă-o", îi spun. A utilizat, apoi, toate metodele, căci e foarte pricepută, inclusiv amenințări neplăcute. Tot n-am cedat. A plecat cu taxi-

ul în cele din urmă; pe la miezul nopții, dându-mi un ultimatum: „Dacă plec acum, mă duc cu primul bărbat...". „E problema ta de conștiință", a fost reacția mea.

Vineri, 2 August 1996

Îi trimit lui Alexandru un fax cu fotografia dezvelirii statuii lui Ioan Rațiu la 9 Mai 1930. E felicitarea mea, căci împlinește azi 10 ani. „Te tragi dintr-o lungă linie de patrioți români. Poți să fii mândru de ei și sunt sigur că și ei vor fi mândri de tine. La Mulți Ani!".

Doina a găsit o scuză să-mi telefoneze. Vroia să știe dacă mi-am schimbat opinia. Nu. Accept și această încercare.

La Partid, doamna Predeleanu de la Paris. Tună și fulgeră împotriva lui Ionuț Anghelescu, care ar fi „furat" aparatura și medicamentele - donație pentru un cabinet medical pentru UMRL -, nu pentru el personal. Vrea să-l scoatem din Comitetul Coordonator! Cum? Să dovedească afirmațiile.

Târziu seara apare Doina. Îi dau o cină la „Pescăruș". Rezonabilă. Cad de acord să-i dau două milioane de lei pe lună. Dar numai August și Septembrie, după care ne întoarcem la înțelegerea noastră. Deci, 10% din profit. E o soluție proastă. Ca să ajungă la profit, e un drum anevoios și foarte lung. Dacă *Actualitatea* ne lasă baltă, suntem în sângerare continuă. Bek încă n-are soluție. Abia Vinerea viitoare îl va aduce pe posibilul manager al afacerii. Dar e sigur că actualul redactor-șef de la *Libertatea* vrea să plece de acolo. Se pare că l-ar interesa să vină la noi.

Dacă Doina nu reușește să ne aducă clienți, va trebui s-o înlocuim.

Sâmbătă, 3 August 1996

Ne dă o cină Dinu. La restaurantul din Casa Vernescu. Afară în grădină. Dinu e foarte categoric. Trebuie să lupt, să candidez. Îmi spune că Ioana Brătianu s-a exprimat foarte favorabil mie. „Să iasă în public. Să facă o declarație în acest sens. Altfel, n-are nici un efect", ar fi spus.

Duminică, 4 August 1996

Grabowski vine cu multe idei constructive. Să mă pregătesc pentru campanie: sărăcia, corupția trebuie atacate și denunțate. Să ne promovăm oameni în Partid. Să creionăm un program de guvernare. Să cer identificarea echipei. O să meargă și la Cerveni. E cazul ca Cerveni să iasă în public, pe față, în sprijinul meu ca cel mai potrivit Președinte pentru țara noastră astăzi. Dacă mai mulți spun acest lucru, atunci, poate, Diaconescu se va schimba. De el depinde.

La 5.20 p.m. vine Eugen Ștefan Popa, Președintele Uniunii Ne-comuniștilor foști Deținuți Politici din România. Tip foarte înalt, bine făcut, elegant

chiar. L-am primit în „shorts", căci era foarte cald. Îmi spune că o mătușă de-a lui s-a născut Rațiu. Familia din Făgăraș? Mi-a vorbit lung. Uniunea lor, care se numea altfel atunci, s-a înființat în Ianuarie 1990. El e Președinte din 1994. Înainte fusese Mocanu. Au avut 17 procese din cauza Luminiței Ciorbea, soția nou-alesului Primar General al Capitalei. Ea e Prim Procuror la sectorul 1. Pe ambii îi consideră foști mari comuniști. Îi detestă.

Uniunea are 37 de organizații județene. A fost înscrisă ca Partid. A ieșit pe locul 31 la alegerile locale. Să obțin amănunte despre el de la Silviu Petrescu, Președintele PNȚCD sectorul 1. Ei vor să mă convingă să candidez la Președinție. Vor strânge o jumătate de milion de semnături. L-am moderat.

Pe Emil Constantinescu nu-l scoate din Secretarul de Partid. „Poate era greu să refuzi să intri în PCR, dar nimeni nu te forța să devii Secretar!". „Dumitrescu, de la «21 Decembrie», e un escroc", îmi spune. N-am insistat, dar e interesant de notat că, după el, mulți din Organizația „21 Decembrie" mă preferă pe mine.

Pe la 6.20 p.m. vine Deputatul Ion Dinu. El a fost întotdeauna pentru mine. Mi s-a plâns chiar, oarecum, că, din cauza mea, a fost marginalizat de Coposu și este acum marginalizat de Diaconescu. „Partidul nostru a încăput pe mâna comuniștilor. Dacă moare Diaconescu, cine vine? Ulm Spineanu, care nu e fiul lui Cezar, ci al lui Corneliu Spineanu, colonel de Securitate. Ciumara? Care a fost 18 ani Secretar PCR? Remus Opriș, Dudu Ionescu? Ambii foști Secretari de Partid, sau Răzvan Dobrescu, spadasin securist? Cam așa e. Ăștia se bat pentru succesiune. L-a pomenit și pe Lepșa, cu un rechizitoriu foarte aspru, și pe Vasile Lupu, și mai rău. El, Dinu, nu mai vrea să candideze. Insist. Și eu am probleme, îi spun, dar trebuie să luptăm pe mai departe.

Discuție-interviu la TVR cu Andy Giurgiu și Virginia Gheorghiu din partea TVR, cu Elena Zamfirescu din partea Administrației și cu mine ca om politic, parlamentar. Elena tocmai își va lua în primire postul de ambasador al României la Dublin. Subiectul: integrarea României în NATO și UE. Nu sunt niciodată mulțumit de performanța mea, dar, mi s-a spus pe urmă, a fost bine. Îmi lipsește totuși puterea de sintetizare pe care o aveam pe vremuri. Elena mi-a făcut bună impresie. Cunoaște problemele. Tocmai a publicat o carte, *Maping Central Europe*. Mi-a dat un exemplar cu dedicație: „Distinsului Domn Ion Rațiu, cu urări de longevitate politică".

Luni, 5 August 1996

În biroul Președintelui la sediu, unde stau eu acum regulat în absența lui Țepelea, mare discuție despre județele Hunedoara și Constanța. Ciumara afirmă că a rezolvat problema la Hunedoara. Bucur acceptă să fie făcut Președinte de Onoare. La Constanța se va suspenda Biroul, puciștii să predea cheia sediului, să se oprească campania în presă și să se facă noi alegeri fără întâr-

ziere. Grigoriu sugerează că aceeași soluție trebuie acceptată pentru Cluj. Subliniez că decizia Biroului de la Cluj este un abuz de putere. Cordiș și Trif, vinovați sau nu, nu importă, au fost excluși din Partid fără ca Organizația din Turda să fie anunțată măcar. Președintele Mitrașca n-a fost informat și singurul membru al biroului județean din Turda - Monica Moldovan - n-a fost convocat la ședință. Iar suspendarea lui Victor Marian nu se putea face fără ca BCCC să fie sesizat, pentru că Marian face parte din Senatul Partidului.

Col. Noja Ivan are nevoie de o proteză la șold sau 4 milioane de lei ca să acopere costul ei. Operația i se va face aici, la București. Îmi oferă să strângă semnături pentru candidatura mea. Gen. Dragnea - cel care are 100 de ani, mi se pare - e foarte pentru mine etc. După el, vine imediat Olga Andreescu din Tulcea. Și ea adună semnături, dar e amenințată să nu facă disensiuni în Convenție! O asigur că n-am nici o intenție să candidez dacă Diaconescu continuă să-l susțină pe Emil Constantinescu.

Vin, apoi, de la Mișcarea Ecologistă, Alexandru Ionescu, Bleahu și alți patru. Vor locuri eligibile la alegerile parlamentare. Mult prea multe. Costel Păunescu vine cu un articol apărut la Vaslui în favoarea candidaturii mele la Președinția țării. Îi dau reproducerea declarației mele că nu accept dacă nu sunt susținut de Partidul meu. Vine și Remus Opriș. Și el vrea un exemplar ca să-l distribuie.

În articolul din *Adevărul de Vaslui* (19-22 Iulie), Virgil Lambru nu spune nimic neadevărat. Are dreptate când spune că eu vreau să candidez și-i sunt de-a dreptul recunoscător pentru felul în care mă descrie. Dar eu nu l-am autorizat să mă numească. „Prin acest act pe care-l facem noi cu Rațiu acuma - zice Lambru - repetăm exact ce s-a întâmplat în 1859 cu cele două principate române când și-au ales același domnitor". Cam mult.

Marți, 6 August 1996

Devreme la birou. Îi găsesc deja acolo pe Diaconescu, Opriș, Dudu Ionescu, pe lângă cele două secretare, Nadia Oprescu și Roxana Badralexe. Roxana e „nepoată". Cam arogantă.

Ședința BCCC începe pe la 10.40. Constanța, Vrancea și altele. La urmă de tot, abia pe la 12.40, începem să discutăm Clujul. Fac un mic istoric al situației. Arăt dominația clanului Boilă, modul dictatorial în care conduce Matei, abuzul de putere comis acum cu excluderea și suspendarea din Partid a cinci oameni fără justificare și am încheiat cerând dizolvarea Biroului Județean PNȚCD Cluj. Radu Vasile, Dudu Ionescu și Tudor Dunca, cei care au fost la Cluj din partea BCCC, au acceptat, în fond, analiza mea, dar n-au fost de acord cu dizolvarea conducerii, „ca să nu prejudiciem reușita noastră la alegeri". BBCC a respins sancțiunile.

„Noi avem o situație bună în județ și în municipiu, în ciuda clanului Boilă;

cu o conducere intermediară, neutră, vom câștiga mult mai mult în prestigiu. Trebuie să apărem uniți în fața electoratului". Ionuț Gherasim a vorbit pentru mine. N-am putut să obținem, însă, suspendarea conducerii Boilă. Victorie parțială.

Cina cu Dinu și Doina la Restaurantul „Doina" de pe Bulevardul Kiseleff. Caută să mă convingă să candidez la Președinție, chiar și independent. Nu văd circumstanțele minime de reușită. N-are nici un rost să candidez și să pierd, a fost reacția mea. Partidul nostru a abandonat încercarea de a câștiga Președinția. Îl interesează doar preluarea guvernului, într-o coaliție cu alții, bineînțeles, căci singuri nu putem s-o facem.

Miercuri, 7 August 1996

Radu Vasile, care a fost foarte slab ieri, îmi spune că ar fi de acord cu dizolvarea Biroului de la Cluj dacă Marino ar accepta să fie Președintele Comisiei Interimare. Dar nu crede că Marino ar accepta.

Marian e mulțumit. Mihăilescu a plasat niște mari afișe să anunțe că acolo, la UMRL, unde e și biroul meu de deputat, se adună semnături pentru candidatura lui Emil Constantinescu. E bună ideea.

Să nu uit. Ieri l-am luat pe Nelu Mureșan la mine la masă. Referindu-se la atacul împotriva *Cotidianului*, montat la ședința BCCC, Mureșan e de părere că ar fi bine să fac o declarație clară că nu candidez la Președinție și să le mulțumesc celor care strâng semnături pentru mine. Astfel, nu vor mai putea ataca.

Azi-dimineață, delegații din Maramureș, Glodeanu, Dunca, Ionuț Gherasim ca nepot al lui Ilie Lazăr și Dudu Ionescu ca Secretar adjunct responsabil pentru regiune. După ei Aradul, conduși de Hui. Apoi Primarul Lup, de la unul din sectoarele Bucureștiului, împreună cu Ionescu-Galbeni.

Doamna Florina Giurea, fata lui Constantin Mușat, acum din sectorul 2, vrea să facă o fundație, din asigurarea pe care a obținut-o după moartea fiicei ei în dezastrul aviatic de la Balotești.

Seara la tv, Canalul 38. Un interviu de o oră întreagă. A trecut fără să-mi dau seama cum. Tot felul de întrebări, începând cu plecarea mea în străinătate, activitatea mea acolo, afaceri, UMRL și înființarea ei. Apoi de ce am intrat într-o eclipsă după alegerile din 1992. Pentru că am continuat să-mi servesc țara acolo unde mi s-a permis s-o fac. Chiar dacă nu mi s-a permis prea mult, am făcut cum am putut mai bine. A venit și întrebarea privind disensiunile din partide. Inevitabile, am răspuns. Adăugând că la noi ele sunt minime, Partidul nostru e cel mai unit. Dovadă: n-am avut nici o disidență în toți acești ani. „Dar PNȚ-Lambru, care v-a propus candidat la Președinție?". „E nesemnificativ. Noi, PNȚCD, suntem descendenții Partidului Național Țărănesc, nimeni altul".

M-a întrebat ce aş face dacă aş fi Preşedinte. M-aş concentra asupra intrării noastre în structurile europene şi euro-atlantice, NATO, în primul rând. Aşa am atrage şi investiţiile masive de capital privat de care avem nevoie şi am redresa situaţia dezastruoasă economică. Strângerea semnăturilor am taxat-o drept exerciţiu democratic, căci noi n-avem metoda alegerilor primare - „primaries" - ca în SUA. Mi-am declarat, bineînţeles, lealitatea absolută faţă de Partid. „Nu sunt candidat", am zis, categoric.

Doina n-a fost încântată. „N-aţi fost convingător. V-aţi bâlbâit cu strângerea semnăturilor". Cam are dreptate în ceea ce priveşte bâlbâiala, căci nu-mi venea în minte o expresie potrivită în limba română pentru „primaries". „Dar reiese din interviu că n-aţi abandonat lupta. Că sunteţi candidat", a adăugat ea.

Adevărul e că nu sunt deloc decis dacă e bine sau nu să candidez.

Joi, 8 August 1996

Cu Radu Vasile şi Diaconescu. Probleme, toate legate de numirea candidaţilor la Parlament.

La Oltenita, tâmplarul nostru e unchiul lui Ion Iorga, cel pe care l-am văzut ieri ca şef al delegaţiei lor. Ei sunt împotriva lui Pavelescu, Preşedintele Organizaţiei judeţene Călăraşi. Vor candidatul lor, din Oltenita, nu pe Norica Nicolai. Interesant cum o astfel de intervenţie poate atârna atât de greu în balanţă. Diaconescu a rămas impresionat. Mi-a cerut noi amănunte etc.

La Sibiu, majoritatea Biroului Permanent de acolo vrea destituirea lui Dejeu. Nu-l mai vor deputat. „E trădător", zic ei!? Situaţia de la Buzău e şi ea complicată. Florian Angelo e în spatele „revoltei". Eu sunt pentru Angelo, dar ceilalţi sunt contra.

Pretenţiile formaţiunilor din Convenţie sunt exorbitante. FER vrea zece locuri în Cameră şi teri la Senat. Împreună cu PER-ul lui Otto Weber. „Alternativa 2000" a lui Vosganian vrea şase locuri în Parlament. S-a unit cu Grama. Ceilalţi din UDC - Gâltan etc. - au fost eliminaţi din Convenţie. PUD-ul lui Stăncescu şi el s-au unit cu alţii.

Îmbulzeala la locuri în Parlament e de necrezut.

Vin reprezentanţii UDC: Ştefănescu, Preşedintele şi încă un domn. Îi explică lui Diaconescu că Grama a acceptat să fie Preşedinte de Onoare, că el, Ştefănescu, e Preşedinte activ, că sunt legal înregistraţi, ca Partid, la Tribunal şi că nu acceptă să fie scoşi din Convenţie. Grama s-a unit cu „Alternativa României" şi Emil Constantinescu l-a acceptat pe el şi vrea excluderea Partidului. E de neacceptat. „E o problemă ce trebuie rezolvată de Emil Constantinescu, nu de noi", a decretat Diaconescu.

Astăzi, la „Ceaiul de ora 5", musafir de onoare Radu Vasile. Foarte bine. Am participat şi eu la aceeaşi masă cu Dinu Patriciu, Sorin Roşca Stănescu şi cu administratorul. Mi-a venit şi mie rândul să-l apreciez. L-am lăudat pentru cartea lui de economie, iar în final, când mi s-a cerut să-l caracterizăm, în trei cuvinte, am zis: „E calm, decontractat, elegant". Sorin Roşca Stănescu, întrebat fiind cine va fi viitorul Preşedinte al României, a răspuns scurt: Ion Raţiu!!

Vineri, 9 August 1996

În fine, Barbu Piţigoi îşi poate vedea visul împlinit. *Cotidianul* a publicat articolul lui despre începutul prigoanei comuniste, acum exact 50 de ani. Acolo, la ei, în Argeş.

Citesc cu plăcere, în revista *Memoria*, traducerea lui Coposu a faimoasei poezii *If*, de Rudyard Kipling. E foarte bună, liberă, dar fidelă originalului. E prima dată când admir, fără reticenţă, opera lui Corneliu. „Operă" e cam mult spus, căci Coposu a scris prea puţin, în afara unor articole. Când i-am spus Doinei acest lucru, reacţia ei a fost caracteristică celor înşelaţi în devotamentul lor. Aşa e Doina. Din mare admiratoare a devenit detractoare. Nu găseşte nimic bun în Coposu şi-l consideră complice al Puterii, prin Măgureanu etc.

Citesc *Notele politice* ale lui Marghiloman.

Michael Bek şi Călin Husar la mine. Husar mi se pare potrivit pentru întreprinderea mea de tipografie. Să vedem acum dacă ne putem înţelege.

Sâmbătă, 10 August 1996

Grabowski examinează situaţia. Produce chiar o analiză scrisă în care arată de ce este esenţial să devin candidatul CDR. Discutăm, bineînţeles, faptul că înscrierea CDR ca alianţă politică pentru alegerile din Noiembrie a fost respinsă de Tribunal. Va trebui să se facă recurs, o nouă înscriere conform legii etc. Dar, evident, CDR va fi acceptată la alegeri în final. Depinde în ce formă şi cine va avea vot decisiv. Astfel s-ar putea întrezări posibilitatea ca Emil Constantinescu să fie schimbat. Dar numai dacă Diaconescu îşi schimbă poziţia. Altfel nu.

Interviul de trei ore cu Sava al lui Emil Constantinescu, extrem de interesant, revelatoriu. N-am văzut mare parte din el, dar ce-am văzut îmi confirmă ideile. Nu are cunoştinţe temeinice economice, se prevalează de legături la nivel înalt pe care nu le are, îşi pierde cumpătul când e provocat şi nu ştie să-şi stăpânească iritarea când Sava îi pune întrebări delicate. De exemplu: De ce i s-a opus lui Marian Munteanu în timpul asediului din Piaţa Universităţii. „Nu răspund la înjurături! Asta-i o insultă, o înjurătură!". Sava, cu un surâs suav, ironic: „Dar trebuie să vă pun întrebarea". Constantinescu s-a lansat într-o lungă explicaţie a circumstanţelor total neconvingătoare, ca apoi să sfârşească arătând că microfonul lui Munteanu a fost tăiat - de cine n-a explicat - când Munteanu se lansase într-un atac împotriva Anei Pauker, Chişinevski, Manea Mănescu. Discursul devenea antisemit, intolerabil. Iarăşi neconvingător.

Teoretic, Emil ar putea câștiga Președinția. Dar numai cu ajutorul lui Roman. CDR singură, chiar dacă ar vota-o cu toții (ceea ce nu e deloc sigur, pentru că Emil trenează cu mult în urma CDR în sondajele de opinie), nu poate întruni 51% din electorat. Cu voturile lui Roman, da, dar Roman îi va cere cel puțin postul de Prim Ministru. Și s-ar putea ca Roman să intre în finală cu Iliescu.

La tv, instalarea lui Cernomîrdin. A avertizat, brutal, împotriva extinderii NATO. Iar Lebed, însărcinat cu rezolvarea problemei în Cecenia, a declarat pe față că va fi pe calea armelor. Cernomîrdin, nu Lebed însă, e numărul doi în ierarhia Federației Ruse. Dacă Elțîn moare, el va fi țarul Rusiei.

Duminică, 11 August 1996

Nestor Rateș stă vreo trei ore la mine. E mult mai bine la Praga decât la München. E ca în orice mare capitală din Occident. Șomajul e mic, inflația la fel. I-am arătat sondajul „junior" și ce mi-a pregătit Grabowski „off the record". Găsește analiza justificată. Evident, eu aș fi cel mai potrivit, astăzi, pentru poziția noastră în lume. Nu crede, însă, că se mai poate schimba candidatul CDR. Mai bine să mă poziționez ca să devin Ministru de Externe. În cel mai bun caz, pentru noi, Constantinescu intră în finală cu Iliescu. Ca să-l învingă, va avea nevoie de voturile USD. Roman va cere să fie Prim Ministru. Asta ne trebuie? Dar nu trebuie exclusă posibilitatea ca Roman să intre în finală cu Iliescu. Chiar dacă, să zicem, Constantinescu câștigă Președinția, el va fi mai autoritar, mai „independent" de noi, de PNȚCD, decât e acum. Sprijinindu-l pe Emil Constantinescu, nu putem decât să pierdem ca Partid.

Manolescu a fost uns astă-seară candidatul ANL (PL 93 - PAC). Foc de artificii. Bucureștenii s-au bucurat!

Luni, 12 August 1996

Vorbesc cu Ciumara, la sediu. Îi dau să citească prezentarea situației referitoare la candidatura mea, așa cum a fost pregătită de Doina pe baza notelor lui Grabowski. Ciumara își exprimă regretul că a fost atacat sistematic în *Cotidianul*, ceea ce ne-a ținut departe unul de altul. S-a mai referit la Coposu etc. E aproape o „invitație la dans". Dar nu chiar. Să vedem cum se va desfășura situația în zilele următoare.

Părintele Mehedințu, de la „21 Decembrie", îl taxează pe Dumitrescu de „șarlatan". „Îl șantajează pe Constantinescu. Noi vrem să vă avem pe Dumneavoastră candidat la Președinție". Îi dau și lui să citească documentul pregătit de Doina.

Iulian Crețu îmi repetă la telefon că mulți primari se angajează, pe față, în sprijinul candidaturii mele.

Seara vine Doina cu Grabowski. Au pregătit un document „în atenția domnului Ion Diaconescu, Președintele PNȚCD", intitulat „Considerații în problema candidaturii la Președinție". E bine făcut. Au pregătit încă unul: „Semne de întrebare", în care se pune în discuție performanța lui Emil Constantinescu.

Marți, 13 August 1996

Ședință BCCC. Se discută diversele probleme în organizațiile județene. La Cluj, vor fi invitați cei sancționați, plus Matei Boilă, la un juriu de onoare, care va avea loc, sub conducerea lui Gavril Dejeu, Marți, 20 August la 10.00 a.m. Apoi, Sibiu. Dejeu rămâne. Se decide ca toate organizațiile să rămână cu conducerea actuală până după alegeri și să se interzică orice polemizare, atacuri etc. în presă.

Aseară, Ulm Spineanu s-a angajat să-i predea „documentul" lui Diaconescu, ceea ce, mi-a confirmat azi-dimineață, a făcut-o. Evident, Diaconescu nu l-a citit încă. La ședința CDR Biroul Executiv, s-au alocat locurile. Din 180 socotite eligibile, nouă ni s-au dat 100, PNL 40, PER 7, PNL-CD 10, FER 3, Alternativa 5, Solidaritatea universitară 2, „21 Decembrie" 3, Alianța Civică 4, AFDPR 6, toți au primit locuri. Dar nu UMRL, deși noi am fost cei care am organizat prima adunare a Forumului, la Cluj. Asta pentru că Emil Constantinescu ne detestă, din cauza mea. Diaconescu, din păcate, demonstrează slăbiciune. El ne anunțase că va insista ca PNȚCD să aibă 110 locuri. Cerveni e furios, bineînțeles.

Lucian Gheorghiu îmi spune, la telefon, că Constantinescu și-a bătut joc de presă. A anunțat că va face o conferință de presă la sediul din Batiștei, presa a mers acolo, iute-iute, cu taxiuri etc., ca să afle că nu mai ține nici o conferință.

Miercuri, 14 August 1996

„Uite ce ne-a făcut domnul Rațiu", anunță Dudu Ionescu când intră în biroul Președintelui. Sosisem cu toții, aproape în același moment. Eu primul, cu Petrescu, Președintele sectorului 1, care mi-e total devotat; Grigoriu și mai un știu cine. Dudu etalează *Cotidianul* pe masa lui Diaconescu. „PNȚCD a pierdut în bătălia listelor CDR" e titlul principal, pe pagina întâi. E opinia gazetarilor. Așa văd ei ce s-a întâmplat. Și așa e. Noi urmăream 66% dintre candidaturile eligibile. Am obținut doar 55%. Nu e asta o înfrângere? E adevărat, nu trebuia să dea un astfel de titlu, dar conținutul articolului e corect, iar reportajul, obiectiv.

Marin Pitiș, cel care face relația cu publicul, îmi cere să-i vorbesc lui Diaconescu. Să-i spun că lumea zice: „Schimbați-l pe Constantinescu".

Joi, 15 August 1996

Sfânta Maria Mare, Ziua Marinei la Constanța. Plecăm la 6.40 din București și sosim la Comenduirea Portului la 9.45. Am avut chiar norocul să ne

încadrăm într-un șir de mașini oficiale, conduse de Poliție, pe ultima sută de metri. Sunt primit de toți cu toată deferența. Mi se indică locul unde trebuie să stau în tribună. Tărăcilă, Văcăroiu, Măgureanu, Cioflină, Vasile Ionel. Afabilități. Apoi protipendada Marinei și a Portului. Mulți și-au adus aminte de intervenția mea când cu greva de la platforma-port Constanța.

La ora 10.00, punctual, vine Iliescu, însoțit de Amiralul Gh. Anghelescu, Adrian Năstase și încă vreo câțiva.

Program variat, interesant. Navele frumos înșiruite în rada portului, tineret, cercetași, care au aruncat flori în mare, covoare de flori, în formă de ancoră, coborâte, încet, în mare din elicoptere șalupe de mare viteză, scafandri tot din elicoptere, MIG-uri etc.

După festivități, recepție la Comenduire. Mulțime mare la ieșirea de-acolo. Am fost printre primii, pentru că nu beau alcool de vreo patru zile și n-am vrut să mai stau. Mulțimea era afară în stradă. Au început aplauzele. M-am dus spre mulțimea ținută departe de cordonul de polițiști. Am strâns mâini, am blagoslovit capete de copii în brațe, adevărată campanie electorală, neintenționată. Balsam pentru inima mea. Mai ales că mi se cere, peste tot, să candidez la Președinție.

Pe jos până la Cazinou. Am sosit printre primii. Am stat mult de vorbă cu amiralul la care m-a dus Comandorul Radu Nicolae curând după venirea mea în România, în 1990. Aceeași poveste. Dezamăgire că nu s-a realizat mai mult în acești șapte ani.

La masă am vorbit mult cu Văcăroiu. El se așteaptă la o victorie a lui Iliescu. „Dumneata ai lua cu 5% mai mult decât Constantinescu", mi-a zis. I-am explicat de ce nu candidez. El, Văcăroiu, așteaptă să i se încredințeze, din nou, formarea unui guvern. Să fie o coaliție. Preferabil numai din două formațiuni: PDSR și PNȚCD. Dacă noi, PNȚCD, insistăm să-i avem și pe ceilalți din Convenție, foarte bine. Dar să prezentăm, și unii, și alții, candidați pentru portofolii. Să fie numiți ca miniștri cei mai buni.

S-ar putea ca CDR + USD să realizeze o majoritate în Parlament, îi sugerez eu. „Imposibil", a fost reacția lui. Mi-a vorbit mult de economie. De lansarea de emisiuni pe piața mondială. E sigur că va reuși. Spre sfârșit îi reamintesc de situația nesatisfăcătoare din Calea Plevnei. „Credeam că s-a rezolvat". Nicidecum. Stăm acolo încă, dar toleraţi. Nu putem întreprinde nimic. Și nu e vorba de a cere o favoare. Îi explic că decizia depinde de el, ca Prim Ministru. „Mă ocup de treaba asta Luni dimineață".

L-am întrebat și de sumele ce vor fi alocate partidelor pentru propaganda electorală la alegeri. Doar săptămâna viitoare se întâlnește cu șefii de partide.

Ne-au cazat la un hotel de două stele, la Mamaia, dar foarte aproape de plajă. Am înotat. Ca întotdeauna lumea vine la mine, ba să-mi ceară autograf, ba să mă fotografiez cu ei. Întotdeauna accept. Cum spunea Edward G. Robinson: „Viața a fost atât de bună cu mine. Să le fac lor pe plac e foarte puțin". Asta când am fost cu el la cina dată de Angie Dickinson la Coconat Grove în Los Angeles.

Seara la cina formală dată la Hotelul Castel, în Mamaia. Dar am fost, mai întâi, la spectacolul de dans modern pe un ponton în Portul Constanța. Am mers până la ponton, dar ne-au sfătuit să mergem la Hotelul Palace. Ne-au dat o masă splendidă, de unde am văzut totul, de minune. A început cu un foc de artificii. Bun, chiar dacă nu chiar ca la Zermatt de Ziua Elveției, la 1 August. Și la Mamaia, alt foc de artificii. Mai modest însă. Am stat la masa Prefectului. Fata lui e în clasa 12-a, vorbește foarte bine englezește.

Vineri, baie în mare. Facem plajă, autografe, fotografii. Masa la Restaurantul Rex, cel luat de George Păunescu. Prețuri exorbitante. 250.000 de lei pentru un singur fel de mâncare și numai apă minerală. Pentru patru persoane. E salariul mediu pe o lună întreagă!!

Sâmbătă, 17 August 1996

Vine Crețu pe la 9.20 a.m. Stă până la 11.00. E pentru mine. Așa cel puțin îmi spune. Să iasă în public, deschis, îi sugerez. Nu, să mă declar eu candidat. Pe urmă mă va susține. E poziția pe care o adoptă și Cerveni. Greșit. Eu trebuie să fiu solicitat puternic, altfel nu. Va scrie un articol propunându-mă ca adevărata soluție a Opoziției. Să fie publicat, dar nu în *Cotidianul*.

Vine Moroșan din Piatra Neamț. El e UMRL-ist. Vrea să-l susțin să fie trecut pe lista de candidați, chiar dacă nu pe un loc eligibil. Îi spun că o scrisoare din partea mea îi face rău, nu bine.

Între timp sosește și Grabowski. Are idei bune. Ar fi bine ca o personalitate cunoscută să mă propună, public. Ne-am oprit la Ion Puiu. Ideal nu e, pentru că Puiu e deja depășit. Nu senil, dar depășit. El, însă, a avut o atitudine curajoasă, în închisoare și după aceea. Prestigiu, în acest sens, are. Mă întreb, însă, câți își mai aduc aminte de el?

Am făcut o listă a formațiunilor care s-au declarat gata să mă susțină. PER și PNL-CD din Convenție (deci, nu pe față) PCD (Creștin Democrat, al lui Niță), PNȚ (Lambru-Grosu), UCD (nu Grama) și Gâtlan „21 Decembrie" (Mehedinți, nu Dumitrescu), ambele în CDR, dar nu recunoscute de Emil Constantinescu. Partidul Liberal Democrat (Ionel Roman), Partidul Pensionarilor (Pantelimon), Partidul Ne-PCR-iștilor (Ion Mihăilescu), Partidul Automobiliștilor, Partidul Național al Reîntregirii (Druc), Partidul Liberal Monarhist. Apoi, Iorgovan (părintele Constituției), acum în Alianța de Centru, cu PDAR, MER și Partidul Umanist, mi-a declarat de mult că m-ar susține dacă mă declar. Dacă Alianța l-ar fi ales pe el candidat, n-ar mai fi cazul. Alianța de Centru însă l-a numit pe Ioan Pop de Popa, chirurgul. Deci, ar putea s-o facă. Doina vine cu ideea că ar fi bine ca Pacepa să se declare pen-

tru mine! Mă întreb!? Și, apoi, ANL. Poate Dinu Patriciu, Horia Rusu sau chiar și Nicolae Manolescu, deși tocmai a fost uns candidatul Alianței Liberale Române.

În fine, Partidul Liberal-Monarhist.

În cursul zilei vorbesc la telefon cu Ulm Spineanu, care vrea să fie Prim Ministru, cu Gabi Țepelea, care se consideră cu cele mai mari realizări dintre noi toți (probabil pentru că a fost făcut academician), cu Otto Weber (zice că e pentru mine, dar n-ar îndrăzni să facă un gest împotriva Convenției, pentru că singur nu va trece pragul la alegeri).

Iliescu și Roman au fost la Cluj, ieri. Dacă ajunge Roman să fie al treilea candidat în alegeri la turul întâi, s-ar putea ușor să se înțeleagă cu Iliescu mai degrabă decât cu Constantinescu. El vrea să fie Prim Ministru, oricum. Scenariul e deprimant. Nu văd calea spre succes. Numai înlăturându-l pe Iliescu putem duce România pe calea cea bună. Și nu văd pe nimeni altul capabil s-o facă dacă nu reușesc să candidez eu în numele CDR, ceea ce acum pare imposibil.

Diaconescu e în postura de „King-maker". Dar n-o să facă nimic. Valentin Gabrielescu, cu care am vorbit mult, îl consideră foarte slab. Dacă va continua să-l susțină pe Emil Constantinescu, Iliescu va câștiga aproape sigur, probabil cu sprijinul lui Petre Roman. Dacă m-ar sprijini pe mine, i-am înlătura de la conducerea țării pe toți acești produși ai comunismului.

Duminică, 18 August 1996

Doina îmi aduce trei documente pe care le-a pregătit împreună cu Bogdan Grabowski. Primul, intitulat „Observații", arată de ce pierdem cu Emil Constantinescu. Al doilea, o scrisoare deschisă în care Diaconescu e „implorat aproape" să se gândească la tradiția Partidului nostru și nu să se lase dirijat de PNL, recte Cataramă, Halaicu etc.

Al treilea, o ciornă a scrisorii pe care Ion Puiu ar urma s-o dea spre publicare ziarelor. În ea îmi cere să candidez la Președinție, argumentând că e nevoie să fac acest lucru pentru schimbarea situației din țară și pentru integrarea țării în structurile euro-atlantice, NATO în special.

Trimit o scrisoare lui Văcăroiu despre situația imobilului din Calea Plevnei. Cum lipisem plicul, n-au vrut să-i dea mesagerului meu un număr de înregistrare. M-am dus personal la Palatul Victoria și am obținut ce-mi trebuia.

Nicky Bărbuș la mine. Îi dau să citească scrisoarea deschisă trimisă de Doina lui Diaconescu. E de acord cu ea. Îmi spune că Emil Constantinescu s-a prezentat senatorilor noștri și le-a dat o listă cu 13 instrucțiuni de urmat. „Eu nu accept instrucțiuni decât de la Partid", a fost reacția lui Bărbuș. Îmi comunică discuția pe care a avut-o cu Radu Vasile, „care spune clar că pierdem alegerile cu Emil Constantinescu candidat". I-am povestit ce s-a făcut până acum. Știe de listele de semnături. E de acord. S-ar putea să apară în presă o

scrisoare deschisă care să-mi ceară să candidez la Președinție. „Ai susține-o?", l-am întrebat. „Da, împreună cu alții", mi-a răspuns. E de acord că Partidul a încăput pe mâna lui Opriș, Dudu Ionescu și ceilalți tineri activiști PCR înainte de Revoluție.

La telefon aflu că Ion Puiu e deja la Tipografie. Repede acolo. Deja corectase ciorna scrisorii pe care urmează să o trimită, spre publicare, gazetelor. „Trebuie să candidezi. Dar să nu-ți faci iluzii. Pe Diaconescu nu-l vei convinge să te sprijine. El va merge cu Constantinescu, care ne va trăda. Diaconescu e groparul Partidului nostru", cam asta e esența perorației lui. Perorație cam lungă, cu lux de amănunte. Coposu, îmi spune și el, a fost întotdeauna împotriva mea. Puiu l-a căutat de nenumărate ori să-l facă să semneze o scrisoare de numire a mea ca reprezentant autorizat al Partidului. N-a făcut-o niciodată. L-a pus pe el, Ion Puiu, să semneze. Când cu cei trei, care s-au alăturat celor 122 din Cehoslovacia, Polonia și Ungaria, Coposu a semnat la Securitate, în fața lui Puiu, că nu știe nimic de acțiune.

Marți, 20 August 1996

Aseară la lansarea revistei *Aliment*. E din același grup cu PRO TV, *Privirea*. Tatulici e redactor-șef, Florin Călinescu conduce publicația. N-am stat mult. Doar la cuvântări și puțină mâncare, la Cazinoul din Casa Vernescu. Foarte frumos prezentat.

La Partid, ședință BCCC. Se discută strângerea de semnături pentru mine. Declar că mă supun deciziei Partidului. Arăt că facem o greșeală. Ar trebui să-l înlăturăm pe Iliescu. Cu Constantinescu nu putem învinge. Sunt recunoscător celor care mă susțin. Nu pot să-i condamn. Se acceptă poziția mea, dar mi se cere să fac o declarație, să mulțumesc celor care mă susțin și să le cer să nu mai colecteze semnături.

Se discută apoi cazul Cluj. Radu Sârbu aduce acuzații împotriva celor cinci. Baba nu poate fi dat afară pentru că n-a fost convocat regulamentar. Cerghizan îi ia apărarea. Trif e prezent. Își pledează foarte eficace cauza. Dar minte sfruntat. Cerghizan, Trif și Marian vorbesc și ei. Baba e în Belgia și Lucian Cordiș probabil n-a fost încunoștiințat. Nu se ia nici o decizie în privința celor doi absenți, dar ceilalți trei sunt absolviți de orice vină. Suspendarea lor e anulată. Trif cere mai mult, căci reputația lui a suferit. Se găsește o formulă acceptabilă.

A apărut scrisoarea lui Ion Puiu, care-mi cere să candidez la Președinție. E viu comentată.

Miercuri, 21 August 1996

Multă agitație din cauza declarațiilor lui Emil Constantinescu în America. Brucan e categoric. Dacă Convenția mai vrea să aibă o șansă, trebuie să-și

găsească alt candidat. Am citit și eu cum a pus Constantinescu problema Monarhiei. Indiscutabil, a făcut o mare gafă. Cum poate el să candideze la Președinția țării dacă declară că va fi mândru să-l aducă imediat pe Rege pe tron? El nu utilizează expresia „imediat", dar asta e implicația. Năstase l-a atacat violent pe această temă.

Acceptasem să iau și eu cuvântul la Librăria „Mihai Eminescu" la lansarea cărții lui Năstase *Umor parlamentar*. Din fericire, menționez unde mă duc lui Gabi Țepelea și lui Ionescu-Galbeni, care se aflau în biroul Președintelui, unde lucrez și eu. „Imposibil. Nu poți să mergi. Ăsta-i un...". A urmat o serie întreagă de calificative cât mai injurioase posibil, rostite pe un ton din ce în ce mai vehement. S-a referit la declarațiile lui Năstase, la modul brutal în care ne-a atacat pe chestia gafei lui Constantinescu. De ce atâta înverșunare? E vorba de o carte de umor și eu lucrez cu omul ăsta tot timpul, am reacționat eu. „Nu există. Năstase e total împotriva noastră".

Am ieșit pe ușă, dar m-am întors. „Ești sigur că așa s-a comportat Năstase?". „Absolut", mi-a răspuns. „Atunci nu mă mai duc". Și nu m-am dus. I-am scris o notă lui Năstase și i-am lăsat-o în cabinetul lui, la Parlament.

După-masă vine Grabowski la mine acasă. E foarte brutal: „Cred că v-ați hotărât, deja, să abandonați lupta. Noi vorbim, căutăm formule, facem memorii, dar Dumneavoastră nu vă decideți!". „N-ai dreptate, dragul meu, îi explic, eu sunt absolut decis să lupt. Dar numai dacă descoperim o cale care poate să ducă la izbândă. Pentru moment, n-o văd. De aceea sunt ezitant și indecis. Mai e și presiunea Partidului de a nu candida".

Să vedem dacă vor fi reacții la scrisoarea deschisă a lui Ion Puiu. *Cronica Română* și *Curierul Național* sunt singurele care au publicat-o. Să o facă și altele. Și să o comenteze. Apoi, să se alăture acestui apel, făcut mie, și alții - atât indivizi, personalități, dacă se poate, cât și organizații, chiar dacă nu-s importante.

Vine și Niță. S-a întors din străinătate. Ca de obicei, a venit cu flori: trei garoafe albe. Discuție în continuare. Acum în trei. Concludentă. Și el mă susține. Înregistrează partidul lui, Partidul Național Democrat Creștin, la tribunal. Vorbește de marea priză pe care o au la electorat. Dacă aș fi acceptat eu președinția partidului lor, am fi astăzi foarte departe. Crețu îmi telefonează. Tot asigurându-mă de sprijin.

Joi, 22 August 1996

M-am trezit pe la 4.30 a.m. Încet, încet, mi s-a formulat în minte o cale, posibilă, chiar dacă nu reușește. Dar ar trebui încercată. Obiectivul e unul singur. Diaconescu trebuie convins să mă lase să candidez cu aprobarea PNȚCD. Ideal ar fi ca eu să-l înlocuiesc pe Emil Constantinescu. Dar, dacă și candidatura mea e tolerată, tot e bine.

Diaconescu merge acum la Dresda, unde va fi primit de Bidehof, un om cu mare vază în CDU. Aranjamentele sunt făcute de Hanns Seidel. Merge cu Radu Vasile, Ionuț Gherasim și Barcan. Evident, Radu Vasile va fi împreună cu Diaconescu mult. Vor putea sta de vorbă nestânjeniți. Să-i dau lui Radu documentele referitoare la această problemă: scrisoarea lui Doina către Diaconescu, observațiile asupra lui Emil Constantinescu, considerațiile în care se arată avantajele și dezavantajele mele și ale lui Constantinescu și reproducerea scrisorii lui Ion Puiu, așa cum a apărut în *Curierul Național.*

Pentru Radu să fie clar că eu, dacă „mi se permite" să candidez, cu aprobarea Partidului, voi candida numai la Președinție, nu și la Parlament. Dacă învinge, evident Partidul va câștiga enorm. El, Radu Vasile, va fi Prim Ministru. Dacă pierd, e problema mea. Ies din politica activă. Mă voi concentra pe opere de caritate, muzeu la Turda etc.

După vreo două ore îmi telefonează Doina. Da, a vorbit cu Radu. Reacția e pozitivă. Chiar foarte pozitivă. Ceva mai târziu, după ce a venit și Diaconescu la birou, Ionuț Gherasim îmi cere sondajul nostru, în întregime. Să-l ia cu ei.

Cristoiu scrie un articol total favorabil lui Constantinescu. „Demolează" atacurile presei guvernamentale împotriva acestuia. Diaconescu e foarte favorabil impresionat. Deci, din start, gafa lui Constantinescu e eliminată în mintea lui. Cum va fi sub impresia acestui articol, Radu Vasile nu-l va putea influența prea mult. Curios de ce depinde o importantă decizie, care poate să antreneze un întreg șir de evenimente. Tot negativ faptul că sondajul solicitat n-a sosit la timp. În fine, vorbesc la Redacție. Trimit de acolo un alt exemplar direct la aeroport prin Lucian Gheorghiu. Să sperăm că i-l va putea preda lui Ionuț.

Pe la 11.50 toți pleacă la aeroport. Eu merg la Cameră, dus de Grabowski. Mă așteptau Robert Whithead, Prim Secretarul Ambasadei SUA, Mihai P. Carp, unul dintre secretari, și Consilierul meu Sorin Mureșan. La cererea lor fac o amplă analiză a situației politice. Arăt pericolul de a ajunge din nou cu Președinte și Prim Ministru ambii de sorginte comunistă. Ce e mai rău e posibilitatea ca Iliescu să fie reales Președinte cu ajutorul lui Petre Roman, căci ei se vor împăca de dragul păstrării secretului celor petrecute în România sub regimul comunist. Dacă Roman câștigă destul în cursa prezidențială ca să devină factor decisiv, el, probabil, nu va da voturile lui, în turul al doilea, lui Constantinescu decât numai contra postului de Prim Ministru. Și într-un scenariu, și în celălalt, vom avea o reeditare a situației din 1990, foștii nomenclaturiști accedând la Putere. Chiar dacă Constantinescu e ales, el nu va avea nici un interes să scormonească trecutul comunist al țării, căci, astfel, se va incrimina și pe sine însuși.

Marea coaliție CDR (recte PNȚCD) - PDSR, propovăduită de Alfred Moses, nu va servi democrația în România. Noi ar trebui să obținem o majoritate

absolută în Parlament fără PDSR. Atunci vom putea schimba lucrurile. Altfel, va fi foarte greu, dacă nu imposibil. Unele elemente PDSR-iste ar fi dispuse să vină în rândurile noastre, alăturându-ni-se în jurul unui program.

Vor să știe dacă Iliescu poate candida a treia oară la Președinție și dacă această problemă va deveni un punct principal în campania electorală. Nu cred, le-am răspuns, pentru că, în formația actuală, se merge pe supoziția că Iliescu va fi reales. Constantinescu n-are șanse și Roman, în ciuda carismei personale indiscutabile, e perceput de majoritatea românilor ca „străin". M-au întrebat și de Frunda. Ce va face în turul doi. Se va alătura celui care oferă mai mult maghiarimii din România, am răspuns. Am menționat însă că, în 1992, când încă nu se decisese cine va candida din partea CDR, Frunda s-a oferit să conducă o campanie pentru mine în caz că aș fi eu alesul.

Am timp să înfulec ceva acasă. Sunt chemat de urgență la Redacție. Ion Puiu era deja acolo. De fapt, uitasem că acolo i-am dat întâlnire. Aceeași poveste. Trebuie să candidez, chiar independent. Dacă-l înduplec pe Diaconescu să mă susțină. „Nu vă puneți nădejdea în el. E ca și cuiul de tei", mi-a zis. N-am știut ce vrea să zică. „În jug se pune un cui de tei, lemn moale. Când boul nu mai poate trage, dă cu capul în lături și rupe cuiul". Și a continuat: „Diaconescu e slab. N-are curaj. El a dat Securității că n-am fost șef al Tineretului Național Țărănist", m-a lămurit Puiu. A vorbit și de Bărbuș, care a fost șeful Studențimii PNȚCD, dar arătându-mi țigara pe care o fuma: „Asta-i rea, dar alcoolul e mai rău. Bărbuș e alcoolic". Iar de Ionescu-Galbeni: „Mi-a declarat mie, când umblam după susținători la alegerile pentru Marea Adunare Națională, în 1985, că el nu mai e PNȚ-ist, că nu mai vrea să audă nimic de politică. Acum face pe marele șef politic, cu trecut de rezistent. În închisoare a fost, dar rezistent, după aceea, nu".

Eram cu el când mi-a venit telefonul lui Funar. Mi-a cerut să obțin textul tratatului de bază româno-maghiar, așa cum a fost convenit. Am vorbit cu Marcel Dinu. Mi-a confirmat că în art. 15 se face o trimitere la anexă, iar în anexă se găsește și următoarea formulare:

„Părțile contractante sunt de acord că Recomandarea 1201 nu se referă la drepturi colective și nici nu obligă părțile să acorde persoanelor respective dreptul la un statut special de autonomie teritorială bazată pe criterii etnice". Această formulare este echilibrată, de asemenea, cu art. 4 din tratat, care zice:

„Părțile contractante reafirmă, de asemenea, că nu au pretenții teritoriale una față de cealaltă și că nu vor ridica astfel de pretenții în viitor".

Am primit și o scrisoare excepțională de la Profesoara Adelina Georgescu, care încheie cu fraza: „Tradiția familiei în care v-ați născut, prestigiul de care vă bucurați și serviciile aduse, decenii la rând, cauzei românilor de pretutindeni vă impun obligația patriotică și morală de a candida la funcția de Președinte al României".

La recepția de la Ambasada Indoneziei și, mai ales, la cea a Ucrainei sunt primit excepțional. Autografe etc. Mulți și multe vor să fim fotografiați împreună pentru colecția lor. Ucrainenii din Maramureș și-au adus aminte de vizita pe care le-am făcut-o. Sergiu Nicolaescu, senatorul, s-a declarat susținător al candidaturii mele la Președinție. A fost o surpriză pentru mine.

Mai mulți generali împreună (Dragnea printre ei) m-au elogiat pentru activitate. Weber, fiind cu noi, a vorbit de veterani etc. și de faptul că am rămas sublocotenent de artilerie. Le-am spus că am ieșit șef de promoție la Școala de Ofițeri de Rezervă de Artilerie din Craiova. I-a interesat foarte mult. Mi-au cerut amănunte. L-au chemat pe Cioflină (șeful de Stat major), care era alături în vorbă cu cineva. „Să mă înainteze în grad", s-a sugerat. „Da, să-l concentrăm". „La vârsta mea, mi-ar prinde bine!", am reacționat.

În timpul zilei mi-a venit, de la Petre Roman, o scrisoare adresată lui Ion Diaconescu „ca Președinte al celui mai important partid din CDR", care zice: „Precizez că USD nu va participa la alianțe cu partide sau lideri politici care vor inițiа în Parlament sau în afara acestuia acțiuni menite să conducă la schimbarea formei de guvernământ în România".

Cam obraznic, dar așa e el!

Vineri, 23 August 1996

Gabi Țepelea vine. Îi atrag atenția că mergem, inexorabil, spre distrugerea Partidului dacă nu luăm o poziție acum. Dacă câștigă Constantinescu, ceea ce este aproape imposibil, se va comporta potrivit dorinței liberalilor, a lui Cataramă, în ultima analiză. Ei l-au susținut cel mai tare, atât ideologic, cât mai ales financiar. Dacă câștigă Iliescu și rămâne încă patru ani, tot noi pierdem, chiar dacă intrăm într-o coaliție de guvernământ.

Duminică, 25 August 1996

Ultimele două zile la Mamaia și Costinești. La Mamaia, invitații lui Constantin Dumitru, directorul și proprietarul revistei *Flagrant*. A reușit să organizeze anual un concurs Miss Flagrant, la care participă cele mai frumoase fete, alese la Chișinău și la București. În juriu, Ion Caramitru, Vicepimarul Capitalei Lis și o mulțime de alții pe care-i știam doar din vedere.

Frumoasă seară, cinci probe diferite. Le-am dat note, cât se poate mai obiectiv. La sfârșit ne-au dat un fel de cină suedeză. Cele pe care le-am considerat eu prima și a doua au ieșit. A treia nu știu, căci nu-mi mai aduc bine aminte de notele pe care le-am dat. A doua zi, deci ieri, Sâmbătă, Dumitru ne-a dat un prânz excelent. Am stat lângă scriitorul Petre Anghel, și el parte din juriu. Discuție interesantă despre romanticii discipoli ai lui Nae Ionescu, Eliade, Noica, Țuțea și despre Blaga. Mă separ de ei, deși accept că au scris frumos. Anghel mi-a dat cartea lui *Fratele nostru Emanuel*. Dedicația m-a

surprins: „Domnului Ion Rațiu, președintele moral al României! Omagiul autorului".

Seara la același restaurant cu toate cele 12 concurente pe lângă membrii juriului.

Atât Sâmbătă, cât și astăzi, am făcut baie în mare. Am fost și în partea plajei unde se întâlnesc yoghinii lui Bivolaru. Erau în cerc, meditând sau ascultând lecția de autodescoperire. Doar o pereche erau nudiști. Pe vremuri, mi se spune, toți erau gol-goluți în această parte a plajei.

La București, curând după ora 8.00 seara, Doina i-a telefonat lui Radu Vasile. El e pentru mine. Găsește că n-avem decât de câștigat ca partid înlocuindu-l pe Emil Constantinescu cu mine, chiar dacă nu mă aleg președinte. A vorbit în felul acesta ore întregi cu Diaconescu, dar nu-l poate urni. Îi vorbesc și eu, va mai încerca o dată, mâine dimineață. Îi telefonez lui Diaconescu să-l felicit de ziua lui de naștere și-i sugerez să ia mâine masa cu mine. „Imposibil. Am atâtea de făcut. Toate rămase în urmă". Să vedem dacă-l poate convinge Vasile! Mari speranțe nu-mi fac. E clar că nici Diaconescu nu mă vrea, așa cum nu m-a vrut Coposu. Dacă suntem înfrânți la alegeri, vina va fi a lor, acum a lui Diaconescu personal.

La plaja yoghinilor mulți au venit la mine pentru autografe și să se fotografieze cu mine. Îl reține pe Septimiu Octavian Ivan, care mi-a dat cartea lui de 355 de pagini și peste 230 de pagini ilustrative de fotografii, intitulată pur și simplu *YOGA - un mod de viață, o teorie aplicată în practică pentru dezvoltarea și desăvârșirea capacităților fizice și psihice umane*. I-am spus că am fost la Lonaeva, pe Podișul Decan la est de Bombay, și că am practicat „The Forth Way".

Luni, 26 August 1996

Grabowski vine imediat după ora 8.00 dimineața. Îmi aduce o ciornă a unei declarații pe care trebuie să o fac și să o înmânez tuturor membrilor BCCC, începând cu Diaconescu. Să-i alătur cele trei documente pe care atât Diaconescu, cât și Radu Vasile le-au avut deja în încercarea de a-i convinge să mă susțină pe mine candidat la Președinția României. Radu Vasile îmi promisese să vorbească din nou cu Diaconescu azi-dimineață și să mă sune la telefon de îndată ce a făcut-o. Nu mai târziu de 9.10 a.m. N-am primit nici un telefon. M-am dus direct la Conferința de Presă a PNȚCD, la Restaurantul Premiera. Am sosit la 10.15. Radu Vasile dezvolta introducerea în temă. La stânga lui, Țepelea, la dreapta, Diaconescu și Emil Constantinescu. Au vorbit de 70 ani de la unirea Partidului Național Român din Ardeal cu Partidul Țărănist din Vechiul Regat, de vizita lor în Germania, au explicat „gafa" lui Diaconescu, „care a fost de fapt o diversiune a Puterii" etc. Și l-au felicitat pe Diaconescu de ziua lui de naștere. Toți cei prezenți au primit un pahar de șampanie și

Diaconescu a făcut turul sălii, ca să ciocnească cu fiecare în parte. S-a cântat „Mulți Ani Trăiască!". Nu entuziasm feroce, dar plăcut.

Ne-am dus la sediu. Au început să curgă cadourile. Jerbe mari de flori, sticle de tot felul. Herdan a venit cu oamenii lui din Spania, care vor concesii de construcții. Și el cu cadouri. A deschis o sticlă de Malaga. N-a fost chip să-i vorbesc lui Diaconescu. Evită să rămână singur cu mine.

Ședință în biroul lui Timofte. Stan i-a adus pe principalii colaboratori cu care să pregătim sesiunea de toamnă a AAN în 1997. Am decis ca excursia să fie la Curtea de Argeș, Lacul Vidraru și masa, cu degustări de vinuri, la Valea Călugărească. Totul pare să fie sub control.

Mănânc ceva pe la 5.30 p.m. și dau să mă întind un moment. Îndată vine Emil, omul de gardă, să-l anunțe pe Mircea Pleașcă, Președintele Asociației Cultural Științifice și de Prietenie Româno-Germană, cel care mi-a trimis frumoasa scrisoare de susținere la Președinție „în numele unui grup de veterani de război". A făcut ce era omenește posibil ca să mă convingă să candidez: „Altă salvare nu este pentru noi", mi-a zis, în câteva cuvinte! La 7.00 p.m. precis, sosește Prof. Dr. Adelina Georgescu, Directoul Institutului de Matematică. Scrisoarea ei, primită acum câteva zile, e absolut excepțională. A trebuit s-o primesc. Stăm toți trei, la început, dar, cum am văzut că Pleașcă nu dă să plece, m-am ridicat și i-am mulțumit că a venit să mă vadă. L-am condus până la poartă și m-am întors. Doamna Georgescu e impresionantă. Se pare că are un prestigiu enorm în lumea științifică. Mi-a prezentat toate argumentele imaginabile în favoarea candidaturii. Voi cântări totul și voi decide. „Dar nu mai este timp. Mâine avem avem ședință la UCD. Trebuie să ne decidem pe cine să susținem".

Ne-am despărțit, totuși, prieteni. Voi decide foarte curând, am asigurat-o.

Marți, 27 August 1996

Înclin să mă retrag formal din cursa prezidențială. Să fac o declarație în acest sens la BCCC și să-i fac să mă asculte. Doina îmi cere să mai aștept. Bine, dar cât timp?

La Partid, procesiune adevărată: Sibiu, Maramureș, Radu Sârbu de la Cluj. Începe vorbind de Vida-Simiti. Diaconescu studiază lista lor, în care eu apar pe locul 16 din cei 18 votați. Fărcaș m-a sugerat ca să-și bată joc de mine. Au votat tot așa, ca în 1992, cu șmecheria prin care cinci-șase oameni pot bloca sau anihila voința majorității. Sârbu a argumentat împotriva mea, de față cu mine, pentru că nu m-am dus la Partid, ci numai la biroul meu UMRL. A confirmat, de asemenea, că toți ceilalți, PNL-CD, PER, PNL, acceptă lista lor. Diaconescu i-a spus, simplu: „Domnul Rațiu n-a mai mers pentru că domnul Coposu i-a interzis să mai meargă". Urmează Caraș-Severin. Diaconescu sugerează ca un țăran, care să se îmbrace întotdeauna în costum național, să

fie candidatul nostru.

După plecarea tuturor, am rămas numai Diaconescu, Ioan Lup, Ionuț Gherasim și eu.

„N-ar fi bine, domnule Rațiu, să candidați la Hunedoara?". Da, mi-au oferit s-o fac. Isac mi-a telefonat abia ieri, cred. „Nu, trebuie să candidați la Cluj", intervine Ionuț. „Cu candidatura Dumneavoastră am putea obține trei mandate pentru Convenție la Cameră și, poate, chiar două la Senat".

A urmat o mică discuție. Diaconescu căutând să mă convingă că ar fi bine să evităm o activitate contra mea chiar din sânul PNȚCD. Radu Sârbu argumentase că toți ceilalți mă resping. Ceilalți sunt inexistenți în Cluj. Vorbesc de PNL, PNL-CD și PER. Dar ultimii doi ar fi cu mine, dacă i-am contacta. De fapt, am zis, doar noi și PUNR suntem partide importante în Cluj. Dar eu sunt naționalistul, nu Funar, în mintea multora. Eu am creat Monumentul Memorandiștilor. Funar l-a preluat doar, când era deja acceptat, și l-a finanțat din bugetul de stat. Dar eu am dat toți banii. Când era doar un proiect. Pe mine nu mă interesează că el se laudă că l-a realizat. Eu sunt mulțumit că s-a făcut.

Am mai discutat despre cum arată Clujul - curat - și că Funar are multe merite. L-am contrazis. Da, a făcut multe ca să ia ochii, dar învățământul, sănătatea, apa caldă, drumurile, toate lasă de dorit. A spoit fațada caselor din centru. Atât.

Am mai vorbit cu Ioan Lup, care vrea să candideze din nou, ca să devină aproape sigur Președintele Senatului la deschiderea viitoarei legislaturi. Președinte de vârstă, bineînțeles, până la desemnarea și alegerea Birourilor Permanente.

Am sosit la Tele 7abc curând după 11.00 a.m. Vin după aceea Meleșcanu cu SPP-ul lui și Horia Alexandrescu. Interviul, de 50 minute, a mers strună. Am vorbit de tratatul de bază româno-maghiar. Am ieșit, cred, bine, deși chiar de la început am subliniat faptul că ceea ce s-a făcut e bine și că textul final, după mine, e bun pentru România. Am încheiat programul cu afirmația mea că șansele României de a fi acceptată în NATO vor fi mult mai bune dacă noi câștigăm alegerile. „Când va fi domnul Rațiu Președinte, o să vă facă purtătorul său de cuvânt", i-a spus lui Alexandrescu.

După-masă, Constantin Vincențiu la mine. E Președintele unui mic „partid democrat realist revoluționar". Mă vor susține la Președinție.

La recepția Republicii Moldova, Năstase a venit la mine. A înțeles perfect de bine de ce nu m-am dus la lansarea cărții *Umor parlamentar*. Îmi spune că ziarul nostru *Cotidianul* l-a atacat din nou cu formula „Năstase-patru-case". „Vă dau în judecată. Avem nevoie de bani pentru campania electorală. Vă cer 50 de milioane. Celui care a semnat articolul și ziarului". Am râs amândoi. I-am spus că am dificultăți la Cluj. „Veniți la noi, oricând. Aveți rezervat un loc de frunte, oricând".

Am vorbit apoi cu Gherman, care se minunează cum de-l avem pe Constantinescu ca Președinte?! Vine și Văcăroiu la noi. Vorbim și cu el, și cu Vergiliu Constantinescu, Președintele Academiei. Îmi promite, din nou, că se va ocupa de localul din Calea Plevnei.

Cu ambasadorul Ucrainei aranjez să fiu primit cum trebuie când mă voi duce la Kiev, la mijlocul lui Septembrie. La 24 Septembrie trebuie să merg la Budapesta, tot pentru AAN, iar pe 26 vor veni membrii Comitetului nostru la București.

Vine și Președintele micului Partid Conservator la mine. Mi-a promis că-mi va cere, în scris, să candidez la Președinție.

Înainte de culcare telefonez la Redacție. Doina îmi spune că la Convenția Democratică nu mi s-a alocat nici un loc sigur de parlamentar. Nu-mi vine să cred!

Altă știre bună. În fundul curții mele din Turda, proprietarul restaurantului din față construiește o casă sau o magazie. Nu știe Micu Mezei ce. Cine i-a dat permisul? Sentința judecătorească prin care mi se recunoaște dreptul de proprietate asupra caselor și curții a devenit definitivă. Trebuie să acționez fără întârziere.

Miercuri, 28 August 1996

Diaconescu cu Dudu Ionescu lucrează la întocmirea listei noastre PNȚCD de candidați parlamentari, în biroul lui Radu Vasile. Sunt singur la sediu. Doar cu Ionuț Gherasim. Vin Alecu, doamna Danielescu, Ioan Lup, pe lângă cei care întotdeauna îmi cer ajutoare financiare.

Merg și la Parlament. Vine Otto Weber cu o scrisoare adresată lui de Organizația AFDPR, filiala București, împotriva lui Ticu Dumitrescu. „Ticu e cel mai înverșunat adversar al dumitale", mi-a zis. Să-i fie de bine! Știam asta de mult, de pe vremea când făcea tot posibilul să nu apar la tribună, la adunările noastre publice.

Sturdza-Popovici iarăși pledează să candidez în Caraș-Severin, la Senat. N-am reacționat. Eu tot la Cluj vreau să candidez.

Vorbesc cu Primarul PDSR din Turda despre casa noastră și de faptul că se construiește ceva în curte. Cu permisiunea cui? Cine a dat încuviințarea? Îi explic că vreau să fac un muzeu din casa noastră. Mă informează că e fiul colegului meu de clasă la liceu.

Sosit acasă, găsesc un apel la Judecătorie împotriva sentinței prin care se recunoaște că proprietatea e a mea și a Myei. Semnată chiar de Primar!!? Interesant de văzut ce se va întâmpla. În orice caz, apelul a fost înaintat după expirarea termenului. Deci, ar trebui să fie, procedural, inadmisibil.

La 2.00 p.m. la Centrul Euroatlantic. Masă rotundă cu „somitățile" politicii externe românești. Ne vorbește Robert Hunter, ambasadorul SUA la NATO.

Despre NATO și extinderea lui în Răsărit. Foarte bine. Ambasadorul Alfred Moses îmi dă mie întâi cuvântul. Cu un preambul potrivit, îl întreb dacă el e pentru includerea României în primul val al extinderii NATO. Nu răspunde clar, bineînțeles, dar arată că simpatizează cu aspirațiile noastre.

Seara, recepție pentru Hunter la reședința lui Moses. Hunter a studiat la LSE. Ne-am înțeles bine. Moses a discutat îndelung situația politică și perspectiva unei coaliții după alegeri. E clar că el ar prefera să o facem cu PDSR. Adrian Severin își exprimă regretul „sincer" că nu candidez la Președinție. „Ar fi o adevărată confruntare, foarte interesantă. Cu Constantinescu nu aveți nici o șansă", crede el.

Iliescu și-a lansat campania electorală cu surle și tobe. I-a adus pe toți prefecții și primarii lor. În total au fost vreo 1500 de oameni prezenți în Marea sală a Palatului.

Aud seara târziu că la Convenția Democratică s-a vehiculat faptul că Organizația PNȚCD din Cluj și Convenția Democratică de acolo refuză candidatura mea. Se pare că știrea va apărea în *Evenimentul Zilei* mâine. Lucian Gheorghiu îmi spune însă că nu s-a ajuns încă la Cluj. Erau doar la Botoșani, și merg în ordinea alfabetică a județelor.

Joi, 29 August 1996

Otto Weber îmi telefonează foarte devreme. Îmi descrie scena numirii mele candidat al Convenției. Dumitrescu de la „21 Decembrie", Ticu Dumitrescu, Emil Constantinescu m-au atacat violent pentru atitudinea *Cotidianului* împotriva lui Emil Constantinescu. Au cerut să fiu dat afară din Convenție și din PNȚCD. Diaconescu m-a apărat pe jumătate. Voi fi sancționat, dar de dat afară nu se poate. Ar cauza probleme, mai ales în Ardeal. Eu nu sunt un oarecare. În fine, m-au adoptat cap de listă la Arad.

„Am auzit că m-ai apărat", i-am zis lui Diaconescu când am intrat în birou, la 9.20 a.m. exact. „Nu te-am apărat", a început Diaconescu. „N-are nevoie de a fi apărat, domnul Rațiu", intervine Barbareso, singurul care era în birou. Pe urmă, au discutat diverse permutări în Teleorman, Mehedinți, Ialomița etc.

Vine Radu Vasile. Pleacă Barbareso.

„Domnule Rațiu, începe Diaconescu, Afierăriței, a început să te atace. Pe urmă ceilalți, Băcanu, Dumitrescu, toți au sărit...". *Neobrăzare, i-am zis.* „Fă, domnule o declarație. Așa cum ai promis la BCCC. Acum suntem acuzați că, deși facem parte din Convenție, te susținem pe dumneata pe ascuns. Că facem un joc duplicitar. Trebuie lămurită situația". *Sigur că da. Am declarat că voi face-o. O fac fără discuție. I-am cerut lui Galbeni să-mi dea o formulă. S-o facem astăzi. Am promis și mă voi ține de promisiune. Spuneți-mi voi cum.* „Fă-o dumneata. O discutăm pe urmă". Sturdza-Popovici vine să-mi sugereze să candidez la Senat în Caraș-Severin. Diaconescu, ceva mai târziu, să o fac

la Bistrița-Năsăud. Eu vreau să rămân în Cameră, i-am spus lui Sturza. Prefer Aradul, i-am spus lui Diaconescu. Am fost acolo, m-au primit întotdeauna foarte bine. Și vreau să rămân în Cameră. Să mă ocup de sesiunea de toamnă AAN în 1997. „Bine", zice Diaconescu.

Astă-noapte, la ședința CDR, noi am fost reprezentanți de Diaconescu, Dudu Ionescu, Ulm Spineanu și Remus Opriș.

La plecare, pe la 11.45, Diaconescu anunță: „Mă duc la Cotroceni, să formez guvernul. Dumneata ce departament vrei?, mă întreabă. Externele, bineînțeles, îi spun, știind prea bine că merge la Cotroceni ca să discute tratatul-cadru româno-maghiar.

Diaconescu s-a dus apoi la Cotroceni. Au fost invitați de Iliescu să discute tratatul româno-maghiar. Grabowski îmi cere, insistent, să le prezint o scrisoare de protest tuturor membrilor BCCC. Are dreptate. Trebuie să arăt că nu mergem bine.

La slovaci, la recepție. Ei sărbătoresc azi insurecția împotriva regimului Tiso, la sfârșitul războiului. A avut loc la șase zile după lovitura regală de stat a lui Mihai I.

Corneliu Mănescu, foarte afabil, ca de obicei. Vrea să-mi fie de folos. Mă întreb cum?!

Leon Dincă îmi telefonează seara târziu. Eram pe terminate, căci luam cina cu noul preot anglican și cu soția lui. Îmi propune să mă facă viitorul Președinte al României. Îmi cere 5 milioane de dolari.

Îi spun că nu cumpăr, nu vând. Vreau să dau ceva țării. Nu sunt fanariot. Nu-mi cumpăr firmanul.

„Nimeni nu face ceva fără să vrea o recompensă", spune el. Ei bine, eu o fac. Nu vreau nimic. Nu țin să fiu Președinte și mai ales pe o asemenea cale. Cum n-am acceptat nici în 1992, când prețul era mai mic: 100.000. Imediat, Dincă s-a burzuluit, să nu-l vorbesc de rău pe marele Coposu. „Nicidecum. Mi-a fost prieten. A fost un mare om. Dar n-a fost perfect. Aici, îi spun, sunteți obișnuiți să-i vedeți pe lideri ca oameni perfecți. A fost Stalin perfect? Toată lumea aici spunea asta. A fost Hitler perfect? Pentru germani, poate da. A fost Churchill perfect? Nicidecum". Aproape că s-a înfuriat. Poate era și puțin băut. A terminat conversația amenințându-mă că-și va oferi serviciile lui Emil Constantinescu și va veni vremea când o să-i cer o audiență Președintelui Constantinescu ca o mare favoare.

„Foarte bine, i-am zis, vă doresc succes".

Vineri, 30 August 1996

Finalizarea declarației ce mi s-a cerut privind la candidatura mea la Președinție.

La sediul Partidului mă așteaptă Grabowski. Mă imploră să nu fac încă nici

o declarație. Voi fi dezarmat dacă mă conformez dictatului lor. Voi fi și mai marginalizat în Partid decât am fost până acum. „Istoria nu se oprește în 1996. Vom avea rezultate surprinzătoare. Veți putea juca un rol, fie că sunteți acum în Parlament, fie că nu".

Vine Diaconescu. Dudu insistă să-i vorbească. Diverse probleme tehnice referitoare la numirea candidaților noștri. În cele din urmă, însă, reușesc să rămân singur cu Diaconescu.

„Domnule Rațiu, suntem acuzați de duplicitate. E esențial să clarificăm lucrurile". Îi vorbesc de ședința de alaltăieri a Convenției. Dudu Ionescu și Remus Opriș m-au atacat murdar. Nu trebuia s-o facă. Puteau să mă atace aici, în cadrul Partidului. Dar nu față de alții. I-am adus aminte că în prima legislatură i-am spus că vor trece anii și va vedea că n-am umblat după locul lui Coposu. Așa a fost. Anii au dovedit corectitudinea mea. Am spus întotdeauna că nu voi candida fără girul Partidului. Acum facem o greșeală susținându-l pe Constantinescu. Răspunderea, deci, este a lui, a BCCC. I-am dat declarația pe care am pregătit-o azi-dimineață. A cerut, doar, să includ o frază explicită: „În consecință (pentru că PNȚCD susține pe Președintele CDR), fac cunoscut tuturor că nu voi candida la Președinția României și cer celor care ar fi dorit să mă voteze să-și dea votul lor lui Emil Constantinescu, candidatul Convenției Democratice pentru Președinția României".

Am acceptat să mă gândesc. Dar a venit Ionescu-Galbeni. Imediat s-a pus pe treabă. Sugerează ca, în loc de „acțiunea de susținere a candidaturii mele nu poate avea urmări" (pentru că nu candidez), să spun că ea „poate avea urmări asupra tuturor forțelor și persoanelor din Convenția Democrată Română". Și vrea un nou paragraf:

„Totodată, rog colectivul de redacție al ziarului *Cotidianul* să oprească publicarea de articole sau scrisori și alte materiale care susțin candidatura mea la Președinția României sau aduc direct sau indirect prejudicii imaginii CDR și a candidatului propus de aceasta, domnul Emil Constantinescu".

„E nedemocratic ceea ce-mi ceri, îi spun. Nu pot să le dau instrucțiuni ce și cum să publice. Dacă aș face-o, unde rămâne independența ziarului? Evident, eu le voi vorbi, dar instrucțiuni scrise nu le dau. Trebuie să mă gândesc", le-am spus. Am plecat cu textul corectat. Am vorbit cu Alecu, cu Nelu Mureșan. Ambii m-au sfătuit să fac declarația.

Pe la 11.45 m-am întors în birou. Era și Țepelea de față. S-au aplecat amândoi, Gabi și Nelu Diaconescu, asupra Declarației, care încorpora fraza sugerată de Diaconescu, dar nici una, nici alta din sugestiile lui Ionescu-Galbeni. L-au citit cu grijă. Țepelea ar fi vrut să schimbe câteva cuvinte, de dragul schimbării, aș zice eu, dar a renunțat auzind argumentarea mea, de altfel foarte calmă și detașată. În fine, s-au declarat satisfăcuți. Diaconescu a luat Declarația cu el la ședința CDR. Manea, care a fost și el prezent: „Ați făcut foarte bine. Felicitări".

Grabowski vine la mine acasă. „Ați aruncat singurul atu pe care-l aveați. Trebuia măcar să obțineți trei locuri pentru UMRL". Mi-am dezamăgit susținătorii. Pe el, în primul rând. „V-ați lăsat urecheat de niște non-entități. De ce se lasă Diaconescu dominat de Constantinescu?". Evident, Grabowski ar fi vrut să intre în Parlament.

Am înghițit reproșurile. Nu m-am apărat.

Nicolae a răsuflat ușurat când i-am spus că nu voi candida. Elisabeth e încântată. Seara, la cină doar cu Elisabeth. Ea ar vrea să cumpărăm un apartament în București, pentru a păstra o prezență în România, dar să plecăm. Am făcut destul.

Grosu îmi telefonează, alarmat. I-am confirmat că nu voi candida. Reproșuri, zice că l-am făcut caraghios etc.

Când îi spun Elisabethei că aș vrea să organizez și să conduc sesiunea de toamnă AAN în 1997, pe care eu am obținut-o pentru București, pot să spun, prin efortul meu personal, a exclamat: „Another whole year în România? I can't bear it!".

Trebuie să țin seama de ea.

Sâmbătă, 31 August 1996

Telefoanele nu încetează. Mi se cere, neapărat, să candidez independent. Îi menționez doar pe Prof. Predescu, de la „21 Decembrie", și pe Ion Cândea, Președintele Organizației „Formațiuni de Luptă din 21 Decembrie".

Vine apoi Ionuț Anghelescu din Ploiești. Ca de obicei, cu mama lui. Acțiunea lui de a strânge semnături a fost zădărnicită și agresiv combătută de Remus Opriș și la Sinaia de PDSR-iști! Deci, Puterii nu-i convine să candidez. Le spun tuturor că ieri am declarat că nu candidez.

Anghelescu îmi vine și cu problema mobilierului cu care doamna Predeleanu a dotat Prahova (UMRL). Acum îl vrea înapoi „pentru lipsă de activitate".

La Partid, Comisia de distribuire a candidaturilor în plină sesiune. Radu Vasile și apoi Țepelea mă întreabă dacă vreau să mă duc la Bistrița-Năsăud. Nu, rămân la Arad. Țepelea e de aceeași părere. Are o lungă istorie și tradiție. Goldiș și Ștefan Cicio Pop au fost de acolo. Ziare, importanță. Acolo a fost întrevederea Maniu-Oszkár Jászy, când Maniu a spus că noi vrem „Telyés elszaskadás".

Vladone așteaptă să discute cu Diaconescu planul lui de reorganizare economică a țării. E cam visător.

Îmi telefonează Doina. A câștigat Premiul pentru cel mai bun ziar (și mai frumos) și Cristoiu pe cel al editorialistului. Doina va primi și un milion de lei. Să vedem ce va propune să facă cu acești bani. Să-i păstreze ea? N-ar fi

corect. Să-i împartă cu ceilalți din redacție sau să-i utilizeze pentru gestionarea afacerii, care merge foarte prost.

Când îi spun că am semnat declarația că nu mai candidez, a fost furioasă. „Ați luptat vreodată în viață?". Nu m-am apărat. Nici eu nu sunt sigur că am făcut bine. Poate ar fi trebuit să-l fac pe Constantinescu să negocieze, să plătească ceva pentru retragerea mea. Așa cum mi-a sugerat Grabowski.

„O să mă duc la Băcanu, n-are rost să mai lupt", mi-a spus Doina.

Restul zilei m-am gândit cum trebuie să vorbesc în Cameră la dezbaterea asupra tratatului-cadru româno-maghiar. Am plantat un busuioc în mica noastră grădină, ce mi-a fost dăruit cu rădăcină cu tot.

Citesc, în ultimele zile, cartea lui Aurel Sergiu Marinescu *Prizonier în propria țară*. E cutremurătoare. Concepută în linii mari - trei volume -, caută să descrie în amănunt gulagul românesc. Un fel de Soljenițîn. Eu citesc vol. II, căci pe ăsta mi l-a trimis. Aurel Dragoș Demetrescu și Ion Pacepa recomandă cartea în scurte note reproduse în facsimil și Gabi Țepelea o prefațează.

Duminică, 1 Septembrie 1996

Vine Raul Petrescu. Îmi spune că recursul în anulare promovat de Procurorul General va dispune de problema casei unde locuiesc. Miletineanu, cel care pretinde moștenirea, pur și simplu nu se încadrează în lege, care spune că moștenitorii, dacă sunt cetățeni români până la gradul al doilea, pot să dobândească proprietatea naționalizată (case și teren) sau compensație de la chiriașii care vor să cumpere casa sau partea din casă unde locuiesc. Și, ca să nu fie nici o îndoială, legea spune că aceste rude sunt: art. 3. a) în linie dreaptă: părinții și copii (gradul I); bunicii și nepoții (gradul II); b) în linie colaterală: frații și surorile. Atât. Miletineanu este fiul fratelui soției proprietarului, care a fost Dimitrie Gusti. Acest frate a murit în 1979, doamna Gusti a murit după aceea, în 1982. Chiar dacă ea a moștenit, teoretic, casa naționalizată, cum putea fratele ei s-o moștenească din moment ce el a murit înaintea ei? În orice caz, Miletineanu e gradul IV de rudenie.

„Cum s-a putut ca Judecătoria sectorului 1 București să dea o sentință favorabilă lui Miletineanu, recunoscându-i calitatea de moștenitor?", l-am întrebat pe Raul. „Simplu. În România există două feluri de legalitate. Una obiectivă și a doua a celor de la Putere sau cu influența celor de la Putere. Ăsta e cazul tău". Trebuie să-mi dea un avocat bun, care să se ocupe de problemă.

Seara, Elisabeth vrea să mergem la „Pescăruș", să luăm cina acolo. Mergem fără să telefonăm. Toată terasa, afară, fusese închiriată pentru o nuntă. Am dat să plecăm. Au venit imediat mireasa, mirele, nașul mare să ne invite. A fost foarte plăcut. Nașul mare e Prof. Dr. Dumitru Todor, mare admirator al meu. Ne-am așezat la o masă, unde au venit să ne vorbească nenumărați nuntași. Am și dansat cu mireasa înainte de a pleca. Mică acoladă.

Luni, 2 Septembrie 1996

Primul lucru pe care l-am auzit, îndată ce am sosit la sediu, a fost: „Ați făcut o greșeală că nu ați insistat să candidați la Cluj". Ionuț Gherasim mi-a spus asta. Poate are dreptate. Se va considera că nu vreau să lupt.

Evenimentul Zilei vorbește pe larg de premiul câștigat de Cristoiu și de cei de la televiziune, dar nu scoate un cuvânt despre premiul câștigat de *Cotidianul. Ziua* menționează lucrul doar în treacăt. Totuși... să vedem ce alte ziare scriu despre asta.

Mihăilescu renunță să mai candideze la Cluj. Cum spune el, dacă ar fi propus pe un loc neeligibil după Diaconescu sau după „domnul Rațiu", atunci da, ar accepta. Dar să candideze după Vida-Smiti, nu. E o insultă. Prezintă dosarul activității lui în cadrul Partidului și realizările profesionale. Nu se pot compara cu cele ale lui Vida-Smiti. E de la cer la pământ. I-am dat dreptate. L-am susținut foarte puternic.

La Conferința de Presă e atacat Iliescu pentru a treia candidatură, programul lui care vorbește de ce va face etc. Păi, dacă n-a făcut nimic în acești ani - șapte ani aproape - cine să-l mai creadă? „Așa vorbește Opoziția", a zis Diaconescu, pe bună dreptate. Țepelea a vorbit despre tratatul româno-maghiar, Mituș Ionescu, ditirambic, ne-a adus salutări din partea comunității române din Geneva. E puțin caraghios.

Țepelea, când s-a pomenit că *Dreptatea* e doar săptămânal, a zis: „Ce să facem? Ne-a torpilat domnul Rațiu!". Asta-i mulțumirea pentru că o finanțez. Adevărată gratitudine, am zis tare. „Am glumit", zice Țepelea. O fi, dar cei care aud aici o iau în serios.

Ședința Biroului Permanent al Camerei. Nimic nou. Dar o facem în Sala „Lascăr Catargi" din Palatul Parlamentului. Oarecum solemn.

La 2.30 p.m. punctual, deschiderea solemnă a sesiunii parlamentare. Prezenți diverși membri ai Guvernului, la stânga tribunei. La dreapta, în primul rând, toți cu fața spre sala de ședință, diverși demnitari ai țării - Președintele Curții Constituționale de Justiție, de Conturi etc. -, în frunte cu Patriarhul Teoctist și alți prelați, șefii diferitelor culte din România. Noi, Biroul Permanent, în rândul al doilea, tot cu fața spre sală. La prezidiu, Năstase, flancat de Viorica Afrăsinei și Putin, Deputatul PSDR de Arad.

Ședința a început cu Imnul Național „Deșteaptă-te, române!". Scurtă cuvântare a lui Năstase. Nestor Călin a cerut cuvântul. A inaugurat noul Parlament, noua clădire, ca să fiu precis. Și-a dat demisia din PSDR pentru că Petre Roman nu candidează la Președinția României sub numele de Neuländer.

A urmat votul membrilor noștri + PER la funcțiile pe care ni le rezervau nouă în Biroul Permanent. La primul scrutin, am ieșit egali Lupu și cu mine. Dacă nu venea Otto Weber, în ultimul moment, Lupu câștiga. Nu știu ce mutație s-a produs, căci la al doilea scrutin am câștigat cu ușurință: 23 la 14.

La reluarea ședinței, toate grupurile parlamentare i-au propus tot pe cei astăzi în funcție. Nu au apărut UDMR-iștii. Evident, ei au probleme, au lupte în sânul partidului. Îi așteptăm cu răbdare. În cele din urmă apar. Lumea aplaudă. Vida îl propune pe Konya Hamar Sándor. Deci, și ei au păstrat formula actuală.

La expoziția „București 2000", peste 200 de propuneri, toate proiectele prezentate pe panouri în Sala Tapițeriilor. Proiectele premiate și cele care au obținut o mențiune au fost prezentate și ca machete. Năstase a ținut o cuvântare și Iliescu la fel. Chebeleu mi-a vorbit mult de necesitatea unei colaborări PDSR-CDR după alegeri. E sigur că Iliescu va câștiga. Exclude posibilitatea unei colaborări Iliescu-Roman.

Marți, 3 Septembrie 1996

Am oferit șampanie la prânz. N-au venit toți deputații noștri. Adevărat e că ședința de verificare a averilor demnitarilor era în toi. Și pauză de masă nu s-a făcut. A fost bine, totuși.

La sediu, târziu, după 5.00 p.m., ședința Comisiei de validare a candidaților noștri. Întâi județele-problemă. De la Bacău vine Corniță. Am avut două mandate în 1992. Acum vom avea doar unul singur dacă la Senat candidează Cataramă. Pentru a compensa, trebuie ca noi, PNȚCD, să avem primele două locuri la Cameră. Rând pe rând se perindă Galați, Vaslui (Păslaru din Bârlad, care se referă tot timpul la succesul meu când am fost acolo), Timiș. Vine apoi Matei Boilă. I s-a sugerat să-l accepte pe Mihăilescu pe locul întâi în locul lui Vida-Simiti. Mare scandal. I s-a sugerat, atunci, să vin eu pe locul întâi: „Rațiu a cedat în interesul liniștii în Partid. Să vină înapoi". S-a făcut verde. Să-l accepte pe Mihăilescu pe locul 3, locul 2 fiind dat liberalilor. „Mihăilescu? În nici un caz!", s-a înspumegat la gură Boilă, cu vocea lui pițigăiată. Ultimul, Săndulescu, de la Vâlcea: omul ăsta e fără caracter, a fost concluzia mea după ce l-am ascultat atacându-l pe avocatul Ungureanu, care a fost votat primul pentru Parlament de Organizația PNȚCD Timiș. Lupta pentru locuri eligibile e dezgustătoare. Se bat oamenii între ei cu o lipsă de demnitate deplorabilă.

Pe la 10.20 seara, i-am lăsat în plata Domnului. Am șters-o englezește.

Miercuri, 4 Septembrie 1996

Îl primesc pe Victor Marian la 7.00 a.m. A venit direct de la Gara de Nord. Îi servesc micul dejun.

Ședință comună a Birourilor Permanente. Terminăm sesiunea actuală la 3 Octombrie. La inaugurarea Librăriei „Iuliu Maniu", în clădirea din curte a sediului nostru. De asemenea, lansarea cărții *Corneliu Coposu, în fața istoriei*. Vorbesc Diaconescu, Țepelea și Directorul Editurii „Anastasia", care a lansat

alte patru cărți. Librăria e făcută împreună cu „Anastasia". Sorin Dumitrescu a ținut și el un discurs, nu remarcabil.

Joi, 5 Septembrie 1996

Dejeu îmi vorbește îndelung împotriva tratatului-cadru româno-maghiar. După el, ne legăm de mâini și de picioare asumându-ne o serie întreagă de obligații față de minoritatea maghiară. Și dacă părțile contractante nu se pot înțelege, tratatul prevede arbitraj internațional. „În climatul actual și previzibil în viitor, ungurii au o mult mai bună imagine internațională decât noi. Ceea ce va duce la un arbitraj declarat în favoarea lor". Cam așa a argumentat, chiar dacă nu exact în aceste cuvinte. I-am spus că eu sunt pentru acest tratat. Nu e perfect. Pericol de a fi interpretat greșit există. Dar nu e perfect nici pentru unguri. Ba e mai rău pentru ei decât pentru noi. E un compromis. Acceptabil, după mine.

Dan Marțian a condus dezbaterile. Codul Penal. Art. 200 despre homosexuali și 205-6 despre pedepse înăsprite pentru infracțiunile comise de și în presă. Multă vorbărie. Votul se va da abia Marțea viitoare.

Vineri, 6 Septembrie 1996

Nu mă duc la Congresul Revoluționarilor lui Bebe Ivanovici. Le trimit un mesaj. Laurențiu Gheorghiu, de la ziar, îmi declară: „Dacă mergeți, eu îmi dau demisia". Din fericire, aveam un text, pregătit de Olariu. L-am schimbat foarte puțin.

La sediu, reprezentanții Constanței. Îmi spun că Dragoș Constantin, Președintele UMRL, votează întotdeauna împotriva lor, deși și el e PNȚCD-ist. El e contra Președintelui Convenției, care e și Președintele PNȚCD. Mă roagă să-i vorbesc.

Delegație din Dolj: Constantin Ștefan, Nicolae Mierlescu și tânărul Adrian Bălan. Ei vor ca următorii să fie acceptați candidați parlamentari: Ștefan Constantin, pe locul 1 la Cameră, și N. Smărăndescu, la Senat. Iar Mierlescu, cu vechi state de muncă în serviciul Partidului, să fie primul pe lista CDR la Cameră în jud. Olt.

Îmi telefonează Adela Unterwegen, de la sediul PNȚCD Arad. Îmi spune că toată lumea e încântată că eu voi candida acolo.

Aseară, Iulian Crețu mi-a telefonat să mă informeze că, dacă Halaicu e candidat pe lista CDR, el își dă demisia și va face scandal. Azi-dimineață vine Weber. Și el spune același lucru. Va face scandal. Dar n-a amenințat cu demisia. Radu Vasile, prezent la discuție: „Spargem Convenția. UCD a plecat deja". Dar a spus-o râzând.

Mare discuție la telefon. Mai bine de o jumătate de oră. Pușcaș din Zalău cu Diaconescu. E vorba de Vetișan. L-am pus la Senat. Dar Pușcaș nu e sigur

că vor câștiga un mandat la Senat. Acolo a pierdut și Coposu în 1990. Îl vrea pe Vetișan pe locul 1 la Cameră. Vasile Pop n-a făcut nimic aici. Pușcaș vrea Vetișan la Cameră, Botoș la Senat. Dacă nu acceptăm așa, își dă demisia. Dudu Ionescu intră pe fir. „Vetișan l-a amenințat pe Galbeni că își dă demisia și organizația de Partid se va distruge. E inadmisibil", conchide Dudu.

A fost și Răzvan Dobrescu aici. E vorba de sigla Partidului. Pentru moment, PNȚ-Lambru are sigla înregistrată. Adică ochiul. „Dobrescu habar n-are ce a depus la dosar. De-aici confuzia", zice Diaconescu. Dudu a venit cu niște imprimate, diverse prezentări ale semnului: ochiul. „Trebuie depusă doar o singură versiune", zice Dudu. Venise și Opriș. Pleacă toți din cameră.

Am descris toate astea ca să redau, palid, e adevărat, o oglindă a ce se petrece în biroul Președintelui într-o dimineață.

Da, am avut și o scurtă perioadă de liniște. Am rămas doar noi doi în cameră. Întâi Diaconescu a citit textul ca să-și verifice lungimea (trebuia să fie de șapte minute) și, apoi, l-a înregistrat prin telefon. Bun, de altfel.

La cină vine ambasadorul Angliei, Christopher Crabbe, cu soția lui, Frances, Virgiliu Constantinescu, Președintele Academiei, cu soția. Extrem de reușită combinație. Constantinescu, foarte mândru de decorația „Légion d'Honneur" pe care a primit-o o dată cu Coposu, anul trecut.

Crabbe e înalt, extrem de urât la față, uscățiv, cu barbă, probabil pentru a ascunde imperfecțiunile feței, poate și ale pielii. Dar e, evident, remarcabil de inteligent, bine informat. Au stat până târziu de tot. Obișnuitul tur de orizont al situației politice. Nici o șansă ca Iliescu să piardă alegerile. Nici o șansă ca Securitatea să nu rămână puternică. Virgiliu a mers atât de departe încât a spus că el, nici astăzi, nu îndrăznește să-și exprime adevăratele sentimente, ca să nu fie înlăturat de la Academie.

Sâmbătă, 7 Septembrie 1996

Vremea s-a răcit, deodată. Cu avionul la Arad, împreună cu Doina și Sorin Belu. Suntem primiți de o delegație întreagă, cu flori. Primarul nostru, PNȚCD-ist, mă ia în mașina lui.

Întâi la sediul Partidului. Apoi le dau o masă la Hotelul Central, privatizat prin metoda MEBO. Cuvântările de rigoare. Primarul își ia rolul de gazdă. Vine și milionarul localnic, mare sprijinitor al lui Constantinescu. În total, 18 persoane. M-a costat o jumătate de milion.

Scurtă adunare a echipei CDR pentru pregătirea campaniei electorale. Par bine organizați. În orice caz, rezultatul obținut de ei la alegerile locale îi califică.

Ne-am dus și la o discotecă. Am dat o garoafă fiecărei fete și am glumit cu băieții. Vârsta medie, cam 20 de ani, aș spune. Poate chiar mai puțin. Am plecat pe la 10.20 p.m.

Vroiau să ne mai ducă la o altă discotecă. Am refuzat.

Duminică, 8 Septembrie 1996

Plecăm în trei mașini. Eu, cu Primarul. Călătorie plăcută, deși ploua pe alocuri. Am dormit parte din timp. Sosim la Alba-Iulia pe la 11.00 a.m. În Catedrală ajungem câteva minute înainte de „Să luăm aminte...". Mai stăm un minut-două după Crez și plecăm. Atât la intrare, cât mai ales la ieșire s-a deschis drum în marea mulțime a credincioșilor în picioare în naos. Am strâns multe din mâinile întinse spre mine. Pe Câmpia Libertății ajungem devreme. Văd delegați din Bihor, Sibiu, Timiș, Brașov, Sibiu, Hunedoara, Alba, bineînțeles și din Cluj. Marian, Cerghizan, Sălcudean au venit și ei, pe lângă Fărcaș.

M-am postat cu grupul arădenilor. Când vin liderii Convenției, le strâng mâna, Constantinescu mă îmbrățișează. Ne postăm în fața microfoanelor. Și eu în primul plan, lângă Ciorbea. La centru, Emil Constantinescu și Diaconescu. Apoi, Primarul Blajului, care a funcționat ca maestru de ceremonie, primarii din diverse orașe și din comunele învecinate, cu eșarfe diagonale tricolore. Picura, dar nu tare. Apoi s-a oprit. Tocmai la timp ca să se desfășoare ceremonia. Au vorbit liderii Convenției. Emil Constantinescu lung, dar nu rău, Diaconescu cam ca de obicei. Primul a citit cuvântarea bine repetată. Au urmat Tăriceanu, Otto Weber, Dumitrescu („21 Decembrie"), Alexandru Ionescu (FER) și o serie de alți iluștri necunoscuți. Ultimul, Anania Cioca, a fost prezentat drept candidat independent la Președinția României, ca să anunțe că renunță să mai candideze în favoarea lui Emil Constantinescu. Cam tras de păr aranjamentul!

Totul a început cu un „Tatăl Nostru" rostit de un preot. Toată adunarea punctată de sloganuri strigate: „Con-ven-ția", „Emil Președinte", „Cons-tan-ti-nescu", „Jos Iliescu!". Nu entuziasm nebun, dar nici pasivitate. Vreo 2000 de oameni, mai ales tineri. De altfel, în timp ce așteptam sosirea conducerii CDR, două echipe folclorice au prezentat diverse dansuri naționale.

S-a semnat condica de lansare a campaniei prezidențiale și parlamentare. Nu m-am îmbulzit. Opriș, care observase scena, a venit la mine cu condica în mână. „Sigur c-o semnez", i-am zis. Era deschisă la ultima pagină, după zeci de semnături. Dar nu aici, i-am zis, întorcând paginile până la început. „Aici", și i-am indicat un loc proeminent, pe pagina a doua, cred. „E bine?". Zâmbitor, cu aerul lui de intrigant, s-a declarat de acord. „Am să-ți arăt ceva ce te va amuza în *Evenimentul Zilei*", i-am zis, referindu-mă la lista conducătorilor PNȚCD, din care a lipsit numele meu. Nu știa de ea, mi-a spus. Dar nu-l cred. El face legătura cu presa.

A început să plouă de-a binelea. Apoi, chiar foarte tare.

Cam slăbuță lansare! E părerea mea. Dar putea să fie și mai rău.

Ne-am luat rămas bun de la arădeni, ne-am transferat bagajele în mașina mea parlamentară și-am pornit la drum. Am luat masa la un restaurant din

Aiud. Ne-am oprit la Turda. În curtea casei noastre s-a construit o casă mare cu etaj, a lui Gabor, care are un apartament în casă. Cu ce aprobări? Merg la Puiu Pop. Nu pot face nimic decât dacă se poate dovedi că e de rea-credință. Dacă el a construit cu o concesie din partea Consiliului Județean, eu nu mai pot face nimic. Telefonez lui Bembea, chiar de la Pop. Da, știe. Dar nu-și aduce aminte cum i s-a dat licență. Sunt într-o stare de șoc. Mergem la Micu Mezei. Pretind că nu știau nimic de această construcție. Vorbesc la telefon cu actualul Primar. Îmi promite că va examina situația cu Micu, care-i bun prieten de-al lui, chiar mâine dimineață. Îi spun și lui, precum i-am reamintit lui Bembea, că eu nu vreau casa pentru mine. Vreau să construiesc un muzeu, o casă memorială. N-au aerul că-i interesează. Sunt oameni fără scrupule. Urmăresc doar avantajul lor material.

Sunt extrem de deprimat. M-au alungat din Cluj. Mă alungă din Turda. Nu populația, ci cei care sunt la conducere, într-un fel sau altul. E o lipsă de corectitudine criminală, pot zice.

Luni, 9 Septembrie 1996

Cu avionul la București. Am făcut escală la Târgu-Mureș. Acolo s-a suit în avion și Frunda György, care tocmai și-a lansat campania la Președinția României. M-a invitat să mă prezint și eu odată la o întrunire de a lui. Cred că e bine că și-a depus candidatura. E un om serios, bine pregătit. Și nu e șovin.

Seara, cina dată de ambasadorul Algeriei în onoarea lui Mohamed Bedjaoni, Președintele Curții Internaționale de la Haga. Pe lângă diverși ambasadori și funcționari înalți din MAE, doar Chebeleu și eu. Bedjaoni a fost plasat între noi doi. La Restaurantul McMoni's.

I-am vorbit de Ilașcu. N-are competență. Doar dispute între state. Atunci, ce se poate face în problema ucraineano-română? Noi nu am formulat revendicări teritoriale și nici Insula Șerpilor. Dar problema există. S-a declarat interesat, cum era de așteptat. Dar nu prea cunoștea problema. E gata să se documenteze însă. I-am promis să-i transmit broșura mea despre Basarabia, publicată sub auspiciile ACARDA în 1968 (ca să marcăm 50 ani de la Unirea din 1918). Nu strică să audă de problemă de la cineva cu care s-a înțeles foarte bine, într-un cadru relaxat.

Joi, 12 Septembrie 1996

În drum spre Kiev. Tocmai am decolat de pe Aeroportul din Budapesta. Astăzi n-a existat zbor direct București-Kiev.

Ieri, tandemul Roman-Cunescu a fost acceptat de Internaționala Socialistă, la New York. Mauroy, Președintele, i-a susținut. Diaconescu pleacă astăzi cu Emil Constantinescu în Germania, însoțiți de Ceaușescu de la AC. Cine-i primește? E un mister.

Se fac tot felul de alianțe. După USD și UNL, urmate de UNC, acum e vorba de cadrilaterul de stânga: PSM, PDAR, PUNR și PRM. Ăștia sunt, de fapt, nomenclaturiștii de ieri care n-au intrat direct în PDSR. Curtea Constituțională a respins toate contestațiile. Iliescu e perfect îndrituit să candideze, potrivit art. 82 din Constituție, care prevede că nici o lege nu poate să fie retroactivă. Or, Constituția a fost adoptată în Decembrie 1991, deci, în virtutea ei, Președintele poate să candideze de două ori. Prima alegere, din Mai 1990, nu contează. Nu e nevoie să insist. Spiritul legii e încălcat. S-ar putea spune că și litera legii e nesocotită, căci se spune „expressis verbis" că nimeni nu poate avea mai mult de două mandate. Dar Curtea Constituțională a fost numită de Iliescu, care, de fapt, e la al patrulea mandat, primul fiind autonumit, când a preluat Puterea în Decembrie 1989. Al doilea, în Mai 1990. Al treilea, în Septembrie 1992 și acum iată-l calificându-se pentru al patrulea!

Mai mulți deputați de-ai noștri mi-au vorbit. Sunt, cu toții, dezgustați de ce se întâmplă.

Alecu a fost numit la Senat, la Călărași, pe locul 2. Pe locul prim e Ioan Lup. Deci, el a reușit să-și revendice o poziție care-l va aduce la deschiderea Senatului ca Președinte de vârstă. Alecu e furios, căci nu are nici o șansă să fie ales. Ar deveni senator doar dacă Lup s-ar retrage sau ar deceda. Nu cred că va fi cazul.

Năstase îmi cere să conduc dezbaterile. Sunt dezolat, îi spun, dar trebuie să înot la „Swimaton"-ul organizat de Fundația pentru Combaterea Leucemiei, la Clubul Diplomaților. Ceea ce am făcut, cu mare succes.

Când am vorbit cu Diaconescu, i-am relatat că Druc, care a susținut candidatura mea la Președinție, m-a întrebat cu cine să voteze. L-am sfătuit să susțină candidatul Convenției, oricare ar fi scăderile lui. S-a declarat mulțumit Diaconescu. I-am cerut să-l primească pe Druc și să se înțeleagă.

Va trebui să fac o analiză a situației, a posturii în care ne găsim. Să o adresez tuturor membrilor BCCC. Să arăt că oricine va câștiga, Iliescu, Roman sau Constantinescu, noi, PNȚCD, vom pierde. Și șansele de a scoate România din situația în care se găsește sunt, din această cauză, nule.

Suntem deasupra Ucrainei. Colegul meu, parlamentarul moldovean care călătorește cu mine, mi-a indicat Bugul. Are foarte multe meandre. Nu mi-am dat seama de acest lucru, din câte știam eu din geografie, după hartă! Câmpie nesfârșită. Interesantă formația norilor. Mici și bine distanțate, buchete de nori subțiri, albi. În șiruri, bine aliniate paralel. Dacă noi mergem direct spre vest-est, șirurile de nori sunt în diagonală nord-vest, sud-est.

Ne apropiem de Kiev. E prima dată în Ucraina pentru mine. Poate ar fi trebuit să trec și eu pe aici în 1941-42. Destinul, har Domnului!, a decis altfel.

La aeroport mă așteaptă Însărcinatul cu Afaceri Stoica și Consulul Alexe. Foarte afabili. Șosea lată, flancată de pădurici de ambele laturi, neîntreruptă

până la Kiev. (În ucraineană se pronunță Kiev). Îmi dau câteva informații. Ucraina are 52 de milioane de locuitori, dintre care 20% sunt ruși. Români - peste 500.000. Moldoveni - 320.000.

Stoica e mic de statură. Îi seamănă lui Vișoianu și la față. Alexe e corpolent, chel. După înregistrarea la hotel, îl ducem pe Stoica la ambasadă. Vremea era excepțional de frumoasă. Programul meu începea abia la 6.00 p.m. Abia trecuse de ora 2.00. Să mergem să vedem puțin orașul. Lavra e impresionantă. E pe o colină ce străjuiește Kievul. Constă în vreo 21 de biserici și capele, unele în condiție bună, altele în curs de restaurare. Cupolele turnurilor și turnulețelor au fost deja restaurate și acoperite cu foiță de aur. Strălucesc minunat în soare. Acuma nu sunt mulți călugări, dar pe vremuri trebuie să fi fost mii, în celulele, căminele și dormitoarele de aici. Mi-a lăsat o impresie deosebită biserica pe jumătate doborâtă de bombardamentele germane. Stoica m-a fotografiat lângă lespedea de marmură ce acoperă mormântul lui Ieremia Movilă, Mitropolitul Kievului și mare cărturar în sec. al XVII-lea. Cea mai veche biserică din sec. al XI-lea găzduește sarcofagul lui Dolgoruki, fiul lui Vladimir Monomaci, dacă am înțeles bine. E vorba de ultimul „kneaz" al Rusiei kievene. Puțin a rămas din biserica originală, dar e bine restaurată. Nu departe e imensa statuie „Mama Ucrainâ". E din tablă inoxidabilă. Ca să ajungem la ea, am vizitat mai întâi muzeul în aer liber. Tancuri, primul din 1936, mașini blindate, avioane, rachete, tunuri. N-am intrat în muzeul propriu-zis, dar am mers pe jos, să vedem grupurile statuare, eroice, ale Războiului 1941-1945. Tipic sovietice, totuși impresionante. Toate din bronz, mai ales în pasajul subteran prin care trece aleea mare ce duce de pe vârful colinei la piața din fața muzeului.

Să nu uit. Lavra găzduiește și un mic muzeu, îmi închipui unic în lume. E vorba de lucrările în miniatură ale lui Siadristi. Le vezi doar printr-un microscop. Adevărate minuni: portretele mamei sale, Ernest Hemingway, Gagarin și altele; o carte cu 16 pagini, un ceas și un motor electric, care toate funcționează; dar dimensiunile lor sunt exprimate în microni. Evident, a trebuit să-și construiască instrumente speciale. Cum altfel poți să sfredelești un canal în lungul unui fir de păr!!? Nu știi ce să admiri: talentul sau tehnica omului sau amândouă?!

Seara, recepția obișnuită. Simon Lunn, francezul Marcus, van Melebeke, fețele obișnuite și mulți necunoscuți.

Duminică, 15 Septembrie 1996

În drum spre Budapesta. Gh. Stoica și Constantin Alexe m-au însoțit la aeroport. Am căutat să fac un bilanț al seminarului. N-a fost greu. N-a fost o contribuție efectivă, eficace la întărirea NATO. Mai degrabă, o ocazie ca ucrainenii să se afirme drept națiunea cea mai numeroasă, țara cea mai mare

și mai importantă în întreaga zonă ce, până ieri, era sub dominația Moscovei, într-un fel sau altul. De la început, Ivan Zaiet, conducătorul seminarului, Oleksandr Moloz, Președinte Rada, apoi, a doua zi, Ghenadi Udovenko, Ministrul lor de Externe, și toți ceilalți care au luat cuvântul de-a lungul dezbaterilor au subliniat într-un fel sau altul importanța Ucrainei. Faptul că ei sunt singura Putere care a abandonat, de bunăvoie, arma nucleară a revenit de nenumărate ori în intervențiile lor. S-au plasat, de fapt, în postura fetei frumoase pețite din toate părțile. Da, ei au semnat PpP. Da, ei vor să colaboreze și au un statut special. Nu vor să intre în NATO și nu preconizează intrarea lor nici în viitor.

Ședințele au fost un prilej ca ei, ucrainenii, să dezbată, ei între ei, problemele ce-i preocupă. Ambasadorul american Miller, foarte elegant, le-a dat toate motivele să se declare extrem de mulțumiți. Au intrat în CSI, dar n-au semnat Tratatul de la Taşkent. Ei sunt în centrul geografic al Europei.

Participarea occidentală a fost firavă. Americanii și englezii au lipsit. Francezii, portughezii, prezenți, dar inactivi. Doar Marcus a vorbit. Canadienii, scandinavii, olandezii, spaniolii, italienii, absenți. Dintre membrii asociați, deși prezenți, doar eu am luat parte activă la dezbateri, punând chiar întrebări, pentru a declanșa o discuție când nimeni nu dorea să ia cuvântul, așa cum a remarcat Zaiet, mulțumindu-mi că i-am ușurat sarcina de conducător al seminarului!

Altceva n-am reținut drept important. Am vorbit la recepții cu cei doi miniștri menționați. Negativi în ceea ce privește relațiile româno-ucrainene. De altfel, aceeași atitudine și din partea ambasadorului lor în România, venit special la Kiev. Nici un centimentru pătrat din ce-au obținut ca teritoriu nu este negociabil. Frontierele moștenite de ei în 1991, când și-au declarat independența, trebuie recunoscute de toți vecinii. Insula Șerpilor e a lor. Punct. Resping orice posibilitate de arbitraj la Curtea Internațională de Justiție de la Haga, de exemplu.

Toți cei cu care am vorbit subliniază toleranța ce-i caracterizează ca popor. Felul în care discută și abordează problemele m-a făcut să trag concluzia că sunt mai șovini decât rușii. Înțeleg însă, deși nu accept, ideea care-i călăuzește: dacă încep să negocieze asupra frontierelor, unde se mai pot opri? Cu Rusia, însă, au multe probleme nerezolvate, partea principală având o conotație teritorială: statutul Crimeei, frontierele și natura ei.

Luni, 16 Septembrie 1996

Am stat la Hotelul Novotel astă-noapte, în Buda. Conflictul în Irak pare inevitabil. Americanii amenință și dau un nou ultimatum. Dar Saddam Hussein a reușit să distrugă organizația kurzilor, care era finanțată de americani. Probabil că, acum, se va retrage, ca să acționeze, din nou, ceva mai târ-

ziu. Cu mai mare efect.

Aflu, la telefon, că au venit noi liste de semnături pentru candidatura mea. Vreo 4000, de data aceasta. Totuși, e mult prea puțin ca să motiveze forțarea notei la BCCC. Dacă aș avea un număr copleșitor de semnături, aș putea argumenta să mă lase să candidez independent. Cum Emil Constantinescu nu are nici măcar siguranța că va ajunge în turul doi, candidatura mea nu va prejudicia șansele Convenției de a câștiga alegerile parlamentare. Ea ne va da o șansă, însă, de a lupta pentru Președinție.

Sosesc la Londra, acasă, la Arlington House, curând după ora 13.00 p.m. ora Londrei.

La 7 seara vine Arthur Butler cu Evelyn și, câteva minute mai târziu, Caroline. Le servesc votca pe care mi-a dat-o Consulul Alexe din Kiev. Foarte bună. Mergem cu toții la Peter Johnson. Seară foarte plăcută. Nu e absolut sigur că Tony Blair va câștiga alegerile viitoare, în ciuda sondajelor de opinie, care-i dau o popularitate mult mai mare decât lui John Major. „Face prea multe greșeli!", pare să fie verdictul tuturor.

Luni, 23 Septembrie 1996

Pare o eternitate. De fapt, n-au trecut decât șase zile. Johny și Ileana și-au celebrat 50 de ani de căsătorie. Tot la Canizaro House, unde am făcut-o și noi, acum un an. Elisabeth a fost operată și eu am vegetat, deprimat, extrem de deprimat.

La București a avut loc căsătoria lui Paul Lambrino „autoproclamatul Prinț de România", cum l-a descris un articol în *Sunday Times*. Și la Lausanne, cea a Prințesei Margareta cu actorul Duda. Indrei și Nicolae au fost invitați. Doar Regina Spaniei, Sofia, și Prințul de Liechtenstein au fost prezenți dintre capetele încoronate. „În rest, aristocrați încărcați de ani", cum i-a descris Nicolae. Cuvântarea ex-Regelui Constantin al Greciei a fost bună și scurtă. I-a urmat un român, monarhist înfocat. Cum nu mai termina, Regina Ana s-a dus la el să-i mulțumească. Spre consternarea tuturor, a făcut încă o cuvântare ceva mai târziu.

Am venit la Budapesta cu un avion Malev, plin de tot. Interesanți ungurii ăștia. Îi credeam taciturni, triști. Dimpotrivă. De data asta vorbăreți, veseli între ei. Vecinul meu, extrem de politicos și săritor. Extrem de interesant și revelator pentru mine cât de mult înțeleg din limba lor. Îmi dau aproape întotdeauna seama despre ce se vorbește.

M-a primit Virgil Stoica, la aeroport, cu soția. După ce m-au instalat la Hotelul Mercure-Korona, m-au lăsat să mă odihnesc. La 7.30 seara, ora Budapestei bineînțeles, au venit să mă ia la cină. Restaurant chinezesc. Bun, dar nu excepțional. Sunt îngrijorați. Ce ne așteaptă la alegeri?! Adevărat balsam pentru mine să constat regretul lor că m-am retras din cursa pentru Președinție. M-au rugat, în tot felul, să le vorbesc despre Constantinescu. Dacă îl socotesc capabil să reprezinte interesele românești, dacă e inteligent, dacă... dacă. Am răspuns, întotdeauna „non-committal", dar nu l-am lăudat.

Știrea că Elțîn e, probabil, prea bolnav ca să fie operat a fost îndelung comentată, căci consecințele dispariției lui de pe scena politică nu pot să fie decât negative intereselor noastre naționale. Ceea ce ne-a adus la intrarea în NATO. „Aici, în Ungaria, lumea e contra tratatului româno-maghiar. Ei nu pot să renunțe la Ungaria Mare, la Transilvania în special", îmi spun. Ea e Consul. Vin mulți unguri din România, cetățeni români, născuți și crescuți acolo, și nu vorbesc o boabă românește. E o situație intolerabilă. Unde se mai întâmplă așa ceva? De asemenea, vin mulți ciangăi cu burse la studii aici. Ei se vor întoarce în Moldova mândri că sunt unguri.

Marți, 24 Septembrie 1996

Stoica vine să mă ia pe la 11.00. Mergem la biroul Tarom, foarte aproape. Are greutăți să-mi schimbe zborul, mai ales pentru că avionul Malev de Joi, 26 Septembrie dimineață era deja plin. În fine, după multă muncă la calculator, plus telefoane, reușește. Foarte mândră, tipic unei anumite categorii de românce. Ea reușește întotdeauna, a învățat aici ungurește, e din Toplița, își face și doctoratul, pe lângă meseria actuală; de altfel, întotdeauna face numai ce vrea ea etc. Să tot aibă 28-30 de ani.

Trecem Podul Erzsebeth și urcăm pe Dealul Rozelor (Rozsadomb). S-a construit și se construiește enorm. Numai case mari, vile foarte luxoase, elegante. E clasa noilor bogătași, căci și aici nomenclaturiștii s-au îmbogățit, foarte mulți prin fraude.

La ambasadă îl așteptăm pe ambasadorul Dunca. El e din Satu Mare. Diplomat de carieră. L-a servit, leal, pe Ceaușescu. A fost marginalizat, spune el, după un incident la începutul anilor '80. Erau în Canada. Demonstrație publică a românilor de acolo împotriva lui. „Ce vor nebunii ăștia?", a exclamat Ceaușescu furios. În loc să-l susțină, Dunca s-a arătat jenat. „Dar dumneata, tovarășe, cu cine ești?", ar fi întrebat Ceaușescu. „Nu în aceste cuvinte, dar acesta a fost sensul întrebării, a continuat să-mi relateze Dunca scena. Eu sunt ardelean. Am integritatea mea. L-am servit pe Ceaușescu. El era șeful statului, dar nu slugarnic...". Dunca e de o volubilitate greu de egalat. Nu logoree, căci ceea ce spune are sens și e la obiect. Dar e greu să-l oprești sau să intercalezi ceva.

Am vorbit de tratatul româno-maghiar. A fost și el la Timișoara, la semnarea lui, la 16 Septembrie. Mi-a dat cuvântarea lui Gyula Horn, în traducere românească. E foarte bună. Mi-a dat și articolul celor doi ambasadori americani, Alfred Moses și Donald Blinken, apărut la 19 Septembrie în *International Herald Tribune*. Toată Opoziția în Ungaria e împotriva tratatu-

lui. Se vorbește deschis, în Ungaria, de cele patru mari înfrângeri în istoria lor: „Mohács la 1526, 1848-1849, 1918 și Trianon, și acum Temesvár". Am vorbit de FIDESZ și Orbán Viktor, de Kis Gazda Párt, de Tordján, care vrea să-l dea în judecată pe Meleșcanu pentru că îl face român etc. Horn e hotărât să se facă ratificarea acum, fără întârziere. El vrea să se facă simultan și în România, căci astfel protestele și atacurile din Parlamentul Maghiar vor fi contrabalansate de cele din Parlamentul Român. Iliescu i-ar fi promis, chiar, că o va face în două săptămâni, cel mai târziu. Opoziția maghiară vrea amânarea dezbaterii cu un an. Szabó Ivan, Președintele Partidului Democrat Popular, a vorbit în acest sens și Alianța Liberal-Democrată (partidul „evreilor", cum sunt considerați), care au fost în coaliție cu socialiștii și ei, acum, sunt pentru amânare. Dar Horn va câștiga. Are o majoritate solidă, pe care poate conta fără defecțiuni, oricât de patrioți unguri ar fi ei (condiționați de șovinismul atavic maghiar).

Am discutat tratatul. I-am spus că și eu sunt pentru. Îl găsesc imperfect, dar acceptabil. E un compromis. Nu satisface, pe deplin, nici una din părți. Dar e o bază pe care se poate clădi o adevărată reconciliere istorică. Dunca își arogă merite deosebite în acești lungi ani de negocieri. L-am întrebat cine a venit cu ideea de a introduce menționarea Recomandării 1201 în anexă? Marcel Dinu? „Nu, Ceaușu, care acum e numărul 2 la Paris. El a făcut-o!". După mine, această sugestie a dus la acceptarea formulei finale. UDMR e contra, dar se va conforma. N-au încotro, dar vom avea o perioadă în care vor căuta atât afirmarea drepturilor colective, cât și exercitarea unei autonomii teritoriale, fără a le numi astfel. Totul va depinde de felul în care se vor traduce în fapt prevederile tratatului.

Funar și-a făcut iar de cap. A organizat o înmormântare publică. Adevărat teatru!! I-am spus că voi căuta să vorbesc și eu în Parlament pentru tratat.

Inevitabil, am vorbit și despre situația din țară, despre alegeri. Spre marea mea surprindere, Dunca a ieșit pe față. Nu vede pe nimeni capabil să-i ia locul lui Iliescu. Apoi, cu multe clarificări și justificări, referindu-se la integritatea lui ardeleană etc., a spus răspicat că, dacă aș fi fost eu contracandidatul lui Iliescu, pe mine m-ar fi votat. I-am atras atenția că țin un jurnal de zi și voi consemna ce mi-a declarat. A repetat, cu o ușoară nuanță calificativă, același lucru. „Da, categoric, ați putea aduce mari servicii țării, în această perioadă, ca Președinte". Calificarea a fost lealitatea pe care i-o datorează celui care l-a numit ambasador aici. „De altfel, eu sunt la sfârșitul misiunii. Se împlinesc patru ani de când am fost numit, în Aprilie anul viitor. Și apoi, încă nu știu ce guvern vom avea după alegeri. Deci, i-aș spune domnului Iliescu că v-aș prefera pe dumneavoastră Președinte, ca să fie pe față".

Nu e nevoie să notez că analiza lui amănunțită, prin care a ajuns la această concluzie, mi-a făcut bine. Am atâtea dezamăgiri!

Miercuri, 25 Septembrie - Sâmbătă 28 Septembrie

Începusem să notez cele petrecute în ziua de 25, seara târziu, dar m-am lăsat păgubaș. Eram prea obosit. Acum e ora 8.30 dimineața. Să recapitulez. Program foarte dens. Îl alătur:

Wednesday, 25th September

07.50	Departure for the Parliament
08.15	Meeting with the Defence Committee
09.00	Meeting with Dr. Zoltan Gal, Speaker of the Parliament Meeting with Dr. Sandor Meszaros, Head of the NATO-WEU Department, Ministry of Foreign Affairs
10.45	Departure for Kecskemet military base
11.30	Introduction to the 50th Szebtgyörgyi Dezso tactical air wing
13.30	Working lunch: Development plans of the Hungarian Army
14.30	Departure for Budapesta
15.30	Meetings at Ministry of Defence, hosted by Mr. Zoltan Martinusz, Head of the NATO Department, with Mr. Istvan Szalai, operationalchief leader, Dr. Dezso Kiss, Head of the Peacekeeping Department, Mr. Ferenc Almasi, Head of the Legal Department
17.00	Meeting with Dr. Istvan Fodor, political Secretary of State
17.30	Return to the hotel
19.30	Hosted dinner

Thursday, 26th September

09.40	Departure for Ferihegy II Airport
11.35	Depart Budapest, flight no MA 850
13.50	Arrive Bucharest

Ni s-a explicat ce-au făcut cu forțele lor armate, colaborarea cu NATO în PpP etc. Și la baza aeriană ni s-a arătat un MIG 29. Am pus și eu întrebări, alături de ceilalți membri ai subcomisiei, mai ales în legătură cu efectul semnării tratatului-cadru. Zoltán Gál, Președintele Parlamentului, a recunoscut că Opoziția e contra ratificării, ratificarea, însă, nu va putea fi oprită, căci Horn are o majoritate zdrobitoare, circa 72%. M-a întrebat când vom dezbate noi tratatul. Bazându-mă pe informația pe care mi-o dăduse Duma, cu o zi înainte, i-am zis: „Acuma, zilele astea. Înainte de ridicarea sesiunii". (Am avut dreptate, Senatul a făcut-o chiar a doua zi, Joi, 26 Septembrie și Camera urmează să-l dezbată probabil Marți, 1 Octombrie).

Tot Gál ne-a dat cina de rămas bun. Pedro l-a desemnat pe Frank Cook să rostească cuvântarea. Dezlânată, enorm de lungă. A repetat poziția lui bine-

cunoscută. Cele trei țări - Polonia, Ungaria și Cehia - și, posibil, Slovenia intră în primul val.

La București am vorbit presei. Am subliniat importanța vizitei. A vorbit Pedro Holstein-Campilho și i-am dirijat pe ziariștii de la TV să-i adreseze întrebări și lui Frank. Ca să-i satisfac orgoliul!

La ora 4.00 p.m. ne-am reîntâlnit la Palatul Parlamentului pentru o întrevedere cu membrii Comisiilor de Apărare. Din partea noastră o prezență foarte slabă. Întrebări semnificative și răspunsuri cinstite. Mi-a plăcut Szilagy, care a zis: „Nu concepem extinderea NATO fără includerea țării noastre, România". Urma ca la 6.00 p.m. să vizităm Palatul Parlamentului. De comun acord s-a renunțat la asta, pentru a putea continua ședința.

La 6.00 fix sosim la MApN. Ne primește Pașcu, care face o prezentare magistrală, într-o englezească foarte bună. Cina la McMoni's dată de Năstase. Îi atrag atenția lui Comănescu, Ministru de Stat la MAE, să aibă grijă de Frank Cook, care este împotriva noastră. Aranjăm ca programul să fie schimbat în așa fel încât să fie primiți și la MAE, Sâmbătă dimineață.

Ieri, Vineri, la șeful Statului Major. Cioflină face o amplă prezentare, cu proiecții de organigrame. Răspunde excelent tuturor întrebărilor, fără a ascunde imperfecțiunile noastre.

Cu un avion militar la Baza „Mihail Kogălniceanu" în Dobrogea. Ne primește Generalul aviator Săndulescu. Și aici, o amplă prezentare din partea comandantului bazei și a celor doi ofițeri comandanți ai unităților, plus o cam lungă „predică", cvasinațională, din partea preotului. A fost bine primită, totuși, pentru că s-a evidențiat că forțele armate au, acum, din nou preoți militari. În curând vor primi și grade de ofițeri. Masa, la care a vorbit Peeter Lovents din Estonia, a fost urmată de o scurtă vizită la Muzeul de Aviație. Mic, dar bine ticluit. Începând cu Vlaicu și Henri Coandă. Frank nu vroia să creadă. După el, primii au fost frații Wright. Adevărul variază de la țară la țară.

La terenul de exerciții ni s-a demonstrat un atac cu două tancuri, puști-mitralieră, bombe fumigene etc. I-am felicitat pe participanți, toți făcând parte din armata profesionistă. Pedro nu mai contenea: „You surprize me all the time. It gets better & better". Se referea și la felul cum a demonstrat Maiorul Mureșan MIG 29 din dotarea lor și la armamentul de producție românească, de la tancuri până la armele de mână, toate frumos prezentate. Frank nu s-a abținut. La sfârșitul atacului ne-a zis: „We do it with live ammunition". Ceea ce mă surprinde. Cam greu de crezut.

Seara eu dau cina, la Clubul Diplomaților. Cei doi turci n-au venit, fiind invitați de ambasadorul lor. Frank nu s-a simțit bine. Rafael Estrella a plecat devreme, să meargă la ambasadorul Spaniei. Eu le-am vorbit. Serios. Mi-am dat seama că i-a impresionat. În orice caz, Pedro e câștigat de partea noastră. La fel, Directorul Heinz Kluss. Cu el am vorbit mult.

Azi-dimineață ei au mers la MApN. I-a primit Secretarul de Stat Lazăr Comănescu. Și el i-a impresionat. Am mers apoi la Snagov. Scurtă plimbare pe lac împreună cu Adrian Petrescu. Ne primește Ioan Lup din partea Comisiei de Apărare a Senatului. Masă bună. Cuvântarea lui Lup, pe măsură. Frank Cook e desemnat de Pedro să facă onorurile din partea oaspeților. Începe printr-o referință la Don Quijote și apoi cântă. Probabil că e galez. Voce bună are, dar omul mă plictisește. E tare pornit împotriva noastră. Când îi spun asta lui Pedro, mă asigură că el vede cum și Frank se schimbă pe măsură ce vede cum stau lucrurile. Numai să nu fie prea târziu când va veni cu trup și suflet de partea noastră! Raportul însă nu va conține ceea ce vroia el. Adică explorarea sugestiei lui Petre Roman la Roma, ca PpP să se ocupe și de alte treburi și să aibă o organizare proprie după extinderea NATO. Am insistat să fie scoasă. Kluss a înțeles și mi-a promis că o va face.

Aș califica-o foarte reușită această vizită. Ne-am prezentat incomparabil mai bine decât ungurii.

Înainte de a pleca la aeroport, Pedro a venit la mine. Aproape simultan cu Bek și Husar. El a venit prea devreme, ei prea cu multă întârziere. Mică altercație cu Bek, furios că nu-i pot primi. Și mie-mi pare rău, de fapt, căci vroiam să stabilesc cu ei condițiile în care Husar ar lua conducerea tipografiei.

Era tare obosit Campilho. Fusese la ambasadorul lui, care i-a spus că ambasadorii celor 16 țări NATO, care se întâlnesc o dată pe săptămână, sunt de acord că România trebuie să intre în primul eșalon. De asemenea, că eu sunt foarte respectat și că, atâta timp cât rămân în țară, e o chezășie că se merge spre democrație.

Duminică, 29 Septembrie 1996

Crețu îmi spune că va candida primul pe lista Partidului Automobiliștilor; că multă lume regretă că nu candidez la Președinție. Dacă ar fi ieșit pe față câțiva politicieni importanți să spună acest lucru, atunci DA. Poate aș fi făcut-o. Dar și atunci, numai după ce l-aș fi înduplecat pe Diaconescu să fie de acord. În orice caz n-aș fi împărțit Partidul. I-am și arătat fotografia delegației memorandiștilor la Viena, pe perete. Era tocmai cu fața spre ea și-mi spunea că vrea s-o reproducă pentru o publicație de-a lui. „Pot eu să împart acest Partid?", l-am întrebat retoric.

Luni, 30 Septembrie 1996

Ieri a venit la București conducerea EDU (European Democratic Union), condusă de Sir Geoffrey Pattie. S-au întâlnit cu ai noștri: Diaconescu, Vasile, Țepelea, Alexandru Herlea și mai nu știu cine. Curios că pe mine nu m-au invitat. I-am telefonat azi-dimineață lui Geoffrey. Din păcate, la ora 7.00, căci nu-mi schimbasem ceasul. L-am trezit din somn. Furios n-a fost, dar...

La 9.00 au venit Michael Beck și Călin Husar. Am căzut de acord asupra colaborării noastre. Să ia Husar conducerea tipografiei. Trei luni perioadă de încercare. Apoi 20% din profit, pe care să-l investească în achiziționarea de acțiuni, dacă permanentizăm colaborarea.

Curând după ora 11.00 vine Căp. Cazacu, cel care cercetează dispariția celor 3000 de dolari în timpul ultimei mele călătorii. Îi arăt declarația Plutonierului Relu Buricea. Vine și Doina. Discuții despre discrepanța de timp ce rezultă din declarațiile Doinei și a celorlalți. Doina spune că a sosit în ziua de 16 Septembrie la ora 13.00. Ceilalți au plasat sosirea ei între 10.00 și 10.30. Țenovici, și el, face cam aceeași declarație. Îl întrebăm și pe tânărul șofer care a adus-o pe Doina. El e cam vag. Iau masa cu Doina. Menține nevinovăția ei.

La Biroul Permanent Gavra face mare caz de încălcarea Regulamentului dacă încercăm să dezbatem tratatul româno-maghiar, Joi, 3 Octombrie. Ei vor să fie amânată dezbaterea pentru viitoarea legislatură. Nu vor reuși.

Seara la chinezi. Ziua lor națională. Sunt invitat în Sala mică a ambasadorului. Văcăroiu, Cioflină, Marțian Dan, printre alte vreo 20 de VIP-uri prezente. Îi reamintesc lui Văcăroiu că m-a lăsat baltă și nu mi-a dat autorizația promisă de atâtea ori ca să fim unici licitatori pentru Plevnei 114. „Se face, sigur", a fost afirmația lui. Eu sunt sigur că nu se va face.

De-acolo la Redacție. Lungă și penibilă discuție cu Doina. Cu dramă, plânsete, stare de leșin (!!?), reproșuri. Aproape că m-a convins că ea n-a avut nimic de a face cu dispariția banilor.

Marți, 1 Octombrie 1996

A luptat ca o leoaică să mențină că e nevinovată și că o victimizez. Dramă după dramă. Dacă e nevinovată, înseamnă că SPP-istul e părtaș la sustragerea banilor. Dacă e așa, suntem într-un stat polițist. Se urmărește crearea unei rupturi între ea și mine, îmi afirmă Doina. Iau masa cu ea, ca și ieri, la Restaurantul Premiera. Sosește cu 55 minute întârziere. E neînțeleaptă, pe lângă toate celelalte. Cum își poate imagina ea că, sosind așa de târziu, aș mai putea avea o atitudine favorabilă ei!?

De la ambasadorul Pakistanului, Ali Khan, vin patru gazetari din Islamabad și un fotograf.

Seara la Alfred Moses. Cină pentru 21 de persoane în onoarea ambasadorului Katto și a omului de afaceri Bernard Lee Lipshutz. Ambii din Texas. Am stat la masă lângă Mariana Nicolesco, soția lui Radu Varia. Ea e faimoasă soprană și Președinte al Fundației Internaționale pentru Ateneul Român. A vorbit „fără pauză" toată seara. Într-o englezească pocită, dar volubilă și pitorească.

Moses, cu care am vorbit separat, vede o colaborare PDSR-CDR sau, cel mai bine, PNȚCD. Vroia să știe cine ar putea să fie Prim Ministru. Mi-a vorbit de Radu Vasile. L-am susținut, „dacă este bine secondat, căci cam schimbă de poziție". Moses vrea o legătură mai strânsă cu mine, cu regularitate.

Miercuri, 2 Octombrie 1996

Irina Brumariu și Ioana Lupea au venit să-mi spună că e o mare dezamăgire la ziar că Tia Șerbănescu nu va mai face prima pagină. „Era un alt suflu la Redacție. Aveam o adunare la Redacție în fiecare dimineață la ora 10.00. Munceam toată ziua. Am strâns știri de interes pentru marele public. Lucram până seara târziu. Și a dat, imediat, roade". Scrie *Academia Cațavencu*: „De când la conducerea politică a ziarului se află Tia Șerbănescu *Cotidianul* are, parcă, mai multă vână". Îmi spun că și BBC a comentat cam în același fel. Și se vinde mai bine. Ei își dau seama că nu e vorba de finanțarea ziarului. I-am sfătuit să o spună tuturor la Redacție, ca să fie liniștiți.

Nicolae a aranjat o conversație între noi patru: el, Elisabeth, Indrei și eu. A mers ca și cum am fi fost față în față. Toți mă sfătuiesc să rup legătura cu Doina. E normal să gândească astfel. Eu trebuie să mă gândesc și la interesele ei. Și să iau decizia bazat pe interesele societăților fără a o nedreptăți pe Doina.

Ultima ședință a Biroului Permanent aici, pe Dealul Mitropoliei. Tratăm expeditiv toate punctele de pe ordinea de zi. La „Diverse", Kónya Hamar Șandor ridică problema sumei de bani pe care UDMR trebuie să o primească în calitate de partid politic activ în acest Parlament. Cererea UDMR a fost înaintată la timpul ei Comisiei Juridice, care a respins-o. UDMR nu este un partid și a luat, deja, ca organizație a minorității maghiare suma la care era îndrituită în acea calitate. Trebuie să opteze. În orice caz, noi nu ne ocupăm de aplicarea legilor. Legea trebuie aplicată de Executiv. Am pasat Guvernului cererea UDMR . Ei s-o aplice.

În cursul dezbaterii, Gavra s-a dat la mine de nenumărate ori. Vorbește așa de mult ca să mă țină treaz, că după alegeri voi fi Prim Ministru, că sunt chemat afară (când m-a solicitat Nicolae din Anglia la telefon) de la NATO etc.

N-am reacționat deloc decât să spun că, în noua sală a Biroului Permanent, dacă voi fi acolo, îmi va lipsi desfătarea de a-l vedea în fața mea (stăm față în față, la dreapta și stânga lui Năstase). Dar la urmă, când nu se mai termina perorând contra lui Kónya, am zis: „Ăsta-i cântecul lebedei".

Ce bine ar fi ca PUNR să nu treacă pragul!

Am primit fiecare un exemplar din „Activitatea Camerei Deputaților în Legislatura 1992-1996". Frumos, impecabil făcut. Toți am semnat, pe rând, fiecare volum: 11 dintre cei 13 membri ai Biroului. Au lipsit doar Berceanu și Lepșa.

Joi, 3 Octombrie 1996

M-am sculat la 3.30 a.m. Dar mă culcasem la 10.00 aseară, așa că am dormit destul. Trebuie să pregătesc o cuvântare pentru ședința de ratificare a

tratatului româno-maghiar. Ședința are loc în sala din Palatul Parlamentului. Mă așez și eu în banca întâi, lângă Țepelea. Lângă mine se așază Geo Cristea. „Mai mulți vor să vorbească, Țepelea etc. Năstase zice că e regim de urgență. Numai o cuvântare din partea fiecărei grupări", îmi zice Diaconescu. El a pregătit două pagini, scrise de mână, care nu sunt rele. Totuși, cred că ceea ce am pregătit eu ar avea mai mare efect. Tamas Wachler mi-a promis că va publica ce voi spune și la Budapesta.

Ședința începe cu intervenția lui Diaconescu. Guvernul a dat o ordonanță care permite să se voteze și cu un pașaport sau alt act de identitate, nu numai cu cartea de alegător. Aceasta pentru că distribuirea cărții nu s-a făcut tuturor celor îndrituiți să voteze. Asta invită la fraudă. Foarte mulți vor vota de două ori, la două centre diferite de votare, cu două documente diferite de identitate. „De ce face Guvernul prostiile astea?", se întreabă cu voce tare Ovidiu Petrescu, care e lângă mine pe banca biroului.

Gavra și el vorbește lung pe tema aceasta. Mai degrabă latră, nu vorbește, și mănâncă cuvintele pe jumătate, căci mintea-i merge mai repede decât gura. Omul nu-i normal. E paranoic, în cel mai bun caz. Vorbește și Văcăroiu să justifice ordonanța. Neconvingător. Se decide să avem o ședință, săptămâna viitoare (Miercuri).

Ratificarea tratatului româno-iugoslav trece fără nici o intervenție.

La tratatul româno-maghiar, vorbește Diaconescu din partea noastră. Apoi Ciurtin din partea PUNR. Îl critică, dar nu se declară contra. La fel Vida pentru UDMR. La fel PRM. Votul final: 159 pentru, 1 contra, 27 abțineri.

I-am sugerat lui Năstase să-mi dea cuvântul. M-a rugat să nu insist. Dacă vorbesc, se va deschide cutia Pandorei. Toți vor dori să vorbească. Am renunțat, ce să fac?

Ședința Birourilor Permanente cu Radiodifuziunea și TVR și cu candidații lor. Sunt 16 candidați. Până azi, la miezul nopții, se pot înscrie și alții. Ultimul înscris a fost Gen. Militaru.

La Arad mă primesc mai mulți membri proeminenți ai PNȚCD, inclusiv Președintele, Doctorul Niculai, care e pe locul 1 la Senat. La sediul Partidului pentru o primă luare de contact și, apoi, la Hotelul Central, fost al PCR.

Am petrecut, pentru prima dată de când m-am întors în România, o seară de unul singur; nu în casa mea, bineînțeles, unde am fost singur de nenumărate ori. Dar, în teritoriu, întotdeauna sunt înconjurat de oameni. Aici, m-au adus la hotel, m-au instalat în apartamentul ce mi s-a acordat și au plecat.

Mi-a făcut bine.

Vineri, 4 Octombrie 1996

Întâi la sediul Partidului. Dau un interviu cotidianului *Adevărul de Vest*. Mi-a plăcut omul. Ziarul e pentru Iliescu, dar el e pentru noi, Convenția.

Ne-am dus în târg. Nu exagerez, sunt sigur. Am fost primit excepțional. Oamenii de rând reacționează pozitiv. De ce? E un mister. Târgul e mare. Organizatorul e un PDAR-ist de-al lui Surdu. Am trecut pe la tarabe, pe la alimente, îmbrăcăminte, utilaj casnic etc. Peste tot, foarte bine primit. Mi-au oferit și mititei, și un pahar de vin.

La Directorul ziarului, Săvulescu. Am stabilit un raport bun, imediat, deși el e PDSR-ist. De-acolo la Primar. E de-al nostru. Ne va susține.

După o scurtă odihnă, la alt târg. Și mai bine ca azi-dimineață. Apoi, la o fabrică italiană de confecții. Directorul de Marco, excelent. E italian. Vorbește foarte bine românește, cu un puternic accent italian. Fac treabă foarte bună. Trebuie să-i revăd. Ne vor susține.

Ne-am trezit, după o plimbare de-a lungul corso-ului arădean, întâi la Catedrala Maghiară Catolică. Apoi, la Galeria de Artă a țesăturilor doamnei Rodica Regep Banciu. Horia Medeleanu, critic de artă recunoscut, a vorbit foarte frumos. La recepția care a urmat mi-a oferit o carte de-a lui, *Culoare și formă*.

Ședință la sediul PNȚCD. Discuție dificilă, pentru că tinerii care au plănuit publicitatea campaniei electorale au făcut un deviz de 124 de milioane de lei. În primul rând le-am oferit ca eu să tipăresc majoritatea materialului. Am găsit-o cu greu pe Doina la Sinaia. S-au înțeles ei între ei, ca ei să meargă la București, să pregătească materialul acolo, să-l tipărim și să-l aducă imediat la Arad. Au prezentat un buget și pentru aparițiile la Radio și Televiziune. Atât Hui, cât și Mladin m-au avertizat să nu accept să fiu „jumulit". „N-au nici o decență. Sunt nerușinați. Au combinațiile lor".

Sâmbătă, 5 Octombrie 1996

Alătur programul pentru toate cele trei zile. Voi mai comenta mâine, dar notez deja astăzi că sunt profund impresionat de felul cum sunt primit. Ieri, de exemplu, la cele două târguri, la Obor și la Piața „Mihai Viteazul", oamenii au fost extrem de prietenoși. Mi-au oferit atâtea flori, că le-am spus: „Acum n-am ce face: trebuie să deschid o florărie!". Peste tot, mai ales astăzi, la Târgul de animale din Pâncota, oamenii mă întreabă de ce nu candidez eu: „Tăți v-am vota!", mi-a zis unu'.

La întoarcere, intrați în Sântana, am întâlnit un convoi de nuntă, cu lăutari în frunte și tineri care jucau. Ne-am oprit. M-am dus să sărut mirii, nașul mi-a oferit palincă, la fel vătaful. Le-am urat multă fericire etc. Dacă organizam totul, nu putea să fie mai bine.

Seara la cină la Președintele PNȚCD Arad, Doctorul Marin Nicolai. Probleme locale, politețe, prietenie. Sună telefonul. E cineva din acțiunea „telefoanelor mârșave". Nicolai îmi face semn. Iau eu telefonul. Discuție previzibilă. „Intenționați să votați?". Da. „Cu cine?". Cu Emil Constantinescu.

„Dar știți că el va aduce pe Rege?". Îl lămuresc eu, puțin. „Știați că îl va face pe Cataramă Prim Ministru?". Apoi: „Știți că 500.000 de oameni și-au pierdut banii din cauza lui?". În fine, „știți că contractul pentru România înseamnă o mare inflație?". I-am argumentat eu și i-am vorbit de inflația actuală făcută de Guvernul PDSR. Abia atunci și-a dat seama că ceva nu merge în conversația noastră. I-am spus cine sunt. N-a vrut să mă creadă. În cele din urmă am terminat conversația, dar nu înainte de a-mi spune numele lui: Ovidiu Pleșa.

Doamne, ce metode de dezinformare!

Duminică, 6 Octombrie 1996

Potrivit programului de mai jos:

CONVENȚIA DEMOCRATĂ ROMÂNĂ
COMITETUL JUDEȚEAN ARAD
CENTRUL DE CAMPANIE ELECTORALĂ

2900 Arad-România - Bulevardul Revoluției nr. 8, tel./fax +40-57 281 650

PROGRAMUL ACȚIUNILOR DIN 4, 5, 6, OCTOMBRIE 1996

Vineri, 04.10.1996

10.00	Întâlnire la sediul CDR
10.30 - 11.30	Vizită în Piața Obor
12.00 - 12.30	Vizită la Primăria Aradului
13.00 - 13.30	Vizită la Fabrica Prefin (Calea 6 Vânători)
	Pauză de masă
16.00 - 17.00	Vizită în Piața „Mihai Viteazul"
17.30 - 18.30	Vizită la Spitalul Județean
19.00	Întâlnire tehnică cu Grupul de Campanie Electorală

Sâmbătă, 05.10.1996

07.30	Întâlnire la sediul CDR
08.30 - 10.30	Vizită la Piața din Zimandu Nou
09.30 - 11.30	Vizită la Târgul de la Pâncota
12.00 - 13.00	Vizită la Seleuș
13.30 - 14.00	Vizită la Șicula
14.30 - 15.00	Vizită la Zărand
15.30 - 16.00	Vizită la Olari

Duminică, 06.10.1996

08.30	Întâlnire la sediul CDR

09.30 - 10.30	Vizită la Piața Sântana
11.00 - 14.30	Vizită la Șiria. Participare la manifestarea „Fiii satului"
15.00 - 15.30	Vizită la Covăsânț
15.45 - 16.15	Vizită la Ghioroc
16.30 - 17.00	Vizită la Păuliș
17.15 - 17.45	Vizită la Sâmbăteni
18.00 - 18.30	Vizită la Vladimirescu

Marcel Chișcan
Directorul campaniei
electorale a CDR Arad

Ne-am oprit peste tot să strângem mâna oamenilor. Bună recepție. La Sântana am intrat, pentru câteva minute, într-o biserică în care se găsea Putin. Se pare că noi, veniți mulți, doar să sărutăm icoana și să stăm cinci minute, am făcut o mai mare impresie decât Putin, care era deja în biserică.

La fel la Șiria. Era sărbătoarea „Fiilor Șiriei". Șase preoți au celebrat liturghia. Foarte frumoasă. Parastas pentru „fiii Șiriei" morți de-a lungul secolelor. La predică preotul m-a menționat de două ori pe nume.

Muzeul „Ioan Slavici" e mic, dar impresionant. Parte din exponatele lui sunt fotografii, documente. El a fost primul redactor al Memorandumului.

Ne-am oprit și la Ghioroc, în casa Deputatului nostru Hui. La Vladimirescu ne primește Traian Rațiu, în casa lui. E din Bobota, Sălaj. A fost coleg de clasă cu Coposu. Îmi confirmă că amândoi s-au născut în 1914.

Afară m-am adresat mulțimii adunate.

Seara, cină la Primarul Aradului, omul nostru. Toată echipa. Indrei a fost cu noi tot timpul.

Luni, 7 Octombrie 1996

La Curtici. Primarul e fost Viceprimar țărănist, trecut la USD, pentru că Roman i-a facilitat 50 de milioane de lei ca să facă joncțiunea cu conducta de gaz.

Ședință bună la Primărie, sala arhiplină. Mulți țigani în toată regiunea. Case enorme, neterminate. Făcute cu banii strânși în străinătate. Cum? Doar Dumnezeu știe!

Conferință de Presă la întoarcere. Toate bune. Hui e încolțit. E întrebat de ce lumea e împotriva lui acolo în regiunea unde-și are casa. Tineretul nu-l agreează, din păcate.

La masă vine Alexa Achim, Vicepreședintele Consiliului Județean.

La 6.15, Adela Unterweger cu Claudiu Cristea și Mihail Calimente. Vin cu un deviz foarte mare. Îl reducem. Dar tot e foarte mare. Peste 50 de milioane de lei mi-ar reveni doar mie să cheltuiesc!!

Mergem cu toții la aeroport. Doisprezece, fără mine. Deputatul Bud, acum la PDSR, era în sala de așteptare. Nouă ni se pune la dispoziție Sala VIP. În același avion, Adrian Severin. Discutăm telefoanele mârșave.

Marți, 8 Octombrie 1996

Wim Van Velzen la Partid. Apoi lunch împreună cu el la McMoni's. E pentru noi. Îi dăm toate informațiile necesare. Va face o conferință de presă la Bruxelles.

La ora 5.00, la Teatrul de operetă, prezentarea candidaților parlamentari CDR. Mare entuziasm. Cuvântările - dar absolut toate - prea lungi. Ana Blandiana sosește târziu. Miorlăită, ca întotdeauna, dar publicul o agreează. De ce? Pentru mine e un mister.

Miercuri, 9 Octombrie 1996

La Parlament. Interviu cu Caterina Mistakidon, de la *Elepterios Tipo.*

După-masă, la 4.30, la reședința ambasadorului Alfred Moses. Eynick prezent. Radu Vasile n-a venit. I-am lăsat tot felul de mesaje, pe lângă faptul că i-am vorbit personal.

La preliminarii Diaconescu a sugerat: „Deși Radu Vasile nu e academician, să-i acordăm sfertul academic. Să-l așteptăm".

Diaconescu a descris situația. A făcut o analiză justă, după mine. Vom putea câștiga prezidențialele. Până acum vreo zece zile, Iliescu era în frunte în sondajele de opinie publică. Acum apare Constantinescu. Dar sigur vom câștiga alegerile parlamentare. Împreună cu USD și ANL vom avea majoritatea absolută. Vom moșteni o situație economică foarte gravă.

Moses vorbește foarte clar. Problema noastră este extrem de urgentă. Va trebui să fim pregătiți să intrăm în acțiune imediat. Până acum mai un an acceptarea noastră în NATO nici nu se punea. Acum, mulțumită performanței militarilor noștri, suntem luați în considerare. Abia vom forma un guvern și va trebui să pledăm cauza României la întrunirea din Decembrie a Miniștrilor de Externe NATO. „Statele Unite au doar un vot egal cu cel al celorlalte 15 state din Alianță. Dar e ceva mai egal decât celelalte. E important să știm cu cine stăm de vorbă. Meleșcanu, ca și Tinca, s-a dovedit foarte eficace, convingător". „E o problemă, a reacționat Diaconescu: Iliescu, pentru a opri pierderea de popularitate a PDSR, i-a recrutat pe ăștia doi și pe alții, ca Pașcu etc. Toți sunt candidați la Parlament. Va fi foarte greu să-i menținem în guvern. Dar avem alte opțiuni. Vom fi pregătiți". „Va trebui să luați măsuri eficace imediat după accederea la putere ca să redresați situația economică. Să știm cu cine ținem legătura". Vom putea conta pe ajutorul dumneavoastră, am intervenit eu. „Sigur că da", a fost reacția lui. Dar a subliniat că Statele Unite nu pot să favorizeze niciodată pe față vreuna din formațiunile politice.

Era aproape 6.30 când am plecat. Ne-am oprit, ambele mașini, pe aleea paralelă cu Șoseaua Kiseleff. Ne-am plimbat vreo 10 minute. Diaconescu își dă seama că americanii se gândesc serios să ne sprijine. „Pe cine vezi Prim Ministru?", mă întreabă Diaconescu. E foarte greu. Radu Vasile nu lucrează destul. E Secretar General, dar nu face destul". Am reacționat pozitiv pentru Radu. Am recunoscut că ar putea fi mai serios, mai activ, mai dedicat. Dar, ar putea face față. Eu, în orice caz, nu vreau postul, i-am precizat. „Poate ar fi bine, măcar Viceprim-ministru fără portofoliu. Pentru prestigiu. Simbolic. Nici Ciumara, nici Ulm Spineanu nu merg. Poate cineva de la USD. Adrian Severin?!". N-am reacționat. „E important să-i nominalizăm pe cei care vor trebui să fie în legătură cu americanii. Doar Moses a spus că dorește să ne vadă la orice oră din zi sau din noapte".

Acasă mă aștepta Indrei. Nerăbdător și-a comandat un taxi, deși mașina *Cotidianului* trebuie să sosească dintr-un moment în altul. Mi-a făcut o lungă teorie în scopul de a mă convinge să rup orice legătură cu Doina.

Telefonează Nicolae. „You are a grandfather for the second time". Sașa a dat naștere unui băiat. Îl vor boteza Daniel. Îl recunoaște, ceea ce înseamnă că va purta numele de Rațiu.

La 7.30 punct, cum fusese programat, sosesc Michael Beck și Doina Bâscă. Michael e direct. A convenit cu Nicolae că reorganizează ce propune el, cere eliminarea Doinei din toate pozițiile de răspundere, atât administrative, la Tiporex și Progresul Românesc, cât și editoriale, la *Cotidianul.* Sugerează că eu mi-aș fi dat acordul în acest sens într-o discuție telefonică cu Nicolae. Nu era adevărat. Vorbim cu Nicolae. El susține această soluție. Doina argumentează. Beck intransigent. Să dau un răspuns astă-seară. Se va întâlni după 8.00 cu Călin Husar, care zice că, dacă nu suntem de acord cu plecarea Doinei, își retrage oferta și el, Beck, își dă demisia, nu mai continuă să fie consultantul Regent House Properties.

Nu accept ultimatumul. Vorbesc și eu, și apoi Beck, îndelung, cu Nicolae. Rămân să-i dau un răspuns până mâine seară. Apoi pleacă Beck.

Rămânem numai noi doi: Doina și cu mine. Teribil. Până la 1.30 dimineața n-a încetat. Plâns, furie, reproșuri, amenințări că se sinucide; ea a creat *Cotidianul,* cum să i-l luăm?, îi luăm viața; s-a întors din Anglia; s-a întors din America pentru mine, pentru *Cotidianul.* Era pornită și pe violență. A aruncat pernele de pe sofa, fotolii, dar am potolit-o. De mâncat n-a mâncat însă. Eu am reușit să înfulec ceva.

Cădem de acord să-i dau două luni în care să finanțez pierderile, până la un maxim de 74 de milioane de lei. Deci, dacă până la 5 Decembrie 1996 nu echilibrează bugetul în contul curent, acceptă „să predea toate atribuțiile de management și editoriale în Tiporex, Progresul Românesc și *Cotidianul,* fără nici o pretenție".

Joi, 10 Octombrie 1996

Sărbătorim 70 de ani de la fuziunea PNR cu PȚ, în 1926. Depuneri de coroane la bustul lui Maniu și al lui Coposu. 30-40 de oameni. A venit și Bani Ghica. După-masă la Teatrul de Comedie. Cuvântările acceptabile, dar nu grozave. Diaconescu, Țepelea, Galbeni. Mai interesanți artiștii care au recitat poezii, Ion Caramitru, Ovidiu Moldovan și mai multe doamne.

La *Cotidianul* îl văd pe Druc. Regretă că n-am candidat. Ar fi fost o adevărată confruntare, îmi zice.

La Clubul Flamingo mare forfotă. Recepție în onoarea lui Radu Vasile, care a împlinit 54 de ani. Doar Alfred Moses prezent dintre ambasadori. El e pentru Radu Vasile ca Prim Ministru, dacă CDR ajunge să formeze guvernul după alegeri. Și Diaconescu e prezent. Reținut.

Vineri, 11 Octombrie 1996

Am dormit bine astă-noapte. Aseară i-am comunicat lui Nicolae înțelegerea la care am ajuns cu Doina. Rămâne ca el să-i comunice lui Beck decizia de a-i da Doinei șansa de a echilibra bugetul societăților până la 5 Decembrie 1996. Dacă nu reușește, să plece.

La 8.00 dimineața la Radio Total. Interviu scurt (15 minute) după știri, cu Carmen Bendovski.

La prânz, Tutu Georgescu dă un interviu amplu despre mine. Dar nu politic. Seara, Nistorescu stă de vorbă cu mine o oră întreagă. De data asta numai politic. Multe întrebări în direct de la ascultători. Mi s-a spus că totul a ieșit foarte bine. Am luat trenul de noapte (la 23.30) la Arad. În cabină cu mine candidatul PSM la Senat, Botez. E înalt funcționar în Ministerul Finanțelor. Ceea ce indică ceva!

Marți, 15 Octombrie 1996

Ultimele trei zile activitate neîncetată, conform programului:

CONVENȚIA DEMOCRATĂ ROMÂNĂ
COMITETUL JUDEȚEAN ARAD
CENTRUL DE CAMPANIE ELECTORALĂ

2900 Arad-România - Bulevardul Revoluției nr. 8, tel./fax +40-57 281 650

PROGRAMUL ACȚIUNILOR
ÎN PERIOADA 12-16 OCTOMBRIE 1996

Sâmbătă, 12.10.1996

07.00	Întâlnire la sediul CDR

07.45 - 08.30	Vizită în Piața din comuna Șeitin
08.45 - 10.00	Vizită în comuna Pecica
---	---
10.45 - 11.15	Vizită la Stadionul UTA
11.15 - 12.00	Parastas
12.15 - 13.30	Prezență la festivitate - Sala „Iuliu Maniu“
14.00 - 16.30	Pauză de masă
16.45 - 18.00	Plimbare pe faleză

Duminică, 13.10.1996

08.30	Întâlnire la sediul CDR
09.15 - 09.45	Vizită în satul Horia
10.15 - 11.00	Vizită în comuna Târnova
11.15 - 13.00	Vizită în comuna Tăuț
13.00 - 15.00	Pauză de masă
16.00 - 17.30	Vizită în stațiunea Moneasa

Luni, 14.10.1996

07.00	Întâlnire la sediul CDR
08.30 - 10.00	Vizită la târg de animale comuna Bârzava
10.15 - 10.45	Vizită în comuna Conop
11.00 - 11.30	Vizită în satul Odvoș
11.45 - 12.15	Vizită în satul Milova
12.30 - 13.30	Vizită în orașul Lipova
14.00 - 15.30	Pauză de masă (în Arad)
16.00	Vizită la societatea comercială STRUNGUL.

Adela Unterweger
Coordonator Dep. Mass-Media al CDR Arad

Doar la Șeitin și Pecica n-am fost, pentru că trenul a sosit pe la 9.30 a.m. în acea zi de Sâmbătă, 12 Octombrie. Tot programul s-a desfășurat foarte promițător pentru CDR și extrem de favorabil mie personal. E, pentru mine, o victorie morală. Dar nu sunt susținut destul de tinerii care organizează ieșirile în teritoriu. În special de Chișcan, care este șeful campaniei electorale. De exemplu, noi am adus multe afișe de la tipografia noastră. Mai multe pachete. Cele cu chipul meu au dispărut. Nu însă cele galbene, considerate mai eficiente. Se pare că echipa ia instrucțiuni direct de la Dudu Ionescu - și el, cum știu prea bine, este total împotriva mea. Afișele, toate afișele trebuie distribuite și lipite peste tot. Petre Roman și USD apar peste tot. Trebuie să-i contracarăm.

Cea mai reușită întrunire, la Moneasa. Foarte multă lume în aer liber, în

fața celui mai mare hotel. Președintele PNȚCD, Terpea, ne-a invitat apoi la o cină. Ne-au servit crap prăjit cu mujdei de usturoi și mămăligă. Excelent. Dar mult prea mult. La un moment dat, dă din mână, lovește un pahar, caută să-l prindă și răstoarnă ulcica cu mujdei pe paltonul și pantalonii mei. Comoție, scuze etc. I-am liniștit spunându-le că tot aveam de gând să-mi trimit hainele la curățat, dar... voi mirosi cam a usturoi, de-acum încolo!

La Lipova, Mureșul e frumos. Biserica romano-catolică, impozantă. Începută în 1325, actuala structură e stil pur baroc. Am vizitat și azilul de bătrâni, care m-a deprimat enorm. Nivelul e primitiv.

La Bârzova, comună mare, am vizitat Târgul de mărfuri și alimente și mai ales Târgul de animale. Se strâng oamenii din vreo zece comune. Peste tot primire excepțională. Discuție seara cu acest comitet de tineri care conduce campania electorală. Le-am pus în vedere că trebuie să răspândească afișele. Cel puțin 75 din fiecare, în fiecare comună și sat. Le-am dat două milioane și jumătate de lei. Deci, în total, patru milioane. Și totuși, mari speranțe nu-mi fac.

M-am întors la București aseară, cu avionul. Azi, ședință în Cameră. Ultima înainte de alegeri.

Luni, 21 Octombrie 1996

M-am întors la Arad Miercuri, 16 Octombrie, seara, tot cu avionul. Sorin Belu și Cristian Ceaușu, șoferul Mercedes-ului, au rămas aici, ieri și alaltăieri. Programul continuă să fie foarte încărcat. Dar seara sunt mai liber.

Ieri, ***Duminică, 20 Octombrie***, am avut o adevărată zi sfântă. Am fost la Târgul din Vinga. Apoi, pe rând, la biserica catolică din Vinga, construită de bulgarii aduși aici în 1739 cu privilegii. Mare, frumoasă. Liturghia era în ungurește, căci era prima slujbă a zilei. Cea în limba bulgară, ceva mai târziu. Câteva minute, apoi, la biserica ortodoxă, unde am sărutat iconostasul, dar am refuzat să stau în strana ce mi-a fost oferită insistent. Am sosit însă la timp, la 10.20 a.m., pentru liturghia în biserica greco-catolică. Am stat până la sfârșitul liturghiei și la parastas. Preotul Chișmara mi-a oferit să vorbesc bisericii arhipline. Am acceptat cu emoție, dar a ieșit bine. Am depănat calvarul Bisericii noastre, rolul ei în renașterea conștiinței naționale, declarația Sfântului Părinte din 1982, când am fost primiți la Vatican, și nevoia de a avea tăria credinței și tenacitatea cu care continuăm să afirmăm drepturile noastre.

Mladin, foarte impresionat, mi-a spus că, dacă nu se dă măcar o biserică înapoi, va trece, public, la greco-catolicism.

Liturghia, celebrată de șase preoți, a fost într-o magazie amenajată. Acolo se slujește.

După-masă, mare procesiune a Bisericii baptiste. Vreo 10.000 de oameni, cu o fanfară. Cuvântări din balconul Primăriei și o celebrare a aniversării a

100 de ani de mărturie baptistă în Arad și 110 ani în județul Arad, în sala Palatului Cultural, neîncăpător - prezența numai cu invitații. Mi s-a dat și mie cuvântul: singurul om politic astfel onorat. Le-am vorbit de Biserica baptistă din Melbourne, de care mi-am amintit, căci și ea a fost cu totul neîncăpătoare când am vizitat-o acum vreo 14 ani, și am subliniat faptul că suntem un partid creștin.

Azi la Gurahont, la poarta de vest a Munților Apuseni, pe Valea Crișului Alb. Regiune foarte frumoasă. Ploua când am sosit, dar a încetat și am putut vizita piața. Primit bine cam ca peste tot. Alătur restul programului.

Problema rămâne. Tinerii care organizează campania sunt dirijați de la București, de la sediul lui Emil Constantinescu și de Dudu Ionescu. Toți caută succesul lui Constantinescu. Eu vorbesc de Convenție. Cer tuturor să voteze cheia. Nu fac propagandă pentru Emil. Și cum lumea mă întreabă tot timpul de ce nu candidez eu, răspund pe față: pentru că așa s-a decis și eu accept disciplina de partid. Ceea ce nu place prea mult, dar n-am ce face. Nu pot să aduc osanale la adresa lui Emil Constantinescu când nu cred în el.

Astăzi, la Bușteni, am vizitat școala unde Meleșcanu a fost elev. Păcat că s-a dat cu Iliescu.

Alaltăieri, Sâmbătă seară, am fost la teatru. Piesa „Măsură pentru Măsură" a lui Shakespeare a fost foarte bine prezentată.

Marți, 22 Octombrie 1996

Relatarea alăturată e scrisă de Carmen Georgescu pentru *Cotidianul*:

„A fi candidatul uneia din cele două Camere ale viitorului Parlament nu este un privilegiu ci o responsabilitate pe care trebuie să ți-o asumi. Alegători și candidați suntem răspunzători pentru situația în care ne aflăm după șapte ani de la Revoluție. Misiunea oricărui partid, coaliții sau alianțe este de a convinge electoratul că programele pe care le prezintă sunt realizabile.

CDR-ul, conștientizat de rolul pe care și l-a asumat înaintea națiunii, detașat față de multe alte formațiuni politice, își transmite mesajul electoral prin reprezentanții săi în teritoriu. În județul Arad, alături de candidații aleși să participe la viitoarele alegeri, dl Ion Rațiu își respectă promisiunea de a vizita fiecare comună.

Ziua de 22 Octombrie 1996 a beneficiat de un program care a cuprins șase localități de frontieră.

În comuna Apateu, câteva sute de locuitori întâmpină cu bucurie nedisimulată pe candidații CDR. Dl Ion Rațiu, sub tirul întrebărilor, explică căile prin care alternativa CDR-ului poate face posibilă ridicarea nivelului pensiilor țăranilor, revizuirea Legii fondului funciar în așa fel încât să dispară actualele nemulțumiri, scăderea inflației etc. Domnia sa promite dlui viceprimar Bondor Flore să viziteze cât de curând sediul primăriei.

La Chișineu-Criș delegația CDR vine în contact cu oamenii aflați la Târgul de animale și cei din Piața care reunește sătenii din localitățile apropiate. Dl Ion Rațiu, însoțit de dnii Marin Nicolai și Mihai Calimente, candidați la Senat, respectiv Camera Deputaților, de dnii Costin Ionel și Aurel Mladin, parcurgând centrul localității, face un popas la statuia Memorandistului Mihai Velicu, membru al Partidului Național Român (1846-1921). Pe tot parcursul drumului este întâmpinat de săteni «sătui de minciuni», dornici de schimbări care să le aducă prosperitatea mult dorită.

În comuna Socodor, dl Ion Rațiu este întâmpinat de dl Primar Hamza Nicolae și dl Viceprimar Mircea Ardelean. Nu lipsește tradiționala invitație la pâine cu sare. La ieșirea din primărie, micuța Ioana Aurelia Iușco, trei ani și jumătate, în fruntea colegelor de grădiniță, oferă un buchet de flori. La Căminul Cultural se strâng localnici dornici să fie lămuriți de veridicitatea programului electoral oferit de CDR; mulțumesc cu sinceritate pentru vizita dlui Ion Rațiu în comuna lor, considerând a fi o cinste pentru ei.

Amiaza primește delegația CDR în comuna Grăniceri. Dl primar Nedea Flore, membru PDAR, se dovedește a fi o gazdă foarte primitoare. Din nou Căminul Cultural adună: primar, oaspeți, săteni. Discuțiile sunt încinse, problemele puse – incitante. Dl Ion Rațiu răspunde pe înțelesul tuturor. Mulțumind pentru ospitalitate, domnia sa își ia rămas bun, nu pentru multă vreme, și se îndreaptă spre ultimele două localități programate: Pilu și Vama Vărșand.

O zi electorală încărcată, dar care aduce mulțumire tuturor."

La Grăniceri primar e Nedea Florin, om uns cu toate alifiile. Fost comunist, PDSR-ist, PSM-ist, acum ales, cu mare majoritate, în primul tur, ca independent. E un caz tipic. Ne-a primit bine, deși el îl susține pe Roman acum. Ne-a dat și un sandwich și vin cine a vrut.

La Pilu, unde pe vremuri a candidat Octavian Goga, împotriva grofului Wenkheim (!?), un om mai în vârstă vine la mine și mă întreabă câți ani am. 79, îi zic. Se apleacă la urechea mea și-mi șoptește, făcându-mi din ochi: „Îți dau p..a mea. Eu am 75". Io mă descurc, îi spun, râzând. Îl cheamă Petru Chebeleu, zis Prois.

La Vărșand se clădește noua vamă. Foarte elegantă. Discuții interesante cu mai-marii Vămii.

Am ajuns acasă pe la 5.00 p.m. M-am odihnit. Am deschis televizorul. Tocmai începea ora candidaților la Președinție. I-am văzut, rând pe rând, pe Funar, Mudava, Adrian Păunescu, Duțu Anghelina (pe care nu-l mai văzusem niciodată), Petre Roman, Emil Constantinescu, Ion Iliescu și Frunda György. Am rămas profund dezamăgit. Nici unul n-a prezentat o imagine și un program convingător.

Poate sunt subiectiv și ajung la această concluzie pentru că eu aș fi prezentat altfel lucrurile. Totuși, n-am văzut o alternativă clară la ce oferea Iliescu,

iar la el n-am văzut nimic ce-ar fi putut să mă convingă să-i dau votul meu ca să continue să conducă țara. Funar, Mudava, Adrian Păunescu - șovinul, vindecătorul, poetul - patetici. Cum pot oamenii ăștia aspira să conducă o țară!?

Îmi spun: între acești 16, unul în plus n-ar fi fost excesiv. Și, cu siguranță, nu aș fi „distrus" șansele lui Emil Constantinescu de a intra în turul doi; această șansă pare improbabilă și fără apariția mea printre candidați. Eu tot sper că nu va fi așa, dar, din ce în ce mai mult, Petre Roman câștigă teren. Mai sunt 10 zile.

Doamne ferește!, dar e probabil că finala va fi Iliescu-Roman. Dac-aș fi candidat și eu, aș fi fost unul dintre cei 16 împotriva lui Iliescu. Nu e exclus ca eu să fi ajuns în finală chiar candidând independent.

E o concluzie bazată pe reacția oamenilor pe unde fac campanie electorală. De asemenea, trebuie să recunosc că Aradul e oarecum excepțional de trezit în comparație cu restul țării. Deci, dacă Aradul e așa de mult cu mine, nu înseamnă că același lucru e adevărat în restul țării.

Miercuri, 23 Octombrie 1996

Ca de obicei, demarăm la 7.30 dimineața sau, mai precis, câteva minute după.

La Macea, așa cum se întâmplă cam peste tot sau foarte deseori în această zonă: Primarul e, acum, cu noi. La origine nomenclaturist. Dar mi-a plăcut reacția oamenilor în târg.

Am vizitat, apoi, Castelul Baronului Czenovitz (!?), sârb maghiarizat, astăzi muzeu. Un om de vârsta mea, 80 de ani, a creat un mic muzeu etnologic și botanic, de unul singur. Îl cheamă Covaci, dar e român get-beget. Utilajele întrebuințate pentru cultura pământului, costumele naționale românești și săsești și toți arborii și arbuștii ce cresc aici frumos prezentați, sub sticlă. Am remarcat în special o vitrină cu spini de tot felul.

E prima dată când am văzut așa ceva.

Tot în castel, o expoziție, permanentă, cred, a caricaturistului timișorean Popa's (Ioan Popa). E excelentă. Omul e foarte talentat și recunoscut pe plan mondial. E chiar în *Guinnes Book of Records*: a făcut mai multe caricaturi politice, într-un timp dat, decât oricine altul în lume. Caricatura mea care apărea în această expoziție permanentă a fost împrumutată Timișoarei cu ocazia semnării tratatului de bază româno-maghiar. Sper că se va reîntoarce.

Palatul are și un parc mare, frumos conceput, dar nu prea îngrijit. Statui, „topiary", foarte interesante. Capra cu trei iezi, de exemplu, și multe alte ilustrații din folclorul românesc.

Sâmbătă, 26 Octombrie 1996, 6.45 a.m.

Ieri și alaltăieri continuăm campania, potrivit programului alăturat.

CONVENȚIA DEMOCRATĂ ROMÂNĂ
COMITETUL JUDEȚEAN ARAD
CENTRUL DE CAMPANIE ELECTORALĂ

2900 Arad-România - Bulevardul Revoluției nr. 8, tel./fax +40-57.28.650

PROGRAMUL ACȚIUNILOR 23-26 OCTOMBRIE 1996

Miercuri, 23.10.1996

07.30	Plecare de la sediul CDR
08.00 - 09.30	Vizită la piața din comuna Macea
10.00 - 11.00	Vizită în comuna Șofronea
12.00	Vizită la SC ARIS SA (fostă STRUNGUL)

Joi, 24.10.1996

07.30	Plecare de la sediul CDR
08.00 - 08.30	Vizită la piața din comuna Secusigiu
10.00 - 12.00	Vizită la piața din orașul Nădlac - vizită în centrul orașului, piață, o unitate de industrie locală și vamă
12.30 - 13.00	Vizită în comuna Semlac
14.30 - 14.30	Vizită în comuna Șagu
14.45 - 15.15	Vizită în satul Hunedoara Timișană

Vineri, 25.10.1996

07.30	Plecare de la sediul CDR
08.00 - 08.30	Vizită la piața din comuna Șimand - întâlnire la piață
09.00 - 10.30	Vizită la piața din Ineu - întâlnire în fața Bisericii Ortodoxe, deplasare pe jos prin centru până la piață, vizitarea pieței
10.30 - 11.00	Vizitarea centrului orașului Ineu
11.00 - 11.30	Vizită la Primăria din Ineu - primirea de către Primar în fața Primăriei
11.30 - 11.45	Depunerea de coroane și scurt discurs (5 minute) la Cimitirul din Ineu (spre Bocsig)
12.00 - 12.30	Vizită în comuna Șicula - întâlnire la Primărie

Sâmbătă, 26.10.1996

07.30	Plecare de la sediul CDR
09.15 - 09.45	Vizită în comuna Vârfurile - întâlnire în centru (vom fi așteptați de Președintele organizației la șosea), deplasare pe jos cca 150 m până în centrul comunei

10.00 - 11.30	Vizită în comuna Hălmagiu - întâlnire în fața Primăriei, unde suntem așteptați de Organizația locală și de Primar, deplasare pe jos prin centru până la piață, vizită în piață
12.00 - 13.30	Vizită în comuna Pleșcuța - întâlnire în fața Căminului Cultural (lângă Biserică)

Duminică, 27.10.1996

08.00	Plecare de la sediul CDR
08.15 - 08.45	Vizită în comuna Fântânele
09.00 - 09.30	Vizită în comuna Zăbrani
10.00 - 10.30	Vizită în comuna Șiștarovăț (eventual la Liturghie)
11.00 - 11.30	Vizită în comuna Dorgoș (eventual la Liturghie)
12.00 - 12.30	Vizită în comuna Birchiș
14.45	Sosire în comuna Săvârșin, cazarea, masa
16.30	Întâlnire electorală
17.30	Vizită la Muzeul „Gh. Popa“

Luni, 28.10.1996

08.30	Plecare din Săvârșin
09.00 - 09.30	Vizită în comuna Petriș
09.45 - 10.15	Vizită în satul Ilteu
10.45 - 11.15	Vizită în comuna Vărădia de Mureș
11.45 - 12.15	Vizită în comuna Conop
12.30 - 13.00	Vizită în orașul Lipova
14.00	Conferință de presă a candidaților la sediu

Constat că Achim Alexe nu și-a îndeplinit sarcina. Afișele lipsesc. Ce e mai grav e că am găsit afișe de-ale lui Emil Constantinescu lipite pe ale mele - cele galbene. Mi se explică. Branc și omul lui, Chișcan, sunt în legătură cu Dorin Marian de la CDR București și cu Dudu Ionescu. Sunt activ angajați să mă blocheze.

Vine Petre Drăguțoiu, cu un manuscris compilat mai ales din cărțile mele. Îmi sugerează să apară sub numele meu. Dacă semnez ceva, trebuie să fie scris de mine. Să explic în prefață cum am scris cartea. Voi citi și decidem pe urmă. Dar nu acum. Nici n-am timp și e prea târziu ca să influențeze alegerile. Dacă venea acum trei luni...!

La întoarcerea din campanie, la Librăria Humanitas pentru lansarea cărții lui Săndulescu *Lovitura de Stat a confiscat Revoluția Română*. Roșca Stănescu prezintă cartea, publicată de *Ziua*, anunțând că a fost condamnat la un an închisoare.

„Ne întâlnim cu toții la închisoare", am început eu puținele cuvinte pe care le-am rostit.

Duminică, 27 Octombrie 1996

Pornim la 8.20 a.m., pentru că tinerii au plecat noaptea trecută. Cam neserioși, dar ce să-i faci...!

Trasee interesante. Vezi programul alăturat. Ca peste tot, întâmpinați foarte bine. Am sosit devreme la Bata, așa că am cerut să mergem și la Bulci. O distanță de 41 km. Pe șoseaua județeană asfaltată și 4 km pe un drum cu hârtoape, dar aproape tot pietruit. Să vedem Castelul lui Mocsonyi. Foarte frumos. Astăzi e spital sau sanatoriu de tuberculoși.

Acum sunt în dormitorul principal al Castelului Regelui Mihai din Săvârșin. Apartamentul întreg e foarte elegant. Patul și lenjeria de cea mai bună calitate. Mă întreb dacă asta era camera favorită a Regelui Mihai, căci știu, prea bine, că din toate palatele la care avea acces aici se simțea cel mai bine. De altfel, mi-a spus că Săvârșinul e proprietatea lui particulară, la care este îndrituit și acum, dacă proprietățile private vor fi restituite.

Palatul e relativ mic, dar elegant, stil începutul secolului al XIX-lea. Intrare ridicată pe rampă pentru parter și două etaje. Grădina, lacul, terenul de tenis neîngrijite. Tot felul de arbori etichetați în parc. Bine pieptănat, parcul ar fi splendid, pur și simplu. Luni dimineață, la micul dejun, doamna Zita Micloș, administratorul proprietății, ne-a umplut de povești. Regina Elena, nu Mihai, era îndrăgostită de Săvârșin. Mihai mergea la Palatul lui Mocsonyi din Bulgi. Acolo juca popice etc. Se mai încurca cu fetele de-acolo și cu cele din Săvârșin. O fată, Mărgărita, îi seamănă foarte mult. Regina Ana n-a vrut să intre în Palat. „Nu în absența Regelui. Numai cu el", ar fi zis. Dar Principesa Sofia s-a dus.

Ne-a povestit Zita Micloș cum Maurer venea regulat la vânătoare. Dar toți marii ștabi, când veneau aici, făceau chefuri monstruoase, cu fete etc. Și Ceaușescu a fost pe aici, dar nu prea des. Apartamentul în care stau eu era sufragerie pe vremea aceea.

Castelul, de fapt, a fost construit în 1830, a aparținut apoi Baronului Váradyi și familiei Hunyadi Ferenc. Hunyadi l-a schimbat cu un palat pe care Mocsonyi îl avea la Budapesta și Mocsonyi i l-a dăruit Regelui Mihai, în 1943.

Seara, cina împreună cu toți tinerii din campanie. Plăcut, dar nu sunt cu mine trup și suflet. Au rețineri. Evită distribuirea materialului meu publicitar. Îl propulsează numai pe Emil Constantinescu.

Luni, 28 Octombrie 1996

Începem spre munți: la Petriș. Sala Primăriei arhiplină. Adela ne tot întrerupe adunarea: să plecăm. Nu trebuia s-o facem. La Ilteu nu ne așteptau nimeni. Am lăsat doar cadoul de cărți și afișe.

La Vărădia de Mureș și la Conop în piețe. Foarte bine.

Ajungem la timp pentru Conferința de Presă. Mladin îmi arată buletinul de vot. Eu sunt indicat drept Ioan, nu Ion Rațiu. Motiv de contestație. Trebuie rezolvată problema.

Concertul grupului Barbi în Sala sindicatelor. Multă lume, dar nu plin. Afișe, deși le-am trimis destule, n-am văzut pe străzi. E parte din lipsa de eficiență a tinerilor. Trebuie să-i schimbăm după alegeri.

Miercuri, 30 Octombrie 1996

Ne-am întors ieri cu avionul. Nenumărate telefoane ca să găsim o soluție pentru înscrierea greșită a numelui meu în buletinul de vot. Vorbesc cu Mladin, care a făcut protest scris, ieri după-masă, cu Vegeș de la Biroul Electoral Arad, cu Costică Ionescu, Președintele Biroului Electoral Central de aici din București. Cer să tipărească noi buletine. Imposibil, mi se spune. Ele sunt deja în curs de numerotare și distribuire de secțiile de votare. Îmi oferă să anunțe în ziare că Ioan e același cu Ion Rațiu. Nu-i destul, reacționez eu. Cer să afișeze la toate secțiile de votare cel puțin. Costică Ionescu e de acord, dacă Biroul Electoral Arad își recunoaște greșeala și oferă această soluție. Vegheș insistă ca ei să formuleze afișul. „De acord, dacă mi-l arătați și mie pentru aprobare", zic. „Noi îl aprobăm. Dumneavoastră doar să-l acceptați", îmi spune.

Cam insolent. E clar unde aparține. Insist să mi-l trimită prin fax, la fel cum îl trimit la BEC.

ROMÂNIA, BIROUL ELECTORAL CENTRAL
Nr. 575/30.10.1996

Către,
BIROUL ELECTORAL AL
CIRCUMSCRIPȚIEI ELECTORALE
Nr. 2 ARAD

La fiecare secție de votare din Circumscripția Arad se va afișa la loc vizibil următorul anunț - pe buletinul de vot pentru Camera Deputaților la poziția 16 - în lista de propuneri a Convenției Democrate (CDR), la prima poziție din listă, se va citi: „Ion Rațiu", în loc de „Ioan Rațiu" cum s-a tipărit din eroare.

Același anunț va fi difuzat și în presa locală.

Președinte,
Judecător Costică IONESCU

COTIDIANUL
Progresul Românesc SA
Calea Plevnei nr. 114 telefon 637 77 95/ fax 637 78 40
Cod 77 103 Înregistrată la Camera de Comerț nr. 40 /1889/17.04.1991
sector 1/București - ROMÂNIA

Către,
AR PRESS

Vă informăm că Biroul Electoral al Circumscripției nr. 2 Arad a tipărit buletine de vot în care numele cunoscutului lider țărănist ION RAȚIU, cap de listă pentru Camera Deputaților din partea CDR Arad, a fost greșit trecut cu litera „A" în plus, adică IOAN RAȚIU.

Având în vedere consecințele grave, mergând până la anularea voturilor pentru cea mai bine cotată formațiune politică din județul Arad, CDR filiala Arad a cerut rectificarea acestei greșeli, dar reacția Biroului Electoral al Circumscripției nr. 2 Arad a întârziat să apară.

Facem un apel către toate mijloacele mass-media ca, în spiritul fair play-ului cu care își informează cititorii (și/sau ascultătorii/telespectatorii), să difuzeze cuvenita rectificare. Corectitudinea alegerilor din această toamnă este vitală pentru viitorul națiunii și ar fi păcat ca numele memorandistului din cărțile de istorie să devină subiect de contestație electorală o sută de ani mai târziu.

Convinși că n-ar folosi nimănui un scandal iscat în jurul descendentului memorandistului, dl ION RAȚIU, vicepreședinte al Camerei Deputaților și candidat pe listele CDR Arad, vă mulțumim pentru înțelegere și v-am fi recunoscători dacă ați transmite această rectificare până joi, înainte de închiderea campaniei electorale.

20.10.1996

Editor,
Doina Bâscă

Pregătesc materialul referitor la cererea de bursă (Fulbright) a Adrianei Nicolai. Îl trimit Mariei Berzea și-i vorbesc la telefon. Îmi spune că Adriana are nevoie de recomandări din partea specialiștilor în disciplina ei (Rezistența Materialelor). Comunic acest lucru lui Marin Nicolai. Sper că totul va merge bine.

Casa în care stau a fost declarată casă de protocol. Deci, nu mai pot s-o cumpăr și va trebui s-o evacuez în decurs de un an dacă nu mai dețin o funcție de demnitar.

Diaconescu nu crede nici acum în victoria cu Emil Constantinescu. Dar e sigur că vom juca un rol important în formarea guvernului. Cu PD am putea

avea o majoritate absolută, dar nu e sigur. Facem guvern și cu PDSR? îl întreb. „Ai văzut programul Prim Miniștrilor la tv, aseară? Radu Vasile a răspuns foarte bine. Nu anticipăm. Să vedem rezultatele. Dacă PDSR are mai multe mandate, atunci, probabil, Adrian Năstase va fi Prim Ministru. Ne vor oferi portofolii de importanță secundară. Nu acceptăm. Dacă Primul Ministru va fi al nostru, atunci negociem".

A dat peste noi Herdan, cel din Spania. Ne-a vorbit de Roman, „pe care evreii nu-l agreează". Să nu cumva să facem coaliție cu ei decât dacă Internele, Externele, Justiția și Apărarea Națională sunt în mâinile noastre.

Diaconescu e mai relaxat. E sigur acum, cred, că eu n-am nici o intenție să-i subminez poziția. Coposu era convins că eu am ambiția să devin șeful Partidului. Degeaba i-am spus eu, în repetate rânduri, că el este Președintele nostru și că nu voi candida niciodată împotriva lui.

La tv, Andronic prezintă dezbaterea prezidențiabililor. Iliescu nu s-a prezentat. Așa au rămas numai doi: Emil Constantinescu și Petre Roman.

Cine a câștigat? Greu de spus. Roman a fost ceva mai convingător. Dar nici unul, nici altul nu m-a convins că merită să fie Președintele țării mele. Evident, trebuie că sunt subiectiv. Altfel n-aș fi considerat justificată oferta mea. Emil, indiscutabil, a greșit când a făcut mare caz de locul unde va locui ca Președinte. Nu la Cotroceni, nu în Primăverii. Va obține o locuință „normală", ca să fie în mijlocul cetățenilor. De aceea nu vrea bodyguarzi, SPP etc. Ar fi trebuit să vorbească de altceva. De ce va beneficia fiecare român.

Joi, 31 Octombrie 1996

Ultima zi de campanie. Diaconescu era deja la birou cu Însărcinatul de Afaceri al Croației. Ambasadorul nou încă n-a venit. N-am stat cu ei. L-am luat pe Ciorbea în cealaltă cameră, căci își aștepta rândul. I-am vorbit de abuzul ce s-a făcut în Ordonanța guvernamentală din 8 Octombrie. Au inclus și casa mea, din str. Armindenului nr. 4, în patrimoniul Protocolului de Stat. Astfel, eu nu mai pot beneficia de Legea 112/1995, potrivit căreia aș fi putut s-o cumpăr acum. Las' că mai am probleme și cu dl Militineanu, care a obținut o hotărâre judecătorească prin care i se recunoaște calitatea de moștenitor. El e rudă de gradul IV, pe când legea recunoaște dreptul de moștenire doar pentru rude de gradul I și II. Atât. În orice caz, s-a făcut recurs în anulare de către Procurorul General. Recursul se va judeca la 5 Noiembrie. Vom vedea ce vom face. Dar, acum, trebuie să scoatem proprietatea din patrimoniul Protocolului de Stat. Eu am obținut locuința ca repatriat, direct de la Primărie, prin ICRAL Herăstrău. Cum de a ajuns să facă parte din Protocolul de Stat? Aici e abuzul. Cineva ține cu tot dinadinsul să mă oprească să obțin casa asta. Poate va reuși!

Herdan îl aduce la José Ignátio Senao Gómez la Diaconescu. E Senator de

Zaragoza pentru Partidul Popular, acum la Putere. Mi-au dat o masă foarte bună la Restaurantul Perla de pe Calea Dorobanților. Ne-a adus mesaje de la Prim Ministrul lor.

Sosim la timp la sediu. Circulația în Piața Rosetti și în fața sediului nostru era deja oprită. Nu pentru noi. Foarte multă lume. La fel în birou. Diaconescu și Opriș erau în balconul din sala de ședințe ce dă spre piața tixită de oameni.

Când am ieșit și eu strigau: „Emil, Emil". Opriș zice: „Vedeți ce strigă!". Era încântat, zâmbindu-mi maliții os. Ca un făcut, n-a trecut un minut. Cei din stradă au început: „Rațiu, Rațiu...". Le-am mulțumit prin gesturi din mâini, dar n-am zis nimic. Diaconescu era foarte amuzat. De altfel, trebuie să remarc faptul că nici Opriș nu părea supărat de popularitatea mea, atât de evident demonstrată. Aplecându-mă peste balustrada balconului, am început să strig eu mulțimii: „Emil, Emil". Au preluat scandarea.

La 4.10 am pornit. Constantinescu încă nu sosise. Diaconescu m-a luat lângă el. Cum trebuia să trecem prin îmbulzeală, mi-a cerut să ne luăm de braț. A venit și Emil Constantinescu. S-a înșiruit la dreapta lui Diaconescu. Eu la stânga. Au venit și Radu Vasile și Ticu Dumitrescu. Apoi Ciorbea, Grama, Ulm Spineanu. Simina Mezincescu a apărut și ea la stânga mea și m-a luat de braț, să-și asigure locul în linia întâi. Am mers încet, încadrați într-un spațiu asigurat de tinerii noștri îmbrăcați în niște fulgarine galbene de plastic cu simbolul „Cheia" pe ele. Ne-am oprit la troițele și crucile din Piața Universității pentru o scurtă rugăciune. Apoi pe Bulevard până la Piața Romană. Iarăși moment de reculegere. Ne-am întors pe Calea Victoriei. Ne-am oprit la bustul lui Coposu, Constantinescu și Diaconescu au depus o coroană de flori și, cu chiu, cu vai, am ajuns prin mulțimea masată în Piața Bibliotecii. Am uitat să menționez. Când am ajuns în fața sediului PNL, au venit și liberalii în frunte cu Ionescu-Quintus și Tăriceanu. Quintus s-a plasat între Constantinescu și Radu Vasile. Pe drum s-a îmbulzit și Ticu. Herlea a venit între mine și Simina Mezincescu, cu scuza că vroia să știe cum stau lucrurile la NATO.

Pe tot parcursul, lume multă pe trotuare, la ferestre. Sloganuri: „Nu vă fie frică, Iliescu pică!". Deasupra, survolați din când în când de un biplan ce lansa foi volante cu propagandă PDSR. Strigăte de „Huo, Huo!".

Ion Caramitru a prezentat platforma. Ana Blandiana și ea prezentă. Pe mine nu m-a menționat, deși eram și eu în rândul din față.

A vorbit numai Constantinescu. S-a scandat numele lui, „Jos Iliescu", „Convenția". Cuvântarea mai bună decât orice altă cuvântare de-a lui. A vorbit liber, ceea ce a fost bine. Poate prea lung, dar nu exagerat de mult.

Miting foarte reușit. Mi-a adus aminte, pe Bulevard, de marșul nostru din 28 Ianuarie 1990. Poate că atunci au fost și mai mulți, dar și de data asta am fost spre 100.000 de oameni. Este și evaluarea lui Diaconescu. Dudu Ionescu

vorbește de 35.000 în coloană și de vreo 20.000 deja în Piața Revoluției. BBC a dat 10.000, dar Europa Liberă a vorbit de 100.000, cum a făcut și ziarul *România Liberă*.

După cuvântarea lui Constantinescu, din nou Ion Caramitru. Rând pe rând, personalitățile au coborât de la tribună. Eu, fiind la cealaltă extremă, am trecut prin față spre scară. Când am ajuns la mijloc, au început scandările: „Rațiu, Rațiu". Am fost singurul astfel tratat în afară de Constantinescu. O mică satisfacție, trebuie să recunosc. Sorin Belu mă aștepta. M-a condus prin mulțimea încântată să mă vadă, să-mi strângă mâna, să-mi vorbească, să-mi dea flori. Remarcabil. Credeam că m-au uitat, din moment ce n-am mai candidat la Președinție.

Merg direct la recepția lui Moses. În onoarea lui Jonathan Rickerts, acum șeful Departamentului Europei Centrale din State Department. Jonathan a venit special pentru alegerile noastre. Alfred Moses l-a prezentat: „He used to be my No 2", post pe care acum îl are Eynick. Dar acum „he is my boss. You know, you've got to be careful, nowadays, as you never know what's coming".

Alfred m-a luat îndată ce am sosit într-o cameră vecină. Am vorbit de ce se va întâmpla la alegeri. Iliescu va câștiga și, probabil, PDSR va fi tot cel mai mare partid în Parlament, căci PNȚCD va avea doar 60-65% din mandatele CDR. Iliescu îl va desemna pe Adrian Năstase să formeze guvernul. Nu va reuși, căci nu vor mai lua extremiști, chiar dacă ar trece pragul de 3%. Doar PRM e sigur să-l depășească. PUNR, PSM, PS, PL '93, PAC vor avea dificultăți. Noi am putea forma guvernul cu PD. Vroia să știe, Alfred, cine va fi Prim Ministru. Suntem de acord că Radu Vasile ar putea, dar... nu e destul de serios. E o sarcină foarte grea. Îl voi ajuta pe cât îmi va fi posibil, am zis. Și am adăugat: Până când mai stau în politică. „Trebuie să stai, necondiționat", a fost reacția lui. Am convenit să ne vedem cât mai curând posibil după alegeri, împreună cu Diaconescu și Radu Vasile.

Șandor, expertul lui Petre Roman, mărturisește, în fața mai multor diplomați, că el a fost cel care mi-a făcut portretul la alegerile din 1990. I-am cerut să-mi dea și mie o copie. „Sigur că da", a fost reacția lui.

Sâmbătă, 2 Noiembrie 1996

La sediu, un du-te-vino continuu. Dudu Ionescu, Lup, Gabrielescu, Opriș, Dobrescu, Herlea, Pițigoi. Herdan cu Senatorul Senao și nu mai știu cine.

Ziua publică astăzi un articol: „Lui Ion Rațiu, i s-au furat 3000 de dolari". Semnează cei trei care mi-au luat un interviu alaltăieri: Sorin Ovidiu Bălan, Col. (r) Manon Florescu (cel care l-a convins pe Gigi Tecuceanu să mărturisească că el mi-a furat caseta cu bani în 1991) și Col. (r) Mihai Irimia. Articolul e bine scris, la obiect. Descrie faptele corect, dar succint. Arată că primul suspect, Doina, e scoasă științific din cauză, pentru că detectorul de minciuni

a arătat-o basma curată. Țenovici, teoretic, ar fi putut să dea peste bani căutând altceva în bibliotecă (neverosimil!) și, în fine, că cei din SPP au aflat cumva ce i-am spus eu Doinei la telefon. Au căutat un document, probabil. Au găsit banii și i-au păstrat, raportând că n-au găsit nici un document. Fie că ei au primit ordinul să caute plicul marcat „Carmen", fie că au lăsat ca cineva să intre în casă să-l caute, SPP-istul de serviciu trebuie să știe ce s-a întâmplat.

Seara, acasă, Doina foarte aferată. Nu e versiunea aprobată de ea. Ondine Gherguț a scris un alt articol, în care arăta seria de acțiuni împotriva mea, care, toate, au urmărit același lucru: să mă facă să plec din țară. Sunt incomod Puterii. Am citit și versiunea scrisă de Ondine. Ar trebui utilizată undeva. Dar când? Să așteptăm rezultatul alegerilor?

Vine Sorin Mureșan, abia sosit din Germania. Stă cam o oră la mine, de față fiind și Doina. E mulțumit de Bundestag. Lucrează în Biroul de afaceri străine al Bundestag-ului. A primit și însărcinarea să scrie un raport despre alegerile noastre. E foarte mulțumit. Șeful lui e Președintele Comisiei de Externe a Bundestagului. Sunt cinci români acreditați acolo. Bursa lui se termină la 1 Februarie 1997. A trecut prin Arad, căci a venit cu autocarul din Germania: „Am văzut multe afișe cu Ion Rațiu". Nu destule, după mine! Sunt mulțumit însă că, la Antena 1, s-a dat știrea greșelii și s-a anunțat că la Arad candidatul e Ion, nu Ioan Rațiu. Mi-au făcut puțină publicitate în felul acesta. Involuntar, bineînțeles. Costică Ionescu, Președintele BEC, mi-a mulțumit pentru felul în care am tratat problema și am acceptat formula lor de rectificare.

Cred că așa voi proceda întotdeauna. Sunt mulțumit. Nu vreau să creez dificultăți. Doresc doar să elimin posibilitatea ca rezultatul alegerilor să fie contestat.

Duminică, 3 Noiembrie 1996

La 8.30, cum am anunțat presei, m-am prezentat la secția de votare. Sunt informat că Iliescu votase cu câteva minute mai înainte. O baterie de jurnaliști mă întâmpină. Le spun că, judecând după ce am văzut la Arad, mă aștept la circa 35% pentru Convenție. Dacă vor fi fraude, s-ar putea reduce la minimum 25%, dar nu altfel. Le-am declarat că mă aștept la o coaliție pentru guvernare sub conducerea PNȚCD, pentru că PDSR nu va putea obține majoritatea absolută în Parlament, chiar dacă ar reuși să obțină cele mai multe mandate. Și atunci Președintele ales va trebui să însărcineze un PNȚCD-ist cu formarea guvernului. Cu cine vom forma coaliția guvernamentală? Cu celelalte formațiuni din Convenție. Apoi cu celelalte formațiuni democratice, nu cu extremiștii. „Considerați PDSR-ul partener posibil?". PDSR nu este un adevărat partid cu ideologie, tradiții. PDSR este un partid al Puterii. Dacă pierde Puterea, se destramă, am răspuns. N-am insistat, pentru că tocmai

venea și Măgureanu.

Am intrat și m-am înșiruit la coadă. Când a sosit și Măgureanu, i-am strâns mâna. Trebuie să stăm la coadă, că așa e democratic, i-am zis. Multe complimente despre cum arăt, de la vecini. Ca să-mi facă plăcere, fără îndoială, mă simt bine azi-dimineață. Și vremea e foarte frumoasă

M-a luat în primire o doamnă avocat când mi-a venit rândul. M-a dus la Strada Armindenului. Bătrânelul s-a sculat în picioare să-mi strângă mâna, mi-a dat cele trei buletine pentru Cameră, Senat și Președinție - și o ștampilă, proaspăt aplicată pe tușieră. „Succes", mi-a urat. Totul urmărit de presă, camere de luat vederi etc.

Singur în ghereta de votare, am aplicat ștampila pe „cheie", la Cameră și la Senat. La Președinție am ezitat. Dacă, într-adevăr, n-am încredere în Emil Constantinescu, ceea ce e cazul, pot eu să-l votez? Am făcut campanie implicit și pentru el, pentru că am cerut pretutindeni să voteze „Cheia". Deci, mi-am făcut datoria respectând disciplina de partid. Dar aici e o problemă de conștiință. Sincer, profund, eu n-am încredere în Emil Constantinescu. Dar nici ceilalți candidați nu sunt mai buni. Toate astea n-au durat mai mult de un minut. Am găsit soluția, care e nesatisfăcătoare, dar îndeplinește condițiile de bază ale exercitării dreptului și obligației civice de a vota. L-am votat pe Frunda. De ce? Pentru că el nu poate deveni Președintele României, dar el e democrat autentic. Și pentru că el s-a oferit, în 1992, să facă campanie pentru mine dacă aș fi fost eu candidatul Convenției atunci. Am introdus, apoi, buletinele cu încetineală studiată, pentru a face plăcere bateriei de fotografi.

La Partid vine Diaconescu însoțit de tineri, toți protestând că în timpul nopții s-au arborat bannere mari cu „Votați Ion Iliescu", „Votați PDSR". Acțiune ilegală.

Partidul nostru a cheltuit 600 de milioane de lei. Celelalte formațiuni din Convenție cel puțin tot atât, împreună. PDSR, fără îndoială, a cheltuit multe miliarde de lei. Numai cu scrisoarea lui Iliescu - „Dragii mei" - expediată din București la 26 Octombrie, s-au cheltuit miliarde, dacă s-a trimis în toată țara. Noi avem evidența că li s-a trimis tuturor celor cu drept de vot dintr-o singură comună - Cepari - din județul Argeș. Francarea e de 150 de lei. Dacă toți cei 17 milioane de votanți au primit-o, numai francarea se ridică la două miliarde și jumătate. Aceasta teoretic, bineînțeles. Poate n-au fost atât de bine organizați. Totuși, cheltuiala trebuie că a fost enormă. Din punga Statului.

Alexandru Herlea, foarte băgăreț, vine să obțină instrucțiuni de reprezentare de la Diaconescu. Încet, încet, reușește să-și atribuie calitatea de reprezentant al nostru în Europa Occidentală. Dacă face treabă bună, eu n-am nimic împotrivă, dar aș vrea să am ceva dovezi. Insistă să-l introduc la ședințele AAN care vor avea loc la Paris, 17-24 Noiembrie. Sunt de acord.

Vin tot felul de informații. Multe buletine de vot sunt incomplete. La

Președinție Petre Roman nu apare. La Parlament, unele partide nu apar. Îți poți da seama de acest lucru doar dacă vrei să votezi un anumit partid și nu-l găsești. Altfel, cine-și poate aduce aminte de toate cele 40 de partide (circa) ce concurează? La Președinție e mai ușor. Sunt doar 16 candidați. Dar și asta e greu. Doar numărându-i poți să-ți dai seama rapid.

Vine Ciorbea. Schimb de informații referitor la mersul alegerilor. El ar vrea să vadă peste 50% pentru Convenție în București. Nu e imposibil, judecând după marșul și adunarea noastră publică de Joia trecută. Totuși, cam optimist.

Acasă la prânz. Doina îmi spune că Dinu Patriciu a trecut pe la Redacție. E speriat că nu va trece pragul ANL, deși el a rămas tot la 3%. Dacă-i așa, vom avea mai multe partide în noul Parlament decât avem acum. După ultimul sondaj ar intra și PUNR. Mare păcat. Dudu Ionescu apare. Îi spun că e vina lui dacă PUNR nu dispare după aceste alegeri. Dacă ar fi candidat Cerghizan din partea Convenției la alegerile locale, Funar ar fi fost învins și PUNR n-ar mai avea nici o șansă. Așa, după ultimele sondaje, ei au 3,1%, deci vor trece pragul. „Nici Cerghizan n-ar fi câștigat", reacționează Dudu. Eu mi-am notat toate astea în jurnalul meu de zi. Vina e a dumitale. Ungurii ne-ar fi susținut fără să facă anunț public. Sunt sigur că am fi câștigat. „Voi intra în istorie, deci, când se va publica jurnalul Dumneavoastră".

E ora 17.45. Rând pe rând au venit în biroul Președintelui Dudu Ionescu, Ionescu-Galbeni, Radu Vasile și Ciorbea. Discuție interesantă pe marginea intrării în NATO. Dudu exprimă niște idei necoapte. Statele Unite nu vor să facă nimic (extinderea NATO) fără acordul Rusiei. Total greșit. Apoi Diaconescu își aduce aminte că Moses a declarat categoric că nu se va putea intra în NATO fără acordul Statelor Unite. Și el sugera cum să-i menținem în guvern pe Meleșcanu și Tinca.

Am demolat această argumentare. Ambii au acceptat să candideze pe listele PDSR. Nu trebuiau s-o facă. Am fost prezent la întrevederile ambilor cu reprezentanții NATO și AAN. Au făcut figură bună, dar cazul și interesele noastre pot să fie prezentate și mai bine.

Vin rapoarte din teritoriu. S-a întrerupt curentul electric în cartierul Cotroceni; afectează patru sectoare. Vine și Turianu. Ciorbea aduce știrea că s-a dat o decizie ca toate buletinele tipărite incomplet să fie anulate. Sunt multe astfel de buletine. Protestăm. Dacă buletinul a fost corect votat, chiar dacă este tipărit incomplet, rămâne valabil. Cetățeanul care nu și-a găsit sigla sau candidatul a protestat, fără îndoială, și i s-a dat un alt buletin din stocul (de 10%) de rezervă. Altfel vom avea enorm de multe buletine anulate, deși votul corect a fost exprimat pe ele. Nici un votant n-are nici înclinația și nici timpul necesar să verifice dacă buletinul de vot e complet și corect tipărit din toate punctele de vedere. O dată ce și-a găsit sigla și candidatul, a votat. Deci, votul e corect și valabil.

Discuție mare în ceea ce privește formularea exactă a protestului nostru. Intervin și eu ca să se refere la „formațiunea sau candidatul" pe care votantul nu l-a găsit pe liste. Protestul a fost adresat Biroului Electoral Central, împotriva deciziei BEM, Biroului Electoral Municipal, adică al Bucureștiului. Dar ar trebui aplicat la țara întreagă, nu numai la București.

Diaconescu merge la Teatrul Național, Radu Vasile la Antena 1. Eu rămân la sediu. La fel Ionescu-Galbeni și Opriș foarte „busy-body".

La 10.45 p.m. ne vine știrea că CDR are 6% mai mult decât PDSR, iar la Președinție Iliescu are cu doar 1% mai mult decât Emil Constantinescu. Opriș se agită. Nu festivism. Nu șampanie. Să așteptăm și să fim vigilenți. Nu știm ce face și cum votează omul de la țară.

E ora 24.00. Se anunță la PRO TV rezultatele sondajului la ieșire. CDR 38%, PDSR 24%, Emil Constantinescu 32% - Ion Iliescu 30%. Mari urale. Ăsta e sondajul IMAS. Sondajul IRSOP dă exact pe dos. Iliescu primul și Constantinescu al doilea, la o diferență tot de 2%. Să sperăm că IMAS are dreptate. Dar există teama că procentajul de eroare, care este de 3%, poate să inverseze din nou locurile. E clar însă că va trebui să ne gândim la formarea guvernului.

La PRO TV s-a recunoscut deja că am câștigat alegerile. Diaconescu vorbește bine, dar atrage atenția asupra faptului că e vorba numai de un sondaj - îmbucurător, dar e tot numai sondaj.

S-a adunat pe urmă o mare mulțime de oameni - mai ales tineri. A venit și Emil Constantinescu. L-au întâmpinat cu urale și scandarea „Emil, Emil". Aplauze, felicitări, îmbrățișări. A venit la mine și m-a sărutat. L-am felicitat. Merită, căci a luptat. Oricare ar fi opinia mea despre el. I-am dorit succes în turul doi. Acum e sigur că finala va fi între el și Iliescu. Evident că-l voi vota pe el, oricare ar fi reținerile mele.

Telefonul sună fără încetare. S-a făcut ora 1.00 dimineața.

Luni, 4 Noiembrie 1996

Indiscutabil, mare victorie. Va trebui să formăm guvernul. Abia acum vom avea probleme. Mari probleme.

Pe stradă claxoanele sună neîncetat. Emoție debordantă aici în sediu. Emil Constantinescu apare din nou la PRO TV. Vorbește calm, măsurat; mulțumește tuturor și continuă: „Dacă voi fi Președinte..." etc.

Stroe de la *Cronica Română* îmi ia un interviu. Mă arăt plin de încredere pentru viitor.

Ionescu-Galbeni îmi vorbește din nou despre stima pe care mi-o poartă și mă asigură că acele critici pe care mi le-a adus n-au avut nimic personal. Greu de crezut, dar semnificativ că-mi face astfel de declarații.

Revine Diaconescu la 3.10. Face un mic discurs în anticamera biroului prezidențial. Bun, echilibrat, fără jocuri de artificii. Apoi ne retragem în biroul

Președintelui. El mănâncă tort și bea un pahar de șampanie. Ionescu-Galbeni, Verestoy, Dudu Ionescu, Ulm Spineanu și cele două fete: Roxana Badralexe și Nadia Oprescu. Opriș ne spune că PDSR a depus deja 35 de contestații. La televizor, Iliescu, Adrian Năstase și Oliviu Gherman arătau pământii.

Arachelian îmi ia un interviu. Afirm că vom forma un guvern cu celelalte formațiuni din CDR; apoi cu celelalte formațiuni democratice, nu cu extremiștii și, în fine, cu USD.

O jumătate de oră mai târziu, mare celebrare la sediu. Mașini masate în stradă, sute, dacă nu mii de oameni afară. Strigăte, cântece. „La mulți ani!", „Mulți ani trăiască!", ai noștri în balcon. E ora 3.45. „Victorie, Victorie".

Andrei Mateescu mă acostează, cu un aer de disperare. De ce n-am declarat că avem o alianță cu Petre Roman.

Marți, 5 Noiembrie 1996

Vorbesc cu Țiriac. Să stăm de vorbă despre aducerea capitalurilor străine pentru investiții în țară. E de acord. O recomand pe Doina pentru a obține reclame în *Cotidianul*, cupoane-rabat la cumpărături din supermarketul Metro de la Otopeni. E de acord. Mi-a dat omul de legătură, șeful de la Metro. Doina să meargă să negocieze.

La Banca Transilvania. Doamna Negrea mi-i prezintă pe noii șefi: Președintele Constantin Gingașu și Vicepreședintele. Am ridicat 24 de milioane de lei pentru Progresul Românesc.

La Partid discuții. Toate legate de rezultatele alegerilor. Dudu Ionescu, Opriș, vin Dejeu (Sibiu) și Ciumara (Galați). Ambii mândri de rezultatele obținute. Pe bună dreptate.

Interviu tv cu Diaconescu despre formarea guvernului. Va fi coaliție. Nu cu PUNR sau PRM. Liderii acestora au declarat că nu-l vor susține pe Iliescu. Foarte bine, spune Diaconescu, „să-l voteze pe Constantinescu", dar nu poate fi vorba de a intra în guvern. Cu forțele democrate, da. Toate pozițiile în guvern sunt negociabile. Să fie numit cel mai bun. Nu însă Președinția Consiliului de Miniștri. Primul Ministru va fi din PNȚCD. „Meleșcanu va fi menținut la Externe?". „Acum vreo câteva luni ar fi fost posibil. Dar el e acum un membru proeminent PDSR. A fost ales deputat. Nu mai e posibil", a răspuns Diaconescu.

La Parlament vine Irina Bojin. Aceeași jalbă. Nu e ținută la curent despre ce se face pentru sesiunea de toamnă AAN de anul viitor. Nu s-au asigurat locurile de cazare, nu s-au pregătit excursiile etc. Îl iau la telefon pe Stan, după ce l-am felicitat pe Gaspar, care a fost ales deputat PDSR. Erau împreună în biroul acestuia din Palatul Parlamentului. M-a asigurat că totul merge potrivit planului. Înclin să-l cred. Irina e cam panicată. Totuși, trebuie să urmăresc desfășurarea evenimentelor și a pregătirii sesiunii. Nici o altă acțiune

românească nu e mai importantă în viitorul previzibil. Mă refer la 1997, bineînțeles. Trebuie să iasă perfect.

Vorbesc cu Pașcu. Îl felicit și pe el. A fost ales în secuime!? Tot PDSR. Dar am colaborat în trecut. Vom colabora și în viitor, pentru binele țării.

Întorcându-mă la birou, îi găsesc pe Diaconescu și Galbeni împreună. Vroiau să rămână singuri. Discutau formarea guvernului, fără îndoială. Cum fusesem avertizat de acest lucru de Nadia, am intrat doar în fugă și le-am spus că revin doar mâine dimineață la birou.

La 4.00 vin Varlam, Enescu, Oprișescu să vorbim despre *Românul Liber*. Îl chem la telefon pe Chirovici, redactorul-șef. Nu se expediază la timp. Nu se plătesc contribuțiile și nici chiar salariile cum ar trebui etc. Am căutat să-i înțeleg. Nimeni nu vine cu măsuri concrete de a ajuta la scoaterea publicației. Enescu vine chiar cu sugestia s-o suspendăm, dacă nu o putem produce cum trebuie. Da, s-o facem, zic eu. Supun la vot propunerea. Au sărit imediat. Ba Varlam, ba Chirovici, chiar Enescu. Între timp, am luat telefonul și l-am sunat pe Nicolae, să-l pun la curent. Nu era în birou. Las mesaj.

Continuăm discuția. Evident, vina e a Doinei, care-i repede pe toți și-i interzice lui Oprișescu să pună piciorul în Calea Plevnei. Sună Nicolae. Și el, ca toți ceilalți, dorește să continuăm publicarea. Bine, se finanțează de la Londra? Nu răspunde decât că-l va întreba pe Andreescu din America. El i-a propus să finanțeze publicarea dacă va reveni la Londra. Foarte bine. S-o facă. Se va interesa Nicolae și-mi va telefona dacă-l găsește pe Andreescu.

Am rămas înțeleși. Ei, ceilalți prezenți, se vor ocupa de distribuția la chioșcuri sau librării a *Românului Liber*. Vom publica numărul din Noiembrie și ne vom întâlni din nou.

Spineanu și Mircea Ciumara. Toți au fost activiști PCR. De ce nu sunt menționat eu ca posibil Prim Ministru. L-am asigurat că n-aș primi funcția nici dacă mi s-ar oferi, ceea ce nu poate fi cazul. Mi-a cerut să-i denunț pe cei trei la Biroul Permanent. I-am spus că nu pot s-o fac. Punct. În fine, vrea să se înscrie în Partid. I-am spus să n-o facă, atunci când m-a informat că intenționează să-și dea demisia. Acum e greu. Acum, după reușita la alegeri, e mare îmbulzeală la PNȚCD. Să-i scrie lui Diaconescu. Eu voi pomeni cazul. Dar mai bine să-i scrie.

Crabbie sărbătorește „Guy Folkes" cu focuri de artificii. Mă surprinde că nu m-a invitat!!?

Doina vine, luăm cina împreună, face o scenă absurdă. Îi spun că nu mai vreau s-o văd niciodată. Merge la americani noaptea asta, invitată pentru monitorizarea alegerilor. Va găsi ea soluția.

Miercuri, 6 Noiembrie 1996

Delegații după delegații: Sălaj (conduși de Gavra), Mehedinți, Dolj. Alecu

mulțumit. Ciumara a fost ieri să sublinieze victoria lui la Galați - „orașul roșu". Caraghiaur îmi sugerează să ținem seama de el - întotdeauna PNȚ etc. Să fie numit consilier la Ambasada din Ottawa. I-am adus aminte de greșelile lui. „Și dumneata ai făcut greșeli", mi-a zis. „Nu cred. Nu în activitatea națională. Dumneata m-ai atacat, cum bine știi. Dar asta nu mai contează. Ai dumneata legături?". „Cum să nu? Eu sunt Caraghiaur. Toată lumea mă cunoaște". Va trebui vorbit cu Diaconescu. Nu eu hotărăsc.

La 10.00 vine Markó Bela. Plecăm toți din birou ca să-l lăsăm pe Președinte singur cu Markó. E important ca UDMR să-l voteze pe Constantinescu în turul doi, dar să nu anunțe acest lucru.

Se fac tot felul de speculații în ziare. *Adevărul* iese cu versiunea Ulm Spineanu. În *Cotidianul* de astăzi publicăm o recenzie a cărții lui Ulm *Pariul cu tranziția*. Îi va folosi, cred.

Consultări la Partid: Diaconescu cu Țepelea. Apoi cu Galbeni. După aceea vin liberalii. Eu nu sunt inclus în nici un fel în aceste negocieri. Ba chiar, când suntem împreună, toți evită să mă privească. E clar că nu mi se va da nici un portofoliu important. CDR și USD au negociat în vederea turului doi. Se afirmă că Roman va fi Președintele Senatului și că vor avea Externele, Internele și un portofoliu economic important.

Joi, 7 Noiembrie 1996

Pițigoi găsește un moment să-l întrebe pe Diaconescu imediat după sosirea lui la sediu. Ce s-a cedat? Diaconescu e foarte iritat. USD, adică Petre Roman, cere totul. Are 20% și, fără el, Iliescu câștigă Președinția. „Ce facem? Sau acceptăm sau nu intrăm în guvern. PDSR are mai mulți deputați decât PNȚCD. Iliescu le va oferi lor să formeze guvernul dacă nu iese Constantinescu Președinte".

Astăzi urmează să semneze un protocol cu USD, la Palatul Elisabeta.

Vine Christos Alexandris, ambasadorul Greciei. Turul de orizont al politicii interne. Diaconescu îi explică, pe procente, că putem să avem doar 50% - 50% cu USD. Avem nevoie și de UDMR pentru un guvern stabil. O vom include, zice Diaconescu.

Se discută personalități și portofolii. Alexandris se referă direct la Adrian Severin, care e desemnat să ia Externele. „Eu aș fi dorit ca Ion Rațiu să fie. Are mai multă prestanță și oferă mai multă garanție". „Externele vor fi împărțite. Va fi un minister pentru Integrarea Europeană. Pe ăsta îl vrea Adrian Severin".

I-am pomenit că noaptea trecută am citit cartea lui Andrei *Three Men on Mount Athos* și i-am mulțumit pentru frumoasa scrisoare pe care mi-a dat-o anul trecut. Am avut covorul roșu peste tot mulțumită scrisorii dumitale, i-am spus. L-am rugat să transmită salutările mele Primului Ministru Simitis.

Vine Ioan Lup. N-a ieșit la Călărași. S-ar putea să iasă, totuși, din resturi. Petre Roman a cerut Președinția Senatului. Poate contează pe moartea lui Iliescu. Lup a înregistrat cuvântarea lui, ieri, la Senat. A ținut să ne-o prezinte. A dat drumul reportofonului pe care eu i l-am oferit, spune el. Uitasem, dar e rar când cineva recunoaște că a primit ceva de la mine.

Victor Marian a fost azi-dimineață la mine. Sosit de la Cluj cu trenul la șapte dimineața. Am reglat conturile: 426.000 de lei, sumă ce include și bursa pe care o dau eu pe lunile Septembrie și Octombrie.

„Vii și Dumneata?", m-a întrebat Diaconescu. Pleca la semnarea protocolului CDR-USD pentru susținerea candidaturii lui Emil Constantinescu la Președinție. „Dacă vrei, sigur". N-aveam mașină disponibilă. Am mers în mașina lui, împreună cu el și cu Nae Ionescu-Galbeni.

Foarte multă lume la Palatul Elisabeta. Zi splendidă, soare, cald. Sala era arhiplină și vreo 200 de oameni afară în grădină. „Să semnăm protocolul aici, afară", s-a sugerat. Cred că Roman a făcut-o. După vreo 10 minute s-a decis să nu se schimbe nimic. Totul, Televiziunea, Radio, Presa etc., era deja instalat înăuntru. „Nu se mai poate", a venit răspunsul.

Au vorbit pe rând Roman și Diaconescu. Nimic special, doar că sunt de acord să-l aleagă pe Constantinescu și să formeze un guvern împreună. Aplauze, moment istoric etc. Urmează Conferință de Presă. S-a fixat un singur post: Petre Roman va fi Președintele Senatului. Celelalte posturi nu sunt nominalizate, nu la guvern.

Deciziile vor fi luate după aflarea rezultatului alegerilor din 17 Noiembrie. Atunci vor începe negocierile pentru formarea guvernului. Emil Constantinescu a delimitat perioada 17-23 Noiembrie. Va fi foarte greu să se cadă de acord atât de rapid. Dacă Iliescu e ales, protocolul cade, pentru că Roman nu-și va fi îndeplinit obligația de a livra voturile lui, de 21-22%. În acest caz, e sigur că Iliescu va însărcina PDSR cu formarea guvernului. Fără o defecțiune în rândurile noastre, nu vor reuși. Dar asta cere două-trei zile. Poate mai mult. Abia atunci ni se va oferi nouă mandatul, pentru că PDSR are mai multe mandate parlamentare decât noi.

Întorși la sediu, vine Vasile Lupu. Se oferă la Agricultură sau la Administrația locală. Vine Iorgulescu, Tulcea. Au scos 38.000 de voturi. Ia mandatul PDSR și PRM cu 7000 de voturi. Omul e revoltat. Îi promite Prefectura. La Giurgiu, UDMR a luat un loc cu 269 de voturi. Noi n-am reușit cu 39.000 de voturi, UDMR-ist este Directorul Casei „Petöfi Sandor".

Rezultatele: la Cameră 122 de mandate, la Senat 53 (cifrele lui Grigoriu). Diaconescu îi telefonează lui Markó Béla și-i cere sprijinul ca UDMR-istul să se retragă și i se va da un post important în administrație drept compensație.

PNȚCD: 76 la Cameră, 26 la Senat, rezultate nedefinitive. Giurgiu, Călărași, Ialomița, Tulcea n-au ieșit, deși ar fi trebuit.

Vineri, 8 Noiembrie 1996

Retrospectiv, scena de ieri de la Palatul Elisabeta a fost „incongruous", ca să utilizez un adjectiv englezesc. Cei doi, Roman și Constantinescu, erau eroii care să ne ducă la democrație. Primul, un privilegiat produs al comunismului. Al doilea, comunist toată viața, neluând parte nici la revoluție, până târziu, în timpul „grevei" și ocupării Pieței Universității. Iar noi, Ion Diaconescu, care a suferit închisoare și detenție 17 ani, și eu, care am luptat toată viața mea împotriva comunismului, am participat în rolul de susținători. Curioasă situație, dar așa e.

La ședința BCCC. Diaconescu ne relatează toate negocierile care au dus la situația actuală. S-a realizat înțelegerea cu USD. Roman a cerut Președinția Senatului. El vizează Președinția României în anul 2000. Deci, nu poate să fie subordonat nimănui. Au cerut patru ministere: Externele, în primul rând. Reacția: s-a scindat ministerul în două. Externe și Ministerul Integrării în structurile euro-atlantice. Intervine o pauză pentru ziua onomastică: Gabi Țepelea, Mihai Munteanu. Apoi, un minister de ordine și siguranță și unul economic. Noi cu USD facem 51%. Greu de guvernat. E necesar să-i luăm și pe unguri. Ei sunt mult mai înțelegători. Nu trebuie să se afirme nimic în public. Să recomande alegerea lui Constantinescu.

Intervine Matei Boilă: „Nu e nevoie de nici o declarație. Ne face doar rău". Opriș: A avut discuții cu Băsescu și Radu Berceanu. Constantinescu va apărea doar la televiziune, întotdeauna cu Iliescu. Apoi, Duvăz, Babiuc. La Ploiești, Brașov și Constanța, USD va organiza mari mitinguri în favoarea lui Emil Constantinescu. Cere voluntari care să meargă la aceste mitinguri.

Diaconescu continuă, după această întrerupere. Iliescu, dacă va fi reales, va numi un PDSR-ist să formeze guvernul. Dacă e ales Constantinescu, atunci noi, PNȚCD, vom avea responsabilitatea. Va trebui să fim absolut solidari, leali. „Oricine face un pas afară din front va fi sancționat de opinia publică". A făcut referire la experiența interbelică: Vaida, Iurian, Lupu etc. „Trăim epoca cârpelilor, trebuie să colaborăm și cu celelalte formațiuni din Convenție. Avem nevoie de cadre. Dați-mi sugestii. Ne trebuie mii de oameni: miniștri, secretarii celor două Camere, care au rang de miniștri, SRI, Poliția". „Ce ministere?", întreabă Gabi Țepelea. „Uite, al Agriculturii", răspunde Diaconescu. „Ce departamente trebuie să obținem noi?". „Agricultura, în primul rând". „Să nu cedăm Ministerul Justiției", zice Dobrescu. Ionescu-Galbeni sugerează o metodologie pentru desemnarea membrilor guvernului, de la Prim Ministru în jos. Ioan Mureșan sugerează ca, în viitor, să avem Ordine de zi la toate ședințele BCCC. Ca de obicei, Vasile Lupu a luat de multe ori cuvântul.

L-am avut la mine aseară pe Lt. Col. Paicu. L-am dus afară în grădină, ca să nu fim înregistrați și ascultați. I-am spus că suspiciunea mea e acum fermă.

Sorin Belu trebuie să fie vinovatul. El a avut prilejul și motivația. Ce să fac? El e înarmat, dacă e periclitat să-și vadă cariera distrusă, ar putea să facă un act disperat; chiar să mă omoare.

Paicu e de la Poliția Capitalei. El nu poate să-i cerceteze pe SPP-iști. Trebuie să mă plâng la Procurorul General al Armatei (Militar).

Sâmbătă, 9 Noiembrie 1996

Am dormit prost. Mai bine zis, n-am mai dormit cumsecade după ce m-am trezit la 3.30 a.m.

Am sosit la timp la mormântul lui Cornel Coposu. Era și una dintre surori acolo. I-am sărutat mâna. Ciumara era acolo, cu soția. Ionuț Gherasim, tot cu soția. Fostul Viceprimar Crețu și alții. Stăm puțin și apoi mergem pe jos până la Biserica Sfânta Tereza, mi se pare. Era plină. O doamnă mă conduce până în față. În față erau doar Diaconescu și Lup. Mă așez lângă Lup și Crețu lângă mine. Slujba începe aproape imediat. Episcopul Viorel și șase preoți, toți în odăjdii bizantine, episcopul cu tiara. Și doi teologi în alb. Liturghia Sf. Ioan Gură de Aur, cu răspunsurile lui Cherebețin, de care-mi aduc aminte din copilăria și tinerețea mea. Ritul greco-catolic.

Episcopul predică despre adevăr. Cel al Vechiului și Noului Testament - Cornel fiind unul dintre cei care au trăit adevărul. Bărbat frumos, înalt, Episcopul, tânăr în ani, face o bună impresie. M-am gândit la Aftenie, care și el a fost foarte înalt. Aftenie a fost primul martir al Bisericii Unite în 1948.

La parastas, îmbulzeală. Eu am pus mâna pe umărul lui Lup. Doamna Hossu-Loghin, cea cu „Memorialul durerii", a vrut să-mi ia un interviu pentru un film. Ce puteam să spun fără să mint? Cornel sigur a fost o personalitate. A influențat, chiar determinat, cursul evenimentelor. Cu siguranță, fără el, Emil Constantinescu n-ar fi existat. Evident, eu cred că a făcut rău inventându-l, cu ajutorul Anei Blandiana. Dar istoria va lămuri lucrurile. Mai întâi trebuie să câștige. Pe urmă să vedem cum guvernează țara.

Ciorbea a apărut lângă mine. Mi-a strâns mâna cu efuziune. Chiar nu mă așteptam. Asta la mormântul lui Cornel, unde preoții au oficiat dezlegarea. S-a împărțit colivă, cozonaci, prăjituri, țuică și vin.

Am fost asaltat peste tot. Mulți îmi spun că-și leagă speranța de mine.

Acasă. Vine Crețu. Vrea neapărat să menținem legătura. Eu sunt singura speranță a României (!!). A candidat pe lista Automobiliștilor, dar rămâne membru leal PNȚCD. Vrea să vizitez Centrul copiilor supradotați de la Balotești. De asemenea, sugerează să dezvolte proprietatea mea de pe Lacul Pantelimon. Să vedem cum. Aș fi de acord.

Duminică, 10 Noiembrie 1996

Discuție cu Doina. De data asta sper că vom ajunge la o înțelegere ca ea să

abandoneze conducerea Tiporex/PR fără scandal. Am încheiat un protocol în acest sens. Principalele puncte: 1) Dacă reușește să echilibreze bugetul, va continua; 2) Dacă nu, se va numi „X" în locul ei, nu înainte de 1 Ianuarie 1997, pe o perioadă de patru luni (Mai-Iunie). Doina rămâne în casetă și scrie la ziar; ?) Eu o voi susține ca să-și găsească alt post (la Ambasada SUA, TV etc); 4) Voi plăti 30% din suma inițială ca să poată cumpăra apartamentul unde locuiește, inclusiv garsoniera adiacentă, dacă o obține. Asta înseamnă 8-10 milioane de lei.

Sosesc la Biserica Domnița Bălașa. Câteva secunde înaintea lui Diaconescu. Inevitabil, ne-am întâlnit în momentul în care înaintam spre treptele bisericii. Îmbulzeală de nedescris. Tânărul Dumitrașcu ne-a văzut și a luat-o înaintea noastră, ca să ne deschidă drumul. N-a fost ușor. Dar am pătruns până în rândul întâi.

N-au trecut cinci minute și a venit cineva din altar să ne spună că trebuie să avansăm. Am acceptat. Ne-am postat unde stau, potrivit obiceiului, epitropii bisericii, adică la dreapta iconostasului. Vreo jumătate de oră mai târziu a venit și Gabrielescu, după ce cu câteva minute înaintea lui venise Ioan Lup. În față, în partea rezervată tradițional femeilor, doamna Raica și cele două surori ale lui Coposu.

Slujbă frumoasă, cor superb, preoții cu voci remarcabile - poate aleși înadins. Mai mistic, mai „bizantin" decât slujba de ieri. Mult mai emotiv. După slujbă și după anunțul preotului, se aduce o masă în fața altarului. Pe ea două mari salve de argint cu colivă, cozonac, prăjituri, covrigi etc., iar pe lespezile podelei, coșuri, nenumărate coșuri cu fructe.

Cântare după cântare, rugăciune după rugăciune, încântare, suplicare... „unde nu este nici întristare, nici suspin". Tot ritualul parastasului de un an de la plecarea lui Cornel „întru neființă". Au vorbit Bălăceanu-Stolnici și tânărul Cercel din Timișoara. Ambii foarte bine. Doar că Stolnici a cam insistat asupra dezbinării și problemelor dintre cele două rituri ale Bisericii noastre strămoșești.

Luni, 11 Noiembrie 1996

Vorbesc la telefon cu Ulm Spineanu. Se pare că el e acum în frunte în cursa pentru Prim Ministru. Se declară categoric pentru mine la Externe.

La Partid îl găsesc pe Diaconescu singur. Îi dau prezentarea mea, candidat la Externe. Așa cum ne-a cerut tuturor Vinerea trecută. Am făcut-o foarte scurtă. O singură pagină. A citit-o cu grijă. „Da, cred că n-avem altul. Ar fi Iftene Pop, dar... De ce te-ai referit la Petre Roman?". Pentru că s-a vehiculat că Adrian Severin vrea portofoliul. Mi-a explicat cum s-a întâmplat. Ei vor un om pentru Interne, Armată, Justiție. Unul din aceste posturi. Unul la Externe. La obiecțiile noastre, au retractat. Propun să împărțim departamentul în două;

unul pentru Integrarea Europeană și unul pentru Externe. Da, acest lucru s-ar putea realiza, dar numai dacă acest al doilea ministru este sub Ministrul Afacerilor Externe. Și am continuat să arăt că ar fi o mare greșeală să ne înfățișăm lumii cu un membru proeminent al guvernării Petre Roman 1990-91.

La Conferința de Presă nimic deosebit.

A doua oară în trei zile mi-au dispărut bani din diplomatul meu. Vreo 200 de dolari și peste 400.000 de lei. Am făcut o plângere scrisă, de data aceasta, Generalului Dumitru Iliescu, șeful SPP.

Îl iau pe Radu Ghidău la mine acasă, la prânz. E foarte reținut. E cel mai tânăr deputat. Va fi secretar la ședința de inaugurare, potrivit obiceiului. Ghidău nu spera să intre, să fie și el ales, de pe poziția a patra. Degeaba i-am spus că, de fapt, noi facem o campanie electorală pentru el, cum nu s-a mai văzut în jud. Arad. Ar fi trebuit să fie activ, prezent tot timpul. A venit de vreo două ori, mai mult ca figurant. Să sperăm că-și va reaminti de acest lucru mai târziu. Îmi dă lista șefilor de cabinet ai celor patru deputați aleși. Calimente îl ia pe Ionel Costin, el, Ghidău, pe Dan Artimon, Marin Nicolau pe Marcel Chișean și-mi sugerează ca eu să-l iau pe Cosmin Galu. Îi spun că eu îl vreau pe Hui, care e și indicația lui Diaconescu. Mi-a vorbit rău de el. Stă la Ghivoc, nu vine la Arad la birou, nu s-a interesat deloc de activitatea organizației județene tot timpul cât a fost deputat. I-am cerut indicații asupra numirilor pe care urmează să le facem o dată ce formăm guvernul. Trebuie să numim un prefect, în primul rând. L-a sugerat pe judecătorul Horia Oprean.

La 6.00 la Banca Internațională a Religiilor la decernarea Premiilor „Mihail Manoilescu". L-au așteptat pe Diaconescu, care urma să vină cu Ciorbea, o jumătate de oră. Ion Popescu (președintele Băncii) mi-a cerut mie voie să înceapă. Eram sigur că Diaconescu nu va mai veni. Am fost de acord.

Premianții: Constantin Ionete, Nicolae N. Constantinescu și Ulm Spineanu. Și o mențiune s-a dat tinerei Daniela Gheorghe. Ulm a vorbit foarte bine. Ionete i-a prezentat cartea *Pariul cu tranziția*. Mi-a declarat categoric că el nu vede pe nimeni altul Ministru la Externe decât pe mine.

Am vorbit cu Ion Datcu, care mi-a confirmat, în fața lui Macarie, cum a primit instrucțiuni de la București să oprească Congresul de constituire a Uniunii Românilor Liberi. Le-am povestit și eu versiunea mea. Foarte interesant. Isărescu m-a invitat să mă duc la Banca Națională astăzi.

Marți, 12 Noiembrie 1996

N-am făcut-o, din păcate. Am fost foarte prins la Partid, unde am sosit abia la 10.00 dimineața. A venit Sandu Pobereznic cu omul de afaceri Faraj Hatam, din Bacău. A donat 10 milioane de lei Partidului. Hatam zice c-a studiat la Oxford, dar nu știu cum, căci n-a aparținut nici unui colegiu. Lucrează bine cu Corniță.

Mare îmbulzeală azi-dimineață. Va fi și mai mare, pe zi ce trece, până la formarea guvernului. A venit Dr. Mihail Baican, cel care l-a găzduit pe Coposu în Clinica Wilkenberg din Meinerzhagen, care-i aparține.

Vine Ciumara. Vorbește foarte clar împotriva lui Radu Vasile. „Ăsta nu e economist, e istoric. Dacă ar fi Emil Constantinescu Prim Ministru, atunci da. Aș accepta să intru în guvern. Dar nu sub Vasile". Probabil că s-au temut că eu ascult. L-a luat Diaconescu în cealaltă cameră, cea de ședințe.

Mă decid să merg totuși la Paris, să prezint acolo planurile noastre pentru sesiunea de toamnă a AAN. Asta înseamnă că aș merge Marți, 19 Noiembrie seara și m-aș întoarce Miercuri, 20 Noiembrie după-amiaza. Îi comunic acest lucru lui Adrian Năstase și-i trimit frumoasa scrisoare de mulțumiri primită de la Pedro Holstein-Campilho, Președintele Subcomisiei pentru Viitorul Forțelor Armate NATO. E foarte frumoasă. Au fost foarte impresionați de ce au văzut în România.

Hui a venit să mă vadă: îmi spune că tinerii din Arad nu sunt pentru mine. Ei au alte idei, îmi spune. „Dar Mladin?" „Nici Mladin". Ce să zic? Iarăși intru într-un cuib de intrigi?

Seara, dezbaterea Emil Constantinescu - Iliescu la PRO TV. Cam în favoarea lui Emil, aș spune. Dar și greșeli. În ceea privește Legea 112/95 a caselor naționalizate. Apoi, afirmația că minerii au fost invitați la Congresul nostru la 27 Septembrie 1991. Trebuia să respingă acest lucru. Noi nu i-am invitat. Au venit ei și au afirmat că mor de foame. Atunci s-a trecut o pălărie pentru a aduna bani. Barbareso a făcut-o.

Iliescu tot rău arată. Dar astăzi a fost mai bine decât ieri. La fel și Constantinescu. Cu alte cuvinte, dezbaterea a câștigat. A fost considerabil mai bună.

Miercuri, 13 Noiembrie 1996

Micul dejun la ambasadorul Israelului, Avraham Millo. Am stabilit legături bune, am depănat legăturile mele cu Israel, cu Flora Solomon, Ifraim Katzir, Golda Mair, Rabinul Șofran, Lionel Bloch, Arad (fost ambasador la Washington) etc. Și el, Millo, a fost consilier la Ambasada lor din Londra, după Arad.

Am ridicat problema stabilirii adevărului asupra evreimii din România. Am arătat cum cei din Basarabia, Bucovina de Nord și Transilvania de Nord au fost exterminați și că, pe teritoriul rămas sub administrație românească, numărul evreilor a crescut în timpul războiului. Ar fi bine să se înlăture eticheta de antisemiți ce li se atribuie românilor în general.

Nu în Israel, spune el. Doar sunt peste 400.000 de originari din România. Erau cea mai mare componentă din Israel înainte de venirea celor 700.000 de evrei din Uniunea Sovietică și acum din Rusia.

Pe ei îi interesează obținerea de despăgubiri/compensații pentru proprietățile naționalizate. Le-am explicat cum stă situația. Mi-a spus că ne stă la

dispoziție cu experiența lor, mai ales în agricultură. Au făcut mari progrese. A vorbit în sensul ăsta și cu Radu Vasile.

La Partid Pițigoi, Radu Vasile, Ionescu-Galbeni, Țepelea și alții.

Joi, 14 Noiembrie 1996

Dezbaterea de aseară a fost câștigată de Emil. Eu n-am văzut-o, din păcate, în întregime, pentru că i-am avut pe Dinu Daponte și Laura Korne la cină. Mi s-a spus că Iliescu s-a referit și la mine, când s-au ciocnit pe problema caselor naționalizate.

În dezbaterea de astăzi, Constantinescu l-a lovit tare pe această problemă. A produs o listă de case care au fost scoase din Protocol (case de serviciu) și puse la ICRAL. Deci, ele pot fi cumpărate de chiriași. Iarăși m-a pomenit Iliescu. De fapt, în mod cu totul abuziv, casa mea a fost scoasă de la ICRAL și pusă la Protocol, ca să n-o pot cumpăra. Este exact contrariul a ce s-a făcut în cazul caselor lui Iliescu, Adrian Năstase, Chebeleu, Hrebenciuc și o serie de alți demnitari. Sunt hoți nerușinați.

Și în problema birourilor în Casa Parlamentului biroul pe care mi-l luasem a fost pur și simplu preluat de Năstase.

Vineri, 15 Noiembrie 1996

Ieri-dimineață am avut o ședință aici, la Partid, cu cei responsabili pentru pregătirea sesiunii AAN în Octombrie 1997: Stan, Irina Bojin, Doina Enigărescu și Daniel Marin. Ceva mai târziu a venit și Filip, șeful Centrului Internațional de Conferințe. Am stabilit cazarea, programul și excursiile ce vor avea loc. Am ales vizita la Palatul Mogoșoaia - cules de vie, must, bere, mititei etc. Apoi masă, spectacol folcloric și „son et lumière".

Trebuie să notez. Aseară la dezbatere, Constantinescu s-a lepădat de Monarhie ca dracu de tămâie. Când te gândești că Coposu a justificat alegerea lui tocmai pentru că Emil i-a promis solemn că va restaura Monarhia!

Mă duc la Isărescu, dar fusesem invitat pe 12 Noiembrie ora 12.00 - cum mi-a spus Cristian Păunescu, care m-a primit. Am stat cu el vreo jumătate de oră. Mi-a dat mai multe cărți excelente publicate de Banca Națională. Isărescu era în ședință. Ar fi vrut să-l aștept, dar nu puteam, pentru că trebuia să sosesc la timp pentru interviul cu Martin Bell pentru Canalul 1 BBC. A mers bine. Am profitat de victoria lui Emil.

Sosește Dan C. Mihăilescu. Vrea să plece. „Îți păstrăm locul călduț", îi spun. E o mare realizare suplimentul *LAI*. Îi sugerez să mai scoată un număr o dată la o lună sau chiar la două luni. A acceptat ideea. M-a asigurat că nu pleacă din cauza banilor. Vrea să scrie o carte etc. Ne despărțim în cei mai buni termeni.

Între timp sosesc membrii Biroului Coordonator: Enescu, Paula Predeleanu,

Ion Varlam, tânăra din Galați, Grabowski și Anghelescu, care-l aduce pe Colonelul Bria (!?), cel care a scos medaliile comemorative UMRL. Abia începusem și s-a iscat scandalul. Paula Predeleanu nu este de acord cu prezența colonelului. Opresc scandalul, îi fac pe toți să vorbească relativ liniștit. Îl conduc personal pe colonel până la poartă.

Pun problema direct. Din moment ce Convenția Democratică a câștigat alegerile și va forma guvernul, mai e justificată existența noastră? „Libertate și Democrație în România" a fost scopul nostru. Libertate cu siguranță avem și democrație ar trebui să fie sub o guvernare a noastră, a Convenției. Rând pe rând s-au pronunțat pentru continuare, referindu-se mai ales la formula mea: „Democrația nu e nicăieri perfectă; e perfectibilă". Reorganizare. L-am ales pe Ion Varlam Secretar General. Cu siguranță va fi mai activ. Eu am oferit să mă retrag, dar toți au insistat să rămân Președinte: imagine, continuitate, prestigiu etc. *Românul Liber* să continue. Să se facă eforturi să fie de găsit, măcar la câteva chioșcuri. „Lumea îl vrea". Cine e lumea? Câțiva, fără îndoială, dar nu e destul. Efortul financiar e peste măsură de mare. Numai expediția costă peste 8 milioane de lei. Discuții, argumente. Accept să continuăm finanțarea, dar să avem, totuși, vânzare cât de cât.

Doina vine cam în ultimul moment la aeroport. Cu o mulțime de pachete: ziare, cărți. Unul dintre hamalii de acolo rezolvă situația. Aduce o cutie mare de carton. Încarcă totul și se angajează s-o pună în avion, deși la intrare au refuzat pe bună dreptate să accepte atâtea „pachete și pachețele". Îi dau un bacșiș gras. Omul merită. Întotdeauna e săritor când mă vede.

La Arad mă primesc cu alai. Mulți chiar la coborârea din avion, dar mult mai mulți în sala de așteptare. Aplauze. Le-am mulțumit în câteva cuvinte. Acum sunt adevărat Arădean, le-am spus.

Scurtă ședință la sediu. Refuz să merg la Balul Bobocilor, organizat sub patronaj PDSR-ist. Suntem cazați în Casa de Oaspeți, care-mi place.

Mladin vine să-mi vorbească dis-de-dimineață.

Sâmbătă, 16 Noiembrie 1996

„Să nu credeți că tinerii sunt cu Dumneavoastră! Ei vor să acapareze biroul. De aceea vor să-l scoată pe Hui". Îl acuză de tot felul de lucruri. Branc, Primarul, e în spatele lor.

Vine și Micu Mezei. A călătorit toată noaptea. Ne înțelegem. Dubițele (două), TIR-ul și ARO-ul pe care trebuie să-l pună în serviciu (cel pe care-l dădusem Partidului) rămân proprietatea mea. Le dau în folosire societății pe care el, Micu, o conduce. Participarea să fie 75/25%, a mea și a lui. Dar eu vreau să primesc un milion de lei pe săptămână în contul dividendelor (cu aceste mașini societatea poate câștiga net peste 3 milioane de lei).

Vin mulți, în frunte cu Sen. Nicolai, să ne ia la Primărie. Ajungem acolo la

9.05. Mircea Godean și întreg Biroul Electoral erau deja instalați la președinție. Sala mică, aproape plină. Alocuțiunea judecătorului Godeanu, prezentarea mandatelor, începând cu senatorii, câteva cuvinte despre cel mai tânăr parlamentar, Radu Ghidău. Vorbesc apoi cu Nicolai, Crețu, Tokay.

Recepție la restaurantul de la etajul 12 al Hotelului Astoria. Foarte reușită. Vorbesc eu. Toată lumea pare mulțumită.

Ședință cu Biroul Permanent. Ne vom întâlni din nou la 30 Noiembrie. Să stabilim obiectivele pentru județul Arad, pe care parlamentarii vor trebui să le urmărească, și să nominalizăm oameni pentru diversele poziții de la Prefect în jos până la ultima întreprindere cu capital de stat. S-au identificat imediat două tabere când s-a discutat cine să fie propus Prefect. Tabăra Calimente, cu tinerii care-l vor pe judecătorul Oprean, și a lui Nicolai, Hui etc., care-l vrea pe Horbat, un economist membru PNȚCD. Oprean e doar simpatizant. Nu decidem acum pe cine propunem. De altfel, numirea candidatului nostru se va face de conducerea Partidului, adică în final de Diaconescu.

În spatele tinerilor este Primarul Branc, care și el abia se înscrisese în Partid cu două luni înainte de alegerile locale. Nici eu n-am încredere mare în el. E un șmecher ambițios, dar de oarecare abilitate. Va fi greu să realizez un echilibru între cele două tabere. E trist, dar așa sunt oamenii.

Mi s-a spus că *Adevărul* a publicat astăzi că aș putea deveni Ministru de Externe. Am plecat din Arad la 2.15 p.m. și abia seara pe la 8, când am luat cina la Hotelul Jiul din Craiova, am găsit ziarul. Într-adevăr, s-a publicat un scurt articol pe pagina întâi în acest sens. Dar foarte favorabil mie. Se referă la legăturile mele în Occident, la felul cum am reprezentat bine România pe lângă Adunarea Atlanticului de Nord și conclude: „Vârsta relativ înaintată a dlui Rațiu nu ar fi o problemă. Konrad Adenauer, făuritorul Germaniei moderne, a devenit prim-ministru la 81 de ani și a condus RFG până la 93".

Duminică, 17 Noiembrie 1996

Am votat, ca de obicei, la Liceul „Jean Monnet". Nici o coadă. Până în ultimul moment, nu eram decis ce să fac. Am tras perdeluța și m-am gândit. Trebuie să-l votez pe Emil Constantinescu ca să fiu disciplinat și leal Partidului. Am pus ștampila pe foaia din dreapta: cheia, Emil Constantinescu. Dar conștiința nu-mi era satisfăcută. Eu nu cred în omul acesta. Ce-i de făcut? „Clar", am zis, după un moment de gândire. Dacă mai pun o ștampilă, votul e nul. Am făcut-o. Am ieșit cu conștiința împăcată.

Afară, bateria de fotografi aștepta momentul introducerii votului meu în urnă. „Domnule Rațiu", ba din dreapta, ba din stânga. Mă întreb: ce ar fi zis mare parte dintre ei dac-ar fi știut că eu am serioase îndoieli asupra lui Emil Constantinescu!?

Actul consumat, m-am întors acasă, după ce am răspuns întrebărilor pe

care mi le-au adresat gazetarii. Har Domnului că nimeni nu m-a întrebat pe cine prefer. Aș fi răspuns: „Pe Emil Constantinescu", pentru că așa e. Prefer ca el să câștige. Dar de votat pentru el, ne-echivoc, n-am putut s-o fac.

Am răspuns însă întrebării „Care va fi rezultatul?". Foarte strâns, am răspuns. Și am arătat că nu e important într-o democrație să fie o mare diferență de voturi între învingător și învins.

Interesant că la Arad s-a făcut un „pariu" la sediul PNȚCD. Eu am dat rezultatul cel mai strâns. Am zis că Emil Constantinescu va câștiga cu 52%. Toți ceilalți îi acordau o mai mare marjă.

Dinu Daponte vine la prânz. Îmi comunică ce a auzit de la un înalt funcționar european de la Bruxelles. Ei au dat aviz favorabil în ceea ce mă privește ca Ministru de Externe. Mă sfătuiește să intru în legătură cu Emil Constantinescu ca să-i fiu acceptabil și lui. Îi explic. Dacă câștigă Președinția, Emil nu mă va agrea. Să vin acum, în ultimul moment, și să-i fac plecăciune e cu totul împotriva firii mele. De ce să mă prostituez în ultimii ani ai vieții mele? Dacă mă vrea, bine, dacă nu mă vrea, tot bine e. Îmi voi vedea de treabă.

Dacă învinge Iliescu, probabil că Emil va fi făcut Prim Ministru. În cazul acesta, voi avea și mai mici șanse. Nu mă va vrea în echipa lui, chiar dacă acum intru în legătură cu el. Și cred că nu va da rezultate bune guvernul pe care-l va întocmi. Am eu nevoie de așa ceva?

La 3.30 p.m. ajung la Partid. Îl găsesc pe Diaconescu cu Roxana Badralexe.

„Ești singur?", îl întreb. „Dar eu ce sunt?", m-a întrebat Roxana, cu un aer dezgustat. Femeia asta are o aroganță excepțională. Mult mai mare decât Nadia Oprescu, cealaltă secretară, care, și ea, e de o aroganță remarcabilă. Toată lumea se plânge de ele. Îi povestesc lui Diaconescu ce s-a petrecut la Arad și-i arăt articolul din *Adevărul*. Îl asigur că n-am nimic de-a face cu apariția știrii. L-a citit. N-a zis nimic. I-am comunicat și informația de la Dinu că aș fi bine văzut ca Ministru de Externe la UE. Nici un comentariu. Între timp, vine și Ionescu-Galbeni. Ne povestește Diaconescu scena de la secția de votare a lui Constantinescu, unde acesta l-a convocat. Diaconescu e sigur că Emil va câștiga cu o mare majoritate votul bucureștenilor. Și eu cred că are dreptate. Ionescu-Galbeni e îngrijorat. Ce vor face cei din Moldova și din Lunca Dunării?

S-au dus amândoi în biroul lui Țepelea. Sunt acum singur. Am răgazul să scriu cel puțin. Dar tot nu sunt consultat. Ei trei decid soarta și politica Partidului și implicit a țării.

Doina îmi telefonează. Vrea să-i contactez pe Petre Roman, Țiriac și-mi cere să o susțin să fie numită la Televiziune. Acolo favorit este N.C. Munteanu. Nici nu știu cine e ăsta. Ea ar vrea.

Discuție cu Elisabeth. Îi promit că, dacă nu mi se va oferi un post în care să pot depune o activitate reală în folosul țării, mă retrag din politică, luăm o

vacanță lungă și-mi voi vedea de scris - cât voi mai avea energie. Dacă însă mi se oferă Externele sau un minister economic important, atunci voi primi și voi funcționa atât cât consider că pot să fiu util. Când nu va mai fi cazul, voi demisiona.

Indrei mi-a telefonat. Vrea să-și ia cetățenie română. Să aibă cetățenie dublă. Îl voi ajuta.

Oricare ar fi rezultatul acestor alegeri prezidențiale, ele reprezintă un pas mare pe drumul anevoios al democratizării țării. Pentru că nu mai domină teama în primul rând.

Dudu Ionescu vine în birou. Discutăm participarea noastră la AAN. „Am văzut că *Adevărul* vă dă ca viitorul Ministru de Externe", îmi zice. Discutăm. Avantaje, dificultatea de a crea un om potrivit etc. Cu un cuvânt, eu sunt cel mai potrivit, îmi spune. M-a surprins atitudinea lui, trebuie s-o spun. Era întotdeauna împotriva mea. L-am întrebat dacă l-ar interesa să intre în echipa parlamentară la AAN. „Da, desigur, dacă e posibil", mi-a zis.

Ca alternativă la Externe l-a pomenit pe Comănescu, diplomat de carieră. Îl cunosc, e bine pregătit, a fost reacția mea.

Dinu Zamfirescu mi se plânge la telefon că Primarul nostru din sectorul 5, Chiriță, vrea să facă o demonstrație publică la ora 21.00. Ar fi o greșeală. Sunt de acord. Nu înainte de închiderea secțiilor de votare. Cum Dudu era cu mine, îi spun lui să se ocupe de treaba asta și să-l împiedice pe Chiriță să facă prostii. „E un nebun", reacționează Dudu.

Iftene Pop vine și el. Și el se referă la notița „care a apărut în *România Liberă*, că ați putea fi numit la Externe". M-am făcut că nu știu. În *România Liberă*? Imposibil. Băcanu mă urăște! Nu publică nimic despre mine. Doar să mă atace. „M-ar bucura foarte mult. Trebuie că a fost în *Adevărul*. Dar sunteți cel mai potrivit. Lumea nu-și dă seama. Un Ministru de Externe trebuie să arate bine, să vorbească bine limbi străine și să aibă legături, reputație în lume, îmi zice. Nimeni altul nu are aceste calități. M-ar bucura mult să fiți numit. În orice caz, nu trebuie să cedăm acest post USD". Dar dumneata, cu experiența pe care o ai în Ministerul de Externe, la ce te gândești? „Acum sunt deputat. Voi intra în Comisia de Afaceri Străine. Aș putea funcționa ca Secretar de Stat, dac-ar fi cazul. Dar Petrina ar fi bine să intre în minister". Da, e un om bine pregătit, entuziast, plin de inițiativă și putere de muncă. Critica ce i s-ar putea aduce e că a uitat maxima de-acum faimoasă: „Mais, surtont, pas trop de zêle". Am râs amândoi. Îmi spune că la Turda s-a votat Convenția cu o mare majoritate.

Alexandru Herlea e aici. Și el ar vrea să fie numit Ministru de Externe. La fel ca Iftene Pop. Dar are mai puține atuuri în favoarea lui. Totuși ...

Lucian Ristea, de la Europa Liberă, își aduce aminte ce i-am spus lui Nestor Rateș într-un interviu acum câțiva ani: „Eu am această nebunie că

vreau să fac ceva pozitiv pentru România". Așa mă citează, în tot cazul. Ristea e categoric. Eu trebuie să fiu Ministru de Externe. Interesant cum, deodată, se vorbește - și mi se vorbește - de acest lucru.

Sunt singur în biroul Președintelui. Doina mă bate la cap să mă duc la Primărie, unde Ciorbea pregătește ceva pentru a marca victoria. Îi spun că Diaconescu, Ionescu-Galbeni și Țepelea sunt aici, împreună. „Duceți-vă și Dumneavoastră. Push it!". Ca și cum aș putea s-o fac. Ridicol. Ei nu mă vor „in the inner circle". „Nu uitați s-o propuneți pe Silvia Bădescu ambasador la Paris. Sau, dacă nu acolo, la Madrid". Nu depinde de Diaconescu, chiar dacă l-aș putea influența. Ambasadorii sunt numiți de Președinte, cu consultarea Parlamentului.

Vine și Sorin Alexandrescu din Amsterdam.

La 9.55 vine un reporter să-i ia un interviu al victoriei lui Diaconescu. Dacă nu câștigă Constantinescu, nu-l va transmite. „Alegerea Președintelui nostru ne completează victoria. Vom avea o sarcină foarte grea de guvernare. Cu Președintele nostru vom reuși etc...", declară Diaconescu.

Doina îmi telefonează. IRSOP a confirmat că Emil a câștigat. Deci, toate organizațiile de sondaj sunt acum de acord. Rămâne doar de văzut care e diferența. S-ar putea să fie 4,5% sau chiar mai mult.

A venit Prof. Marin Mihanovici, Ministru Consilier de la Ambasada Croației, însoțit de un secretar al Ambasadei, care a făcut pe interpretul. Ne-a felicitat pentru victorie. Eu l-am primit. Pe urmă i-am prezentat pe Ciorbea și, rând pe rând, pe Dudu Ionescu, Răzvan Dobrescu, Ionescu-Galbeni. Când a intrat Diaconescu, am întrerupt discuția și am făcut prezentările. „V-am văzut fotografia în afișe și-mi spuneam că sunteți un actor de cinema", l-a agrăit diplomatul pe Diaconescu.

În sediu mare forfoteală. Diaconescu pleacă să ia parte în programul lui Tatulici. Erau toți șefii de formațiuni politice, inclusiv Gherman și Adrian Năstase. Afară în stradă și piață, precum și în curtea sediului, o mare masă, mai ales de oameni tineri. Scandau sloganurile Convenției. Am ieșit și eu pe balcon. Am fost întâmpinat cu strigăte susținute de „Rațiu, Rațiu". Tinerii mă simpatizează, mi se spune din toate părțile. Le spun și eu câteva cuvinte.

La miezul nopții, Tatulici dă rezultatele, care confirmă că Emil a câștigat alegerile. Mașinile claxonau, tinerii strigau. Pandemoniu. Pe post se dă cuvântarea de victorie a lui Constantinescu. A rostit și un „Tatăl nostru" un preot bătrân. Mulți scandau, aici în stradă, „Coposu, Coposu". E o victorie a lui. Constantinescu a fost alegerea lui. Poate eu aș fi venit mai repede și mai bine. Poate nu. În orice caz, victoria a venit și a venit cu omul uns de el.

Tatulici ia interviuri, rând pe rând, tuturor formațiunilor politice. Oliviu Gherman și Adrian Năstase, pământii la față. Iliescu, mai puțin. Se declară mulțumit și anunță că-și va lua locul în Senat.

La sediu vin, rând pe rând, mai mulți ambasadori: ai Olandei, Belgiei, Ungariei, Poloniei. Fac pe gazda și am grijă să-i prezint pe toți lui Ionescu-Galbeni. M-a surprins. Vorbește bine franțuzește.

Pe la ora 2.30 a.m. ambasadorii pleacă. Diaconescu și apoi Constantinescu vin după plecarea lor. Jubilare. Greu de pătruns în sala de consiliu, unde aveam masă întinsă. Constantinescu, Diaconescu etc. pe balcon, în uralele mulțimii.

L-am felicitat pe Constantinescu pentru splendida lui victorie. A fost elegant. Am fost apoi mult împreună. Celebrare, bucurie, atmosferă caldă. Toată lumea fericită. Când a plecat, a promis că nu va face nimic fără să se consulte cu Diaconescu.

Am ajuns acasă pe la 4.30 a.m. și nici nu eram teribil de obosit.

Luni, 18 Noiembrie 1996

Mă scol la 8.30 a.m. La Conferința de Presă, celebrare. Ne oferă patronul o șampanie. Vine și ambasadorul Franței, Boyer. Vorbește românește și Radu Vasile traduce direct mesajul trimis de Chirac din Tokio, căci acolo se găsește în vizită de Stat.

Peste tot sunt asaltat. Voi fi Ministru de Externe? Galbeni îmi spune că, mâine, când vom desemna candidatul nostru PNȚCD la postul de Prim Ministru, e bine să-l acceptăm pe cel propus de Președinte, adică de Diaconescu. M-a surprins. Galbeni a fost cel care a sugerat să se propună candidați și să alegem prin vot secret. Asta la ultima ședință a BCCC. Ce s-a întâmplat între timp?

Seara la telefon primesc știrea că Emil Constantinescu îl vrea pe Ciorbea. Ulm Spineanu îmi telefonează pe la 11 seara. Mă asigură că mă va susține la Externe dacă e făcut el Prim Ministru.

Marți, 19 Noiembrie 1996

Ștefan Isărescu îmi telefonează, din Providence, Rhode Island. Vrea ca eu să primesc un portofoliu economic, ca să ajut țara în situația grea în care se află. Îl sfătuiesc să-i vorbească lui Emil Constantinescu.

La Partid doar Ioan Mureșan. Îndată ce vine Diaconescu, îl întreb: E adevărat că se propune Ciorbea? „Da, așa e. Să mergem pe Ciorbea" și a plecat în altă cameră.

M-am lămurit. Înțeleg acum de ce marele atac, în *Adevărul* de astăzi, împotriva lui Radu Vasile și Ulm Spineanu, semnat de Cristian Tudor Popescu. Înțeleg, de asemenea, de ce Galbeni mi-a vorbit ieri de schimbarea procedurii de nominalizare.

Trimit un fax de felicitare lui Emil Constantinescu.

Când am vorbit cu Isărescu, i-am zis: Dacă tot vorbești cu Emil, poate e

mai bine să-i sugerezi Externele pentru mine. „Au fost deja date lui Severin". Interesant că e la curent.

Pe la ora 11.00 încep să se adune membrii BCCC. Revine și Diaconescu de la dezvelirea unei statui a lui Coposu. Vine și Gabi Țepelea. Nu insistă să-i cedez masa de Prim-Vicepreședinte, unde stau eu toată ziua, pentru că el are o cameră a lui. Mici gesturi de prietenie. Îi strâng mâna și lui Matei Boilă, care n-a venit să mă salute. Eu scriu de zor. Ei stau de vorbă.

La 11.30 vine Emil Constantinescu. Numai membrii BCCC și parlamentarii prezenți în sala de consiliu. Masă încărcată de bunătăți. Vorbește întâi Diaconescu. Celebrăm ziua de naștere a lui Emil. Ere 57 de ani. Emil merge în jurul mesei. Ciocnește un pahar de șampanie cu fiecare în parte. Și cu mine, deși se spune că cei născuți în zodia scorpionului nu iartă niciodată. Eu personal nu l-am atacat nicăieri, dar nu mi-am ascuns opinia și scepticismul în ceea ce privește calitățile sale. *Cotidianul,* însă, l-a atacat chiar de multe ori.

Pe la ora 13.00 am terminat recepția. Ne-am dus, tot Biroul și supleanții, în camera lungă de la etajul 1. Membrii deplini în jurul mesei. Supleanții pe scaune lângă pereți.

Au vorbit Diaconescu și Emil Constantinescu. Total previzibil. Diaconescu l-a citat pe Kogălniceanu la inaugurarea lui Cuza. „Să avem aceeași bucurie și entuziasm și peste opt ani, la sfârșitul domniei". Pe urmă a plecat Constantinescu. Rămași numai noi, Diaconescu mi-a analizat situația, a examinat alternativele, i-a nominalizat pe cei doi candidați, intens mediatizați în presă în ultimele zile. Și a concluzionat că Victor Ciorbea ar fi candidatul cel mai bun. „Să nu punem rezervele. Va fi greu. Nu e un guvern de sacrificiu, dar...".

Au vorbit mulți, rând pe rând. Mi-am luat note care sunt greu de descifrat, dar dacă vreodată voi scrie în amănunt despre această ședință, îmi vor fi de folos.

M-a amuzat cum Galbeni a început: „La ultima ședință am spus o prostie". Și l-a citat pe G.B. Shaw „că numai proștii nu recunosc că pot și ei să spună prostii". Se referea la propunerea lui care a fost adoptată, ca noi să-l alegem prin vot secret pe Prim Ministru. Acum a argumentat exact pe dos. Să acceptăm propunerea Președintelui. Eram așezat lângă Radu Vasile. Era vădit foarte plictisit.

Am vorbit și eu. Am criticat cele trei guverne. Al lui Roman a fost un dezastru. Celelalte, de tehnocrați. Acum ne trebuie un guvern politic. Ne trebuie prestigiu, să câștigăm încrederea, și acasă, dar mai ales în exterior. Va trebui să negociem un împrumut de stabilizare. Abia după aceea, după stabilizarea leului, vom obține următoarele tranșe de la FMI și celelalte credite PHARE etc. Deci, să nu ne cramponăm să alegem un „mare muncitor", cum cerea Remus Opriș. Churchill, Adenauer și atâția alți mari Prim Miniștri nu munceau peste măsură, angajau experți. Ei dădeau direcția, formulau politica de

urmat. Le-am citat dictonul englez „If you keep a dog, you don't bark yourself".

După vot, care a fost unanim, a venit Ciorbea. Ne-a vorbit. Nu m-a impresionat. Și mai ales mă întreb cum va impresiona Occidentul? Pe cine va lua Ministru de Externe? Pe mine nu cred. El e alesul lui Constantinescu, care mă urăște, de fapt, în ciuda gesturilor de ieri și de azi. Severin? Și mai puțin. Deci, cum vom câștiga încrederea Occidentului? Partidul nostru, de fapt, a ajuns la cheremul lui Constantinescu, care n-are nimic de-a face cu tradiția noastră de luptă dezinteresată pentru binele neamului.

S-a format apoi o echipă care să negocieze locurile în guvern: Diaconescu, Țepelea, Galbeni, Opriș și Ulm Spineanu. Ultimul a fost voluntar. Am observat că Diaconescu l-ar fi vrut pe Radu Vasile, dar el tot ieșea din sală „ca să fumeze o țigară". De fapt, pentru că e foarte dezamăgit. El ar fi vrut să fie PM. La ieșire, după ședință, mi-a spus că nu va accepta nici un post în guvern. Doar Vicepreședința Senatului, dacă i se oferă.

Fusese vorba să prind avionul spre Paris azi după-amiază. Imposibil.

Vine Varlam, la mine acasă. Îmi aduce *România Liberă* în care se scrie despre votarea la turul doi: „La ora 9.03, senin, își face apariția Ion Rațiu, surâzător la vederea ziariștilor. El este încrezător în victoria lui Ion Iliescu și pare a nu refuza postul de șef al diplomației, dacă acesta i se va propune, dar după ce se va consulta cu soția sa". Ce mârșăvie!! Băcanu ăsta e ceva! De ce m-o fi urând atâta? Eu am declarat clar că Emil Constantinescu va câștiga. Articolul e semnat Cristian Oprea. Ar fi bine să aflu cum s-a putut publica exact opusul a ceea ce am declarat!

Miercuri, 20 Noiembrie 1996

M-am sculat dis-de-dimineață ca să pot intra în legătură telefonică cu AAN la Paris. Reușesc s-o trezesc pe Irina Bojin la ora 6.30, ora Parisului. Credea că-i vorbesc din Paris. Îmi spune că toți ceilalți se așteptau să fiu prezent și că mai ales Campilho a fost dezamăgit. I-am cerut să-i informeze pe Simon Lunn și Heinz Klauss. I-am telefonat apoi lui Ovidiu Petrescu. Și el credea că sosisem la Paris. A acceptat, fără probleme, sarcina de a prezenta felul în care vom organiza sesiunea de toamnă a Adunării Atlanticului de Nord anul viitor.

La Partid. Vine Alfred Moses. Iau parte spre sfârșitul întrevederii. Radu Vasile superficial. Se bagă mult unde nu se pricepe. Dar Moses îl agreează. Urmează Markó Béla și Takács Csaba. Au cereri exorbitante pentru a susține coaliția.

Acasă sosesc cu o oră întârziere. Mă așteaptă Dinu Zamfirescu, dar îi telefonasem că voi întârzia. Nimic deosebit. Nu crede că se va putea realiza unitatea liberalilor. Atât Dinu Zamfirescu, cât și Horia Rusu îmi sunt favorabili.

Seara îi telefonez lui Roman. Îi cer să renunțe la MAE. Nu poate, trebuie să se aplice Protocolul. Îi spun că am primit mesaje din toate părțile, mai ales

de la Foreign Office, că numirea mea va fi foarte bine primită. Nicolae mi-a confirmat acest lucru. Petre nici n-a vrut să audă. „Protocolul a fost semnat. Trebuie să-l respectăm", mi-a zis, deși l-am întrebat direct: Nu crezi că țara va fi mai bine servită de mine ca Ministru al Afacerilor Externe decât de Adrian Severin?

Joi, 21 Noiembrie 1996

Vine Lt. Col. Paicu, la ora 8.00 exact. Îi explic că iar mi s-au furat bani din portmoneu. Știu precis, pentru că alaltăieri Elisabeth mi-a dat trei bancnote de $50.00. Ieri-seară, am găsit numai două. Probabil că lipsesc și altele de o mai mică valoare și cu siguranță lipsesc mai multe bancnote românești.

I-am dat scrisoarea de la Gen. Dumitru Iliescu, șeful SPP, prin care se autorizează anchetarea în cadrul unității lor a furtului de 3000 de dolari survenit în luna Septembrie. Eu îl suspectez pe Sorin Belu. E foarte trist. Omul ăsta a stat lângă mine câțiva ani. Dar să nu-l condamn, încă. Dovadă că e vinovat n-am. Dar, în aceste ultime două zile, doar el și șoferul Cristian Ceaușu au avut acces la diplomatul meu.

Doina mă informează că Horia Alexandrescu de la *Cronica Română* vrea un interviu de la mine în postura de Ministru de Externe. Tentantă idee, dar n-o accept. La radio s-a dat deja că am fost numit pentru Integrarea euro-atlantică, care va deveni un nou minister. *Adevărul* publică un atac violent împotriva lui Adrian Severin. Numirea lui ar fi un dezastru. E concluzia lor.

La Banca Națională, Isărescu foarte prietenos și plin de atenție. Mă prezintă peste tot. Popișteanu mă laudă chiar exagerat, că sunt singurul om astăzi pentru Externe.

Vineri, 22 Noiembrie 1996

Sosesc devreme la Palatul Parlamentului pentru validarea mandatului. De fapt, ședința începe abia la 10.00.

Pe la 9.00 dimineața vine Gavra la mine în birou. „Pentru noi, nu poate fi alt Ministru de Externe decât Dumneavoastră. Adrian Severin este cu totul neacceptabil. Cu limbajul lui excesiv îl face incompetent, corupt și-l atacă în special pentru că a acceptat la Consiliul Europei Recomandarea 1201 fără rezerve.

Josef Müller de la CDU Baden-Württenberg e adus de Sorin Lepșa. Ne avertizează că „Chemical Bank of America" ne va oferi credite ca să ne creeze dificultăți. Nu știu în ce fel pot s-o facă, dar trebuie să fim vigilenți. Ne asigură că ei ne vor ajuta (adică germanii). Nici Diaconescu n-a înțeles exact cum ne vor crea dificultăți printr-o ofertă de credite!?

Ședința de deschidere a noii legislaturi e prezidată de cel mai în vârstă deputat, Moișeanu, născut în 1912, asistat de cei mai tineri deputați, din întâmplare ambii PNȚCD, Radu Ghidan și Ionuț Gherasim, băiatul Liei Lazăr-Gherasim. Cuvântare neinspirată, dar satisfăcătoare, după care mergem în sala repartizată nouă de Adrian Năstase, de la etajul 2. Ne constituim: Diaconescu Președinte, Țepelea și Weber Vicepreședinți. Ne vom numi Grupul PNȚCD și Civic Ecologist, pentru că îi avem și pe ecologiștii lui Weber (PER) și pe ai lui Alexandru Ionescu (FER), și pe cei din Alternativa 2000.

La reluarea ședinței, șefii grupurilor parlamentare își anunță componența. Diaconescu e primul, dar nu citește numele tuturor. Dă doar conducerea grupului. Urmează Năstase, Vida etc. Toți dau numele tuturor deputaților din grupul lor, după ce Năstase a invocat textul articolului care cerea acest lucru. S-a făcut și puțin caz de faptul că PDSR are 91 de membri, ca și PNȚCD + Civic Ecol. Și alfabetic ar fi trebuit să vorbească primii. Diaconescu a ripostat: „Noi reprezentăm mai multe partide, deci avem acest avantaj". Râsete, bineînțeles.

Puțină luptă la noi pentru acapararea băncilor din față. Când am sosit și eu, am găsit-o liberă doar pe cea indicată Nr. 5. La Nr. 6 Mircea Munteanu din Prahova.

Seara mă duc la recepția dată de ambasadorul Libanului. Nenumărați ambasadori mi-au declarat că mă preferă pe mine. Crabbe, mai ales. Dar mi-a sugerat și Ambasada din Londra. Ar vorbi în sensul ăsta.

Sâmbătă, 23 Noiembrie 1996

La Partid vin Cerveni și Popovici de la PNL-CD și Varujan Vosganian și încă doi tineri din Grupul lor „Alternativa 2000". Vine Diaconescu. Le spune celor care-l așteptau să meargă la cabinetul lui Ciorbea pe furiș, ca să nu ghicească presa. Au avut o situație extrem de grea aseară ca să-l scoată pe Cataramă de la Finanțe. Nu mai vor o repetare a situației.

Trec la Palatul Parlamentului pentru a depune fișa personală și declarația averii. Am fost corect. Am arătat că am 3 ha de pământ pentru construcții aici în București (Pantelimon) și 30.000 de lire sterline. De asemenea, că sunt acționar la Tiporex și la Banca Transilvania. De ce am în Occident n-am pomenit, pentru că totul e controlat de societăți, care, toate, aparțin trustului familiei. Deci, nu sunt ale mele.

Mă gândesc tot mai mult să mă retrag. Diaconescu mi-a spus azi-dimineață că Adrian Severin a fost confirmat Ministru de Externe și că Alexandru Herlea va fi, sub el, Ministru responsabil pentru Integrarea euro-atlantică.

Duminică, 24 Noiembrie 1996

M-am frământat noaptea trecută. De ce nu lupt? Toată viața am activat pentru a-mi servi țara. Acum pot să aduc un aport real în problema integrării noastre în structurile occidentale, în NATO, în special, dacă aș fi numit în

Guvern. Ministerul de Externe a fost deja atribuit. Cum mi-a spus Diaconescu ieri, Departamentul pentru Integrare va fi sub Severin și îi va fi atribuit lui Herlea. E, într-adevăr, absurd.

Ulm Spineanu îmi confirmă la telefon că o decizie finală n-a fost încă luată. Au fost câțiva care m-au propus pe mine. Alții l-au propus pe Herlea. Diaconescu nu s-a pronunțat. Doar el, Spineanu, a vorbit pentru mine. Îi explic de ce cred că pot da mult mai mult decât Herlea. Mi-a promis că mă va promova cât va fi posibil.

Îi telefonez lui Diaconescu imediat după aceea. „E o poziție secundară. Ai fi fost sub Adrian Severin. Noi ne-am înțeles, Țepelea și Galbeni. Nu mai luăm nici poziție. Să fim doar îndrumători. Toți suntem în jurul a 80 de ani. Mi s-a propus să fiu Președintele Camerei. E prea mult". Îmi spune după aceea: „Dar ca Președinte al Comisiei de de Externe te vei putea ocupa de acest aspect". Nu se compară. Asta înseamnă practic cuvântări la întrunirile și conferințele internaționale, negocieri etc. E altă mâncare de pește. „Las' să mai vorbesc cu Galbeni și Țepelea. Îi voi spune și lui Constantinescu".

O jumătate de oră mai târziu îmi telefonează Nadia Pascu. „Să nu vă îmbolnăviți. E foarte important. Să nu puneți la inimă". Se referea la alegerea lui Herlea. „Nici nu locuiește în România. De-acolo să facă parte din Guvern? Încă nu e complet decis, dar acolo se merge. Am să vorbesc eu cu Ana Blandiana", mai zice.

La 11.00 exact, sosește Michael Eynick, nr. 2 la Ambasada americană. Schimb de politeți etc. Pe ei îi interesează să dezvoltăm democrația; să facem privatizarea, să realizăm o adevărată economie de piață. Ne vor ajuta, dar prin sprijin pe bază bilaterală. Prin FMI și Banca Mondială. Să ne respectăm angajamentele, nu cum a făcut Văcăroiu. Dacă reușim, investițiile private vor veni și ele. Acordul cu FMI va trebui renegociat și să-l respectăm. De asemenea, să continuăm politica de integrare. Severin e acceptabil, dar nu cu entuziasm. De Herlea nu știa nimic. Eu aș fi foarte acceptabil, în ciuda faptului că nu mai sunt tânăr. Pe Geoană îl apreciază cei din Washington. Cred că nu-l va accepta Roman, i-am zis.

Continuăm să vorbim de dificultatea de a realiza „Contractul cu România". Atunci, românii vor căuta o alternativă. Se vor gândi la Rege. Ar deranja o astfel de dezvoltare a lucrărilor? Va depinde, am adăugat, și de atitudinea lui Constantinescu. O să-i permită Regelui să vină în țară? Dacă da, s-ar putea ca lumea să-și îndrepte privirea spre el, căci prosperitate, repede, nu vom avea. „E o chestiune care nu ne interesează, îmi spune. E problema Dumneavoastră. Atât timp cât instaurați democrația, noi vă susținem".

Țepelea e foarte pozitiv. El e de părere ca noi, „bătrânii", să nu mai intrăm în Guvern. Să iau Comisia de Externe. De asemenea, în continuare, delegația Parlamentului nostru la AAN. Acceptă că pot face o treabă bună. Îl asigur și

pe el că îmi voi da demisia odată scopul integrării atins. Pe urmă, mă retrag din politică, pentru că vreau să scriu. Examinează situația, nu e ostil ideii. „Dar, zice el, departamentul ăsta al lui Prisăcaru e minor, neimportant. Va fi sub Severin". Asta n-aș accepta. Dar dacă e ridicat la rang de minister, da. Chiar dacă e la rang mai mic decât MAE. „Ar fi mult mai bine dacă ai lua o ambasadă, la ONU sau Washington. Chiar Londra. Ai avea mai mare prestanță", îmi spune. De acord, dar e important să ghidăm politica noastră de aici. Ca să fie eficace și să ajungem la rezultatul dorit, adică integrarea noastră rapidă. Îi mai spun că, dacă e vorba de a alege, atunci Washingtonul e locul potrivit. La ONU să fie altul. Influența trebuie simțită la Casa Albă și în Congres. „Să știi că eu am mână bună. N-a fost bine că te-ai mutat la Arad?! Mergi la Washington și ia-l și pe un protejat de-al meu. E foarte bine calificat. Vorbește limbi străine, are 40 de ani, e serios și muncitor". Asta nu va fi o problemă. Să vedem, a fost reacția mea. „Bine, dar trebuie s-o facem acum!".

Michael Eynick mi-a mai spus că ambasadorul Moses lucrează foarte strâns cu Marshal Adair. Acesta din urmă are mare influență și se ocupă de România. Și în locul lui Halbrook e Kornbloom. Și el e important. Jonathan Rickert, deși șef al Departamentului Europei Centrale, e mai puțin important.

Luni, 25 Noiembrie 1996

Guvernul e aproape format. Radu Vasile nu apare nicăieri. S-ar putea să-i dea ceva la urmă de tot.

Conferința de Presă împreună cu Ciorbea. Radu Vasile face o declarație personală că nu intră în Executiv. Cam emotivă, dar corectă. Atât Diaconescu, cât și Ciorbea au refuzat să dea amănunte asupra componenței Guvernului. De altfel, ultimele negocieri încă n-au avut loc.

Întorși la sediul nostru, vin Petre Roman, Babiuc și Adrian Severin, tocmai pentru aceste negocieri. Petre mă întreabă dacă rămân Vicepreședinte la Cameră. Îi explic că depinde de Diaconescu.

Târguiala continuă. Aici, acum, în biroul Președintelui, Diaconescu, Galbeni și Dudu Ionescu se consultă în șoaptă. Singurul lucru care s-a anunțat ca definitiv este intrarea UDMR în coaliția guvernamentală.

Cotidianul a ieșit astăzi, indicându-i pe Athanasiu, Tăriceanu și Virgil Petrescu ca posibili miniștri, pe lângă Ulm Spineanu. Ziarele sunt pline de speculații. Două dintre ele, *Jurnalul Național* și *România Liberă,* mă dau chiar pe mine ca posibil la Ministerul (ce va fi creat) Integrării euro-atlantice.

La 3.00 p.m. îl văd pe Beck. E deja pregătit să schimbăm conducerea afacerii. Nicolae îmi cere, prin fax, să convoc două ședințe la Progresul Românesc, una ordinară și, imediat după aceea, alta extraordinară. Ca să putem face schimbarea. La 6.00 p.m. vine Călin Husar. El e decis să meargă înainte.

Alexandru Lupu se va ocupa de ziar, deși el va începe acum un ziar al lui pentru românii din New York și din toată America, dacă este cerere. Îl va lua ca redactor-șef la *Cotidianul* pe actualul editor al *Libertății*.

Îi spun lui Radu Vasile că l-am admirat pentru felul în care a pus problemele azi-dimineață. Eu primesc lucrurile dintr-o perspectivă istorică. Am ajuns acum să fim conduși de Petre Roman, Adrian Severin și Emil Constantinescu. Asta vrem? „Și de Ionescu-Galbeni", intercalează Vasile. „Știi care a fost și este opinia mea despre Constantinescu. Dar a câștigat. Foarte bine, îl susținem. Dar să vedem ce face. Ce guvern ne dă. Eu n-am absolut nici o încredere în Roman".

Doina îmi telefonează din Beijing. Îmi confirmă că e cu Cerceleanu de la *Adevărul*, Ana-Maria Niță de la Antena 1, Narcisa de la *Jurnalul Național*, Vartan Arachelian de la TVR și Cristoiu de la *Evenimentul Zilei*, plus operatorul tv. Îmi spune că la ambasadă, unde s-au dus după ce au vizitat Marele Zid, li s-a spus că mi se oferă conducerea Televiziunii dacă nu iau o ambasadă!!? E o noutate pentru mine. Nimeni nu mi-a pomenit nimic de Televiziune. Și nici nu poate fi vorba.

Pe la 10.30 seara, îmi telefonează Spineanu. Îmi spune că Justiția nu s-a finalizat. Externele au mers la Severin. Mare presiune să-l numească pe Herlea, care e și cetățean francez. Îl susține Constantinescu. Spre marea mea surprindere, Galbeni a fost acela care a zis: „Bine, e cam bătrân, dar Rațiu are toate cancelariile deschise". „Să ne mai gândim", a fost tot ce a zis Diaconescu. Nimeni altcineva nu a intervenit.

Marți, 26 Noiembrie 1996

Constat la 7.00 dimineața că mi s-a sustras o bancnotă de 100 de dolari din portofelul meu închis în noul diplomat. Încerc să raportez faptul Colonelului Paicu, atât la el acasă, cât și la Poliția Capitalei. Nu răspunde nimeni.

La 7.30 vine mașina de la Canalul 38. Intru în direct la 8.00. Merge bine. Mă invită apoi directorul de programe Sorin Iorga. Discutăm de toate, mai ales în legătură cu activitatea mea de când m-am întors în țară. Și îmi exprim încrederea în Guvernul pe care-l vom forma. Pun accentul pe programul de lungă durată și resping sugestia că Ciorbea a fost ales Prim Ministru pentru că nu avem alt om valabil pentru postul ăsta atât de important și greu.

La 9.05 sosesc la Partid. Senatorul Adrian îl aștepta pe Diaconescu. Mi-a povestit de o scrisoare de-a mea, pe care a scăpat-o din dezastrul mineriadei, în care îl asiguram pe Coposu că în nici un caz nu caut să-i iau locul. „O scrisoare foarte frumoasă", îmi spune. „Mihaela Dobrescu, ea a fost cea care a băgat zâzanie între Dumneavoastră și Coposu".

Dudu, Galbeni și Diaconescu au discutat situația negocierilor pentru Guvern. Din cele patru ministere importante avem doar unul. Internele.

Celelalte, Externele și MApN, sunt la USD și Finanțele le-au luat liberalii. Discută apoi structura Parlamentului. Președinte la Cameră. Avem șapte juriști. Ne revin patru comisii. Dudu Ionescu a argumentat bine. Să insistăm să avem MApN. Nu pentru el, pentru Partid. „S-a cedat totul. Doar pentru a se asigura alegerea lui Constantinescu Președinte".

La Senat. Vicepreședinte și Lider al Grupului: Radu Vasile. Boilă argumentează împotrivă - e prea mult de lucru.

Diaconescu anunță printre altele, ca un succes în negocieri, că s-a convenit ca Herlea să fie Ministru pentru Integrarea euro-atlantică.

Galbeni, Dudu Ionescu, Mircea Munteanu, Săndulescu, Dobrescu, Opriș. Aspectul istoric. Trebuie să guvernăm. Altfel „nu avem oameni", se va spune.

Ion Diaconescu: „Nu dorim această formulă de guvernare. Nu putea să câștige Constantinescu dacă nu făceam acordul cu Roman. Trebuia s-o facem, altfel PDSR era cel mai mare partid și Iliescu ar fi fost reales. Nimeni nu ne obligă să mergem la Guvern, nici acum. Am părea ridicoli dacă o facem".

Președintele Camerei. Munteanu îl propune pe Diaconescu. Discuții multe. Diaconescu refuză la început. Prea mult de lucru. Lider al Grupului parlamentar, Președinte al Partidului, Președinte al CDR.

Galbeni m-a propus pe mine. Am refuzat. S-a ajuns, în final, la formula: Diaconescu acceptă pentru o perioadă. Îl va avea pe Vasile Lupu Vicepreședinte; Secretar și Chestor, Ioan Mureșan și Lepșa.

După ședință, Diaconescu îmi spune că și el i-a sugerat lui Constantinescu ca eu să fiu Președintele Camerei. S-a opus categoric. Mă socotește inamicul lui.

A venit Ioan Rațiu, din Târgu-Mureș. Are o fabrică de instrumente electrice de tot felul, dar mai ales fiare de călcat. Vrea s-o privatizeze. Are 1200 de angajați și merge foarte bine la export, îmi spune. Curând după aceea vine grecul Sikiarizidis cu reprezentantul lui în România. Are un fond de investiții. Vrea sfaturi. Unde s-o facă? I-l propun imediat pe Ioan Rațiu din Târgu-Mureș și-i dau o broșură din cele pe care mi le-a lăsat Rațiu.

La Jockey Club. Filiti vorbește. Probabil că ne obținem casa dinainte de război. Vom construi un hipodrom. Multă lume „bună". Paleologu, Macarie, Dan Lăzărescu și foarte mulți necunoscuți. Misirliu îmi vorbește. Mircea Enescu etc. Toți vor să știe dacă intru în Guvern. Îi liniștesc.

Ajung pe la 8.10 seara la Cristopher Crabbie. Cred că am fost ultimul dintre invitați. Cină în onoarea lui Howard Pearce, șeful Departamentului pentru Europa Centrală. În total, 16 meseni. Adrian Severin la stânga lui Crabbie. Pe mine m-a pus la dreapta lui. Vizavi de el, Pearce, avându-l pe Frunda la dreapta și pe Ion Caramitru, noul nostru Ministru al Culturii, la stânga. În rest, Publicover (nr. 2 la ambasadă) și un secretar tânăr la cele două capete de masă. Restul, Dudu Ionescu, Ovidiu Popescu (iarăși merge ambasador undeva), Celac, la dreapta mea, și alți „lideri" români.

Seară foarte plăcută. Stabilesc o bună relație cu Pearce; a fost la Cambridge (Pembroke). A avut o conversație cu Frunda în ungurește. Remarcabil.

Crabbie îmi spune că s-a interesat de posibilitatea numirii mele ca ambasador la Londra. „Unofficially I am for it", mi-a spus.

La sfârșitul dineului m-au împins să spun câteva cuvinte de mulțumire. Am început cu povestea bătrânului care n-a fost devorat de leu în Circul din Roma imperială și am terminat cu comentariul că sperăm ca noul Guvern să nu se conformeze adagiului latin „Laborant montes, nascitur nidiculus mus".

La plecare, Dudu îmi zice: „Propunerea lui Galbeni a fost serioasă. V-ați grăbit s-o refuzați. Trebuia să-i lăsați pe ceilalți să reacționeze. Păcat". Nu m-am așteptat la astfel de comentarii din partea lui Dudu.

Miercuri, 27 Noiembrie 1996

Sosesc la Parlament devreme. Pe la 9. Îl văd pe Diaconescu stând de vorbă cu Vasile Lupu. Evident, despre predarea Președinției Camerei după câteva luni de interimat. Le povestesc că după cina de aseară, de la Crabbie, Dudu Ionescu mi-a vorbit despre seriozitatea propunerii lui Galbeni ca eu să iau Președinția Camerei. La acest punct, Lupu ne-a lăsat singuri. Am discutat amănunte. M-am frământat toată noaptea, i-am spus. Dacă nu dorești Președinția, eu o accept, cu condiția să mă susții. Am examinat avantaje și dezavantaje. Mai ales în legătură cu activitatea mea internațională. „Las' să mă mai gândesc", mi-a zis. A venit apoi Dudu Ionescu, pe urmă și Galbeni. Ambii mă susțin. Membrii noștri nu-l vor pe Lupu. „Ne trebuie un om reprezentativ, de prestigiu", mi-a zis Galbeni.

Un du-te-vino în sală. În cele din urmă, pe la 9.50 vine Ioan Mureșan la mine și mă anunță că Președintele ne cheamă în biroul lui: Țepelea, Galbeni, Mircea Munteanu, Mureșan, Lepșa, Opriș, Vasile Lupu, Ciumara și nu mai știu cine.

Diaconescu ridică problema asumării de către el a Președinției Camerei. N-o vrea. Are alte probleme, mai ales de Partid și de Grup parlamentar. Galbeni a cerut cuvântul și a făcut o excelentă analiză ca să arate că eu sunt cel mai potrivit. A vorbit și Gabi Țepelea. Tot pozitiv, dar mi-a cerut să-mi iau obligația să promovez interesele Partidului și să nu caut să devin un Președinte imparțial, stil „speaker" în Camera Comunelor. Remus Opriș mi-a cerut să dau asigurări că-mi voi depune demisia dacă mi se va cere acest lucru din partea conducerii Partidului. Dau aceste asigurări și mergem înțeleși în Cameră. Se discută validarea mandatelor prezentate de Emil Popescu. N-am stat. Am luat niște note de la Țepelea - sugestii pentru ce trebuie să includ în cuvântarea mea de acceptare. Mă duc sus în camera mea - încă a mea - de la etajul 4 și-mi pregătesc cuvântarea.

Ședința trebuia să se înceapă la ora 13.00. La 13.10 primesc un telefon să

mă prezint de urgență în cabinetul Președintelui. Diaconescu era înconjurat cam de aceiași oameni care au fost de acord cu nominalizarea mea, plus Ionuț Gherasim. Oarecum jenat, mi-a explicat că s-au opus liberalii, ungurii și USD-iștii și că Emil Constantinescu nu mă vrea. Toți erau cam pleoștiți. Adică, Emil Constantinescu, încă neinstalat Președinte, le dictează ce să facă! Interesant de remarcat că în cuvântarea pe care o pregătisem, unul din obiectivele pe care le propuneam pentru Cameră în noua legislatură se referea tocmai la acest lucru, citez: „Înțelegem să redăm Parlamentului rolul suprem într-un Stat Democratic". Or, iată Capul Executorului, încă neinstalat, dând ordin Parlamentului!

Am cerut să mi-l dea pe Constantinescu la telefon. N-aveau numărul lui la îndemână, mi-au spus. Opriș, care a lucrat foarte strâns cu el în toată campania electorală, cu siguranță îi știa toate numerele de telefon pe dinafară. Dar poate tocmai el i-a spus să intervină, să oprească alegerea mea!!? Am insistat. Trebuie să-l găsim, zic. Nu trece un minut și unul din telefoanele portabile, nu știu exact al cui, sună. Era Emil. Vorbește cu Diaconescu, care era lângă mine, așa că am auzit ce spunea. Pe scurt: „Algeți pe oricine. Nu pe Rațiu". I-am zis lui Diaconescu: Dă-mi și mie telefonul. „Rațiu dorește să vă vorbească". N-am auzit răspunsul lui Emil, dar Diaconescu îmi zice: „Nu vrea să-ți vorbească".

Ne-am consultat. Nimeni n-a sugerat că sunt în fața unei decizii nepermise a Executivului. Au căutat să-l convingă pe Galbeni să candideze. N-a vrut. Nici un altul n-a fost propus. A acceptat Diaconescu „contre cœur".

În sală, nominalizările. Lepșa l-a propus pe Diaconescu. PDSR l-a propus pe Adrian Năstase. S-au distribuit buletinele de vot. Eu eram în banca mea, care e în rândul întâi, a cincea numărând de la dreapta. Au trecut mulți pe la mine care știau ce s-a întâmplat. Eu fusesem informat că Vaida și Tăriceanu s-au opus nominalizării mele, în Grupurile lor. Când ultimul a trecut prin fața băncii mele, după ce mi-am pus votul în urnă, l-am întrebat: De ce v-ați opus? Mi-a făcut o întreagă teorie. „Va fi tăvăleală. Ședințele greu de condus. Gavra va face scandal. Dumneavoastră aveți calități de diplomat etc., nu pentru acest post". Dar eu nu intenționam să conduc ședințele tot timpul. Dimpotrivă. Așa cum se face în Occident, cele mai multe ședințe sunt conduse de „Deputy Speaker", de Vicepreședinți. Numai la ședințele cruciale aș fi luat au conducerea. Dar aș fi introdus, treptat, parlamentarismul occidental. „Munca de jos" legislativă să se facă în comisii după „the first reading" și apoi să dezbatem doar esența legii în plen. Nu să continuăm cu ineficacitatea noastră de acum. Apoi, întrebările și interpelările să fie „the main feature", așa cum este în Anglia. I-am spus toate astea pentru că el vorbește foarte bine englezește și conduce Radio Contact, finanțat de englezi. A continuat cu argumentarea lui, tot așa de neconvingătoare. Ați reușit să amânați schimbările necesare, îi

spun, occidentalizarea Parlamentului - pentru cât timp? Încă patru ani?

După pauză s-a dat rezultatul. Diaconescu a câștigat cu o mare majoritate.

Am avut și eu cam o oră de „glorie", în timpul căreia mi-am pregătit cuvântarea. Am inclus o frază, vorbind de responsabilitățile de care sunt conștient: „Responsabilitate față de memoria înaintașilor mei, asupra cărora doresc să răsfrâng onoarea pe care mi-ați acordat-o astăzi".

Pe culoar i-am întrebat pe Boștinaru și Babiuc: De ce v-ați opus nominalizării mele? „Nici vorbă. Noi am spus că acceptăm pe cine doriți voi, PNȚCD", a fost răspunsul. I-am văzut pe unguri. Mi-au răspuns la fel. Nimeni nu mi s-a opus. Trebuie să-l întreb și pe Vida, căci el a fost nominalizat când mi s-a dat informația.

Joi, 28 Noiembrie 1996

E ora 11.50 a.m. Am venit la Parlament la 9.00. M-a întâmpinat, imediat, Dejeu. „Ne-am gândit că ar fi bine să continuați să fiți Vicepreședintele Camerei". Nu țin. Și, de altfel, cred că Diaconescu îl preferă pe Vasile Lupu. „Da, dar noi găsim că ar fi mai bine ca Dumneavoastră să preluați această funcție pe mai departe". Bine, dacă mi se oferă, accept. Dar să fim bine înțeleși, nu caut Vicepreședința Camerei. „Mulțumesc, atâta vroiam să știu. Voi vorbi printre deputați".

Îl văd pe Vida. Iartă-mă, îi spun, nu fac un reproș, dar mi s-a spus că v-ați opus candidaturii mele la Președinția Camerei. Nu mă deranjează, dar vreau să știu dacă e adevărat? „Nu-i adevărat. Am exprimat o altă opțiune, dar nu ne-am opus. Am declarat că îl vom vota pe candidatul PNȚCD. E vorba de intrigi, să creeze zâzanie între noi". Mi-a confirmat însă că Tăriceanu a vorbit foarte vehement împotriva candidaturii mele.

Toată dimineața negocieri. Impasul rezidă în repartizarea locurilor în Biroul Permanent al Camerei. Sunt 13 locuri: Raportul Guvern/Opoziție e de 8 la 5 din cei 13 membri ai Biroului. Mari neînțelegeri. PDSR acuză propunerea noastră drept nedemocratică.

Dezbaterea a început târziu de tot, la ora 12.30. S-a dat cuvântul numai unuia din fiecare grup parlamentar. Opoziția a declarat, pe rând, că nu acceptă interpretarea noastră a Constituției și a Regulamentului nostru de funcționare. Ei vor ca raportul de 8 la 5 să fie aplicat pe etaje. Adică întâi la cei patru Vicepreședinți, apoi la cei patru Secretari și, în fine, la cei patru Chestori. Cum vom avea nouă sesiuni parlamentare în această legislatură, ei vor să aibă sesiuni în care și PRM, PSM, și UDMR să aibă reprezentanți. Este exact contrariul a ceea ce s-a aplicat în legislatura anterioară, când erau ei majoritari. Cum nu s-a putut ajunge la un consens, Diaconescu a supus propunerea la vot. S-a adoptat, dar, în momentul în care Diaconescu a zis: „Cine este pentru?", membrii PDSR, PRM și PUNR s-au ridicat și au părăsit sala.

Iată cum se răzbună soarta. Noi am început această tactică. I-am spus atunci lui Coposu că nu e bine, că nu e democratic. Acum se întoarce împotriva noastră.

În camera noastră, a PNȚCD, Diaconescu ne explică că e vorba de o foarte scurtă sesiune. Deci, nu se mai votează candidații noștri de către deputați: îi numim direct pe cei care au avut deja experiență în posturile rezervate nouă: Vasile Lupu Vicepreședinte, Sorin Lepșa Secretar, Ioan Mureșan Chestor. Cu sala pe o treime goală am votat cu bile.

Vineri, 29 Noiembrie 1996

Plec pe la 9.15 de acasă. La Parlament mă întreabă unul dintre funcționarii de serviciu dacă merg la lansarea de carte. Nu știam nimic. Era vorba de *România și noua arhitectură mondială,* a lui Adrian Năstase. Am acceptat imediat.

Multă lume era deja adunată în jurul mesei cu cărți și a microfonului. Năstase era cu Pașcu în holul cu exponate de sculpturi, machete etc. M-am dus direct la ei. „Îmi pare rău de ce s-a întâmplat ieri. Noi am fi fost încântați să fi fost Dumneavoastră Președinte". Am zis și eu ceva, Pașcu și-a exprimat aceleași gânduri, că eu aș fi putut să duc Camera la o mai eficace funcționare, mai asemănătoare democrațiilor occidentale etc. „Vă felicit pentru felul elegant cum ați primit această nouă lovitură", a adăugat Năstase.

La prezentarea cărții au vorbit Meleșcanu, Pașcu și la urmă Adrian Năstase, ca de obicei bine, dar prea lung.

Ședința instalării Președintelui ales a început cu câteva minute după 11.00 a.m. Emil Constantinescu a coborât treptele în aplauzele parlamentarilor, se înclina la stânga și la dreapta, pe fiecare treaptă, și când a ajuns la banca unde eram eu, spre surprinderea mea, s-a oprit și mi-a strâns mâna. Probabil a făcut acest gest în mod demonstrativ, ca să micșoreze efectul împotrivirii lui, ieri, la candidatura mea. Mă întreb, chiar, dacă a ales dinadins acest culoar ca să trebuiască să dea ochi în ochi cu mine!? Dar, dacă nu se aștepta să se găsească față în față cu mine, faptul că atunci a făcut spontan acest gest e un plus pentru el. Gestul a fost comentat imediat de parlamentari ca atare, pentru că se știe peste tot că el m-a blocat ieri. Eu, în orice caz, nu-i port nici o ranchiună, nici un resentiment.

Solemnitatea a fost impresionantă. Patriarhul a făcut invocația și Președintele Curții Supreme de Justiție a administrat jurământul că va respecta Constituția. Emil Constantinescu a vorbit bine și a explicat de ce ne găsim în Palatul acesta construit pentru alte scopuri.

După o scurtă pauză am celebrat 1 Decembrie, Ziua Națională. Cei care vor s-o facă merg și la Alba-Iulia. Emil Constantinescu vrea neapărat să aibă o festivitate și acolo.

Au rostit cuvântări doi senatori și doi deputați, unul din partea Guvernului și altul din a Opoziției. Mi-a plăcut cuvântarea lui Țepelea și a lui Liviu Maior.

Înainte de 5.00 p.m. la Târgul de Carte din Sala Radio, pentru lansarea cărții lui Adrian Marino *Revenirea în Europa*. Au vorbit doamna Mungiu Pippidi, Octavian Paler și eu, pe lângă Adrian Marino. Sala arhiplină. Au apreciat cuvântarea mea, deși a fost cam dezlânată. Care Europă? Cea pe care Papa Silvestru al II-lea a dotat-o cu clopote în campanile pentru a marca anul 1000 sau cea de acum? Atunci, nici nu existam ca formă statală. Acum, calitatea vieții la noi și în Europa nu este aceeași. Dar vrem să intrăm din considerente de securitate.

De-acolo la spanioli, Antonio Ortiz își ia rămas bun. Karen Fogg vrea să colaborăm. Vrea să-i folosim pe Negrițoiu. Chebeleu, Pașcu, Tinca, din partea PDSR. Toți foarte eleganți față de mine. A venit și Petre Roman pentru câteva minute.

Sosesc la timp (7.30 p.m.) la reședința ambasadorului Japoniei. Mi-au dat locul de onoare. Ambasadorul e o femeie excepțională, înaltă, frumoasă, zveltă și evident inteligentă. Mi-a vorbit mult noul ambasador al Braziliei. Știa de Pascual Carlos Magno, prietenul meu din timpul războiului, Primul Ministru al teatrului din lume! Mi-a sugerat să ne afirmăm mai riguros în lume pentru contribuția excepțională a românilor în cultura mondială. A vorbit de Brâncuși, Mircea Eliade, Tristan Tzara, Emil Cioran, Constantin Noica. Pe toți îi știa. Am descoperit că a fost mulți ani ambasador la UNESCO la Paris.

Vintilă Corbul mi-a telefonat aseară de la Paris. Vrea să iau Președinția fundației pe care vrea să o înființeze în România din averea pe care acum crede că va dobândi-o. Pământ, case, vii și, bineînțeles, drepturile de autor. Cărțile lui se vând foarte bine, atât în România, cât și în Franța. Am acceptat. Trebuie să-mi trimită mandat scris.

Imediat după ședința depunerii jurământului, în pauza ce a urmat, au venit „americanii" să-mi vorbească. Ștefan Isărescu, doamna Vrăbiescu Kleckner și Liuba. Sunt încântat. M-au felicitat etc.

Sâmbătă, 30 Noiembrie 1996

Decernarea Premiilor pentru cele mai bune prezentări în presă ale personalității lui Corneliu Coposu. Surorile lui Coposu au fost de-a dreptul prietenoase față de mine. Roxana Iordache, Hossu-Longin și încă doi au primit 500.000 de lei fiecare de la Petrovici, cel care a oferit premiul. Soția lui, fostă Primăriță la Clinceni, acum deputat, a fost absentă. A fost operată ieri după-amiază. A urmat o mică recepție și, apoi, o sesiune Diaconescu-Opriș pentru completarea posturilor în Guvern și în Comisiile Parlamentare. Mie-mi vor da Comisia de Externe în Cameră. Dar nu m-aș mira dacă, în cele din urmă,

vor veni să-mi spună că s-au zbătut cât au putut, dar au trebuit s-o cedeze altor formațiuni din Convenție.

Ploua. Un șir enorm de mașini ca să intre pe poarta principală a Palatului Cotroceni. Cum am intrat pe poarta cu lei, am fost dirijați să facem coadă, ca și noi să intrăm pe sub baldachinul intrării principale. O doamnă, pe care o cunosc bine din vedere, dar al cărei nume îmi scapă, m-a agrăit. „Nu ne luați și pe noi, domnule Rațiu?". I-am luat. Dacă n-aș fi făcut-o, ar fi trebuit să meargă, în ploaie, fără umbrelă, încă vreo 300 m.

Plin. Ca să nu zic tixit. Sala mare de recepții, Sala Unirii. PDSR-iștii erau aproape de intrare. I-am salutat pe toți. Pe Iliescu în primul rând. I-am spus că suntem tratați cam la fel. „Da, știu ce s-a întâmplat cu alegerea Președintelui Camerei". N-am comentat. I-am salutat pe Tinca, Meleșcanu, Năstase și Văcăroiu cu soțiile lor. Și nu mai știu pe cine. Dar n-am stat acolo. M-am dus să-i găsesc pe ai noștri. I-am găsit. L-am văzut și pe Herlea. „Ascultă dragă, i-am zis. De ce te îmbulzești să iei postul pentru Integrarea euro-atlantică? Poți dumneata s-o faci mai bine ca mine? Dacă da, atunci ai dreptate. Fă-o. Dar crezi într-adevăr că ai mai bune relații, experiență, state de serviciu în acest domeniu, calități, prestanță etc. decât mine? Dacă da, mergi înainte, altfel nu. Gândește-te că trebuie să servim țara într-un moment crucial". „Am fost solicitat s-o fac. Nu m-am îmbulzit", a fost răspunsul lui.

Era roșu la față. Cum e așa grăsan, începuse să transpire. „Eu îți spun pe față cum văd lucrurile. Eu vreau să servesc. Cred că pot s-o fac acum mai bine decât oricare altul. Te invit să colaborezi. Mă voi retrage, poate curând, o dată ce mi-am îndeplinit rolul. Dumneata poți prelua ștafeta. Dar nu te mai îmbulzi".

A fost jenat. A plecat spre Diaconescu. M-am dus la ei și i-am spus lui Diaconescu același lucru, în fața lui Herlea, care n-a mai afirmat că a fost solicitat să candideze. Constantinescu nu era departe, pentru că Diaconescu a stat toată seara în suita lui.

Au mai trecut vreo 10 minute. Constantinescu era constant solicitat. Toată lumea-l felicita, cum era normal. În cele din urmă s-a întors și spre mine. „Vă doresc mult succes, cu toată sinceritatea", i-am spus. Iarăși mi-a strâns mâna și m-a sărutat pe ambii obraji. A mers mai departe. L-am reținut pe Diaconescu și i-am explicat, clar, de data asta. „E un lucru să conduc și să organizez sesiunea AAN toamna viitoare ca Președinte al Comisiei de Externe și altul dac-aș fi Ministru de Stat în Guvern pentru Integrarea euro-atlantică". A fost de acord. Recunoaște că am mult mai mari atuuri decât Herlea. I-am spus lui Diaconescu care a fost reacția lui Ciorbea. „Cere-i lui Constantinescu să-ți dea cinci minute. Acum pleacă la Alba-Iulia. Poate când se întoarce".

N-am ezitat. Constantinescu era în colțul sălii. Tocmai terminase un interviu. „Puteți să-mi dați cinci minute, domnule Președinte?", i-am zis. Mi-a

luat mâna în mâna lui. „Sigur că da". Așa i-am explicat de ce vreau să servesc. I-am spus că, o dată ce le-am cerut sprijinitorilor mei să nu mai strângă semnături pentru candidatura mea, am fost total leal etc. Că am condus o campanie electorală la Arad pentru Convenție, nu pentru mine. „Știu asta, știu, a fost reacția lui. Și știu că aveți calitățile necesare. Depinde de Partid. Dacă vă numește, să o facă".

M-am dus din nou la Diaconescu și i-am spus exact ce s-a întâmplat. A zâmbit, oarecum necredul. Probabil că au mai avut o discuție ca asta împreună. În orice caz, s-a arătat gata să se examineze situația.

Interesant că Barbi a ținut să mă prezinte soției lui. „Trebuie să fiți în Guvern", îmi spune, pe neașteptate. Discutăm. Aflu că merge cu Constantinescu, în același tren, la Alba-Iulia. Îi va vorbi.

Orice s-ar întâmpla, eu rămân detașat. Am încercat tot ce mi-a fost în putere. Nu e pentru prima dată; mari decizii, cu consecințe enorm de importante, adeseori, se iau mulțumită unor circumstanțe aproape, aș zice, accidentale. Dacă nu mi se găsea invitația la această recepție (fusese „rătăcită" la biroul nostru PNȚCD), nu m-aș fi dus deloc.

Duminică, 1 Decembrie 1996

Dragoș Boncescu vine să mă ia la 10.30 a.m. Am mai stat câteva minute și am plecat în mașina lui la Cimitirul Eroilor. Lume multă. Am stat de vorbă cu Oliviu Gherman, care reprezenta PDSR, și cu atașatul militar la Ambasada Franței. A venit și Ciorbea. În fine, a sosit Petre Roman, proaspăt uns numărul 2 în România prin alegerea lui ca Președinte al Senatului.

Totul a decurs normal. După Armată, revoluționari, SRI, Guvern, am venit noi, partidele. Ciorbea a depus coroana din partea Primăriei. Corect, pentru că încă nu avem un Guvern nou.

De-acolo la Cimitirul Militar din Ghencea. Mai puține coroane, dar mai mulți militari, veterani de război, atașați militari etc.

Am fost însoțit la prima de Pițigoi și Barbareso și la a doua doar de Barbareso.

Direct la sediu. Mare discuție. I se delimitau sarcinile lui Dicu Herlea. Deci, era confirmat noul nostru Ministru pentru Integrarea europeană. Diaconescu prezida. Ceilalți prezenți: Emil și Rodica Ghilezan, Pițigoi, Țepelea, Remus Opriș, Ciumara și încă cineva, dar nu știu cine. A venit și Ciorbea. Ne-am dus cu toții în curte și am depus coroana de flori la bustul lui Maniu.

Emil Ghilezan vrea să fie făcut Președinte de Onoare. Ba chiar ambasador, nu importă unde!! Așa mi s-a spus, în tot cazul. S-a discutat mult departamentul lui Herlea. Deci, nu mai era nici un dubiu. Era „departamentul lui Herlea". Au vorbit de sarcinile lui, de plecarea lui la Paris și de revenirea la București pentru depunerea jurământului etc. S-a deschis și un magnum de șampanie Metternich. Diaconescu m-a ignorat total.

La 4.00 p.m. vine Herlea. Îmi ceruse insistent să mă vadă. Explicații. El nu s-a „îmbulzit" să ia departamentul. I s-a cerut s-o facă. Vrea sprijinul meu ca să-și poată îndeplini sarcina. Pentru el e un sacrificiu această numire. Va fi plătit prost. E profesor universitar. L-am ascultat. Total neconvingător. L-am asigurat că voi face ce am făcut toată viața: voi căuta să servesc țara, cât mi se va permite. Nu-mi voi schimba atitudinea pentru că el a fost numit în acest post!

Vine și Ion Varlam. Are o teorie cam greu de acceptat. Comuniștii ne-au infiltrat. Acum îl vor debarca pe Diaconescu într-un mod elegant și vor lua conducerea Partidului. În tot cazul, Guvernul va fi dominat de oamenii lui Petre Roman și de comuniști camuflați. Ne-a atras atenția că Ciorbea a fost membru fondator al Partidului lui Verdeț (PSM). Mă atacă pentru că nu vreau să lupt. Prevede un dezastru pentru Administrația noastră. Nici o șansă de reușită, după el.

Dinu la cină. Jucăm table.

Luni, 2 Decembrie 1996

Sosește Doina din China. Scandal, vrea să-i dau imediat 700 de dolari - acont pentru Decembrie!

La Conferința de Presă, Țepelea l-a atacat pe Șincai pentru că a vorbit de autonomia Transilvaniei. Total nepotrivit, din moment ce Consiliul Dirigent intenționat nu s-a intitulat Guvern, pentru a marca că este o formulă temporară. Berciu a descris ceremonia din Alba-Iulia. „Femeile se îmbulzeau să pună mâna pe hainele lui Diaconescu - ca pe un sfânt". Țepelea subliniază prezența românilor din străinătate la recepția de la Cotroceni. „De-acum se vor întoarce în țară, cu fondurile pe care le-au acumulat". Ar fi foarte bine, dar mă cam îndoiesc. Vor mai aștepta să vadă cum se așază lucrurile.

S-a completat Biroul Permanent. Nu fără puțin circ, dar s-a făcut. PDSR-iștii s-au întors în Parlament.

Marți, 3 Decembrie 1996

Constituirea Comisiilor Permanente. Eu sunt indicat la Președinția Comisiei de Externe. Vasile Lupu, însă, l-a propus pe Iftene Pop. De ce nu? Să fie competiție. Așa e bine într-o democrație.

Emil Constantinescu la Lisabona a fost cam arogant în cuvântarea lui. „Din acest moment - referindu-se la alegerea lui - noi nu mai avem de ce să primim lecții de democrație de la nimeni", a zis. Comentariul Tiei Șerbănescu în „Bref"-ul ei de astăzi: „Nu e tocmai inspirată (formularea), căci ea sugerează încheierea democratizării în loc să promită dezvoltarea ei".

Lucinski a câștigat Președinția Moldovei. El e foarte aproape de Moscova, dar, cine știe?, poate așa va putea aduce ce a rămas din Basarabia la țara-mumă. Tocmai pentru că Moscova are încredere în el. N-a fost Gheorghiu-Dej cel care i-a convins pe ruși să scoată trupele sovietice din România?

Miercuri, 4 Decembrie 1996

Negocierile pentru alcătuirea Comisiilor Permanente au continuat toată dimineața. În cele din urmă, membrii au fost convocați în sală pentru începerea dezbaterilor. Emil Popescu a făcut raportul Comisiei de Validare și a respins contestațiile din partea albanezilor, grecilor și secuilor. Camera a ratificat hotărârea Comisiei. Diaconescu anunță, apoi, componența Birourilor Comisiilor Permanente. Nouă ne revine Președinția a patru comisii. Dar nu cea a Relațiilor Externe. Ea a fost cedată, dându-ni-se, în schimb, Comisia de Sănătate. E o adevărată capitulare în fața lui Roman. USD are acum Ministerul de Externe și Președinții ambelor Comisii de Externe, atât la Camera Deputaților, cât și la Senat.

Ne-am adunat, Grupul Parlamentar „PNȚCD Civic-Ecologic", cum îi spunem acum, în sala noastră de la etajul 2. Diaconescu nu vine. Țepelea ia Președinția, secondat prin intervenții de Vasile Lupu. Repartizarea sălilor și birourilor se va decide în urma unui raport al unei comisii constituite ad-hoc, pentru o mai bună funcționare a Camerei. Noi avem birourile de la etajul 1, pe care Năstase le-a ocupat deja pentru PDSR! Țepelea ne-a ținut, apoi, un adevărat discurs total neconvingător. A trebuit să facem concesii importante. Avem datoria de a guverna. Pentru aceasta avem nevoie de o majoritate în Parlament etc. Cu alte cuvinte, am cedat șantajului din partea USD. S-a dat apoi citire, în amănunt, pozițiilor din toate Birourile Permanente. După mine, Puterea a intrat în mâinile lui Roman.

Țepelea, în introducerea lui, a perorat despre disciplina de Partid și a cerut să nu discutăm deciziile luate, care au fost necesare pentru a ne îndeplini mandatul de a guverna. Curioasă argumentare.

Joi, 5 Decembrie 1996

Se finalizează negocierile pentru Președinția Comisiilor. Nouă ne revin patru, cum am indicat. Cedăm Externele și luăm Agricultura.

Pe coridor îl văd pe Berceanu. „De ce luați Externele când aveți deja ministru acolo?", îl întreb. „Nu vrem Externele. Noi vrem Industria". Intru în sala de negocieri. Vorbesc cu Severin. Și el e de acord să se facă rocada. Atâta timp cât ei pot obține Industria, care acum e la PDSR. Rocada s-ar putea face, deci, dacă PDSR ar accepta Agricultura în locul Industriei. Vorbesc și cu Năstase. „Nu putem s-o facem acum, în ultimul moment. Dar să examinăm situația pe urmă". Asta înseamnă că nu se va mai schimba nimic.

Realitatea e că Vasile Lupu a insistat să luăm Agricultura și Diaconescu a cedat.

Se anunță componența Birourilor Permanente și apoi ne întrunim cu toții în grupurile parlamentare. Vorbesc și eu, arăt că e absurd ca noi să insistăm să obținem Agricultura când avem deja Ministerul Agriculturii și cedăm

Comisia pentru Externe USD, care are deja ministru acolo. Aproape tot personalul la Externe a fost numit și instalat de Adrian Năstase când a fost Ministru de Externe și, apoi, la Departamentul de Externe al Parlamentului în ultimii patru ani, ca Președinte al Camerei Deputaților. Foarte mulți ar trebui înlocuiți și departamentul reorganizat.

Când s-au distribuit funcțiile ce ne revin nouă, potrivit înțelegerii din coaliție, trebuia să numim șapte Vicepreședinți și șapte Secretari în Birourile Permanente, pe lângă cei patru Președinți.

S-a ajuns și la Comisia a 13-a, pentru Externe. L-au numit Vicepreședinte pe Iftene Pop. Diaconescu s-a întors spre mine, însă după ce s-a făcut numirea și pentru ultima comisie, a 14-a, pentru Abuzuri, și mi-a zis: „Pe Dumneata te-ar interesa poziția de Vicepreședinte la Comisia pentru Externe?". „Nu vreau să-i iau locul dlui Iftene Pop", am zis. A cerut Pop cuvântul să spună că el se dă la o parte pentru a-mi lăsa mie locul. Dar a obținut locul de Secretar, căci ne revenea și acela nouă.

Plenul s-a dispersat apoi, ca să se constituie Comisiile.

Ședință la Progresul Românesc cu Nicolae, Florian Rădulescu și Doina Bâscă. Doina vine cu niște propuneri: 1) Va publica cataloagele pentru Metro; 2) Max Bănuș „Trustul Tinerama" Top Shop îi va da toate publicațiile lui, căci vrea să schimbe tipografia, din moment ce o vinde și 3) Publicarea *Adevărului* dacă reușim să avem capacitatea necesară (o unitate tipografică nouă în plus!). Nicolae a explicat necesitatea absolută de a se demonstra Fiscului Britanic că e vorba de o întreprindere comercială viabilă. Altfel, toată investiția și pierderile susținute până acum nu pot fi scoase din profitul Regent House Properties.

Multă discuție, încărcată de emoție din partea Doinei. Nicolae îi cere demisia, acum. Ea pledează. Să rămână la conducere ca să aducă o soluție: măcar unul din cele trei proiecte la care lucrează. Simte că ea a pierdut contactul cu *Libertatea*. Vrea să refacă situația înainte de a pleca cu fruntea sus. Intervin și eu și o susțin. Nicolae acceptă, până la 5 Ianuarie. Doina cere până la 15 Ianuarie și două săptămâni pentru a preda totul. Deci, până la 31 Ianuarie 1997. Cădem cu toții de acord.

Vineri, 6 Decembrie 1996

Dimineață l-am primit pe Romulus Ioan Budura, fostul ambasador la Beijing, care ne-a primit atât de bine pe Elisabeth și pe mine când am fost acolo în vizită particulară acum trei ani. E de părere că întregul corp diplomatic român ar trebui redus drastic. Nu suntem o mare putere. De ce să facem cheltuieli de pomană și așa de mari?

Doina schimbă totul. Atacă. Pe Nicolae în special. Nu vrea să recunoască ceea ce s-a petrecut aseară. De ce să lucreze, ca altul să ia conducerea în Ianu-

arie? Mergem la redacție. Florian Rădulescu scrie procesul-verbal al ședinței de ieri. Nu știa cum să formuleze decizia luată. Ciocniri și discuții interminabile. În cele din urmă, Doina, furioasă, scrie o demisie, o semnează și datează.

Plecăm, căci deja întârziasem la lansarea cărții lui Dan Bogdan *Peisaj cu fluturi și scorpioni*. Ajungem la Palatul Elisabeta pe la 5.30, în loc de 5.00 p.m. Dar mă așteptau. Lume foarte multă. Vorbește Președintele Editurii Eminescu. Eu am vorbit scurt. L-am lăudat pe Dan Bogdan cu generozitate.

Doina insistă să continuăm discuția. Știam ce se va petrece. Am rupt în fața ei demisia.

Sâmbătă, 7 Decembrie 1996

Deși sosesc devreme la Partid, nu pot să vorbesc cu Diaconescu. Intră aproape imediat într-o ședință cu Ciorbea, Țepelea și apoi cu Ionescu-Galbeni și Remus Opriș. Țepelea iese. Mă vede și nu vine să-mi strângă mâna. S-a referit la declarația mea că a dovedit slăbiciune cedând atâta în negocieri. A apărut în *Evenimentul Zilei* acest lucru, sub semnătura Marcelei Feraru. Cea foarte apropiată PD, cea care m-a atacat și minimalizat de mai multe ori. Nici n-am văzut-o. „E o chestiune directă. Trebuie să dai o dezmințire. Ori eu, care am suferit, ori Iancu Rațiu". Foarte categoric. Mi-am strâns lucrurile și am plecat din birou.

Acasă îi găsesc pe cei de la *Românul Liber*. Enescu, Grabowski, Varlam, Oprișescu și Chirovici. Nicolae a condus ședința. Au căzut de acord să facă un buget și revista să aibă cont și gestiune separate. Fondurile vor fi trimise direct de la Londra. Ion Varlam și-a luat obligația să asigure distribuția la biblioteci, tarabe și chiar magazine și prăvălii.

Masa cu Elisabeth și Nicolae. Nicolae îmi confirmă ceea ce am auzit și de la alții, că imaginea *Cotidianului* se răsfrânge asupra mea: fără direcție, atacurile sub centură împotriva CDR și a lui Constantinescu etc. „Nu mă surprinde deloc, îmi zice Nicolae, că nu ți s-a oferit nici o poziție în Guvernul care va veni acum la Putere!"

La televizor Andreescu (!?) afirmă categoric că eu sunt în spatele atacurilor împotriva lui Adrian Severin, pentru că eu vreau să fiu Ministru de Externe. Sunt întrebat de *Cronica Română* dacă acest lucru e adevărat. Le-am spus că evident că nu. De altfel, numirea depinde de Primul Ministru, nu de intrigile sau mașinațiile celui care ar vrea postul.

Duminică, 8 Decembrie 1996

Cina cu Doina la Casa Vernescu. Enorm de scump. Numai arabi, persani, turci. N-am văzut pui de român. Cum și-ar putea permite!?

Doina cu metodele ei. A redactat procesul-verbal în sensul că situația va fi reevaluată la 15 Ianuarie 1997 și că își va da demisia dacă nu redresează situația. Cu alte cuvinte, nu și-a dat demisia cu efect la 15 Ianuarie. Ceea ce înseamnă că va argumenta la 15 Ianuarie că situația e bună și că nu mai e cazul să-și dea demisia.

Luni, 9 Decembrie 1996

N-am dormit mult astă-noapte. Mai pot fi util stând în țară? Șansele de a mi se da posibilitatea de a acționa sub Constantinescu Președinte și cu Diaconescu la Partid sunt minime.

Vin Victor Marian și Ion Lazăr pe la 7.30. Le dau 540.000 de lei, pentru benzină, salarii, bursa pe care o dau acum unei studente etc. Sper că Lazăr va finaliza lucrurile aici, la contabilitate.

Iarăși mi se plânge Doina la telefon. Refuz să mai discut. N-are absolut nici un rost. Comizerez cu Mihai Ghiga. Nu el, ci Valeriu Stoica (PNL) a fost numit Ministru al Justiției. „Le era frică de mine să nu-L aduc pe Rege", mi-a zis Ghiga.

La Conferința de Presă PNȚCD, Ciorbea anunță Guvernul și prezintă succint programul pe scurtă și lungă durată. Diaconescu îi dă apoi cuvântul lui Țepelea, care vorbește de Marin Sorescu, care a decedat la vârsta de 60 de ani. Tot Diaconescu anunță că și eu m-am conformat. Am explicat știrea dată în *Evenimentul Zilei* Vinerea trecută. Am respins categoric felul cum au fost prezentate declarațiile mele. Gabi Țepelea a luat imediat cuvântul. S-a referit la studența noastră, colegi la Facultatea de Drept din Cluj, la eleganța mea britanică etc. și s-a declarat mulțumit. După încheierea Conferinței m-am dus la el. „Pentru mine, problema e închisă", mi-a spus. Rămâne acum de văzut dacă *Evenimentul Zilei* o lasă moartă. Ei pot să scoată banda pe care s-a înregistrat și să dea totul, cuvânt cu cuvânt.

După-masă ne-am întâlnit în ședința Comisiei de Externe. Am hotărât ca audierile să se facă cu ușile închise după o scurtă audiere a candidatului.

Seara primesc, în fine, două știri bune. 1) MAI e gata să-mi plătească banii și 2) Recursul în anulare făcut de Municipiul Turda împotriva sentinței care-mi recunoaște dreptul de proprietate a fost respins.

Marți, 10 Decembrie 1996

Audierile. În Comisia noastră îi audiem pe Adrian Severin și pe Alexandru Herlea. Cred că eu am fost cel care i-a pus cele mai interesante întrebări lui Severin. S-a descurcat. Cum, de altfel, s-a descurcat cu mai multe întrebări foarte dificile, mai ales de la PUNR. De ce a pledat și votat pentru Recomandarea 1201 pentru tratatul-cadru cu Ungaria? De ce a făcut gafele cu rușii, ucrainenii, turcii? În răspunsurile lui, totul a fost pentru binele țării. Mulțumită atitudinii lui, țara a câștigat în prestigiu, credibilitate etc. Absolut ridicol!

Herlea, nervos, mai puțin abil. Totuși, și el a fost validat. Nu știu care a fost votul exact. Puține voturi contra. Asta e sigur.

Miercuri, 11 Decembrie 1996

M-am dus la Partid, ca să găsesc biroul Președintelui încuiat. L-au vopsit și secretarele astea, care-și iau aere de o importanță ridicolă, n-au apărut deloc. Pentru că, evident, Diaconescu a decis să nu apară.

Peste noapte, adică aseară și azi-dimineață, un nou conflict cu Doina. Nicolae, pe bună dreptate, a refuzat să semneze versiunea ei a procesului-verbal. E vorba de ședința la care s-a căzut de acord ca Doina să înceteze să conducă afacerea dacă n-o poate pune pe o bază comercială până la 15 Ianuarie 1997. Doina, ca de obicei, irațională. Că vrem s-o dăm afară, cu orice preț. Degeaba îi explic că nu asta vrem. Că trebuie să punem afacerea pe o bază comercială, altfel va trebui să plătim impozite enorme Fiscului. Era cu Silvia Bădescu, venită pentru un interviu cu Diaconescu. Avea întâlnire la ora 3.00 la Parlament. Am dus-o în anticameră. Vreo 10 oameni așteptau să fie primiți. Fac necesarul și o las acolo. Mă întorc la mașina *Cotidianului*. Doina mă aștepta. E sigură că autoritatea ei e total subminată, pentru că Nicolae i-a transmis un fax, confirmând că ea va trebui să-și dea demisia la 15 Ianuarie 1997. Singurul mod de a redresa situația e să mă duc eu la redacție, să le spun că voi continua *Cotidianul*. Zis și făcut, deși era deja ora 3.30 p.m. Am sosit. Le-am vorbit celor de la redacție. Succint, dar ferm. Continuăm și am încredere în Doina.

Înapoi la Parlament. La timp, Diaconescu ia președinția ședinței, asistat de Petre Roman. Vorbește Ciorbea. Bine, dar nu excepțional. Prezintă Cabinetul. Urmează o lungă dezbatere de vreo patru ore și jumătate. Năstase, deștept, dar neelegant. Bercea, prea tehnic și cifrele nu sunt sută la sută corecte. Berceanu, amuzant și eficace în atac. Vasile Lupu, dezamăgitor. La fel Geo Cristea. C.V. Tudor, incisiv, dar sub nivelul lui. Și Meleșcanu dezamăgitor. Nici Iliescu și nici Văcăroiu, deși în sală, n-au luat cuvântul. Dar m-am dus la Văcăroiu să-i spun că ar fi cazul să-mi dea aprobarea pentru Calea Plevnei. „Dar chestiunea a fost rezolvată", mi-a zis cu un aer dezinvolt. „Nicidecum. Dar poate nu mai aveți puterea". „Să vedem", mi-a zis.

Trebuie să-l pisez, până mai conduce biroul de Prim Ministru.

Ciorbea a răspuns bine. Cu un frumos simț al umorului.

La vot au început cu Camera Deputaților. Eu votând ca deputat de Arad, am putut pleca imediat ce am votat. Am ajuns relativ devreme la Sala Oglinzilor din Cercul Militar, pentru decernarea Premiilor *Academiei Cațavencu*. Mircea Dinescu, la capătul primelor scări. Fanfara ne-a făcut onorul. I-am îmbrățișat pe amândoi etc. Foarte multă lume vrea să-mi vorbească. Totul merge perfect. Îi așteptăm pe ceilalți parlamentari. Sosesc cam peste o oră. Reține doar discuția cu Dinu Zamfirescu.

În fine, sosesc Ciorbea și alți parlamentari. Se decernează premiile. Ca de obicei, pentru diverse categorii de declarații absurde. Toți sunt ridiculizați,

Iliescu, Năstase, Constantinescu, Dejeu, C.V. Tudor etc. Nu mai are rost să-i enumăr. Sunt așa de mulți! Platforma cu microfoane era îmbâcsită de „academicienii" de la *Academia Cațavencu*. Toți aveau papion. Ciorbea a fost bine. La fel Ulm Spineanu. Când au terminat cu decernarea premiilor, m-am urcat și eu pe platformă. „Ce s-a întâmplat aici? Toți aveți papioane. Vă-ndreptați, așa, spre Occident cu toții?". Dinescu m-a luat imediat. „Cum a fost chestia aia cu minerii?". Le-am povestit cum mi-au furat toate hainele, dar mi-au lăsat papioanele. „Ah, de-acolo le aveți!!".

Atmosferă simpatică. Un mic premiu de consolare.

Joi, 12 Decembrie 1996

Evenimentul Zilei publică un mare articol: „Avem curajul să spunem: Ion Rațiu - casa înapoi!". Semnează Cristina Roșca și Andreea Manta. E plin de inexactități, invective, acuzații total neîntemeiate. De exemplu: Puteam să-mi cumpăr casa pe valută, dar n-am făcut-o, „pentru a achita casa la un preț mai mic în lei". Ultimul paragraf din articol: „Cel care în 1990, în calitate de candidat la Președinție, se lăuda că este un campion al democrației, că a venit în România să aducă cetățenilor democrația, nu este altul decât Ion Rațiu, vicepreședinte al principalului partid de guvernământ - PNȚCD -, al cărui caz flagrant de încălcare a legii vi l-am expus mai sus".

Va trebui să cer un drept la replică, dar și să-l dau în judecată pe Cristoiu și pe autoarele articolului, pentru că m-au prezentat ca unul care încalcă legea.

La Comisia de Externe am stat doar ca să semnez condica de prezență. N-am avut ședință. Colonelul Șerban, șeful SPP, mi-a adus trei candidați ca să-l înlocuim pe Sorin Belu. L-am ales pe Liviu Blându, și el căpitan. Vorbește și englezește.

La Agenția Română de Dezvoltare. Sosesc cu întârziere, dar cu efect. Președinte e Nicolae Jantea, Director General Ilie Marinică (Departamentul de Investiții Străine) și Director General (Strategie și Promoție) Florin Bonciu. Printre cei prezenți Ilie Șerbănescu, Cristian Pavel, de la *Capital*, Răzvan Toader și Volkmar Schröder, din Departamentul de Integrare Europeană (acum al lui Herlea), Silvia Bucur, de la Coopers&Lybrand, Seroussi, Președintele Asociației Investitorilor Străini (israelian) și Directorul Executiv al FPP Muntenia, Petre Pavel Szel. Discuție interesantă. Climatul pentru România s-a îmbunătățit simțitor pe piața mondială în urma victoriei noastre în alegeri. Trebuie să acționăm repede. Să dăm posibilitatea achiziționării de terenuri pentru investitorul străin, să eliminăm birocrația și corupția, la vârf măcar, să asigurăm convertibilitate reală etc. Toate, măsuri logice, dar greu de obținut imediat. Aici e problema.

Pe la 4.00 p.m. vine Ion Protopopescu să-mi vorbească. Foarte secretos. Îmi povestește că locuia în Str. Mămulari nr. 13, Coposu la 19. În casa lui

Coposu locuia Popa Serghei, ospătar pe trenurile internaționale. Era, evident, informator. Ion era prieten cu fiul acestuia. Are acum informații că s-a pornit o acțiune concertată de distrugere a mea. Protopopescu e controlor de trafic aerian la Romatsa. Organizația ar fi trebuit să fie nonprofit. De fapt, câștigă foarte bine, pentru că toate avioanele ce survolează România trebuie să plătească. În 1991 au făcut un profit de 7 miliarde lei. Anul acesta vor fi circa 125 de miliarde. Sumele, însă, se pare, au cam dispărut. Probabil au fost utilizate de PDSR în campania electorală. Fraude masive. Directorii (Stoica, Poenaru) și-au construit vile la Snagov, capela pentru tatăl lui, care e popă etc. Trebuie investigați. Mă informează, de asemenea, că Direcția 3-a KGB acționează ca să destabilizeze țara noastră. Nu știu câtă crezare i se poate da, dar am reținut că s-a declanșat o acțiune de defăimare contra mea.

Tim Lynes îmi aduce studiul lui pentru reforma industriei energetice în România. În fine, Silvia Bădescu vrea să o recomand ca ambasador la Paris. N-are nici o șansă. I-am spus acest lucru.

Vineri, 13 Decembrie 1996

Astra marchează 135 de ani de la înființare, la ASE. Eu n-am stat. Le-am spus doar câteva cuvinte după deschiderea lucrărilor. Ar fi bine dacă ar fi activi, dar sunt cam sceptic.

Am făcut, împreună cu avocatul Lucian Boleaș, un drept la replică pentru *Evenimentul Zilei*. Cristoiu nu era. Probabil s-a dus la Dublin cu Emil Constantinescu. Doamna Negoiță m-a asigurat că va publica textul meu. Tele 7abc a venit și a înregistrat reacția mea.

La suedezi recepția tradițională „Lucia". Fetele tinere - virgine - cu lumânări aprinse în procesiune după Lucia, care are o coroană de lumânări aprinse pe cap. Multă lume. Alfred Moses e în defensivă. Mă asigură că va susține pe oricine poate să scoată România din situația ei gravă economică. Îmi dă impresia clară că regretă înfrângerea lui Iliescu.

Sâmbătă, 14 Decembrie 1996

Alt atac împotriva mea în *Evenimentul Zilei*. Pe pagina întâi, de data asta. Titlu: „PNȚCD tace în mod suspect". Nici vorbă de dreptul meu la replică. Nu l-au publicat. Vorbesc cu Gabi Țepelea. Acum e și el total lămurit. E vorba de o acțiune coordonată de defăimare a mea.

Duminică, 15 Decembrie 1996

Diaconescu cu Opriș și Dudu Ionescu sunt la împărțirea Prefecților, Subprefecților și Secretarilor Generali județeni. Eu corectez în continuare manuscrisul lui Indrei despre Muntele Athos. Vine și Felicia Mardale, traducătoarea, și i-l dau.

La ora 2.00 p.m., înmormântarea soției lui Paul Lăzărescu. Lume destulă, dar nimeni din conducerea Partidului în afară de mine. Vorbesc cu Dinu Zamfirescu. Îmi confirmă că Manolescu nu intră în Uniunea Național Liberală. Rămân doar trei partide, PL '93, PNL-CD (Cerveni) și PNL-Câmpeanu. Era și Ion Varlam prezent. Altfel, rudenii, redacția *Cotidianul*, prieteni.

Curios cum l-a sacrificat Coposu pe omul ăsta de dragul lui Ilie Păunescu, la redacția *Dreptatea*. I-a dat și conducerea campaniei electorale în 1992. A făcut-o pentru că îl utiliza ca să dea în special în mine.

Pregătesc un răspuns la atacul din *Evenimentul Zilei*.

Luni, 16 Decembrie 1996

Doar Radu Vasile la Conferința de Presă. După ce prezintă repartizarea Prefecților etc. celor trei formațiuni din coaliția guvernamentală, îmi dă mie cuvântul. Explic în amănunt situația casei mele. Indic, de asemenea, că i-aș putea da în judecată pe cei de la *Evenimentul Zilei* pentru afirmația că e vorba de o „flagrantă încălcare a legii". Am primit numai întrebări bune, nu ostile.

Multe întrebări însă, în ceea ce privește alocarea Prefectului, Subprefectului și Secretarului General în Harghita UDMR-ului. E asta bine? Întrebare adresată mie special. Iată o întrebare legitimă. Dar se bazează pe balastul trecutului, pe temerea de șovinism, de iredentism. Trebuie să privim cu încredere spre viitor. Alocarea s-a făcut ținându-se cont de condițiile locale. Am adăugat și întrebarea retorică: Din numărul de Prefecți care li s-au atribuit ungurilor, unde vroiați să li se dea un prefect, la Giurgiu, unde au un senator, deși au primit doar 269 de voturi, sau la Tulcea? Popa Zlatna și Dumitrașcu, care au participat la negocieri, au explicat în amănunt cum s-a ajuns la această reprezentare. În orice caz, UDMR n-a primit peste numărul de Prefecți care, în baza algoritmului, îi revenea.

Sediul e arhiplin. Delegați de prin toate județele. Sunt foarte multe nemulțumiri, cum era de așteptat. Eu am intervenit pentru Cerghizan sau Sălcudeanu ca perfect - în această ordine. Mi-e frică, însă, că Diaconescu va ceda încă o dată.

La ora 13.00 exact, cum fusese programat, sosesc la Casa Scriitorilor. Era aproape pustiu. Așa e în România. Niciodată nu se respectă ora. O salut pe Helen O'Brian. Mă îmbrățișează și ține să se explice de ce în anii '50 și '60 n-a avut nici un contact cu mine. I se interzisese. Trebuia să-și scoată părinții din țară. MI5, pe de altă parte, o ținea în vedere, pentru că Helen le aducea multe servicii. Cartea ei *Regina Nopții* e foarte bine scrisă. Și excelent tradusă. Am stat lângă fata ei, Marina, care a ajutat-o pe Helen să scrie cartea în englezește.

Citisem aproape în întregime cartea: ieri și astă-noapte. E bună. Dă o imagine autentică a cluburilor de noapte din Londra în acea perioadă. Clubul

„Eva", de care vorbim, s-a închis abia acum vreo doi ani. Helen a funcționat ani de zile la Clubul „Murrey's" - unde fusesem și eu membru ani de zile. Am fost apoi solicitat să vorbesc și eu câteva cuvinte. Am făcut-o cu plăcere. M-am referit la experiența mea din Londra anilor '50 și '60. Asta pe vremea când Helen O'Brian lucra, împreună cu soțul ei, Jimmy, pentru „Murrey's". Am confirmat autenticitatea atmosferei de noapte din Londra în acea perioadă. Am povestit și cum mi-a adus niște fote și un costum național de femeie.

Am rămas în viață numai câțiva. Am depănat amintiri. Helen a ținut să-mi explice că i s-a interzis să aibă orice contact cu mine. De aceea a venit să-mi dăruiască cele două fote excepționale, cusute cu fir de aur. Un fel de compensație...

Marți, 17 Decembrie 1996

Alte atacuri. Ieri și astăzi au fost mai multe. În *Evenimentul Zilei*, *Adevărul* (un articol lung, relativ bine argumentat, nu ca în *Evenimentul Zilei*), *Vremea* și un articol într-adevăr dezgustător în *România Liberă* a lui Băcanu. Un oarecare Tudor. De ce aceste atacuri, acuma? N-am făcut nimic diferit față de ce am făcut în acești ultimi șapte ani. Cine e în spatele acestei acțiuni?

Toată escapada la Turda și Cluj a durat mai puțin de 24 de ore. Am plecat cu trenul de noapte la 23.35. M-a așteptat Micu Mezei la 6.30 dimineața la Câmpia Turzii. Radiatorul lui înghețase în timpul nopții, așa că a trebuit să luăm un taxi. Micul dejun la Puiu și Ligia Pop. Descopăr că ea are probleme mari cardiovasculare. La aortă, în special. Va trebui să fie văzută și probabil operată în Occident.

Mergem la Notarul Public Felezean. În cele din urmă, vine și Mia. Se întocmesc actele ca să ne declare pe noi doi moștenitorii lui Augustin Rațiu. Alții nu sunt. Mergem la Puiu Pop în birou și semnăm un document că vom respecta drepturile tuturor descendenților lui Augustin Rațiu aflați acum în străinătate. Trebuia să facem acest lucru, pentru că, dacă i-am fi numit pe toți, n-am fi putut niciodată să obținem moștenirea și să-i avem pe toți la Turda, în aceeași zi, ar fi fost imposibil.

Ne-am dus la cimitir. Arată bine. Am aprins lumânări pentru Bunica (Ludovica), Gregoriu (Tatăl memorandistului), Moșu, Tata, Mama, Pica și Felicia. Mi-a făcut bine.

La Cluj i-am avut pe Victor Marian, Cerghizan și Radosav la prânz. Toți par tenace și curioși. Își dau seama însă că sunt marginalizați. Îi asigur că l-am susținut pe Cerghizan la Prefectură. Pe Victor îl voi susține să devină Consilier.

Miercuri, 18 Decembrie 1996

Zi imposibilă. Începem la Comisia de Externe. Năstase prezent. Acorduri, tratate etc. Documente semnate de Guvern. Nu putem schimba nici o virgulă.

Sau le acceptăm, sau le respingem. Zic totuși că ar fi poate bine să nu fim un „rubber stamp". Să ni se dea un scurt rezumat al acordurilor.

Am făcut o înregistrare la Tele 7abc, mesaj de Anul Nou 1997.

Masa la Cristopher Crabbie în onoarea lui Ted Heath. Arată cam sfârșit. Are picioarele foarte umflate. A împlinit 80 de ani în Iulie. Meleșcanu, Prisăcaru, Dunca printre invitați.

La 4.00 la Primărie la Pomul de Crăciun „Omenia". Sala plină. Colinde. Minodora vorbește și-mi dă și mie cuvântul. Colinde, cadouri împărțite de un Moș Crăciun foarte bine îmbrăcat.

Și la BNR colinde. Isărescu e un prieten. Sălăjean, Secăreș, mulți alții îmi vorbesc de atacurile din presă împotriva mea. Demonstrez calm, detașare, pe cât pot. Lumea, mai ales tinerii și tinerele, vrea să se fotografieze cu mine. M-am dus și la Ambasada Rusiei. Ostrovenko foarte amabil.

Joi, 19 Decembrie 1996

Citesc în ziar că ieri, la distribuirea rolurilor pentru activitatea externă, NATO a fost dată PDSR-ului. Sunt foarte mâhnit. Este munca mea de peste patru ani. Anul viitor AAN va avea sesiunea de toamnă, pe care eu am adus-o la București. Acum va fi prezentată de PDSR. Aflu că Președintele delegației noastre la AAN va fi Mircea Pașcu. Cel puțin el e un om bun, care știe să se exprime foarte bine în englezește. Fără îndoială va face o treabă bună, dar...

În timp ce se vota la sesiunea plenară unită, m-am dus la Președinți și le-am spus că sunt foarte dezamăgit că au cedat AAN (NATO) PDSR-ului. „Nu știi cum m-am zbătut s-o luăm noi. N-a fost chip", mi-a spus Diaconescu. Și Roman a adăugat: „Argumentul lor a fost că AAN a fost întotdeauna în mâna Opoziției". Da, a fost în mâna mea, ca lider eficace al delegației române, indiferent de apartenența mea politică.

La ora prânzului la Librăria „Mihail Sadoveanu". S-a lansat cartea lui Snagov *Monumenta Romaniae Vaticana*, despre documentele creștinării dacilor (romanilor). A vorbit Robu, Nunțiul Papal, prin Secretarul lui, care citea foarte bine românește. Impresionantă lansare. Cor de copii, multe colinde în limba engleză pe lângă cele românești. Printre cei care au vorbit a fost Senatorul Vetișan. Foarte bine. Ce reiese din cercetările și din cartea lui Snagov e de mare importanță. Pentru prima dată s-au prezentat documente ce dovedesc creștinarea romanilor (dacilor) de Apostolul Andrei și că populația latinizată a rămas pe loc la retragerea trupelor romane și a Administrației pe timpul Împăratului Aurelian în 273. De asemenea, că Nicetas a fost dac (proto-român).

Mai târziu, pe culoarele Parlamentului, Senatorul Vetișan mi-a zis: „În testamentul său, Gusti lasă casa unei fundații ce trebuie construită. Cum v-am spus acum câțiva ani, soluția ar fi, poate, să construiți o aripă a casei unde să

se adune tot ce a rămas după Gusti". A rămas să stăm de vorbă.

Snagov a muncit ani și ani de zile în bibliotecile Vaticanului. E de o urâțenie fizică neobișnuită. Are buze groase de tot, protuberante.

Vineri, 20 Decembrie 1996

Ședință comună a Camerelor reunite. Comemorăm Revoluția din 1989. I se dă cuvântul Președintelui Constantinescu. Vorbește moderat, dar cere aflarea adevărului asupra evenimentelor din 1989. Urmează Iliescu, pentru PDSR. Face o gafă monumentală, dacă gafă, nu intenție a fost. Nu se adresează Președintelui Republicii. Se adresează oaspeților și „celor cu care am luptat în acele zile de Decembrie 1989". Citatul nu este exact. Dar asta a fost ideea exprimată. El, Iliescu, a fost unul dintre revoluționarii din Decembrie 1989! Rumoare, proteste, dar nu vacarm. În sfârșit, după ce Roman, care conducea ședința, a avertizat că va fi ferm, Iliescu s-a adresat și „Președintelui României". Natural și normal - a respins orice vină și a lăudat realizările regimului său.

A urmat Adrian Dumitrescu, în numele PNȚCD - Civic Ecologist. După mine, un dezastru. Doar atacuri împotriva celor care au guvernat până acum. Am notat că Adrian Năstase a părăsit ostentativ sala. Nici o reconciliere nu poate să aibă loc, dacă aceasta e mentalitatea.

Cazimir Ionescu, din partea PD acum, a povestit amănuntele declanșării ocupării Pieței Universității. S-a dus la Iliescu și i-a cerut să intervină și să accepte măcar unele din doleanțele manifestanților. Iliescu a refuzat. De aici consecințele. Baranyi Ferenc a realizat o premieră. Vorbind de ce s-a întâmplat la Timișoara, unde e deputat, a rostit câte o frază în limbile sârbo-croată, germană și maghiară, pe lângă cea română.

Și aici puțin freamăt. Dar exercițiul a fost bine regizat și trebuie respectat.

A urmat tabăra PUNR: Daniela Buruiană (PRM), Sergiu Cunescu (PSDR) și Varujan Pambuccian (minoritățile nemaghiare).

Constantinescu a stat până la sfârșit, deși mai bine de jumătate dintre parlamentari au părăsit Camera după primele cuvântări. Impasibil și cam încruntat. La început cu ochelarii pe nas. Apoi și i-a scos. Cum e miop, probabil că nici nu mai putea vedea bine oamenii din sală.

După-masă îi telefonez lui Diaconescu să-i spun că plec mâine la Londra. Iarăși i-am pomenit că nu trebuia să cedăm președinția delegației la AAN.

„Au argumentat, pomenindu-te pe Dumneata. Toți s-au repezit la mine, că e locul tradițional al Opoziției. Roman a argumentat așa". Nici vorbă. Doar la început, în anii 1990-92, a fost Gherman șeful delegației române. Au vrut să mă blocheze și mă surprinde că Roman a fost cel care mi s-a opus. Omul ăsta n-are absolut nici un scrupul. S-a răzbunat astfel pentru că am denunțat propunerea lui la Colegiul NATO la Roma, anul trecut, când a propus ca PpP

să fie transformat în altceva pentru cei care nu intră în NATO în primul val.

I-am cerut din nou lui Diaconescu să-l numească pe Cerghizan Perfect la Cluj și pe Horhat la Arad. Ca de obicei, nu reacționează.

Vineri, 27 Decembrie 1996

Sunt de o săptămână în Anglia. Crăciunul l-am petrecut la Indrei, în casa lui de la marginea orașului Frome. Cu Elisabeth, Alexandru, Nicolae, Sasha și băiețelul lor, Daniel Grigore. Atmosferă de familie. Mi-a făcut bine.

De Crăciun i-am lăsat Regelui un mesaj pe banda lui de înregistrare. Mi-a răspuns a doua zi, aici, la Londra. Vedem lucrurile la fel, cred. Spun cred, pentru că el ascultă și nu prea își exprimă opinia. Dar își dă seama că Emil Constantinescu n-are nici o intenție să restaureze Monarhia. E ceea ce i-am spus eu Regelui în 1992, când Coposu l-a inventat pe Emil.

Aflu la telefon ultimul banc la București. România și-a schimbat numele. Acum i se spune Poiana Țapului. Asta pentru că noul Președinte și-a numit prietenii și mai ales membrii familiei în poziții importante. De ce să-l criticăm pe motivul ăsta? El trebuie să se înconjoare de oameni în care are încredere, am spus.

Am vorbit acum câteva minute la telefon cu Diaconescu. Au discuții nesfârșite cu Prefecții. „Să nu cumva să-l numiți pe Farcaș la Cluj. Ar fi un dezastru", îi spun. „Nu știu ce să fac. Boilă amenință cu demisia". Îl susțin pe Cerghizan.

28 Decembrie 1996 - 4 Ianuarie 1997

Am petrecut sfârșitul de an și începutul celui nou în Maroc. A fost prima mea vizită în această țară. Prima noapte în Casablanca la Hollyday Inn Hotel, în centrul orașului. Nu vedeai nimic, dar un hotel elegant, modern, de cinci stele. Ne-am mutat la un hotel de patru stele, dar pe coasta de pe marginea oceanului. Vremea proastă. Frig și ploaie. Totuși, interesant. Marea Moschee e remarcabilă. Modernă, dar inovatoare, minaretele în Maroc, de altfel, se aseamănă cu turnurile de biserici stil perpendicular din Anglia, nu celor din Orientul Mijlociu. Ei spun că e cea mai mare din lume. Cam așa ziceau și cei din Islamabad despre a lor! În tot cazul, ambele au fost construite din larghețea regilor saudiți.

Am petrecut Revelionul într-un restaurant bun, scump. La masa de lângă noi, un român american care mă cunoștea încă de pe vremea exilului meu. Am fost politicos cu el și cu însoțitorul lui, dar n-am fraternizat.

A doua zi de Anul Nou, am plecat cu avionul la Marrakech. Altă lume. Vreme frumoasă, temperată. Pulover da, dar nu palton. Stăm la cel mai mare hotel, Mamunia, locul favorit de vacanță al lui Churchill. Poate cel mai scump hotel în care am stat vreodată, cu excepția - posibil - celui de la St.

Tropez, la sfârșitul anilor '60. Excepțional. Interesant că Directorul a dat o recepție pentru cei mai distinși musafiri. Așa i-am cunoscut pe doi americani prieteni intimi ai lui Alfred Moses, ambasadorul lor la București. Mi-au sugerat să-l întreb dacă a avut dividende din investiția lui în Cincinatti. Evident, una rea!

Am vizitat suc-ul, mormintele, grădinile și am contemplat ambianța. Trepidație, forfotă, dar interesant. În marea piață, de toate: îmblânzitori de cobre, vânători de nu știu ce, jongleri și tarabe peste tot. Curmale de tot felul, frumos aranjate ca niște unități de armată în față și de ambele părți ale vânzătorului.

INDICE DE NUME

A

Achim, Alexe 445, 455
Adair, Marshal 487
Adam, Zoia 213
Adams, John 236
Adamești eanu, Gabriela 44, 284
Adamski, Wladyslaw 260
Adenauer, Konrad 156, 338, 385, 477, 482
Aferăriței, Constantin 420
Afrăsinei, Viorica 425
Aftenie, Vasile 471
Ahmet al III-lea 265
Akakie, pr. 179
Akkoç, Fehti 78
Alagöz, Bahattin 73
Albani, Tiron 92
Albinoni, Tomaso 226
Albinovici (Belarus) 108
Albbiton, Ann 88
Alecu, pr. 367
Alecu (Australia) 8
Alecu, Paul Aurelian 27, 65, 84, 93, 98, 114, 135, 155, 187, 201, 202, 210, 238, 244, 258, 273, 275, 280, 283, 284, 289, 290, 294, 307, 308, 311, 354, 360, 361, 367, 385, 419, 422, 431, 467
Alexa-Ioan, Aura 121
Alexandra, Prințesă 164
Alexandrescu, Anton 323
Alexandrescu, Horia 60, 114, 126, 187, 195, 269, 346, 355, 418, 484
Alexandrescu, Sorin 480
Alexandrescu, Vasile 87
Alexandris, Christos 36, 132, 155, 166, 176, 204, 468
Alexandru I 225
Alexandru, Ion (poet) 108
Alexandru, Ion 397, 398
Alexe, Constantin 431, 432, 434
Alic, Costel 161
Alighieri, Dante 361
Almasi, Ferenc 437
Alimănești eanu-Anastasiu, Nina 190
Almășan, Marina 292
Al-Saqqaf, Abdulaziz 53
Althammer, Walter 336
Aluaș, Emil 267
Ana, Regina 121, 139-142, 249, 250, 387, 388, 434, 456
Anagnoste, Victor, av. 335
Anastasiu, Călin 247
Ananicz, Andrzej 72, 74
Anderssen, Rolf (Trolle) 144
Andersen, Dan 373
Anderson, Donald 350
Andreescu (America) 467
Andreescu, Gabriel 31, 146, 500
Andreescu, Nicolas 293
Andreescu, Olga 402
Andrei, episcop 161, 162
Andrei, Ștefan 35, 36
Andronic, Octavian 55, 284, 373, 459

În timpul campaniei pentru alegerile Parlamentului din 1996.

Am ajuns acasă pe la 5.00 p.m. M-am odihnit. Am deschis televizorul. Tocmai începea ora candidaților la președenție. I-am văzut, rând pe rând, pe Funar, Mudava, Adrian Păunescu, Duțu Anghelina (pe care nu-l mai văzusem niciodată), Petre Roman, Emil Constantinescu. Ion Iliescu și Frunda György. Am rămas profund dezamăgit. Nici unul n-a prezentat o imagine și un program convingător. Poate sunt subiectiv și ajung la această concluzie pentru că eu aș fi prezentat altfel lucrurile. Totuși, n-am văzut o alternativă clară la ce oferea Iliescu, iar la el, n-am văzut nimic ce-ar fi putut să mă convingă să-i dau votul meu ca să continue să conducă țara. Funar, Mudava, Adrian Păunescu – șovinul, vindecătorul, poetul – patetici.
Cum pot oamenii ăștia aspira să conducă o țară!?

Trustul de presă
RH
PRINTING & PUBLISHING

ISBN 973-86178-0-4